

DE PSALMEN

F.W. Grant

DE PSALMEN

De numerieke structuur van de Schrift

De Psalmen

De numerieke structuur van de Schrift

Auteur: F.W. Grant
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie: 2023
Copyright: OudeSporen online uitgeverij

Met verklarende aantekeningen:

Gerangschikt, verdeeld en kort gekarakteriseerd.
Volgens de principes van hun numerieke structuur.

Volgorde en indeling van de Bijbelboeken

Het Oude Testament

1. DE WET

1. Genesis
2. Exodus
3. Leviticus
4. Numeri
5. Deuteronomium

2. DE HISTORISCHE BOEKEN

1. Jozua
2. Richteren
Ruth
3. Koningen
Eerste boek (Samuel)
Tweede boek (Koningen)
4. Gevangenschap boeken
Ezra
Nehemia
Esther
5. Kronieken

3. DE PROFETEN

1. Jesaja
2. Jeremia
Klaagliederen
3. Ezechiël
4. Daniel
5. De kleine Profeten
1. Hosea; Amos; Micha
2. Joel; Obadja; Jona
3. Nahum; Habakkuk; Zefanja
4. Haggai; Zacharia; Maleachi

4. DE PSALM BOEKEN

1. De Psalmen
2. Job
3. Hooglied
4. Prediker
5. Spreuken

Het Nieuwe Testament

1. DE EVANGELIEËN

1. { Mattheüs
   { Markus
   { Lukas
2. Johannes

2. DE HANDELINGEN

3. DE BRIEVEN VAN PAULUS

- { Romeinen
- { Galaten
- 1. { Efeziërs
   { Kolossenzen
   { *Filemon*
   { Filippenzen

   { Thessalonicenzen
   { *Eerste brief*
   { *Tweede brief*
   { Korinthiërs
   { *Eerste brief*
- 2. { *Tweede brief*
   { Hebrews
   { Timothy
   { *Eerste brief*
   { *Tweede brief*
   { Titus

4. DE ALGEMENE BRIEVEN

1. Petrus
Eerste brief
Tweede brief
2. Jakobus
3. Johannes
Eerste brief.
Tweede brief
Derde brief
4. Judas

5. OPENBARING

Table of Contents

Volgorde en indeling van de Bijbelboeken	6
Het Latijnse cijfersysteem	7
Voorwoord	16
Inleiding tot de vierde Pentateuch	19
De volgorde van de boeken	21
De Psalmen	30
Boek 1. (Ps. 1 - 41.)	35
Onderverdeling 1. (Ps. 1 - 8.)	38
Psalm 1	42
Psalm 2.	51
Psalm 3.	66
Psalm 4.	70
Psalm 5.	74
Psalm 6.	82
Psalm 7.	87
Psalm 8.	92
Onderverdeling 2. (Ps. 9 - 15.)	100
Psalm 9.	107

Psalm 10.	114
Psalm 11.	120
Psalm 12.	124
Psalm 13.	127
Psalm 14.	132
Psalm 15.	136
Onderverdeling 3. (Psalmen 16 - 41.)	140
Psalm 16.	142
Psalm 17.	161
Psalm 18.	172
Psalm 19.	191
Psalm 20.	208
Psalm 21.	214
Psalm 22.	220
Psalm 23.	242
Psalm 24.	251
Psalm 25.	260
Psalm 26.	278
Psalm 28.	289
Psalm 29.	292
Psalm 30.	299
Psalm 31.	304
Psalm 32.	308
Psalm 33.	321

Psalm 34.	327
Psalm 35.	333
Psalm 36.	337
Psalm 37.	340
Psalm 38.	347
Psalm 39.	350
Psalm 40.	356
Psalm 41.	364
Boek 2. (Psalm 42 - 72.)	372
Onderverdeling 1. (Psalm 42 - 51.)	375
Psalmen 42, 43.	377
Psalm 43.	383
Psalm 44.	384
Psalm 45.	388
Psalm 46.	406
Psalm 47.	408
Psalm 48.	411
Psalm 49.	416
Psalm 50.	421
Psalm 51.	428
Onderverdeling 2. (Ps. 52 - 60.)	448
Psalm 52.	449
Psalm 53.	454

Psalm 54.	458
Psalm 55.	460
Psalm 56.	468
Psalm 57.	473
Psalm 58.	476
Psalm 59.	478
Psalm 60.	481
Boek 2A. (Psalm. 61 - 72.)	498
Psalm 61.	499
Psalm 62.	504
Psalm 63.	507
Psalm 64.	509
Psalm 65.	512
Psalm 66.	521
Psalm 67.	525
Psalm 68.	527
Psalm 69.	546
Psalm 70.	558
Psalm 71.	559
Psalm 72.	567
Boek 3. (Psalmen 73 - 89.)	581
Onderverdeling 1. (Ps. 73 - 83.)	582
Psalm 73.	584

Psalm 74.	588
Psalm 75.	597
Psalm 76.	603
Psalm 77.	606
Psalm 78.	616
Psalm 79.	638
Psalm 80.	640
Psalm 81.	648
Psalm 82.	655
Psalm 83.	658
Onderverdeling 2. (Ps. 84 - 89.)	663
Psalm 84.	664
Psalm 85.	671
Psalm 86.	676
Psalm 87.	686
Psalm 88.	694
Psalm 89.	697
Boek 4. (Psalmen 90 - 106.)	712
Onderverdeling 1. (Ps. 90 - 93.)	714
Psalm 90.	714
Psalm 91.	720
Psalm 92.	726
Psalm 93.	729

Onderverdeling 2. (Ps. 94 - 100.)	730
Psalm 94.	731
Psalm 95.	734
Psalm 96.	736
Psalm 97.	738
Psalm 98.	740
Psalm 99.	741
Psalm 100.	744
Onderverdeling 3. (Ps. 101 - 106.)	746
Psalm 101.	747
Psalm 102.	750
Psalm 103.	757
Psalm 104.	761
Psalm 105.	774
Psalm 106.	781
Boek 5. (Psalmen 107 - 150.)	786
Onderverdeling 1. (Ps. 107 - 113.)	788
Psalm 107.	789
Psalm 108.	793
Psalm 109.	796
Psalm 110.	801
Psalm 111.	805
Psalm 112.	807

Psalm 113.	809
Onderverdeling 2. (Psalmen 114 - 119.)	811
Psalm 114.	812
Psalm 115.	814
Psalm 116.	817
Psalm 117.	822
Psalm 118.	823
Psalm 119.	831
Onderverdeling 3. (Ps. 120 - 136.)	881
Psalm 120.	883
Psalm 121.	886
Psalm 122.	887
Psalm 123.	890
Psalm 124.	891
Psalm 125.	891
Psalm 126.	892
Psalm 127.	894
Psalm 128.	894
Psalm 129.	896
Psalm 130.	897
Psalm 131.	898
Psalm 132.	900
Psalm 133.	906

Psalm 134.	908
Psalm 135.	909
Psalm 136.	911
Onderverdeling 4. (Ps. 137 - 145.)	915
Psalm 137.	916
Psalm 138.	918
Psalm 139.	921
Psalm 140.	927
Psalm 141.	929
Psalm 142.	932
Psalm 143.	935
Psalm 144.	937
Psalm 145.	938
Onderverdeling 5. (Ps. 146 - 150.)	943
Psalm 146.	944
Psalm 147.	945
Psalm 148.	947
Psalm 149.	950
Psalm 150.	952
Aanhangsels - Bijlage 1.....	954

Voorwoord

Met het verzenden van dit deel van de Numerieke Bijbel, wil ik opnieuw aandacht vragen voor de structuur van de Schrift die de titel aangeeft. Het boek der psalmen levert een test voor de werkelijkheid hiervan, waarvan de ernst nauwelijks kan worden overtroffen. De psalmen zijn, juist door het feit dat ze zo zijn, verdeeld in 150 gedeelten, die (zoals bekend) in vijf boeken zijn gerangschikt. Dit moet, om te beginnen, worden genomen zoals het is, en er moet een betekenis voor worden gevonden; het staat ons niet vrij er iets aan te veranderen. Maar dit is de kleinste zaak: elke psalm is ook verdeeld in verzen, die elk op dezelfde wijze moeten worden gerespecteerd als een goddelijk oriëntatiepunt, dat niet mag worden verwijderd. Maar deze bedragen in aantal ongeveer 2.500 verdelingen.¹ Dan hebben we nog de alfabetische indeling van bepaalde psalmen, met name de 9e, 10e en 119e. Naast dit alles zullen veel van de psalmen gegroepeerd worden door hun titels, zoals de acht psalmen van;

- de ‘zonen van Korach’ (42-49,);
- de vier Maskil-psalmen² (52-55); (leerdicht of onderwijzing)

---

1 Om exact te zijn 2461.

2 *Maskil* of; *maskilim* = Een Hebreeuwse term in het opschrift van 13 psalmen. De betekenis is onzeker maar mogelijk betekent het ‘beschouwend, bespiegeld gedicht’, of leerdicht, onderwijzing. Het komt voor in de Psalmen; 32, 42, 44, 45, 52, 53, 54, 55, 74, 78, 88, 89 en 142.

- de vijf Michtam-psalmen die daarop volgen (56-60); (voor de koorleider)
- de elf psalmen van Asaf (73-83);
- en de vijftien 'liederen van hammaaloth' (120-134). (Pelgrim / bedevaart)

Al deze grenzen zijn absoluut gerespecteerd.

Zie dan wat het probleem voor ons is. We moeten een interpretatie van het Boek der Psalmen vinden, die zich aan al deze beperkingen van de verbeelding aanpast - om misschien een zo slecht woord te gebruiken als men maar kan vinden - en ondanks alles toch een echte interpretatie blijkt te zijn. Zichzelf ook in alle delen vormend naar een numerieke symboliek, waaraan elk boek, elke afdeling, elke psalm, elk vers moet voldoen! Stel je zo'n ingewikkeld web voor als dit over de Schrift wordt geworpen, en dan te ontdekken dat de betekenis niet alleen niet wordt verduisterd, maar juist duidelijker en krachtiger naar voren wordt gebracht.

Laat mijn lezer dit voor zichzelf testen door een voldoende groot gedeelte van het boek dat voor hem ligt, en hij zal niet anders dan met ons God danken voor zo'n bevestiging van de uniforme inspiratie van Zijn heilig Woord, in dagen als deze waarin de ontkenning ervan welig tiert. Maar meer nog, hij zal Hem ook danken voor zo'n hulp bij vaste interpretatie.

Voor de hulp van sommigen die misschien meer geneigd zijn het op deze manier te ontvangen, heb ik 'Het getuigenis van de rekenkunde voor Christus' als eerste bijlage afgedrukt, in de lezingvorm waarin

het voor het eerst werd gegeven. De symboliek van de getallen - volledigiger uitgewerkt dan tot nu toe - vindt u in de tweede. Het derde past het meer systematisch toe op de letterlijke betekenis van het eerste hoofdstuk van Genesis. Het vierde behoeft misschien meer verontschuldiging voor zijn introductie hier, terwijl ik overtuigd ben van zijn zeer grote belang voor christenen overal: het is een pleidooi voor de studie van de gehele openbaring van God, waaronder niet alleen de vele helaas onbekende delen van de Schrift zelf, maar ook van de Natuur, een boek dat God zelf in elke taal heeft uitgegeven. Een korte samenvatting van de Messiaanse psalmen is de laatste bijlage.

De referenties zijn, evenals in de andere delen, van de hand van de heer Samuel Ridout (s.r.).

Moge Hij, zonder wie niets enige macht of waarde heeft, met deze poging zijn om de betekenis van Zijn kostbaar Woord uiteen te zetten.

F.W. Grant

4 december 1896.

Inleiding tot de vierde Pentateuch

De psalmen, met de verwante boeken, Job, Salomonsliederen, Prediker en Spreuken, vormen de laatste afdelingen van het oude testament, - een vierde pentateuch, de uiting van het menselijk hart als antwoord op de goddelijke openbaring die in de vorige boeken aan haar is gedaan. Op deze manier vullen zij hun numerieke plaats zonder enige mogelijkheid van twijfel.³

Zij zijn dus ook duidelijk de uitingen van de ervaring, die altijd kenmerkend zijn, welk ander karakter (zelfs op het eerste gezicht daarmee in strijd) zij soms ook mogen vertonen. Neem als meest treffende voorbeeld hiervan het boek Psalmen. Daarin vinden we, zoals iedereen weet, vele duidelijke profetieën van Christus in zijn persoon en werk; en profetie en ervaring lijken onvatbaar voor een juiste combinatie. Toch is het in feite voornamelijk uit persoonlijke ervaring dat het web van profetie in hen is geweven; het historische type dat in de eerdere boeken wordt gevonden, wordt hier overgebracht van de externe sfeer naar de interne. David wordt zo op gepaste wijze

---

3 Volgens de Hebreeuwse, rabbijnse, indeling, (want meer is het eigenlijk niet,) maken zij echter deel uit van een derde afdeling, de Kethvhim, of 'geschriften'; en zij worden daar geassocieerd met historische en profetische boeken, zoals elders opgemerkt (Vol. II., p. 5), in een wanorde die niets heeft om het aan te bevelen aan een geestelijk verstand. Het is niet nodig hier opnieuw bij stil te staan.

de auteur van profetische psalmen, waarin de Geest van God door hem sprak en Zijn woord op zijn tong lag. Goddelijke inspiratie was hier noodzakelijk in de meest volledige zin, opdat hij, evenals alle andere profeten (1 Petr. 1. 11), beter geleid zou worden dan hij wist. Hoeveel beter, de tweeëntwintigste psalm alleen al zou voldoende getuigen, waar het lijden dat eigen is aan Christus, en dingen die alleen van Hem gezegd kunnen worden, worden gevonden, en toch is de stem die van de unieke Lijder, de taal nog steeds die van de ervaring, zelfs terwijl we niet kunnen geloven dat David of enige andere mogelijke spreker van die tijd in feite die ervaring had. De bespreking van dergelijke punten zal worden gevonden wanneer wij komen tot de psalmen zelf waarmee zij in verband staan: het is hier voldoende ons te herinneren aan dat opmerkelijke experimentele karakter waarvan in ieder geval niet kan worden ontkend dat het door het boek heen loopt.

Job, het Hooglied van Salomo, Prediker, allen geven ons duidelijk ook ervaringen, waarvan de vruchten voor ons worden geoogst in Spreuken, en de korrel eruit wordt geslagen. - Spreuken is dus de experimentele Deuteronomium, het nieuwe geven van de wet zoals vastgesteld en gerechtvaardigd door ervaring; en is dus de passende afsluiting van het gehele Oude Testament. Zijn eigenaardige vorm is zo perfect verklaard.

De volgorde van de boeken

zoals gegeven door hun numerieke betekenis, is anders dan die in onze gewone Bijbels, die gebaseerd lijkt op de leeftijd van de (veronderstelde) auteurs. Zo is Job, door wie dan ook geschreven, de oudste en komt eerst; de Psalmen volgen, als kenmerkend voor de Psalmen van David; en als laatste komen de drie boeken van Salomo - Spreuken, Prediker en het Hooglied. Maar er is geen uniforme ordening van deze boeken in de MSS, en geen spoor van een goddelijke volgorde in een van hen. Als de Pentateuchale analogie en de nummers ons niet helpen, dan hebben we geen hulp. Godzijdank spreken ze hier duidelijk, en dus met het meest absolute gezag. Laten we ze zo kort bekijken.

1. Psalmen

‘Wij hebben gezien dat het eerste boek van enige reeks een vergelijkende grootheid van karakter heeft, zoals bovenal daarom natuurlijk het boek Genesis zal blijken te hebben. Het nummer is dat van voorrang en soevereiniteit, en dus van de goddelijke raadgevingen, hoewel nog niet noodzakelijkerwijs gemanifesteerd als in directe profetie, die wij op zijn plaats vinden als derde van de grote afdelingen van de Schrift. Dit komt precies overeen met het karakter van de profetie zoals die in de Psalmen wordt aangetroffen, en waarop reeds een blik is geworpen, terwijl hun volheid van betekenis aldus gemakkelijk te begrijpen zal zijn. Het boek zal dus vol goddelijke geheimenissen worden gevonden, - van geheimen die alleen in het oor van het geloof worden uitgesproken.

Dit eigenaardige profetische karakter is min of meer in het gehele boek terug te vinden, en onderscheidt het meteen van alle andere boeken, behalve van één, dat echter onmogelijk de eerste plaats hier kan innemen, omdat het volledig verstoken is van de volheid die wij in de Psalmen vinden. Dit is het Hooglied van Salomo. De personen hier zijn typisch profetisch, en het boek is in zijn geheel een 'mysterie'; maar het Hooglied valt natuurlijk op de derde plaats, zoals u zal zien, en de omvang van de goddelijke raad kan niet worden vervat in zijn acht korte hoofdstukken, hoe prachtig die ook zijn.

Het tweede kenmerk van de Psalmen is juist dat het 'psalmen' zijn. Het Hebreeuwse woord betekent eerder 'lofzangen' of 'lofprijzingen' (tehillim); maar overal verbinden de deining en harmonie van poëzie en muziek zich hiermee. De ziel in haar verschillende stemmingen en meest tegengestelde omstandigheden wordt beheerst en geharmoniseerd door de gevoelde aanwezigheid van God. De ene God over allen, in allen, brengt alle schijnbare tegenstellingen tot eenheid. Verandering en beweging zijn slechts het ritme van een centraal Leven, pulserend in ware hartslagen door het hele frame van de natuur. En zo worden zelfs levenloze dingen opgeroepen mee te zingen in het lied dat de hemel naar de aarde zendt, en de aarde naar de hemel. God woont te midden van deze lofprijzingen, regeert erin: zij zijn het getuigenis van hoe stabiel zijn koninkrijk is; ook 'de wereld' is 'gevestigd dat zij niet kan worden bewogen'. Zo wordt in het boek Psalmen de heerschappij van God gezien, zowel in zijn lofprijzing als in zijn profetie. De stemmen van het universum spreken van en tot Hem. Oefeningen en ervaringen laten Hem nog sneller achter. En zo vullen de Psalmen de eerste plaats in deze Pentateuch, en zouden geen andere kunnen vullen.

2. Job

Job als naam heeft volgens de lexicografen twee toelaatbare betekenissen, die beide ook goed passen bij zijn geschiedenis. Het kan betekenen ‘iemand die wordt aangevallen’ of ‘behandeld als een vijand’. Het kan betekenen ‘iemand die zich omdraait,’ - wat bij Job inhoudt de ‘pineut.’ Dit laatste woord houdt natuurlijk verband met de grote crisis in zijn geschiedenis die de weg opent voor zijn herstel tot volle zegen (hfdst. xlii. 6). Het eerste sluit beter aan bij zijn hele geschiedenis. Laten we ze beschouwen.

De ‘boeteling’ presenteert Job in een zeer belangrijk karakter als we bedenken dat hij door God zelf is erkend als de beste man van zijn tijd op aarde. En toch is dit berouw van hem op een later tijdstip niet alleen maar zijn oordeel over zichzelf voor wilde woorden die hij uitsprak of gedachten die hij uitte onder de druk van de rampen die hem overvielen. Uit zijn eigen woorden blijkt dat het een waar keerpunt in zijn leven was. Tot dan toe had hij alleen met het oor van God gehoord; nu zag zijn oog Hem. Hij werd voor het eerst echt in het licht van Zijn aanwezigheid gebracht.

Zijn aanwezigheid, die hem nu voor het eerst aan zichzelf openbaarde. Daarom kon de smetteloosheid van zijn gedrag, waarop hij eens had gebouwd, hem nu niet meer tevreden stellen: de diepten van zijn hart zijn geopenbaard: hij verafschuwt niet zijn zonden, maar zichzelf, en bekeert zich in stof en as.

Maar dit krijgt een diepere betekenis als we het vergelijken met een les die prominent aanwezig is in Prediker, waar de wijste man aan ons wordt onthuld, als hier de beste. Salomo's wijsheid wordt ook

door God toegekend, net als Job's goedheid; alleen als resultaat wordt dwaasheid getoond, zoals Job's goedheid verachtelijkheid wordt toegedicht. De vergelijking moet hier zeker bedoeld zijn, en van enig universeel belang zijn; en zo is het ook: want hier wordt in feite de morele kwestie geregeld die aan respectievelijk Jood en heiden was overgelaten. Voor de Jood riep de wet de vraag van Job op: 'Hoe zal de mens rechtvaardig zijn bij God?' 'waarop de dood van de Heer het enige mogelijke antwoord was: 'Toen wij nog zonder kracht waren, stierf Christus te zijner tijd voor de goddelozen.' De vraag van de heidenen was anders, maar Christus was nog steeds het antwoord: 'Toen de wereld in de wijsheid Gods God niet kende, heeft het God behaagd door de dwaasheid der prediking hen te redden die geloven: ... wij prediken Christus gekruisigd ... de wijsheid Gods.'

Merk op dat in deze twee boeken, Job en Prediker, de vragen verschillend worden uitgewerkt: Job, de niet-Jood, werkt, los van de wet, uit wat voor de Jood onder de wet was geregeld - de ongerechtigheid van de mens. Salomo, de Jood, met zijn door God gegeven wijsheid, en ook openbaring in zijn hand, faalt niettemin, net als de niet-Jood die geen van beide had, om door te zoeken de wijsheid te vinden die de wereld nodig heeft.

De vragen blijken dus even universeel te zijn als de gevonden antwoorden voor allen. Job en Prediker hebben op deze manier een wereldwijd belang en betekenis.

En toch lijkt het er niet op dat Job zijn volle betekenis had in die belangrijke les die gegeven wordt, de verachtelijkheid van de beste man van de wereld. Job de 'boeteling' is hier nauwelijks de hele waarheid. Het verklaart onvoldoende de aanval van de vijand, de

verschillende en versluisde wazige redeneringen over de regering van God, en het minst van al de afsluitende visie en oproep van God zelf; hoewel het zich met al deze verbindt. Het onderwerp van het boek is groter dan dit, terwijl het het omvat; en hier komt de andere betekenis van de naam, Job ‘de aangevallene’, overeen met de numerieke plaats van het boek, terwijl het een onderwerp suggereert dat groot genoeg is om al zijn argumenten te omvatten, en belangrijk genoeg om de aparte overweging op te eisen die er hier aan wordt gegeven.

Dat onderwerp is ‘de zending’, of misschien nog beter, ‘de bediening van het kwaad’; Job, de heilige van God, maar ‘belaagd’ door de vijand, is daarvan het voorbeeld. Een deel van de bediening ervan wordt hierin gezien dat het helpt om Job tot kennis van zichzelf te brengen, hoewel niet zonder die persoonlijke visie op God waaraan hij het zelf toeschrijft: De zeef van Satan en de blik van de Heer worden in het evangelieverhaal op soortgelijke wijze in verband gebracht, als middelen waardoor het zelfvertrouwen van Petrus wordt gebroken in bittere tranen van berouw. Job vervult dus duidelijk de tweede plaats onder de ‘ervaringsboeken’.

3. Salomo's Lied

Het Hooglied geeft ons ervaringen van een andere orde. Het is een lied van het hart, een huwelijkslied, dat door het geloof in alle eeuwen is beschouwd als een allegorie van geestelijke dingen. De natuurlijke relatie wordt in de Schrift zelf gebruikt als aldus voorstellende die van Jahweh met Israël volgens het Oude Testament, die van Christus en de Gemeente in de toepassing van het Nieuwe Testament. Als boek van het Oude Testament moeten wij de bruid in de eerste plaats beschouwen als de aardse bruid, maar met de hogere en hemelse

toepassing die overal doorschemert. Met zo'n thema hoeven we ons niet te verbazen over de interpretatiemoeilijkheden waarmee het boek overladen is. Het is een lied voor het heiligdom: alleen in het heiligdom kunnen we het goed lezen. Het is niet nodig er hier verder op in te gaan. Het vult overduidelijk de derde plaats.

4. Prediker

Zoals duidelijk het boek van de 'Prediker' het vierde vult. Het is de beproeving van de wereld door iemand die er volledige kennis van heeft - de zoektocht naar een probleem waarmee het hart van de mens altijd wordt beziggehouden, maar waarvan de oplossing nooit op de gezochte manier wordt gevonden. Hij zou graag het goede vinden waar het niet te vinden is, en waar het zoeken alleen resulteert in bittere teleurstelling, 'ijdelheid en kwelling van de geest.' Hij is een koning, met alle absolute macht van een koning. De schatten van de aarde liggen in zijn schoot. Hij heeft de wil om te vinden wat hij zoekt. Hij heeft wijsheid om zijn wil te ondersteunen. 'Wat zal de man doen die na de koning komt? Het experiment is dus voor eens en voor altijd gedaan: het hoeft nooit meer herhaald te worden. Het einde vindt hem even bankroet in wijsheid als in materiële middelen, - ineengestort, zodat hij het nu bij God vindt; maar de wereld is gevallen en van Hem verwijderd; onder het stempel van de dood dus, en voorbijgaand; de mens heeft er goed aan gedaan Hem te vrezen en Zijn wil te doen, die hij thans in het oordeel zal ontmoeten.

Dat is zeker geen evangelie; noch is de vervaagde koning de prediker hiervan. Hij heeft slechts één tekst, en houdt zich daaraan vast; eenvoudig, maar het is nodig erover na te denken, en het wordt

benadrukt door de afzondering van al het andere. En we moeten er nog steeds over nadenken.

5. Spreuken

Alleen Spreuken blijft over, en we hebben het Deuteronomische karakter ervan al opgemerkt. De wil van God wordt hier verklaard in korte, duidelijke zinnen, inderdaad niet als wet, maar als ervaringsregels, passend bij de boeken waaronder wij ons bevinden, en die de weg door de wereld wijzen voor wie die zoekt. Het is een menselijke stem die, voor onze bemoediging en vermaning, het goddelijke mag volgen en bezegelen. ‘Maar hoe duidelijk zien wij in dit boek van morele resultaten, in zekere zin de Deuteronomium van het gehele Oude Testament, dat, behalve in type en schaduw, de hemelse dingen nog niet gekomen zijn! De heerlijkheid schijnt nog niet op een weg die door pelgrimsvoeten wordt bewandeld. Profetie en belofte wenken ons slechts voorwaarts; en het Oude Verbond getuigt, in zijn helderste openbaringen, van wat voorbij zichzelf is.’

Resultaten van deze menselijke stem in inspiratie

‘Het menselijke element in de inspiratie’ is de laatste tijd voldoende belicht door de ‘hoge kritiek’ van deze tijd. Het heeft inderdaad zo’n grote bekendheid gekregen - we mogen wel zeggen, zo’n grote autoriteit - dat het goddelijke erdoor verzwakt en overal aan onderworpen wordt. Het is ons gegeven om zo volledig te weten - wat nooit twijfelachtig was - dat de schrijvers van de Schrift mensen waren, dat nu de twijfel aan de andere kant is gekomen, of we wat zij geschreven hebben nog wel veilig het ‘woord van God’ kunnen noemen.

Aan de andere kant kan het voor sommigen die hier zo ver mogelijk van af staan, nodig zijn om in de boeken waartoe wij gekomen zijn, te wijzen op een eigenaardig kenmerk dat te wijten is aan het feit dat zij, zoals wij gezien hebben, in een zin waarin de voorgaande boeken dat niet waren, werkelijk de stem van de mens zijn. Zij zijn grotendeels de uitingen van menselijke ervaring; zij zijn vaak de verslagen van menselijk zoeken; zij zijn soms de uitdrukking van menselijke onwetendheid, van twijfel, van dwaling, van ongelof. Alles is ons gegeven als toegestaan en gecontroleerd door de oneindige Wijsheid voor ons onderricht en onze zegen; er is niets willekeurig, geen woord dat aan deze controle is ontsnapt.

Toch staan we in feite op heel ander terrein als we luisteren naar de argumenten van Job en zijn vrienden, of naar de overweging van wat de 'prediker' eens 'in zijn hart had gezegd', terwijl hij het 'met vrolijkheid of met dwaasheid' bewees, of 'met wijsheid' de oplossing van het wereldprobleem zoekt, dan wanneer we luisteren naar de profetieën van Jesaja, of zelfs de taal van een geïnspireerde geschiedschrijver naspeuren.

Dit zou overduidelijk moeten zijn, en het lijkt sommigen misschien nutteloos om woorden te besteden aan een zaak als deze. Niemand loopt het gevaar te geloven dat wat de duivel zegt waar is, omdat we het opgetekend vinden in de bladzijden van de inspiratie. En wat betreft de vrienden van Job, wordt ons door God zelf verteld dat zij niet over Hem hadden gesproken wat juist was, zoals Zijn knecht Job had gedaan. (Job xlii. 7.) Job had ook zeker gefaald, zoals zijn eigen bekentenis impliceert (xl. 5) ; zodat van een groot deel van het boek duidelijk is dat het gedachten en redeneringen van mensen bevat in

plaats van de zekere waarheid zoals God die geeft. Het heeft Hem behaagd dat de werking van het menselijk hart vrijelijk voor Hem wordt verteld, om van Hem het noodzakelijke antwoord te vinden. In Job hebben we het in Elihu en de woorden van God zelf voordat het boek sluit.

Prediker, nog meer dan Job, geeft ons deze redeneringen; maar die de schrijver zelf voor ons uitwerkt tot een juiste conclusie. Ongeloof, materialisme en wat al niet meer, tonen zich dus in zijn eerste gedachten, en vooral het materialisme heeft zich onder sommige van zijn woorden verscholen, maar zonder een schaduw van rechtvaardiging wanneer men het karakter van het boek beseft. Inderdaad heeft God ons overal de duidelijkste onderscheidingstekens gegeven tussen wat van Hemzelf is en wat slechts de werking is van de geest van de mens. Maar dit laatste is ook van het grootste belang, en ook voor ons van nut, om voor ons te hebben; ze vallen onder de algemene regel van de apostel met betrekking tot geïnspireerde Schrift, en zijn 'nuttig voor de leer, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderricht in de rechtvaardigheid'. We kunnen hier vooraf zeker van zijn; het gedetailleerde bewijs zullen we verderop krijgen.

De drie overige boeken zijn van een ander karakter dan deze twee; en in hen wordt de menselijke stem niet alleen beheerst door, maar geharmoniseerd met de goddelijke wijsheid; en zijn dus ofwel ware liederen, zoals de Psalmen en het Hooglied zelf, ofwel voorschriften, zoals de Spreuken. Het toelaten van menselijke gedachten is noodzakelijkerwijs beperkt, omdat het duidelijk is afgegrensd van de rest; maar we hebben reden om God te danken voor wat is toegestaan.

De Psalmen

Omvang en indeling van de Psalmen

De Psalmen zijn dus de uitgesproken harmonie van de menselijke ziel onder alle ervaringen, een harmonie die haar bron heeft in God zelf, de vrije gehoorzaamheid van het hart aan Hem. De eenheid van God als Schepper verzekert de eenheid van de schepping als Zijn werk: de mens dus, als gehoorzaam aan Hem door genade, keert terug in deze eenheid van de schepping, vindt in Hem zijn eenheid met zichzelf, zijn stem in het universele lied: voor hem niet zonder spraak, maar moreel en intelligent. Zijn hart is zelf de harp waaruit de goddelijke hand de rijkste muziek voortbrengt; en dat in tegenspoed als in voorspoed, in verdriet als in vreugde. Zo vindt elke soort van beproeving zijn plaats in de Psalmen: er is zowel de kleine als de grote toonaard; uiteindelijk eindigend in een vloed die alles voor zich uitdraagt, en uit de tijd naar de eeuwigheid veegt, een eeuwige hymne van onsterfelijke lof.

Dat de raad van God hierin zijn plaats heeft, en de Psalmen grotendeels profetisch maakt, is vanzelfsprekend. De zegen die terugvloeit naar God is van God afkomstig. De gedachte die de eeuwen heeft gevormd was die van een Goddelijke Geest voordat de eeuwen waren. Het schepsel heeft er zijn best (of slechtste) tegen gedaan. Het geduld van God heeft het kwaad zijn tijd gegeven, opdat het zou worden gezien in zijn volle karakter, en volledig geoordeeld als aldus getoond. Het heeft zijn laatste woord gesproken en zijn pleidooi gehouden voor

de rechtbank van het universum, en heeft gefaald. De goedheid is alleen maar meer getoond; genade is het wonder van de eeuwigheid geworden; de troon van God is ook die van het Lam geworden; voor God en zijn schepsel, gehuwd in de Persoon van de Verlosser, voortaan nooit meer te scheiden, buigt iedere knie zich en belijdt iedere tong Jezus Christus als Heer, tot eer van God de Vader.

Voor de mysteries van God zoals die in het christendom bekend zijn gemaakt, moeten we echter nog naar het Nieuwe Testament. De horizon van de Psalmen is aards. Het volk van God daarin is een aards volk. Jahweh's bruid is Israël, niet de Gemeente of kerk. Zelfs de Geest in de gelovige roept niet 'Abba, Vader'; Gods vaderlijke relatie tot Israël is heel anders dan deze: want zij is niet gegrond op een nieuwe geboorte, en overweegt niet de eeuwigheid, maar de tijd en de aarde. De christelijke eenheid is niet die van een natie, maar een gemeenschap van heiligen.

Toch zijn de schrijvers van de psalmen in feite heiligen, en in alles wat daarvoor fundamenteel is, ongeacht de bedeling, staan wij op gemeenschappelijke grond. Bovendien komt het typische karakter van Israël om de geestelijke blik in alle richtingen te verruimen, en maken de psalmen vaak voller van betekenis voor de christen dan voor het gelovige Israël.

Niettemin moeten wij het Israëlitische karakter zorgvuldig erkennen. Als oudtestamentische profetie verbindt de zegening van de Psalmen zich met de toekomstige zegening van Israël volgens het nieuwe verbond; de natie wordt het kanaal van genade en barmhartigheid voor de naties rondom het centrum waarvan zij uitstraalt is de tempel-troon van God in Jeruzalem, Zijn wet gaat uit van Sion,

en de koningen der aarde brengen daar hun gewillige eerbetoon en aanbidding. In verband met deze eindtoestand wordt de hele geschiedenis van het uitverkoren volk behandeld, met speciale aandacht voor twee crisissen van beslissende betekenis, de eerste en tweede komst van de Messias tot hen: de eerste keer, hoewel verworpen, om datgene te volbrengen wat voor hen en voor ons de rechtvaardige en enige grondslag is van alle zegen, de tweede keer, om voor hen nationaal de zegen zelf binnen te halen, na een tuchtiging van korte duur maar ongekende strengheid, waarin zij in berouw en geloof worden gebracht om hun Koning te ontvangen. Dit is de 'tijd van Jakobs moeite', de barensweeën waarin zij nieuw geboren worden om het koninkrijk van God binnen te gaan. Dit zijn de profetische gebeurtenissen waaraan de Psalmen alle emoties van hun diepe ontroering, al hun verscheidenheid van ethische uitdrukking, al hun gloed van goddelijk licht geven. Ze leven en bewegen voor ons, trekken onze aandacht, nodigen ons oordeel uit, wekken onze genegenheid op, overal geïnterpreteerd in de taal van het geweten en het hart.

Hieruit volgt natuurlijk dat de Psalmen niet met recht kunnen worden behandeld, zoals al te vaak gebeurt, alsof ze onafhankelijk van elkaar zijn, of zonder systematische volgorde, of een welomschreven basis van feiten of leer. Integendeel, ze kunnen alleen met verstand worden gelezen als men ziet dat elke afzonderlijke psalm zijn eigen plaats en organisch verband heeft met betrekking tot het geheel, en tot de leer en profetie van het Oude Testament, ja, van het gehele woord van God. De psalmen zijn individueel wat de woorden in een zin zijn, en moeten bestudeerd worden in relatie tot het geheel. En ook hier komt de numerieke structuur om de betekenis van elk deel te toetsen

en te preciseren. De ordening is zodanig dat, als zij de numerieke toets kan doorstaan, zij noodzakelijkerwijs goddelijk moet worden verklaard. Wij stellen voor het met de grootste strengheid aan deze test te onderwerpen.

Het is bekend dat de Psalmen in het Hebreeuws verdeeld zijn in vijf boeken, die de Joden 'de Pentateuch van David' hebben genoemd. Delitzsch geeft toe dat hierin een zekere nabootsing van de Thora (de wet) voorkomt. Wij hebben hiervan zoveel voorbeelden gehad dat wij dit eerder verwachten dan ons erover te verbazen. De indeling is als volgt: -

(Ps. 1 - 41.) - Christus in de raad van God de bron van alle zegen voor Zijn volk (Israël).

(Ps. 62 - 72.) - Hun ondergang, maar verlossing in de laatste dagen.

(Ps. 73 - 89.) - De heiligheid van God in Zijn handelen met hen.

(Ps. 90 - 106.) - De mislukte eerste mens vervangen door de tweede, en de wereld gevestigd onder Zijn hand.

(Ps. 107 - 150.) - De morele conclusie met betrekking tot de goddelijke wegen, waarin God en mens eindelijk samen gevonden worden.

Opmerkingen

Veel dingen die gewoonlijk in een inleiding worden gezet, zullen we waarschijnlijk beter beschouwen als we tot hen komen. Edelstenen zien er beter uit in hun omgeving - Gods edelstenen doen dat zeker; de verbinding van psalm met psalm, zo noodzakelijk voor de kennis

ervan afzonderlijk, maakt veel duidelijk over hun toepassing; de numerieke symboliek, hier en elders, geeft precisie aan en bevestigt de betekenis. Daarom lijkt het het beste om zo weinig mogelijk aan het begin te regelen, en onze aantekeningen de vorm te geven van een intensieve studie, waarbij we elke vraag bekijken naarmate ze zich voordoet en de middelen om haar op te lossen in onze hand liggen. Ik twijfel er niet aan, dat God in de ordelijke ordening van de zaak heeft voorzien in een geleidelijk begrip ervan, hoewel we altijd met de apostel zullen moeten zeggen: 'Wij weten ten dele en wij profeteren ten dele'.

De afdelingen (of boeken) van de Psalmen zijn gegeven in de Herziene Versie; en men zal zien dat de eerste drie boeken (eindigend met Ps. 41, 72, 89,) worden afgesloten met een dubbel Amen; het vierde, met 'Amen, Hallelujah;' het vijfde eindigt met vijf Hallelujah psalmen. Het getal vijf kleeft aan het hele boek; vijf is, zoals we gezien hebben, als 4+1, de zwakke met de sterke, het schepsel met de Schepper, maar brengt zo de regeringswegen van God met de mens binnen, en zijn verantwoordelijkheid en uitoefening onder deze regering. De Psalmen zijn 150 in getal (3 x 5 x 10), en de vijf boeken vormen een perfecte Pentateuch, zoals we gezegd hebben.

Boek 1. (Ps. 1 - 41.)

Christus in de raad van God de bron van alle zegen voor Zijn volk (Israël).

Het eerste boek, dat de raad van God over Christus geeft, bevat daarom niet alle Messiaanse psalmen, zoals we meteen zien. In feite staan er meer buiten dan binnen; maar de psalmen die hier worden gevonden zijn de belangrijkste wat betreft Zijn ambt, persoon en werk. Zijn koningschap in Israël, bevestigd in de tweede psalm, breidt zich in de achtste uit tot een volledig aardrijk als Mensenzoon. De zestiende toont de volmaaktheid van Zijn leven onder de mensen, de grond van beroep op God tegen Zijn vijanden in de zeventiende, die wordt beantwoord in de achttiende, waarbij Zijn vijanden onder Zijn voeten worden gelegd. Het tweeëntwintigste onthult het zondoffer-karakter van Zijn werk, zoals het veertigste zijn volmaaktheid als brandoffer doet. De eenenveertigste sluit het boek af door het dubbele en tegengestelde resultaat te tonen voor respectievelijk geloof en ongeloof. Deze psalmen beheersen en geven karakter aan alle andere, zoals we zien; en zo geeft het boek als geheel ons 'Christus als bron van zegen voor Zijn volk'.

Het plan van het boek, en, min of meer, van het geheel van de psalmen, is, zoals een ander heeft opgemerkt, dat 'een of andere grote waarheid of historisch feit naar voren wordt gebracht met betrekking tot Christus of het overblijfsel,' - de gelovigen in Israël, - 'of beide, en dan volgt een reeks psalmen, die de gevoelens en sentimenten

van het overblijfsel uitdrukken in verband met die waarheid of dat feit.' (Synopsis.) Zo worden de menselijke oefeningen gezien in verband met zulke waarheden, die vaak in de historische feiten zijn belichaamd, en die het historische feit ook belichaamt. Dit houdt een zeer duidelijke en doelgerichte groepering van de psalmen in, zoals duidelijk is, en bereidt ons voor om een geestelijke orde in de psalmen te zien. Evenmin zijn de aldus gevormde reeksen in het algemeen moeilijk te onderscheiden; vaak worden ze gekenmerkt door hun auteurs, zoals die van Asaf of van de zonen van Korach, - soms door hun karakter als 'Maschil' of 'Michtam' psalmen, of 'Liederen van reeksen of Haamaloth,' - vaak is het onderwerp alleen al voldoende voor het doel, zodra we beginnen met de gedachte aan zulke verdelingen. Dat de titels zulke toepassingen blijken te hebben, bewijst in hoge mate hun betrouwbaarheid, die zo omstreden is; maar dit zal verderop worden onderzocht.

Het eerste boek heeft drie onderverdelingen.

(Ps. 1 - 8) Christus gewijd tot Koning in Sion, en, na verwerping door Zijn volk, tot bredere heerschappij als Zoon des Mensen.

(Ps. 9 - 15.) De vijand en de antichrist, met het conflict en de uiteindelijke bevrijding.

(Ps. 16 - 41.) Christus in het midden van het volk, die God voor hen openbaart en hen aan God heiligt.

Zo wordt in deze drie onderverdelingen het karakter van het eerste boek duidelijk gemaakt; de twee voornaamste worden gescheiden door één die ons de tegenstand in de mens en het te overwinnen

kwaad toont, zonder welke het zicht op Christus zelf niet juist zou kunnen worden gezien.

Laten we opmerken dat we in de eerste van deze onderverdeling allereerst twee delen hebben, die ons het thema geven, en waarvan het tweede tenminste strikt Messiaans is; het derde deel, met slechts één psalm, is weer Messiaans; het middelste deel, dat de oefeningen van de gelovigen uitdrukt die het gevolg zijn van de verwerping van de Koning, bestaat uit vijf delen, het getal dat van oefening spreekt. In de tweede onderverdeling (9 - 15), die spreekt over de strijd met het kwaad, zijn er slechts twee delen: twee psalmen in de eerste weer, die het thema geven; vijf weer die de oefeningen geven. Maar in de derde onderverdeling keren we terug naar een indeling die lijkt op die van de eerste, zij het groter: hier zijn negen psalmen (16 - 24) karakteristiek Messiaans; de overblijfselpsalmen zijn dienovereenkomstig uitgebreid tot drie vijven (25 - 39); en twee Messiaanse psalmen sluiten het boek. (40, 41.) In dit alles is er zeker orde, en de cijfers zijn overal betekenisvol, of zo geschikt als bedoeld. Zullen we niet in elke psalm, als we die bestuderen, het bewijs vinden van een goddelijke wijsheid die elke psalm op zijn plaats heeft gezet, zo zeker als de aarde in haar baan, en elk detail zo heeft gerangschikt dat het ons een duidelijke en consistente betekenis geeft?

Is het niet goed om deze zekerheid van een goddelijke hand te hebben, juist daar waar we het meeste gevaar lopen alleen het menselijke te zien? En mogen we niet met overeenkomstige ernst opnemen wat God in Zijn genade zo heeft uitgewerkt, om ons Zijn handwerk erin te doen beseffen?

Onderverdeling 1. (Ps. 1 - 8.)

Christus gewijd tot Koning in Sion, en (na verwerping door Zijn volk) tot bredere heerschappij als Zoon des mensen.

De eerste acht psalmen zijn natuurlijk een inleiding, niet alleen tot het eerste boek van de psalmen, maar tot het geheel. We hebben Christus als Koning op Sion, maar verworpen door de gebonden volken, de dreiging van toorn die hiervoor komt, maar ook de tijd van lankmoedigheid, die redding is voor hen die in onderwerping 'de Zoon kussen'. Wij vinden dat, hoewel verworpen door het volk Israël, het volk waarmee Hij in verbinding staat nog steeds Israël is, al is het maar een overblijfsel ervan. Het oordeel nadert voor de wereld, het kwaad dat tot een hoogtepunt groeit, en het verzet tegen God en de Zijnen wordt steeds heviger; zodat uiteindelijk het gebed van de rechtvaardigen verandert in een schreeuw om oordeel, die niet wordt verhoord. Toch is het vuur waar dit volk doorheen gaat voor hen een noodzakelijke reiniging. Zij moeten de kwestie van de zonde onder ogen zien, totdat genade hun enige pleidooi wordt. Het is de tijd van Jakobs moeilijkheden, en Jozefs broeders beginnen hun zielenhonger te beseffen, die hen nog tot Hem zal brengen. Maar in dit inleidende gedeelte wordt alles nog met lichte hand aangeraakt. Wij zien hen verootmoedigd, zodat Hij hen kan verheffen, en wij beseffen dat zij worden aanvaard, hun gebed wordt verhoord. Maar voor deze bevrijding moet het oordeel zijn loop nemen, en dat doet het nu: Jahweh wordt geprezen naar Zijn gerechtigheid, die heeft gehandeld

in de omverwerping van de goddelozen, en wordt nu geopenbaard als in waarheid 'Jahweh de Allerhoogste'.

Zo eindigt de zevende - de vijfde overblijfselspsalm. Zij wordt gevolgd door een totaal andere strekking, als achtste psalm, die van een nieuwe periode, de viering van een Mens en de Zoon des mensen, door wie, gezet over de gehele aarde, Jahweh's Heerschappij wordt verwerkelijkt en Zijn Naam voortreffelijk gemaakt op de gehele aarde, en de mens zelf wordt gezien als de oorspronkelijke plaats waardig waartoe God de Schepper hem bestemd heeft. De toepassing kan slechts op één zijn, en op Hem past de brief aan de Hebreëen het dan ook toe. (Heb. 2:6-9.)

Zo hebben we het punt bereikt waarop de Psalmen niet verder gaan, en het volgende is dus duidelijk een achteruitgang. De eerste reeks is op deze manier duidelijk afgebakend, en is op zichzelf compleet. De details zullen we zo dadelijk bespreken; maar het moet meteen duidelijk zijn dat dit geen toevallige verzameling is van slecht gesorteerde teksten. Wie ze ook schreef, wie ze ook verzamelde, er is een gemeenschappelijk leven dat ze allemaal verbindt; ze zijn organisch met elkaar verbonden.

Bovendien is het schema waartoe ze behoren duidelijk profetisch; doel, en een goddelijk doel, regeert het geheel: of ze nu in de ballingschap of voor de ballingschap tijd zijn geschreven, een indeling op deze manier zou geen aanwijzing geven over hun betekenis, - er geen licht op werpen. Het hoe van hun vervaardiging is van zeer gering belang vergeleken met het waarom van hun ontwerp. Zij beschouwen de laatste dagen en het naderende oordeel. Zij kijken verder dan de onmiddellijke horizon van de tijd waarin zij zijn geschreven en

verbinden dagen die voor ons nu al voorbij zijn en die hen als ware profetie hebben bevestigd, met dagen die zelfs nog moeten komen. Elk detail is hiermee in overeenstemming.

Sectie 1. (Ps. 1, 2.)

De voorbestemde Koning, en de zegen van gehoorzaamheid en vertrouwen in Hem.

Het eerste gedeelte toont ons hier Hem die in het voornemen van God Koning is in Sion, met wie het lot van Zijn volk verbonden is. Want de Verlosser zal komen tot Sion, en tot hen die zich bekeren van de overtreding in Jakob' (Jes. 59:20); wat de apostel parafraseert met 'Uit Sion zal de Bevrijder komen, en de goddeloosheid afkeren van Jakob'. (Rom. 11:26.) Dat wil zeggen, de koning moet daadwerkelijk in Sion zijn, wil er bevrijding komen: het koninkrijk van Christus moet openlijk in macht op aarde gevestigd zijn.

Maar in de tweede psalm zijn Israël en de aarde nog niet klaar, terwijl het doel van God onveranderlijk blijft. De machten der aarde spannen samen tegen Christus, en onder hen vinden we 'zowel Herodes als Pontius Pilatus, met de heidenen en het volk Israël'. (Handelingen 4:27.) Zo begint de onenigheid, in de dagen waarin wij ons nog steeds bevinden, de lankmoedige barmhartigheid van God die het oordeel uitstelt, en het evangelie dat uitgaat onder de mensen, terwijl satan nog steeds de 'vorst van deze wereld' is, ja, 'de god van dit' hele 'tijdperk'. (2 Kor. 4:4.)

Maar met het koninkrijk in deze 'geheimzinnige' vorm, of wat wij de christelijke bedeling noemen, heeft het boek Psalmen, als deel van het Oude Testament, niets rechtstreeks te maken (Matth. 13:10-

11, 35); en in de derde psalm en die welke daarop volgen, is een overblijfsel van Israël nog steeds, zoals wij zullen vinden, voor ons. De hele huidige periode is voorbij, en we zijn in het 'einde van het tijdperk' - het Joodse tijdperk - waarover de Heer Zijn discipelen onderwees in de grote profetie op de Olijfberg. (Matt. 24.) Hierover zullen we straks meer zien; nu hebben we alleen wat reikt tot de verwerping van Christus door de Joden.

De eerste psalm kan ons ook de Koning van Israël geven, niet als zodanig, maar in Zijn persoonlijk karakter, waarvan natuurlijk alles afhangt voor de zegen. Zo bezien is Hij de volmaakte Israëliet, en de psalm spreekt op de meest algemene wijze over de zegenrijkheid van een gehoorzaamheid die in hen natuurlijk verbonden is met het geloof in Christus zelf, waarop de tweede de nadruk legt. Christus was ook 'Leidsman en Voleinder van het geloof' in Zijn eigen Persoon, maar hier is het het geloof van anderen in Hem; en de twee psalmen samen tonen ons wat de basis van zegen voor Israël moet zijn in de laatste dagen, de geest van gehoorzaamheid en geloof, - die de apostel samen verbindt in hun ware relatie tot elkaar als de 'gehoorzaamheid van het geloof' (Rom. 1:5, Gk.), even noodzakelijk voor de heiden als voor de Jood, maar in deze twee psalmen van toepassing op de Jood. Hierin verkondigen zij dat dit de weg van veiligheid en zegen is voor Israël, hoewel slechts een overblijfsel, - voor elke individuele ziel onder hen.

Psalm 1

De zegen van gehoorzaamheid

De eerste psalm telt slechts zes verzen, die duidelijk verdeeld zijn in twee drietallen; in het eerste wordt de godvruchtige mens gezien in de zegenrijkheid van dit zijn; in het tweede, in contrast met het karakter en deel van de goddelozen. Elk vers beantwoordt bovendien aan zijn numerieke plaats. Laten we dit kort bekijken voordat we de psalm verder uitdiepen.

Eerst hebben we de zegening van de goddeloze op zichzelf beschouwd. In het eerste vers zien we zijn consequente onafhankelijkheid van alle verschillende vormen en graden van goddeloosheid waardoor hij wordt omringd. Hij schudt ze van zich af, om, wat hun voorvechters betreft, alleen te wandelen. Dat is in feite het noodzakelijke begin van een ware wandel met God. De eerste stap met Hem moet zijn buiten alles wat met Hem in strijd is; en onverschillig zijn is in strijd zijn!

In het tweede vers wordt de godvruchtige gezien in zijn afhankelijkheid en gemeenschap met God. Zijn vreugde en meditatie zijn in Jahweh's wet, welke term, hoewel hij het gehele geïnspireerde Woord kan omvatten dat op dat moment bestaat, toch de diepe onderwerping van de ziel laat zien die vereist is en wordt uitgevoerd.

In het derde vers hebben we de daaruit voortvloeiende vruchtbaarheid.

Het tweede deel contrasteert de goddelozen hiermee in karakter en in einde. Ten eerste hun lichtheid en onvruchtbaarheid - louter kaf.

Ten tweede worden zij van de godvruchtigen gescheiden door het komende oordeel, waarin zij onmogelijk stand kunnen houden. Ten derde: Jahweh's goedkeuring van de weg van de rechtvaardigen manifesteert zich zo voor hen; en de weg van de goddelozen gaat ten onder.

De draad van de numerieke structuur loopt duidelijk door de psalm heen, en bevestigt dat het een goede noot is uit de schatkist van de Koning. Men zou het, geloof ik, nog vollediger en minutieuzer kunnen volgen; maar dit kan ons nu volstaan. De psalm vraagt echter om een meer gedetailleerde uiteenzetting.

De psalm heeft geen speciale titel, omdat er misschien geen speciale gelegenheid voor is, en omdat de beginselen ervan van de meest brede toepassing zijn. Evenmin is het nodig te speculeren over een auteur, die de Schrift zelf niet bekend heeft gemaakt. Wat zulke dingen betreft, heeft de hogere kritiek zich tot het meest onnodige werk gezet, en is noodzakelijkerwijs op een dwaalspoor gebracht door haar eigen wijsheid. Het geloof in het woord van God - dat zij inderdaad niet willen noemen - zou hen ertoe gebracht hebben zowel het zwijgen als het spreken goed te keuren, en uit beide profijt te trekken. Zou het het gezag van zulke woorden als deze niet eerder hebben verminderd dan vergroot, als ze ons werden aanprezen als van David of van iemand anders? Alleen het geweten is nodig om ze te beantwoorden, en zal dat doen met de oprechten van hart.

De beschrijving van de godvruchtige man is eerst negatief, dan positief. Hij wordt eerst gezien in zijn weigering van elke band met de goddelozen, ongeacht de fase van hun goddeloosheid. De woorden tonen ons zeker een achteruitgang van het kwaad, en hoe de greep

ervan op degenen die in zijn draaikolk worden getrokken, sterker wordt. Het begint met 'raadgeving', die God eenvoudig weglaat. Loop erlangs, en je zult merken dat het leidt naar de weg van de zondaars, - praktische en openlijke verwerping van gerechtigheid in woord en daad. En dit heeft als natuurlijke voltooiing de koperen hardheid van de spotter, die zegt: 'Ga weg van mij, want ik verlang niet naar de kennis van uw wegen' (Job 21:14). Dit is de weg waarlangs velen reizen, die elkaar versterken door hun wederzijds ongelooft, en voor elkaar het gezag worden dat God in hun ziel heeft verloren. Zo verhardt de massa als zij zich samenbalt; en dit wordt meer en meer gezien in dagen van wijdverspreid samengaan zoals deze zijn, - een samen opgaan die voor de christen, in zijn lichtste vorm, compromis betekent, de omverwerping van het geweten, van datgene wat het getuigenis is van Gods suprematie over de mens, de goddelijke troon waaraan alleen hij werkelijk onderworpen is.

De positieve kant van deze beschrijving van de godvruchtige mens is juist deze onderwerping van geweten en hart aan God. Als afhankelijk schepsel, dat zich bewust is van zijn relatie tot een Wezen van onveranderlijke volmaaktheid, is zijn vreugde in overeenstemming met Zijn gezegende wil, met Jahweh's wet. Hij wordt erdoor geoefend, mee bezig gehouden, mediteert er dag en nacht over. Aangezien de psalmen zelf in de Schrift zelfs worden aangehaald als 'de wet' (Rom. 3:19), is er geen enkele reden om dit hier te beperken tot de boeken van Mozes; en de ziel die zich in God verlustigt, zal ernaar streven zich alles wat Hij heeft meegedeeld eigen te maken. 'De gehele Schrift ... is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderricht in de rechtvaardigheid'; er is dus niets onpraktisch in het geheel van wat God ons heeft gegeven: als wij

er iets van verwaarlozen, kan dit leiden tot ernstig onbegrip van de rest. Het is natuurlijk een Jood die hier wordt bedoeld, en met de noodzakelijkerwijs beperkte openbaring die tot dan toe was gedaan; en hoeveel te meer spreekt deze ijverige studie van zijn kant tot ons, aan wie zoveel meer is gegeven! ‘Werkt niet,’ zegt de Heer, temidden van een publiek van hardwerkende armen, wier armoede en nood Hij zo goed kende, - ‘werkt niet voor het vlees dat vergaat, maar voor het vlees dat standhoudt tot het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen u geven zal.’ En zijn deze wonderlijke lofpsalmen zelf niet grotendeels voortgekomen uit de dag en nacht studie van Jahweh’s wet, die de godvruchtigen hier kenmerkt?

Vervolgens wordt ons de vrucht getoond die iemand in zo’n situatie vindt en voortbrengt: ‘Hij is zelfs als een boom, geplant aan de waterstromen, die zijn vrucht geeft in zijn seizoen.’ Er wordt geen speciale boom genoemd; behalve dat hij vrucht heeft, hebben we er geen verdere kennis van; het plantenrijk levert de grote typen van productie, zoals het beest de typische consument is; de vruchtboom is hier de natuurlijke figuur.

Zoals alle andere levende wezens is ook de boom gegroeid uit zaad, de ontwikkeling van een organische eenheid; en dit is wat de gelovige is, zelf de vrucht van zaad van Gods zaaien, en in zoverre één met zichzelf en met de schepping van God als zodanig; een organische eenheid, geest, hart en zedelijke natuur, in antwoord op elkaar.

Dit is inderdaad niet het hele beeld van wat de gelovige is, gezien als een mens hier beneden, in wie de zonde woont, als zij niet heerst. ‘Indien wij zeggen dat wij geen zonde hebben, bedriegen wij onszelf, en de waarheid is niet in ons’ (1 Johannes 1:7); en toch geeft dezelfde

apostel die dit zegt ons daarna het beeld van iemand die uit God geboren is, zo eerlijk als dit is (Johannes 3:9). Het is de waarheid van wat het kind van God is, zoals dat; het is de ideale wedergeboren mens; want God, wanneer Hij zulke afbeeldingen in Zijn galerij zet, doet dat om ons te winnen tot betere navolging. Daarom zet Hij in dit geval de gebreken niet met een dergelijk doel voor ons neer, of om ons te ontmoedigen, alsof wij aan een vlekkerig leven zijn overgeleverd, maar het tegendeel. Hij schildert wat wij niet durven zeggen, met de Geest in ons, niet mogelijk is, en spoort ons zo aan om het waar te maken. De zonde in ons leven komt geenszins voort uit het zaad van Zijn zaaien.

Sommigen hebben betoogd, vanuit wat ik de idealisering van het beeld heb genoemd, dat alleen de koning van Israël, de Heer Jezus Christus, erin moet zijn afgebeeld. Dat Hij de enige is die er volledig aan voldoet, is zeker waar; maar het is daarom niet onwaar als een algemeen type van de gelovige. Hier is het geluk van de man die zo en zo doet; en door dit te doen wordt hij als zo en zo. Voor zover aan de voorgaande voorwaarden is voldaan, zo ver wordt de gelijkenis gevonden; het is niet moeilijk dit te begrijpen.

Om terug te keren: hij is 'als een boom geplant bij de waterstromen'. Hier is de figuur van tedere zorg en bediening. De vruchtboom is geen natuurlijke groei van de grond: een Hand heeft hem geplant, en dat te midden van de verdeelde stromen van een bevoeid land. Het 'levende water' - en wij weten dat dit levende water grond voor wortel maakt en wortel voor grond; en niet zonder zulke zorg zal dit afhankelijke leven in stand worden gehouden.

Merk op, dat dit gezegd wordt over de man die dag en nacht mediteert over de wet van Jahweh: de Geest van God werkt door het woord van God; er is geen andere weg dan deze. Zoals het hanteren van het Woord zonder de Geest slechts rationalisme is, zo is de droom van de Geest die buiten het Woord om werkt, waan en fanatisme. Het woord van God is het werk en de gave van de Geest ten behoeve van de mens, en men kan niet verwachten dat Hij het instrument dat Hij heeft voorbereid terzijde schuift. Het is door 'de gehele Schrift, geïnspireerd door God' dat 'de mens Gods' volmaakt moet zijn, 'grondig toegerust tot alle goed werk'. Laten we oppassen dat we niet uit elkaar halen wat God zo heeft samengevoegd.

Zo gevoed is het resultaat zeker: hij 'geeft zijn vrucht op zijn tijd'. Er is geen sprake van ruwe voorbarigheid: de waarheid moet worden verteerd en opgenomen; maar de activiteit en energie van het leven zijn er, en vorderen van dag tot dag. Dat wat zich aandient als van God moet de uitdaging van het geweten aangaan voordat het hart vrij is om zich eraan over te geven, en het leven in de vorm van de leer wordt gegoten. Maar de seizoensgebonden vrucht wordt gevonden waar God genoeg in kan scheppen. Het is niet de boom zelf die de vrucht voortbrengt, en het gaat er niet om wat wij in onszelf vinden, maar wat de Heer vindt. Zelfs wanneer ik, met de apostel, 'van mezelf niets weet,' - mij van niets verkeerd bewust ben, 'toch ben ik hierbij niet gerechtvaardigd, maar Hij die mij beoordeelt is de Heer.' (1 Kor. 4:4). De ziel die aldus in staat is niets voor zichzelf te zeggen, is juist die waarin de Heer de vrucht zal vinden die Hij zoekt.

En 'zijn blad zal niet verwelken': het is onmogelijk om, als we hieraan denken, die boom te vergeten waaraan de Heer eens vrucht zocht; en

omdat Hij er geen vond, zei Hij: ‘Laat er voortaan voor altijd geen vrucht aan groeien’, en op dat moment verdorde de vijgenboom. Het blad verdorde dus omdat er geen vrucht te vinden was, want bij de vijgenboom komt het uitlopen van de bladeren na de vrucht. De ‘tijd van vijgen’ in het algemeen was inderdaad, zoals ons verteld wordt, nog niet; maar aan deze boom zat, hoe pril ook, al het blad van de belijdenis, en de betekenis van het oordeel is daarom duidelijk.

Er was nog geen teken op aarde van onderwerping aan God, behalve in één volk, waartoe de Heer dan ook kwam. Israëel was net als deze vijgenboom, bedekt met bladeren, ijverig voor de wet, pronkend met hun gehoorzaamheid aan hun ‘Ene Jahweh’. Zij zouden Hem, die Jahweh openlijk tot Zijn Zoon had uitgeroepen, zeker herkennen en vereren. Dus was de Heer zojuist, in openbare vervulling van Zacharia’s profetie, de stad binnengegaan te midden van het eerbetoon van de menigte, en berispte hen die hen daarvoor zouden hebben berispt. Maar Hij ging de tempel, het huis van Zijn Vader, binnen en trof er de verbeterde en wanhopige tegenstand aan van de Farizeeën, Sadduceeën en Herodianen, alle leiders van de partijen die het volk verdeelden, slechts verenigd in de afwijzing van Hemzelf. Zo hadden zij het vonnis over zichzelf uitgesproken, en het Zijne aan de vruchteloze vijgenboom was slechts de manifestatie van hun zelf ingenomen positie.

Hoe duidelijk is dan de toepassing van deze psalm op de echte ‘tijd van vijgen’ die nog zal komen, wanneer het overblijfsel van ware gelovigen in Israëel zich zal uitbreiden tot een natie van verheugde bekeerlingen, geboren als in een dag! Als de vruchten uiteindelijk op de hun bepaalde tijd worden gevonden, zal hun ‘blad niet verwelken’;

de eeuwigheid die in Gods gunst is, zal voor hen zijn. ‘Uw volk zal allen rechtvaardig zijn; zij zullen het land voor eeuwig beërven, de tak van mijn aanplant, het werk van mijn handen, opdat Ik verheerlijkt zal worden. Een kleine zal tot een geslacht worden, en een geringe een machtig volk: Ik, Jahweh, zal het verhaasten op zijn tijd.’ (Jes. 60:21-22.)

Het is dus duidelijk dat wij in deze inleidende psalm Israël voor ons hebben, en in de tijd van het einde; en dit wordt bevestigd door de slotverzen. Het is even duidelijk dat dit geen belemmering vormt voor de breedst mogelijke toepassing van beginselen die altijd waar zijn, en die moeten blijven zolang God blijft. Het praktische gebruik dat alle generaties van de psalmen hebben gemaakt, vanaf de dag dat ze werden geschreven, is niet verkeerd geweest, behalve inderdaad waar de noodzakelijke verschillen tussen Joodse en Christelijke opvatting en ervaring uit het oog zijn verloren of nooit gewaardeerd. Hierover zullen we bij het doornemen van het boek nog vaak genoeg en in het bijzonder over moeten spreken.

Het tweede deel van de psalm toont het karakter en de ondergang van de goddelozen in contrast met de zegen van de godvruchtigen. Hun beschrijving is kort genoeg, en het beeld dat van hen wordt gebruikt voert ons opnieuw naar de evangeliën. De Doper ontleent in zijn aanklacht over het komende oordeel, net als de psalmist, zijn gelijkenis aan de dorsvloer: Hij zal zijn vloer grondig reinigen en het koren in de graanschuur verzamelen, maar het kaf zal hij met onblusbaar vuur verbranden’. Hier wordt de figuur niet zo ver doorgetrokken: ‘zij zijn als kaf dat door de wind wordt weggedreven.’ De wortelloze, vruchteloze ijdelruit wordt in het oordeel van God

getoond in zijn eigen nietigheid, weggejaagd uit de wereld, zoals de wind, vanaf de top van de heuvels waarop de dorsvloeren stonden, het nutteloze kaf van het graan wegvoerde.

De scheiding wordt in het volgende vers behandeld, en in duidelijke woorden, Israël wordt zo wat het nog nooit is geweest, een ‘vergadering van rechtvaardigen’. En dit verklaart Jesaja nogmaals: ‘En het zal geschieden dat wie in Sion overblijft, en wie in Jeruzalem blijft, heilig zal worden genoemd, ja, een ieder die geschreven staat onder de levenden in Jeruzalem; wanneer de Here de vuiligheid der dochters van Sion zal hebben afgewassen, en het bloed van Jeruzalem uit het midden daarvan zal hebben gezuiverd door de geest des oordeels en door de geest der verbranding.’ (Jes. 4:3-4.)

Hierin openbaart Jahweh Zich eindelijk, van onder de wolken en duisternis die nu vaak om Hem heen zijn. Wat Hij goedkeurt blijft, Zijn zegel erop zal nooit verbroken worden. En zo ‘kent’ Hij de weg van de rechtvaardigen, - kent die goed als de Zijne; het is de weg waarin ook Hij wandelt, en waarin gemeenschap met Hemzelf wordt gevonden. ‘Maar de weg der goddelozen vergaat.’

We hebben dus in deze inleidende psalm de gelukzaligheid van een rechtvaardig overblijfsel in Israël, dat zich aan God onderwerpt terwijl anderen van Hem afdwalen, en met het oog op het komende oordeel dat het hele volk zal achterlaten als een verzameling van rechtvaardigen. Maar dit is duidelijk slechts een gedeeltelijke kijk op de zaak: het woord ‘geloof’ is nog niet uitgesproken; het Voorwerp van het geloof is nog niet gezien. De tweede psalm moet daarom het beeld voltooiën door deze voor te stellen.

Psalm 2.

Christus verworpen door de bende volken, maar zijn lankmoedige redding aan hen die op Hem vertrouwen.

Zoals reeds gezegd, zelfs in de eerste psalm is het Christus alleen die de beschrijving perfect invult. Ook de wet moest natuurlijk speciaal de studie zijn van de koning van Israël: 'deze zal bij hem zijn, en hij zal daarin lezen al de dagen van zijn leven, opdat hij leert Jahweh, zijn God, te vrezen, om al de woorden van deze wet en deze inzettingen te bewaren, om ze te doen'. (Deut. 17:19.) Hieraan, zelfs aan het 'leren', had de Heer behagen in het nemen van de mannelijkheid om zich te schikken. Hij is het die aldus spreekt door de profeet, die in de genade van Zijn vernedering dingen samenbrengt die tegenstrijdig lijken, de macht en wijsheid van een almachtige Verlosser, met de nederige gehoorzaamheid van Zijn schepsel mens: 'Waarom, toen Ik kwam, was er niemand? Toen ik riep, was er niemand om te antwoorden? Is mijn hand verkort, dat zij niet kan verlossen? Of heb ik geen macht om te verlossen? Zie, op mijn berisping droog ik de zee op, ik maak de rivieren tot een wildernis; hun vis stinkt omdat er geen water is, en sterft van dorst. Ik bekleed de hemel met zwartheid, en Ik maak een rouwgewaad als hun bedekking.' Dit aan de ene kant; hoor nu hoe dezelfde stem verder gaat: 'De Here Jahweh heeft mij de tong der geleerden gegeven, opdat ik zou weten, hoe ik een woord in tijd kan spreken tot hem, die vermoeid is; Hij wekt morgen bij morgen, Hij wekt mijn oor om te horen als de lerende.' (Jes. 50:2-4.)

Zo vergrootte Hij de wet, en maakte haar eervol. Maar hoewel de koning van Israël deze plaats heeft ingenomen, en noodzakelijkerwijs

in volmaaktheid, wordt Hij in de eerste psalm niet specifiek voor ons gesteld. De tweede is echter even uitdrukkelijk als de eerste in dit opzicht terughoudend is. Hierin vinden we Christus als de door God gegeven Koning, hoewel tegengewerkt door de gebundelde macht van opstandige naties, en zijn redding voor hen die op Hem vertrouwen. En zo vinden wij voltooid het karakter van de godvruchtigen in Israël, die, om dit te zijn, ook gelovigen in Christus zijn. De gelukzaligheid hier, niet te scheiden van die van de eerste psalm, is die van allen die hun toevlucht tot Hem nemen.

De psalm heeft twaalf verzen, het getal van de duidelijke regering, die verdeeld zijn zoals twaalf gewoonlijk, - we mogen wel zeggen, bijna universeel in de Schrift, als ze al verdeeld zijn, - in vier drieën. De eerste drie tonen ons de opstand van de naties; de tweede, Jahweh's tegengestelde houding en getuigenis; in de derde wordt Christus verklaard de Zoon te zijn, met alle dingen in Zijn hand; de vierde is de waarschuwingstest voor de wereld, waardoor de godvruchtigen bekend worden gemaakt. In elk van deze vinden we een andere spreker.

1. De dwaasheid van de opstandigheid wordt in het begin gezien: 'wie heeft zich tegen Hem verhard en heeft voorspoed gehad?' (Job 9:4.) Zo groot is het inderdaad, dat de mens de waarheid over wat hij doet voor zichzelf moet verbergen, en het 'hart is' inderdaad 'bedrieglijk boven alles' dat de mens zelf kan bedriegen met een leugen die geen ander kan bedriegen. Het is God die vraagt 'wie kan het weten?' en gelukkig is hij die Gods verantwoording zal afleggen. De enige reden die kan worden gegeven voor de waanzin van de opstand tegen Hem is dat 'de gezindheid van het vlees vijandschap is tegen God, want zij

is niet onderworpen aan de wet van God en kan dat ook niet zijn'. (Rom. 8:7.) Satan is de vastberaden vijand van de almacht, en weet dat. De mens kan zichzelf ertoe brengen niet in God te geloven, maar 'de duivels geloven ook en beven'. Toch heeft dat geen beheersende kracht om een einde te maken aan een tegenstand die het oordeel dat zij verwachten voortdurend vergroot. Hoe angstaanjagend is de macht van de zonde!

De oppositie tegen Jahweh en Zijn Christus is duidelijk die van de koningen en heersers der aarde. De koningen verlangen geen 'koning der koningen'. Zij beraadslagen en werken samen; en Herodes en Pontius Pilatus van weleer zullen hun vertegenwoordigers hebben tot het einde van 'de dag van de mens'. Dat Christus van Gods kant is gekomen en verworpen en afgesneden is, is een feit dat met al zijn betekenis vandaag de dag blijft bestaan. Het is niet iets van het verleden alleen, maar heeft zijn karakter op de wereld gestempeld. Niet voordat Hij het in stukken breekt met de staf van ijzer zal de tegenstand ophouden; en op geen enkel moment zal zij openlijker, ernstiger en intenser zijn dan in die laatste dagen, wanneer het Joodse ongeloof en de christelijke afvalligheid zullen culminereren in de ontvangst van hem die (zoals onze Heer de Joden waarschuwt) in zijn eigen naam komt,' zonder manifestatie van de Vader en zonder hemelse boodschap, en wordt ontvangen. (Johannes 5:43.)

Het was geen gedeeltelijke uitbarsting van menselijke passie die de kruisiging veroorzaakte. Satan, 'de vorst van deze wereld', manifesteerde zich zo, dat hij Jood en heiden, hoog en laag samen kon brengen tegen Hem in wie God de wereld met Zichzelf verzoende. Verschillende motieven konden aanzetten tot de daad, en deden dat

ook; maar hoe verschillend de motieven ook waren, de daad was die van allen. Hoe terecht kon de Heer ervan zeggen: ‘Nu is het oordeel over deze wereld!’ Het was de definitieve uitdrukking van de vijandschap van het hart van de mens tegen God: ‘Nu hebben zij beiden gezien en mij en mijn Vader gehaat.’ (Johannes 15:24.)

En is de wereld nu anders dan toen? De psalm voor ons laat zien dat haar tegenstand zal voortduren totdat de ijzeren staf haar afbreekt. ‘Zoals in het water gezicht tot gezicht antwoordt, zo antwoordt het hart van de mens tot de mens.’ Zelfs nu bestaat er niet echt zoiets als een christelijke wereld. Neen, de bitterste vijandschap tegen Christus en christenen is voortgekomen uit het hart van het christendom zelf. Ik zag de vrouw dronken van het bloed der heiligen en van het bloed der martelaren van Jezus; en toen ik haar zag, verwonderde ik mij met grote verwondering.’

Zo blijft het nog steeds waar (want ‘de Schrift kan niet worden gebroken’) dat allen die godvruchtig in Christus Jezus willen leven, vervolging zullen lijden’ (2 Tim. 3:12). (2 Tim. 3:12.) Maar wanneer de dunne sluier van de belijdenis, die nu snel verslijt, eindelijk zal worden afgeworpen, wie zal dan proberen de werkelijkheid voor te stellen, wanneer de machten die ‘de hoer verlaten en naakt maken’ met het ‘beest’ waaraan zij hun kracht geven, ‘oorlog zullen voeren met het Lam?’ (Openb. 17:12-17.)

De laatste uren van bijna uitgeput geduld raken op, en het slepende oordeel staat voor de deur, wanneer (de heiligen van de huidige bedeling zijn naar de hemel overgebracht) het overblijfsel van Israël het toneel betreedt, om de volle woede van de laatste storm tegen te komen; en het is met hun lijden en smarten dat de Psalmen gevuld

zijn. De tegenstand zal dan op zijn hoogtepunt zijn, en het is deze crisis die het meest volledig beantwoordt aan wat hier is, de naties die de laatste schijn van een christelijk juk hebben afgeworpen. Het zal dan inderdaad zijn: 'Laat ons hun banden verbreken en hun koorden van ons afwerpen!' De 'strijd op die grote dag van de Almachtige God' zal dan nabij zijn: 'zij zullen oorlog voeren tegen het Lam, en het Lam zal hen overwinnen.'

2. De drie volgende verzen geven ons nu Jahweh's houding met het oog op deze vijandige bijeenkomst. Zittend in de hemel, ver boven de grootste van hun nietige inspanningen, lacht Hij om hun droom van onafhankelijkheid en verzet. Maar nu spreekt ook Hij zich uit in Zijn woede, en brengt hen in Zijn toorn in verwarring: 'En Ik,' zegt Hij, 'heb mijn koning opgericht, op Sion, mijn heilige berg.' Het was als koning der Joden dat zij Zijn titel op Zijn kruis schreven: Zijn aanspraak was Zijn veroordeling. De eeuwen zijn voorbijgegaan, en de mensen zouden kunnen denken dat het lange tijdsverloop die titel althans voldoende had ontkracht; maar dat is niet zo. God had zelfs lang tevoren verklaard, wat zo zeker is als gedaan: 'Ik heb mijn koning op Sion gevestigd.' Hij roept de dingen die niet zijn, alsof ze waren. De macht van Zijn stem heeft de werelden tot stand gebracht. De Koning op Sion is gevestigd door dezelfde almachtige Stem.

3. De aldus gewijde Koning komt nu zelf naar voren om aan te kondigen wie Hij is, en de heerschappij die Hem is toevertrouwd. Wat Zijn Persoon betreft, is Hij van nature de ware Zoon van God. De verklaring van de apostel in zijn toespraak in de synagoge van Antiochië (Hand. 13:33-34) is door sommigen zo opgevat dat het in de opstanding is, als 'eerstgeborene uit de doden' (Openb. 1:5) dat

deze woorden op Hem van toepassing zijn. Maar de apostel maakt daar zorgvuldig onderscheid tussen Gods 'opwekking' tot Israël van 'Jezus als Verlosser' en Zijn opwekking uit de dood. Op het laatste past hij de uitdrukking toe: 'Ik zal u de zekere barmhartigheden van David geven'; op het eerste alleen 'Gij zijt mijn Zoon'. Als Christus niet reeds van nature de Zoon van God was geweest, had de opstanding Hem niet zo kunnen maken; en de woorden van de engel tot Maria (Lucas 1:35) laten duidelijk zien hoe de titel van toepassing is: 'De Geest Gods zal over u komen', zegt hij, 'en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom zal dat heilige ding, dat uit u geboren zal worden, Gods Zoon genoemd worden.'

Zo beantwoordt de menselijke geboorte van de Heer op passende wijze aan wat Hij in Godheid was. Daarin was Hij, zoals Johannes over Hem sprak, de eniggeboren Zoon, zonder 'broeders', terwijl Hij in de menselijke natuur 'onder vele broeders' de 'Eerstgeborene' is. (Rom. 8:29.) De ene titel sluit even duidelijk elk aandeel met anderen uit als de tweede het impliceert. Natuurlijk kan alleen van Zijn menselijk geslacht worden gezegd: 'Heden heb Ik U verwekt'; en dus is Hij ook Zoon van David en Koning in Sion.

Maar als zodanig zijn de naties, zelfs tot aan 'de einden der aarde', onder Zijn heerschappij; en Hij hoeft slechts te vragen om te hebben. Als Hij vraagt, - de naties zijn in opstand, - moet Hij de tegenstand onderwerpen met 'de roede van Zijn kracht' (Ps. 110:2), waarvan de psalm voor ons laat zien dat het nog een herdersroede is. De uniforme vertaling van de woorden in het Nieuwe Testament (Openb. 2:27; Openb. 12:5; Openb. 19:15, Gk.) bewijst dat de ware weergave hier is 'Gij zult hen herderen', niet 'breken', wat het parallellisme in het

laatste deel van het vers velen heeft aangeprezen. Maar de staf van een herder kan slaan, en met kracht, juist omdat er een hart achter zit, - in de zorg voor de kudde; en we worden herinnerd aan Mozes, toen zijn staf, die in een slang was veranderd, terugkeerde in zijn hand. Veertig jaar was hij in training geweest als herder, toen hij werd gezonden met dat teken van de macht die hem was toevertrouwd, om de verlosser van Israël te zijn, en die staf sloeg Egypte, zodat de naties beefden. Hier is nu de anti-typische Mozes, veel groter, maar des te meer de ware 'Herder van Israël', die verschijnt voor de verlossing van zijn volk, en aan wiens handen daarom het oordeel over de wereld is toevertrouwd.

Maar hoe verschillend is de verwezenlijking van Zijn erfenis hier van die stille overspreiding van de aarde door het evangelie die zovelen zich nog voorstellen! Maar 'wat het evangelie betreft, zij zijn vijanden om uwentwil' (Rom. 11:28), wordt nu van Israël gezegd, en met Israëls zegen is die van de wereld verbonden. De profeet Zacharia heeft ons heel duidelijk laten zien hoe te midden van de uiterste nood van Jeruzalem, omringd door vijanden en net in hun handen gevallen, 'dan zal de Heer uitgaan en tegen die volken strijden, zoals op de dag van de strijd. ... En Zijn voeten zullen te dien dage staan op de Olijfberg,' - hoe vertrouwd is deze plek! ... 'en Jahweh, mijn God, zal komen, en alle heiligen met U.' (Zach. 14:3-5.) De zegen vloeit hieruit voort, en 'één Heer' wordt op de hele aarde erkend; maar opnieuw (hoewel op een andere manier dan bij het kruis!) is het van de geslagen rots dat de wateren uitvloeien: het oordeel over de wereld is dat waarin de mensen de gerechtigheid van God leren kennen, en zich daaraan onderwerpen.

4. Alles hangt dus af van Zijn wil en woord. Als Hij vraagt, worden alle dingen in Zijn hand gelegd, en worden Zijn vijanden tot Zijn voetbank gemaakt. Maar Hij heeft niet gevraagd, en de tijd is die van Zijn 'koninkrijk en geduld.' Hij regeert, maar op de troon van Zijn Vader, nog niet de Zijne (Openb. 3:21), - Zijn menselijke troon. Zijn heiligen kunnen daarom nog niet met Hem regeren, maar lijden; en dit zal waar zijn voor de Joodse heiligen, zelfs nadat die van de huidige periode zijn opgenomen om Hem te ontmoeten. Want wat de aarde betreft kan nog niet worden gezegd dat Hij Zijn grote macht heeft genomen en heeft geregeerd, of dat 'de koninkrijken van deze wereld de koninkrijken van onze God en van Zijn Christus zijn geworden'; en, zoals we hebben gezien, zal de zwaarste tijd van benauwdheid voor de heiligen in Israël liggen vlak voor de tijd waarin Hij zal verschijnen.

Toch gaat daarom de waarschuwing uit naar de koningen der aarde: wijsheid voor hen zal zijn zich te onderwerpen aan Jahweh voordat de slag komt die hen effectief zal vernederen, - te laat voor zegen voor hen dan! Zij die dit doen 'mogen zich met beven verheugen' over het grote gevaar waartoe zij zo dicht zijn genaderd. Laten zij de Zoon eindelijk de hulde en de kus van vrede en verzoening geven, nu de sluimerende toorn, die zo lang sluimert, op het punt staat uit te barsten in een vuurzee die alles wat eraan blootstaat zal wegvagen en vernietigen.

{Het woord in het laatste vers voor 'Zoon' is niet hetzelfde als dat in vers 7, en wordt beweerd als Aramees, en niet als zuiver Hebreeuws. Hierop is een uitzondering gemaakt, en veel commentatoren, die de meeste oude versies volgen, lezen in plaats van 'de Zoon kussen',

‘zuiver aanbidden’, ‘zich overgeven aan de plicht’, etc., of geven volledig giswerk van de tekst. Cheyne accepteert nu de ‘briljante veronderstelling’ van Lagarde, ‘Doe zijn banden [weer] aan’, en maakt daarmee een parallel met vers 3. Delitzsch merkt op dat de duidelijkheid van de passage ‘de vertalers lijkt te hebben verblind’. Ongetwijfeld is dat in veel gevallen de grote overtreding. Bar, zo merkt Delitzsch op, ‘heeft niets vreemds aan wanneer het in een plechtig betoog voorkomt, en helpt je over de dissonantie van ben pen heen.’

De context maakt ‘kus de Zoon’ de enige passende weergave. Dit is, zoals duidelijk is, de controverse waarover de psalm spreekt, en het zou onnatuurlijk zijn als de waarschuwing dit niet zou overwegen.}

Er is maar één toevluchtsoord. Niemand van Hem; nergens anders dan in Hem. Gelukkig allen die daar hun toevlucht zoeken!

Zo zijn de twee psalmen die voor ons liggen complementair aan elkaar, en samen een geschikte inleiding op de rest van het boek. In de twee worden het Oude en het Nieuwe Testament als het ware samengevoegd, - het dubbele getuigenis van God wordt gegeven. Na de waarschuwing voor hun lange gevangenschap wegens ongehoorzaamheid aan de wet, verlaat Mozes Israël met de verzekering, ‘wanneer gij tot Jahweh, uw God, zult terugkeren, en naar zijn stem zult luisteren naar alles wat ik u heden gebied, - gij en uw zonen, met geheel uw hart en met geheel uw ziel, dat dan Jahweh, uw God, uw gevangenschap keren en medelijden met u zal hebben, en u weer zal verzamelen uit alle volken, waarheen Jahweh, uw God, u verstrooid heeft. ‘ Maar dat heeft slechts betrekking op één controverse; er is nu een andere, en een veel ernstiger; en dit is wat de

tweede psalm naar voren brengt; dus zijn ze beide noodzakelijk, en precies op hun plaats. Wie ook de schrijvers zijn, wie het ook is die ze heeft gerangschikt en hun plaats in de verzameling heeft gegeven, er is ergens de meest volmaakte informatie over Israëls toestand in tijden die nog toekomstig moeten zijn. Noch in de psalmen, noch in hun positie is er iets lukraak of onharmonisch. Orde heerst in elk deel; elk vers is zelfs op zijn plaats: de geschiktheid is ongetwijfeld weinig bekend, zelfs bij hen die door God gebruikt werden om ze te schrijven en te ordenen, en zodanig dat zelfs de christenen zelf het niet snel hebben begrepen. Van wie is deze wijsheid? En als dit inspiratie is, wat voor inspiratie is het dan? Zeer zeker niet de lappendeken van de hogere kritiek; en waarschijnlijk hoe meer we erover nadenken, als er een geest van eerbied in ons hart is, hoe minder we zullen aarzelen om het 'mondeling' te noemen.

Sectie 2. (Ps. 3 - 7.)

De opvoeding van het geloof in een dag van verwerping en conflict.

Er volgen vijf psalmen, die ons, volgens de betekenis van het getal, de oefeningen geven van het gelovig overblijfsel in Israël, terwijl toch de dag van de verwerping van Christus duurt, hoewel het einde, zoals we reeds gezien hebben, als nabij wordt beschouwd. Dat er na de verwerping van Christus een Joods overblijfsel is, met Joodse hoop en verwachtingen, dat als zodanig bekend staat, betekent inderdaad dat de huidige bedeling voorbij is, dat de erfgenamen van de hemelse zegeningen naar de hemel zijn overgebracht, en dat het 'einde van het tijdperk' (niet wereld) bijna is bereikt, dat de discipelen in hun vraag op de olijfborg (Matt. 24:3), zoals de na-profetie doet, verbinden met de persoonlijke verschijning van de Heer in heerlijkheid. Het

is zeker dat zij niet konden denken aan een christelijk 'tijdperk': van het christendom zelf, en een lang uitstel van de Bruidegom, wisten zij niets. Het is ook duidelijk dat wij in de volgende profetie een volk vinden, waarvan zij zelf de vertegenwoordigers konden zijn, en in feite ook waren. Voor hen zou er een erkende 'heilige plaats' zijn, het gevaar om weggeleid te worden door een valse Messias die in het midden van Israël verscheen, een Joodse sabbatswet, en dit alles in het land Judea, en in dagen, zoals reeds gezegd, vlak bij het einde dat de Zoon des mensen zou brengen in de wolken des hemels.

Deze nabijheid kan zeer duidelijk worden aangetoond: want de gruwel op de heilige plaats begint voor deze discipelen van Hem (die dat moeten zijn, als bereid om Zijn woord te gehoorzamen) een tijd van moeilijkheden die zijn weerga niet kent. Het zal even kort als streng zijn: als deze dagen niet werden verkort, zou geen vlees behouden worden; maar omwille van Zijn uitverkorenen, die Hij heeft uitverkoren, heeft Hij de dagen verkort. Hier is dus slechts een korte periode; onmiddellijk daarna wordt de zon verduisterd, en dan verschijnt het teken van de Zoon des mensen, en zij 'zien de Zoon des mensen komen in de wolken des hemels met kracht en grote heerlijkheid'.

Zo duidelijk mogelijk wordt hier een Joods overblijfsel afgebeeld in de laatste dagen, Joods in al hun verbindingen en vooruitzichten, en toch ook discipelen van de Heer. De verwijzing naar Daniël die we hier vinden, definieert de periode nog verder, en toont ons dit als (om ruim te spreken) 'het einde van het tijdperk,' - de afgebroken laatste 'week' van de zeventig die aan hem zijn aangekondigd; maar

dit alles zal ons noodzakelijkerwijs voor ogen staan, terwijl we de psalmen doornemen, en hoeft nu niet te worden besproken.

De vijf psalmen voor ons geven ons dan de oefeningen van zo'n overblijfsel; als nog inleidend tot het boek als geheel, schetsen ze bovendien deze in het algemeen, met betrekking tot het einde waartoe ze leiden, en waarvoor ze inderdaad zijn toegestaan. Het is duidelijk genoeg, uit vele Schriften, wat het einde is van al hun beproevingen. Gods dubbele controversen met de natie is op hen gericht. De gebroken wet heeft haar aanspraak aan de ene kant; hun verworpen Messias staat tegenover hen aan de andere kant. Wanneer het licht over Israël begint op te gaan, is de duisternis van een vreselijke verduistering over de rest van de wereld gevallen. Christus heeft alles wat werkelijk van Hem is in het christendom tot Zich verzameld. Er blijft niets anders over dan een verworpen massa, - corrupt, en snel haastend naar afvalligheid. Israël is in ongelof, en klaar, in hun weigering van de ware Messias, om een valse te ontvangen die spoedig zal opstaan. Het conflict tussen goed en kwaad lijkt tot een einde te zijn gekomen, en de strijd tussen de verschillende vormen van kwaad begint nu alleen nog maar. Zonder andere terughoudendheid dan die van deze botsingen gaan de golven van een nieuwe zondvloed over de aarde; en toch begint de Geest van God over deze 'woedende diepte', en in feite voor een nieuwe schepping, opnieuw te broeden.

De vijf psalmen hier geven ons dit werk van de Geest in een overblijfsel van Israël, dat daardoor geleidelijk wordt gescheiden van de afvallige massa, door wiens toedoen zij in toenemende mate worden vervolgd, totdat, nadat Gods einde voor hen is bereikt, de komst van de Heer bevrijding brengt. De beproevingen die zij doormaken worden

gebruikt om hen tot de kennis van zichzelf te brengen, en zo tot het besef van de barmhartigheid die zij nodig hebben gevonden; en dit is wat wij hier ontwikkeld vinden: weliswaar niet volledig, maar voldoende om te dienen als de inleiding die het is. De achtste psalm, die natuurlijk buiten deze reeks valt, laat het einde zien dat we ook in de profetie in Mattheüs hebben bereikt, de Zoon des mensen, bevrijder van ‘de vijand en de wraakzuchtige’, en gezet over alle werken van Gods handen. Hiermee eindigt de korte inleiding, die het mogelijk maakt de grotere details, die daarna op verschillende manieren worden uitgewerkt, hun plaats te geven. Want terwijl de inleiding qua volgorde historisch is, heeft de kern van het boek een leerstellige basis, waarbij de ervaringen overal verbonden zijn met de grote waarheden die het geloof omvat en waardoor het geestelijk leven gevormd en in stand gehouden wordt.

De Psalmen hebben dus, net als alle andere Schriftgedeelten, hun volmaakte orde en relatie tot elkaar, waarvan het gebrek aan begrip ze ook berooft van bepaalde individualiteit, en daarmee van een groot deel van hun kracht tot opbouw en zegen voor onze zielen. De ‘hogere kritiek’ zou ze weliswaar indelen, maar volgens theorieën over auteurschap en tijdstippen van samenstelling, waarvoor ze weinig anders dan vermoedens hebben, en dat buiten de Schrift zelf. De betekenis die zij op deze wijze krijgen is over het algemeen, zoals te verwachten was, aards en verlaagt hun hele karakter. De toepassing waarvoor wij de rechtvaardiging vinden in de Schrift zelf, openbaart hun inspiratie, terwijl zij hun hoogste geestelijke waarde behouden en hun breedste gebruik en uitbreiding tot de behoeften van het praktische leven rechtvaardigen. Ware het niet zo, dan zou men de vraag goed kunnen begrijpen, en voorbereid zijn op zowel verbazing

als ongelooft bij de vraag waarom de Geest van Christus zich in de Psalmen op deze nauwe en bijzondere wijze zou verbinden met het zwakke overblijfsel van een nog toekomstige dag? Het ongelooft zou zeker niet alleen natuurlijk maar ook gerechtvaardigt zijn, als het überhaupt zou impliceren dat in deze band de tussentiggende generaties van Gods heiligen vergeten waren. Hun eigen harten zijn, en zijn in alle tijden, getuige geweest dat dit niet zo is. Neen, in de wonderbaarlijke wijsheid en goedheid van God is deze band met een overblijfsel van Zijn volk van de laatste dag op een zeer eenvoudige en begrijpelijke wijze tot stand gebracht, om des te doeltreffender te dienen tot troost en zegen van elk geslacht.

Een volk wordt opgenomen op het laagste punt van hoop, in wiens beker van verdriet elk bitter ingrediënt is samengeperst. Alle fundamente van de aarde zijn verdwenen. De vier pijnlijke plagen van God zijn er (Ezech. 14. 21); de dood in alles wat de dood verschrikkelijk maakt; de vijand buiten, darmstrijd binnen; verleiding en openlijk geweld; de toorn van de mens, de vrees voor de goddelijke toorn; het bewustzijn van de zonde verergerd en opgestapeld: een tijd van benauwdheid zoals er nooit was en nooit meer zal zijn. De harten die deze last dragen, hebben zeker behoefte aan bijzondere troost, en wel van God; terwijl datgene wat troost kan zijn in het bitterste uur van menselijke beproeving, minstens evenzeer troost zal zijn in elk ander uur. Daarom is de bijzondere voorziening voor hen in zulke bijzondere nood niet minder genadige overweging van alle mindere nood. Hij die zich bukt om zich te ontfermen over de grootste der zondaren, weigert daarmee niet, maar breidt barmhartigheid uit tot alle soorten van zulke mensen. En Hij die zich, zoals hier, buigt voor

de nood van de meest behoeftigen, toont hart en middelen die gelijk zijn aan de nood van de minder behoeftigen.

Zo bezien krijgt het boek Psalmen zijn volle karakter, en de breedst mogelijke toepassing voor heiligen overal en altijd. Terwijl de eigenlijke voorspelde bevrijding voor hen die in die ongeëvenaarde beproeving verkeren, zo nabij is, zo machtig, zo volledig, zo volkomen van God, dat de profetische voorzeggingen ervan, die het geloof van het overblijfsel van die dag ondersteunen, voor de dag van beproeving overal die sterke en gezegende uitdrukkingen van hoop en vertrouwen verschaffen, die het geloof in alle eeuwen heeft aangegrepen als door God gezonden voor zijn behoefte, en geen misleiding heeft gevonden. Want wat zijn alle ochtenden anders dan de anticipatie op die laatste waarvan de helderheid nooit zal vervagen? Of wat is het licht van die onbewolkte dag anders dan slechts de volle openbaring van die liefde die, niet toen beginnend, maar de eeuwigheid omvattend, voor het geloof nu even waar is als zij voor het gezicht straks zal zijn?

Maar nog iets met betrekking tot die dag, zo kort en toch zo vaak het thema van de profetie: de tijdelijkheid ervan kan dus niet de ware maatstaf zijn voor het belang ervan; geen tijdsmeting kan de menselijke geschiedenis zijn. Het kruis is de heerlijkheid en het wonder van de eeuwigheid, maar hoe kort is de tijd van zijn voortbestaan! En in dit laatste uur van 'de dag van de mens', voordat de dag van de Heer alle trots van het schepsel heeft vernederd in de tegenwoordigheid van God, - de tijd van de oogst, wanneer elk zaad op aarde wordt toegestaan om voort te brengen, zodat het zich kan openbaren voor wat het is, - wanneer de teugels van het kwaad worden weggenomen en het wordt toegestaan al zijn krachten te verzamelen voor het

laatste conflict, - welk belang hebben wij allen bij de vragen die dan hun definitieve oplossing bereiken, - bij de vormen van kwaad die dan het oordeel van de Heer zelf zullen ontvangen!

Welke verschillende oefeningen mogen we dan niet verwachten in de Psalmen! En wat zullen wij een geduldig onderscheidingsvermogen nodig hebben om de kenmerken van een tijd als die welke ons wordt voorgesteld, te begrijpen! Moge onze God wijsheid geven; en mogen wij overvloedige zegen vinden in de studie van dit kostbare boek!

Psalm 3.

De toereikendheid van de onveranderlijke God.

Een psalm van David toen hij vluchtte voor Absalom, zijn zoon.

De derde psalm wordt in de titel toegeschreven aan David, toen hij vluchtte voor het aangezicht van Absalom, zijn zoon. 'Doorzoek het levensverhaal van David van begin tot eind,' zegt Cheyne, 'en u zult geen enkele situatie vinden die overeenkomt met deze psalmen' (3 en 4). Aan de andere kant zegt Delitzsch 'Alle hoofdkenmerken van de psalm komen overeen met [het opschrift], namelijk de spot van iemand die van God wordt afgewezen (2 Sam. 16:7, e.v.); het gevaar bij nacht (2 Sam. 17:1); de menigte van het volk (2 Sam. 15:13, 2 Sam. 17:11); en de hoge erepositie die de psalmist bekleedt.'

1. De psalm zelf is eenvoudig genoeg van karakter. Het is het eerste en meest elementaire in een gelovige, wat hem inderdaad zo maakt, dat erin wordt uitgedrukt, - vertrouwen in de Onveranderlijke. Hier

is de toereikendheid van de ziel, en het groeiende gevaar heeft geen argument om het te doen wankelen. Als de golven stijgen, wordt de ziel alleen maar hoger gedreven op haar rots van toevlucht.

Toch mompelen ze: 'Er is geen hulp voor hem in God.' De velen die God terecht zien in de omstandigheden, oordelen vaak verkeerd over Hem door de omstandigheden alleen. Er is een gemakkelijk geloof, dat dat van Jobs vrienden was, dat eenvoudig de wolken en duisternis aanvaardt die 'rond Hem zijn', alsof ze Hem onthulden in plaats van verbergen. Het is een rechtlijnige theologie, waartoe de lijder zelf vaak wordt verleid om een proseliet te worden, dat de liefde met Hem geen vermommingen draagt; terwijl het inderdaad Zijn vreugde is om een ziel te vinden die vertrouwd genoeg met Hem is om de vermomming te doordringen, en door de duisternis op te klimmen naar het volmaakte Licht daarboven.

Met dit schild van geloof versterkt de psalmist zich. Neen, beter dan dat, het is God die zijn schild is; geen gedeeltelijke verdediging dus, maar 'rondom' hem; misschien had hij Hem niet zo dichtbij beseft, als de nood niet zo groot was geweest. Zo kan hij, hoewel de wolk ook een realiteit is, van Hem zeggen: 'mijn heerlijkheid', zoals in de wolk zelf voor Israël, en in de duisternis, de heerlijkheid was uitgestraald. Zo kan hij toevoegen: 'de Oprichter van mijn hoofd'; want het is niet hoogmoed of halsstarrigheid die niet wil toegeven, of natuurlijke moed alleen die hem staande houdt, maar het zoete besef van het 'IK BEN' van God. 'Ik ben heeft mij tot u gezonden,' zei de bevrijder van weleer; en met de goddelijke woorden, wanneer het geloof ze in het hart opneemt, lijkt de bevrijding reeds te zijn gekomen.

Aan de achterkant van dit vertrouwen liggen hoeveel ervaringen! Welke antwoorden op gebed zijn al gekomen! Hoe goed wordt het huidige geloof gerechtvaardigd door de toets der ervaring! Deze levende omgang heeft ons een levende God bekend gemaakt, noch is Hij een mens dat Hij liegt, noch de zoon des mensen dat Hij berouw heeft. Ik roep, en Hij antwoordt mij! en dit is geen mogelijke misleiding. De stem van de heilige berg, de heilige stem die altijd spreekt uit het wonderbaarlijke heiligdom van de goddelijke natuur, hoe onmogelijk kan het zijn dat het slechts de zwakke echo van mijn eigen stem was!

2. De psalm gaat over van het algemene naar het bijzondere, naar de huidige nood en de noodzakelijke bevrijding. Hier is al een voorproefje van verkregen, in de vrede die de ziel is binnengekomen en in bezit heeft genomen. Hij zegt: 'Ik heb mij neergelegd en geslapen,' niet duidelijk de slaap van iemand die alleen maar uitgeput is, voor wie het een noodzaak is geworden: het is bekend dat mensen slapen op het dek van een schip in beweging, maar niet de slaap waarover hier wordt gesproken. Het is de rust van de bekende wal rondom die hiervoor in aanmerking komt. De nacht heeft zijn bijzondere gevaren te midden van oorlogsvoering, en de verbeelding stelt zich in de duisternis meer voor dan er te vinden is; toch kan het geloof rusten en rustig zijn onder het wakend oog van God, en de morgen rechtvaardigt deze zekerheid: Ik ontwaakte, want Jahweh ondersteunt mij.'

De vele vijanden zijn dan slechts getuigen van Jahweh's zorg voor iemand die op Hem vertrouwt. Zij blijven, maar het geloof heeft reeds over hen gezegevierd. De roep tot God om bevrijding wordt

in de ziel beantwoord door herinneringen aan het verleden die tegelijkertijd profetisch zijn voor de toekomst. De vijanden zijn dezelfde 'goddelozen' die zo vaak eerder zijn verslagen, en grijpen hem aan met kaken die als het ware al gebroken zijn. Zij zijn ongevaarlijk, en maken Jahweh alleen maar bekender. Hem komt het heil toe; op Zijn volk rust steevast Zijn zegen.

Dit alles is de eenvoud zelve, zolang er van binnenuit geen vragen rijzen die de conclusie verstoren. God is dezelfde, en van buitenaf hoeft geen enkele vraag te worden gesteld. Hoe mooi dit geloof ook is, en echt, en volledig gerechtvaardigd, en zeker om uiteindelijk volledig gerechtvaardigd te worden; toch, als we deze psalmen volgen tot hun slot, zullen we ontdekken hoeveel pijnlijke ervaringen er tussen kunnen komen voordat dit kinderlijke instinct volwassenheid van kennis wordt, - voordat 'Ik zal niet bang zijn' de blijvende realisatie van de ziel wordt. Het zal zo worden, want dit is waar en door de Geest geleerd vertrouwen, en God kan niet minder zijn dan het geloof van Hem verwacht. Maar het is een andere zaak of het geloof opgewassen zal zijn tegen de ontmoeting van alle uitdagingen die het zelf heeft gemaakt. Gaan we niet allemaal op de een of andere manier door dit proces heen? Maar door vuur en water worden wij uiteindelijk in een rijke plaats gebracht. Dat is Gods weg, en Zijn weg is altijd volmaakt. Hij moet Zijn volk laten beantwoorden aan wat Zijn hart verlangt dat zij zijn. Daarom komen hun beproevingen, en Zijn uitkomst beide.

Psalm 4.

Vertrouwen in Jahweh's onderscheidende zorg.

Voor de belangrijkste muzikant; op snaarinstrumenten. Een psalm van David.

We hebben hier voor het eerst een muzikaal opschrift: 'Aan de opperzangmeester; op snaarinstrumenten', zoals psalterium en harp. Er wordt een zachtere, stillere spanning aangegeven dan in de psalm die volgt, met zijn begeleiding van fluiten. De thema's komen zeker overeen met dit verschil, hoewel we het misschien niet nader kunnen omschrijven. En wie wordt bedoeld met 'de voornaamste musicus'? Is het inderdaad een aantekening van betrekking tot Hem die deze ervaringen heeft geleid, 'de Leidsman en Voleinder van het geloof', zoals de Schrift Hem verklaart, en die aan het einde, 'in het midden van de gemeente', de lofzang van Zijn volk leidt met het meest blijde hart van allen? Het is zeker logisch om dat te denken, ook al kunnen we geen verklaring geven waarom dit in sommige van deze psalmen wordt gevonden en in andere niet. Daarvoor heeft de geestelijke zin bij ons misschien te weinig training gehad.

De psalm beantwoordt volkomen aan zijn plaats als tweede in deze reeks, omdat hij, net als de tweede psalm zelf, een contrastrijk beeld geeft van de rechtvaardigen en de goddelozen. God heeft de godvruchtigen apart gezet voor Zichzelf, en de gevolgen daarvan worden gezien, niet in uiterlijke bevrijdingen, maar in de vreugde van een innerlijke ervaring die niet te beschrijven is: de eerste smeekt de mensenkinderen dit voor zichzelf te bewijzen. Dit is duidelijk een

voortgang ten opzichte van de laatste psalm, terwijl het leidt naar een nieuw terrein, dat tegen die tijd ruimte kan bieden voor vragen en ervaringen van een andere soort. Momenteel is alles vertrouwen.

1. De psalm heeft twee hoofdafdelingen; de eerste geeft het thema, de tweede de bevestiging van de leer van de eerste. De eerste verklaart dat de rechtvaardige voor de rechtvaardigen is. De grondtoon is hier gerechtigheid. De 'God van mijn gerechtigheid' is de God aan wie al mijn gerechtigheid eerbied heeft, zoals het moet hebben, om gerechtigheid te zijn. Alleen de door de ziel begrepen God is de basis van alle recht en verzekert het. Zonder dit zijn alle deugden slechts cijfers, die met een voorafgaande figuur pas waardevol worden. De mensen zijn zelf, zonder God, zulke cijfers, en wat is plicht voor hen, als Hij er niet in beschouwd wordt?

Deze God der gerechtigheid is een levende God, die actief tussenbeide komt voor de Zijnen, de godvruchtigen, die Hij als zodanig onderscheidt. Wanneer zij roepen, hoort Hij. Het geloof wordt geïfend, maar beantwoord, en door de oefening gesterkt. In het bewustzijn van deze ervaring van de goddelijke gunst wendt de psalmist zich tot de mensenkinderen, die, hoewel zij hiervan onwetend zijn, toch niet onwetend zijn van een tegengestelde ervaring in de wegen die zij gekozen hebben. Hij kan hen aanspreken als zelfs bewust de ijdelheid liefhebbend, en zoekend naar een leugen, - naar datgene wat nooit de belofte waarmaakt die het geeft. Dit is toch kennis genoeg om te voorkomen dat de mensen de spot drijven met en de spot drijven met de heerlijkheid van de gelovige, die gegrond is op ervaringen waarvan zij niets kunnen weten.

2. Het tweede deel van de psalm bevestigt dit aan beide zijden met ervaringsfeiten. Hij gebiedt hen slechts de ijdele gedachten die hen verlokken buiten te sluiten, zich in zichzelf terug te trekken en 's nachts op hun bed alleen hun eigen hart te raadplegen. Het najagen van plezier maakt alleen duidelijk dat er geen geluk is. Het kan de tijd doden en het nadenken verhinderen; terwijl zij, als zij zouden nadenken, zouden ontdekken dat de vermoeidheid en de leegte die zij ervaren slechts de noodzakelijke vrucht zijn van het afwijken van God, van de zonde die alles te gronde heeft gericht. Dit geheim hield hun eigen hart vast en zou het openbaren, als zij het maar tot hun raadgever namen. Het geweten zou hen dan overtuigen van de werkelijkheid van de zonde, waaraan geen enkele vorm van rituele dienst ooit zou kunnen voldoen: zij moeten de offers der gerechtigheid brengen en hun vertrouwen stellen in Jahweh, - twee dingen die zeer zeker de les zijn van de eerste twee psalmen.

De taal lijkt aan te geven dat, hoewel de praktische goddeloosheid in Israël overvloedig aanwezig is, en de rechtvaardigen het onderwerp zijn van smaad en vervolging, de afval van de massa nog niet voltooid is, - de 'zondaars' zijn nog geen volwaardige 'spotters'. De vormen van het jodendom gaan nog door; er zijn offers, maar geen 'offers van gerechtigheid', noch verbonden met enig praktisch geloof in Jehova. De volgende stap kan zijn naar openlijke afvalligheid, maar die is nog niet gezet.

Zo is er nog ruimte voor de oproep in de psalm. Er is hoop dat zij nog worden geraakt door de noodzaak van een toestand waarin de vermoeiende vraag naar het goede dat niet wordt gevonden, zeker eindigt in de ontdekking van de ijdelheid van datgene waarop zij hun

hart hebben gezet, - een behoefte waarin geen toename van koren en wijn kan voorzien. Aan de andere kant is God het bevredigende deel van Zijn volk; niet slechts een 'schild om', maar een 'licht', een heerlijkheid in de ziel, ware blijdschap, niet het product van de ziel zelf, noch van de arbeid van de mens. Maar hoe onmogelijk is deze blijdschap voor een ziel buiten Gods tegenwoordigheid voor te stellen! De mensen zijn zo ver van God afgevallen dat zij zelfs het besef van het goede in Hem, dat gezocht of genoten moet worden, hebben verloren. Gods verlossing is voor hen slechts het trieste alternatief van de hel; Gods tegenwoordigheid, helaas, bijna de hel zelf! Dus verandert de oproep aan de zonen der mensen noodgedwongen in een gebed: 'Heer, verhef het licht van Uw aangezicht over ons' het licht waarin alleen wij licht zien. 'Gij hebt vreugde in mijn hart gebracht, meer dan in de tijd dat hun koren en hun wijn toenamen.'

Voor ons, gezegend met alle geestelijke zegeningen in Christus Jezus, aanvaard in de Geliefde, God gekend en gekend in Hem, heeft dat licht inderdaad ten volle geschenen. Kinderen van de dag, niet meer van de nacht, noch van de duisternis, 'God heeft in onze harten geschenen, om het licht te geven van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.' Wij zijn Zijn levende getuigen dat in Zijn aanwezigheid volheid van vreugde is. En deze vreugde is kracht voor wandel, voor heiligheid, voor dienstbaarheid, zoals niets anders is. De vreugde van de Heer is uw kracht. Hoe goed kunnen wij genieten van een bezit dat ons is verzekerd, zonder één verontrustende zorg! 'Ik zal me in vrede neerleggen en slapen.'

Deze psalm gaat dus duidelijk vooruit op de vorige, zoals gezegd. Daar is God een schild; hier is God een deel. Daar wat Hij voor

mij doet; hier wat Hij voor mij is. Toch kunnen we gemakkelijk inzien hoe de grond die hier wordt genomen, een navraag in de ziel mogelijk maakt. 'Jahweh heeft de godvruchtigen apart gezet voor Zichzelf.' Als dat de wortel van het vertrouwen is, zal het dan altijd zo zeker zijn dat 'Jahweh zal horen wanneer ik Hem aanroep'? Nu mag er geen twijfel zijn, en terecht niet; maar zal het in de bewolkte en donkere dagen even duidelijk zijn als nu in de zonneschijn? Wie heeft geweten wat het is om op deze grond te zijn, maar heeft de instabiliteit ervan gevoeld? Wanneer de storm de diepten van het hart naar boven brengt, zal dan alles wat naar boven komt 'godsvrucht' zijn?

Toch is het principe waar, helemaal waar. Genade zet gerechtigheid niet opzij, maar bevestigt en heerst erdoorheen. Maar daarvoor moet genade gekend worden als datgene wat alles veilig stelt; en voordat dit wordt ingezien, moet er nog een bittere ervaring worden doorgemaakt. Bitter zullen zij zeker zijn, die deze psalmen profetisch beschouwen; toch zullen zij, nadat alle vragen voorbij zijn, terugkeren met alleen maar vollere zekerheid tot de gezegende werkelijkheid dat het licht van Zijn aangezicht, met alle blijdschap die het in de ziel giet, voor altijd van hen is.

Psalm 5.

De heiligheid van Gods aanwezigheid.

Aan de belangrijkste muzikant op de fluiten. Een psalm van David.

De vijfde psalm is, in veel opzichten, het tegenovergestelde, en in sommige het omgekeerde van de vierde. Hij die de godvruchtigen voor Zichzelf heeft afgezonderd, haat noodzakelijkerwijs ‘alle werkers der ongerechtigheid.’ En hier wordt voor het eerst tegen hen gepleit, en niet langer met hen. Het is een van die psalmen waarvan de meeste christenen moeite hebben om zich de taal eigen te maken. Geen wonder dat zij niet in staat zijn om ‘Vernietig hen, o God’ gelijk te stellen met ‘Vader, vergeef hen’ van hun Heer, of met ‘Leg deze zonde niet op hun schouders’ van Stefanus! Judaïsme en christendom zijn op dit punt wezenlijk verschillend; en hoe mensen ook mogen proberen ze samen te voegen, hun eigen geweten zal tegen deze poging getuigen. Helaas, dat de wet die zegt ‘oog om oog en tand om tand’ moet worden teruggebracht om in strijd te zijn met de tegenovergestelde woorden van de Meester: ‘Maar ik zeg u, dat u het kwaad niet weerstaat: ... heb uw vijanden lief, zegen hen die u vervloeken en bid voor hen die u verachten en vervolgen.’

Maar de vraag zal gesteld worden, waarom zou dat op de lippen van een Jood goed en volgens God zijn, wat op de lippen van een Christen verkeerd en te veroordelen zou zijn? Het antwoord is, ten eerste, dat het gebed: ‘Vernietig hen, o God, want zij hebben tegen U gerebelleerd,’ niet verkeerd is als gemeten naar de test van de intrinsieke moraliteit. Als het voor God juist is om te vernietigen, wat het zeker is, is het op zichzelf niet verkeerd om Hem te vragen dat te doen. Neen, dit is hier een door de Geest geleerd gebed, en beantwoord door God, zoals de Heer zegt: ‘En zal God niet zijn eigen uitverkorenen wreken, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lang met hen verdraagt? Ik zeg u dat Hij hen spoedig zal wreken.’ (Lucas 18:7-8.) Dus, toen Elia vroeg om vuur uit de hemel om

degenen te verteren die gestuurd waren om hem te pakken, kwam het vuur. God bezegelde dat gebed, hoe vreselijk het ook was. Maar toen de discipelen in het geval van de Samaritanen vroegen: 'Heer, zullen wij vuur uit de hemel roepen om hen te verteren, zoals Elias deed?' kregen zij een berisping, geen goedkeuring: 'Gij weet niet van welke geest gij zijt.' Maar waarom zou wat goed was in Elias verkeerd zijn in hen? Om deze reden: 'Want de Zoon des mensen is niet gekomen om mensenlevens te vernietigen, maar om ze te redden.'

Met andere woorden, zij waren niet afgestemd op de geest van God. Als Christus was gekomen om te redden, hoe totaal ongeschikt was dan een gebed om te oordelen! De Heer spreekt niet over een vergelijkend verschil tussen de Samaritanen en de vroegere Israëlitische gezelschappen, maar herinnert hen eraan dat God genade beweest. Hoe vreemd en droevig dat zij niet meer in de geest van wat Hij aan het doen was, ingingen en zich verblijdden in deze genade die aan de mensen werd bewezen. Aan de andere kant, als de dag van genade voorbij was, en de tijd kwam dat het oordeel over de verachters van die genade zijn loop zou nemen, wat is er dan duidelijker dan dat het aanroepen van het oordeel het enige juiste zou zijn, en het gebed om genade zelf totaal ongeschikt?

Dus, wanneer de Ruiters op het witte paard uitrukt om de naties te slaan, zullen juist de heiligen die nu bidden om Gods genade over de mensen, Hem achterna komen als de 'legers in de hemel' voor het oordeel over de aarde, en er is niet, en kan niet, een eenzame roep van voorbede zijn.

Als christenen dan met Christus zijn in de barmhartigheid die nu getoond wordt, zullen zij het inderdaad moeilijk vinden om te

bidden: ‘Vernietig hen, o God’; Maar wanneer het oordeel voor de deur staat, en de verdoemde volgelingen van het beest en zijn profeet in openlijke, godslasterlijke oppositie staan tegen de Allerhoogste, de Koning der koningen en de Heer der heren, zal het gebed van het Joodse overblijfsel van die toekomstige dag in overeenstemming zijn met Gods gedachten: ‘Verdrijf hen in de veelheid van hun overtredingen, want zij zijn tegen U in opstand gekomen.’

Deze overwegingen kunnen ook de verandering van toon in de vijfde psalm ten opzichte van de vierde verklaren. Daar was er, zoals we gezien hebben, een oproep aan de mensenkinderen om zich te bezinnen. Hier is dat voorbij, en worden zij behandeld als definitief in opstand tegen Jahweh. Smeken duurde zolang het mocht baten. Nu dat tevergeefs is, neemt het oordeel zijn loop. Het eigenlijke doel van liefde en goedheid, waartegen het kwaad zich verzet, vraagt om de onverbiddelijke verwijdering van wat de vertoning van die goedheid belemmert. Het ‘Lam’ zal dus de ‘Leeuw’ zijn. (Openb. 5.) De grote Herder zal ‘hoeden met een ijzeren staf’. De liefde zal slaan, en toch liefde zijn: ja, omdat zij dat is.

De Psalm heeft dus het regeringskarakter, en de twaalf verzen die daarvan spreken; in het algemeen ook de 4 x 3 structuur die 12 gewoonlijk heeft. Toch is er een verschil, omdat het derde gedeelte weer verdeeld is, zodat de psalm vijf afdelingen heeft in plaats van vier: dit alles moet in overeenstemming zijn met het thema. In feite staat de psalm, hoewel hij regeringsgetallen vertoont, niet op de plaats van de regering: het is een psalm van het heiligdom; en het onderwerp ervan is dus de heiligheid van God, wat inderdaad het oordeel over het kwaad noodzakelijk maakt, maar de hoofdzaak

ervan is de opvoeding van het overblijfsel zelf, zoals past bij de plaats die hij in deze reeks heeft; en dit moeten we verder overwegen.

1. Het eerste deel is een roep tot God de Koning: de macht van het kwaad openbaart zich steeds meer, het hart stijgt erboven uit voor verlichting tot de goddelijke suprematie. God heeft de scepter van Zijn almacht niet aan de mens overgegeven. Het is Jahweh de Onveranderlijke op Wie hij vertrouwt als luisterend naar zijn woorden, en uitnodigt om zelfs de hartenwens waaruit ze voortkomen te overwegen. Hoe de mens, het schepsel van een moment, hier in het niets verzinkt, in aanwezigheid van de Eeuwige!

Maar juist in dit contrast maakt het geloof aanspraak op God. Het beroep van onze zwakheid op Zijn kracht, van onze onwetendheid op Zijn wijsheid, van onze zondigheid op Zijn genade, kan nooit tevergeefs zijn. Voor hen die als zodanig op de Heer wachten, hoe talrijk zijn de beloften! En hier, 'als het geduld zijn volmaakte werk doet', zijn we 'volmaakt en compleet, het ontbreekt ons aan niets.' (Jakobus 1:4.) Zo is de pleitgrond hier alleen die van afhankelijkheid - 'Ik ben Uw smekeling'; en er is geen gevoel van ontoereikendheid: de mens neemt zijn plaats in voor God, - God heeft ook de Zijne, en er is een relatie tussen hen.

Maar omdat God is zoals Hij is, heeft het gebed van de smekeling noodzakelijkerwijs respect voor Zijn karakter; de woorden worden 'geordende' woorden, zoals in Zijn aanwezigheid; er is ernst en verwachting van de gezochte barmhartigheid.

2. In het tweede deel wordt stilgestaan bij Zijn natuur tegenover het kwaad. Hij is niet als een van de machtigen der volken, bij wie macht

gepaard gaat met genoeg in goddeloosheid; niet voor het kortste moment kan het kwaad bij Hem verblijven; zelfs de opschepper, met zijn pretentie van meer dan wat waar is, kan zich niet handhaven voor de zoekende ogen van de alwetendheid; en de doeners van wat onrendabel en ijdel is, haat Hij. In de kwestie komen de acteurs van een leugen om, en het geweld waarmee de mensen hun bedrog verbinden, wordt getoond als de afschuw van de rechtvaardige Rechter.

3. De derde afdeling, of wat dat zou zijn geweest bij de gewone verdeling van het getal 12, is hier, zoals reeds gezegd, zo verdeeld dat alleen het eerste vers er nog bij hoort; de twee andere zijn losgemaakt als een duidelijke vierde afdeling. In dit ene vers drukt de persoonlijke zekerheid van de aanbidder zich uit; maar kort, en zonder de blijmoedigheid die de vorige psalmen heeft gekenmerkt wanneer Gods openbaring van Zichzelf aan de ziel het thema was; en dit lijkt een teken van overgang naar de psalm die volgt. Het besef van de goddelijke heiligheid veroorzaakt vrees voor de Heilige, en het is een overvloedige genade om tot Gods huis te mogen komen. Hij aanbidt 'ernaar toe'. Een zekere schaduw lijkt over de ziel te gaan, in plaats van dat de 'dankzegging' wordt gehoord, die we elders hebben 'bij de gedachtenis aan Zijn heiligheid'. En dit komt goed overeen met de abrupte verkorting van het gedeelte dat al is opgemerkt, als het niet eerder de uitleg ervan is. En hoe zullen wij 'vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligste', of om überhaupt tot God te naderen, behalve 'door het bloed van Jezus'? Het is dit, daar twijfel ik niet aan, waarheen God Zijn volk in deze psalm brengt; en daarvoor is er net een begin, en niet meer, die zelfopenbaring van de ziel die

moet komen, om de noodzaak en de werkzaamheid van het bloed goed te leren kennen.

4. Momenteel is er slechts een voorbode hiervan. De psalmist is nog te veel in de aanwezigheid van anderen wier goddeloosheid, die duidelijk is, hem als het ware troost met het bewustzijn van zijn eigen oprechtheid. Toch voelt hij zijn zwakheid onder de blik van die scherpe en sinistere ogen die op zijn stilstand letten, en hij bidt om geleid te worden op Gods weg zoals die recht voor zijn aangezicht is gemaakt, de enige weg van veiligheid en vrede en kracht, want God is daarin.

Rondom liggen deze vijanden van de rechtvaardigen, met een gladde maar glibberige tong, hun keel een gapend graf, afgronden van binnen die niemand kan doorgronden. Dat is het goddelijke beeld - we mogen er dus zeker van zijn dat het niet overdreven is - van de mens die van God is verwijderd. Wat een moeras kan de onoplettende mens overspoelen! Wat een tegenspraak met de vaste duidelijke zekerheid van de waarheid van God!

Maar laten we nogmaals opmerken dat dit alles, hoe juist het ook is in het verlangen, toch een inbreuk is op het derde of heiligdomgedeelte van de psalm. Wat volledig op zijn plaats zou zijn geweest als een juist vierde deel, - dat wil zeggen, in de laatste drie verzen, - neemt hier het grootste deel van het derde weg, terwijl het zelf ook op deze manier verkleind wordt. Hoe volmaakt is de wanorde die hier lijkt! Hoe vol betekenis, en duidelijk ontworpen! Want bij een ziel die niet tot rust komt, en waarvoor de blijvende aanwezigheid van de Heer niet bekend is, is het niet juist de wandel, het praktische gedrag, dat het storende element is, en dat tot zijn eigen schade? Waar Christus

niet op de juiste wijze wordt gekend, dringt het ego zeker binnen; en met vrede wordt heiligheid ontsierd, en God wordt weinig geëerd, al verlangen we ernaar.

De vijanden en belemmeringen doemen hier ook stevast groot op, terwijl het heiligdom geen macht heeft - omdat het niet in waarheid wordt genoten - om ze buiten te sluiten. Van hoeveel oefeningen - alleen nodig omdat we ertoe gedreven moeten worden, als we er zonder dit geen greep op hebben - zou het besef van de volmaakte genade van God de ziel verlossen!

5. En God moet ingrijpen voor de zijnen. Kan het een vraag zijn, wanneer goddeloosheid tegen de rechtvaardigen samenspanst, aan welke kant Hij zal staan? Kan Hij de wereld overlaten aan oproer en wanbestuur? Nee: Hij heeft beloften te vervullen, zegeningen voor de aarde zelf, die alleen kunnen bestaan uit de vernietiging van de goddelozen daaruit. Deze beloften zijn van Israël, zoals de apostel ons heel duidelijk heeft gezegd. (Rom. 9:4.) Deze zegeningen zal de trouw van God, ondanks hun huidige toestand, aan hen vervullen. Laten we ons dus niet verwonderen over de roep om oordeel die we in deze psalm horen: alle belangen van de mens zelf zijn met het antwoord verbonden. Het laatste vers geeft nogmaals de reden voor deze overheidsbemoeyenis, evenals de grond voor de vreugde dat Hij zo ingrijpt: 'Want Gij, Jahweh, zegent de rechtvaardige; met gunst omringt Gij hem als met een schild.'

Maar wanneer Gods verschrikkelijke oordelen nabij zijn, is de houding van de witgeklede oudsten, vredig gezeten op hun tronen te midden van de bliksemschichten en donderslagen van de Troon die zij omringen, niet de hunne, - rechtvaardig in de ware zin van

het woord als deze Joodse heiligen. Noodzakelijk, hoe pijnlijk ook, is de oefening van het hart waaraan wij hen nu onderworpen zullen vinden. Zij zijn onder Zijn hand ten goede en niet ten kwade; en hoewel Hij de blinden leidt langs een weg die zij niet kennen, zal Hij uiteindelijk de duisternis licht voor hen maken. De schaduw van de dood zal veranderen in een morgen, ‘een morgen zonder wolken.’

Psalm 6.

De beproeving ten diepste gevoeld als goddelijk ongenoegen tegen de zonde, en de noodzaak van genade gerealiseerd.

Aan de belangrijkste muzikant, op snaarinstrumenten, op Sheminith: een psalm van David.

De fluiten zwijgen, en de muziek van de snaarinstrumenten, beter geschikt om de diepere emoties van het hart uit te drukken, volgt hen: en, inderdaad, in de basnoten, al-sheminith, ‘op het octaaf’ [hieronder]. Want zover als deze eerste serie psalmen kan gaan, die slechts het begin zijn, raken we hier de bodem; en het is geen toeval dat we in deze vierde van deze lofzangen van ervaring, die de ‘beproeving’ van een ziel benadrukt, ook slechts tien verzen vinden,⁴ het verantwoordingsgetal, volgens de volle maat van de wet, de ‘tien

---

4 Zoals elders maken de titel en het muzikale opschrift geen deel uit van de eigenlijke psalm, zoals duidelijk moet zijn; en de verzen moeten los hiervan worden genummerd, zoals in onze gewone versies het geval is. Dat dit juist is, wordt bewezen door de alfabetische psalmen, zoals psalm 9 en 34, waar het alfabet alleen begint met de genummerde verzen.

woorden'. In deze psalm wordt de druk van die verantwoordelijkheid gevoeld, en het falen en de schuld die zich realiseren wanneer de mens wordt onderzocht op de vervulling ervan.

1. Want hier wordt niet langer wraak over anderen afgeroepen, er is zelfs niet langer dezelfde troost in de gedachte dat 'Jahweh de godvruchtigen voor Zichzelf heeft afgezonderd.' Het is in plaats daarvan: 'Jahweh, berisp mij niet in Uw toorn; en kastijd mij niet in hitte van toorn!'. De boosheid van vijanden is aan het werk; nee, het is, zoals we duidelijk kunnen zien, wat God heeft gebruikt om de ziel te brengen waar zij is; maar het is als Zijn ongenoegen dat het wordt gerealiseerd, en wanneer dit drukt, laat de angst van de gedachte ruimte voor niets anders, de vijanden zelf zijn bijna vergeten. Het is een schreeuw van berouw en gebrokenheid van hart; want Jahweh's toorn kan niet zonder oorzaak zijn, net zo min als machteloos. En het is Jahweh, - het is de Onveranderlijke: dit woord, dat in een andere tijd zo vol troost was, en waaraan hij zich ook tot het einde toe vastklampt, omdat al zijn hoop erop gevestigd is, - heeft het in deze tijd van benauwdheid niettemin een ander aspect? Zoals Job zegt: 'Hij is eensgezind, en wie kan Hem keren?' En toch, hoe kan er enig vertrouwen zijn zonder dit?

Zo pleit de ziel, en pleit verder, want Hij is genadig, en draagt haar verdriet en het effect ervan zelfs op het lichaam. Is Hij niet de Schepper? Heeft Hij het lichaam niet gemaakt? Voelt Hij niet, die het vermogen tot voelen heeft gegeven? Het kwijnende vlees, het beven van de botten zelf, alle sterke helpers gebogen door deze nood: wat spreekt dit van een geloof dat, meer dan het lijkt, het tedere medelijden kent van Hem met wie het te maken heeft! Gezegend

zij God, het is zo: onder alle twijfel, en te midden van de duisternis, wenden de tastende armen zich tot de God die is. De kreet kan zijn: 'O, wist ik maar waar ik Hem kon vinden!' Maar aan Hem die het wil vinden durft het niet te twijfelen. Hij heeft genade, Hij geneest, al voelt het nog zo erg dat er geen genezing is; en voor zichzelf blijkt de genade niet.

En het is dit uitstel dat de verootmoedigde en getroffene opzoekt. Dit 'hoe lang nog?' dat men moet voelen en dat een terechte vraag is, hoe beproeft het degene die de vraag moet stellen! De hulp die zo nodig is, hoe kan die zo lang op zich laten wachten, als Zijn boodschappers 'engelen zijn die uitblinken in kracht' en de elementen op Hem wachten? 'Hoe lang?' Aan welke voorwaarden moet eerst worden voldaan? Wat een overzicht van hemel en aarde impliceert dit, als we het voor onszelf willen beantwoorden! En deze oefening is zelf wat er in de stilte en de duisternis wordt gedaan, - de hele ziel wakker en levend in haar centrum, het geweten geroerd, het hart aandachtig, de hele mens in activiteit. De arbeid is tenslotte tot volle zegen; de twijfelachtige vragen zullen eindelijk een zeker antwoord vinden; het hart zal verrijkt worden met kennis van de hoogste soort, in de vreugde waarvan het voor altijd blij zal zijn.

2. Ondanks haar geroep daalt de ziel nog dieper af in de duisternis, - waarlijk een dal van de schaduw des doods. En wie kan vrijstelling van de dood inroepen? Hier kan de roep alleen om genade zijn, - genade die vrij en soeverein moet zijn, de genade van God alleen. Dit is het punt waartoe Israëls overblijfsel, dat zich van nature vastklampt aan verbondsprivileges, moet worden gebracht. Volgens het verbond kunnen zij niets anders claimen dan de verbonds-verlossing. Als zij

gered willen worden, moet dat op dezelfde grond zijn als de geringste heiden. Het farizeïsme, dat de tot hen gezonden Zoon van God heeft gekruisigd, moet worden weggevaagd; het kruis dat zij Hem gaven moet hun enige hoop zijn. De hemel mag verduisteren en de bliksemschichten mogen flitsen van de vreselijke berg waar zij voor gekozen hebben en waarvan alleen goddelijke genade hen kan redden. Dat is duidelijk de sleutel tot wat we hier hebben, en de les blijft voor ieder, van elke tijd, die het nodig heeft.

De dood wordt gezien als de vloek van de wet, zoals die werkelijk was. Goddank beheerst het niet de eeuwigheid, noch sluit het de barmhartigheid van God wat dat betreft uit. Zoals Hij nooit zei: ‘Doe dit, en gij zult in de hemel komen’, zo heeft Hij ook nooit gezegd: ‘Breek dit, en gij zult in de hel komen.’⁵

De wet zelf was de dienstmaagd van het evangelie, en God had altijd redding voor ogen, door Zijn Zoon, voor gelovige zondaars. Toch voelde de ziel die niet meer wist dan de wet, noodzakelijkerwijs de schaduw ervan; en van de lippen van degenen die in deze psalm worden beschouwd, heeft de taal die erin wordt gebruikt geen bijzonder mysterie. Voor hen, en zulke mensen, is de dood als de vloek van de wet het verbergen van Gods aangezicht, het verstillen van de lofstem, de stilte van de buitenste duisternis. Maar dit is niet de uniforme taal, zelfs niet van het Oude Testament, over de dood, verre van dat: het is de taal van een speciale klasse in een bepaalde staat van de ziel, en dat is alles.

---

5 Het is bekend dat wat in het Oude Testament met ‘hel’ wordt vertaald, ‘Sheol’ of ‘hades’ is, de verblijfplaats van de geesten van de doden.

Het effect hiervan is uiterste verlatenheid en ontzetting. We zien zeker dat het niet het gewone beeld van de dood is dat de psalmist heeft getekend. Er is geen moed om het dreigende gevaar tegemoet te treden, waarin de scheiding van Jahweh de allesoverheersende gedachte is. Er is geen mannelijkheid, zoals wij zeggen; zelfs geen stille onderwerping aan het onvermijdelijke; en hij laat vrijelijk al zijn emotie los, het verdriet dat hem stuiptrekt en ontmant. In het besef ervan overstroomt hij zijn bed met tranen. Hij vervaagt en verschrompelt in vroegtijdig verval. Maar dit is de laagste diepte, en als hij die bereikt en voor God ingenomen heeft, gaat de schaduw van de ziel af.

3. In het laatste gedeelte van de psalm vinden we dit. De vijanden zijn nog steeds in de buurt, zodat de omstandigheden niet merkbaar lijken te zijn veranderd. Het antwoord is van God in zijn hart: wat zijn nu de vijanden? Zij zijn slechts 'werkers der ijdelheid' - machteloos met al hun schijnbare macht. Zijn smeekbede is verhoord en zijn ziel is bevestigd. Hij kan zich dan rustig verzekeren van de nederlaag van zijn vijanden, en hun uiteindelijke verwarring.

Maar in deze conclusie is er een gebrek dat zich laat voelen. We hebben niets over de grond waarop - weinig over de manier waarop - Gods barmhartigheid de man ontmoet die zijn ongenoegen terecht heeft verdiend. Het werk van Christus is nog niet ontvouwd. Wat genade inhoudt kan daarom nog niet worden uitgedrukt. Alles is van het meest elementaire karakter: wij zien eenvoudig dat alleen barmhartigheid het vertrouwen van de mens kan zijn; wanneer dat zijn pleidooi is komt God voor hem binnen. Maar zelfs de volledige en adequate belijdenis van de zonde is er nog niet, en het is zeer

interessant om te zien hoe, na de openbaring van het ware zondoffer (Ps. 22), die belijdenis onmiddellijk wordt gevonden. (Ps. 25.) Momenteel hebben we slechts de aanwijzing van wat in het boek zal volgen: de vinger wijst de weg, maar de weg is nog niet bewandeld.

Psalm 7.

Een pleidooi voor een rechtvaardig oordeel over de vervolgers van de onschuldigen.

Shiggaion van David, die hij tot Jahweh zong over de woorden van Cush een Benjamiet.

De vijfde psalm van deze reeks sluit hem af met een andere oproep tot een oordeel over de vervolger. Dit is nu nabij, en het laatste vers viert Jahweh in duizendjarig karakter als de Allerhoogste. De volgende psalm voert ons, zoals we gezien hebben, voorbij het oordeel naar de Zoon des mensen die Gods naam uitmuntend maakt op de hele gegeven aarde. Zo zijn al deze psalmen met elkaar verbonden.

Van het woord Shiggaion wordt gezegd dat het een 'dwalende ode' betekent - misschien een luide enthousiaste hymne, waarin de schrijver zich laat meeslepen door zijn enthousiasme; en dit zou niet ongeschikt zijn voor het karakter van de compositie. Van Cush weten we historisch niets; waarmee het beschrijvende 'een Benjamiet' overeenstemt, niet 'de Benjamiet,' - enige bekende persoon. Aan de andere kant kan Cush, de 'zwarte' of zonverbrande, een symbolische naam zijn, een raadsel om door te lezen; en zo moeten we het in ieder

geval opvatten. De Benjamiet was, zoals we weten, aan de macht in de dagen van David, waartoe de psalm behoort; en tot zover was Cush tenminste verbonden met de ongelukkige Saul. In de komende dagen zal een duistere macht in Israël zijn opgestaan, wiens woorden' zowel tegen God als tegen zijn volk zullen zijn. Deze 'goddeloze' zal worden verteerd met de adem van de mond van de Heer en worden vernietigd met de 'manifestatie van zijn aanwezigheid'. (2 Thess. 2, Gk.) De vrees en de triomf die deze psalm uitdrukt, hoewel niet beperkt tot hem, zijn van dien aard dat ze kunnen worden opgeroepen door de tirannie en de omverwerping van deze antichristelijke onderdrukker.

1. In het eerste deel van de psalm neemt het geloof zijn toevlucht tot God tegen de mens, zich schuilhoudend als in een rots in de onveranderlijkheid van zijn verbond-God. In de hele laatste psalm, toen die onveranderlijkheid tegen het geloof leek te zijn, was Jahweh de naam waar het zich aan vastklampte en op pleitte; en nu verblijft het in zijn schuilplaats in de Blijvende. Zal Hij deze ziel die op Hem vertrouwt verstoten? Nee; 'de naam van Jahweh is een sterke toren; de rechtvaardige loopt erin en is veilig.'

Buiten ligt de 'leeuw' op de loer, en daar is 'niemand om te redden'. Alleen Jahweh kan helpen om te bevrijden van die wrede en meedogenloze kaken; en de ervaring zal zeker herhaald worden: 'Gij hebt al mijn vijanden op het kaakbeen geslagen: Gij hebt de tanden der goddelozen gebroken.'

2. Er volgt de verklaring van onschuld wat deze vijanden betreft, en dat is een zaak van enorm belang met het oog op de regering van God. 'Met welke maat gij ook meet, daarmee zal u gemeten worden' is nog steeds waar onder de heerschappij van de genade zelf, en het

waren de lippen van volmaakte genade die dit zeiden. De apostel zegt ook: 'Indien gij de Vader aanroept, die zonder aanzien des persoons oordeelt naar ieders werk, breng de tijd van uw verblijf hier met vrees door, wetende dat gij verlost zijt ... door het kostbaar bloed van Christus.' (1 Petrus 1:17-19.) Het zijn dus de verlost die op deze manier onder het bestuur van de Vader staan, want wie zouden dat anders moeten zijn dan de kinderen? Gelukkig zijn zij dan, die kunnen aanvoeren wat de psalmist hier doet, dat het absoluut onuitgelokt is, deze boosaardigheid van de vijand. Wat hem betreft valt er geen schuld in te halen. Neen, hij kan meer zeggen dan dit, en we herkennen duidelijk Davids gedrag tegenover Saul als dat wat de tekst hier zegt, - hij kan zeggen: 'Ik heb hem verlost die mij zonder reden verdruchte.' Vervolgens zet hij zijn zegel hierop met de plechtige oproep aan Hem die de waarheid kent om de vijand zijn gang te laten gaan als dit niet zo is, - zijn leven neer te halen op de aarde, en zijn heerlijkheid in het stof te leggen.

3. Nu breekt hij uit in een vurig gebed tot Jahweh om binnen te komen, Zijn troon op te richten in het oordeel, de volken om Hem heen te verzamelen, en in deze grote vergadering openlijk zijn zaak te oordelen, en hem recht te doen. In feite is dit wat zal plaatsvinden aan het einde van de periode waarop de psalm profetisch ziet. Maar het oordeel zal geen zitting zijn, maar een uitbarsting van goddelijke toorn zoals de opvlamming van de storm waarmee de Heer zelf zijn komst vergelijkt. (Matt. 24:27.)

4. De psalmist wendt zich af van de gedachte aan zijn eigen rechtvaardiging en bevrijding om te roepen om de beëindiging van het kwaad op de aarde, de rechtvaardigen die daarin gevestigd zijn,

waarbij God met volmaakte kennis van de mensen alles bewijst in de innerlijke waarheid van hart en teugels. De grote verdrukking, waarover onze Heer in dezelfde profetie spreekt, zal dit tot stand brengen, niet alleen in Israël, dat in het centrum ervan zal liggen, maar grotendeels ook in de omringende volken, die erdoor getroffen zullen worden. De dag van de Heer der heerscharen zal over alle hoogmoed van de mens gaan om deze te vernederen, en over alle voorwerpen waarmee hij graag de leegte zou bevredigen in een hart dat zich van God heeft afgekeerd. 'De afgoden zal hij volledig afschaffen.' 'En het zal geschieden, dat hij, die in Sion overgebleven is, en die in Jeruzalem blijft, heilig genoemd zal worden, een ieder, die onder de levenden te Jeruzalem geschreven staat, wanneer Jahweh de vuiligheid der dochters van Sion zal hebben afgewassen, en het bloed van Jeruzalem uit het midden daarvan zal hebben gezuiverd, door de geest des oordeels en door de geest van vlamvend vuur.' (Jes. 2:18; Jes. 4:3-4.)

De ziel mag zich verblijden als zij op die dag kan zeggen: 'Mijn schild is op God, die de oprechten van hart redt'! Wie anders dan Hij kan op zo'n moment het schild gebruiken?

5. De psalm gaat verder met het beschouwen van de regering van God, die voor gerechtigheid is, hoewel geduldig op een manier die aan beide zijden verkeerd begrepen kan worden, zowel door rechtvaardigen als door goddelozen. Hoewel geduldig, brandt Zijn toorn tegen de onboetvaardigen, dag na dag opgeslagen, tot hij eindelijk ontvlamt. Het zwaard wordt geslepen, de gebogen boog maakt geen geluid totdat de pijl wordt gelost: dan is het een wapen des doods, helemaal in vlam met goddelijke wraak.

6. Het resultaat met betrekking tot de vijand van de rechtvaardige toont de hand die over hem is. Hij zwoegt om voort te brengen wat ijdele arbeid is, heeft zijn zwoegen voor zijn pijnen, een einde dat de arbeider bedriegt. Het is niet alleen ijdel, het is zijn eigen ondergang: de greppel die voor een ander wordt gegraven is de val om de graver te vangen. En zo oogst hij de vrucht van zijn arbeid op onwelkome wijze en met de meest volmaakte vergelding: want God is meester over alles en zal in alles verheerlijkt worden.

Zo eindigt de psalm met een lofzang op Hem die ook rechtvaardig en oppermachtig is. En de duizendjarige naam - de 'Allerhoogste', Koning der koningen en Heer der heren - laat, zoals gezegd, zien waar we zijn aangekomen. De reeks is duidelijk voltooid, en het morele doel ervan is even duidelijk. De weg van de Heer wordt gezien in de verlaging van de hoogmoedigen, in de verhoging van de nederigen. Daarom de les die het overblijfsel van Israël hier leert. De 'offers der gerechtigheid' die wij hen aan anderen hebben horen opleggen, omvatten en impliceren de offers van God, die 'een berouwvolle geest' zijn, het 'gebroken en berouwvolle hart' dat Hij 'niet zal verachten'. Dit wordt in hen voortgebracht door de tucht van de vreselijke dag die nu zo nabij lijkt voor Israël en de aarde. Zij 'verdragen', buigen onder de roede, en worden gered aan het einde wanneer de roede slaat.

Dit alles is de uitspraak van het overblijfsel dat zal zijn, waarin de Geest van Christus voor hen hun nood heeft voorzien, en deze van tevoren heeft bediend, door Zijn intimiteit met hun hele toestand te tonen, en de uitdrukking ervan te voorzien in woorden die zij zich zonder moeite zullen kunnen toe-eigenen, en die leiden tot het

antwoord op de vrede waarvan dezelfde psalmen hen verzekeren. Hoe genadig is deze bijzondere bediening voor bijzondere nood; terwijl ook in de nood van een ieder op elk moment is voorzien. Deze psalmen geven ons, zoals anderen hebben opgemerkt, een morgen (Ps. 3) die overgaat in avond (4) en nacht (5), - een nacht op zijn diepst in psalm 6, maar in de zevende die het begin van de dageraad laat zien. De volle dag komt in de volgende psalm.

Sectie 3. (Ps. 8.)

De Zoon des mensen in het bezit van Zijn erfenis verheerlijkt Jahweh op de gehele aarde.

Psalm 8.

Aan de voornaamste musicus, op de Gittith: een psalm van David.

{Vers 1 en vers 9, een 'meervoud van majesteit.'

Vers 5, Engelen - 'Elohim,' God of goden, soms toegepast op engelen; en zo de Septuagint en Heb. 2:6. (Zie aantekeningen.)}

De derde afdeling bevat slechts één psalm, die in karakter geheel verschilt van de reeks die eraan voorafgaat, en die er toch toe leidt, zoals we hebben gezien. Maar het is (zoals ze niet zijn) Messiaans, - een herleving, als het ware, van die aanspraken van de Zoon van God op de troon, die, verworpen door de naties, Hij tot nu toe heeft nagelaten om in kracht goed te maken, zoals Hij zeker zal doen. Zijn tijd van geduld heeft intussen de vervulling van andere

doeleinden volbracht, zelfs die waarin aan de overheden en machten in de hemelse gewesten door de Gemeente de veelvuldige wijsheid van God bekend wordt gemaakt. (Ef. 3:10.) Daarvan moeten we hier geen enkele mededeling verwachten. Wij bevinden ons hier (zoals in de profetie van het Oude Testament in het algemeen) in de lijn van de Joodse hoop en beloften.

Toch hebben we hier niet de Koning op Sion, maar de bredere titel van Zoon des mensen. Dit impliceert natuurlijk het in bezit nemen van Zijn andere heerlijkheden, en we zullen later vele psalmen hebben die deze zullen voorstellen. Hier aan het begin hoeven we weinig details te verwachten, maar de algemene kenmerken geschetst van een beeld dat later zal worden ingevuld. De schets is met enkele stoutmoedige accenten voldoende uitgebreid. Niet de Koning op Sion, noch de Zoon die God bezit is hier, maar de ideale mens, het antwoord op de vraag: 'wat is de mens?' - Gods hoofd over de aarde, en met schitteringen van hogere heerlijkheden, - Zoon des mensen, niettemin, (daarin beslissend verschillend van de eerste Adam,) door wie God op aarde wordt verheerlijkt, en Zijn heerlijkheid zelfs boven de hemelen gesteld. Dat is het prachtige tafereel dat ons hier wordt getoond.

Het is een psalm van David, 'op de Gittith.' Hiervan worden twee interpretaties gegeven, die echter praktisch niet ver uit elkaar liggen. 'Sommige Hebreeuwse geleerden,' zegt een anonieme schrijver die we vaak mogen citeren, 'zouden het beschouwen als de naam van een muziekinstrument dat eigen is aan Gath, waar David eens beschutting zocht voor de onverbidelijke vervolging van Saul. Zoals er bij de Grieken een Dorische lier was, die een grote bekendheid genoot

vanwege zijn uitstekende zoetheid, zo, zo wordt gesuggereerd, is dit psalterium, Gittith, door David geleend van de burgers van Gath, en door hem ingevoerd vanwege de superieure zoetheid van zijn toon en de schoonheid en elegantie van zijn vorm. Als dit de ware interpretatie is, suggereert het ook een diep spirituele overweging: want hoe vaak ontstaan uit de droevigste gelegenheden van verzoeking en nood in het vrome leven de gelukkigste lofliederen! De wilde storm maakt vaak de zoetste muziek op de eolische harp.(= door de wind bespeeld)

‘Maar een meer waarschijnlijke afleiding voor deze titel, Gittith, kan worden gevonden in een Hebreeuwse wortel, die ‘wijnpers’ betekent. En nu is het een herfstlied, gezongen door de wijngaardeniers in de vreugdevolle oogsttijd, wanneer het rode sap van de druif in het wijnvat wordt gegoten. Nog steeds is hetzelfde idee prominent aanwezig: verdriet en angst zijn, als de vertrapte trossen, vruchtbaar in de wijn van een heilige vreugde.’

Of het nu Gath de stad is, of gath de wijnpers, het grondwoord, en dus de betekenis, is hetzelfde, en de gesuggereerde gedachte krijgt haar volle betekenis als we haar verbinden met het kruis. De toorn gedragen voor de mensen, het bloed vergoten, waren daar voor ons de oorzaak van een vreugde die nooit zal ophouden. En hoe eenvoudig brengt het ons het citaat van de apostel uit deze psalm voor ogen, en de opmerking die hij daarbij maakt: ‘wij zien Jezus, een weinig lager gemaakt dan de engelen voor het lijden van de dood, gekroond met heerlijkheid en eer.’ (Hebr. 2:9.) Men zou zich gemakkelijk kunnen voorstellen dat de apostel het ‘al haggittith’ van de psalm waaruit hij citeert in gedachten had.

1. Zo kort en toch zo veelomvattend als hij is, heeft de psalm naar verhouding veel onderdelen. Hij begint en eindigt met de heerlijkheid van God: Jahweh's naam is nu voortreffelijk op de hele aarde. Maar er is meer dan dit: Hij heeft Zijn heerlijkheid ook boven de hemelen gesteld.

Het moet duidelijk zijn als we het grote onderwerp dat voor ons ligt in ogenschouw nemen, dat dit alles een diepere betekenis heeft dan we er op het eerste gezicht aan zouden kunnen geven. De Heer als Zoon des mensen, die de aarde in bezit neemt als Zijn erfdeel, maakt overal Jahweh's naam uitmuntend daarin. Wanneer, zoals Zacharia profeteert, 'de Heer mijn God zal komen, en al Zijn heiligen met U', Zijn voeten staande op de Olijfberg, waarvan Hij is opgegaan, dan 'zal Jahweh Koning zijn over de gehele aarde; te dien dage zal er één Jahweh zijn, en Zijn Naam één'. (Zach. 14:3, 5, 10.)

De toepassing op deze manier is eenvoudig, en het werpt licht op de rest van het vers: want dan kunnen we zeker zien dat de heerlijkheid die boven de hemelen is gesteld, verbonden is met het werk van deze zelfde gezegende Persoon. Het is niet de heerlijkheid van maan en sterren verspreid over de hemelen, zoals de psalmist spreekt in het derde vers, maar een heerlijkheid boven alle geschapen dingen, hoe wonderlijk ook. Jahweh is het die zich manifesteert in deze Zoon des mensen, in wiens nederige positie juist het wonder van Zijn neerbuigende liefde verschijnt. Superieur in macht, is Hij even superieur in morele glorie, en in Christus, hoe schittert dit! Zo stijgt de lof van de aarde op naar Hem, Zijn rechtmatige heerschappij bezittend: 'Jahweh onze Heer, hoe voortreffelijk is Uw Naam op de gehele aarde!'.

2. Zijn bevrijding is dus gekomen van de verdrukker: het is niet alleen dat de stem van de laster is gestopt, zoals uitleggers dit vers hebben opgevat, maar de vijand is weggegaan. In een vollediger zin dan van Salomo's vreedzame regering kon worden gezegd, is er geen tegenstander of kwaad meer.' Dus dan is het door meer dan de lofzang van baby's en zuigelingen dat de vijand tot zwijgen wordt gebracht, en de aanhaling van de passage door de Heer met betrekking tot de hosanna's van de kinderen houdt helemaal niet zo'n consequentie in als deze. Hij is het zelf die 'de aarde zal slaan met de roede van zijn mond en met de adem van zijn lippen de goddelozen zal vernietigen'. Maar toch zal Hij hiervoor lof uit de mond van baby's en zuigelingen voortbrengen; dat wil zeggen, ik twijfel er niet aan, van nieuw bekeerde zielen, vernederd en neergehaald tot zulke bewuste kleinheid en zwakheid als dit impliceert. Wij hebben opnieuw van Zijn lippen zo'n vergelijking in de bekende woorden: 'Tenzij gij u bekeert en wordt als kleine kinderen, zult gij in geen geval het Koninkrijk der hemelen binnengaan.' Zo zien wij duidelijk waarom Hij zulke lofprijzingen moet voortbrengen opdat het Koninkrijk kan komen: de erfgenamen ervan moeten gereed gemaakt worden.

De kleine kinderen in de tempel waren de voorbode van een dergelijke lofprijzing, en op deze wijze kon de taal op passende wijze worden gebruikt met betrekking tot hen. De eigenlijke vervulling zal plaatsvinden in die toekomstige dagen waarop deze psalmen, zoals we gezien hebben, uitzien.

3. Het derde gedeelte brengt ons bij het centrale onderwerp van de psalm, een geestelijk raadsel, ongetwijfeld, dat nauwelijks in zijn ware betekenis werd gelezen totdat het licht van het Nieuwe Testament

erop werd geworpen. Op het eerste gezicht is het slechts de mens - het ras - waarover de psalmist spreekt; en de gestelde vraag is werkelijk van die aard: maar het antwoord is een geheim voor het oor van het geloof, zoals veel meer dat we zullen vinden als we verder met hem gaan. De mens (het ras) is in feite slechts wat de val hem gemaakt heeft; en wat kan er werkelijk van hem gezegd worden? Wat kan Gods achting voor dit geruïneerde schepsel rechtvaardigen? Ga terug naar zijn schepping, - zet hem op de plaats waarvan hij viel, - denk aan de aarde als aan hem onderworpen, - helaas, hij lijkt slechts te spotten met de goedkeurende woorden waarmee zijn Maker hem begroette. Herstel hem, als het mogelijk zou zijn, zelfs tot die oorspronkelijke voortreffelijkheid, hoe zal de scepter opnieuw worden toevertrouwd aan handen die er zo duidelijk in gefaald hebben hem te hanteren? Hoe kan God dan doorgaan met zo iemand?

U hebt werkelijk geen antwoord totdat u een Tweede Man hebt, - totdat u er een vindt die ongeschonden is, en met betere beloften voor de toekomst: het heeft geen zin om alleen maar te herstellen, om zo'n gebroken vat als de eerste te repareren; zet hem aan de kant, en laat een ander zijn ambt waarnemen; als die ander inderdaad gevonden kan worden.

Hier komt Christus dan binnen, echt een Tweede Mens. Maar ook 'Mensenzoon', op die manier verbonden met het ras, zodat Hij voor God kan staan als vertegenwoordiger van hen die in geloof naar Hem kijken, - het 'Zaad van de vrouw', dat de kop van de slang moet kneuzen.

Zo is Hij 'een weinig lager gemaakt dan de engelen', zoals de apostel uitlegt, 'vanwege het lijden van de dood'. Het is niet alleen dat de

toestand van de mens door de schepping een beetje lager is, maar Christus als Zoon des mensen is dat geworden. Wij moeten hier denken aan een ware afdaling, en het woord dat gebruikt wordt voor 'engelen' - werkelijk 'goden', en het gewone woord voor 'God' (Elohim) - heeft dus juist in zijn dubbelzinnigheid een eigenaardige betekenis. God was Hij inderdaad, die was neergedaald om een beetje lager te zijn dan God, - lager zelfs dan degenen die Hem gewoonlijk aan de mensen voorstellen,⁶ en zo met Hem geïdentificeerd, zoals de engelen zijn: de apostel aanvaardt daarom de Septuagint vertaling, 'engelen'.

'Vanwege het lijden van de dood' moest Hij daar neerkomen. De mens was onder de dood als straf, en daarom moest er Eén komen die door vrijwillige onderwerping aan de straf God kon verheerlijken als rechtvaardige daarin, de heiligheid van Zijn natuur kon openbaren tegenover de zonde, maar zo ook Zijn liefde kon openbaren door in ontsnapping te voorzien. En daarvoor moest de mensheid worden opgenomen; onmetelijk verheven weliswaar, door dat wat Zijn vernedering was, maar hoe wonderlijk nu in Zijn verhoging! Want Hij legde slechts af om dat 'bereide lichaam' weer op te nemen, en is als Mens voor altijd verzezen en opgegaan tot God. Welke betekenis wordt zo gegeven aan de woorden: 'met heerlijkheid en eer kroont Gij Hem'!

4. Nu hebben we zijn heerschappij, de heerschappij van de eerste mens wordt herhaald en benadrukt in de Tweede Mens. 'Gij doet Hem heersen over de werken van Uw handen: Gij hebt alles onder

---

6 Zie Johannes 10:34-35: waar, hoewel het principe hetzelfde is, de toepassing betrekking heeft op de rechters in Israël.

zijn voeten gelegd'. Ook hier wordt het aardse koninkrijk van Adam tot een universeel rijk gemaakt. En de apostel leert ons dat wij de uitdrukkingen hier in de uiterste waarheid mogen opvatten: 'doordat Hij alle dingen onder zich gesteld heeft, heeft Hij niets overgelaten dat niet onder zich gesteld is.'

De psalm houdt echter van nature vast aan de aarde, hoewel de genoemde dingen een diepere betekenis niet wordt verboden: 'schapen en ossen' geven ons natuurlijk de huisdieren; de 'beesten des velds', wat wij als ongetemd aanduiden. De geestelijke betekenis kan zonder moeite gevonden worden door wie wil. De hemelen en de diepte spreken van sferen boven en onder de aarde, zoals de geestelijke rangen van de hogere hemelen enerzijds de Zoon des mensen met vreugde dienen, terwijl Hij anderzijds ook 'de sleutels van dood en hel' heeft.

In dit alles zijn wij saaie geleerden, maar de algemene gedachte is duidelijk. Het is geen wonder dat de psalm eindigt met datgene waarmee hij begint; het geheel als het ware samengeklemd met de verbindende band die God met de mens heeft verbonden, en zo Zijn naam uitnemend heeft gemaakt op de hele aarde, - met een heerlijkheid ook, die boven de hemelen is gesteld!

Onderverdeling 2.

(Ps. 9 - 15.)

Het overblijfsel ten opzichte van de vijand en de overtreders in Israël.

In de tweede onderverdeling van het eerste boek, waar we nu op ingaan, vinden we niet Christus maar de Antichrist, hoewel inderdaad niet expliciet als zodanig, maar als de vijand van God en mens; en in Israël de vervolger van de rechtvaardigen, de wetteloze. Er zijn ook andere en externe vijanden van de goyim, de heidenen, - de Antichrist, de valse Messias die een Jood is, en door de afvallige massa als Koning der Joden wordt beschouwd. Deze dingen, die de omstandigheden vormen van de laatste dagen vóór de komst van de Zoon des mensen, en te midden waarvan het overblijfsel, waarvan wij de smarten en het geloof hebben beluisterd, wordt aangetroffen, - worden nog niet in bijzonderheden behandeld; zij zullen meer en meer ontwikkeld worden naarmate wij verder gaan met het boek. We hebben hier alleen de brede lichten en schaduwen van het beeld, - de tijd, zoals we hebben gezien, van Jakobs moeite, die eindigde met een volledige en blijvende bevrijding. Ondertussen wordt het geloof geoefend; en we hebben deze oefeningen, waaraan ook elke generatie van Gods heiligen in meer of mindere mate heeft deelgenomen, en waartoe dus allen kunnen toetreden. Hun karakter is verschillend van dat van de laatste reeks: de vraag is die van de macht en de overheersing van het kwaad op aarde, en van de uitgeoefende verdrukking; maar

hoewel de ziel kan roepen: 'Hoe lang wilt Gij toezien?' vreest zij niet, zoals voorheen, de toorn van God. Het geweten wordt nu niet omgeploegd zoals voorheen, en het gevoel van verhouding tot God wordt niet verward.

Sectie 1. (Ps. 9, 10.)

Het thema: De Allerhoogste, en de Wetteloze.

Er zijn slechts twee secties in deze onderverdeling: de eerste geeft het thema, de tweede de oefeningen; en deze laatste, mogen we opmerken, is weer een serie van vijf psalmen.

De eerste afdeling heeft slechts twee psalmen, die in de Septuagint en Vulgaat met elkaar verbonden zijn, zoals in werkelijkheid het geval is door een alfabetische rangschikking die, hoewel onregelmatig en zelfs gebrekkig, duidelijk kan worden opgespoord, en die door beide loopt, - psalm 9 eindigt met de eerste helft van het alfabet, terwijl psalm 10, met een belangrijke weglating, het tot het einde voert. Hieruit blijkt echter niet dat het één psalm is, en dat is het ook niet: de onderwerpen zijn verschillend, hoewel zo nauw met elkaar verbonden: twee delen van één thema.

Aangezien het alfabetische karakter van de twee psalmen wordt erkend, zoals meestal het geval is, moeten de onregelmatigheden in de structuur en het ontbreken van ten minste zeven van de tweeëntwintig letters worden verantwoord om tot een volledige weergave te komen. De leer van de mondelinge inspiratie, met alles wat deze inhoudt, kan ons niet toestaan zelfs de letters uit het oog te verliezen, wanneer deze zo prominent voor ons staan als in dit geval. De geest - de goddelijke geest - moet zich realiseren als overal

heersend, als we dit consequent willen volhouden: als we er niet naar zoeken, is het verlies ons eigen verlies; en hoe groot is dat verlies! Toch is interpretatie op deze manier tot nu toe nauwelijks een ideaal geweest; en pogingen om het te realiseren moeten alles weerstaan wat onverschilligheid en ongeloof, gesteund door de lange gewoonte van verwaarlozing, er tegenin kunnen brengen. Daarom voelen wij ons genoodzaakt om het hier gepresenteerde probleem - een probleem dat dat van de numerieke structuur duidelijk ingewikkelder maakt - nader te bezien, als het niet, aan de andere kant, werkelijk een goddelijke hulp voor de intelligentie is: hoe dan ook een test daarvoor van het zwaarste karakter.

De gewone psalmen zijn streng genoeg: de verzen hier niet het louter kunstmatige menselijke hulpmiddel dat we in de prozaboeken die we onderzocht hebben, moesten negeren in het belang van de zin, en waaraan niemand enig belang hecht. Hier daarentegen twijfelt niemand eraan dat er, net als in de meeste poëzie van onze tijd, rekening moet worden gehouden met een realiteit. In de gewone dichtkunst is dit slechts een kwestie van stijl: de verzen zijn slechts, tot op zekere hoogte onzeker en onregelmatig, een verdeling van het onderwerp. In de Schrift daarentegen, waar de menselijke hand het te boven gaat - beter geleid dan hij wist - door de goddelijke Geest, kan ons niet zo'n toevlucht tot onderzoek worden toegestaan. De numerieke structuur, zo lijkt het, moet de verdeling van de verzen verklaren, op dezelfde manier als de grotere verdelingen van de boeken, waarbij de grotere en kleinere natuurlijk een evenredig belang hebben, maar toch allemaal een zeker belang. Dit is tenminste de vraag waarop wij een antwoord zoeken, met de overtuiging vooraf,

zoals de microscopist die de natuur onderzoekt, dat er een betekenis te vinden is.

Alleen al in deze twee psalmen zijn er dus achtendertig verdelingen, met de toevoeging van die welke door de letters worden weergegeven, die vijftien grotere bedragen. Daarnaast zullen de leemten in het alfabet er waarschijnlijk nog meer opleveren, terwijl de primaire verdelingen, de grootste van allemaal, nog niet bereikt zijn. Het zal blijken dat er, zoals in onze analyse hierboven is aangegeven, zevenenvijftig afdelingen te verklaren en in betekenis te brengen zijn, - al deze te verenigen tot één consistent geheel, dat zelf zijn eigen significante plaats vult, als één vijfenzeventigste deel van het boek der psalmen. Zeker, als dit gedaan is, zelfs als het gebrekkig is, met enige schijn van succes, kan men het alleen verklaren door het feit van de goddelijke inspiratie van de psalmist, als iemand die veel beter schreef dan hij wist, wat, zoals we goed weten, alleen de gewone manier van de profeet was. (1 Petrus 1:12.)

Het gebrekkige en onregelmatige karakter van de alfabetische structuur heeft natuurlijk enige pogingen tot verklaring uitgelokt van de kant van enkelen, die zo'n kleinigheid de moeite waard vonden. Zo schrijft een commentator:

‘Deze twee psalmen vormen duidelijk één alfabetische compositie, bestaande uit tweeëntwintig strofen, elk een kwartet, volgens het aantal en de volgorde van de letters van het Hebreeuwse alfabet; van deze tweeëntwintig strofen blijven er nu zeventien over. Vijf strofen, gelijk aan twintig regels, ontbreken nu. Om dit tekort aan te vullen zijn er dertien regels, overeenkomend met drie strofen en één regel, die nu niet in de psalm kunnen worden geplaatst, omdat

hun beginletters niet overeenkomen met de ontbrekende strofen. Wanneer Hebreeuwse manuscripten aan het licht komen, die ons door hun verschillende lezingen in staat stellen deze regels op hun juiste plaats in te voegen, blijft er nog een tekort van zeven regels over om de ontbrekende kwartetten te vormen en aan te vullen. Het lijkt erop dat deze verdeling van deze alfabetische compositie in twee psalmen opzettelijk was, om de alfabetische indeling te verbergen, en de mensen te verblinden voor het tekort van deze zeven regels, en voor de misplaatsing van de dertien regels hierboven. Een dergelijke verdeling bestaat niet in de LXX. of Vulgaat versies. Van de 718 Hebreeuwse MSS. en edities van de Psalmen, verzameld door Kennicott en De Rossi, en van de oude versies, geeft geen enkele licht of autoriteit voor de correctie van de onregelmatigheden, omzettingen en gebreken van deze alfabetische psalm.’

Volgens deze schrijver zijn de psalm of psalmen hier dus op de een of andere manier in een wanorde geraakt, die hopeloos lijkt en die de kopiïsten in hun hopeloosheid (naar men aanneemt) hebben geprobeerd te verdoezelen. Dit is nauwelijks te geloven. Zo’n wanorde, in een alfabetische psalm van alle andere, zou gemakkelijk ontdekt zijn, en in eerste instantie heel gemakkelijk rechtgezet. Het is onmogelijk te veronderstellen dat zo’n grote fout alle andere manuscripten en versies zou hebben aangetast; en als we dat konden denken, zou de kwestie van de Hebreeuwse tekst vandaag de dag inderdaad een ernstige zaak zijn. Uit de tekst van deze psalmen blijkt ook niet dat de betekenis van deze psalmen zo verward is, dat dit met een dergelijke hypothese overeenkomt. Alles is slechts een veronderstelling, gebaseerd op een andere veronderstelling die even ongegrond is - dat de alfabetische structuur bedoeld moet zijn

geweest om een perfecte regelmaat te hebben; maar dit wordt niet volledig gevonden in sommige andere van de acrostische psalmen. (letterdicht)

Kan de onregelmatigheid niet zelf bedoeld zijn? Zeker, als het slechts een (twijfelachtige) smaak is die deze vorm aan de psalmen heeft gegeven, - als het slechts een hulp voor het geheugen is, of zelfs, zoals Moll suggereert, 'een symbolische verwijzing naar hun volledigheid en heelheid, aangezien alleen instructieve gedichten en klaagpsalmen deze alfabetische indeling hebben,' - dan lijkt het onmogelijk reden te zien voor een verstoring van die regelmaat die alleen bij dergelijke ideeën past. Evenmin kan men begrijpen waarom niet meer psalmen dan deze deze vorm zouden moeten aannemen, noch waarom deze speciaal; noch waarom een klaagpsalm überhaupt zo'n volledigheid of heelheid vereist. Maar we hebben in Psalm 5 al gezien hoe het doorbreken van de gewone symmetrie van de 4 x 3 indeling daar een diepgaande en geestelijke betekenis kan hebben. En waarom niet evenzeer de verstoring hier?

Het is zeker natuurlijk om in de alfabetische ordening een symbool van orde te zien, opgelegd door een regerende geest. Een numerieke structuur op zichzelf drukt dit uit; en een alfabetische, die gebruik maakt van alle elementen van de menselijke spraak, lijkt inderdaad bedoeld om die orde vocaal te maken. Wat het verder ook mag uitdrukken, het is tenminste bevoegd om dit uit te drukken.

Als we nu het onderwerp van deze twee psalmen beschouwen zoals dat al in het kort is aangegeven, en zoals we vollediger voor ons zullen hebben als we ze in detail doornemen, komen zowel de relatie van deze structuur ermee, als de reden van de gedeeltelijke

ontregeling ervan, meteen aan het licht. Het onderwerp is de crisis van Israëls geschiedenis en die van de wereld: een tijd waarin het conflict van kwaad en goed tot zijn hoogtepunt zal zijn gestegen, waarin alle fundamenteen vernietigd schijnen te zijn, en waarin toch binnenkort zal worden aangetoond, als nooit tevoren, hoe grondig onder goddelijke controle alles is. De stuiptrekkingen zullen slechts de stuiptrekkingen van een bevalling zijn, waaruit een nieuw Israël en een nieuwe wereld zullen voortkomen. Aldus de algemene orde en beheersing van de alfabetische rangschikking, doorbroken (wat de uitdrukking betreft) in het gat van zes letters die lijken te zijn uitgevallen aan het begin van de tiende psalm, maar daarna weer in zicht komen en gehandhaafd blijven tot het einde.

Dus de structuur bevestigt zichzelf, en is in perfecte harmonie met de gehele inhoud; en onderzoek dit nog nauwkeuriger, - stel het nog vollediger op de proef, - het zal het bewijs doorstaan, en nog onbetwistbaarder de bedoeling ervan onthullen. Want let op waar dit schijnbaar structuurloze hiaat zich voordoet: niet in de negende psalm, waarin de heerschappij van de Allerhoogste wordt gevierd, maar, zoals reeds gezegd, bij het begin van de tiende, waar de mens der zonde wordt beschreven. Zodra de beschrijving is beëindigd, en de oproep opnieuw begint: 'Sta op, Jahweh!' wordt de alfabetische structuur hervat. Het is deze goddeloze die een tijdlang de regering van God schijnt te weerstaan, en zelfs tegen de Allerhoogste de overhand heeft; maar dit kan niet echt zo zijn, - spoedig en eindelijk is zijn macht verdwenen, en de wolken ook van rond de eeuwige Troon, en Jahweh is, zoals Hij altijd geweest is, de Eeuwige en Onveranderlijke.

Zes letters zijn hier weggevallen; maar ligt in dit feit - in het getal hier - niet weer een betekenis? Want wat symboliseert dit getal anders dan het tot zijn hoogte gestegen en toch door God beperkte en beheerste kwaad? En welk getal zou dan zo juist zijn als dit om de exacte waarheid over te brengen van wat hier staat, - de noodzakelijke correctie van het ongeloof dat de ongebreidelde energie van het kwaad moet uitlokken?

We zien dus dat de psalm is zoals hij moet zijn, en dat zowel de onregelmatigheid als de regelmaat ervan van God zijn. Is een beetje enthousiasme over het bezit van zo'n openbaring van God met zijn zegel op de voorkant, zoals die tot ons is gekomen, niet vergeeflijk? De Heer wekt Zijn volk op om het deel dat Hij hun heeft gegeven goed te begrijpen!

Psalm 9.

De troon der gerechtigheid.

Op de belangrijkste muzikant. Op Muth-labben. Een psalm van David.

We komen nu dan tot de beschouwing van deze psalmen in detail. De negende heeft als onderwerp de beschouwing van die troon der gerechtigheid die de aarde zo lang heeft willen zien en niet heeft gevonden. Christus als de Koning der gerechtigheid is geweigerd, en de wereld heeft tevergeefs allerlei vervangers voor Hem gezocht. Het moet wel tevergeefs zijn! Maar het 'verlangen van alle volken' zal

komen en in Hem gevonden worden. Hij zal 'Koning der koningen en Heer der heren' zijn.

De inscriptie wordt beschouwd als een moeilijke, en heeft, zoals gebruikelijk in zulke gevallen, vele interpretaties gehad. Muth-labben betekent echter het meest natuurlijk, en wordt meestal opgevat als: 'Dood voor de zoon.' Denkend aan de Egyptische onderdrukking waaruit Mozes en het volk Israël als geheel werden gered, en die God zich herinnerde tegen Egypte in de nacht van hun bevrijding, - en ook denkend aan de laatste en ergste beproeving van hetzelfde volk Israël, wanneer het uit de bitterste vervolging zal worden verlost, - is er geen grote moeilijkheid in de toepassing van de inscriptie op deze manier. Zo genomen bevestigt het van een andere kant de betekenis van de psalm.

1. De psalm begint met een uitbarsting van lof aan de Allerhoogste - die duizendjarige naam van God waarmee de zevende psalm eindigde. Israëls tong wordt losgelaten, het hele hart verenigd in deze lofprijzing. Het is Jahweh, de verbondsgod, de Levende en Onveranderlijke, die zich nu als deze manifesteert, wiens wonderbaarlijke werken Hem bekend hebben gemaakt, en deze als de middelen van hun eigen bevrijding, en met hun nieuw geopende mond, zal Israël verklaren. David, de Israëliet, heeft lang geleden geleid, en leidt nog steeds, in zulke zinnen als deze; en Christus, het anti-type van David, zal in de komende dagen leiden 'in het midden van de vergadering'.

De spreker herhaalt, bevestigt en versterkt het loflied. Het is God zelf in wie hij zich verheugt, en die zijn werken bekend maakt; het is zijn naam die hij viert in psalmen. Dit is inderdaad de vreugde der vreugden, dat wat Hij gedaan heeft de werkelijke manifestatie is

van Zichzelf, Zijn natuur, - en dat is wat Zijn 'Naam' inhoudt. Zo kunnen wij Hem beter kennen dan onszelf: want het hart van de mens, 'wie kan het kennen?'

Wat een vreugde inderdaad, dat Hij duidelijk regeert - Christus de volmaakte uitdrukking van wat Hij is, en Christus op de troon!

2. Bevrijding van de vijand is waar nu hun harten vol van zijn: rechtvaardige bevrijding voor de rechtvaardigen, zoals de zevende psalm het heeft verklaard wat de onderdrukker betreft: hij heeft geen aanspraak die de goddelijke regering kan erkennen. Er is efficiënte macht, en wanneer het werk van bevrijding begint, is het volledig volbracht: wanneer de vijanden zich omkeren, struikelen zij en komen om, want God is er. Israël kan nu zeggen: 'Gij hebt mijn recht en mijn zaak gehandhaafd;' en het is Degene die duidelijk op de troon zit die dat doet.

Noch is deze bevrijding slechts plaatselijk. Zij hangt samen met het oordeel over de aarde en de vernietiging van de goddelozen daaruit; zelfs hun naam wordt uitgewist en verdwijnt; en dit houdt een morele verandering in van het gezicht van de wereld, die zich op deze wijze haast om hen te vergeten. Meer nog, de verwoestingen door de heerschappij van het kwaad zijn voorbij; de 'tijden van herstel' zijn gekomen, - zomer en vruchtbaarheid voor de gehele aarde, met stille rust onder de hoede van de goede Herder. Want Hij is het die regeert, en de ijzeren roede heeft alleen diegenen vernietigd die de aarde vernietigen.

3. Jahweh woont in Sion, en Zijn heerschappij heeft al het karakter van goddelijke weldaad. De mens is niet langer een vreemdeling en

een balling van God. De aarde keert terug naar haar cirkelbaan rond haar centrale zon.

(a) Het is de heerschappij van de Eeuwige: terwijl andere koninkrijken opkomen en vallen, houdt deze stand: 'Jahweh blijft voor altijd.' Geen gevaar van een mislukking in de opvolging; geen onzekerheid door overdracht door vele handen: de heerlijke Priester-Koning geeft nooit zijn troon op of verbeurd aan anderen; Hij is zelf de dynastie, en het karakter ervan zal nooit veranderen: Hij 'vestigt Zijn troon voor het oordeel; en Hij zal de wereld oordelen in gerechtigheid, Hij zal rechtspreken in oprechtheid over de mensenrassen.' Er is dus geen vrees voor het botsen van partijbelangen of nationale vooroordelen, of voor iets anders. Eén Koning is Koning voor allen, die onkreukbare gerechtigheid dient aan allen. Regel is nu echte dienst, en de onderdrukte is verzekerd van een kant en klare hoorzitting in het ene altijd toegankelijke hof van beroep. Hij is hun toevlucht, hun heiligdom - 'een bolwerk in tijden van nood.' Dit is geen loutere theorie: er is geen tegenstelling tussen het ideaal en de werkelijkheid. Het is bekend door ervaring, bevestigd door het bewustzijn van al Zijn mensen: want 'zij die Uw Naam kennen zullen op U vertrouwen; want Gij, Jahweh, hebt hen die U zoeken niet verlaten.'

(b) Israël is natuurlijk de getuige van dit alles in haar eigen ervaring, en door haar bevrijding zal zij 'Zijn daden onder de volken vertellen' - de volken die eindelijk tot de Zijnen worden gebracht. De vervolging tot in de dood van het uitverkoren volk heeft Hij nu herdacht; hun geroep is in Zijn oren opgekomen. Nu woont Hij in Sion, en voor altijd; de vleugels die hen lang geleden zouden hebben beschut,

zijn nu over hen uitgestrekt - in rust in de liefde die hen nabij heeft gebracht.

4. Na dit alles - hoe vreemd het ook lijkt, ongetwijfeld - hebben we de eigenlijke noodkreet; en tot het einde van de psalm, hoewel er uitbarstingen zijn van triomfantelijke anticipatie, wordt de beoogde bevrijding gezien als nog niet echt gekomen. En dit karakter van de psalm zullen we in vele volgende psalmen terugvinden. De realisatie van het geloof komt eerst, en dan worden de feitelijke omstandigheden gezien, waaruit het geloof ziet naar de vervulling van kostbare beloften, die inderdaad zo zeker zijn als ze vervuld zijn. Het standpunt van de psalm is dus dat van degenen voor wie hij speciaal is voorbereid, en hun geloof wordt versterkt door zulke door de Geest ingegeven blikken als wij hebben gehad in de toen zo nabije toekomst, de stralende vervulling van de verlangens en gebeden van opeenvolgende generaties heiligen, die stierven met de lichtgloed ervan in hun gezicht. En deze hoop is ook de onze, met haar helderheid alleen maar versterkt door het feit dat ook de onze hemelse beloften zijn, en dat wij als 'erfgenamen van God en mede-erfgenamen met Christus' de bruidsgloed van de aarde zullen zien en ons daarin zullen verheugen, wanneer de Bruidegom-Koning 'Jezus van Nazareth, Koning der Joden' zal zijn. Onze belangstelling voor deze dingen zal waarschijnlijk niet worden bedorven door het feit dat wij vollediger dan Israël zelf tot deze onuitsprekelijke vreugde zullen worden toegelaten.

Hier hebben we dan opnieuw de ervaring van Jakobs uur van beproeving, de roep - zij het met het vertrouwen verwekt door eerdere verwachtingen - van de poorten van de dood. Toch verwachten zij deze

gapende schaduw te verwisselen voor de 'poorten van de dochter van Sion,' en daar Jahweh te prijzen, zich verheugend in Zijn verlossing - zeker niet slechts een tijdelijke bevrijding. Wij hebben reeds gezien (Ps. 6) waarmee de dood in hun gedachten verbonden is; en daarmee overeenstemmend is de betekenis van bevrijding daarvan voor de harten van deze aanbidders - een lofprijzing die van de Messias Zelf zal uitgaan.

5. Aldus daalt het geloof opnieuw in de toekomst af van zijn vaste grond in het profetische woord, en herhaalt de rechtvaardige wegen van de goddelijke regering op een soortgelijke wijze als in de zevende psalm. Deze dingen hebben de nadruk van herhaling nodig voor de achteloze oren van de mensen. De volken zinken in een kuil die hun eigen handen hebben bereid, en worden gevangen in het net dat zij voor zichzelf hebben gespannen. En dit is het oordeel van Jahweh, de onwrikbare wegen waardoor Jahweh bekend wordt gemaakt. Higgsaion: hier is 'meditatie' voor hen die het niet weigeren: laten zij 'het in hun eigen hart op hun bed overdenken en stil zijn'.

En 'de goddelozen worden in Sheol geworpen, - alle volken die God vergeten.' Dit is natuurlijk nog steeds het oordeel over de wereld waar het om gaat: definitief is het, voor zover het de wereld betreft, maar toch niet het volledige eeuwige oordeel dat het Nieuwe Testament openbaart. Hiervoor moet Sheol of hades haar doden overleveren (die zij slechts vasthoudt als gevangenen voor het eindproces) en de 'opstanding van het oordeel' brengt hen naar 'de grote witte troon' voor een definitieve uitspraak. (Openb. 20.) Dit hebben we hier niet, noch in het algemeen in het Oude Testament. De dood - wat wij gewoonlijk zo noemen - is, zoals wij die overal zien, de wettelijke

straf, hoewel nog steeds met de schaduw van de goddelijke toorn erin. Het is hier de straf van de 'buitenste duisternis', buiten de dag van aards feest en vreugde; de straf van hen die 'God vergeten'; en zo begrijpen wij de kreet van de zesde psalm, hoewel daar op de lippen van hen voor wie het vergeten van God de ellende is die zij vrezen: 'want in de dood is er geen herinnering aan U; in Sheol wie zal U danken?' Het is de ondergang van hen die ervoor gekozen hebben om God te vergeten, maar zoals zij die overwegen, volgens het goed begrepen parallellisme hier, 'gedenken' is 'Hem danken'. Helaas, het is het deel dat zij gekozen hebben dat zij zullen hebben - ja, en moeten hebben, omdat zij het gekozen hebben, niet omdat Hij het voor hen gekozen heeft. Van zo'n vreselijke gedachte als deze heeft Hij zijn eed afgelegd om ons te redden: 'Zoals Ik leef, zegt de Here, heb Ik geen behagen in de dood van hem die sterft; daarom bekeert gij u en leeft.'

6. De psalm eindigt met gebed, vermengd met de zekerheid die hij die bidt zijn hart influistert. De zwakke mens, die zichzelf op het pad van het almachtige doel duwt! Wat moet het einde zijn? Gods volk kan inderdaad de 'behoeftigen' zijn, zonder een geest van zelfbevestiging, die zich nauwelijks als de worm keren tegen de voet van hem die erop staat - de 'zachtmoedigen'. Ja, maar dat is omdat niet hun wanhoop, maar hun 'verwachting' hen tot rust brengt. 'Mijn ziel, wacht op God,' is de vermaning waarmee zij zich beheersen. Zullen zij eeuwig worden vergeten, al lijkt het een tijdlang zo? Zal deze verwachting op niets uitlopen? Zullen zij die geen andere hoop hebben dan op God door Hem worden teleurgesteld? Nee, het is onmogelijk die gedachte te koesteren. En dus uit die overtuiging komt de roep -

‘Sta op, Jahweh, laat de zwakke mens niet sterk zijn!’ heeft zijn succes niet reeds de voorgeschreven grens bereikt? ‘Laat de naties geoordeeld worden voor Uw aangezicht. Zij hebben U vergeten, en kunnen zich zo op de borst kloppen; laat Uw aanwezigheid hen overtuigen van hun dwaasheid, en de ijdele pretentie berispen; ‘zet hen in angst, Jahweh, opdat de naties weten dat zij broze mensen zijn!’.

Zo eindigt de psalm. Hoewel onregelmatig van opbouw, ontbreekt in de alfabetische rangschikking slechts één letter, die net halverwege het alfabet staat. In plaats van elf letters zijn er dus tien - de psalm houdt inderdaad vast aan wat dit getal aangeeft - de menselijke verantwoordelijkheid en vergelding; terwijl de weggelaten letter, daleth, die staat voor het getal 4, dat spreekt van de zwakheid en het falen van het schepsel, hierin de reden kan vinden van zijn weglating uit een psalm die zo sterk de onfeilbare gerechtigheid van het goddelijk bestuur benadrukt. Er zal zeker overal reden gevonden worden voor elke ‘jota en tittel’ van het geïnspireerde woord dat wij overwegen. Gelovig onderzoek zal ontdekken dat elke claim die op dat punt is gemaakt alleen faalt in zwakheid van verklaring, niet in overdaad.

Psalm 10.

De goddeloze en de bevrijding.

De tiende psalm, die te nauw verbonden is met de negende om een aparte titel te hebben, houdt zich grotendeels bezig met de beschrijving van de boze, zoals we hebben gezien; en dit is de oorzaak

van een hiaat in de alfabetische rangschikking, omdat zes letters (van Mem tot Tzaddi) ontbreken. Delitzsch zou hier echter zes strofen vinden om ze voor te stellen, maar de numerieke verdeling is in vijf delen, die zeer ongelijk zijn. De grotere verdelingen zijn drie: het is in feite een soort opstandingspsalm.

1. De eerste afdeling geeft ons alleen de roep tot Jahweh met de oorzaak van de roep, namelijk de vervolging van de nederigen door de boze. ‘Waarom staat Gij afzijdig, Jahweh? [Waarom verbergt Gij U in tijden van benauwdheid?’ De vorige psalm had verklaard dat God een bolwerk was in zulke tijden (vers 9). Waarom zo’n verschil tussen geloof en ervaring? Maar in werkelijkheid berust het geloof hier niet op ervaring, maar belijdt het dat, wat Zijn regering betreft, wolken en duisternis om Hem heen kunnen zijn. Zeker, uiteindelijk zal de ervaring het geloof omringen, en de oefening zal ondertussen nodig en nuttig blijken. Maar het geloof is in het onzichtbare, - ziet Hem inderdaad die zo is, - heeft zijn grond, zijn argumenten, is geen lichtgelovigheid, maar heeft een zeker bewijs, helemaal van zichzelf.

2. (a) Nu hebben wij het beeld van de goddeloze, de vijand van God en mens. Trots en wellust kenmerken hem, de tekenen van een ziel uit de tegenwoordigheid van God, maar hier in duidelijke en vreselijke verwerping van Hem. Hij beroemt zich op het verlangen van zijn ziel, - om zijn eigen weg te gaan; dit najagend, weigert hij alle controle van Jahweh’s wil; hij verloochent, hij veracht Hem, is in volledige onafhankelijkheid: als een ‘dolende ster’, is hij aan geen enkele baan gebonden, door datzelfde feit toont hij zich inderdaad in aarde-banden die hij niet kent, een meteor die in de duisternis wordt gedooft; veiligheid en duurzaamheid zijn alleen in de baan.

Hij is niet alleen onafhankelijk van God, hij ontkent Hem; maar hij ontkent Hem in het belang van zijn eigen wetteloze daden. 'Hij zal niet zoeken,' zegt hij. Zijn plannen, het samenweven van zijn doelen, zijn daarom atheïstisch. Zijn trots en zijn lusten ondersteunen elkaar.

(b) Veiligheid is het natuurlijke gevolg van zijn hoogmoed: Gods oordelen zijn geheel buiten zijn gezichtsveld. Als het geloof vaak moet toegeven dat wolken en duisternis om Hem heen zijn, is het niet vreemd dat hij alle kennis weigert van Hem die zo buiten alle natuurlijke kenbaarheid valt. Neen, als God zeer duidelijk handelt, verbergt juist het feit dat Hij alle dingen Hem daarin laat dienen, Hem nog steeds temidden van de veelheid van instrumenten. Dan is de weegschaal waarin God de dingen weegt te geestelijk; de balansen zijn 'balansen van het heiligdom'; een achteloos en gevoelloos geweten kan ze niet waarderen; het handschrift op de muur heeft een tolk nodig, en wie weet of het juist gegeven is?

Hij kent God dan niet, en hij bespot de mensen: 'Al zijn tegenstanders roeit hij uit.' Deze dingen gaan niet altijd samen: het volgt niet dat wie zich heeft bevrijd van de dwang van het geweten, noodzakelijkerwijs vrij is van de angst voor de mens. De mens is begrijpelijker en toch niet altijd berekenbaarder; hij is qua tastbaarheid dichterbij; en het mysterie van het eigen hart is duister genoeg om te dreigen met de gelijkenis van andere harten met het onze. En toch kan ook trots het hart verheffen; en dat is hier zo. Neen, hij over wie dit wordt gesproken kan onbeperkt naar de toekomst kijken als iemand die niet onderworpen is aan de kwalen die andere mensen treffen, - 'van generatie op generatie één in geen onheil.'

(c) Zo zeker als hij is, komt alles wat in zijn hart is naar buiten: 'Uit het hart spreekt de mond'; en 'zijn mond is vol vloeken en bedrog en verdrukking.' Wat 'onder zijn tong is', verborgen, maar klaar om zich te tonen, is 'moeite' voor anderen, 'en ijdelheid' op zichzelf. Een korte, maar doeltreffende beschrijving. Als God ontheemd is, is dat om plaats te maken voor de mens; en wat is dan de mens voor wie dit plaats moet maken?

(d) Zo hebben we nu zijn wegen, - een monotonie van slechtheid die de psalmist, die probeert te beschrijven, alleen kan doen door zichzelf op verschillende manieren te herhalen. De figuur is die van een wild beest en een roofdier, - menselijk alleen voor zover er de sluwheid en prognose van de jager bij is. De mens zonder God is slechts zo'n beest; het geestelijke deel dat in het dier verzonken is, geeft het slechts een bovennatuurlijk vermogen tot kwaad. Van dit proces van afbraak is Nebukadnezar getuige; terwijl in het visioen van de profeet de keizerlijke machten die hem volgen zijn schandevolgen: zij zijn slechts 'vier wilde beesten'.

Zelfs de numerieke structuur lijkt hier in de kleine delen door te slaan, wat, gezien het feit dat het alfabetische dit al heeft gedaan, en toch met opzet, ons ook hier opzet kan doen beseffen, - de drie verzen manifesteren wat nog een naamloze verschrikking is, zoals het vierde van de keizerlijke beesten in Daniël's visioen. (Dan. 7.)

(e) Een slotopmerking brengt ons terug naar zijn houding tegenover de goddelijke regering, die hem nog steeds in haar greep heeft: 'hij heeft in zijn hart gezegd: De machtige heeft vergeten: Hij verbergt Zijn aangezicht; Hij heeft het nooit gezien.'

3. a) Het alfabet wordt hervat met Koph, en gaat nu verder tot het einde. Laten we opmerken dat deze letter 100 is in numerieke waarde, de jaren van Abrahams leven voordat de belofte wordt vervuld, en aan een 'zo goed als dode' Isaak wordt geboren. Dus nu is het tijd voor God om op te staan en te handelen: deze voltooiing van ontkenning en trotsering is de index-hand die wijst op de laatst mogelijke grens van de goddelijke lankmoedigheid. De levende God moet zich tonen. De Machtige moet macht tonen. Het lijden van de rechtvaardigen vraagt erom; en ook de koele verachting van de goddelozen. Geduld zal niet langer verdraagzaamheid zijn, maar de verergering van het kwaad.

(b) Het geloof houdt vol vertrouwen vast aan een Alziende, geïnteresseerd als Hij is, zeker om in te grijpen. De ellendige, in ellende gedompeld, geeft zich over aan Hem, die zich de helper heeft getoond van hen die geen natuurlijke hulp hebben. De hoogte van het kwaad is slechts de hoogste noodzaak waarop God moet reageren, en waarmee Hij Zich rechtstreeks belast. Met alle hulp haast afgesneden, is de ziel in deze toestand niet juist deze 'wees' aan wie Hij beloofd is?

(c) Dan komt met de schreeuw de flits van herkenning: 'Breek Gij de arm van de goddeloze en de boze! Gij zult zijn goddeloosheid zoeken tot er niets meer te vinden is.' En dan verschijnt de glorieuze voltooiing voor het oog: 'Jahweh is Koning tot in eeuwigheid; de volken zijn uit Zijn land verdreven.' De zuivering is volbracht, het kwaad is verdreven; de opdringerige aanwezigheid van de naties in het land dat Jahweh's land is, wordt niet meer gevonden. Het is alleen het geloof nog dat dit realiseert, maar het is gerealiseerd. Geloof

kan zo zeker zijn alsof de zaak is volbracht, en hoewel er soms de worsteling naar boven door de nevelen van het dal is, zijn er ook de heldere lucht van de bergtop en het volmaakte visioen.

(d) En de ziel gaat gesterkt verder op haar weg. Er is een ervaring van geloof, versterkt en gesterkt door de gemeenschap met God, die het pad al doet schitteren met de gloed van verre hemelen, en de voeten optilt met energie en doelgerichtheid. Zo is het nu, als de ziel zingt: -

‘Het verlangen van de nederigen hebt Gij gehoord, Jahweh: Gij bevestigt hun hart; Gij doet Uw oor horen, om de wees en de verdrukte te oordelen, opdat de zwakke mens der aarde’ - wiens verblijfplaats de aarde is - niet meer verontrust wordt.’ Zo eindigt de tiende psalm met een spanning van vreugde en vertrouwen.

Sectie 2. (Ps. 11 - 15.)

Met het oog op het kwaad en de vijand.

Er volgt nu een tweede serie overblijfselpsalmen, hun oefeningen met het oog op het heersende kwaad en de macht van de vijand. Er is niet dezelfde omploeging van de ziel of kwestie van relatie tot God die we in de eerste vonden; want zelfs de klacht van vergetelheid is niet de vrees voor toorn; nee, is in feite bijna het tegenovergestelde daarvan: want de smeekbede is: Kunt Gij mij vergeten - de Uwe? Om deze reden is het verband tussen de psalmen onderling moeilijker te traceren; er is niet hetzelfde proces in de ziel te ontdekken dat elk zijn plaats gaf in het vorige geval; de ogen van het overblijfsel zijn meer gericht op hun omstandigheden, minder op zichzelf. Dit maakt de psalmen echter niet minder eenvoudig om individueel te begrijpen:

ze zijn integendeel heel gemakkelijk te lezen; en er is zeker ook een ordelijk verband; maar het is niet dat van de levensontwikkeling.

We beginnen echter in elke serie op hetzelfde punt, met het geloof in een absolute God die alles bestuurt, waarbij de elfde psalm breder en voller van karakter is dan de derde, omdat hij minder persoonlijk is. In de volgende psalm, de twaalfde, hebben we de woorden van Jahweh als de rustplaats van het geloof, te midden van het lege gekletter en de ergernis van menselijke tongen. De dertiende van de reeks - is een noodkreet, Jahweh's aangezicht verborgen en de vijand zegevierend, hoewel met gerealiseerde zegen op het einde. Het veertiende ziet de onwetende dwaasheid van de onderdrukker, en moraliseert daarover, hoewel de verlossing nog niet is gekomen. Terwijl de vijftiende, door en door Deuteronomisch van karakter, de onmisbare morele toestand verklaart van hen die uiteindelijk bij God wonen.

Deze psalmen zijn alle zeer kort, de langste slechts acht verzen; ze zijn duidelijk nog inleidend: schetsen die later zullen worden ingevuld.

Psalm 11.

Jahweh op de troon, en alles ordenend tot zegen.

Aan de voornaamste musicus, [een psalm] van David.

De eerste psalm, hoewel slechts zeven verzen tellend, heeft een gevarieerd karakter en bestaat uit vijf delen, - is op zichzelf een kleine pentateuch. Het thema is de soevereiniteit van God, zoals het geloof die bezit, Zijn volledige controle wanneer de dingen op hun slechtst

zijn, en alle fundamenten in schijn verdwenen. Te midden van de afschuwelijke zee is Hij het enige dat blijft; en blijvend draagt Hij de ziel omhoog en door alle golven heen naar de kust. Maar hoe noodzakelijk deze waarheid ook is, en hoe gezegend de zekerheid ervan ook is, er is een overvloed die haar zal beproeven in een scène als deze, waarbij God ook toestaat, zoals de psalm zegt, dat zij wordt beproefd, opdat geduld wordt gewrocht en haar volmaakte werk heeft: want ‘verdrukking wekt geduld, en geduld ervaring, en ervaring hoop, een hoop die niet beschaamd maakt’; en als ‘geduld haar volmaakte werk heeft’, dan zijn wij ‘volmaakt en compleet, het ontbreekt ons aan niets’. Zo vinden de volgende psalmen hun reden en rechtvaardiging.

1. Natuurlijk beginnen we met Jahweh als de enige voldoende stabiliteit van de ziel. Hij, de levende, onveranderlijke God, is de zekere toevlucht voor het geloof dat zich aan Hem vastklampt. Maar omdat geen ander oog dan dat van het geloof deze toevlucht ziet, kunnen de mensen de zwakheid die zij alleen zien, bespotten en bedreigen, en niet de omsluitende armen zien die de zwakke omringen. Maar hij publiceert zijn zekerheid, en de gronden ervan. Het is iets waarvan we nooit kunnen worden beroofd, terwijl we ons eraan vastklampen; en het vertrouwen groeit in de belijdenis ervan. ‘Waarom zegt gij tot mijn ziel: Vlucht als een vogel naar uw berg? Bij Jahweh heb ik mijn toevlucht gezocht.’

2. Maar nu zien we de elementen die onrust zaaien. Ze zijn hoofdzakelijk van tweërlei aard. De eerste is, in een dag als die waarop we de psalmen hebben zien opdoemen, groot en ernstig genoeg: het is die van persoonlijk gevaar: ‘Want zie, de goddelozen

spannen hun boog, zij zetten de pijl op het koord, om in het donker te schieten op de oprechten van hart.' Het gevaar is er, maar waar precies is onzeker; maar het kwaad groeit, en de morele vraag van deze opgang onder de regering van God wordt de diepste: 'als de fundamenten vernietigd zijn, wat kan de rechtvaardige dan doen?' De weg lijkt verloren in deze uiterste verwarring.

3. Maar wij hebben de corrigerende waarheid. Als Jahweh's heiligdom niet meer op aarde te vinden is, - en we moeten bedenken dat het Israël is voor wie het aardse heiligdom de uitdrukking is van de onderscheidende gunst die zij genoten en die hen als Zijn volk kenmerkte, - toch is Hij in Zijn hemelse tempel; en daar kan geen zonde van de mens Hem verdrijven. Daar regeert Hij nog steeds over de aarde; en wanneer, omdat Hij stil is, de mensen dit weinig achten, oefent Hij het meest volmaakte toezicht over hen allen uit. Zo gelaten, tonen zij ten volle wat zij zijn; en Hij blijft ook wat Hij is, de tronende en Heilige.

4. Maar Hij beproeft ook de rechtvaardigen; juist die heeft Hij lief, en omdat Hij hen liefheeft, ter wille van wat de beproeving werkt, in hen en door hen tot Zijn heerlijkheid. En dit kan de goddelozen, de werktuigen van deze beproeving, doen vergeten of negeren dat 'de goddeloze en de liefhebber van geweld Hij haat.' De dag van de openbaring is nog niet aangebroken, wanneer de waarheid allemaal aan het licht zal komen; maar wie wil kan dit nu al weten. Alleen het geweten, als er echt naar geluisterd wordt, is bevoegd om het te verklaren.

5. Maar de psalm voert ons verder naar de dag van vergelding, vanuit het standpunt dat zeer nabij is; 'op de goddelozen zal Hij strikken,

vuur en zwavel en een verzengende wind regenen, - het deel van hun beker.’ De beeldspraak is ontleend aan de beschrijving van de verwoesting van Sodom, zo’n plechtig beeld van het oordeel over de wereld, en waarnaar onze Heer verwijst in verband met Zijn eigen komst. (Lucas 17:28-30, 32.) De ‘strikken’ zijn duidelijk het vuur en de zwavel zelf, neergedaald uit de hemel,* die de mensen overvallen voordat ze zich bewust zijn van hun gevaar, zoals bij de vrouw van Lot: ‘terwijl zij zeggen, vrede en veiligheid, komt plotselinge vernietiging over hen.’

{*Dawson heeft aangetoond dat het instrument van het goddelijk oordeel over Sodom ongetwijfeld een ‘bitumen- of petroleumuitbarsting was, vergelijkbaar met die welke op kleine schaal zo verwoestend zijn geweest in de oliegebieden van Canada en de Verenigde Staten van Amerika. Zij ontstaan door het bestaan van reservoirs van samengeperst brandbaar gas samen met petroleum en water, die zich op aanzienlijke diepte onder de oppervlakte bevinden. Wanneer deze worden doorboord, zoals door een put of een boorgat, ontsnapt het gas met explosieve kracht en neemt het aardolie met zich mee, en wanneer beide ontstoken zijn, regent de aardolie in brandende buien naar beneden en drijft in vlammen over het uitgestoten water, terwijl een dichte rook hoog in de lucht opstijgt, en de binnenstromende lucht kan een draaikolk veroorzaken, die het brandende materiaal naar boven draagt naar een nog grotere hoogte en het nog wijder verspreidt, dat bijna onuitroeibaar is en zeer vernietigend voor leven en gebouwen. ... Nu is de vallei van de Dode Zee een ‘olie-district’, ... en het is bekend dat aardolie uit de rotsen zowel aan de zijanten als op de bodem van de Dode Zee komt,

en, door verdamping en oxidatie verhard, het asfalt vormt waarnaar zoveel reizigers verwijzen.

‘Vele reizigers.’ (Modern Science in Bible Lands, pp. 486-488.) Het woord dat hier en in Genesis 19 voor ‘zwavel’ kan ‘elke soort minerale pek of olie, en mogelijk ook zwavel’ omvatten. En de ‘verzengende wind’ is dus niet de ‘simoom’ van de woestijn, zoals algemeen wordt aangenomen.}

Anderzijds, zo zeker als ‘Jahweh rechtvaardig is en rechtvaardige daden liefheeft’, ‘zullen de oprechten Zijn aangezicht aanschouwen.’ De gemeenschap hier leidt tot de gemeenschap hierna. Zo eindigt de eerste psalm van deze serie.

Psalm 12.

De leugenachtige woorden van de mens tegenover de zuivere woorden van Jahweh.

Aan de belangrijkste muzikant, op Sheminith. Een psalm van David.

De tweede stelt de leugenachtige woorden van mensen in scherp contrast met de zuivere woorden van Jahweh, die bovendien de zekerheid van redding voor de ziel met zich meebrengen. De vooruitzichten zijn verder donker genoeg, en de psalm heeft dezelfde lage tonen (al sheminith) als de vierde van de vorige reeks (Psalm 6). Het is kenmerkend voor de antichristelijke tijd dat misleiding zo’n uitgesproken kenmerk is, en dat zij zeggen: ‘Met onze tongen

zullen wij zegevieren.’ Niet dat zulke woorden noodzakelijkerwijs betrekking hebben op het gif van de valse leer; maar dat, zoals tijdens een epidemie andere ziekten min of meer de heersende vorm aannemen, zo kan onder de schaduw van één groot bedrog elke vorm van bedrog verborgen blijven. En toch, als we bedenken wat voor de geïnspireerde schrijver de tong is, hoeven we niet veel te missen voor de toepassing van de psalm die voor ons ligt op de wereld om ons heen van vandaag, en nemen we ook de waarschuwingen ervan mee naar huis.

1. Hij valt uiteen in twee gelijke delen, in het eerste waarvan de mens het onderwerp is, in het tweede staat God voor ons. Bij de mens is zijn ellende en zijn kwaad, dat hij, van God afgevallen, niet meer gelooft in Zijn liefde en zorg, zelf het voorwerp is geworden van zijn eigenliefde en zorg. De eigenliefde regeert hem, onderwerpt hem, degradeert hem, corrumpeert hem, verandert hem van de bedienaar van zegen die hij zou moeten zijn in de onderdrukker en gesel van de hele schepping onder hem.

Hier is de massa één, er is geen godvruchtig mens meer over, de gelovigen zijn verdwenen uit het midden van de mensenkinderen. Hun mond is gevuld met valsheid, zij hebben de gladste lippen en een dubbel hart. Tegen zulken zal Jahweh zich openbaren, en tegen de tong die grote dingen spreekt.

Wat zeggen zij? Volgens Delitzsch en anderen moeten we lezen: ‘Aan onze tongen zullen we kracht geven’, dat wil zeggen: we zullen zo hard praten als we willen; maar zo’n betekenis kan, zou men denken, eenvoudiger worden overgebracht. Uit de gangbare vertaling, die de herziene versie aanhoudt, volgt een mogelijke betekenis, die vanwege

haar dwaasheid als onmogelijk terzijde zou kunnen worden geschoven, en die toch de betekenis hier kan zijn. Niets kan immers te dwaas zijn voor de leugenachtige lippen die het resultaat zijn van een bedrieglijk hart, dat in staat is de mens die het bezit te bedriegen. Weten mensen niet dat ze moeten sterven? Maar is het niet de zaak van de massa om het te negeren, te vergeten, de waarheid onwaar te maken? En zo spreekt de negenenveertigste psalm: ‘Hun innerlijke gedachte is dat hun huizen eeuwig zullen blijven, en hun woonplaatsen tot in alle geslachten; zij noemen de landen naar hun eigen namen. ... Dit is hun dwaasheid, maar hun nageslacht’ - of ‘de mensen die na hen komen’ - ‘keuren hun woorden goed.’

Is dit niet de werkelijke betekenis van: ‘Door onze woorden zullen wij zegevieren?’ Het onware zal waar zijn als we het waar verklaren?

Ongetwijfeld zou een man dit nooit openlijk zeggen; zou niet zo openlijk een strijd met het feit verkondigen; zou zelfs een dergelijke gedachte niet in een toespraak plaatsen. Maar dat is nu juist het wanhopige bedrog van het hart, dat het zo kan zegevieren over het verstand; en de numerieke structuur kan juist wijzen op de zwakte die ten grondslag ligt aan het opscheppen van de tong, - dit louter puffen van adem, zoals het is, - vox et praeterea nihil. En hij kan met recht gezegd worden wat hij eigenlijk niet zou willen zeggen, die toch in zijn leven juist deze dwaasheid tot de zijne maakt.

Lippen en hart zijn hier losgebroken van het goddelijk gezag: ‘Wie is de heer over ons?’ is de kreet. Wat is dit meer dan een loutere adem Pauze, behalve de goddeloosheid ervan?

2. Jahweh's woord komt hier in snelle tegenstelling tot dit alles; toch zijn het liefde en medelijden die Hem tot actie bewegen, - de onderdrukking van de armen, het zuchten van de behoeftigen. Zijn belofte belooft Zijn ingrijpen; waarop het geloof, voordat dit komt, de 'zuivere' woorden van de Heer viert, ongemengd met enige legering van onoprechtheid of onwaarheid, - woorden die zijn als zilver, het huidige ruilmiddel, volledig gezuiverd.

In feite wordt dit gerealiseerd. Jahweh bewaart Zijn volk, ja, bewaart het voor altijd voor het geslacht van de valsgezinden. Toch lopen de goddelozen rond; en zo moet het zijn wanneer 'verachtelijkheid' - wat uitgeschud en weggeworpen moet worden - een ereplaats krijgt onder de mensen. Dit is de toestand nu onder het volk dat eens het speciale volk van Jahweh was.

Psalm 13.

Opgeworpen uit de poorten van de dood.

Aan de belangrijkste muzikant, een psalm van David.

De derde psalm van de reeks is een opstandingspsalm, zoals goed overeenkomt met zijn positie. Hierin daalt de ziel af in de diepte, maar alleen om vernieuwing van kracht en vollere zegen te vinden. Want is het niet zo dat in het geval van elke moeilijkheid die God ontmoet en beheerst, deze, aldus ontmoet, beheerst zal worden? En zo lijkt het, dat op elke omgang van God met ons, en in elk stadium van Zijn nieuw-scheppende werk, het stempel van opstanding zal

worden gevonden. We moeten de ondergang van de natuur onder ogen zien, de doden begraven, ons neerleggen bij het volledig opzietten van de kracht van het scheepsel, zodat alle macht kan worden toegeschreven waar ze hoort - aan God.

Hoe interessant is het in dit verband om in elk van de zes dagen werk, waarin wij in Genesis 1 het type van juist dit nieuwe scheppingswerk hebben gezien, ditzelfde stempel te vinden! Op de sabbat van rust kan het eindelijk achterwege blijven. Zo vormen 'de avond en de morgen' elke 'dag'. De dag begint inderdaad met licht, maar met avondlicht, dat, zo lijkt het, alleen bestemd is om snel uit te sterven en te verdwijnen, maar dat spoedig zijn wederopstanding 'morgen' zal hebben. Hier, zou men zeggen, is het enige doel van de psalm om dit stempel te drukken: God verbreekt zo de banden van de natuur in alles wat de zonde verwoest heeft, maakt een einde aan alle scheepsel - dus alle zelf - afhankelijkheid, zodat al ons vertrouwen zich op Hemzelf kan vestigen. Dan, als we Hem alles maken, vinden we in Hem alles; de natuurlijke waarheid, dat 'in Hem wij leven en bewegen en ons wezen hebben,' wordt een geestelijke waarheid, geestelijk onderscheiden en genoten. Zoals hier, eindigt de ziel die begint met kreunen met een lied. Wij zijn door een tunnel van aarde gegaan naar de onthulde heerlijkheid van de hemel.

1. De zes verzen vallen uiteen in drie coupletten, zodat de zes eigenlijk een 3 x 2 is. De kreet hier is inderdaad van een verlatene, hoewel, zoals is opgemerkt, het geweten niet beschuldigend is zoals in de zesde psalm. De psalmist slaakt een vreemde kreet, die tegelijkertijd voortkomt uit intimiteit en vervreemding, dat Jahweh - de Onveranderlijke - vergeten is! Zal Zijn vergetelheid nu niet

veranderen? Zal het eeuwig zijn? Wie kan een dergelijk raadsel lezen? Wolken hebben de zon verborgen, maar wie zou dan de zon en de wolk kunnen identificeren? De wolk gaat voorbij, maar de zon blijft.

Eenvoudig, dit alles, - zien en zeggen als tegen een ander! Met de kou en de schaduw op ons, is het altijd zo gemakkelijk? 'Zie, Gij hebt velen onderwezen, en Gij hebt de zwakke handen gesterkt; Uw woorden hebben hem die viel, overeind gehouden, en Gij hebt de zwakke knieën gesterkt; maar nu is het over u gekomen, en gij wordt zwak; het raakt u, en gij zijt verontrust'. (Job 4:3-5.) Zo is het inderdaad met meer dan Job: op het kritieke moment, wanneer van ons wordt geëist dat wij kracht tonen, is er niets dan zwakheid; de argumenten die wij zelf bij anderen hebben gebruikt, staan waar zij stonden, maar zij baten niet; zij zijn niet weerlegd, maar zij troosten ons niet. Ah, we hebben meer nodig dan argumenten: de levende kracht van de God van kracht alleen volstaat in de dag van persoonlijke nood; en het is misschien verschrikkelijk om dan te beseffen hoeveel van de energie die ons heeft voortgedreven, dat niet is geweest!

Argumenten? Wat heb je aan argumenten als een ziel zegt: God is vergeten! Hij sprak tot mij, Hij zegende mij, ik vond Hem als ik zocht, maar nu! En hier is iemand die de gunst van Jahweh heeft gekend en wiens gebed in Zijn oren is doorgedrongen, die Hem zegt dat hij niet meer dezelfde is; die vraagt: 'Zal Hij niet meer aan mij denken?'

Zo komt de vermoeiende 'raadgeving', de strijd van gedachten, die weinig nut heeft, als God het veranderlijke wezen is dat wij van Hem gemaakt hebben. Alle raadgevingen in ons hart kunnen de zorg niet opheffen, als God niet meer God is; 'als,' zoals Luthers vrouw hem

vroeg, 'God dood was.' Maar dat is Hij niet, of wij zouden niet aan Zijn voeten liggen, zelfs om deze ongelovige angsten uit te kreunen.

2. En aan Zijn voeten wordt de ziel moediger: 'Overweeg, - antwoord mij, Jahweh, mijn God; verlicht mijn ogen, opdat ik niet slaap - als dood.' Ja, de wanhoop van al het andere toont aan dat het geloof op het punt staat te herleven; de wanhoop van al het andere maakt God absoluut tot de enige grote hulpbron. Wij grijpen met de ene hand een onbreekbare houvast, en met de andere een armzalig onkruid of een breekbare draad die geen moment steun zou kunnen bieden; en dan, als deze gebroken is, roepen wij: 'O, de houvast heeft het begeven', terwijl het enige wat nodig is, is om beide handen erop te leggen! Dit is nu de les; en onmiddellijk krijgt de ziel het juiste argument, niet met zichzelf maar met God: 'Verlicht mijn ogen,' zegt zij: 'Heer, Gij weet, Gij zijt het licht van hen, ja, het licht van het leven zelf; indien Gij niet bij mij zijt, is het slechts de dood.'

Dit is het argument; dit is het struikgewas dat voor ons de horens van de offerram ving. (Gen. 22:13.) Onze zwakheid legde beslag op de unieke macht van Christus - macht die alleen in Hem was - om Hem voor ons binnen te halen. Hij had de macht, en er was niemand anders, en Hij wist het: 'Hij zag, dat er geen mens was, en verwonderde zich, dat er geen voorbidder was; daarom bracht Zijn arm het heil tot Hem.' (Jes. 59:16.) Wat een argument voor oneindige Liefde om Hem, als wij naar waarheid kunnen zeggen: 'Heer, Gij zijt mijn enige noodzaak: het licht van deze arme ogen, het licht waarin alleen wij licht zien; het Leven zonder wie er alleen, alleen dood is!' Dit is een gebed dat door de Heilige Geest zelf wordt geleerd, - door Hem die 'voorspraak doet voor de heiligen volgens

God.’ (Rom. 8:27, Gk.) Wij slaan beide armen om Hem heen als wij dit zeggen; en het is een gebed dat voor ons allen zo mogelijk is, een kindergebed, - een kindergebed, - dat nooit geweigerd kan worden door het tedere medelijden van God.

Hij is het Licht en Hij is het Leven: eenvoudige waarheden, maar hoe noodzakelijk om te onthouden. De wijzen van deze wereld, met al de subtiliteit van het menselijk intellect, kunnen nooit ergens in slagen, behalve in het bedriegen van zichzelf en allen die op hen vertrouwen. Christus alleen is wijsheid, wat met recht als zodanig kan worden beschouwd, - ware wijsheid, omdat alleen daarin ‘gerechtigheid en heiliging en verlossing’ worden gevonden. (1 Kor. 1:30, Gk.)* De mensen zijn verloren, en moeten tot God komen, niet als filosofen, maar als zondaars. Allen kunnen niet de eersten zijn.

{*Bijna alle versies hebben de betekenis hier verduisterd: er moet staan: ‘die ons tot wijsheid van God gemaakt is: zowel gerechtigheid als heiliging en verlossing.’ In de herziene versie staat in de kantlijn ‘zowel gerechtigheid als heiliging en verlossing’ - een juiste betekenis, in slecht Engels.}

Toch zeg ik niet hoe diep de psalmist hier gaat. Er kan meer in zijn woorden zitten dan hij zelf beseft. De fysieke dood had zijn schaduw nog niet verloren voor de heilige; want Hij was nog niet gekomen die haar heeft ‘afgeschafft’. De druk van de vijand wordt in al deze ervaringen gevoeld, maar ook daardoor werkt God zegenend als in alle dingen: ‘Hij laat alle dingen samenwerken ten goede voor hen die Hem liefhebben.’ Hier pleit de psalmist ervoor dat de vijand niet zegeviert, noch dat zijn tegenstanders zich kunnen verheugen in zijn ontroering.

3. Het derde couplet geeft de opstanding uit de diepte. Eerst vindt het geloof de vaste grond onder zijn voeten. Het heeft geen uitgebreid argument, maar een heel eenvoudig: 'Ik heb vertrouwd op Zijn barmhartigheid, daarom zal er bevrijding komen!' Misschien iets meer dan dat: 'Ik heb vertrouwd op Zijn barmhartigheid; daarom zal ik meteen blij zijn, want de bevrijding is zeker!' Het is goed om Hem zo te kunnen eren voordat het komt, en er niet door verrast te worden. Droevig, zelfs in de bevrijding zelf, Hem nooit van tevoren de eer te hebben gegeven!

Dan viert het laatste vers (denk ik) de eigenlijke bevrijding die zeker volgt. En nu is in verhouding tot de nood de levendigheid van de vreugde. De zucht wordt een lied. Er zijn niet de hele tijd details, zodat we alleen het feit voor ons hebben dat de psalm benadrukt, dat God de God van opstanding is, en dat zo, gespeend van alle zelfvertrouwen, Hijzelf de enige toereikendheid wordt, - de algenoegzaamheid van de gelovige ziel.

Psalm 14.

De universaliteit van het kwaad en zijn dwaasheid: Gods ervaring met de mens.

Aan de voornaamste musicus, [een psalm] van David.

De nood is voorbij: het herleeft niet. Is het niet altijd zo dat van wat grondig met God is doorstaan, het resultaat blijft: ware overwinningen zijn blijvend? En terecht: want de overwinning wordt werkelijk

gevonden in het oordeel en de eliminatie van dat vertrouwen in valse vertrouwen, dat ons in plaats daarvan bij God ons vertrouwen laat, met een kracht die het uur van nood alleen maar rechtvaardigt en openbaart. Geloof, geloof, geloof: dat is de les van de lessen; dat is de effectieve werker, en in elk deel van het christelijke leven en wandel.

De ziel kan nu, in vrede met zichzelf, haar omgeving beschouwen; de vijand, eens zo geducht, wordt nu even zwak en dwaas als hij eens sterk en voorspoedig leek. Jahweh is verschenen, wordt gezien dat hij bij het geslacht der rechtvaardigen is, en dat verandert meteen alles ten opzichte van hun vervolger, die zich alleen maar tegen de rots slaat. Het is inderdaad een verschrikkelijk tafereel om te aanschouwen, en de mens wordt gezien met de 'waanzin in zijn hart' waarover de prediker spreekt. De overstromingen zijn in het rond en de 'overstromingen heffen hun golven op', maar noodzakelijkerwijs tevergeefs: zij breken zich tegen de grens die God heeft gesteld. God zelf heeft de mens de maat genomen, en wat is hij? Maar een dwaas, die zijn maker niet kent.

Er zijn zeven verzen, een echt septaat van $4 + 3$; de eerste vier zijn de beproeving van de mens; de laatste drie de openbaring van God, - en dit zeer duidelijk aangegeven. De schatting is volledig, zoals ze kort is. Het oordeel is gemakkelijk bereikt, snel uitgesproken. Het is een oordeel waarvan geen beroep mogelijk is.

(1) Dit zijn nadrukkelijk de kwade dagen, en de morele eenheid van de massa, reeds gezien in de twaalfde psalm, wordt nog plechtiger bevestigd. De dwaas die in zijn hart zegt dat er geen God is, is geen uitzondering op de rest, hoewel het waar is dat er een grote leider in deze richting zal zijn, iemand die 'zich verzet tegen en verheft boven

alles wat God genoemd of aanbeden wordt'. (2 Thess. 2:4.) Maar hier wordt de 'dwaas' van de eerste zin een schare in de volgende, die 'zichzelf verdorven heeft, afschuwelijke werken gedaan heeft, er is niemand die goed doet.' Want God is het ware leven van de mens; en zoals het lichaam zonder de ziel, die het leven ervan is, bederft, zo bederft ook de ziel, als zij gescheiden is van God. Er kan geen uitzondering zijn; geen wet is zekerder dan deze: 'Er is niemand die goed doet.'

(2) Maar Jahweh Zelf zal Zijn getuigenis geven. Omdat Hij alle harten van tevoren perfect kent, is Hij toch niet tevreden met een uitspraak, behalve uit de feitelijke ervaring. Hij kijkt vanuit de hemel neer op elke mensenziel onder de kinderen van Adam, om te zien of er iemand is die werkelijk begrijpt, - die, opgewekt door het gebrek en de ellende van zijn toestand, Hem zoekt die de zonden van de mensen van hen hebben afgesloten.

(3) Helaas, nee, zij hebben niet gezocht en zich niet bekommerd; zij hebben zich afgewend; zij zijn hun begeerten achterna gegaan; niemand doet goed, nee, niet één. Dit past de apostel lang daarna toe als een algemene waarheid, die absoluut de hele wereld veroordeelt. Wat de genade van God doet is een andere zaak. Anders is er een monotonie van kwaad, de ene generatie na de andere, om hun eigen zonden aan die van hun vaders toe te voegen. Dit is dus het resultaat, waarvan God zelf getuige is, en dat blijkt uit de feitelijke inspectie van ieder individu onder de mensen.

Wij mogen zelfs uit zo'n verschrikkelijke toestand deze troost putten, dat als er iemand is die genoeg begrijpt om God te zoeken, Gods genade heeft gewerkt, Hijzelf de eerste zoeker is geweest; en wat een

bemoediging voor hem die nog niet heeft gevonden, maar alleen 'zoekt'. Wij beseffen dan hoe het moet zijn dat, zoals de Heer heeft gezegd, 'een ieder die zoekt, vindt'. Zelfs in de duisternis is Degene voor wie er geen duisternis is, op weg om hem te vinden die Hij eerder door nood en hongersnood heeft gezocht.

(4) Maar de werkers der ijdelheid, hebben zij dan geen kennis? Zij zouden Gods volk opeten zoals zij brood eten: in alle opzichten als beesten, want ook deze roepen Jahweh niet aan.' Het is het voorrecht van de mens om God te kennen; als hij Hem niet kent, heeft hij geen recht op menselijke 'kennis'. 'Werkers der ijdelheid,' daarom zullen zij zeker zijn. De hele beschrijving is van een stuk: het geheel gaat samen. Maar het menselijke beest toont hier zijn gevallen toestand door zijn antipathieën: hij is tegen God en Zijn volk, zoals we zien; hij is zo'n beest als de slang was toen de duivel in hem kwam. Helaas, dat is werkelijk het geval, dat hij de duivel heeft toegelaten.

(5) Met het vijfde vers komt, zoals reeds gezegd, God Zelf ten tonele; en de mens is met Hem: 'God is met het geslacht der rechtvaardigen.' Dat is de echte angst die over de vervolger komt, de schaduw van zijn naderende ondergang. Deze zwakke, verachte mensen, hoe vaak hebben zij, alleen al door het licht dat uit hen en om hen heen scheen, paniek gezaaid in de menigte van hun tegenstanders! Het is in feite wat Petrus zegt over de christen: 'Indien gij gesmaad wordt om de naam van Christus, zo zijt gij gelukkig, want de Geest der heerlijkheid en van God rust op u'. (1 Petrus 4:14.) Toen Jahweh vanuit de vluchtende Israëlieten uitkeek naar de gelederen van de achtervolgende Egyptenaren, bracht Hij de Egyptische troepen in beroering; en vanaf de Rode Zee tot in de lange loop van de

geschiedenis is dit vele malen herhaald. Zonder opgeheven wapen of vijandige opstelling heeft het volk van God de machtigste de overtuiging opgedrongen: 'De Heer strijdt voor hen.' Dan mogen ze wel bang zijn! 'Zij die met ons zijn, zijn meer dan zij die met hen zijn.' (2 Koningen 6:16.)

(6) Hier is dus de grens van de vijand. 'Gij wilt de raad van de nederige te schande maken, maar Jahweh is zijn toevlucht.' 'Zoals de bergen rondom Jeruzalem zijn, zo is de Heer rondom zijn volk.' (Ps. 125:2.) Gezegende zekerheid! Hij die Zijn leven gaf voor de kudde is bij hen, nu 'in de kracht van een eindeloos leven.' En Hij zegt zelf: 'Omdat Ik leef, zult gij ook leven.' (Johannes 14:19.)

(7) Maar de psalm eindigt met de redding van Israël alleen in zicht. Het komt uit Sion, door de Bevrijder die daar zal komen, de Koning die eens verworpen was, om vervolgens begroet te worden met de hulde van een gewillig volk. Plotseling zal dit worden volbracht, en dan zal hun gevangenschap worden gekeerd als in een ogenblik! 'Jakob zal juichen, Israël zal blij zijn.'

Psalm 15.

Het karakter van hen die bij God wonen.

Een psalm van David.

Het deuteronomische karakter van de vijfde psalm zal niet in twijfel worden getrokken. We hebben er geen ervaringen meer in, maar een

morele conclusie, - het karakter dat gevraagd en gegeven wordt van hen die bij God zullen wonen. Het verband met de andere psalmen van deze reeks bewijst, in tegenstelling tot de gedachte van velen, dat het niet Christus zelf is die hierin voor ons staat, maar het overblijfsel van Israël in de laatste dag, met wie we al gezien hebben dat Jahweh deelneemt. 'God is met het geslacht der rechtvaardigen,' zoals de laatste psalm heeft verklaard; en hier vinden wij, in noodzakelijke harmonie daarmee, dat zij met Hem zullen zijn. Het is natuurlijk waar dat hun gerechtigheid gebrekkig is, en dat zij op grond daarvan in geen geval voor God kunnen staan; maar er wordt hier niets gezegd over de grond van aanneming, en hoewel het alleen genade is die hen kan aannemen, hebben zij toch een positieve eigen gerechtigheid die het werk is van de Geest in hen, en die Hij als zodanig erkent. Zo worden zij dus hier gekarakteriseerd.

1. De psalm bestaat uit een vraag en een antwoord, die de vijf verzen duidelijk in twee delen verdelen. Dit blijkt zeer duidelijk uit de numerieke structuur. Laat iedereen die twijfelt aan de realiteit ervan het zeer eenvoudige experiment proberen om de psalm anders te verdelen, en zo zelfs de schijn van numerieke betekenis te behouden. Het lijkt onmogelijk dit te doen.

In Davids regering verbleef de ark in een tent op Sion, maar dit is hier slechts de sluier waardoor wij naar de toekomst kijken. De 'tent' op deze manier, en de gedachte aan een verblijf daarin, impliceren niets tijdelijks, maar moeten worden gezien als parallel aan het verblijf op Gods heilige heuvel. Zo redeneert Delitzsch terecht. Elke uitdrukking voegt iets toe aan de volledige gedachte. In de eerste komt de genade van de woestijnreis naar voren; en Gods verblijf onder zijn schepselen

moet in zekere zin altijd maar een tent zijn, hoewel het 'blijven' de vrees wegneemt dat Hij toch weer zal vertrekken.

De vraag is duidelijk een kwestie van overeenstemming. Laat Gods genade alles zijn wat Hij heeft laten zien, toch kan Hij niet wonen bij hen die vreemd zijn aan Zijn natuur. De genade zelf kan ons alleen dichter bij God brengen door hen die zij dichterbij brengt ook in Zijn gelijkenis te brengen. God zij dank dat zij dit werkelijk doet, en wij hebben nu het karakter van hen die aldus door genade geschikt zijn om bij Hem te wonen.

2. Het antwoord heeft, kort als het is, vier delen, waarvan het eerste noodzakelijkerwijs die integriteit van hart is, die zich openbaart in de wandel en de wegen, het doen van gerechtigheid, het spreken van de waarheid met het hart. Deze drie dingen zijn duidelijk slechts uitingen van dezelfde geest die het hele praktische leven beheerst.

Het eerste is dus gerechtigheid, die de basis moet zijn van al het andere. Het tweede is liefde, want, zoals de apostel zegt, 'de liefde doet zijn naaste geen kwaad'. Dat is bijna in woorden wat we hier hebben; en daaraan wordt toegevoegd: 'die geen verwijt opneemt' - het verwijt van een ander - 'tegen zijn naaste.' Het eerste hier, die niet met zijn tong omgaat,' is in onze gewone versie 'geen verwijten maakt'; en het verband, althans, met wat volgt, is duidelijk.

Het derde deel van deze beschrijving toont ons een ziel in de tegenwoordigheid van God; en hier lijkt de vertaling van Delitzsch te verkiezen boven onze gewone versie of de herziene. Het teken van een ziel voor God illustreert Job op deze wijze voor ons, hoewel de beste man van zijn tijd op aarde; en de antithese, zoals Delitzsch

opmerkt, is goed bewaard gebleven met de volgende bijzin: hij eert hen die Jahweh vrezen.’ Hoe mooi is deze geest van zelfoordeel, samen met de eer die aan een ander wordt gegeven voor datgene wat hemzelf kenmerkt! Als hij dan aan de Heer een gelofte doet tot zijn verlies, kan hij er toch niet op terugkomen of het veranderen.

Tenslotte wordt hij beproefd door de mogelijkheid om winst te maken uit de armoede van zijn naaste, en hij weigert dit: woekerrente was absoluut verboden tussen Hebreeër en Hebreeër; en hij verwerpt de gemakkelijke omkoping om het recht te omzeilen. Dit maakt het beeld van de volmaakte Israëliet compleet. ‘Hij die deze dingen doet, zal nooit worden bewogen.’

Onderverdeling 3. (Psalmen 16 - 41.)

‘In Hem heeft al de volheid behaagd te wonen, en door Hem te verzoenen.’

De derde onderverdeling van het eerste boek bevat verreweg het grootste deel ervan, zesentwintig psalmen, en deze zijn over het geheel genomen ook groter en gevarieerder dan de voorgaande. Als we het onderwerp ervan bekijken, is dat niet verwonderlijk. We worden erdoor geleid tot in het hart van het boek, dat in werkelijkheid het hart van Christus zelf is, dat hier in zekere zin voor ons wordt onthuld zoals dat zelfs in het Nieuwe Testament nauwelijks het geval is. De tweeëntwintigste psalm is hiervan een illustratie. De Geest van Christus die in David sprak wordt hier inderdaad zeer duidelijk verklaard.

Het citaat uit Kolossenzen, dat ik heb genomen als uitdrukking van het thema van deze onderverdeling, lijkt mij zeer toepasselijk. Wij hebben in dit gedeelte van de Psalmen inderdaad niet de uitdrukkelijke verklaring van Christus' godheid, die wij bijvoorbeeld wel hebben in de honderd en de tweede. Toch hebben wij reeds in de tweede zijn goddelijk zoonschap als geborene in de wereld; en wij hebben hier, in deze heerlijke Persoon, God dicht bij de mens gebracht en zijn nood bediend op een wijze die alleen goddelijke volheid kan verklaren. En dit gaat verder, zoals we zien, naar verzoening en de resultaten ervan,

- naar het volledige karakter ervan als zondoffer en brandoffer beide, met vergeving van ongerechtigheid en bedekking van zonde, en de heerlijke schuilplaats van de zondaar in God Zelf. (Ps. 22, 40, 32.) In de toepassing van dit gezegende werk blijven wij natuurlijk te kort bij de volledige christelijke positie, en dit zal duidelijk worden als wij doornemen wat hier staat; maar in de openbaring van Christus persoonlijk, in het wonder van die unieke menselijkheid die het Nieuwe Testament ons in daadwerkelijke vervulling toont in de levende Jezus, zullen wij vinden wat in de hele Schrift niet lijkt te zijn overstegen, en in het mysterie van het kruis zelf. Mogen wij ten volle beseffen, wanneer wij het ter hand nemen, dat het 'het mysterie der godzaligheid' is; en onze harten er opnieuw door verwarmd, gewekt, bezielde en geïnspireerd vinden. Moge Hij die het geschreven heeft het ontvouwen en gebruiken tot onze zegen en Zijn lof!

Sectie 1. (Ps. 16 - 24.)

Christus de bron van zegen.

De structuur van de derde afdeling is duidelijk parallel aan die van de eerste (Ps. 1 - 8). Het begint met een Messiaans gedeelte, dat gevolgd wordt door een gedeelte dat de oefeningen en ervaringen van het geloof weergeeft, in het bijzonder in een hedendaags overblijfsel van Israël, hoewel het zo breed mogelijk kan worden toegepast op gelovigen in het algemeen. Tenslotte wordt afgesloten met een nog korter Messiaans gedeelte. Zo beginnen en eindigen wij met Christus, zoals God dat doet; daartussen komt een veelheid van menselijke gedachten, gevoelens en ervaringen, sommige waar en goed, andere van zeer gemengde aard, maar die uiteindelijk Christus weer vinden als het doel waartoe zij leiden en hun antwoord en rust.

Het eerste gedeelte bestaat hier uit negen psalmen, een aantal dat we over het algemeen - en dat is misschien wel altijd - een 3 x 3 vinden, het goddelijke getal versterkt. Zo vinden we het hier ook. De hele afdeling spreekt over Christus als de bron van zegen voor Zijn volk, en geeft in feite bijna het hele thema van de onderverdeling, waarbij slechts twee Messiaanse psalmen overblijven voor het slot.

Serie 1. (Psalmen 16 - 18.)

Christus identificeert Zichzelf met het volk, en door God met hen geïdentificeerd.

De eerste serie bestaat dus slechts uit drie psalmen: 'Christus identificeert Zichzelf met het volk en wordt door God met hen geïdentificeerd.' Dit is duidelijk de sleutel van alles wat volgt, hoewel we nog geen verzoening hebben, wat de noodzakelijke uitkomst ervan is. Het principe wordt aangekondigd in het begin van de volgende (zestiende) psalm, en het wordt geleidelijk ontwikkeld in de volgende.

Psalm 16.

De gehoorzame.

Michtam van David.

{Vers 1, El, God, maar ook 'kracht, sterkte'.

Vers 2, Adonai, wat het gewone woord is voor 'Heer' als een titel van God, maar wat een meervoudsvorm is, net als die in Psalm 8, maar

met het achtervoegsel van de eerste persoon enkelvoud; en zo heb ik het vertaald, net als de gangbare versie.

Dit en het volgende vers zijn zeer verschillend vertaald. De kennis van wat in de geest van de Geest leeft, is van meer waarde dan louter kritisch inzicht. Als we David alleen of hoofdzakelijk zien, is de moeilijkheid van een consistente weergave zeer groot, (zie Moll in Lange's Commentary, die zelfs ontkent dat tobhathi mogelijk morele goedheid is). De vertaling volgt hier de gangbare versie, die door de revisie verarmt tot 'ik heb geen goed buiten u'; maar dat wordt gevonden, en treffend uitgedrukt in het vijfde vers. Ook het volgende vers blijft dicht bij de gewone versie. Het 'Ik heb gezegd', dat toelaatbaar lijkt en door de meesten tegenwoordig wordt aangenomen, kan niet worden verbonden met 'aan de heiligen', zoals velen suggereren, omdat de constructievorm addirei, 'de voortreffelijke', vereist 'in wie' in plaats van 'in hen'. En de betekenis zou opnieuw sterk verarmd worden.}

De eerste psalm geeft ons hier Christus als de gehoorzame op aarde. Dat Hij zelf de spreker is, blijkt uit het tiende vers, dat uitsluitend op Hem betrekking heeft. Hij alleen is die 'heilige' of 'vrome' die als zodanig in het graf geen 'verderf' kon zien. Zo redeneert Petrus onomstotelijk, en wie Christus kent, zou in de hele psalm de trekken van zijn Geliefde moeten herkennen. Het vierde vers is ongetwijfeld een moeilijkheid, hoewel afgoderij in zijn verschillende vormen rond de Heer was, vooral in zijn bediening in Galilea. Galilea was toen 'Galilea der heidenen', en ook Israël was verre van duidelijk. Maar de achtergrond lijkt ook altijd die van de laatste dagen, of althans die zijn in het vooruitzicht; en dus zijn hun bijzondere kenmerken

- want Israël zal in de laatste dagen opnieuw vervallen tot afgoderij - dienovereenkomstig gespecialiseerd. Het perspectief in de profeten is vaak sterk verkort; maar dit kenmerk ontbrak niet tijdens het verblijf van de Heer in Israël.

Als we de psalm in zijn geheel beschouwen, zal een korte blik laten zien hoe volledig Christus hier verteld wordt. De psalm heeft vijf afdelingen, - is daarom een kleine pentateuch: want de Pentateuch in het nieuwe licht van het christendom omvat, zoals we weten, het hele geestelijke leven van de mens hier, een goddelijke 'pelgrimsreis'; en in dit geval hebben we de Ene volmaakte pelgrim helemaal doorzien.

Eerst wordt in één vers het karakter van Zijn hele leven weergegeven - zo vreemd voor Hem, als we bedenken wat Hij was; en juist daarom wordt het hier in het licht gesteld. Zijn leven een leven van afhankelijkheid, een leven van geloof, Hijzelf 'Leidsman en Voleinder van het geloof.' 'Bewaar mij, o God, want op U stel ik mijn vertrouwen.'

Dan tonen twee verzen dat Hij duidelijk Zijn plaats inneemt, niet als God in goddelijke superioriteit, maar als Mens met mensen, en voor mensen, - voor de heiligen, in wie al Zijn vreugde is.

Vervolgens verklaren drie verzen Jahweh Zelf tot Zijn deel; Zijn lot wordt dus door Hem onderhouden in aangename plaatsen.

Ten vierde, twee verzen spreken van Hem als op Zijn weg, tevreden om geleid te worden, een leerling, onderwezen in goddelijke wijsheid, waarbij het doel voor Hem alleen God is; en dus van de onwankelbare standvastigheid altijd van Zijn stappen.

Ten slotte wordt in drie verzen deze weg gevolgd tot het einde in heerlijkheid; een levensweg die door de dood heen wordt gevonden in de tegenwoordigheid van God - de genoegens aan Zijn rechterhand voor altijd.

De Heer stelt ons in staat deze dingen met wijsheid en eerbied nader te bekijken; en moge onze 'meditatie over Hem inderdaad zoet zijn'.

Deze psalm is de eerste met het opschrift 'Michtam' - 'Michtam van David'. Hiervoor zijn drie verschillende betekenissen gegeven, waarvan de meest voorkomende de marginale is, 'een gouden psalm'; maar sommigen zeggen, 'een verborgen', een psalm met een verborgen betekenis; en sommigen zeggen 'gegraveerd', om niet te vergaan. Delitzsch geeft 'een psalm met kernachtige uitspraken', een 'epigram'. Er zijn nog vijf andere, op dezelfde manier gegraveerd, 56-60, maar van een heel ander karakter dan de huidige, waarbij men zich zou kunnen voorstellen dat een van de eerste betekenissen van toepassing is; maar ze voegen niets toe dat men kan zien als van waarde voor het begrip van de psalm.

1. Als de zestiende psalm pentateuchisch is, moet de vergelijking met de eerste pentateuch interessant voor ons zijn. Het thema van het eerste boek, Genesis, is het leven, en dat niet alleen van de gevallen en geruïneerde, maar veel meer van de herstelde en vernieuwde mens. Hiervan spreekt niet alleen de typische kant van de zes dagen, maar ook de biografieën waaruit het zo grotendeels bestaat, heel duidelijk. Dit nieuwe leven, zoals het zich ontwikkelt in een wereld die van God is afgeweken en onder de dood ligt, manifesteert zich in een praktisch geloofsleven, waarvan de oorsprong en bronnen gelegen

zijn in de onzichtbare dingen, die, in tegenstelling tot de zichtbare, de eeuwige dingen zijn.

In ons, want gevallen, begint het leven met een nieuwe geboorte; en waar het bestaat, wordt het gevonden in contrast met een ander principe in ons, Kaïn-achtig, de ouder geborene. Ook de 'werken van het vlees' worden, helaas, ontsierend gevonden voor het leven van het geloof. Wij moeten nu de volmaaktheid aanschouwen van Iemand in wie de natuur nooit gevallen was, in wie geen beginsel van kwaad was, en op wie de Vader (na dertig jaar in de wereld te zijn geweest) het zegel van volmaakte goedkeuring kon zetten. Er is geen donker voorwoord aan Zijn geestelijke geschiedenis; en toch was Zijn leven even waarachtig als - meer waarachtig dan - bij ieder van ons, een leven van geloof. Hoe moeilijk het ook is (juist door wat wij Hem kennen) om dit te beseffen, de Schrift verzekert ons ervan op de meest volledige wijze. De brief aan de Hebreeën, waarin de broederschap van de geheiligden aan Hem, door wie zij geheiligd zijn, wordt toegekend, brengt een tekst naar voren die precies op Hem van toepassing is: 'Ik zal mijn vertrouwen op Hem stellen.' (Hebr. 2:13).

En nogmaals, in een passage waarnaar wij hebben verwezen, beweert Hij de 'auteur' - liever 'leider' - 'en voltooiër van het geloof' te zijn, (Hebr. 12:2), Degene die in Zijn eigen Persoon de hele loop ervan voltooide. De heerlijkheid van Zijn Godheid mag daarom voor ons de waarheid en volmaaktheid van Zijn mens-zijn niet verduisteren. Hij is Degene van wie gezegd kon worden: 'Ons is een Kind geboren, ons is een Zoon gegeven', terwijl tegelijkertijd 'Zijn naam' 'de Machtige God' moest worden genoemd. (Jes. 9:6.) En het evangelie van Lucas

verklaart dat Hij als kind zowel in wijsheid als in gestalte is gegroeid. Hoe onmogelijk kan een ongeïnspireerde schrijver ons een dergelijk verslag hebben gegeven van Hem die ‘God over allen, gezegend in eeuwigheid’ is! Maar God wil graag dat wij de volle genade kennen die aldus wordt uitgedrukt. ‘Neergedaald in de lagere delen van de aarde’ om ons te bereiken, zoekt Hij intimiteit. Hij verzekert ons van Zijn vermogen om met ons mee te leven in elke zondeloze menselijke ervaring, ‘in alle dingen verzocht als wij zijn, de zonde buiten beschouwing gelaten’. (Heb 4:15.)

Ook dit is Zijn volmaaktheid, die zich niet op dezelfde manier zou kunnen manifesteren, als Hij niet aan echte en volledige beproeving was onderworpen. Om het te verklaren of te verzoenen met Zijn Godheid, zijn we misschien niet in staat: we zijn er niet toe geroepen. De gezegende waarheid hebben we nodig en kunnen we aanvaarden, met de eerbiedige gedachte dat ‘niemand de Zoon kent dan de Vader’. (Matth. 11:27.) De diepten van Zijn liefde worden geopenbaard in de afgronden van Zijn vernedering; en hier vinden wij onze huidige voldoening en onze vreugde voor altijd. We mogen geen moment toestaan dat we daarvan verstoken blijven; we mogen niet toestaan dat de werkelijkheid ervan wordt verduisterd.

‘Bewaar mij, o Machtige, want bij U heb ik mijn toevlucht gezocht,’ is de taal van iemand die God even hard nodig heeft en op Hem vertrouwt als ieder ander. Hij is in de wereld van de mens, zoals de zonde die heeft gemaakt, niet om Zich op enigerlei wijze te verbergen voor de smarten ervan, maar om ze allemaal te kennen. Macht mag in Zijn hand zijn, en zich zonder aarzeling manifesteren ten behoeve van anderen; maar voor Zichzelf heeft Hij er geen, zal

Hij er geen gebruiken; om de honger van veertig dagen te stillen zal Hij voor Zichzelf niet het brood maken dat de nood van anderen zonder zoeken van Hem zal krijgen. Zich bewust van de guurheid en onvruchtbaarheid van het toneel waarin Hij is gekomen, 'bij U,' zegt Hij, 'heb ik mijn toevlucht gezocht.' De 'duif in de spleten van de rots' is niet alleen ons embleem; het was Zijn embleem in dagen van grote nood, toen Hij 'hoewel Hij een Zoon was, toch gehoorzaamheid leerde door de dingen die Hij leed' (Hebr. 5:8); - leerde, als een nieuwe zaak voor Hem, wat gehoorzaamheid was.

Kostbare zekerheid voor ons! Christus het voorbeeld van geloof in elk karakter, in elke omstandigheid van beproeving: alles voelend. inderdaad, met Zijn vermogen tot voelen, waar geen ongevoeligheid, of saaiheid, of onbekwaamheid van welke aard dan ook was. Hiermee begint dus de 'gouden' zestiende psalm.

2. In de volgende twee verzen verklaart de spreker dat Jahweh zijn Heer is. Hij voor wie gehoorzaamheid een vreemde zaak was, neemt uitdrukkelijk de plaats ervan in. Wij waren van het pad afgeweken, zelfs waar het begon, in Eden, zodra wij erop waren gezet; wij hadden ons ieder naar zijn eigen weg gekeerd, alsof het goed bewezen was dat onze wijsheid meer was dan die van God, en alsof wij Hem, die ons geschapen heeft, niets verschuldigd waren. Hij, de Schepper, komt daarom nu Zelf om de weg van Zijn eigen verordening op te nemen en te bewijzen, - echter niet zoals Hij die had verordend, maar veel anders; te midden van alles om ons te laten zien dat het nog niet slechter was dan Hij tevreden was om erin te wandelen; - om te laten zien hoe het voor Hem vlees en drank kon zijn om de wil van Zijn

Vader te doen: om het goed te keuren en te rechtvaardigen ten koste van Hemzelf, wanneer het Hem alles kostte.

‘Ik kom om Uw wil te doen, o mijn God,’ was het enige doel van Zijn hart op aarde. Wij gunnen onszelf vele objecten. Wij deinzen terug voor de onverdraaglijke gedachte aan een absolute soevereine wil die te allen tijde aanspraak op ons maakt, en één strikt afgebakende weg waarvan niet mag worden afgeweken. Maar God, zoals Hij nu is geopenbaard, maakt die soevereiniteit tot de vreugde van een ziel die weet dat Zijn wil alleen volgens Zijn aard kan zijn. Voor ons kenmerkt de liefde, die zich zo kan tonen, al Zijn wegen met ons. Maar wat was het voor Hem die (zoals wij niet) moest voldoen aan de voorafgaande eisen van gerechtigheid aan ons, opdat de liefde vrij zou zijn om zich tegenover ons te tonen? Zijn weg was niet die welke de liefde van de Vader voor Hem zou hebben voorgeschreven. Zou een mens niet ‘zijn eigen zoon sparen die hem dient’? Maar Hij ‘spaarde zijn Zoon niet, maar gaf Hem over voor ons allen.’ Hoe wonderlijk is dan onze Leider op de weg van de gehoorzaamheid, die uitdrukkelijk kwam om dit te vervullen: ‘door welke wil wij geheiligd zijn door het offer van het lichaam van Jezus Christus, eens voor altijd!’ (Heb. 10:10.)

Zo zegt Hij nu tegen Jahweh: ‘Mijn goedheid strekt zich niet uit tot U,’ - woorden die verklaard worden door wat volgt: ‘het is voor de heiligen die op de aarde zijn en de voortreffelijke.’ Dat wil zeggen, het is niet om mij met U te baten; het is in feite de uitdrukking van die goddelijke goedheid, de ‘liefde’ die ‘niet de zijnen zoekt’, maar de zegen van anderen; en dit, terwijl de Spreker zijn plaats duidelijk inneemt als de Knecht van Jahweh, om Zijn wil te doen. Dit is dus

duidelijk de kern van alles wat volgt: hoe belangrijk is het dat we de betekenis ervan beseffen!

Ongetwijfeld zal men tegenwerpen dat David de woorden niet op deze wijze doordacht kan hebben gebruikt. Maar hij sprak wel van de opstanding van Christus in het tiende vers, zoals duidelijk is, en zoals Petrus in zijn tijd aan de Joden getuigde (Handelingen 2:30-31), en er kan geen enkel argument zijn voor een typische vervulling of ervaring van David zelf. De profeten spraken beter dan zij wisten, en begrepen niet altijd wat zij voorspelden, zoals dezelfde Petrus benadrukt (1 Petrus 1:11-12). Daarom is het niet verstandig om de dingen te beperken tot Davids intelligentie, zelfs als we wisten (wat we niet weten) hoeveel dat was.

Alleen Christus kan hier dus de echte Spreker zijn; en zo bewogen door Goddelijke liefde jegens de mensen, neemt Hij niet de plaats voor God in waarop Zijn volmaaktheid Hem recht zou geven. Het kan Hem niet baten, Hem de plaats te geven die Hem toekomt door Zijn absolute gehoorzaamheid; anders had de dood van het kruis - de dood op welke wijze dan ook - nooit Zijn deel kunnen zijn. Deze gehoorzaamheid van Hem - deze goedheid geopenbaard in gehoorzaamheid - was voor de heiligen, de voortreffelijken der aarde, in wie Zijn vreugde was. Daarvoor moet het 'gehoorzaamheid tot in de dood' zijn, - zo ver gaan. (Fil. 2:8.) Hij moet zich van alles ontdoen, - alles wat Hij heeft verkopen, als Hij wil hebben wat voor Hem een 'schat' is. (Matt. 13:44.)

Zo vernedert Hij Zijn arme mensen met titels als de heiligen, de uitmuntenden'. Niets anders dan genade in Hem kan hen zo noemen. Niet dat er in hen geen ware geestelijke waarde en morele

schoonheid is: zij zijn er zeker, zij moeten zijn, wat Hij hen noemt. Ja, maar ze zijn zo gemaakt door Zijn roeping. En Zijn hart ziet uit naar de tijd van volmaakte voltooiing, wanneer de heerlijkheid van Zijn vakmanschap in hen gezien zal worden. 'Naar de tijd zal van Jakob en Israël gezegd worden: Wat heeft God gewrocht!' Zo zullen wij niet alleen als Jacobs zijn, 'tot lof van de heerlijkheid van Zijn genade', maar ook als Israëls, 'tot lof van Zijn heerlijkheid' (Ef. 1:6, 12), die dan op ons gezien zal worden.

Zo daalt de Heer dus af naar een weg die Zijn liefde aan de Zijnen toont, en waarin Zijn persoonlijke aanspraak op God wordt opgegeven, opdat wij aanspraak zouden hebben. Deze twee verzen geven dus op passende wijze het Exodusgedeelte van deze psalm weer, - dat, toegepast op Hem, niet de verlossing, maar de Verlosser tentoonstelt. Nog niet, inderdaad, wordt gezien hoe laag Zijn genade zich moet verlagen: de tweeëntwintigste psalm onthult dat voor het eerst ten volle. Hier is het de persoonlijke liefde die Hem op de weg zet die, om zo'n doel te bereiken, alleen met het kruis kan eindigen.

3. Nu komt het Leviticusgedeelte, dat ons laat zien wat God is voor deze volmaakte mens. Hij is Zijn alles: het mooist verteld in de woorden: 'de maat van Mijn portie en van Mijn beker.' Zoals van de Levieten werd gezegd: 'De Heer is hun erfdeel,' zo wordt Christus hier gezien als de ware Leviet.

Maar eerst hebben we, wat is tegengeworpen als fataal voor elke Messiaanse interpretatie van de psalmen, de nadrukkelijke aanklacht tegen hen die 'achter een andere' god aanrennen. Wanneer we Israëls geschiedenis beschouwen, is het niet verwonderlijk dat wat benadrukt wordt als de zonde van de wettelijke bedeling, Jahweh's

controverse met Zijn volk, zelfs vanaf de bevrijding uit Egypte tot hun gevangenschap in Babylon, aan de kaak wordt gesteld door de lippen van de Messias. Om te zeggen dat in de dagen van de Herodes en van de heidense bestuurders, het land krioelde van de heidenen, dit kwaad zelfs in Israël geheel was uitgedoofd, zodat het ongepast zou zijn voor Hem om Zijn afschuw ervan uit te spreken, zou zeker het bewijs te buiten gaan. Evenmin werd de profetie van de Heer over een ‘gruwel der verwoesting, staande op de heilige plaats’ vervuld door de afgodische vaandels van de Romeinen na de inname van de stad, maar ziet zij uit naar een vorm van afgoderij die nog in het midden van Israël zou worden aangetroffen, in dagen die slechts korte tijd voorafgaan aan Zijn wederkomst. (Matth. 24.) Waarom zo’n waarschuwing als deze ongeschikt zou zijn voor een Messiaans standpunt is moeilijk te zeggen.

Op de wet die alle andere goden verbood, antwoordt niet alleen Zijn volle hart; maar Hij verklaart Jahweh tot Zijn gehele deel, - de maat ervan, - de gehele inhoud. Maar wie kan dit meten? Het is een onmetelijke maat, die geen ruimte laat voor iets dat verder gaat, niets dat er nog aan toegevoegd kan worden.

‘Mijn portie en mijn beker:’ wat is het verschil? Mijn portie is wat mij toebehoort, wat van mij is, of ik er nu van geniet of niet. Mijn beker is wat ik mij toe-eigen, of eigen maak. Eten en drinken zijn betekenisvol voor daadwerkelijke deelname en genot. Menigeen heeft in deze wereld een deel dat hij niet kan genieten; en menigeen heeft een deel dat hij (door morele perversiteit misschien) niet geniet. Bij de Heer waren zijn deel en zijn vreugde één: Jahweh was de maat van beide. Hij had niets naast zich; Hij wilde niets naast zich hebben.

Deze twee dingen moeten, door genade, ook in de christen worden gevonden. Voor alles is het waar, dat God de maat van ons deel is, - wij hebben geen ander. O, dat het evenzeer waar was dat Hij de maat was van onze beker, - van ons genot!

Hoe vreemd en droevig dat voor ons beide niet gerealiseerd worden! Hoe wonderlijk dat wij elders zoeken wat niet gevonden kan worden, terwijl wij de heerlijkheden van een erfenis die eigenlijk de onze is, onontgonnen laten. We begeren een wildernis, terwijl we een paradijs verwaarlozen. 'Mijn volk heeft twee kwaden begaan', zegt de Heer zelf; 'zij hebben Mij, de fontein van levend water, verlaten en zij hebben voor zichzelf bakken uitgehouwen, gebroken bakken, die geen water kunnen bevatten'. (Jer. 2:13.)

En dit is de reden waarom wij, wanneer wij ons tot God wenden en ons in Hem willen troosten, de troost niet vinden. Ons deel geeft ons niet voor onze beker. Zouden wij ons verwonderen als wij een Israëliet zagen terugkeren van de aanbidding van Baäl, die geen gehoor kreeg bij het altaar van Jehova? 'Begeerte is afgoderij,' zegt de apostel. Maar wat is begeren? Het is gewoon het verlangen van een hart dat niet tevreden is met zijn portie, waarvoor het gezochte ding het doel wordt dat het beheerst: hun lust, zoals je kunt zien in menig heidense godheid, wordt hun god. 'Hun god is hun buik' - het hunkerende deel - zegt de apostel opnieuw, 'die aardse dingen op het oog hebben.' (Fil. 3:19.)

En 'de wereld gaat voorbij, en haar begeerte, maar wie de wil van God doet, blijft in eeuwigheid.' Dus hier de stem van onze gezegende Voorloper: 'Gij onderhoudt mijn lot.' Het is een zeker blijvend bezit dat het hart niet aan onrust overlaat. En hoe gezegend is dit lot! 'De

lijnen zijn Mij op aangename plaatsen gevallen; ja, mijn erfenis is Mij billijk.' Toch is het de Zoon van God hier beneden in een gevallen wereld, die dit zegt: tegelijkertijd een man van smarten vanwege wat de wereld was. En voor ons, wat de wildernis ook moge zijn, God is er zeker niet door verminderd. Ja, in de woestijn werden die wonderen verricht die God bekend maakten als een levende realiteit. Waar anders viel het manna in de ochtend? Zelfs niet in Kanaän, toen ze daar binnenkwamen! En waar anders ging de pilaar van wolk en vuur, die zijn aanzien veranderde voor hun behoefte, altijd voor hen uit op de weg, om de weg voor hen te vinden? Kind van God, is het een slechte weg waarop de Heer u leidt, en waar deze wonderen voor u slechts tekenen zijn van diepere werkelijkheden?

4. Maar de woestijnweg zelf is wat nu volgt, het bewijzen langs de weg; en nogmaals, hoe waarachtig is Hij een mens! 'Ik zal Jahweh zegenen, die mij raad heeft gegeven; ook mijn teugels leren mij.' Het is dezelfde Persoon die spreekt in het profetische woord van Jesaja: 'De Here God heeft mij de tong der geleerden gegeven, opdat ik weet hoe ik een woord kan spreken in de tijd tot hem die vermoed is; Hij wekt des morgens bij de morgen, Hij wekt mijn oor om te horen als de leerling.'*

{*Het woord is hetzelfde als voor geleerd, eerder; maar de betekenis vereist de verandering.}

Hoe reëel was zo Zijn afhankelijkheid, wandelend door de dagelijkse raad van God, Zijn oor vroeg gewekt om die te ontvangen! Wij herinneren ons hoe Hij in Zijn verzoeking in de woestijn het gezegde in Deuteronomium op Zichzelf toepaste, dat 'de mens niet bij brood alleen zal leven, maar bij elk woord dat uit de mond van God uitgaat,

zal de mens leven'. Zo leefde Hij dus net als wij, alleen in een geheel eigen volmaaktheid. Aan de ene kant was er de directe leiding van het woord van God; aan de andere kant zijn eigen door de Geest geleide gedachten, de vrucht van dat woord verteerd en opgenomen, waardoor zijn hele praktische leven werd gevormd. Wat een plaats had het Woord bij Hem! 'Schrift die niet gebroken kan worden', zoals Hij er eens over zei tegenover het ongeloof. Welke plaats zou het dan niet bij ons moeten hebben!

Dit terugtrekken bij God, deze meditatie bij nacht, deze dagelijks gezochte, dagelijks gevonden leiding van God, - hoeveel weten we daar werkelijk van, in dagen van zoveel uiterlijke activiteit als deze? De zoete gemeenschap van de ziel met een levende Raadgever en Heer, hoezeer valt het te vrezen dat dit het leven van de christen minder kenmerkt dan vroeger, in dagen die wij veel donkerder achten. Maar niets kan zo'n tekort werkelijk goedmaken. Het is in het geheim dat de wortels van het geloof de voeding krijgen die alleen in het uiterlijke leven tot vrucht kan rijpen. 'Het geheim van de Heer', dat 'bij hen is die Hem vrezen', mogen wij niet zeggen, wordt in het geheim gegeven? Hoezeer dringt de Heer aan op dit geheime leven voor God in Zijn bergrede, - 'voor uw Vader die in het verborgene ziet'? Zeker, er is weinig van, zoals het hoort; en moeten we niet vrezen dat het minder wordt?

Het is letterlijk: 'mijn teugels binden mij,' - mijn gedachten houden mij vast: die diepe innerlijke gedachten, waarin wat wij in diepste werkelijkheid zijn zich uitdrukt. Houden zulke gedachten ons vast? En zo ja, wat is hun karakter? Spreken ze vreugde of verdriet uit? Vrede of angst? Van de aarde of van de hemel? Mengt het Woord van

God zich ermee in harmonie, of berispt het ze? In die tijd van rust, waarvan God de voortdurende herhaling voor ons heeft verordend, om ons van vreemde invloeden in onszelf terug te trekken, stijgt de ziel vrij, blij, tot Hem op? Of waar dwaalt ze heen? Waar anders zoekt zij een aangenamer gezelschap? Kunnen we met de vreugde van een oude man zeggen: 'Als ik wakker word, ben ik nog steeds bij U'?

Kijk nu naar het doel dat dit alles impliceert: 'Ik heb Jahweh altijd voor mij gesteld.' Dit zijn de woorden van dezelfde volmaakte Auteur; en 'wie zegt dat hij in Hem blijft, behoort te wandelen zoals Hij wandelde.' En wie kan eraan twijfelen hoe de Mens Christus Jezus wandelde? Als wij andere doelen voor ons hebben, - geld, of reputatie, of een leven van gemak, of wat niet, - is dan niet ons leven, in zijn hele principe, anders dan het Zijne? Als men zegt dat wij allen falen, dan is dat waar, maar falen in het uitvoeren van een juist beginsel is één ding, en het hebben van een verkeerd beginsel is iets heel anders. 'Ik heb Jahweh voor Mij gesteld' drukt het doel uit, de keuze van het hart; en Hij kon zeggen 'altijd', wat wij niet kunnen. Het wezen van de zonde is, 'dat wij ons een ieder tot zijn eigen weg gekeerd hebben'; en als 'Jahweh de ongerechtigheid van ons allen op Hem gelegd heeft,' dan is dat niet dat wij, verlost van de vloek ervan, onder de slavernij ervan verder mogen gaan; nog minder, als vrijelijk die volgen. Nee, als dit ongerechtigheid is, 'laat hem die de naam van Christus noemt, afwijken van de ongerechtigheid.'

Voor hem die kon zeggen: 'Ik heb Jahweh altijd voor mij gesteld,' wat was het resultaat? 'Omdat Hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet worden bewogen.' Er was geen wankelen, geen onvastheid in Zijn stappen; geen omstandigheden, geen macht van de vijand, kon Hem

hinderen of afleiden. Alle andere doelen kunnen worden verslagen, alle andere hoop gefrustreerd; maar waar God voor de ziel staat, kan zij nooit haar doel missen: dit is het geheim van alle voorspoed en succes. Als we de Heer voor ogen hebben, kunnen we met het volste en meest zekere vertrouwen voorwaarts gaan. En dit wordt in feite gevonden in een dergelijke koers. Wat belemmert het geloof als een dubbele geest? Wat versterkt het als een enkel oog? Hoe kunnen we God vertrouwen voor een zelfzuchtig eigen plan? Hoe twijfel je eraan dat Hij zijn eigen gedachten zal vervullen? Op de weg van het geloof vinden we geloof voor de weg; en daar alleen.

5. En nu hebben we het uiteindelijke, het eeuwige resultaat. De beginselen van de goddelijke regering verzekeren de zegen of de vloek, als de tegengestelde doelen van gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid; en dit is waar Deuteronomium op aandringt. Voor Hem die wij nu voor ons hebben, kon de regering van God geen gemengde resultaten hebben, geen twijfelachtige of hypothetische zegen. Als de dood voor Hem was, dan kennen wij die als wat Hij eenvoudig vond in de weg van gehoorzaamheid, en in de liefde tot de mensen. Daarom maakte de heerlijkheid van de Vader de opstanding van Zijn heilige noodzakelijk: 'Daarom is mijn hart blij, en mijn heerlijkheid verheugt zich; ook mijn vlees zal veilig rusten; want Gij zult mijn ziel niet aan Sheol' - hades - 'overlaten; Gij zult Uw Vrome* het verderf niet laten zien.'

{*'Heilige' is niet de betekenis, en 'Vrome (of godvruchtige)' is erg zwak; maar we schijnen geen beter woord in het Engels te kunnen vinden. Chasid spreekt van tedere, overvloeiende genegenheid,

in relatie tot God of tot ouders, en weer van overvloeiende barmhartigheid van God voor Zijn schepselen.}

Er was maar Eén die op zo'n grond uit de dood kon opstaan: Hij die, niet voor Zijn zonden, maar in Zijn weergaloze genade, erin ging. 'Die in de dagen van Zijn vlees, toen Hij gebeden en smekingen met sterk geroep en tranen had opgeofferd aan Hem die machtig was om Hem uit de dood te redden, en om Zijn vroomheid was verhoord;* hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij toch gehoorzaamheid geleerd door de dingen die Hij heeft geleden; en, volmaakt geworden zijnde, is Hij de auteur geworden van eeuwig heil voor allen die Hem gehoorzamen.' (Heb. 5:7-9.)

{*Een ander woord, echter, dan wat in het Grieks gebruikt wordt voor het Hebreeuwse van de psalm, en dat eerbiedige vrees voor God impliceert.}

Zo werd Hij als Kapitein van onze verlossing altijd persoonlijk vervolmaakt. In de psalm zien we deze afdaling in de dood inderdaad niet als een verzoenend werk, maar we zien het wel als deel van een weg waarin Zijn liefde voor de heiligen Hem had doen binnentreden. Maar zo herkennen we het inderdaad als 'de weg van het leven', bewandeld door Hem als Voorloper en Vertegenwoordiger van de schare van Zijn verlostten. 'Gij zult mij de weg des levens wijzen', zegt Hij.

De levensweg is de weg die daartoe leidt: want het leven in zijn volle werkelijkheid kan alleen genoten worden waar God, zijn Bron, is. De dood is scheiding van de bron van het leven. Wanneer de ziel vertrekt, is het achtergelaten lichaam dood; want ziel en leven zijn in de Schrift

één. Dus, de van God afgeweken mens - want hier is het vertrek omgekeerd - wordt de geestelijke dood zijn toestand. En de wereld ontleent hieraan haar karakter: zij is niet meer in overeenstemming met God. Van de breuk wordt getuigd door haar hele gestel; daardoor kreunt en zucht de hele schepping tezamen; en ook wij, die de eerstelingen des Geestes hebben, kreunen in onszelf, wachtend op de aanneming - dat wil zeggen, de verlossing van ons lichaam. Dus, hoewel we leven in ons hebben, is het een leven waarvan de juiste weergave nog niet kan zijn. een 'leven verborgen met Christus in God,' totdat 'Christus ons leven zal verschijnen.' Ondertussen leidt onze weg hierheen: voor ons geopend door de dood zelf, door Hem die haar heeft afgeschafte en leven en onvergankelijkheid aan het licht heeft gebracht door het evangelie.

'In Uw aanwezigheid vol vreugde.' Wat, inderdaad, voor Hem die dit zegt, - de Zoon van de Vader, in Zijn zelfverkozen ballingschap, Zijn gezicht nu naar de heerlijkheid die Hij bij zich had voordat de wereld was! Er is werkelijk geen 'in,' en het weglaten ervan brengt misschien beter de kracht naar voren: 'Volheid van vreugden, Uw aanwezigheid! Aan Uw rechterhand' - de plaats van goedkeuring - 'eeuwige genoegens'.

Dus voor ons wordt de vreugde van de hemel hierin omschreven: 'wij zullen altijd bij de Heer zijn'; 'waar Ik ben, daar zult gij ook zijn.' De kennis van de Vader en van Jezus Christus die Hij gezonden heeft, kenmerkt nu voor ons het eeuwige leven. Leven in zijn volheid betekent voor ons dus deze kennis in zijn eigen huis. 'In het huis van Mijn Vader zijn vele woningen,' zegt onze Heer tot Zijn discipelen; 'als dat niet zo was, zou Ik het u gezegd hebben: Ik ga heen om u een

plaats te bereiden.' Hij zou hen niet onwetend hebben laten genieten van zo'n dierbare intimiteit met Hemzelf, als de eeuwigheid die niet zou rechtvaardigen en bestendigen. En voor ons is elke smaak van gemeenschap nu, elk moment van genoten intimiteit de belofte van haar vernieuwing en vervolmaking in de vreugde aan gene zijde. Als dat niet zo was, zou Hij het niet toestaan. De heerlijkheid waarin Hij is gegaan zou het hart van Hem die het ooit voor ons verliet niet kunnen veranderen. Degene die afdaalde is dezelfde die ook is opgevaren. De Verheerlijkte is de Gekruisigde. Wij zullen in Zijn gezicht boven de tedere nederigheid van de dagen van Zijn vlees zien: 'wij zullen Hem zien zoals Hij is', alleen om Hem te vinden zoals Hij was: dichterbij als beter gekend.

Aan Zijn rechterhand zullen wij ook allen zijn; welke bijzondere beloningen er ook zijn, er zal genadige goedkeuring zijn voor allen. Het is zoet te weten dat welke verschillen er ook onder ons mogen zijn, de gemeenschappelijke vreugden ook de diepste en grootste zullen zijn. De vrucht van ons eigen werk die wij mogen hebben, wat kan die zijn in vergelijking met de vrucht van Zijn werk, die wij samen zullen genieten? Kinderen van God gelijk, het hart en huis van de Vader zal voor allen zijn. Leden van Christus, zijn bruid, gezamenlijke erfgenamen met hem, zullen ons gemeenschappelijk deel zijn. 'Koningen en priesters voor zijn God en Vader' heeft Hij tot ons gemeenschappelijk voorrecht gemaakt. Er is een ongelukkige wettelijke neiging om van bijzondere beloningen een echte verdraaiing van dit alles te maken, alsof sommigen van de Zijnen, na alles wat Hij voor hen gedaan heeft, op betrekkelijke afstand van Hem blijven. Zelfs de 'vele woningen' van het Vaderhuis zijn gemaakt om een dergelijke gedachte te dienen. Niets is minder dan

de werkelijke strekking van deze gezegende, geruststellende woorden, die juist de nadruk leggen op de ruimte voor allen, het opnemen van allen, en voor de eeuwigheid.

Psalm 17.

Een oproep tegen de vijand: op grond van de volmaaktheid van Christus, de Voorbidder voor het volk.

Een gebed van David.

De zestiende psalm heeft ons dus de volmaakte gehoorzaamheid getoond van Eén die in liefde tot de heiligen op de weg daarvan is gekomen, een weg die Hem tot aan de dood zelf heeft geleid, maar om daardoor een weg des levens te vinden, een weg naar de tegenwoordigheid van God, en de eeuwige vreugde daar. Nu hebben we in de zeventiende de uitwerking hiervan, de vereenzelviging van Christus met Zijn volk, waardoor Zijn roep tegen de vijand, gegrond op Zijn persoonlijke volmaaktheid, voor hen kan baten. De psalm op zichzelf genomen zou dit slechts onduidelijk uitdrukken, omdat het werk van de verzoening nog niet naar buiten is gebracht, zoals later zal gebeuren, wanneer onmiddellijk de volheid van genade jegens anderen openbaar wordt. Hier is de psalm voor het grootste deel blijkbaar een individuele oproep, - Christus, die zeer zeker de Spreker is, pleit in zijn eigen naam. In het zevende vers wordt eerst een meervoud geïntroduceerd, maar op zo'n manier dat het op het eerste gezicht alleen het algemene principe aangeeft waaronder Zijn

individuele geval zou vallen; en de gangbare weergave (die legitiem is) zou dit duidelijk de betekenis maken. Hierna is alles weer individueel tot het elfde vers, waar we opnieuw een meervoud vinden, 'onze stappen,' maar waarmee, vreemd genoeg, de geschreven tekst in het Hebreeuws een enkelvoud voegt, 'zij hebben mij omringd,' hoewel de K'ri (de 'gesproken' gewijzigde tekst) 'ons' vervangt, wat de moderne vertalingen over het algemeen aanvaarden.* Maar de Septuagint heeft het 'mij' behouden, en geeft het eerste deel van het vers heel anders weer.

{*Het betreft alleen de voortzetting van de slag van de jod, waardoor het een *vau* wordt.}

Zo zijn er duidelijke moeilijkheden geweest met dit abrupte meervoud, - dat niet meer voorkomt tot het einde van de psalm. Als we geen goddelijke orde in de reeks beseffen, verliezen we de aanwijzing waarmee we het mysterie kunnen doorgronden, of waarschijnlijker zien we geen mysterie. Is het daarentegen van God, dat de zeventiende psalm zijn plaats heeft tussen de zestiende en de achttiende, dan krijgen deze verzen een bijzondere betekenis, en worden ze niet alleen zelf begrijpelijk, maar geven ze licht op het hele karakter van de psalm. En dit is voortdurend zo met de 'duistere' dingen van de Schrift, die juist op deze manier bijzondere aandacht van ons opeisen: de Geest van God wil hierdoor onze belangstelling wekken, en nooit, daar mogen we zeker van zijn, zonder een bijzondere beloning voor het onderzoek waartoe het aanzet. En niets van dit alles is zo klein dat het een grote schat kan bedekken.

Wanneer men ziet, door deze absolute volmaaktheid die Hij onbetwist opeist, Wie de Spreker in deze psalm is, dan moet de omgang van

anderen met Hem een zeer bijzonder belang hebben. Het is door anderen opgemerkt hoe zorgvuldig in dit bijzonder Schriftgedeelte is. 'Mijn Vader en uw Vader', zegt de Heer tot Zijn discipelen; nooit onze Vader': dat zou de relatie werkelijk vervalsen. Hij bidt dus voor hen, en nodigt hen uit om met Hem te waken - maar nooit om te bidden. Dit alles is volmaakt op zijn plaats. Dus in deze psalm is de roep enkelvoudig, individueel; de volmaaktheid is alleen van Hem die roept; het is 'geef gehoor aan mijn gebed; neig uw oor tot Mij; Gij antwoordt Mij.' Maar, als de manier waarop het zevende vers hier wordt weergegeven de juiste is, dan is het gebed voor de redding van allen die 'hun toevlucht nemen' tot God, - dat wil zeggen, van alle gelovigen. En dan wordt zelfs datgene wat het meest individueel lijkt in het gebed mogelijk om gelezen te worden in het licht van de waarheid van de identificatie van de gelovige met zijn vertegenwoordiger voor God, - van zijn 'in Christus Jezus'.

Het zal duidelijk zijn hoe deze psalm de Middelaar toont. Hij neemt meteen zijn plaats in bij de andere psalmen van deze reeks; en we kunnen er de liefde in zien die zich aan de mensen heeft geopenbaard, evenals de kracht van hun verlossing. Christus vraagt hier niet om Zichzelf, maar is de grote Voorbidder namens Zijn volk. Laten we het in detail opnemen.

1. De psalm verdeelt zich in drie hoofddelen, waarvan het eerste de oproep van de Volmaakte op grond van die volmaaktheid geeft. Hij vraagt, niet om genade maar om gerechtigheid, en in volledig vertrouwen in God eist hij Hem op als Rechter in zijn naam. Hij kent Hem, - weet dat Zijn ogen gericht zijn op rechtvaardigheid.

Het is Iemand met wie hij niet voor het eerst een ontmoeting heeft. De alziende ogen zijn op Hem geweest; en in de stilte van de nacht, wanneer de waarheid, bevrijd van het conflict van de stemmen van de wereld, zich het duidelijkst laat horen, is God bij Hem geweest; het Licht van het licht, in de tegenwoordigheid waarvan de geringste adem van het kwaad een dichte en verduisterende wolk was geweest, scheen slechts neer om een volmaakt antwoord te ontmoeten. ‘Gij hebt mij onderzocht; Gij vindt niets!’ Dit is de Stem die op aarde zei: ‘Ik doe, altijd de dingen die Hem behagen’; en er was er maar Eén: ‘Mijn mond gaat niet verder dan mijn gedachten,’ is het antwoord van volmaakte Waarheid op volmaakt Licht.

Rondom Hem was er slechts tegenspraak met dit alles: ‘de werken der mensen’ zet Hij alle samen, maakt geen onderscheid, geeft ze geen andere naam dan die. ‘Wat de werken der mensen betreft, door het woord van Uw lippen heb ik mij van de wegen der geweldigen afgehouden,’ - de uitbreker: dat is het karakter van de mensen in het algemeen: Gods woord, Gods wil, zij breken hardnekkig door. Helaas, er is nergens een schuchtere vrouw, - nergens een kind van een paar jaar, - die niet op deze wijze gekarakteriseerd zou kunnen worden.

Laten we opmerken hoe duidelijk Hij bevestigt dat het woord van God zijn gids en bewaker is. Als een volmaakte zedelijke natuur genoeg was, dan had Hij die zeker, - ‘heilig’ vanaf Zijn geboorte. Als er iemand was die geacht kon worden superieur te zijn aan de noodzaak van een ‘boek’ om te leiden, dan was hij hier; maar hoe volmaakt hield hij vast aan het ‘woord van uw lippen’ en handhaafde het te allen tijde. En hoe groot is onze behoefte daaraan! Hoe grondig

moet onze onderwerping eraan zijn! 'Het woord van uw lippen' - de uitspraak van God zelf! Het is alsof de psalmist volstrekt weigert te worden gehinderd door dat 'menselijke element in de inspiratie', waarover we in de huidige tijd zoveel horen, van het naderen van Hem die aldus zou naderen, en die niet kan worden gehinderd door enige schepsel-limiet rond Hem, van het bereiken van Zijn doelen.

Het resultaat van deze door God geleide koers is een standvastige en onwrikbare stap. Bij God zijn is noodzakelijkerwijs God bij ons hebben, en zijn onveranderlijke karakter in onze wegen introduceren. Zo kan de apostel, die geen 'ja en nee' predikt, maar een 'ja en amen' Christus, voor zichzelf bevestigen dat er ook bij hem geen ja en nee is. (2 Kor. 1:17-19.) Maar hoewel hij nu geen berouw had over zijn vorige brief, had hij wel berouw. (2 Kor. 7:8.) Slechts Eén heeft deze volmaakte weg volmaakt bewandeld, en 'ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij in Zijn voetstappen zouden wandelen.'

2. Aldus hebben wij de grond van het beroep gehad. Nu hebben we de aard van de oproep, als een roep om bevrijding van de vijand, die zo vaak voorkomt in deze bladzijden. God wordt aangeroepen als de God van macht, en vertrouwd als de God van waarheid. Hij zal antwoorden, en de zekerheid hiervan heeft de roep voortgebracht. Wat een vertrouwen mogen wij ook hebben, met de naam van Hem die de Vader altijd hoort om tot God te naderen.

Toch is het een beroep op 'wonderbaarlijke goedertierenheid', vanwege degenen voor wie het, als helemaal voor Hemzelf, wordt gedaan; want het is een gebed voor zondaars die niet alleen in zwakheid maar in het besef van onwaardigheid 'hun toevlucht nemen' tot zowel de barmhartigheid als de macht van God. Dit is zeker geen

gemeenschappelijke grond waarop zowel Hij als zij aanvaarding moeten vinden, maar veel anders dan dat. Hij associeert Zichzelf niet met deze verzoekers, maar bidt voor hen; en dan wordt Zijn stem weer gehoord als voor Zichzelf alleen. Hij associeert Zichzelf niet met hen, om te zeggen: ‘Bewaar ons,’ maar identificeert Zichzelf met hen, zodat Hij kan zeggen: ‘Bewaar Mij,’ - zij zijn bekleed met de volmaaktheid van Zijn schoonheid, en God handelt jegens hen als jegens Zichzelf. Dergelijke taal zullen we elders in de Psalmen vinden: woorden van een Plaatsvervanger en Vertegenwoordiger van Zijn volk, - een heerlijkheid van Christus, die, zoals we zeker weten, overal in de Schrift te vinden is, hoewel hier gepresenteerd op de bijzondere manier van de Psalmen, een geheim voor het geloof om door te dringen en te bezitten.

Want wie is het in de veertigste psalm, die, in de wereld gekomen om alleen de wil van God te doen, en om Hem dat ene offer aan te bieden, dat nu de plaats van alle andere inneemt, uitroept: ‘Mijn ongerechtigheden hebben mij in hun greep’? En die, als het schuldoffer in de negenenzestigste psalm, ‘herstellende wat Hij niet wegnam’, nog eens zegt: ‘Mijn schulden* zijn voor U niet verborgen’? Zulke dingen moeten we, als we ze op Christus toepassen (en dat moet), juist interpreteren. Toch hebben we hier alleen diezelfde waarheid van voorstelling waarvan vervanging slechts het resultaat is in lijden en opoffering, - de wolkenpilaar van dienende Glorie.

{*Niet ‘zonden’, zoals in de gewone versie.}

Gezien als de voorspraak van Christus voor de Zijnen, - de heiligen in wie al Zijn vreugde is, - hoe teder spreekt Hij over hen! ‘Bewaar Mij als de weerschijn in het oog,’ - dat is letterlijk, ‘de kleine man,’

de menselijke figuur, 'de dochter' of het product 'van het oog.' Het is het beeld van Zichzelf dat God ziet, als het ware in de ogen van Zijn geliefde Zoon, steeds Zichzelf voor ogen hebbend! Zal Hij dat niet bewaren?

Dan komt Hij tot het hart van de Vader om te schuilen: 'verberg mij in de schaduw van Uw vleugels.' Het is het beeld dat ons zo vertrouwd is in de ademhaling van het hart van de Heer zelf over Jeruzalem; maar daar werd zijn liefde geweigerd.

'Van de goddelozen die mij verdrukken, - mijn vijanden die met verlangen [letterlijk: 'in de ziel,' - de zetel van de begeerte] mij omringen; in hun eigen vet zijn zij opgesloten,' - opgesloten in hun eigen luxueuze zelfzucht; en dit is de duidelijkste straf van de zonde, die zelfs hier begint het hart te verstijven en te verharden in de onveranderlijkheid van de eeuwigheid: de zonde is de doods-kist, het graf, de uiteindelijke gevangenis van de ziel!

Nu zie je ze in hun vaste vijandschap tegen de 'rechtvaardigen'; en hier komt het meervoud weer om de hoek kijken, zoals we hebben gezien. De goddelozen associëren het volk van de Heer met zichzelf; of haten tenminste Zijn weerspiegeling in hen. Wat zij hen aandoen, doen zij dus werkelijk aan Hem. Met de woeste intensiteit van bloedhonden worden zij hier gezien terwijl zij de stappen van hun slachtoffers achtervolgen; hun ogen op hen vestigend, klaar om hen op de grond te trekken. Hun hele gestalte is inderdaad die van een roofdier: de mensheid gaat verloren met de verstoting van God, en het beest dat gemaakt is om meegenomen en vernietigd te worden is zijn enige gelijkenis.

3. Het derde deel, vanuit het standpunt van Israël, is zeer opvallend. Het contrasteert het deel van de heilige, die nu lijdt door de handen van de goddelozen, met dat van de goddelozen door wiens toedoen zij lijden, en die, geheel onder goddelijke controle, en door God gebruikt voor de verwezenlijking van Zijn doeleinden, uit Zijn hand een huidig deel heeft, dat spoedig voorbijgaat. Daarboven ligt dat van het geloof, met God en eeuwig.

Wij zien dat dit niet het standpunt is van de wet, die 'niet uit het geloof is' (Gal. 3:12), en die duidelijk zijn zegeningen heeft in het heden, maar eerder beantwoordt aan het verhaal van onze Heer over de rijke man en Lazarus (Lukas 16), waar degene die van God is aangenomen nog niets kan opeisen onder de wet, - slechts een bedelaar is (vergelijk Ps. 37:25), terwijl de man die God niet kent de 'man van deze wereld' is. Voor de Joodse gelovige uit de periode waarop deze psalmen speciaal betrekking hebben, in de korte crisis van moeilijkheden die ons zo vaak wordt voorgehouden, en met de duizendjarige dagen in het vooruitzicht, is het deel van het geloof niet noodzakelijkerwijs - zelfs niet nominaal - in de hemel; maar veeleer in het tafereel dat de laatstgenoemde psalm voorstelt, wanneer de zachtmoedigen de aarde zullen bezitten en de goddelozen eruit zullen worden geworpen. Voor de christen is de te genieten zegen natuurlijk hemels; en van het Joodse overblijfsel van de toekomst, waarover deze psalmen spreken, zullen velen gedood worden, en zo hun plaats vinden bij het hemelse in plaats van het aardse volk. Dit zijn de martelaren die, in de laatste visioenen van de Openbaring, worden gezien om zich te voegen bij het gezelschap van de tronende heiligen van de eerste opstanding. (Openb. 20:4-6.)

Dit deel begint met een dringende oproep aan God om in te grijpen. ‘Sta op, Jahweh, confronteer hem, werp hem neer; red mijn leven van de goddeloze, Uw zwaard.’ Aldus (terecht, geloof ik) de gewone versie. De herziene versie zet ‘door Uw zwaard’; de oudere vertaling wordt naar de kantlijn verplaatst. Maar er is geen voorzetsel in het Hebreeuws, hoewel dat vaak het geval is waar we er een moeten zetten: de betekenis die de gewone versie geeft, is echter meer in overeenstemming met de context, en geeft de vollere gedachte. Als de wetteloze vervolger toch Gods zwaard is, hoe eenvoudig is het dan voor Hem om het af te wenden! Zijn suprematie is duidelijk; en dit wordt doorgevoerd in het volgende vers, waar echter dezelfde vraag wordt gesteld, zullen we zeggen ‘van mensen uw hand’ of ‘door uw hand’? Maar dat hun deel van God is, staat buiten kijf. Handelend voor Hem, hoewel zij het niet, ja niets minder bedoelen, toch geeft Hij hen voor hun werk, zoals Hij Nebukadnezar betaalde voor zijn blinde dienst tegen Tyrus. (Ezech. 29:18-19.) Maar dit is niet Zijn genade of in de dingen die Zijn genade schenkt. Zij zijn slechts mensen van de wereld, of van de tijd, zoals ik het woord heb weergegeven, omdat de zin van vergankelijkheid erin besloten ligt;* zij hebben hun deel in een leven dat voorbijgaat. ‘Daarom kunnen zij voor een tijd vol zijn, en wie zal hen benijden, hoewel zij wat meer is dan zijzelf kunnen genieten, met het korte leven waarin zij ervan kunnen genieten, overlaten aan hun kinderen.

{*Zoals in Ps. 89:47: ‘Bedenk hoe kort mijn tijd is’, letterlijk: ‘hoe vergankelijk ik ben’.

Ook het deel van de heiligen kan in een paar woorden worden uitgedrukt, maar wie kan het juist inschatten? ‘Voor mij, in

gerechtigheid zal ik Uw aangezicht aanschouwen; ik zal vol zijn, ontwakend naar Uw beeld.'

Hier is in de eerste plaats duidelijk dat het Christus' eigen stem is. De hoop voor Hem is objectief en subjectief. Aan de ene kant, als uit Zijn vrijwillige ballingschap gekomen, het aanschouwen van het aangezicht van de Vader op de plaats van volle en opperste openbaring; aan de andere kant, Zijn eigen opkomen uit alle voorwaarden van het mens-zijn in de vernedering waarin Hij het had aangenomen, om in het mens-zijn zelf het openlijke beeld en de heerlijkheid van God te zijn. Wij weten inderdaad hoe weinig van wat dit inhoudt; maar het is de weg van Zijn menselijkheid die wij erin volgen, en zo weten wij dat wij in mate ook met Hem erin moeten delen. Hem. Zelfs van de mens in de oude schepping kon worden gezegd dat 'hij het beeld en de heerlijkheid van God is.' (1 Kor. 11:7.) En al is dit door de val helaas verduisterd, het is, zelfs los daarvan, slechts een schaduw van het uiteindelijke doel van God met betrekking tot de mens. En hoewel Christus de volmaakte uitdrukking ervan is, moet de breedte van deze uitdrukking de gehele verlost mensheid in zekere zin omvatten. Ongetwijfeld zijn er ook hier graden van zulke heerlijkheid, - hemelse en aardse heerlijkheid, zoals in de natuur. Zo is ook God, die licht is, de 'Vader der lichten' - uitbundig en veelkleurig, opdat het licht zelf beter tot uitdrukking komt.

Het objectieve en subjectieve, hoewel verschillend, staan in nauw verband met elkaar. 'Wij weten dat wij aan Hem gelijk zullen zijn', zegt de geliefde apostel; en dit is de reden die hij ervoor geeft: 'want wij zullen Hem zien zoals Hij is.' (1 Johannes 3:2.) Aan de andere kant 'kende de wereld Hem niet' (Johannes 1:10,) omdat

zij zedelijk ver van Hem was afgedwaald. Zou de onwaarheid de volmaakte Waarheid kunnen bevatten, of zou de Liefde begrepen kunnen worden door wat 'vijandschap tegen God' was? Voor ons, wanneer het lange conflict met de zonde in ons voorbij zal zijn, hoe wonderlijk zal het zicht van de ziel uit haar nu onbedekte ogen zijn, hoe zullen de 'reinen van hart' de voor hen voorspelde zegen vinden, dat 'zij God zullen zien'!

Voor de Heer kon er in dit opzicht natuurlijk geen verandering zijn. De dagen van Zijn jeugd waren even heilig als Zijn mannelijkheid; die van Zijn leven op aarde niet minder dan Zijn leven in de hemel. Er werden echter zodanige beperkingen aangenomen in Zijn aanneming van vlees, dat een leven van geloof, ja, het patroonleven mogelijk werd. Hier weten wij inderdaad niets, behalve datgene waarvan het woord van God ons verzekert, en wij zouden voorzichtig zijn in elke redenering hierover. Toch mogen wij er zeker van zijn dat, wat deze beperkingen ook waren, zij voor Hem ook een uitzien naar het aangezicht van God mogelijk maakten, zoals Hij dat op aarde niet had gezien. Hoe wij ons ook mogen en moeten verwonderen, Zijn menselijkheid was in deze opzichten zoals de onze, 'los van de zonde'. Hij verbleef erin, hoewel goddelijk, en onderwierp Zichzelf aan de voorwaarden ervan, zodat Hij werkelijk een baby, een kind, een man kon zijn, en dan weer onder de vreselijke schaduw van de verlating van het kruis! Wat een volmaakte liefde - wat een volkomen eerbied - zijn wij Hem verschuldigd voor zo'n onvoorstelbare zelfvernedering als deze!

Psalm 18.

God openbaart zich voor zijn gezalfde.

(Aan de voornaamste musicus: [een psalm] van David, de knecht van Jahweh, die tot Jahweh de woorden van dit lied sprak, ten dage als Jahweh hem uit de greep van al zijn vijanden en uit de hand van Saul had verlost. En hij zei:)

We komen nu, in de derde psalm van deze serie, tot de manifestatie van God namens de Messias, wiens bevrijding en verheffing de bevrijding en zegen inhouden van het volk waarmee Hij zich verbonden heeft. Maar het resultaat is ook breder dan dit: Hij wordt tot Hoofd van de volken gemaakt, en een volk dat Hij tevoren niet kende, dient Hem.

Maar een groot deel van de psalm wordt in beslag genomen door de wijze waarop God Zich in dit alles heeft getoond, - Zijn persoonlijk ingrijpen, Zijn karakter als geopenbaard, - alles wat Hem tot voorwerp van de lof van Zijn volk maakt. En deze openbaring van Zichzelf is, zoals dit impliceert, voor altijd hun zegen en geluk, zoals het dat is van al Zijn schepselen, - zowel ongevallen als verlost.

Deze psalm wordt ook gevonden aan het einde van Davids geschiedenis in het boek Samuël,* de aanleiding ervan wordt in elke plaats op dezelfde wijze gegeven, en het einde van de psalm zelf verzekert ons van de toepassing ervan op David in de eerste plaats, hoewel een grotere dan hij voortdurend doorschemert. Wij hebben geen enkele reden om ons hierover te verwonderen, omdat wij weten dat hij in zijn leven zo typerend is voor Gods 'geliefde' en koning, naar wie wij uitzien.

{*Een vergelijking met Samuel zal echter vele, voor het merendeel geringe, verschillen laten zien, die de bekende MSS. ons niet helpen bij het opheffen, en waarvan we daarom mogen aannemen dat ze bedoeld zijn, ook al hebben we onze Bijbels niet zorgvuldig genoeg gelezen om de betekenis ervan te begrijpen.}

Geheel in overeenstemming met zijn karakter zijn de eerste vijfenveertig verzen van de psalm doorlopend in drietallen; deze verdelen zich in zes hoofddeelten, waarvan de zevende afsluit met vijf lofverzen.

1. De psalm begint, zoals hij eindigt, met lof. Jahweh, de levende en onveranderlijke God, wordt erin gevierd als de Rots van het geloof, en dat in dubbel karakter: het eerste woord ‘betekent eigenlijk,’ zoals Delitzsch opmerkt, ‘een spleet in een rots, dan een gespleten rots’; het tweede, een grote en harde rotsmassa’. In het eerste overheerst dan ook ‘het idee van een veilige (en comfortabele) schuilplaats’; in het tweede ‘dat van vaste grond en ontoegankelijkheid’. De ene figuur doet denken aan het goed bewaterde Edomitische Sela, omgeven door steile rotsen, ... de andere aan het Fenicische rotseiland Tzur (Tyros), de schuilplaats in zee.’ De gespleten rots is voor de christen een figuur vol tedere, wonderlijke associaties; de vaste, onneembare, eeuwige rots, maar toch gespleten als een toevlucht voor de ziel die erheen vlucht.

En deze dubbele gedachte wordt gevarieerd en uitgebreid door al deze bijnamen waarmee de psalmist de goede reden verklaart die hij heeft voor vurige liefde tot zijn God. Ze zijn ook dubbel toepasbaar, als de taal van de Heer, of van hen met wie hij zich, zoals we gezien hebben, identificeert en vertegenwoordigt. We zullen natuurlijk,

zowel in deze als in andere psalmen, passages vinden waarin Eén persoonlijkheid uitblinkt, en het verboden is er een andere mee in verband te brengen. We zullen misschien passages vinden waarin het op zijn minst gemakkelijker is om de velen voor wie Hij staat (of sommigen van hen) te herkennen, dan hun vertegenwoordiger. Dit mogen we verwachten. Een passage (vers 23) die, zoals het in de gewone en andere versies staat, niet op Hem kan worden toegepast, moet, naar men aanneemt, een andere betekenis krijgen. In het algemeen mogen wij verwachten door deze psalmen onmiskenbaar de Stem te vinden zoals er geen andere is, terwijl wij toch voldoende zullen onderscheiden dat Hij die spreekt Zichzelf verbonden heeft met anderen, zodat Zijn zaak en de hunne één zijn.

Het derde vers geeft het besef van Jahweh als de rots van de ziel: 'Ik roep Jahweh aan, het voorwerp van mijn lof, en ik ben gered van mijn vijanden.' Dit is wat hij die spreekt gevonden heeft; en alles wat hier volgt is de uitbreiding ervan.

2. We gaan dus terug naar de 'engte' waaruit hij tot God roept en die hem wordt verhoord. En opnieuw zien we dat het de schaduw is die de wereld waar hij voor staat verduistert. Het is de dood zoals we die gezien hebben en zoals het geweten hem herkent: de dood als de straf van de zonde.

De woorden zijn eenvoudig genoeg, maar des te meer moet de betekenis ervan worden afgeleid uit hun verband en samenhang, in plaats van rechtstreeks te worden geleerd. En dit is kenmerkend voor de psalmen, zoals voor een groot deel van het Oude Testament. We moeten het licht van het Nieuwe binnenhalen om te kunnen zien wat daarin voor ons verborgen is: het is het Oude Testament

zelf dat ons gebiedt te onthouden dat ‘het de eer van God is iets te verbergen’, zoals het ‘de eer [of glorie] van koningen is een zaak uit te zoeken’. (Spr. 25:2.) Waren er maar meer ‘koningen’ in dit onderzoek van de Schrift!

Hier is de persoon van de spreker van alle belang; en hoe Hij zich ook identificeert met anderen, in deze psalm is het Christus die dit overall is. Als Hij dus zegt ‘de stortvloed van Belial brengen mij in angst’, moeten we nagaan in welke zin Hij dit zou kunnen zeggen. Belial - hoewel het beter lijkt te angliceren dan te vertalen betekent het Hebreeuwse woord klaarblijkelijk ‘waardeloosheid’, de ‘goddeloze mensen’ van de gewone versie, die de herziene versie verandert in ‘goddeloosheid.’*

{*‘Verdorvenheid’, ‘de afgrond’, - aangenomen door Delitzsch en anderen, worden niet gerechtvaardigd door de teksten waarop een beroep wordt gedaan, zoals Ps. 41:8, Nahum 1:11, en 2 Kor. 6:15: deze wijken niet af van de reguliere betekenis.}

Het woord is inderdaad veel meer dan het Engelse, van een morele betekenis die zeer positief is, en niet slechts negatief. Op moreel en geestelijk gebied is er niets louter negatiefs: eenvoudige onverschilligheid is hier een misdaad. Zo wordt Belial in het Nieuwe Testament gebruikt als het directe tegendeel van Christus; en de ‘zonen van Belial’, in de taal van het Oude Testament, zijn altijd die wettelozen die zich, wanneer de gelegenheid zich voordoet, manifesteren als wetsovertreders, vijandig tegenover God en de mens. De ‘zonen van Belial’ zijn ongetwijfeld zulke verdorven en wetteloze mensen; alleen wordt hun verdorvenheid gekenmerkt als datgene wat angst opwekt bij Hem die hier spreekt. Hun macht, wat het

ook was, kon zeker niet meer dan de dood in zijn fysieke lijden, of in iets daarbuiten. Voor Hem zou de angel ervan zijn als een oordeel van God; en zo was het noodzakelijkerwijs voor Hem die het op zich nam als de Zonedrager en Plaatsvervanger voor zondaren. Zo was er toorn in, scheiding van Hem die van zuiverder ogen was dan de ongerechtigheid te aanschouwen, hoewel dit alleen op Hem rustte.

‘De stortvloeden van Belial’ moeten Hem dan ‘in angst hebben gebracht’, door de afschuw van wat de zonde voor Hem was, zoals Hij die besepte in het licht waarin Hij met God leefde, vanuit de vreugde van die bekende, heerlijke Aanwezigheid, de aarde zelf maar de voetbank van de Godheid. Hij was er slechts in gekomen om, te midden van verdriet en lijden, de wil van de Vader te doen, die de mens naar believeen kon schenden, en het als een genoegen beschouwde, en zich de vrijheid verbeeldde om dat te doen! Hiervoor moest Hij sterven en de plaats van de zondaar innemen; mensen zoals deze - Zijn schepselen, met Zijn stempel in hen gekerfd - die de spijkers sloegen waarmee Hij aan het kruis werd bevestigd, die de speer in Zijn zijde staken, die Hem in Zijn graf opsluiten en Hem uitdagen er weer uit te komen! Zichzelf vrijelijk aan dit alles overgevend, terwijl Hij getroffen werd door de vreselijke verschrikking van dit alles, kon Hij wel uitroepen: ‘De stromen van Belial maken mij bang!’

De zonde zelf, - alleen al om haar goed te kennen, mocht zij volledig gekend worden, - in een ziel waar geen ongevoeligheid was zoals zij veroorzaakt, - wat een opperste kwelling zou dat zijn!

En de schuld van de zonde, - om die dood te dragen, zoals geen heilige die heeft gekend, - zoals geen zondaar die ooit zou kunnen kennen, - de levende dood van de Erfgenaam en Fontein van het

Leven; het eeuwige Leven dat de naamloze ellende van de schaduw van de dood bewijst, waar het geloof niet meer zou kunnen zeggen: 'Maar Gij zijt met Mij.'

Het is onmogelijk er juist over te spreken. De Schrift zelf laat er een sluier over. Zij die, bewogen door de Geest van God om ons het verhaal van het kruis te vertellen, zoals zij het vanuit hun verschillende gezichtspunten beschouwen, staan in de stilte van de nacht die valt, en wijzen als het ware in stilte op de heilige Figuur 'opgeheven van de aarde', en op zijn hoofd de doornenkroon.

'Ik roep ... en Gij antwoordt niet', zijn de woorden van de verzoeningspsalm; maar dan nog: 'toen Hij tot Hem riep, hoorde Hij'. (Ps. 22:2, 24.) Beide dingen zijn natuurlijk waar: elk op zijn plaats. De psalm viert hier het horen, en dat vanuit het heiligdom, - het antwoord van God in Zijn heiligheid aan de Heilige; met dat antwoord, en het resultaat ervan in zegen voor het volk van God (dat wil zeggen, voor Israël en de duizendjarige volken,) is de rest van de psalm bezet.

3. Wij hebben nu dus de verschijning van God ten behoeve van Zijn lijdende Heilige. Maar wanneer wij tot de bijzonderheden van deze tussenkomst komen, kan deze weliswaar van toepassing zijn op de begeleiding van de opstanding van Christus, en heeft zij dit ongetwijfeld op het oog, maar anderzijds doet de beschrijving in haar geheel ons onweerstaanbaar denken aan de bevrijding van Israël uit Egypte. De eigenlijke godsverschijning, het buigen van de hemel als God neerdaalt, het oordeel over de vijanden, eindigend met de verheffing van Christus over de volken op aarde, - dit alles samenhangend als het is, voert ons naar toekomstige gebeurtenissen,

wanneer God de wonderen in Egypte zal overtreffen in een nieuwe bevrijding van Israël uit de handen van de volken, hun vijanden, en de uiteindelijke zegen zal brengen waarvan de profetie vol is. (Micha 7:15.) Dit verklaart de schijnbare terugblik op de uittocht; terwijl het werkelijk het antwoord van God is op het verzoeningswerk van Christus, wat evenzeer verklaart waarom Zijn stem steeds wordt gehoord. Zo vinden we hetzelfde representatieve karakter van de Heer als in de vorige psalm, en de bevestiging van de zienswijze die reeds is ingenomen.

(a.) De twaalf verzen van dit gedeelte zouden de gebruikelijke 3 x 4 verdeling moeten hebben, en dat is ook zo. De eerste drie tonen ons God als de Almachtige, waarbij zowel de aarde als de hemel getuigen van Zijn macht. De aarde tot aan de fundamenten van de heuvels beeft voor Hem; Zijn toorn is een verterend vuur; de hemelen buigen onder Hem als Hij neerdaalt. Dit getuigenis van de natuur van Zijn aanwezigheid, gemakkelijk zoals wij het begrijpen, en eenvoudig zoals het werkelijk is, heeft toch lessen voor ons die ons goed zouden dienen als ze beter geleerd werden. De schepping is niet alleen een spiegel van de goddelijke volmaaktheden: zij is doordrongen van Zijn macht en gevoelig voor Zijn geringste beweging. Er is dus een intieme sympathie tussen het natuurlijke en het geestelijke, die we veel beter voelen dan we kunnen uitleggen, en die het gezicht van de natuur tot een constante gelijkenis van geestelijke dingen maakt. Dit heeft bijgeloof aan de ene kant misbruikt, terwijl aan de andere kant de groeiende wijsheid van de dag, met haar voortdurende nieuwe ontdekking van regerende wetten, uit het oog verliest of weigert wat zij helpt aan te tonen. Want wetten die regeren zonder gouverneur zijn zelf een irrationeel bijgeloof, niet minder omdat het

een profaan bijgeloof is. Er is in de natuur, zoals zij bezitten, een ondoorgrondelijke kracht die haar overstijgt; en ook dit is een 'kracht die rechtvaardigheid tot stand brengt.' Het christendom alleen vertelt ons Wiens deze kracht is.

(b.) In het tweede drietel verzen wordt de Almachtige de Rechter.*

{*Een nieuwe symboliek voor het getal twee; maar 'oordeel' is in feite onderscheiding, dat wil zeggen verdeling, scheiding, verschil maken, en valt dus terecht onder dit getal.}

De cherubijn is, vanaf de eerste aanblik in Eden tot zijn Openbarings vertegenwoordigers in het laatste boek van het Nieuwe Testament, altijd verbonden met de goddelijke regering, - de troon van God als heerser over de aarde. De ark en de verzoendeksel zijn nog steeds deze troon in relatie tot Israël, en de cherubs zijn daar één geheel met deze laatste, en hun gezichten kijken naar de plaats waar het verzoenend bloed voor God wordt gesprekend. Hij zou tussen de cherubs wonen en deze drukken de uitvoerende gerechtigheid van de troon uit; en in hun viervoudig karakter als leeuw, os, met het gezicht van een mens, en vliegende adelaar, vinden we macht, geduldige dienstbaarheid, intelligentie en toch ondoorgrondelijkheid vertegenwoordigd. (Spr. 30:19.) Het rijden op de cherub wijst hier dus op gerechtelijke actie, en de 'vleugels van de wind' combineren de snelheid en de kracht van de stormwind, een figuur die in de volgende verzen wordt voortgezet.

Toch is God in het oordeel eerder verborgen dan getoond: het is Zijn 'vreemde werk'. Zo maakt Hij de duisternis tot Zijn dekmantel. Het is Zijn tegendeel, in zoverre Hij liefde en licht is; en toch gebruikt Hij het als Zijn paviljoen, en, hoewel niet erin, het is er. Het oordeel,

waar het komt, is in feite, in zijn meest vreselijke kenmerk, scheiding van Hem, - van het Licht; terwijl het toch niet alleen dat is. Uit deze dikke wolken flitst het licht op, - hagelstenen en kolen van vuur (zie Ex. 9:13-35, aantekeningen); want God wordt zelfs getoond in het oordeel dat van Hem scheidt.

(c.) Het derde drietal geeft de volledige vertoning. Het is nu duidelijk Jahweh die in de hemelen dondert, en de Allerhoogste die Zijn stem geeft. En we zien waar de pijlen inslaan: Zijn pijlen zijn bliksemschichten, waarmee Messias' vijanden worden verstrooid en ontkracht. De aarde wordt tot op haar fundamenteën blootgelegd, en de kanalen van de wateren worden gezien: woorden die ons herinneren aan Israëls doortocht door de Zee, en die in de toekomst ook hun vervulling kunnen vinden in het opdrogen van de Eufraat. (Openb. 16:12.)

Het oordeel van God is ook de openbaring van de aarde in alle tijden, en zal uiteindelijk het zedelijk karakter van heel haar geschiedenis verklaren. Dit is een groot doel van de profetie, om ons in staat te stellen vooraf met God te oordelen over de toestand van de dingen waar wij nu doorheen gaan, overeenkomstig dat uiteindelijke oordeel waarin wij vinden dat zij zullen eindigen. En zal die uiteindelijke openbaring niet in zekere zin ook de eeuwige bescherming van Zijn volk zijn tegen alle macht van het kwaad, waarvan de bronnen dan zullen worden blootgelegd? De Schrift spreekt over die dag als de dag van openbaring; en dit zal zeker niet van het individu alleen voor zichzelf zijn, maar van allen in de aanwezigheid van allen; waardoor allen licht zien in Gods licht. Zal niet de 'heiligheid der waarheid' aldus volledig bevestigd en vastgesteld worden voor de eeuwigheid,

verzegeld met het brede zegel van God, en aangetoond door het voorbeeld van allen, zowel de kwaden als de goeden? Zullen de geopende boeken dan niet in feite en effectief de Deuteronomium van het zo bereikte land zijn voor iedere pelgrim?

(d) We komen nu bij de ervaring van de bevrijding, waarin we uitingen van zwakheid vinden, die op het eerste gezicht zouden kunnen doen twijfelen of het wel de stem van de Heer is die hier wordt gehoord. Maar het verband verzekert ons ervan, en de plaats van volkomen menselijke afhankelijkheid is de plaats die Hij in de hele psalm inneemt. Zo was het dat Hij, nadat Hij de last van de zonde op zich had genomen en Zijn leven had afgelegd, Zich in vrede overgaf in de hand van de Vader, om het afgelegde leven weer van Hem te nemen. We hebben gezien dat de taal van de zestiende psalm de uitdrukking is van dit vertrouwen: 'daarom is mijn hart blij, en mijn heerlijkheid verheugt zich; ook mijn vlees zal veilig rusten; want Gij zult mijn ziel niet aan Sheol overlaten, noch zult Gij Uw vrome toestaan het verderf te zien.' Zo is opstanding Zijn rechtvaardiging van God, het zegel dat op Zijn volbrachte werk wordt gezet; de rechtvaardiging dus van allen voor wie Hij staat, - van allen die door genade in Hem geloven. In deze identificatie van Zichzelf met hen, komt Hij voor het ogenblik in de plaats van zwakheid en eenvoudige afhankelijkheid van de arm van een Ander voor bevrijding.

'Hij reikte van boven, Hij nam mij; Hij trok mij uit vele wateren.' In de laatste zin hebben we een woord dat slechts eenmaal wordt gebruikt naast in de uitleg van de naam die aan Mozes is gegeven, en waarvan die is afgeleid; maar de verwijzing is slechts bij wijze van vergelijking; want een grotere dan Mozes is hier. 'Hij verlost mij van

mijn sterke vijand en van hen die mij haatten, want zij waren te sterk voor mij. De bevrijding is dus de manifestatie en heerlijkheid van Jahweh zelf. 'Zij confronteerden mij ten dage van mijn rampspoed; maar Jahweh was mijn verblijf.'

Jahweh's karakter wordt zo naar voren gebracht, zoals het de heerlijkheid van het evangelie is in elk deel, dat het Hem openbaart. Wij 'geloven in Hem die Jezus, onze Heer, uit de doden heeft opgewekt.' Zo weten wij dat Hij voor ons is, zowel in Zijn gerechtigheid als in Zijn liefde, en juist die eigenschap die wij als zondaars het meest moesten vrezen, is datgene waarop wij, vanwege het werk van Christus voor zondaars, met ongestoorde zekerheid kunnen rusten. Het is Zijn gerechtigheid die de gelovige in Jezus rechtvaardigt. Het is Zijn gerechtigheid die wij nu 'in Christus' zijn 'gemaakt'. (2 Kor. 5:21.)

4. Maar nu moet ons het karakter worden getoond van Hem voor wie God aldus binnenkomt; en in dit gedeelte, onder het nummer dat zowel van beproeving als van praktische wandel spreekt, hebben wij (naast het karakter van God zelf geplaatst) Zijn verzekerde en volmaakte aanspraak om gehoord en beantwoord te worden. Niets is onmiskenbaarder in de Heer, zoals wij Hem zien in de volle waarheid van het mens-zijn op aarde, dan de duidelijke en nadrukkelijke aanname van onbesmette volmaaktheid te allen tijde. Hoewel Hij 'zachtmoedig en nederig van hart' was, en duidelijk in Zijn uitspraak over de gevallen toestand van de mens, neemt Hij nooit een moment Zijn plaats in onder de mensen in enige zin die de geringste gelijkenis met hen in dit opzicht zou kunnen impliceren. Zijn afgescheidenheid is inderdaad zo duidelijk dat Hij die niet veel hoeft te bevestigen. Toch kan Hij zeggen als de grond van de voortdurende aanwezigheid van

de Vader bij Hem (gemanifesteerd door Zijn machtige werken), - 'Ik doe altijd die dingen die Hem behagen.' En aan Zijn tegenstanders kan Hij zelfs als een vraag stellen waarop maar één antwoord mogelijk is: 'Wie van u overtuigt Mij van zonde?' (Johannes 8:29, 46.).

De psalmist beweert hier voor Degene die hij verpersoonlijkt een soortgelijke volmaaktheid, die David voor zichzelf, in zijn 'laatste woorden', afwijst. Zo zou inderdaad iedereen onder de mensen kunnen zijn. Hij is het in wie de Vader, door de hemelen daartoe te openen, Zijn vreugde verkondigt, die, zoals we gezien hebben, de echte Spreker is, - de ware David, die ook Davids zaad is.

(a) De goddelijke vreugde in Hem heeft haar grond en rechtvaardiging in Zijn volmaakte gehoorzaamheid. Hij is rechtvaardig niet alleen in opzet, maar ook in de reinheid van Zijn handen. Bij Hem is niet de ellende van het tekortschieten van het einde van Zijn verlangen en doel. Wat Hij ontwerpt voert Hij uit. Zoals Hij spreekt, zo is Hij; en Zijn spreken is met volle kennis. Zo kan Hij zeggen: 'Ik heb Jahweh's wegen onderhouden'; en Zijn beloning is overeenkomstig Zijn gerechtigheid.

(b) De meting van alles bij Hem is ook niet door Zijn eigen gedachten. Hij is geen wet voor Zichzelf, noch doet Hij eenvoudig wat goed is in Zijn eigen ogen. Wetende wat Hij is, zou men dat misschien verwachten; en als inspiratie de zwakke en feilbare zaak was die de mensen er nu van maken, zou je de absolute eerbied niet kunnen verklaren die Hij, die zelfs als mens de Geest Hem zonder maat gegeven had, er ooit aan gegeven heeft. 'Maar hoe moet dan de Schrift vervuld worden?' was bij Hem een beslissend argument. Aan het kruis, met de brandende dorst van de gekruisigden op Hem, is

het alleen 'opdat de Schrift vervuld zou worden', dat Hij uiting geeft aan dit verlangen. Waarlijk, dan kon Hij zeggen: 'Al Zijn oordelen waren voor Mijn aangezicht, en Ik heb Zijn inzetten niet van Mij verwijderd.' Dit was geen aarzelende of fragmentarische of onevenwichtige gehoorzaamheid. Alles was in de juiste verhouding en perfecte symmetrie. Het was gehoorzaamheid: de wil van God die Hem in alle dingen erkende en bestuurde.

'Ik was ook volmaakt met Hem,' zegt Hij: 'en ik behoedde mijzelf voor perversiteit die de mijne was.' * Het woord 'ongerechtigheid' in de gewone versie betekent, naar men zegt, 'perversiteit' - de geest die de kracht van de goddelijke bevelen zou verdraaien of terzijde schuiven. En opnieuw bevestigt Hij dat Jahweh Hem heeft beloofd naar Zijn gerechtigheid en naar de reinheid van Zijn handen voor die heilige ogen.

{*Versie 25, 'Genadig' is geen adequate weergave voor chasid, noch lijken wij in staat de antithese te geven in het Engels 'pious' kan niet worden toegepast op God, noch is 'holy' de kracht als toegepast op Hem. De term die hier past bij God en mens samen moet de genegenheid uitdrukken van de relatie van de mens tot God, en van Zijn kant tot de mens.}

{De vertaling hier, die afwijkt van die in 2 Sam. 22, hoewel niet de eenvoudigste, is volgens mij de werkelijke betekenis van me-avoni. Geier, Delitzsch en Cheyne zijn het erover eens dat dit de betekenis is, en er lijkt geen enkele manier om 'mijn ongerechtigheid' te verzoenen met de volmaaktheid van de mens, Christus Jezus.}

Nu wordt het karakter van God hier naast gezet. Hij handelt met mensen naar wat Hij ziet dat ze zijn. De gezindheid die zij jegens Hem tonen, toont Hij in gelijke menselijkheid jegens hen; de houding die zij aannemen neemt Hij aan; terwijl Zijn genade hen natuurlijk smeekt om dat wat vervreemd en vijandig is, te veranderen en zich met Hem te verzoenen. Maar dit laatste heeft geen toepassing op Hem die hier voor ons staat, en komt daarom niet binnen.

Dan brengt Hij de verhevenen omlaag en redt de nederigen; en de dood is datgene waardoor God alle hoogmoed van de mens nivelleert, en van de dood zelf degenen opricht die het vonnis ervan in de praktische betekenis ervan hebben aanvaard. Zo hebben wij het beginsel van de opstanding, waarin de macht van God buiten het vonnis om handelt, het zo bevestigt en toch zijn genade toont. En deze genade, op deze wijze, heeft Hij getoond in Christus, en ook getoond aan een volk dat in genade met Hem vereenzelvigd is.

Dit is dus de God voor wie Christus staat, en die hem antwoordt, - al bukt Hij zich tot de dood om het antwoord te vinden, vanwege zijn vereenzelviging met de nood van anderen.

5. Wij worden nu naar de toekomst gevoerd, om dit antwoord te zien, zoals het zijn uitwerking krijgt in het oordeel over de volken die God en zijn Gezalfde hebben verworpen. De huidige tijd moeten we niet verwachten te vinden in de profetie van het Oude Testament; en zo gaat in die waarop de Heer zich beroept in de synagoge van Nazareth (Jes. 61:1-2), 'het aangename jaar des Heren,' dat Hij daar moest verkondigen, onmiddellijk over in de 'dag van het oordeel van onze God,' en zo in het herstel van Israël. De psalm is hier op dezelfde manier verbonden met Joodse hoop en beloften. De

lijdende Christus wordt in de verheffing de Overwinnaar en Rechter. Als Zoon des mensen komt Hij in de wolken des hemels; als Zoon des mensen is al het oordeel aan Hem opgedragen. Zo handhaaft Hij nog steeds zijn afhankelijkheid: 'Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden tot Uw voetbank maak.' We hoeven ons dan ook niet te verwonderen dat Hij als Spreker aan het begin van dit gedeelte op eenzelfde manier zijn macht aan God toeschrijft.

(a) Behalve dat dit een vijfde gedeelte van de psalm is, heeft dit weer vijf onderafdelingen, waarbij de verzen nog steeds in drietallen staan, God openbaart zich nog steeds in allen, Jahweh wordt gekend in het oordeel dat Hij uitvoert.

'Want Gij zijt het die mijn lamp verlicht: Jahweh, mijn God, verlicht mijn duisternis.' Zo mag Hij zeggen, die, hoewel de Zoon van God, in de duisternis van de verlating aan het kruis is geweest. Wij denken natuurlijk aan de lamp van de tabernakel en de identificatie van de goddelijke heerlijkheid (het goud) met de amandelvriucht van de opstanding, het teken van de komende zomer, en wij herinneren ons hoe Hij in de Openbaring wordt voorgesteld als de 'Getrouwe Getuige, en de Eerstgeborene der doden, en' - zoals Hij rechtstreeks zal worden geopenbaard - 'de Heerser over de koningen der aarde.' (Openb. 1:5.) Juist waar Hij als deze laatste naar buiten komt, mogen wij Hem eerst zien als gekomen uit de duisternis, waar Hij alle belemmering voor de zegen van de aarde heeft weggenomen, zodat wij ons mogen verheugen in Zijn machtsovername en bezit van de erfenis die nu van Hem is.

Alle vijanden en hindernissen moeten nu voor Hem wijken: 'Want door U loop ik door een troep, en door mijn God spring ik over

een muur.' En dan hebben we het karakter bevestigd van Hem die de Koning vertegenwoordigt en in wiens macht Hij handelt: de Machtige, volmaakt in Zijn weg; de Onveranderlijke, wiens woord wordt beproefd; en de zekere verdediging van allen die hun toevlucht tot Hem nemen.

(b) En wie anders is God? Waar anders is de rots van vertrouwen voor het geloof? Dit is de vraag die snel zal worden gesteld wanneer Christus verschijnt. Want nu is de tijd aangebroken waarvan is voorspeld dat 'Jahweh Koning zal zijn over de gehele aarde; te dien dage zal er één Jahweh zijn, en Zijn Naam één.' (Zach. 14:9). Heidendom wordt terstond weggevaagd; alle vormen van afgoderij worden tezamen tot een einde gebracht; ontrouw zal van de aarde ophouden, en agnosticisme zal er niet meer zijn: ook al kan het hart van de mens de bekende evenzeer weigeren, als het eens 'de onbekende God' deed.

Deze Machtige omgordt met kracht degene wiens plaats daarom nog steeds een is van liefdevolle dienst aan Hem, en maakt zijn weg volmaakt als de Zijne. Zijn vooruitgang is daarom ononderbroken. 'Hij maakt mijn voeten als die der hinden,' - in staat om alle moeilijkheden te overwinnen, - 'en zet Mij op mijn hoogten,' de bergen van het uitverkoren land. Want in die dag 'zal de berg van het huis van Jahweh gevestigd zijn op de toppen van de bergen, en verheven zijn boven de heuvels; en alle volken zullen tot hem stromen.' (Jes. 2:2). Want Jahweh's troon in Sion zal opnieuw en eindelijk gevuld worden met een menselijke huurder, die Hem volmaakt zal vertegenwoordigen; en 'de regering zal op Zijn schouder rusten,' wiens naam Wonderbaarlijk, Raadsman, de Machtige God, de Vader der eeuwigheid,* de Vredevorst zal heten.' (Jes. 9:6.)

{*Niet 'eeuwige Vader', wat tot verkeerde gedachten heeft geleid, maar 'Vader der eeuwigheid': Degene die alle dingen in de toestand brengt waarin zij eeuwig zullen blijven.}

(c) Maar de manier waarop dit wordt gerealiseerd is niet, zoals men zou kunnen denken, door de prediking van het evangelie van de vrede. Het moet de 'uitwerking van gerechtigheid' zijn, en de Davidische fase van het koninkrijk moet voorafgaan aan de Solomonische. We keren daarom terug naar Hem als de krijgskoning: Zijn handen getraind voor oorlog; Zelf ondoordringbaar bedekt met het schild van Gods heil; ondersteund door Zijn sterke rechterhand; en daarbij, even zachtmoedig als een Veroveraar als in Zijn leven van genade van weleer, zegt Hij: 'Uw neerbuigendheid heeft ook Mij groot gemaakt.' Zijn stappen worden nog steeds geleid door Hem die aldus ruimte maakt voor ieder die Hij neemt; en Zijn enkels wankelen niet.

(d) Zo zien wij Zijn vijanden nu voor Hem neergeworpen: Hij achtervolgt hen en haalt hen in; zij vallen en staan niet op; en opnieuw is het God die Hem omgordt met de kracht die Hij openbaart, en de hardnekkige vijand onder Zijn voeten werpt.

(e) Het einde wordt bereikt in het vijfde deel. Zijn vijanden keren zich af en vluchten tevergeefs: God heeft hen overgegeven in Zijn hand. Eindelijk roepen zij in wanhoop, zelfs tot Jahweh nu; maar er is geen werkelijkheid in, en zij vinden geen Verlosser. Zij zijn neergeslagen als stof, en uitgestort als het slijk der straten.

6. De 'staf van ijzer' van de tweede psalm wordt nu geschetst in drie korte maar nadrukkelijke verzen. Hij is verlost van het streven van het volk - in Samuël, 'mijn' volk - Israël, in hun oude opstandige staat,

en tot hoofd van de volken gemaakt, een volk dat Hem voorheen onbekend was. Deze zijn gehoorzaam zodra zij van Hem horen; en er is een duidelijke macht die tegenstand verbiedt. Vreemdelingen van hart buigen noodgedwongen, hoewel ze zo blijven; en hier zien we al de oorzaak van die nieuwe opstand van het kwaad waarmee het duizendjarig rijk eindigt. En deze toestand laat zien waarom Satan, die duizend jaar lang in de afgrond gebonden was, aan het einde ervan mag komen om de werkelijkheid naar buiten te brengen. De zichtbare macht van God met de zegen die gepaard gaat met de heerschappij van de Messias is vergeefs gebleken om de mens tot God te brengen. Verzet tegen Hem is geen loutere vrucht van onwetendheid. In die dag zal er geen zijn: de aarde zal vervuld worden met de kennis van de Heer, zoals de wateren de zee bedekken'; en toch zal van zeer velen gezegd worden, zoals van hen ten tijde van Christus' vorige verblijf onder de mensen: 'Nu hebben zij zowel Mij als Mijn Vader gezien en gehaat.' (Johannes 15:24.)

Zo wordt de duivel toegestaan zijn laatste werk te doen. De vreselijke onverbeterlijkheid van de zonde wordt geopenbaard. Hij komt uit de terughoudendheid van duizend jaar; en met zijn ondergang eindelijk voor zijn ogen, om nog steeds onberouwvol de ondergang van anderen en zichzelf uit te werken. En de mensen aan hun kant keren zich af van de zegen waarin zij hebben gedeeld om te luisteren naar zijn bedrog. Zo vindt het laatste vers zijn vervulling: 'Zonen van de vreemdeling vervagen, en zijn bang uit hun dichte plaatsen.' Eindelijk is alles openbaar, en het werk van de proeftijd is voorbij: de eeuwigheid is in feite gekomen.

7. De laatste vijf verzen zijn een lofzang op God, met hetzelfde karakter als aan het begin van de psalm, en een korte opsomming van de verhalende barmhartigheden. Hij is de levende en onveranderlijke God, de Rots van het geloof, de Verlosser; de wrekende Rechter, onderwerper van de volken; de God van de opstanding, dus verheffend boven alle vijanden. Daarom wordt Hij geprezen onder de volkeren. En het slot viert het geheel als liefdevolle goedheid voor Jahweh's Koning, voor David en zijn zaad.

Zo eindigt duidelijk de eerste serie van deze psalmen; en in de negentiende gaan we terug om een nieuw begin te vinden.

Serie 2. (Psalm 19 - 21.)

Geloof dat het getuigenis van God omarmt en zich vastklampt aan het heil van Christus.

De tweede serie vertoont dus meteen een ander karakter dan de eerste. Christus is daarin niet langer de spreker, en in de negentiende psalm zelfs niet langer het onderwerp. In plaats daarvan hebben we de schepping en de wet, de grote getuigenissen van God voordat Christus kwam, - hoewel deze zeker Christus op het oog hadden, en bedoeld waren om tot Hem te leiden. Zo vullen de twintigste en eenentwintigste psalm die volgen het goddelijk getuigenis aan met het getuigenis van Christus zelf in Zijn werk en de gevolgen daarvan voor de mensen. De werkelijke diepte van het verzoenend werk moet inderdaad nog worden onderzocht in de bekende psalm die volgt; maar we hebben hier Zijn werk als offer, en het resultaat in zekere zin voor het geloof dat het aanneemt. In dit gedeelte hebben we daarom

‘geloof dat het getuigenis van God omhelst en het heil van Christus aangrijpt’.

Psalm 19.

De kracht van de schepping en van de wet.

Aan de voornaamste musicus: een psalm van David.

De negentiende psalm geeft ons dus het voorafgaande getuigenis voordat Christus kwam, maar dat het geloof realiseert als wat de apostel de wet noemt, - het ‘woord van het begin van Christus’. (Heb. 6:1, marg.) Als de kennis van de nieuwe mens is dat ‘Christus alles is,’ (Kol. 3:10-11,) dan moet Hij zowel in de schepping als in de wet worden gevonden, of deze moeten terzijde worden geschoven als onwaardig voor beschouwing of aanzien.

En in feite lijkt dit bij velen het geval te zijn geweest; de vergelding is nu gekomen - wie kan zich dat afvragen? - dat de ene in handen valt van de hogere criticus voor uiteenzetting, de andere in die van de Darwinistische evolutionist. De Schrift heeft hier niet de verantwoordelijkheid voor, daar kunnen we zeker van zijn; en onze enige hoop is terug te keren naar de Schrift.

1. Zelfs de geloofsbelijdenis, die lang de apostelbelijdenis is genoemd, en die, hoewel dat niet zo is, sinds de negende eeuw het geloof van de westerse gemeente uitdrukt, - ja, de geloofsbelijdenis van Nicea, vijf eeuwen eerder, en opgesteld om de goddelijke glorie van Christus te handhaven, - beide schrijven het scheppingswerk alleen aan de

Vader toe. De apostel Paulus daarentegen verklaart over de Zoon, dat 'alle dingen door Hem en voor Hem geschapen zijn' (Kol. 1:16); en de apostel Johannes, dat 'door Hem', als het 'Woord van God', de Onthuller, 'alle dingen gemaakt zijn; en zonder Hem is niets gemaakt dat gemaakt is'. (Johannes 1:3.) Dus als 'het uitspansel het werk van Zijn handen vertelt', mogen we verwachten dat het niet zwijgt over Hem in wiens Persoon alleen de volledige openbaring van God heeft plaatsgevonden. En zij zwijgt niet: want de bol zelf die de dag brengt is, zoals wij lang geleden geleerd hebben, Zijn symbool; en de nacht wordt gevormd door de afwezigheid daarvan.

De schepping is het vroegste getuigenis van God aan de mens, hoewel, zodra de mens viel, hij behoefte had aan, en in de barmhartigheid van God vond, aanvulling daarop. Als de mensen dat de rug toekeerden, of het door hun eigen dwaasheid bedierven, bleef het getuigenis van de schepping over, en dat konden zij niet tot zwijgen brengen. 'Want de onzichtbare dingen van Hem worden van de schepping der wereld af duidelijk gezien, door de dingen die gemaakt zijn begrepen, namelijk Zijn eeuwige kracht en Godheid; zodat zij zonder verontschuldiging zijn.' (Rom. 1:20.)

Hier zijn het alleen de hemelen die als getuigenis naar voren worden gebracht, - die hemelen die zo suggestief zijn voor oneindigheid en macht, waaraan de sterren zich in hun banen ordelijk onderwerpen. 'De hemelen verkondigen de heerlijkheid van God,' - El, 'de Machtige'; 'en de uitgestrektheid vertelt het werk van Zijn handen.'

Het getuigenis is continu en progressief. De ene dag voegt zijn verhaal toe aan dat van een andere, en een nacht eveneens aan dat wat ervoor is gegaan. Nooit uitgeput, nooit eindigt het verhaal. De dag met zijn

vele stemmen, die elk door de veelheid ervan worden onderdrukt, is als een rivier van spraak die onophoudelijk doorstroomt; terwijl de nacht, met zijn stille ademhaling, in de stilte spreekt, misschien begrijpelijker voor het meer aandachtige oor.

Spraak schrijft de psalmist dus toe aan de schepping; en hij meent het: hij wil ons laten weten dat hij ten volle meent wat hij zegt. Het is 'spraak' en het zijn 'woorden', zegt hij, - echt dat: woorden, in weerwil van de spot van de scepticus, - in weerwil van de saaiheid van het volk van God zelf, - woorden die echt gehoord kunnen worden door hen die ernaar luisteren. Een arme, platte, onrendabele zaak om te zeggen, beweert de hogere criticus van de dag: weg ermee! wat heeft het voor zin om ons te laten weten dat woorden betekenis hebben? Maar, inderdaad, het heeft weinig zin om aan te dringen op datgene wat uiteindelijk zo zwak gerealiseerd of zelfs begrepen wordt. Toegegeven, er is iets bekend als 'natuurlijke theologie', dat studenten in goddelijkheid geacht worden te bestuderen, en een paar anderen weten er iets van, - hoeveel hoort de gemiddelde christen van dit voortdurende getuigenis aan God van de vele stemmen van de dag en de nacht? In hoeverre zijn de natuurwetenschappen tegenwoordig tot God bekeerd? Nog meer moeten we ons afvragen, in hoeverre zijn ze gekerstend? Wat zou ons leven anders zijn, als dit zo was!

{*Dus Cheyne, in zijn pretentieuze boek over de Psalmen, waarin de hele parade van moderne geleerdheid wordt opgevoerd om de eenvoudige gelovige te verzekeren hoe onmogelijk het voor hem is om ze op een andere manier goed te begrijpen. Deze schrijver heeft een gave voor het ruiken van de lucht van een bepaalde periode - vooral de Maccabeese - rond een psalm, en weet door een instinct dat hem

niet kan misleiden hoe onmogelijk het is voor een schrijver om zich te verheffen - of verheven te worden - boven zijn 'periode'. 'Tempora mutantur, et nos mutamur in illis.' We zullen hem een voorbeeld laten geven van zijn methode en resultaten, zoals we die vinden in zijn recente bundel Bampton Lectures (pp. 191,192): - 'Laat deze spreker dan voor zichzelf zeggen dat hij geen scherp onderscheid kan maken tussen het tijdperk van David en dat van bijvoorbeeld Jesaja. De laatste is geen christen, noch is de eerste een heiden. Het is mogelijk, dat als wij een voldoende aantal van de meer godsdienstige psalmen van David hadden, wij daarin enige echte verwantschap met de godsdienst van Jesaja zouden kunnen ontdekken [?!].

Maar men kan zich afvragen of deze affiniteiten een onkritische waarnemer zouden hebben getroffen; en vooral of David (die geen kerkleider was zoals Zoroaster) of zelfs Jesaja kon dromen van kerkelijke hymnen zoals die in het Psalter staan. Dat David een begaafd musicus was, wordt inderdaad bevestigd, niet alleen door de profeet (Amos 6:5, maar niet volgens de Septuagint), maar door een van de allervroegste historische overleveringen (1 Sam. 16:14-23), en we mogen aannemen dat hij ook, net als de Arabische prinsdichter Imra al Kais, als een 'zoete liedmaker' (2 Sam. 23:1) zijn half-primitieve volk kon boeien. Zijn poëzie zou natuurlijk vooral een incidenteel karakter hebben. De vroege rassen vervielen snel in de stemmingen van vreugde en verdriet, die beide de diensten van de dichter vereisten;' [voor de diensten van de criticus, nu zo essentieel, konden zij, zo lijkt het, zich op de een of andere manier veroorloven te wachten!] 'maar, vreemd genoeg, zo hartstochtelijk als de Israëlieten van dansen hielden (vgl. 1 Sam. 20:11, Jer. 30:19, Jer. 31:4), de enige twee onmiskenbaar Davidische composities zijn in de

elegische stijl. U kent ze heel goed: de ene staat in 2 Sam. 1:19-27, de andere in 2 Sam. 3:33-34. ... Maar hoewel dit misschien de enige authentieke exemplaren van Davids werk zijn, en zijn postume roem voornamelijk rustte op zijn wereldlijke poëzie (Amos 6:5), hoeven we niet aan te nemen dat al zijn composities een niet-religieus karakter hadden.'!!!

Dit komt van een 'Oriël Professor of the Interpretation of Holy Scripture' in Oxford, en een kanunnik van Rochester. Wij zullen het niet herzien: het is een piramide die nauwelijks op zijn top zal staan, zoals de vermetele theoreticus zich voorstelt. Het is inderdaad plechtig te weten dat de schrijver voor een systeem dat overal datgene uit de Schrift verwijderd waardoor het inderdaad 'het woord van God' is, aanspraak maakt op 'de voortdurende leiding zowel van de Gemeente als van elke gelovige christen door de Heilige Geest'. (Bampton Lectures, p. 25.) Dit, en 'het principe van de Kenosis [of, zoals het onlangs is geparafraseerd, de zelfbeperking] van de Goddelijke Zoon' lijken Prof. Cheyne 'de enige mogelijke basis voor een hervorming van de apologetiek die past bij onze Engelse orthodoxie.' Men schrikt ervoor terug om dit in het duidelijke Engels te zeggen dat nodig is om het over te brengen aan elke eenvoudige christen. Het betekent juist dit: dat de enige manier om de verminkte Bijbel, die ons door de critici wordt nagelaten, te redden van de verachting van de ongelovigheid, is om de verminking ervan toe te schrijven aan de Geest van God die in de critici werkt, en hen leidt naar een hoger standpunt dan de Heer zelf, met de beperking van de menselijke onwetendheid waartoe Hij behaagde zich te verlagen, ooit heeft bereikt!!! Dit is, helaas, nu 'onze Engelse orthodoxie', en onbevreesde kritiek van het soort dat wordt aangehaald wordt nu aangeprezen als

‘onbevreesd GELOOF in de Paracleet’. De vijand van de waarheid komt zeker ‘binnen als een vloed’. Moge de Geest van de Heer een standaard tegen hem opheffen!}

Het is waar dat de taal hier parabolisch is: als zodanig gebruikte de Heer het; op deze manier nam Hij de natuur op, zonder verontschuldiging, - soms zonder uitleg. En toen Hij dit bij een bepaalde gelegenheid had gedaan, en de discipelen Hem om uitleg vroegen, berispte Hij hen voor hun behoefte daaraan. ‘Kent gij deze gelijkenis niet?’ vroeg Hij: ‘en hoe zult gij dan alle gelijkenissen kennen?’ (Markus 4:13.) Prachtige woorden, die laten zien wat Hij van ons verwacht! - Die ook laten zien wat een rijkdom aan begrip de onze kan zijn. Als de natuur op deze manier het rijk van de gelijkenissen is, hoe moet de natuur dan in al haar uitgestrektheid voor ons open liggen! Hoe vertrouwd zouden haar stemmen, na alle eeuwen van kennismaking, voor ons moeten klinken! Maar als wij Christus niet de Leraar van de natuurlijke dingen voor ons willen laten zijn, is het niet moeilijk om te voorspellen wie op Zijn plaats zal komen en ons zal onderwijzen. Want de strijd tussen Christus en de duivel laat geen neutraliteit toe: wat niet voor Christus is, is tegen Hem; op de onbezette grond groeit onkruid en doornen en struiken. De natuur zelf kan ons dit soort dingen leren.

Laat ons dan de schande op ons nemen, dat zo iets eenvoudig afgedwongen moet worden, als dat de spraak van de natuur bedoeld is om gehoord te worden. Als de universele getuige, is haar leer niet bedoeld om esoterisch te zijn, maar voor iedereen. In feite is de spraak van alle mensen, hoe pervers ook, in de woorden van de natuur. De grofste en eenvoudigste gebruiken de meeste beeldtekens. ‘Hun lijn

is uitgegaan over de hele aarde, en hun woorden tot aan de uiteinden van de wereld.’

{De Septuagint geeft ‘geluid’ en dit citeert de apostel in Rom. 10.}

Dwars door deze hemelen, vanuit zijn kamer aan de uiteinden ervan, gaat de onwankelbare zon uit; in eeuwige kracht, de vreugde verspreidend die verbonden is met zijn aanwezigheid: want ‘het is een aangename zaak de zon te aanschouwen.’ Hij lijkt inderdaad de vreugde van kracht, - de vreugde die voortkomt uit gerealiseerde bekwaamheid. Altijd zijn plaats innemend, - altijd vol ornaat, - altijd het centrum van licht, hoewel de wolken van de aarde zich verzamelen en hem insluiten, - altijd het centrum van warmte, hoewel de winter zijn barrière van vorst tegen hem opwerpt, - duisternis en kou en dood het zekere gevolg van zijn afwezigheid: als dit dan een gelijkenis is, is er dan enige mogelijke manier om het te interpreteren? Of onthult de Schrift de betekenis ervan niet?

De Bruidegom die uit zijn kamer komt, die tegelijkertijd de ‘Zonder gerechtigheid’ is die ‘zal opgaan met genezing in zijn vleugels’, bron van licht, van leven, van vruchtbaarheid, voor de hele aarde die zich in zijn stralen verheugt: zullen wij dit beeld bekijken en toch theïsme, maar geen christologie vinden in de lessen van de natuur? Of zullen we minachtend spreken over ‘gelijkenissen’ als slechts een ingenieus spel van fantasie, schitterend misschien, maar onwerkelijk, niet geworteld in de natuur der dingen? In staat om daarom geen diepe, ware, (zo u wilt,) wetenschappelijke blik in die natuur te geven? Neen, dit is hun echte geestelijke equivalent, en geest is de essentie van de dingen, en geeft de wet van de uiterlijke natuur. Zoals er van Israëls geschiedenis gezegd wordt, dat ‘al deze dingen hun als

typen overkwamen,' zo is het waar van de natuur dat al deze dingen zo gerangschikt en geordend zijn, dat zij de ware weerspiegeling van de heerlijkheid van God zou zijn; - zodat haar stemmen Hem zouden vertellen.

En in plaats van onwetenschappelijk te zijn, zou het volgen hiervan ons de ware wetenschap geven, ons verlossen van veel dat de grootste verwarring veroorzaakt, het materiële en geestelijke in volmaakte overeenstemming brengen, en God in alles wat Hij gemaakt heeft. Is dit te wensen? Het is het enige dat alle kennis waarde geeft. Het is datgene wat alleen de wetenschap zelf kan vestigen; nee, haar opheffen in de sfeer van het eeuwige! Het zal haar onmetelijke verheffing zijn. Tenslotte zal het onze Bijbel tot de vereniger en sleutel van elke vorm van kennis maken, en Christus, in resultaat, de som ervan. Is dit, Christelijke lezer, iets wenselijks? Is het voor u iets geloofwaardigs? Het is datgene waarvan de apostel ons verzekert, dat de kennis van de 'nieuwe mens', 'vernieuwd in kennis naar het beeld van Hem die hem geschapen heeft,' is dat 'Christus ALLES is en in allen.' (Kol. 3:10-11.)

Als dit begrepen werd, hoe zou ons verstand dan geopend en verruimd worden om de waarheid in ons op te nemen langs alle wegen die voor ons openstaan! Wat een gids zouden we moeten hebben in die diepten die niet door louter menselijk verstand te doorgronden zijn - 'de Geest' die 'alle dingen doorzoekt, ja, de diepe dingen van God'. (1 Kor. 2:10.) Wat een standaard om alle principes van de wetenschap te beoordelen! Wat een bevestiging van elk door elk als deze twee getuigen (Zijn woord en werk) in één harmonieus getuigenis werden

gebracht! Wat een bevrediging van de verlangens van het hart dat naar God verlangt!

Niet tevergeefs dus heeft de psalmist in zijn beschouwing van de hemelen dit beeld van de Heerser van de dag, deze heerlijke bron van energie voor de aarde, zoals de wetenschap van die tijd niet zou aarzelen erover te spreken, aangebracht. Door dit te doen, heeft hij ons slechts Christus gepredikt uit een tekst die breed in de hemelen is geschreven. En het is mooi om hiervan terug te keren naar het eerste hoofdstuk van Genesis, en te zien hoe de boeken van de natuur en van de Schrift samen beginnen met de ontvouwing van Christus! Het 'licht' van de eerste dag (dat God is, in zijn geestelijke betekenis), op de vierde, op zijn materiële kandelaar gezet, als de oudtestamentische openbaring van God, wordt voor ons in het Nieuwe de heerlijkheid van de Eniggeborene in de Mens Christus Jezus. En dit is wat ons kan verzekeren van de wetenschap van Mozes, dat zij aldus verzegeld is met het zegel van de Koning der koningen. Christus is erin, een levend beeld, een gelijkenis die voor zichzelf spreekt zoals getekend door de Auteur van de natuur zelf, en zo werkelijk nog steeds, dag na dag, spraak uitsprekt. Mozes was slechts de schrijver die deze uiting optekende, maar een getrouwe.

Dienstbaarheid is gezegend werk als het waar is, en Christus versmaadt dit karakter van Dienaar het minst. In het vijfde vers zien we Hem als deze, Zijn door God bepaalde koers aanhoudend, Zijn 'omloop', die Hem terugbrengt om in de morgen op Zijn plaats te zijn, de tijdwaarnemer van de aarde, zoals alle anderen. Kijk maar wat dieper, dit lijkt misschien allemaal verstoord: het is de aarde die op zichzelf draait, zelfs terwijl zij om Hem heen cirkelt; en dit stelt

alleen de ware relatie vast, tenslotte, tussen de ziel en Christus: aan Hem is zij haar gehoorzaamheid verschuldigd, en draait om Hem heen, en trouw aan Hem is de weg waarin wij Hem vinden, 'trouw en waarachtig'. Toch was de eerste gedachte niet onwaar, maar in zekere zin de meest ware. De band tussen de aarde en de zon is wederzijds, zoals de wet van de zwaartekracht ons verzekert, het sterkt aan de kant van de zon, die voortdurend haar vruchtbare licht en warmte over de aarde uitstort, 'niets verborgen voor de hitte daarvan'. De 'mindere is gezegend van de betere.' Dienaar van God voor ons, Dienaar zelfs voor ons in Zijn liefde, dit en Zijn Heerschappij zijn niet tegengesteld of strijdig in de Christus van God. Terwijl al onze veranderingen, (die, zonder gepaste zelfkennis, de Zijne kunnen lijken,) al wat zij van ons bekend maken, slechts Zijn trouw aan de gewijde weg van volmaakte wijsheid en juiste regering goedkeuren.

Dit is, natuurlijk, slechts een illustratie, - een typisch voorbeeld van het onderwijs van de natuur. Het is alles wat we hier kunnen verwachten. We moeten nu luisteren naar een ander getuigenis.

2. De schepping getuigt van God, die als Schepper geen verschil van volkeren of klassen kent. Jood en niet-Jood zijn gelijk in Zijn ogen, en de mensen als geheel 'Zijn nageslacht'. Maar zij - niet Hij - zijn hiervan afgeweken. Vandaar, zelfs in het belang van de mensen in het algemeen, de oproep van Israël uit de naties, om de bewaarder van de waarheid te zijn waarvan zij aan alle kanten waren afgeweken, anders voorbestemd om uit de wereld verloren te gaan. Vandaar haar noodzakelijke afzondering, terwijl zij toch in het centrum van de grote lijnen van het wereldverkeer lag: als een van haar eigen

vluchtsteden, met haar wegen aan alle kanten opgehouden, en haar veilige bewaring voor de mens die erheen vluchtte.

Israëls wet was dus een getuigenis van Jahweh, Israëls God; die natuurlijk ook de Schepper is, de God van allen, maar als het ware door het ongeloof van de mensen naar deze uitzonderlijke plaats gedreven. Zo wordt alleen bij Israël het zuivere verslag van de schepping zelf gevonden, dat in Assyrië en Babylonië is overgoten met de perversies van mensen die zich van de waarheid afkeren en zich overgeven aan fabels. Er is een overvloedig bewijs in de vergelijking van deze, dat in het begin het verslag één was, en dat zij dus de waarheid hadden, die zij hadden opgegeven. ‘Toen zij God kenden, verheerlijkten zij Hem niet als God en waren niet dankbaar, maar werden ijdel in hun verbeelding en hun dwaze hart werd verduisterd.’

Israël was in zichzelf geen haar beter, en niet vanwege enige beterheid in hen nam God hen op. Ook onder hen, als de waarheid werd gevonden, werd zij gevonden in voortdurende strijd met het kwaad en het ongeloof van de mensen. Als zij werd gehandhaafd, werd zij gehandhaafd met een sterke hand die kastijdt om ongerechtigheid. Hun geschiedenis is, zoals Mozes tegen hen getuigde, die van een koppig en ongehoorzaam volk; en wat is tot op onze dag de geschiedenis geweest van het belijdende volk van God?

Maar Hij had in Zijn hart doeleinden van liefde tot de mens die vervuld moesten worden, die de eeuwen langzaam, omdat alles groot en volledig voor de ogen van het heelal geschreven moest worden, en vastgelegd op de tafelen van de eeuwige herinnering, - weliswaar langzaam, maar toch onophoudelijk, moesten uitwerken. Israël was in die doeleinden de uitverkorene van God; en Jahweh, Zijn

verbondsnaam met hen, werpt als een wal tegen de macht van het kwaad het pand op van Zijn onveranderlijkheid en waarheid. Zijn wet is dus onbuigzaam, als gegrond op de heiligheid van Zijn natuur, en toch onverbrekkelijk verbonden met deze doeleinden van Zijn genade. Als zij veroordeelde en vernederde, was zij toch een 'bediening' - een bediening van liefde door dit te doen, - een 'bediening van de dood' en 'van veroordeling'. (2 Kor. 3:7, 9.) Op zichzelf 'heilig, rechtvaardig en goed' was het de verrukking van de vernieuwde natuur. Maar het effect was juist daarom de verootmoediging van de mens voor God, de vernedering van alle eigengerechtigheid, en dus uiteindelijk de voorbereiding op het evangelie van de verlossing.

Het getuigenis van de wet heeft dan zijn juiste plaats in deze negentiende psalm, waar het gevonden wordt; en gevonden in dit dubbele karakter ook, als getuigenis van de heiligheid van God, en dus het doorzoeken van het hart voor God. In de volgende psalm gaan we over tot het heil waartoe de weg aldus is bereid.

'De wet van Jahweh is volmaakt, en herstelt de ziel': bekeren,' in de ruimere zin van het woord, zou niet verkeerd zijn, - d.w.z. afkeren van een verkeerde weg. Torah, 'de wet', betekent letterlijk datgene wat de weg wijst; en als 'volmaakt' is het een onfeilbare gids. Haar zekerheid van leiding is daarom wat hier wordt verklaard. De ziel als het impulsieve deel van de menselijke natuur is datgene wat moet worden gekeerd of afgeremd van het volgen van zijn eigen neigingen, en daarom wordt het hier genoemd. Hoe zalig om de zekerheid te hebben die gevonden wordt in het luisteren naar Gods stem. Het is duidelijk het eerste punt van alle zegeningen. Afgezien daarvan zijn wijsheid en dwaasheid, heiligheid en onheiligheid, namen, en

niets anders. Wij trachten God te behagen, en weten niet maar wij beledigen Hem. De weg naar de hemel kan uiteindelijk de weg naar de hel zijn, want 'er is een weg die de mens recht schijnt, maar het einde daarvan is de weg des doods.' (Spr. 14:12). Wanneer God heeft gesproken en wij Zijn stem hebben gehoord, dan wordt onze weg die van de eenvoudige gehoorzaamheid; wij hoeven het niet te bewijzen door resultaten, die te laat komen om ons te helpen bij wat voor ons ligt. Resultaten, voor zover deze zelfs betrouwbaar zijn, getuigen slechts van wat, aangezien het verleden is, reeds voorbij is.

Maar op Gods weg, - beseffend dat wij er zijn, - zijn de resultaten in Zijn hand. 'De knecht weet niet wat zijn heer doet'; maar de knecht van God kan er zeker van zijn dat de macht in Zijn hand is om de doelen van onfeilbare wijsheid uit te voeren. Hij mag daarom gerust zijn. 'Grote vrede hebben zij die Uw wet liefhebben, en niets zal hen doen struikelen.' (Ps. 119:165, kantl.)

Dit is wat, ten eerste, - onbetaalbare zegen is het! - de wet van de Heer verzekert: een hart in rust. Men mag de toekomst niet kennen, maar hij kent zijn huidige Gids: en de toekomst kan geen teleurstelling of verrassing hebben voor Hem die het einde ziet van het begin.

En hiermee komt het tweede deel van het vers hier overeen. 'Het getuigenis van Jahweh' heeft een heel andere grondslag dan dat van de 'wet'. Het beroep ervan is niet, zoals dat van de laatste, op gezag, maar op feit en waarheid; en 'het getuigenis van Jahweh is zeker,' zonder mogelijkheid tot omverwerping. Zijn lippen zijn de lippen van de waarheid; voor Hem die de Almachtige is, is het nog onmogelijk te liegen; dag tot dag, nacht tot nacht, verzamelen een voortdurend toenemende ervaring die Zijn trouw verkondigt. Zodat

Zijn getuigenis 'de eenvoudigen' of onervarenen wijs maakt met de wijsheid van de ervaring. Geloof is dus geen lichtgelovigheid. Men hoeft er de ogen niet voor te sluiten. Hij die Licht is, leidt in het licht. Vraag, onderzoek, gebruik elk vermogen dat Hij heeft gegeven: zij zullen niet beschaamd worden; alleen overvleugeld, als eindig door het Oneindige, en gezegend en uitgelokt door het overvleugelen zelf. Geen ziel die tot God wordt gebracht, maar het intellect breidt zich uit zoals het hart dat doet. Christus die binnenin woont, moet de plaats van zijn woning vergroten. Zijn ontvangen getuigenis maakt de eenvoudigen wijs.

Het volgende couplet spreekt van zedelijk onderscheidingsvermogen, dat een verschil maakt; maar de gebruikte termen zijn niet precies wat wij gewend zijn, en moeten volgens het parallellisme samengevoegd worden, om duidelijk gezien te worden. We hebben hier aan de ene kant niet de wet als geheel, maar haar 'voorschriften', - de details waarin, met 'regel op regel', de toepassing van haar beginselen wordt gemaakt op alle omstandigheden van het dagelijks leven. Deze concrete vormen tonen ons duidelijker de beginselen die zij belichamen, en het 'gebod van Jahweh', hoewel geen meervoud, is alleen zo bedoeld om het ene voorschrift grondiger te individualiseren.

De voorschriften van Jahweh zijn juist; het gebod van Jahweh is zuiver: zo hebben we nu het morele karakter. Wat zich met deze respectievelijk verbindt is dat de juiste voorschriften 'het hart verblijden,' het zuivere gebod 'de ogen verlicht.' Het parallellisme wordt hier in stand gehouden doordat de laatste zin wordt opgevat als aanduiding van opwekking, verkwikking, zoals toen Jonathan de honing in het bos proefde, er wordt gezegd dat 'zijn ogen werden

verlicht.’ De numerieke structuur lijkt te pleiten voor een andere betekenis, en één die misschien meer in overeenstemming is met het parallisme zelf, dat niet slechts een herhaling moet zijn, maar een vooruitgang in betekenis. In Efeziërs vinden we (Ef. 1:18, R.V.) ‘met de ogen van uw hart verlicht,’ - een uitdrukking die de twee delen hiervan met elkaar verbindt. Het hart is inderdaad datgene wat grotendeels de ogen beheerst; en de vreugde van het hart in Jahweh’s voorschriften stelt de ogen in staat om goed te onderscheiden. Uit het tegendeel hiervan vloeit in feite alle dwaling voort.

In de derde parallel, in overeenstemming met de numerieke betekenis ervan, komen we tot het beginsel dat aan dit alles ten grondslag ligt, namelijk ‘de vrees van Jahweh’ zelf, en dat ‘rein’ is, - bevrijd van de bezoedeling die toenadering tot of gemeenschap met Hem verbiedt. Het heeft dus de echte elementen van duurzaamheid in zich; want de gunst van God heeft dat; wat in overeenstemming is met Zijn gezindheid blijft. Zo zijn ook de oordelen van Jahweh, waaraan de vrees voor Hem ons doet vastklampen, waarheid; en dus, volgens de primaire betekenis van het woord, vast en stabiel. ‘Zij zijn geheel rechtvaardig’; en de rechtvaardige is een eeuwig fundament.’ (Spr. 10:25.)

Uit dit alles vloeit de waarde voort die de ervaring aan deze goddelijke woorden hecht: ‘begeerlijker dan goud,’ - veel ervan en verfijsd; en om van te genieten, zoeter naar de smaak dan de zuiverste honing, die valt en niet uit de raat wordt geperst.

Ook het geweten wordt erdoor geoefend; iets wat de ware dienaar van God kan waarderen. Gelukkig is hij die het licht van Gods woord kan uitnodigen om heel zijn hart te doorzoeken en geen straal ervan

schuwt. De gevonden 'beloning' is zowel een tegenwoordige als een toekomstige, - in die dag waarop geen reserve meer mogelijk zal zijn.

3. Het derde en laatste deel van de psalm is een gebed tot God zelf, in wiens aanwezigheid de ziel aldus is gebracht, om zichzelf naakt en open te vinden voor Ogen die verder zien dan alles waarvan het volste zelfbewustzijn zich bewust kan zijn. En deze ontoegankelijke diepten, wat zijn die? Wat kan daarin verschijnen, wanneer de geheimen van alle harten worden blootgelegd? Helaas, het is niet vanwege hun diepgang, maar vanwege hun kronkelige labyrinten komt de moeilijkheid - de onmogelijkheid - van verkenning: 'Het hart is bedrieglijk boven alles ... wie kan het kennen?'

Onze troost moet dus zijn dat wij ons van onszelf afwenden tot Hem in wie wij een vertrouwen kunnen hebben dat wij in onszelf niet kunnen hebben; en in de wetenschap dat Hij ons volledig kent, maar zich toch niet van ons afwendt om wat Hij weet. Wij kunnen de vreugde begrijpen van de vrouw van Samaria, die de Christus had gevonden in Hem die haar alles had verteld wat zij had gedaan. Maar Hij had haar eerst het hart van God geopend en haar verzekerd van haar welkom bij Hem. Genade had haar de waarheid verkondigd, en haar blij gemaakt dat het haar verteld werd.

Dus hier, met de overtuiging 'wie begrijpt zijn fouten?' wendt de psalmist zich in vertrouwen tot God met het gebed: 'Bevrijd mij van de dingen die voor mij verborgen zijn.' Zonden zijn niet onschuldig omdat ze onbekend zijn. Het zijn nog steeds zonden, getuige de offerwet. (Lev. 4:2, 13, enz.) Het stof van een verontreinigende wereld strijkt stilletjes op ons neer, en de spiegel van het geweten wordt afgestompt voordat we het beseffen. Het bekken en de handdoek

in de hand van de Heer (Johannes 13) zijn nodig, niet als we ons alleen maar bewust zijn van het kwaad, maar omdat we ons te weinig bewust zijn. Verharding is niet alleen door de openlijke voorzijde van de zonde; voor de christen is het meer in het algemeen door haar bedrieglijkheid. (Hebr. 3:13.) Satan presenteert zich in het algemeen niet als Satan, noch de zonde als zonde; maar het kleed verandert niets van zijn karakter.

Tussen zonden van onwetendheid en aanmatigende zonden bestaat natuurlijk een immens verschil. Terwijl alle zonde, zoals reeds gezegd, zonde is, en het gebrek aan kennis ons nooit kan rechtvaardigen, met Gods woord in onze hand, en Hijzelf zo toegankelijk voor onze verlichting, toch sluit een zonde begaan in echte onwetendheid God niet uit zoals een zonde tegen het geweten dat doet. Als dat zo was, zou de gemeenschap voor iedereen onmogelijk zijn, zonder praktische perfectie. Maar Hij is teder en genadig, en van oneindig mededogen. Het zou dit niet zijn om voorbij te gaan aan datgene wat een geest van 'opstandigheid' bepleit, die tornt aan Zijn bekende wil. Ook hier moeten we oppassen; want we kunnen Zijn wil geweld aandoen door te weigeren het licht te zoeken, maar ook door te weigeren het te volgen als we het hebben. En dit, zo moeten we vrezen, is de oorzaak van vele verwoeste levens onder de kinderen van God. Zij weten weliswaar niet op welke kwade wegen zij zich bevinden, maar toch hebben zij zich als het ware instinctief afgekeerd en de kennis geweigerd. Niet bereid om gestoord te worden, of om de prijs van de waarheid te verdragen, geven zij het zoeken ervan op. Maar zij kunnen niet zo ontsnappen aan de gevolgen van echte ongehoorzaamheid, hoe vreselijk die op een dag ook zullen zijn.

We kunnen onze bescherming alleen vinden in het heiligdom. De Heer zelf is onze constante noodzaak; en het zelfvertrouwen is heilzaam dat ons dicht bij Hem houdt. Dus de roep hier nu: 'Houdt ook Uw knecht terug van aanmatigende zonden; laat ze niet over mij heersen; dan zal ik oprecht zijn; ik zal onschuldig zijn aan grote opstandigheid.' En de psalm eindigt met het verlangen naar positieve heiliging, - de aanvaarding van hart en mond voor God - deze God, gekend in de kracht van Zijn heil ooit (Joh. 4:22), - 'Jahweh, mijn Rots en mijn Verlosser.'

Psalm 20.

Christus en Zijn verlossing.

Aan de voornaamste musicus: een psalm van David,

Met het laatste woord van de negentiende psalm wordt de grondtoon geslagen van wat volgt. Dit is werkelijk een gezegende psalm, en de schoonheid ervan zal des te meer gezien worden, naarmate we er meer over nadenken. Niet dat daar veel verwondering over bestaat: de glans van al Gods juwelen wordt slechts verduisterd door onze onverschilligheid.

De twee psalmen die nu voor ons liggen zijn ongetwijfeld Joods; en het ontbreken van het besef hiervan veroorzaakt veel van de moeilijkheid om hun ware karakter te onderscheiden. We moeten onderscheid maken tussen de vorm en de essentie, - of liever gezegd, openlijk aan het oude volk van God alles geven wat hun toebehoort; en door dat

te doen zullen we zeker vinden wat van ons is, en van hoe weinig we onszelf hebben beroofd door deze loutere rechtvaardigheid. De Christus van de heidenen is ook Israëls Messias; en waar wij Hem ook vinden, wij hebben onze onvervreembare aanspraak op en belang bij Hem. Op Zijn hoofd staan vele kronen; maar deze kunnen zeker niet de kenmerken verhullen waarmee wij vertrouwd zijn.

De twintigste psalm spreekt over Christus en Zijn heil, objectief gegeven, zoals het volk het overweegt, en niet, zoals in de tweeëntwintigste, subjectief, als de taal en de ervaring van de Heer zelf. Dit is, zoals eerder is gezegd, de manier waarop de middelste drie van de negen psalmen, waarvan deze de centrale is, ons de ontvangst van de Messias door het geloof laten zien. De profetie is hier even direct als Jesaja's beeld van Jahweh's Knecht, (Jes. 52:13 - 53,) en moet worden gegeven als een directe aankondiging, en niet, zoals in onze gewone versie, als een gebed. De negen verzen zijn, zoals gebruikelijk bij dit getal, 3 x 3, het symbool van goddelijke volheid en manifestatie versterkt door herhaling; waaruit het belang van de inhoud kan worden afgeleid.

1. Het eerste gedeelte verklaart dat God voor 'Zijn Gezalfde' is, die gezien wordt op de dag van Zijn 'straf', dat is die van Zijn 'offerande'. Deze Gezalfde is de Koning van Israël, wiens bevrijding in zekere zin de verlossing van Zijn volk is, en hun harten schijnt terug te brengen tot de herinnering aan Jahweh, hun God; en zo 'staan zij op en staan rechtop.' Het is niet moeilijk in te zien dat, hoe anders de psalm ook een gedeeltelijke vervulling heeft gehad, Christus alleen de volledige vervulling is. En het is deze interpretatie die de psalm zijn plaats geeft in de reeks psalmen die wij beschouwen. De gedeeltelijke, als geheel

genomen, zouden, als zij bevredigend en niet slechts giswerk konden worden opgemaakt, de eenheid van het boek verbreken en het karakter van de overblijvende fragmenten onmetelijk verlagen. Hoe onbeduidend zijn deze 'offers' en dit 'brandoffer' van een koning in zijn 'nood', of het nu Uzzia was of Asa of David zelf, vergeleken met dat ene offer van de glorierijke Koning, die altijd het grote onderwerp is van het getuigenis van de Geest.

Op deze manier bekeken, wordt er een vloed van licht geworpen op de psalm die hem volledig verandert. In het allereerste vers dus, waar de koning wordt gezien in zijn benauwdheid, is het de naam van de God van Jakob' die hem hoog plaatst. Dit is dan slechts een andere lezing van de nieuwtestamentische tekst dat 'Christus is opgewekt uit de doden door de heerlijkheid van de Vader.' (Rom. 6:4.) Gods 'naam' is Zijn heerlijkheid: het is de vertoning van Zichzelf. Dit is de zegening van het evangelie, dat God er in Zijn genade in getoond wordt. Ook hier kan de God van Jakob, als we ons de betekenis van deze naam Jakob realiseren en ons de geschiedenis in verband daarmee herinneren, waar het boek Genesis zo bij stilstaat, heel goed staan voor - ja voor niets anders dan - de God van genade. Alleen genade kon de 'verdringer' opnemen om van hem een Israël, een 'vorst van God' te maken. Zo is het voor de verklaring van Gods genade, - van het evangelie in zijn essentie, - dat Degene die hier gezien wordt, bevrijd is uit zijn benauwdheid, - op een hoge plaats gezet is. De opstanding en hemelvaart van Christus geven hieraan zijn volle en gezegende betekenis. Het verhaal is dat van Gods genade, hetzij in het uitgaan van het evangelie in zijn volheid nu, hetzij in de bevrijding van Israël in de komende dagen. Het is nog steeds het

werk van Christus dat het fundament is van alle zegen, en waardoor de heerlijkheid van God wordt getoond in overvloedige genade.

In het tweede vers ligt een tweeledig antwoord besloten; want het heiligdom en Sion staan in verschillende gedachtenlijnen. Het ene is de plaats van het priesterschap; het andere de zetel van de koninklijke macht. Christus is zowel Priester als Koning; maar dan kan, in verband met Hem, het heiligdom in het midden van Israël niet meer zijn dan 'de gestalte van het ware;' en dit wordt duidelijk verklaard in het zesde vers, waar het antwoord van God is 'vanuit zijn heilige hemel.' Dit is het antwoord waarmee wij nu, gezegend zij Zijn naam, vertrouwd zijn. Maar wij hebben het op zo'n manier opgevat dat het andere in diskrediet wordt gebracht, en dat er een moeilijkheid wordt gemaakt waar absolute eenvoud bestaat. Christus moet nog worden beantwoord vanuit Sion, - de koninklijke macht in Israël in Zijn hand gelegd. In die dag zullen de twee antwoorden in volledige overeenstemming worden gebracht: de 'priester naar de ordening van Melchizedek' zal een 'priester op zijn troon' zijn. De genade die in het priesterschap besloten ligt, zal geopenbaard worden in Hem die met absolute macht regeert; en dit zal volledige zegen zijn voor het volk van Zijn keuze.

Het derde vers, Leviticus-achtig, toont ons de basis van dit alles in offers. Het hele scala van offers komt hier binnen; want wat kan minder de verschillende volmaaktheden tonen van het ene offer dat eens en voor altijd de zonde heeft weggedaan voor iedere ziel die daarop vertrouwt? Maar toch neemt het brandoffer voor God zijn bijzondere plaats in. Geen wonder! Het is dat wat vertelt over de volmaakt beproefde gehoorzaamheid die volmaakt is bevonden, al

zijn zoete smaak naar buiten gebracht door de felheid van de vlam die het verteert.

Hoe gezegend wordt ons dan een beeld gegeven in deze drie verzen! Hoe onmogelijk kan het het beeld zijn van iemand anders dan Degene die het zo bewonderenswaardig afbeeldt!

2. Wij hebben nu de uitwerking van deze tussenkomst van God voor Hem in de bevrijding en zegening van Zijn volk. Dit is echter niet wat wij zullen vinden, wanneer Zijn werk ten volle verteld is - vergeving en verlossing van de zonde. Hij is hun Koning, en Zijn opstaan hangt natuurlijk samen met hun bevrijding. Dat dit in genade is, en moet zijn, hebben we al gezien; maar dit is vooralsnog meer nationaal dan individueel, en de diepte van hun nood is nog niet onderzocht.

We ontdekken echter meteen dat er raadgevingen van Zijn hart zijn, hoewel wat die zijn, moet worden afgeleid uit wat volgt. Ze zijn het werk waard dat de basis legt voor hun voltooiing; en het volk, zich verheugend in de naam van Jakobs God, de God der genade. Er is hier zeker een nationale beweging, tegenover vijanden, maar met vertrouwen; en duidelijk in Zijn voorspraak met wiens verzoeken hun harten in sympathie uitgaan. Het geloof in hen heeft zich met Hem verbonden, en dat geloof drukt zich uit in vreugdevolle zekerheid, in de stem van een gelovige natie in de laatste dag. Deze ontvangen nu het getuigenis waarmee de psalm begon, en het geloof van de profeet in het eerste deel ervan wordt eindelijk beantwoord door dat van een geslacht dat in de komende dagen nieuw voor God geboren zal worden. De overgang zal geen probleem zijn voor hen die elders een soortgelijke stijl van profetie hebben opgemerkt.* Zo zal Israël nog ontwaken tot de aanvaarding bij God van Hem die zij als

Gekruisigde hebben geweigerd en veracht. Zij hebben nog slechts de Stem gehoord die riep: 'Gij hoort niet', en voor de Stem die nu zegt: 'Gij hebt Mij gehoord' zijn zij doof en ongelovig geweest. Eindelijk zal het 'Ephatha' worden uitgesproken dat oren en tong hun functie zal geven, en zij zullen zeggen: 'Nu weet ik dat Jahweh Zijn Gezalfde redt! Hij antwoordt hem vanuit zijn heilige hemel, met de reddende kracht van zijn rechterhand.'

{*Zo is er in Jesaja 52:13 - 53:3 een soortgelijke overgang van de toekomst en de personificatie door de profet van het ongelooft (zoals hier het geloof) van een komend geslacht.}

3. Het derde gedeelte moet gekarakteriseerd worden als de opstanding van Israël. Wij zien hen in feite teruggebracht tot God, zoals zij door het geloof in Christus zullen zijn, met als noodzakelijk gevolg, dat zij God voor zich vinden. Het laatste vers, als we het moeten lezen volgens de gebruikelijke plaatsing in de zin, en gaat dan over tot de verdere ontdekking, vol van zegen, dat Messias, hun Koning, en Jahweh dezelfde zijn: een waarheid die zeker niet buiten de Psalmen om gaat, en die we volledig voor ons zullen vinden in het vierde boek.

De naam van God wordt hier nogmaals door hen uitgesproken. Zij mogen blij zijn dat zij zich die nu herinneren, na zo lange tijd van vergetelheid. Nu zullen zij zich niet beroemen op aards vertrouwen, maar alleen op Jahweh. Het zekere resultaat volgt: terwijl andere hoop bedriegt, openbaart Jahweh Zich voor hen. Hun vijanden (deze roemers) worden neergehaald en vallen. Israël staat op uit haar verdriet en vernedering en niet slechts tijdelijk: zij staan op en staan rechtop.

De psalm eindigt met een gebed, waarin Jahweh nog steeds wordt aangeroepen om te bevrijden, een gebed waarvan de ‘Koning’ wordt verzocht het te verhoren. Jahweh en de Koning zijn één!

Psalm 21.

Christus verschijnt in zijn heerlijkheid.

Aan de voornaamste musicus: een psalm van David.

De derde psalm van deze tussenreeks beeldt nu Christus af in Zijn heerlijkheid; hoewel er, als we hem eerst in dit licht bekijken, een natuurlijke teleurstelling is. Het uitzicht is nog steeds Joods en de heerlijkheid, hoewel inderdaad hemels, anders zou het niet de Zijne zijn, wordt echter gezien vanuit een aards standpunt. Zoals in de woorden van de Heer tot Nathanaël, ziet Israël de hemel geopend, en de engelen van God opstijgen en neerdalen [in aanwezigheid van] de Zoon des mensen. Een gezegende zaak om te zien, en die vele christenen nauwelijks bereiken, en die toch geen toegang is tot die geopende hemel zelf. Maar er is de vreugde van het zien van Iemand op wie de engelen wachten, die nog steeds ‘Zoon des mensen’ is, die op deze manier over Zichzelf spreekt, zich er niet voor schaamt, zich niet schaamt voor menselijke ‘broeders’ in hen die door Zijn bloed geheiligd zijn! Is het niet zo dat wazige, onduidelijke opvattingen over Christus als mens in de hemel er de oorzaak van zijn dat velen zoveel vreugde als deze verliezen? Toch hangt hiervan het duidelijke

befef af van onze plaats in Hem, die niet als God maar alleen als Mens kan zijn.

Ook van deze plaats 'in Hem' maken de Psalmen (samen met het Oude Testament in het algemeen) geen expliciete melding. (Ef. 3:4-6.) Het is hier de gezalfde Koning, Koning van Israël en de aarde, - een heerlijke zaak ook, om te aanschouwen! dat de hele wereld Hem gehoorzaam is, en de kostbare vruchten van die gehoorzaamheid gevonden worden. Ook wij kunnen hier met Israël zingen, en zouden in staat moeten zijn een noot boven hen te nemen.

Wat betreft de structuur van de psalm, er zijn drie delen in: twee van elk drie verzen die ons Zijn hogere heerlijkheid tonen en dan een derde en langere van zeven die spreekt van Zijn openbaring op aarde, die de dag is van openbaring ook wat betreft de aarde zelf, en van het rechtzetten van de dingen die de goddelozen, Zijn vijanden, er uit geworteld zijn.

1. Het eerste gedeelte spreekt van Zijn macht, die ook die van Jahweh is. Hij verheugt zich in Jahweh's kracht, en verheugt zich in Zijn heil. We zien dat Zijn mannelijkheid nog steeds wordt benadrukt, alle oordeel wordt aan Hem opgedragen omdat Hij de Zoon des mensen is. (Johannes 5:27.) Hij heeft in Zichzelf het volmaakte patroon van gehoorzaamheid gegeven, en heeft dus de morele titel om gehoorzaamheid te ontvangen. Hij eist niet meer dan Hij opgeeft; neen, Hij heeft meer opgebracht dan Hij ooit eist. Zijn weg naar de troon is die van het kruis. De doornen die op het pad van de mens zijn verzameld, hebben Hem een kroon opgeleverd. Hij heeft niet gezocht naar verhoging voor Zichzelf, die het niet nodig had, maar Hij heeft zich met oneindige neerbuigendheid gebogen

om de regering te aanvaarden die op Zijn schouders is gelegd, en die Hij aanneemt opdat Hij daarin de noden van de mensen, Zijn schepselen, kan bedienen, en de Goddelijke raad van genade en zegen kan vervullen.

Zo is de macht van God de Zijne. Hij kent het geheim van de macht, en heeft die verworven zoals wij die ook, in onze mate, kunnen verwerven. Want wie kan macht ontberen wiens eenvoudige en hoogste verlangen is de wil van God te doen in de overtuiging van zijn absolute goedheid, en Hem te verheerlijken? Helaas, wij zoeken macht, en maken het bereiken ervan onmogelijk door het motief waarvoor we het zoeken. Als wij die hadden, en haar niet voor Hem gebruikten, zouden wij haar tegen Hem gebruiken, - gebruiken haar daarom in alle opzichten voor onheil, en voor ellende voor onszelf. Waarom zou Hij, die zo wijs als goed is, haar dan aan ons geven? Zouden wij de energie van stoom in een machine van het spoor zetten? Is Hij minder wijs dan wij?

Maar hier is Een volledig bewezen en volkomen betrouwbaar 'het verlangen van zijn hart hebt Gij Hem gegeven, en hebt Hem het verzoek van zijn lippen niet ontzegt.' Niets eenvoudiger dan dat! 'Indien gij in Mij blijft, en mijn woorden in u blijven, zult gij vragen wat gij wilt, en het zal u geschieden.' (Johannes 15:7.) Dat is positief genoeg, en eenvoudig een perfecte weergave van het heersende gebed. Zijn woorden vormen de verlangens en besturen het hart; de wil is volmaakt en zo overwint het gebed. Christus de Heer, zelfs op de troon, is een Voorbeeld voor ons, alleen uitzonderlijk omdat Zijn volmaaktheid uitzonderlijk is.

Het is deze bevrediging van zijn verlangens die we daarom zien in het derde vers. God komt hem tegemoet met zegeningen die werkelijk zo zijn: een kroon van puur goud is op zijn hoofd gezet. Wat is dit anders dan de heerlijkheid van God, die Hij, als nu tronende, moet volbrengen? Want dit was het verlangen van Zijn hart, en dit is wat de figuur natuurlijk betekent: (figuur moet het natuurlijk zijn, als een profetie van Christus). Dit is in feite de eigenlijke betekenis van Zijn heerschappij, dat zoals door de mens de zonde was binnengekomen tot Zijn oneer, zo zal ook door de mens het kwaad ongedaan worden gemaakt, tot Zijn eeuwige lof. Zo zal ook Zijn werk in de schepping gerechtvaardigd zijn, en de schepping zelf voor eeuwig met God verbonden zijn. Christus is dus de 'Vader der eeuwigheid'.

2. Het tweede deel benadrukt deze afhankelijke plaats die Hij als mens heeft ingenomen. Gedaald in de dood, ontvangt Hij zelfs het leven zelf als gave van God; een eeuwig leven, dat zo het deel wordt van de nieuwe schepping, waarvan Hij het Hoofd is. 'Zijn heil' wordt op dezelfde manier een ware redding van myriaden mensen, waardoor het inderdaad groot wordt, en groot Zijn heerlijkheid. En deze eeuwige zegeningen vinden hun voltooiing in de tegenwoordigheid van God, die Hij voor hen betreedt, en waartoe zij ook in Hem toegang vinden. Zo worden in dit tweede deel de gevolgen gezien van die afhankelijke plaats die Hij heeft ingenomen; want al deze zegeningen zijn, anders dan die van het eerste deel, gedeelde zegeningen, zegeningen die Hem eigen zijn in het feit dat ze voor anderen verdiend zijn. En hoewel dit aan ons wordt overgelaten om te ontdekken, en niet duidelijk wordt uitgelegd; toch is de uitlegging in het licht van het Nieuwe Testament gemakkelijk. In al deze dingen is Hij de Vertegenwoordiger van anderen; en dit te zijn - de Redder

van menigten die Hem voor eeuwig zullen aanbidden. - Dit is zonder twijfel dat waarin 'Zijn heerlijkheid groot is in Uw heil.' We gaan nu over tot wat heel anders is dan dit alles.

3. Toch worden wij zelfs in Zijn verschijnen in heerlijkheid herinnerd aan de plaats die Hij heeft ingenomen, een afhankelijke plaats, waarvoor Hij zich niet schaamt. Zijn onveranderlijke stabiliteit van heerlijkheid is het antwoord op dat vertrouwen in Jahweh's standvastigheid dat in de diepten waarin Hij afdaalde nooit een moment wankelde. Zoals Hij geloofde, zo is het met Hem gedaan. Zijn zeker geloof vindt de Rots waarop het rust, en wordt beantwoord, zoals men met recht kan zeggen, door een geloof in Hem aan Gods zijde, dat alle goddelijke belangen kan toevertrouwen aan de zorg van Hem in wie de vreugde van de Vader is. Hoe wordt in deze hele psalm de 'Leidsman en Voleinder van het geloof' gezien, zelfs op de meest onwaarschijnlijke plaatsen! De beginselen die de hele tijd worden aangegeven gelden zowel voor ons als voor Hem, alleen voor Hem zijn beginselen die steeds Zijn opperste voortreffelijkheid verklaren; en dit is zoals het moet zijn.

Nu vindt Zijn hand al Zijn vijanden; niemand kan ontsnappen, wanneer het oog dat hen zoekt, alwetend is. De tijd van Zijn komst is de tijd die verordend is voor de vernietiging van de gebundelde tegenstand tegen Jahweh en Zijn Christus, die we hebben gevonden in de tweede psalm, en die dan, zoals alle profetie getuigt, in volle activiteit zal zijn. De vernietiging zal plotseling en volledig zijn, zoals voorgesteld in deze levendige beelden. Vrucht en zaad zullen beide van de aarde verdwijnen, want de tijd van haar bevrijding van

onderdrukking is nu gekomen - de tijd om 'degenen die de aarde vernietigen, te verdelgen'. (Openb. 11:18.)

De oorzaak van deze actie van de goddelijke macht wordt vermeld in het elfde vers: het is hun kwaadaardigheid tegen Christus, die, zoals wij weten, kan blijken uit de vervolging van Zijn volk. (Handelingen 9:4, en vergelijk Matt. 25:45.) In feite zal het Israëlitische overblijfsel bij de verschijning van de Heer uit de kaken van hun tegenstanders worden geplukt. (Zach. 14.) Het volgende vers zou wel eens kunnen spreken van de ontmanteling van deze verijdelde vijanden.

{Vers 12, Letterlijk, 'hun schouder omdraaien.'}

De psalm eindigt met een gebed dat Jahweh Zijn kracht op deze manier zou tonen; en Zijn volk zal Hem loven voor de bevrijdende kracht.

Serie 3. (Ps. 22 - 24.)

Verzoening en haar resultaten.

We zijn nu aangekomen bij de laatste serie van deze psalmen, het Leviticus deel, waarin, net als in dat boek, het hart van de verzoening aan ons wordt blootgelegd, wat inderdaad, hoewel op zo'n vreemde manier, het hart van God Zelf is: God in Zijn heiligheid; God in Zijn wonderlijke liefde. In beide opzichten verklaart de eerste psalm Hem hier; en de vreugde hiervan klinkt uit tot aan de einden der aarde. In de tweede psalm wordt stilgestaan bij de huidige bediening van de liefde, de grote Herder van de schapen, die uit de dood is opgewekt door het bloed van het eeuwige verbond, degenen die door Hem worden geleid vinden een overvloeiende zegen. In de derde

psalm wordt het einde bereikt: niet de hemel, want deze psalmen beschouwen, zoals wij weten, het aardse volk, maar wat het dichtstbij is op aarde, de toegang tot Jahweh's huis, en het staan in Zijn heilige plaats. Hiermee sluit de hele serie Messiaanse psalmen hier natuurlijk af.

Psalm 22.

De overeenstemming van goddelijke gerechtigheid en genade door het werk van een Unieke Lijder.

Aan de voornaamste musicus, betreffende de Hind der Dageraad; een psalm van David.

{Vers 1, In beide plaatsen 'EL', elders vertaald 'Machtig'.}

De tweeëntwintigste psalm is in sommige opzichten de meest opmerkelijke in het hele boek der Psalmen. De overname van de psalmist in de persoon van Hem die hij voorstelt is zo volledig, dat daaruit de moeilijkheden voortkomen van de uitleggers, bij wie het louter menselijke element alle heerlijkheid van het goddelijke heeft verduisterd. Als de betekenis van de eerste zes verzen van de psalm werkelijk wordt begrepen, is er maar Eén naar wie ze kan verwijzen: David zelf is evenzeer uitgesloten als ieder ander. Als het de essentie van verzoening is die hier voor ons ligt, is het dan David of iemand anders, behalve de Christus van God die verzoening kan doen voor mijn zonden? Hier rondkijken naar enige gedeeltelijke anticipatie

of suggestieve omstandigheden is volledig misplaatst: het feit hier is uniek in de menselijke geschiedenis.

Als de psalm van David is, wordt David hier helemaal van zijn voeten getild, uit zijn hele omgeving gehaald, door de kracht van die Geest die, zegt hij, door hem sprak en wiens woord op zijn tong lag. En dit is een leerzame waarschuwing, dat de Geest van God niet gebonden is aan de grenzen van het menselijk instrument dat Hij wil gebruiken. Het Nieuwe Testament past de psalm dus op de meest positieve en exclusieve manier toe op de Heer zelf; en Zijn aanname van de openingswoorden, met de manier waarop deze in de Schrift met elkaar verbonden zijn, en het verband van de psalm zelf hier met de omringende psalmen, dit alles verenigt zich om de interpretatie zo vast te leggen dat niemand er de juiste betekenis van zal kunnen afleiden, tenzij door het duidelijk af te wenden. Het is een hoeksteen in het goddelijke fundament waarop het hele bouwwerk van de waarheid is gebouwd; en God heeft gezorgd voor een onwrikbaar fundament.

Het toont ons, zoals reeds gezegd, het wezen van de verzoening, de overeenstemming van goddelijke gerechtigheid en genade in het werk van het kruis, dat het de glorie van het evangelie is om te verkondigen, maar dat het resultaat is van een uniek lijden. Het fundament van de vrede wordt gelegd in de diepste diepten van de duisternis, opdat het een bouwwerk kan ondersteunen dat tot de hemel zelf reikt en toegang geeft tot God in vertrouwen en geloofsvreugde. Mogen wij binnengaan in alle volheid van wat hier voor ons is geopend!

De titel van deze psalm is opmerkelijk. Aijelet Shahr, die onze gewone versie onvertaald laat, betekent de 'hinde van de dageraad',

een zeer merkwaardige uitdrukking, waarvan men, afgezien van de context hier, de betekenis zou kunnen betwijfelen. Maar, zoals Delitzsch opmerkt, verwijst het volgens de traditionele definitie naar 'het vroege licht dat voorafgaat aan de dageraad van de morgen, waarvan de eerste stralen worden vergeleken met de horens van een hinde'. Hij voegt eraan toe dat 'er een bepaling van de tijd in die zin is, die zowel in de Jeruzalemse als in de Babylonische Talmoed te vinden is: 'van de hinde van de morgenstond tot het oosten verlicht is.' Ook de toepassing die voor ons als christenen zo eenvoudig is, is niet vreemd aan de Joodse uiteenzetting. Zoals Delitzsch weer zegt: 'Zelfs de synagoge, voor zover zij een lijdende Messias erkent, hoort Hem hier spreken; en neemt de 'hinde van de morgen' als een naam van de Shechina (Israëls glorie-wolk), en als een symbool van de opkomende verlossing.' 'En de Targum herinnert aan het lam van het morgenoffer, dat werd geofferd zodra de wachter op het dak van de tempel uitriep: De eerste stralen van de morgen barsten los.'

Het is zeker dat deze psalm wijst op de ware ontmoetingsplaats van de duisternis en de dageraad; en de toegevoegde figuur van de hinde, hoewel niet direct sprekend over het offer, suggereert natuurlijk het lijden van iemand die achtervolgd wordt door de jagers, het beeld van de zachtmoedige onschuld blootgesteld aan de woede van zulke vervolgers als de psalmbeelden door honden en leeuwen. En toch, in een mysterie dat uitnodigt tot eerbiedig onderzoek, wordt dat wat zo verbonden is met de duisternis, niet minder vereenzelvigd met het opkomen van de gezegende dag. Hoeveel tedere en wonderlijke associaties zijn er hier voor ons! En naar wie alleen leiden zij ons als onderwerp van beschouwing in dit kostbaarste, door de Heilige Geest geïnspireerde geschrift?

1. Het eerste deel van de psalm bevat eenentwintig verzen, die ons het verzoenende werk zelf geven: een getal dat zeker veelzeggend is, vooral als we het vergelijken met de zesendertig verzen van de psalm van het schuldoffer, de negenenzestigste. Het schuldoffer is, zoals we hebben gezien bij het bekijken ervan, het regeringsoffer, zoals het idee van verzoening erin laat zien, en dat volgens een nauwkeurige schatting van de toegebrachte schade; en zesendertig - het nummer van de boeken van het Oude Testament, of 'wet' - geeft ons, als 3×12 (de goddelijke en regeringsgetallen), 'God in regering'. De huidige psalm spreekt van het zondoffer, waarin de goddelijke natuur in het geding is, niet de goddelijke regering; en 21 is natuurlijk 3×7 , de nadrukkelijke uitdrukking van een goddelijk en volmaakt werk.

Hieruit volgt echter niet, dat de onderverdeling van deze eenentwintig verzen hiermee overeenkomt; en in feite doet zij dat ook niet. Er wordt nog veel meer uitgedrukt, zoals we zullen zien; en de onderverdelingen zijn hier vijf in getal, waarbij de verzen respectievelijk staan als 3,5,3,7,3; de drieën leiden ons naar het goddelijke aspect van wat hier staat, zoals we kunnen veronderstellen. Elk aspect is perfect, daar kunnen we zeker van zijn. Als we het niet kunnen onderscheiden, laten we God dan niet beschuldigen van wat te wijten is aan onze kortzichtigheid, en niets anders.

Deze eerste afdeling van de psalm wordt het best gekenmerkt door één woord dat tegelijk de diepte openbaart waarin de Heer voor ons is neergedaald, en samen daarmee Zijn heerlijkheid die daar kon afdalen, belast met de vervulling van alle goddelijke raadsbesluiten, met de openbaring in die uiterste duisternis van alle heerlijkheid van God; staand waar geen andere voet dan de Zijne kon staan, en

daar de fundamenten leggend van een nieuwe schepping, die nooit verstoord zal worden; het schepsel een standvastig geluk gevend en God Zijn rust. 'Alleen' deed Hij dit: in menselijke zwakheid, maar in goddelijke kracht, 'alleen' op een plaats waar nog nooit een voet had gestaan en waar niemand meer zal komen. Alleen voor Hem kon er zo'n verlatenheid zijn; de hoogte van Zijn wezenlijke majesteit maakte slechts deel uit van de oneindige verschrikking, waarvoor geen andere ziel ruimte kon hebben dan de Zijne. Laten we ons hoofd buigen - laten we de diepste eerbied van ons hart uitdagen - terwijl we slechts kijken naar de buitenkant van datgene waar we nooit in kunnen komen, zelfs maar binnen de buitenste rand ervan; waarvan het de heerlijkheid van Zijn werk is dat Hij het ons onmogelijk heeft gemaakt ooit binnen te komen.

(a) In de eerste drie verzen wordt ons de betekenis verklaard van wat volgt: de aard van het lijden als onderscheidend van alle andere; de oorzaak ervan. De Lijder zelf stelt en beantwoordt de vraag: Waarom is dit? En het is inderdaad vreemd hoe weinig er is begrepen van wat ons zo duidelijk wordt voorgehouden. Maar als we het niet begrijpen, missen we de volle betekenis van de verzoening zelf. De roep die de Heer hier deed, was, zoals iedereen weet, in het uur van Zijn lijdensweg aan het kruis, een tijd die geheel uitzonderlijk was in haar karakter, en niet te verwarren met enige andere in Zijn aardse geschiedenis. Nergens anders was Hij de zondedragers. Niet zo in dat gezegende leven van Hem, dat zo'n schaduw zou hebben veranderd hoe smartelijk voor ons, stond Hij in onze plaats, onze Plaatsvervanger, maar 'droeg onze zonden in Zijn eigen lichaam aan de boom'. (1 Petrus 2:14.) Men zou denken dat dit voor christenen nauwelijks een verklaring nodig heeft, laat staan nadruk; en toch is

het nodig. Want wat betekent of impliceert het, dit dragen van de zonde? Vreugde, vrede, gemeenschap, het licht van Gods aangezicht? Of duisternis, kwelling, de vreselijke verschrikking van het 'tot vloek gemaakt zijn'? Kunnen deze dingen samengaan? Of liggen ze zo dicht bij elkaar dat het ene met het andere verward kan worden?

Hier dan, van lippen die zich onmogelijk konden vergissen, en in het uur van Zijn grootste nood, toen Hij verworpen, geminacht, misbruikt en gekruisigd werd door de mens, had Hij al het genot nodig van die gunst van God, in de zin waarvan Hij voortdurend gewandeld had; - hier, in de aanwezigheid van hen die in de boosaardigheid van hun hart zeiden: 'Er is geen heil voor Hem bij God': hier, buiten hun uiterste gedachten, als om alles te rechtvaardigen wat zij tegen Hem gedaan hadden, is Zijn eigen getuigenis dat God Hem verlaten had! Toch had Hij tevoren tegen Zijn vijanden gezegd: En Hij die Mij gezonden heeft, is met Mij; de Vader heeft Mij niet alleen gelaten, want Ik doe altijd de dingen die Hem behagen'. (Johannes 8:29.) Nu was de tijd gekomen die Hij toen voor zich scheen te hebben: zij hadden met vrijmoedige en beledigende handen 'de Zoon des mensen verhoogd is' (vers 28); zij hadden Hem als het ware met hun oordeel over Hem uitgesproken, aan God opgeofferd ter bekrachtiging van hun daad. 'Laat Hem uitleveren', zeiden zij, 'als Hij Hem wil hebben'; en de hemel was verduisterd, niet (zoals zij tenslotte hadden gevreesd) in toorn tegen hen, maar, zoals Zijn eigen stem het nu voor hen uitlegde, ten teken dat God Hem had verlaten!

Toch vroeg de stem: 'Waarom?' Verwachtte Hij dan een antwoord van die God die Hem verlaten had? Maar er kwam geen antwoord, zij hoorden het tenminste niet. Nog steeds hing de vreselijke last aan

de boom. Hij had anderen gered: ja, dat wisten ze! Maar nu hingen de handen machteloos. Hij kon zichzelf niet redden. Maar waarom kon Hij, die anderen had gered, zichzelf niet redden? Hadden zij niet enig belang bij die onbeantwoorde vraag van Hem?

Ze hadden terug kunnen keren naar deze tweeëntwintigste psalm, en het antwoord kunnen vinden: Hij had de sleutel in het slot gelaten, waar zij (en wij) hem konden vinden. Maar het is waar dat God Hem had verlaten: de Machtige; Zijn Machtige; en macht was er niet aan Zijn kant. Macht genoeg tegen Hem, en de strijd was helemaal niet te winnen door macht. Toch was het de crisis van het conflict dat onophoudelijk aan de gang was, sinds de mens van God was afgevallen. Hier was de strijd der veldslagen, de som van alle veldslagen, - de strijd tussen goed en kwaad op zijn hevigst. En hier was ook weer het goede schijnbaar verslagen, de hemel gaf geen klap, het bloed vloede weer als dat van Abel (maar dan zoveel beter dan dat van Abel), dat zo lang onverdroten had gestroomd.

Maar hier is triomf nederlaag: de regel van de strijd, 'zij die het zwaard nemen, zullen met het zwaard omkomen.' Goedheid is overwinnen door onderwerping en zonder aanmoediging; - overwinnen, niet met externe hulp, maar door zichzelf als goedheid gewoon; vertrouwend op een God die geen teken geeft.

Macht kan hier niets doen om een andere reden, en een diepere. Macht kan een wereld of een universum scheppen; zij kan de zonde niet opheffen, kan niet handelen alsof God onverschillig staat tegenover de zonde, kan de zondaar niet opnemen en hem rechtvaardigen, of hem zegenen terwijl hij niet gerechtvaardigd is. De macht in God kan niet handelen, noch de liefde, alsof dit Zijn

enige eigenschappen waren, of alleen zou kunnen handelen. Als God handelt, moet Hij handelen met alles wat Hij is; nee, als Hij rechtvaardigt, hier is het aan de gerechtigheid om uitspraak te doen: het is haar plaats om dat te doen; vragen over gerechtigheid kunnen alleen door gerechtigheid worden geregeld, en er staat geschreven: 'Wie de goddeloze rechtvaardigt, en wie de rechtvaardige veroordeelt, beiden zijn een gruwel voor Jahweh.' (Spr. 17:15.)

Maar zo gaat de kreet omhoog, zelfs van de lippen van een Job, - een jammerklacht die geen antwoord heeft: 'Hoe zal de mens rechtvaardig zijn bij God?' (Job 9:2) Hier huilt Eén, staande in de plaats van de mensen, met hetzelfde resultaat. Op deze vreselijke plaats is de hemel voor Hem verzegeld: er is geen antwoord, noch ontkomen aan de volledige strafmaat. Dit is in feite Job's vraag, hoewel opgenomen door een Ander, die, als er een ontsnapping is, die zeker zal vinden. Het conflict is echt; de kwelling is intens: geen andere weg te vinden dan dat de beker gedronken moet worden dwingt Hem het zweet als het ware van grote druppels bloed af, en een engel moet uit de hemel komen om Hem te sterken. Maar om Hem te sterken voor wat? Alleen om van de 'dag', waarin Hij nog 'Abba, Vader' kon roepen, verder te gaan naar de afschuwelijke 'nacht'. Zelfs in de hof, wat betreft het drinken van de beker, riep Hij al en werd niet gehoord; en ook het kruis had, zoals we weten, zowel zijn 'dag' als zijn 'nacht', toen de duisternis eroverheen viel. En daar komt geen engel! Geen hemelbewoner komt in de 'leegte' van die 'woeste diepte', waar uit de duisternis licht moet schijnen, maar waar nog geen straal van is.

Er is geen antwoord van God: wie anders kan het dan geven? Luister! Het is Zijn eigen stem temidden van de nog steeds niet verlichte

duisternis, - Zijn stem die antwoord geeft op Zichzelf, en God verkondigt in die verlatenheid waar Hij niet is, en Hem rechtvaardigt in die vreselijke verlating die de opperste kwelling van Zijn ziel is.

‘Maar Gij zijt heilig!’

Dit is dus het antwoord ‘waarom’: het is niet iets dat daar los van staat; het is niet wat waar blijft, ondanks dat er geen is. Het is het antwoord zelf; de oplossing van het mysterie; dat wat intelligentie geeft over wat hier is, en als enige een juiste intelligentie geeft. Het is vanwege de heiligheid van God dat Christus in die duisternis is waarvan de ‘duisternis over het hele land’ slechts het uiterlijke teken is. Het is omdat ‘Hij zuiverder ogen heeft dan het kwaad, en de ongerechtigheid niet kan aanschouwen’ (Hab. 1:13); en omdat op Hem, die hier het ware zondoffer is, de ongerechtigheid van ons allen is gelegd. Zo, en zo alleen, is het dat Hij ‘woont te midden van de lof van Israël’: deze twee dingen samen openbaren hier duidelijker de diepere werkelijkheid dan het bloed op de verzoendeksel op de verzoendag deed voor Israël boog de tent der samenkomst te midden van hun onreinheid (Lev. 16:16). Toch is hier wat overeenkomt, zoals duidelijk is.

Hoe zalig om te denken aan deze eenzame Lijder in de buitenplaats die de aanbidding van gloeiende harten aanschouwt waarmee God Zich voor altijd zou moeten omringen! Hier was de vraag van Job voor eeuwig beantwoord voor het geloof: de mens gezegend, God verheerlijkt voor eeuwig. Hoe duidelijk dat slechts Eén de betekenis van deze psalm kon vervullen; zoals slechts Eén op de plaats kon staan die erdoor wordt aangeduid.

(b) Maar de aard van deze plaats moet verder duidelijk worden gemaakt, en in contrast worden geplaatst met elke andere plaats, die iemand, zelfs de betrekkelijk rechtvaardigen onder de mensen, ooit hadden ingenomen. 'Onze vaders vertrouwden op U,' gaat de Stem verder: 'zij vertrouwden, en Gij hebt hen verlost.' Er was geen overeenkomst in deze verlaten van God met de ervaring van iemand in tijden hiervoor. 'Zij riepen tot U en werden verlost; zij vertrouwden op U en werden niet verward.' Toch was het niet vreemd dat het geloof zijn martelaren had. Als in de steek gelaten worden door God gewoon betekende dat ze overgeleverd waren aan de dood, naar de wil van hun vijanden, dan was er een overvloed aan zulke martelaren, zij 'die de wereld niet waardig waren'. Het kruis van Christus hiertoe reduceren is eenvoudigweg datgene eruit halen wat echte verzoening inhoudt. Als dit 'tot zonde gemaakt worden' zou zijn, dan zou geen martelaar die ooit gestorven is, ook tot zonde - of zondoffer - gemaakt zijn. Want het gaat hier niet om de waardigheid van de Lijder, maar om de plaats waar Hij leed, en dit is volgens de psalm zelf volstrekt uitzonderlijk. Juist dit verlaten zijn van God was voor Hem het onuitsprekelijke verschil.

Uitzonderlijk was het niet voor de mens om te lijden en te sterven. Elke vorm van dood die men zich kan voorstellen, heeft de mens misschien ondergaan. 'Maar ik', zegt deze unieke Lijder, 'ben een worm en geen mens': neergedaald tot een diepte ver beneden die van enig mens. Het woord (tolaath) is vooral van toepassing op de coccus (rode luis of kever) waaruit de scharlakenrode kleurstof van de tabernakel werd verkregen, natuurlijk door zijn dood: op die manier, hoe veelbetekenend voor de Ene voor ons! Maar alleen als lijdend onder het oordeel van de zonde kon dit waar zijn van Hem; inderdaad

wordt het woord gebruikt (Jes. 1:18) voor de kleur van de zonde, en die van een gruwelijke soort; en zo is de toepassing nog duidelijker: 'Hij is voor ons tot zonde gemaakt, die geen zonde gekend heeft, opdat wij in Hem de gerechtigheid Gods zouden worden.' (2 Kor. 5:21.)

Geen daad van mensen kon Hem tot zonde maken voor mensen, - geen lijden van mensen kon verzoening met God tot stand brengen: dat was wat er tot stand kwam door wat er tussen God en Zijn bezwaarde ziel, binnen die kamer met gordijnen, die alleen door Zijn voet mag worden betreden, en waaruit geen andere kreet voortkomt dan die ene zwangere, waarvan de betekenis hier zo ver mogelijk wordt geopenbaard voor de bevrediging van ons geweten en de aanbidding van onze harten. Wat de mens gewrocht heeft, kon alleen maar natuurlijk oordeel over de mens brengen. Wat Hij deed met God, en God door Hem, brengt uit de geslagen rots de rivier van goddelijke, almachtige genade voort.

De 'smaad der mensen' achtervolgde Hem in deze plaats die Hij voor de mensen had ingenomen, 'veracht' zelfs 'van het volk' (Israël) tot wie Hij speciaal was gezonden. Ja, Hij was de algemene spot van allen die Hem zagen. De evangeliën vermelden duidelijk dit hoofdschudden van de voorbijgangers, en de woorden van de psalm die de overpriesters met de schriftgeleerden en oudsten gebruikten in hun spot met Hem. Uiterlijk lijkt het alsof het de regering van God was die hen dit verwijt bezorgde; in feite was het hun hardheid en onbewustheid van hun eigen woestijn, alsmede van de heiligheid en barmhartigheid van God, die hen verblindde voor de betekenis van de Schriften die zij zo duidelijk vervulden.

(c) Drie verzen tonen ons nu het binnenste van het hart van de Lijder, en brengen ons terug tot de angst boven alle andere die Hij ervaart. Vanaf zijn geboorte als mens is God zijn toereikendheid en kracht geweest. Voortdurend is Hij van Hem afhankelijk geweest. Nu, in de tijd van zijn smart, is het voor Hem dat zijn ziel verlangt. Volmaakte afhankelijkheid van de almachtige God: dit is de volmaaktheid van de mensheid, en de absolute garantie van een onbesmet en vlekkeloos leven. Wat leidt tot dwaling dan onze eigen wijsheid? Wat is zonde anders dan de werking van onze eigen wil? Als de afhankelijkheid van Hem volledig zou zijn, voor zorg, leiding en al het goede, welke ruimte zou er dan zijn voor kwaad of dwaling? Het zou duidelijk onmogelijk zijn. Geloof is dus het grote werk, noodzakelijkerwijs; werken door liefde, die in vertrouwen als dit besloten ligt. En hier was Iemand in wie geloof en liefde overal in volle bezit waren, voor wie God alles was, en die, Hem niet hebbende, niets had. Toch riep Hij in het uur van zijn nood, en kreeg geen antwoord.

{Vers 10, Eli, ‘mijn Machtige.’}

(d) Wij hebben nu, in zeven verzen, de volledigheid van Zijn lijden door toedoen van de mens. Wat dit alles betreft, al kunnen wij het nalopen en als het ware de punten geven, wie kan de werkelijkheid inschatten voor Hem die niet Zijn gelijke had in vermogen tot verdriet, als tot begrip van alles wat in het menselijk hart kan bestaan? Toch was dit zelfs geen deel van de eigenaardige smart die de verzoeningspsalm werkelijk kenmerkt. Niets komt hier binnen in de schreeuw waarmee het begint: ‘Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?’

We worden eerst opgeroepen om de kracht van de tegenstanders te beseffen. Het zijn stieren, met hun gehoornde voorkant en roekeloze haast; sterke beesten die zich voeden op de vette weiden van Bashan, - mannen die 'volheid van brood' hadden vervuld met trots en brutaliteit. Die Kajafas, de Sadduceeër, de onbewuste profeet, bewust slechts beziel door het instinct van zelfbehoud, maar met ogen die even dof zijn voor de eeuwigheid als scherp voor de huidige dingen, was een type van veel meer van dit soort. Hoe zouden zij kijken naar deze Man van een andere sfeer en een andere wet, zo onbegrijpelijk voor hen! En als Hij dit voor hen was, hoe verschrikkelijk zouden zij dan voor Hem zijn, zo gevallen en vernederd als zij waren, dat zij van mensen slechts weidebeesten waren geworden!

Maar de figuur verandert, en we hebben in plaats van de stier de leeuw. De stier verplettert wat hem in de weg staat of gooit het weg; maar de leeuw verslindt. Het is het beeld van kracht, maar daarnaast van woestheid en roofzucht - 'als een leeuw die brult'. Zijn vijanden achtervolgen Hem met een toorn die met niets minder dan Zijn vernietiging genoeg neemt. Er is een specifieke haat tegen Hem, de tegenstand van hen, niet blind, maar die 'zowel Zichzelf als Zijn Vader hebben gezien en gehaat.'

En Hij die dit alles ontmoet, in welke toestand moet Hij dit verdragen? Hij komt uit de lijdensweg van de tuin; Hij staat voor de ergere lijdensweg van het kruis. Hun 'uur' is dat van de 'macht der duisternis' en van de verloochening van God. Welke kracht kan er zijn om zich te verzetten, wanneer de hand van de Vader zelf Hem de beker geeft? Zijn 'hart is gesmolten als was' in het offervuur van de toorn tegen de zonde.

Zo faalt zijn kracht, zijn tong splijt in zijn kaken: Hij is als iemand die al in het stof van de dood ligt, maar in feite leeft om het te beseffen, en dat het de hand van God is. God, en niet de mens, heeft Hem geplaatst waar Hij is.

Dan is er de oefening als gevolg van de stromen van ongerechtigheid die Hem werden toegestaan te overvallen. Hoe volmaakt werd de mens geopenbaard in de aanwezigheid van het kruis! 'Honden', harteloos, schaamteloos, onrein en slachtafval etend, jagend in roedels zoals 'de vergadering van boosdoeners' hier: verzameld door het schouwspel van ellende zonder weerga, waarvoor zij geen medelijden hadden, en waaraan geen ontkomen was: handen en voeten doorboord, met een ondraaglijke doodsstrijd genageld aan de boom der schande!

{Vers 17} Ik vind het niet gemakkelijk om dit vers naar nummer te karakteriseren, terwijl ik toch geloof dat de goddelijke betekenis van wat hier staat er echt door wordt uitgedrukt. Het sluit nauw aan bij het volgende vers, terwijl het toch apart is. Vergelijk de aantekeningen.}

Blootgesteld - elk bot te tellen - aan zulke ogen als deze, die kijken en staren en niet verblinden: niet beschaamd in de tegenwoordigheid van hun Rechter en Maker. Onder hen de kledingstukken verdelen die zij van Hem hebben weggenomen, en het lot werpen - in Israëel dat heilig is voor Jahweh (Spr. 16:33) - om te beslissen over de eigendom van dat naadloze priestergewaad dat Hem kenmerkt als wat Hij is, 'de Middelaar tussen God en mensen', van wie alle zegen van de mens afhangt. Maar dit is natuurlijk om de Evangeliën de psalm te laten interpreteren, of tenminste de interpretatie ervan volledig te maken. Beantwoordt het echter niet goed aan dat laatste nummer

dat tegenover het vers staat, - deze volledige ontleding van Christus, in de waanzin van hartstocht en ongeloof, van alles waaruit blijkt dat Hij is en geschikt is om te zijn - de tedere en barmhartige Verlosser van de mens?

De betekenis van de priesterlijke gewaden is elders bekeken. (Ex. 28 notes.) Maar op de verzoendag was het niet in de gewaden van heerlijkheid en schoonheid, maar in het eenvoudige witte linnen gewaad van onbesmette reinheid, dat de hogepriester het allerheiligste binnenging. Zo ging Christus, in de kracht van Zijn eigen volmaaktheid, (getest en naar voren gebracht in de vreselijke plaats waartoe Hij zich voor de mens had verlaagd) de hemel binnen, om voortaan nooit meer voor ons gesloten te worden. Was het dan niet in feite een teken van het meest plechtige karakter, dat de mensen Christus van zijn kleet ontdeden en Hem zo ontdaan voor de hoon van de mensen hielden? En wat paste er beter bij dan als het ware het lot te nemen dat God toebehoorde - het teken van Zijn soevereiniteit, zelfs in wat de mens 'ongeluk' noemt - om Hem, voor wie God de hoogste eer had verordend, daarmee te onteren en te vernederen?

Zo eindigt het verhaal van de menselijke kant van het kruis. De mens heeft zich er volledig in uitgesloofd. Wat kan er helaas nog meer van hem gezegd worden?

(e) Zo is alles voor God doorgenomen, en men ziet inderdaad hoe de hogepriester het heiligste binnengaat in het witte naadloze gewaad van volmaakte gerechtigheid. De tijd is gekomen om dat tot nu toe ongehoorde gebed te verhoren; en Hij is 'verhoord', zoals het wordt uitgedrukt in de brief aan de Hebreeën, 'om zijn vroomheid.' (Hebr.

5:7.) Hij is gegaan naar de plaats van uiterste beproeving onder de last en straf van een zonde die niet de zijne was, Zich overgevend in de handen van God om naar Zijn wil te lijden wat niemand buiten Hemzelf kon lijden. Wij mogen nu Zijn laatste oproep aan God horen, en ons verheugen in Zijn aankondiging van het antwoord, dat aan het kruis is gegeven en voor ons is opgetekend in het evangelie van Johannes, waar (zoals in Mattheüs en Marcus de kreet van overgave de intocht van de Heer in de duisternis laat zien), de woorden ‘Het is volbracht’ Zijn opkomst daaruit tonen. Rechtvaardigheid eist nu Zijn bevrijding op uit de plaats, waar God is verheerlijkt door onfeilbare gehoorzaamheid van Hem die er in ging voor anderen, en tot eer van God Zelf. ‘God is in Hem verheerlijkt; en indien God in Hem verheerlijkt is, zal God Hem ook in Zichzelf verheerlijken, en zal Hem terstond verheerlijken.’ (Johannes 13:32.)

Na de woorden die spreken over de uitputting van de bijzondere ‘beker’, moet Hij inderdaad sterven; want de dood maakt deel uit van datgene wat op de mens rust, wat Hem door onderwerping daaraan is gegeven om af te leggen. Dit is dus ook nodig om de verzoening volledig te laten zijn. Maar, voor Zijn ziel, wat is de dood, wanneer Hij opnieuw kan roepen: ‘Vader,’ en Zijn geest in vrede aan Hem overdragen? - wanneer Hijzelf nu weer de macht in handen kan nemen, zelfs door deze af te leggen?*

{ *De uitdrukking in Mattheüs is eigenlijk ‘Hij ontsloeg (apheke) zijn geest’ (Matt. 27:50). Zie voor de vergelijkende plaats in de verzoening van dood en toorn, en de wijze waarop het Nieuwe Testament daarover spreekt, de aantekeningen over het zondoffer, Lev. 4 (deel 1, blz. 289-291).}

Opnieuw wordt in deze psalm de oproep gedaan: ‘Maar Gij, Jahweh, zijt niet ver van Mij!’ Na alles wat de mens heeft gedaan of kan doen, en zonder dit te verlichten, (al is het voor de mens zelf dat dit zo onuitsprekelijk ernstig is), toch Waar is God? is de vraag der vragen. Daarom keert Hij hierop terug, smekend dat God, Zijn kracht zal verschijnen in Zijn naam Macht weigerde Hij voor Zichzelf om Hem te redden van deze plaats; ‘door macht kan niemand overwinnen’ wanneer hij daarin is. Maar de overwinning bereikt, komt de macht eindelijk noodzakelijk en volledig aan de kant van de Overwinnaar. ‘Red mijn ziel van het zwaard; mijn enige uit de macht van de hond.’ Dit is de volledige bevrijding, want het omvat al het andere, al zijn het de uiterlijke vijanden die worden overwogen. ‘Mijn ziel,’ zoals we zien door het gebruik ervan elders (Num. 23:10), is in het Hebreeuws het equivalent van ‘mijzelf,’ en ‘mijn enige’ beantwoordt daaraan in de parallel, hoewel sommigen het zouden geven als ‘mijn eenzame,’ en daarin een andere verwijzing zien naar wat inderdaad de overheersende gedachte is in dit hele eerste deel van de psalm. Verstoten zal de spreker echter niet meer zijn: hij is tot het uiterste beproefd; hij heeft zichzelf en alles waarmee hij wordt vereenzelvigd in de handen van God gelegd; de beslissing moet van hem uitgaan; alle macht is met hem: nu wordt hij beantwoord vanuit de horens van de oeros.

2. Het eerste deel van de psalm is beëindigd: het werk is voltooid, en door God als voltooid aanvaard. Gezegend zij God, Hij die alleen was in het verdriet is niet alleen in de vreugde die eruit voortkomt: Hij zal nooit meer alleen zijn. Het koren hiervoor is in de grond gevallen en gestorven. We moeten nu de vrucht ervan zien: Gods genade zal in steeds bredere kring uitvloeien en de kennis van de

Heer zal de aarde bedekken zoals de wateren de zee bedekken. In wat volgt lijken er drie delen te zijn: in het eerste is de Heer in het midden van de gemeente, die eerst uit een overblijfsel bestaat, maar zich uitbreidt tot het volk Israël, herleefd en bekeerd tot God; in het tweede verzamelt de 'grote gemeente' zich uit de hele wereld. In beide klinkt de stem die eens in verlaten verdriet riep en niet werd gehoord; terwijl de vreugde die alle harten vervult en de lof die van alle kanten tot God opgaat, voortkomen uit het gezegende feit dat Hij eindelijk werd gehoord. Het werk van de Geest om de waarheid te handhaven, en een geslacht voor de Heer als vrucht daarvan, wordt gegeven in het derde deel.

(a) In de tijd van Zijn bitterste benauwdheid hebben we geleerd hoe het hart van de Heer zich nog steeds kon wenden tot de gedachte aan Jahweh die woont te midden van de lofprijzingen van Zijn volk, en we herinneren ons dat de verzoendag, die zo verbonden is met deze kostbare psalm, hetzelfde benadrukt. Het is dan ook geen wonder dat Hij nu, onmiddellijk nadat Zijn gebed is verhoord, Jahweh's Naam verkondigt onder Zijn broeders, en looft in het midden van de gemeente. De apostel Johannes is het die ons het begin hiervan geeft in de boodschap die aan Maria Magdalena is toevertrouwd en Zijn verschijning onder de verzamelde discipelen. Het is gepast dat een vrouw als eerste de glorieuze aankondiging van Zijn opstanding en de gevolgen daarvan heeft gedaan: 'Ga en vertel mijn broeders dat Ik opga naar mijn Vader en uw Vader, en naar mijn God en uw God.'

Hier is de relatie gevestigd en de Goddelijke Naam verklaard; verklaard in relatie, de naam van Vader, met precies dat noodzakelijke onderscheid dat bewaard blijft tussen Hemzelf en Zijn volk, -

‘mijn Vader en uw Vader,’ niet ‘onze Vader,’ dat ons herinnert aan Zijn oneindige heerlijkheid die het behaagd heeft ons in zulk een verwantschap met Zichzelf op te nemen, terwijl het ook impliceert dat het door Hem is dat deze plaats aan ons is gegeven. Hier wordt de waarde van Zijn werk uiteengezet, en in termen die het hele volk van God omvatten, hoewel de heiligen van deze tijd de ‘eerstgeborenen’ (Hebr. 12:23) zijn in deze relatie. Gezegd is het te weten dat de grootste zegeningen ook de ruimste zijn: net als frisse lucht en zonlicht die, van Gods kant althans, voor iedereen gratis zijn. En zo betoogt de apostel dat ‘zowel Hij die heiligt als zij die geheilgd worden, allen uit één zijn, om welke reden Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen’. (Hebr. 2:11.) Hoe zoet en heerlijk om te behoren tot degenen van wie Hij zich vanwege hun afkomst ‘niet schaamt’!

De ‘vergadering’ hier, als zijnde een vergadering van dit karakter, heeft geen vervulling gehad, behalve in de christelijke tijd. In het Judaïsme was er geen bijeenkomst van die aard: de kinderen van God waren verstrooid door de noodzaak van een wettelijk systeem dat geen nabijheid tot God kon geven, omdat het geen geweten kon zuiveren, geen verblijfplaats kon geven aan de aanbieder voor God. Onder het nieuwe verbond echter zal Israël een vergadering van dit karakter zijn, een vergadering van rechtvaardigen waarin de goddelozen niet meer zullen staan; en tot Israël gaat de psalm nu verder. Zij die Jahweh tot nu toe slechts ‘vreesden’ moeten Hem nu loven, al het zaad van Jakob moet Hem verheerlijken, al het zaad van Israël moet Hem eerbiedigen. Want de weg van de Heer wordt op Jesaja’s wijze bereid - de bergen worden geëffend, de dalen gevuld. De nederigen zullen een wonderlijke verhoging vinden, en de genade van God zal

Hem doen vrezen. Gezegend is inderdaad de zelfvernedering die voortkomt uit de kennis van de wonderbaarlijke verlossing van het kruis. En zo moet het zijn: wie deze genade lichtvaardig behandelt, kan haar slechts lichtvaardig kennen.

Want dit is inderdaad het onderwerp van dit loflied. Het is het lied van hen die het mysterie van deze vreemde gekwelde hebben leren kennen, en in Zijn verdrukkingen het oordeel over de zonde voor een heilig God hebben gevonden; maar ook in het antwoord van God aan Hem de weg hebben ontdekt waardoor de gerechtigheid van God is verklaard, en tegelijkertijd Zijn liefde bekend is gemaakt. Christus verzezen was, in feite, dit antwoord; en het evangelie moet nu uitgaan tot aan de einden der aarde. Christus verzezen en verhoogd is nu de Onthuller van God in Zijn volle heerlijkheid, - al de 'heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus.'

(b) Israël heeft aldus tot God gebracht, haar vrucht heeft het zaad in zich voor de volken der aarde. De aan haar bewezen genade is 'leven uit de dood' voor dezen. Zo wordt de glorieuze Stem gehoord in een groter gebied. De 'grote gemeente' van duizendjarige naties wordt het gebied waarin Christus Zijn 'geloften' van verheerlijking van Jahweh vervult. Toch kunnen we niet anders dan opmerken dat blijkbaar de volheid en intimiteit ontbreken van die eerste verklaring van Jahweh's Naam die plaatsvindt binnen de kleinere kring. Dit is ook niet moeilijk te verklaren. Israël zal volledig een gemeente van rechtvaardigen zijn, zoals ons zo vaak is verzekerd; maar wij zijn er evenzeer van verzekerd dat dit niet de toestand van de volken daarbuiten zal zijn. Bij velen hier zal er nog slechts een gedwongen schijn van aanbidding zijn, - gehoorzaamheid die wordt

afgelegd omdat zij niet kan worden onthouden; de zonde zal worden ingetoomd, maar niet verbannen; en de uiteindelijke uitbarsting, wanneer Satan wordt losgelaten, zal verschrikkelijk zijn.

Daarom kan er nog geen ongecontroleerde stroom van zegen zijn, zoals de eeuwigheid voor alle verlost in petto heeft. En de woorden hier lijken te wijzen op een zeker gebrek aan respons, als geheel, dat noodzakelijkerwijs werkt als een beperking op de mededelingen van Zijn liefde: 'Ik zal mijn geloften nakomen voor hen die Hem vrezen.'

Toch is er overvloedige zegen voor hen die wel reageren, terwijl de beperking ervan tot een bepaald karakter - natuurlijk altijd waar - hier toch met een duidelijke nadruk wordt benadrukt. 'De nederigen zullen eten en vol zijn; zij zullen Jahweh loven die Hem vrezen.' De verwijzing is ongetwijfeld, zoals Delitzsch opmerkt, naar het vredesoffer waarmee geloften gepaard gingen; en hier leveren de geloften van Messias inderdaad een koninklijk banket op, waarmee de nederigen zich in gemeenschap met volle tevredenheid voeden. 'Uw hart zal eeuwig leven,' wordt zo de verzekering van de Gastheer aan de gasten, - een verzekering vol zegen.

En dit is de stem van herinnering aan de mens, zo lang een pelgrim: 'alle einden der aarde zullen zich herinneren en zich tot Jahweh wenden; en alle geslachten der volken zullen U aanbidden.' En zo zal het universele koninkrijk komen, het schepsel op de plaats van het schepsel bij God, - alleen om dat te behouden is volmaakte zegen.

Hiervoor mag de trots en zelfvoldaanheid van de mens wel neerkomen: 'de vetten op de aarde hebben gegeten en aanbeden.' Wat zijn zij, buiten Hem, anders dan 'zij die tot het stof nederdalen'?

en op grond waarvan Hij Zelf het graf inging: Hij ‘die zijn eigen ziel niet in leven hield.’* Deze vreugde en aanbidding van mensen die veroordeeld zijn, en die alles te danken hebben aan Zijn gezegend werk, is inderdaad een beloning van liefde zoals de Zijne, - ‘de vrucht van het zwoegen van Zijn ziel.’

{*Een interpretatie waarvan Pridham zegt ‘die, geloof ik, oorspronkelijk te danken is aan de heer Boys’.

(c) Het slotgedeelte toont hier de voorziening die God heeft getroffen voor het eeuwige behoud hiervan op aarde. Helaas, al is het werk alles wat het werkelijk is, en zijn vrucht zo noodzakelijk en heerlijk voor de mensen, toch zal er geen effect zijn, tenzij er een overeenkomstig werk van de Geest is, en in soevereine macht. Maar God heeft besloten Zijn Zoon te verheerlijken, en dat Hij de Eerstgeborene zal zijn onder vele broeders. De aankondiging hiervan eindigt de verzoeningspsalm op passende wijze. ‘Een zaad zal Hem dienen; het zal de Heer tot een geslacht gerekend worden.’ Letterlijk, ‘het geslacht’: dat, neem ik aan, dat inderdaad zo is: een volk dat van God verwekt is, hoewel de volle uitdrukking van die gedachte wacht op het Nieuwe Testament. Maar ze worden gerekend als de Zijne: Hij bezit hen als zodanig; en het ligt bij hen om het getuigenis van de genade die zij hebben ervaren te handhaven: ‘zij zullen komen en Zijn gerechtigheid verkondigen aan een volk dat geboren zal worden, omdat Hij dit gedaan heeft.’

Dit komt weer heel dicht bij de taal van het Nieuwe Testament. Het is de apostel Paulus die ons heeft geleerd dat een centrale waarheid van het evangelie ‘de gerechtigheid van God’ is. Het is deze die de zondaar vreest, die het evangelie voor hem openbaart door het

werk van het kruis. De gerechtigheid van God tegenover de zonde die het kruis verkondigt (Rom. 3:25-26); en evenzeer tegenover een wereld die de Vader niet kent, doordat Hij eruit is genomen om door hen niet meer te worden gezien. (Joh. 16:10.) Maar dit houdt het antwoord in van de psalm voor ons, en de aanvaarding van dat werk ter vervulling waarvan Hij aan de boom hing. En zo is het de Goddelijke gerechtigheid die een evangelie voor ons heeft. (Rom. 1:16-17.) De rechtvaardiging kan alleen geschieden door gerechtigheid, en de rechtvaardiging van de goddeloze alleen door de feitelijk verdragen straf. (Rom. 3:21-24.) Dan is het sterven van Christus voor de goddeloze, de aanneming van de zondaar op grond daarvan werkelijk gerechtigheid: 'Hij is voor ons tot zonde gemaakt, die geen zonde gekend heeft, opdat wij in Hem de gerechtigheid Gods zouden worden.' (2 Kor. 5:21.)

Zo raakt de psalm van de verzoening, hoewel hij te vroeg komt voor God om volledig uit te spreken, in zijn slotstreep de grondtoon van het evangelie.

Psalm 23.

Verlossing in uitvoering.

Een psalm van David.

De apostel bidt voor de Hebreeuwse christenen aan wie hij schrijft, dat 'de God van de vrede, die onze Heer Jezus, de grote Herder der schapen, uit de dood heeft doen herrijzen, door het bloed van het

eeuwige verbond,' hen 'volmaakt moge maken in elk goed werk om zijn wil te doen'. (Heb 13:20-21.) Na het verhaal van de verzoening, - het bloed van het eeuwige verbond, - hebben we geen moeite om Christus, uit de dood opgewekt, te herkennen als de Goddelijke Herder van Zijn volk nu.

Evenals het laatste deel van de vorige psalm, spreekt de huidige over verlossing als de vrucht van het kruis. Daar was de waarde ervan uitgebreid, reikend tot aan de uiteinden van de aarde, en van generatie op generatie op de aarde. Hier is de waarde ervan intensief, het raakt het individuele leven, - troostend, vernieuwend, versterkend voor de gelovige ziel, - het leidt haar vanuit de huidige gemeenschap met haar Verlosser-Heer, zelfs te midden van tegenstand en vijandigheid, om te wonen in Jahweh's huis, waar geen macht van de vijand kan doordringen, geen afleidende stem de sabbatsrust kan verstoren.

Maar zelfs in deze geestelijke idylle, waarvan het christelijke gevoel zich zo volledig meester heeft gemaakt, is er voldoende bewijs dat de primaire toepassing ervan niet christelijk is; en dit wordt natuurlijk het duidelijkst gezien juist waar het doel wordt overwogen, ook al is dat doel het huis van Jahweh. Want dit - voor ons uitgelegd zoals het in de volgende psalm staat - is geen hemels maar een aards deel, en geheel onderscheiden van dat 'Vaderhuis' dat de Heer heeft achtergelaten om nu de hoop van Zijn volk te zijn, hoewel, en zeer duidelijk omdat, het ene het type is van het andere.

Het is duidelijk dat zelfs in het evangelie van Johannes zelf (Johannes 2:16) over de tempel door de Heer wordt gesproken als het 'Vaderhuis'. Dat huis, hoewel tijdelijk verwoest, zal weer bestaan en voortbestaan in de duizendjarige tijd, voorbij welke het boek der

Psalmen ons nooit voert. Dezelfde profetische geschriften die die verwoesting voorzagen, nu zo lang gerealiseerd, kijken uit naar het glorieuze herstel van wat altijd als hetzelfde huis wordt beschouwd (Micha 3:12; 4:2.) Maar dit waren slechts 'patronen van dingen in de hemelen' en 'beelden van het ware' (Hebr. 9:23-24), en het is op deze manier dat de Heer ze gebruikt in die gedenkwaardige woorden die sindsdien hebben geschieden voor de harten van pelgrims, helder met de heerlijkheid van die andere sfeer.

'In het huis van mijn Vader zijn vele woningen; als het niet zo was, zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u een plaats te bereiden.' (Johannes 14:2.)

In het aardse huis waren er kleine kamers voor de priesters en Levieten (1 Kron. 28:11-13) als zij opkwamen om in hun gangen te dienen; en daarnaar verwijst, maar bij wijze van contrast, het woord vertaald 'herenhuizen'. Het is een zelfstandig naamwoord, afgeleid van het werkwoord 'verblijven', dat veel gebruikt wordt in het evangelie, dat het eeuwige en goddelijke benadrukt; het wordt bovendien maar één keer gebruikt, waar gezegd wordt: 'Wij zullen tot Hem komen en bij Hem onze woning maken' (Joh. 14:23). De kamers van de tempel waren slechts voor tijdelijk gebruik; de herenhuizen zijn woningen voor de eeuwigheid. De eerste zijn aards, de tweede hemels. Deze zijn 'waar,' zegt Hij, 'IK BEN': Zijn eeuwige woonplaats; en daarom komt Hij om ons daar te ontvangen.

{mone, van meno, helaas vermomd door verschillende weergaven in onze gewone versie: 'blijven, wonen, doorgaan, blijven, verdragen'.}

De voorafgaande toepassing van deze psalm op een Israëlitisch overblijfsel ontnemt ons natuurlijk in het geheel niet ons eigen recht erin, aan wie de antitypen van Israëls aardse erfenis toebehoren, en die er terecht voor onszelf de vollere en hogere zegeningen in lezen. Deze methode van interpretatie van de psalmen, zoals van het Oude Testament in het algemeen, verhoogt alleen hun kostbaarheid; terwijl het niet van Gods oude volk neemt wat van hen is, noch de bedelingen verwart door aan de ene de kenmerken van de andere toe te schrijven.

1. De eerste staat stil bij de onveranderlijke zorg van de onveranderlijke God, Jahweh, de Herder, voor Zijn volk, aan ons bekend gemaakt in de tedere intimiteit van de mensheid. Hem goed kennen in deze verhouding die Hij tot ons heeft aangenomen is rust: 'Jahweh is mijn Herder, mij ontbreekt niets.' Profeteren is hier gemakkelijk en veilig. Hier kan geen gebrek zijn aan kracht, wijsheid of liefde. Bezorgdheid is slechts ongelooft: geloof is geluk, in exacte verhouding tot zijn eenvoud. Het is geen kwestie van wat wij zijn, van ons vermogen om alles wat zich voordoet aan te kunnen; vertrouwen in onszelf is alleen datgene wat Hem berooft van Zijn heerlijkheid, die Redder is tot het uiterste, en ons dat woord heeft toegezegd waardoor hemel en aarde in stand worden gehouden. De voorwaarden van het nieuwe verbond laten geen opdringerige zekerheid toe tussen de heerlijke 'Ik wil' van een verbondsgod.

Maar er is de ervaring die zeker volgt voor hem die met God wandelt. 'Ik ben de Deur; als iemand door Mij binnengaat, zal hij behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.' Hier is het antwoord van de ziel daarop: 'Hij doet mij nederliggen in groene

weiden; Hij voert mij aan rustige wateren.’ De woorden stellen een vredig genot voor van datgene wat de Geest van God in onfeilbare frisheid aan de ziel schenkt. Net als andere herkauwers - de reine dieren van de wet - slikt het schaap zijn voedsel niet zomaar in en maakt er een eind aan. Liggend in rust, wordt het verzamelde voedsel weer naar boven gebracht en opzettelijk en volmaakt gemalen en verkleind. Hoezeer dit proces bij God telt, getuigt de Mozaïsche wet nadrukkelijk. Het gaat natuurlijk om de geestelijke werkelijkheid. Het neerliggen is niet louter rust, maar heeft te maken met het opgaan in datgene wat deze ‘groene weiden’ aangeven, en waar de ‘stille wateren’ hoezeer aan toevoegen! Rust met de zielbevredigende schatten van Gods woord, goddelijk voorzien, goddelijk bediend - hoe weinig kenmerkt dat zelfs het volk van God in de tegenwoordige tijd! En hoe weinig ‘rein’ zijn daardoor hun wegen en gedachten!

Maar dan ook: ‘Hij herstelt mijn ziel,’ - niet alleen verfrist of vernieuwt Hij haar, maar brengt haar terug van het dwalen, zoals het parallellisme ons lijkt te verzekeren: want ‘Hij leidt mij in de wegen der gerechtigheid om Zijns Naams wil.’ Deze laatste woorden geven ons het principe van deze tedere en heilige wegen, - een principe dat hun samenhang absoluut garandeert. Hij doet dit ‘omwille van zijn naam’. Zijn Naam is datgene waardoor wij Hem kennen; het is de manifestatie van wat Hij is. God wenst door ons gekend te worden: gekend, opdat wij Hem vertrouwen; gekend, opdat wij ons in Hem verlustigen. Deze kennis van God is datgene wat alle kracht en zegen is voor ons leven hier, - datgene wat de aanbidding van de eeuwigheid opwekt en in stand houdt. Als Hij, die licht en liefde is, aldus in ons handelt om ons de vaten te maken van deze vertoning

van Zichzelf, hoe graag zouden wij ons daarvoor aan Hem overgeven!
Hoe volkomen overtuigd mogen we zijn van het resultaat!

Het 'herstel' van de ziel, als verbonden met Zijn leiding op rechtvaardige wegen, zou daarom natuurlijk correctie door Zijn genade zijn van die voortdurende neiging tot dwalen, die wij, hoe meer wij 'honger en dorsten naar gerechtigheid', zullen ontdekken en bekennen in ons te zijn. Hoezeer wij Zijn schuldenaren zijn voor deze 'bewarende' genade van Hem, zal alleen de eeuwigheid uitwijzen. Onze bron is die tedere bediening van Hem, waartoe Hij ons uitnodigt, niet alleen wanneer wij ons bewust zijn dat wij afdwalen, maar ook wanneer wij nog onbewust zijn. Het stof van het kwaad nestelt zich gemakkelijk en zonder alarm te slaan in een wereld waarin Satan 'de vorst van de macht van de lucht' is; en de spiegel van het geweten wordt snel verduisterd. Daarom moeten wij voortdurend onze toevlucht nemen tot Hem die, omgord en gereed, het water en de handdoek voor ons wil gebruiken, en wiens woord luidt: 'Tenzij Ik in u was, hebt gij geen deel aan Mij'. Was het omdat zij de noodzaak kenden of omdat Hij het wist? En de woorden waarmee wij tot Hem komen zijn niet: 'Heer, ik heb mijzelf onderzocht en beproefd, en ik heb gezien', maar eerder: 'Onderzoek mij, Heer, en beproef mij; en zie of er geen boze weg in mij is; en leid mij op de eeuwige weg'. (Ps. 139:23-24.)

Denkt iemand dat dit wettigheid is, om te bevestigen dat we Hem voortdurend nodig hebben? Nee; deze voortdurende toevlucht tot Hem is volmaakt geluk. Om in Zijn aanwezigheid gehouden te worden, om deze volmaakte en heilige liefde te realiseren, is een kostbare noodzaak. Als we het als vernederend ervaren, hebben we het des te meer nodig. Het leven dat wij in Hem hebben is in

al zijn praktische uitingen een leven van afhankelijkheid; en in afhankelijkheid wordt het gevoed en in stand gehouden. 'En als Hij het gevonden heeft, legt Hij het verheugd op Zijn schouders.' Dit is een tekst over de zorg van de goede Herder, opgetekend uit de mond van de Herder zelf. Zullen wij ons minder dan verblijden, dat wij zo door Zijn genade en kracht bewaard worden, - altijd de last op Zijn hart en arm?

2. We hebben in het tweede deel van de psalm de moeilijkheden van de weg voor ons, hoewel volledig overwonnen, en uiteindelijk geen splinter achterlatend in de zomerzon van de ziel. Ja, al ga ik door het dal des doods, ik vrees geen kwaad'. Het dal van doodschaduw is de wereld zoals die verduisterd is met datgene wat het vonnis is over de mens in het algemeen, en waarvan de wet van noodzaak de schaduw eerder verdiept dan wegneemt. We hebben al gehoord (Ps. 6:5) hoe de heiligen in Israël de dood zagen; heel anders dan de zekerheid die hier wordt uitgedrukt; en hierdoor kunnen we de verandering die de kennis van de verzoening teweeg heeft gebracht beter waarderen. Er is een absoluut contrast tussen het vroegere 'in de dood is er geen gedachtenis aan U' en de dankbare erkenning nu: 'Gij zijt altijd bij mij.' Ja, er is herinnering, en meer dan herinnering: er is de aanwezigheid, en niet slechts de herinnering, van de Geliefde van het hart. Dit zal nooit ontbreken. De zon die geen duisternis toelaat zal nooit ondergaan. De Goede Herder zal de schapen die Hij hersteld heeft, en wiens herstel Hem zo'n vreugde van liefde heeft bezorgd, niet aan zichzelf overlaten.

Het is echter niet zo dat hier alleen de dood in het geding is. Dit is misschien eerder de concrete uitdrukking voor alles wat de wereld

kenmerkt als van God afgevallen. De dood is datgene waaruit Gods noodzakelijke ontevredenheid over haar blijkt, terwijl Hij er toch in geduldige liefde over waakt. En het kruis is de volste bevestiging van deze beide dingen: tegelijk Zijn oordeel erover en Zijn redding ervoor. De zonde en de daarmee gepaard gaande ellende hebben deze liefde inderdaad volledig tot uitdrukking gebracht, zodat het lied van de verlost en als antwoord de hoogste en volste lof van allen is.

De menselijkheid van Christus is hier de verzekering van de waarheid uit de lippen van de mens: 'Gij zijt altijd bij mij'; en in wat volgt - 'Uw stok en Uw staf, zij vertroosten mij' - terwijl de oorspronkelijke figuur van de herder de taal suggereert, lijkt het alsof de volle waarheid door dit omhulsel heen is gebarsten, en wij de menselijke tederheid voelen die haar objecten zoekt onder de zonen der mensen. De stok is weliswaar nog steeds het symbool van gezag, maar de 'staf' is, volgens de afleiding, 'waarop men leunt' en kan nauwelijks op deze manier op de Herder van toepassing zijn, al is het nog steeds Zijn staf. Het is Zijn woord dat dus het verblijf van de ziel is; dat, met ons meegaand in de oven van beproeving, door dezelfde oven wordt bewezen als wijzelf. De ervaring van iedere gelovige is vol van zekerheid hierover.

Maar de 'roede' is niet minder een troost: 'onder gezag staan' en de door Hem uitgestippelde weg bewandelen: weten dat de 'zee' haar wateren zal scheiden op Zijn bevel, en Amalek zal worden verslagen als Hij haar uitstrekt; ook weten dat de tucht ervan de tederheid van Zijn liefde is, en dat de leeuw en de beer er al onder gevallen zijn. Wie zou zonder die roede kunnen, die de noodzakelijke begeleiding is van Zijn aanwezigheid, die Meester is op elke plaats waar Hij zich bevindt, en over elke omstandigheid van de wisselende weg?

De figuur verandert opnieuw, en de Herder-Heer wordt de Gastheer. Hoeveel figuren moeten gebruikt worden om 'de Verlosser voor te stellen!' 'Gij spreidt een tafel voor mij in de aanwezigheid van mijn vijanden.' Er is stille tevredenheid en gemeenschap waar de vijanden naar mogen kijken, stom en zonder mogelijkheid om het te verstoren. 'Gij zalft mijn hoofd met olie' - zoals voor het feestmaal werd gedaan; 'mijn beker loopt over'; geen element ontbreekt om de vreugde compleet te maken: het is de anticipatie van de eeuwige zegen wanneer er geen vijanden meer zullen zijn. Nu al zijn ze alsof ze er niet waren. Wanneer in het Oosten iemand op deze wijze de plaats van de gastheer heeft ingenomen, heeft hij daardoor tevens de bescherming van zijn gast op zich genomen; en dit is wat hier in de woorden wordt geïmpliceerd. Hoe kostbaar en ruim is de zekerheid die de gemeenschap met de Koning der koningen biedt! Gezalfd met de Geest van God, de volheid van de goddelijke voorraad delend met Hem wiens liefde al haar zegeningen voor mij heeft geopend, zal mijn beker zeker overlopen, en lippen en leven getuigen van de genade die dit voor mij heeft gedaan! Het is zowel de belofte als de anticipatie van de komende vreugde; en zo wordt ons geleerd te betogen: -

'Goedheid en barmhartigheid zullen mij volgen al de dagen van mijn leven; en ik zal wonen in het huis van Jahweh tot in lengte van dagen.'

Dit introduceert het onderwerp van de volgende psalm, en sluit het heden af met de voorsmaak van de volste gelukzaligheid die de ziel zich kan voorstellen. Voor ons is de zegen, zoals reeds gezegd, te genieten in een hogere sfeer dan de Israëliet kon kennen. 'Het huis van de Vader! Wat betekent dat voor ons? Alles wat wij reeds van

vreugde weten, moet in de conceptie gaan; dan moet het aan alle kanten worden uitgebreid, - alle grenzen en alles wat tegenstrijdig zou lijken, weggenomen; dan blijft het bewustzijn over dat slechts een schaduw van de substantie is bereikt, een kennis die, oog in oog met de werkelijkheid, als niets zal worden beschouwd. Ja, 'hij die denkt dat hij iets weet, weet nog niets zoals hij zou moeten weten.'

Psalm 24.

De bewoners van Jahweh's huis, en Jahweh die het huis binnengaat.

Een psalm van David.

De laatste psalm van de reeks ligt nu vanzelfsprekend voor ons: we kunnen niet verder gaan dan de woning in het huis van Jahweh; en dit is waardig de derde psalm van de derde afdeling van de negen die de derde afdeling van deze Psalm-Genesis openen. Het is de vrucht van verzoening. Het is de uitdrukking van die liefde die de mens heeft gezocht, die in de diepte van zijn nood verzoening tot uitdrukking brengt. Christus hier beneden, een mens onder de mensen, heeft de genade ervan even eenvoudig als onuitsprekelijk gemaakt. Op de nieuwe aarde, en dus eeuwig, zal de tabernakel van God bij de mensen zijn, en zal Hij bij hen wonen. (Openb. 21:3.) De huidige psalm reikt niet zover: geen enkele psalm doet dat; hij is duizendjarig, maar in principe hetzelfde. God heeft Sion uitgekozen om voor altijd de plaats van Zijn rust te zijn (Psalm 132:13-14); en

hoewel haar huidige verlatenheid een lang argument daartegen lijkt, zal Hij toch Zijn doel vervullen.

‘Ik zal haar die stilstaat tot een overblijfsel maken, en haar die veraf is geworpen tot een sterke natie; en Jahweh zal van nu af aan over hen regeren op de berg Sion, tot in eeuwigheid.’* (Micha 4:7.)

{*Le-olam va-ed: de sterkste uitdrukking voor eeuwigheid in het Oude Testament.}

Zo zalft het einde van de zeventig weken van Daniël, dat de zegen voor Zijn volk en Zijn heilige stad moet brengen, het Heilige der Heiligen. (Dan. 9:24.) Maar de stad zelf zal, net als het kamp in de woestijn van weleer, worden overdekt door de wolk van heerlijkheid, het teken van Jahweh’s aanwezigheid; want ‘Jahweh zal over elke woning op de berg Sion, en over haar samenkomsten, een wolk en rook scheppen bij dag, en het schijnen van een vuurvlam bij nacht’. (Jes. 4:5.) Dit, door de bewoordingen ervan, is niet de eeuwige staat; maar het is het voorspel ervan.

Het onderwerp van de psalm is duidelijk het karakter van hen die tot God naderen, een volk, zoals het zesde vers laat zien, dat niet geheel Israëlitisch is; en dit is eenvoudig, als we in het eerste verstaan - wat zeker het feit is - dat de hele aarde nu van Hem is geworden, Zijn naam overal in haar bezit. In het laatste deel komt Jahweh der heerscharen het heiligdom binnen als geopenbaarde ‘Koning der heerlijkheid’. Het binnenbrengen van de ark in Sion in Davids tijd lijkt natuurlijk de aanleiding van de psalm, - als natuurlijk een profetie van de vollere en blijvende zegen in de nog komende tijd.

1. De geschiedenis van Israël en van de aarde zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De nationale beloften moeten aan hen op aarde worden vervuld, en hun zegen houdt die van de hele aarde in. Zoals de christelijke gemeente de 'Gemeente van de eerstgeborenen is, geschreven - ingeschreven - in de hemel' (Hebr. 12:23), is Israël Gods eerstgeborene (Ex. 4:22) op aarde; en in beide gevallen impliceert deze term 'eerstgeborene' een bredere relatie. God zoals gezien in Israël is de 'God van de hele aarde', hoewel, vanwege de zonde, de verlossing ook hier haar goed moet maken, en om haar ten volle te kennen, moet de aarde zelf overgaan door wedergeboorte (Matt. 19:28) en, als het ware, lichamelijke wederopbouw (2 Petrus 3:10-13) tot de eeuwige heerlijkheid van de 'nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont'.

In deze breedte en onder deze omstandigheden verschijnt God in Israël als de Schepper-Vader; en in het eerste vers eist Hij als Jehova de hele wereld als de Zijne op. De tijd is gekomen van die 'wedergeboorte' waarover de Heer heeft gesproken; en nu 'is de aarde van Jahweh en haar volheid, de wereld en zij die daarin wonen'. En Hij heeft er de beste titel van: 'Want Hij heeft haar gegrondvest op de zeeën, en gevestigd boven de overstromingen.'

We zien natuurlijk dat de psalmist spreekt over het droge land dat God op de derde dag van de wateren scheidde en 'aarde' noemde; en niet over de aarde als bol. Dit fundament is duidelijk een scheiding, en het water heeft sindsdien altijd gewerkt aan deze aarde van Gods vestiging, en heeft als het ware geprobeerd haar omver te werpen, maar is er niet in geslaagd. Het is een passend type, deze strijd, van de lotgevallen van Zijn volk, tegen wie de strijd van eeuwen is gevoerd,

om de barrière van Gods doel, waarmee Hij hen heeft omheind, omver te werpen, en het lukte niet. Nu is het in feite in Israël de tijd van die latere psalm (de drieënnegentigste) waarin zij zingen over de berisping van zulke wateren die tegen de troon van God zijn opgekomen

‘Uw troon is van oudsher gevestigd:

Gij zijt van eeuwigheid.

De overstromingen hebben zich opgeheven, Jahweh,

de overstromingen hebben hun stem verheven:

de overstromingen heffen hun golven op.

Jahweh in hoger en machtiger dan het gebulder van vele wateren:

ja, dan de machtige golven van de zee.’

Niet zonder betekenis is het hier dat Jahweh de aarde heeft gegrondvest op de zeeën, en gevestigd boven de overstromingen. De roekeloze wil van de mens is door God berispt, en wat voor Hem vruchtbaar moet zijn is gered van de vernietiger. Wat is natuurlijker dan dit als inleiding op de vraag die volgt? Het woekerende kwaad is neergeslagen: ‘Wie’ zal nu ‘opgaan naar Jahweh’s heuvel en wie zal staan op Zijn heilige plaats?’ Het antwoord is duidelijk: het is hij die reine handen en een zuiver hart heeft, - het praktische leven geen farizeïsme, maar de echte index van de man zelf, - ‘die zijn ziel niet heeft opgeheven tot ijdelheid,’ (want het is hoogmoed die het meest van al verbindt en eindigt met dit: zoals iemand heeft gezegd, ‘op

het moment dat we uit ons niets stappen, stappen we erin,') 'noch bedrieglijk gezworen.'

De beloning volgt: 'Hij zal de zegen van Jahweh ontvangen, en gerechtigheid van de God van zijn heil.' De voorgaande psalmen hebben ons in staat gesteld dit juist te interpreteren. Gerechtigheid absoluut, zoals we weten, kan geen mens in zichzelf vinden, en daarom kan God die ook niet toekennen. Rechtdaardigheid op louter vergelijkende wijze zal niet volstaan voor de tegenwoordigheid van God. Daarvoor moeten er twee dingen komen: het ene is al voor ons geweest; het andere is helemaal niet duidelijk geopenbaard in het Oude Testament. Het ene is het werk voor de mensen - verzoening; het andere is het werk in de mensen, de mededeling van een goddelijke natuur, volmaakt in zichzelf als zodanig, hoewel met vele belemmeringen in dit leven voor de volmaakte manifestatie ervan. Op beide manieren is de gerechtigheid inderdaad een geschenk, ontvangen van de God van onze verlossing. Van het eerste tot het laatste is alles van genade, en dus van God, volmakter dan het Oude Testament het kon uitdrukken; en we kunnen ons niet vergissen als we er uit de vollediger openbaring in lezen wat nodig is voor de volmaakte uitleg ervan. Zo gelezen, kunnen we begrijpen hoe God trouw is aan de eis van Zijn eigen karakter, terwijl het toch door en door genade is die alleen de toereikendheid van de mens kan zijn.

Dit is het ware einde van dit gedeelte van de psalm, hoewel het volgende vers er zo nauw mee verbonden lijkt, en dat ook werkelijk is. Maar het is niet, in zijn betekenis, een echt zesde, zoals de rest van de psalm niet is, waar het in dat geval voor zou moeten staan, een tweede gedeelte. Het zesde vers is in feite zelf het tweede gedeelte; en

heeft in die positie veel meer te vertellen dan alleen, wat zo duidelijk blijkt, dat degenen die nu beschreven worden, degenen zijn die gegeven zijn om voor Jahweh te staan.

2. Het parallellisme van dit vers lijkt op het eerste gezicht niet waar; en als gevolg daarvan heeft de kantlijn van onze gewone versie sommigen althans praktisch juist geleken. 'Dit is het geslacht van hen die Hem (Jahweh) zoeken; van hen die Uw aangezicht zoeken, o [God van] Jakob.' Maar zo'n belangrijke verandering zou moeten worden ondersteund door meer gezag dan de twee MSS. die ervoor worden aangevoerd, ook al worden ze geholpen door de Septuagint en Peshito versies. Het is te gemakkelijk, te waarschijnlijk om te worden ingelezen door iemand die vrij vertaalt.

Anderzijds kan 'Jacob' moeilijk worden opgevat als de naam van hen die hun God zoeken. Zijn plaats in de zin is onhandig om deze betekenis over te brengen, omdat de naam zelf niet geschikt lijkt voor het verband. Op de eenvoudigste manier gelezen is het vers ook het meest begrijpelijk, ja zelfs volkomen duidelijk. God woont in Jakob - zal dat doen in de komende dagen waarop de psalm betrekking heeft: wie zijn woonplaats zoekt, zoekt dus noodzakelijkerwijs het volk onder wie hij woont. En zij zijn Jakob, - zij die dit onderscheidende voorrecht te danken hebben, niet aan goedheid in zichzelf, maar aan genade in Hem; genade die uitnodigt tot de nadering van hen voor wie op gelijke wijze genade de enige pleitgrond kan zijn.

Hieruit volgt dat hier niet alleen de stammen van Israël, maar ook heidenen worden bedoeld; waarschijnlijk Israël in de eerste zin, 'zij die Hem zoeken', en heidenen in de tweede, zij die Jakobs aangezicht zoeken. En dit onderscheid wordt ondersteund door de verschillende

woorden die voor 'zoeken' worden gebruikt in deze twee clausules. Het eerste, Barash, betekent voornamelijk 'een plaats betreden, d.w.z. daarheen gaan of komen, frequenteren', en impliceert dus een gemeenschappelijk, gewoonlijk gebruik, zoals van hen die dicht bij God staan en Hem kennen. De tweede, baqash, betekent eerder 'zoeken naar wat onzeker en twijfelachtig is, met verlangen om te verkrijgen, en met zorg en aandacht'. Zo passen de woorden precies bij de respectieve gevallen; en dit alles is weer in overeenstemming met de opening van de psalm, waarin Jahweh, zoals we gezien hebben, de hele aarde als de Zijne opeist. Zo worden de woorden van de Heer door Jesaja vervuld: 'Ook de zonen van de vreemdeling, die zich met Jahweh verbinden, om Hem te dienen, en de naam van Jahweh lief te hebben, om Zijn knechten te zijn ... ook hen zal Ik naar mijn heilige berg brengen, en hen blij maken in mijn gebedshuis; hun brandoffers en offers zullen worden aangenomen op mijn altaar; want mijn huis zal een gebedshuis voor alle volken worden genoemd.' (Jes. 56:6-7.)

Dit tweede gedeelte toont ons dus de uitbreiding van de klasse van aanvaarde aanbidders buiten het volk Israël, en dat, zoals over Cornelius werd gezegd, in elk volk hij die God vreest en gerechtigheid werkt, van Hem wordt aanvaard' (Handelingen 10:35).

3. We zien nu Jahweh Zelf Zijn tempel binnengaan, om eindelijk, nadat de lange strijd voorbij is, de heerlijke Koning, zo lang geweigerd of genegeerd, nu bekleed met onweerstaanbare macht. De poorten worden uitgedaagd die tegen Hem waren gesloten, en verzocht hun hoofden op te heffen om een verhevener Bezoeker toe te laten dan zij ooit tevoren hadden gekend. Het antwoord komt echter, alsof zij die de vraag stelden nog onbewust waren van Zijn majesteit: 'Wie is

deze Koning der heerlijkheid?'. Waarop opnieuw wordt geantwoord: 'Jahweh sterk en machtig; Jahweh machtig in de strijd.' Ongetwijfeld wordt hier, zoals Delitzsch stelt, verwezen naar de verovering van Sion door David in de macht van God. Maar dit heeft, zoals we elders hebben gezien, ook zijn typische betekenis (zie 2 Sam. 5:6, noten); en de psalm ziet uit naar de vervulling van het type.

De ware David is gekomen, de Christus in goddelijke heerlijkheid, en toch als de Openbarings Ruiters op het witte paard (Openb. 19:11), de Krijgs-koning. Hij heeft Zich getoond voor de bevrijding van Zijn volk en van de aarde, 'Jahweh machtig in de strijd.' De vijandige machten van de volken zijn neergeslagen, en de overwinning is behaald die vrede - een lange vrede - mogelijk heeft gemaakt. Hij heeft het volk verstrooid dat zich verlustigt in oorlog. De Jebusieten, de 'vertrapten', zijn zij die zijn neergetrapt, en Sion zal nu Zijn 'vaste' verblijfplaats zijn.

Dus wordt de herhaalde oproep gedaan: 'Hef uw hoofden op, gij poorten, en hef ze op, gij eeuwige deuren, en de Koning der heerlijkheid zal binnenkomen.' Maar van de poorten komt opnieuw de vraag: 'Wie is Hij, deze Koning der heerlijkheid?' Zoals vroeger de discipelen, in de tegenwoordigheid van de opgestane Heer, niet geloofden van vreugde, en zich verwonderden,' zo is hier de wonderlijke waarheid te groot voor plotselinge toelating; het is niet gemakkelijk voor de poorten om zich zo hoog op te heffen. Maar het moet: Zijn genade neemt geen ontkenning met de grootsheid van Zijn universele titel Hij zal alle weerstand tegen Zijn wil neerleggen. Luister, lang verlaten Sion! Luister, o aarde, planeet die vroeger inderdaad een 'zwerfer' was tussen de sterren, verloren verlorene,

verduisterd met het stof van uw dienstbaarheid, en vreemdeling aan het hart van God: er zal vrolijkheid en blijdschap zijn over u, herstelde verlorene, teruggebracht in de broederschap van sterren die eeuwig schijnen. Luister: 'Jahweh der heerscharen! HIJ is de Koning der heerlijkheid.'

Sectie 2. (Ps. 25 - 39.)

Het getuigenis van het geloof in deze verlossing.

Er volgt in het tweede gedeelte opnieuw een reeks van overblijfselpsalmen, waarin hun ervaringen en oefeningen worden verteld als voorheen, maar waarin nu het begrip van goddelijke genade binnenkomt op een wijze die voorheen onbekend was. Hieruit blijkt weer hoe ordelijk de psalmen zijn gegroepeerd; en het aantal psalmen hier getuigt er treffend van. Want zoals we in elk van de twee voorgaande onderverdelingen vijf van zulke psalmen hebben gehad, die door hun aantal getuigen van hun karakter als het geven van de oefeningen van het hart onder goddelijk bestuur, vinden we dit aantal hier vermenigvuldigd met het getal drie, dat, versterkt door zelfvermenigvuldiging, de Messiaanse psalmen die voorafgaan kenmerkt als het openbaren van God. Er zijn er nu vijftien in plaats van vijf; en deze zijn feitelijk verdeeld in 3×5 : de eerste vijf geven de grond van het vertrouwen van de ziel in God; de tweede vijf, de verlossing zelf, in haar detail van verschillende zegeningen; terwijl de derde de heiligheid van God handhaaft, zowel in Zijn oordeel over de goddelozen als in Zijn genade aan de heilige. Aldus geeft de afdeling als geheel, het getuigenis van het geloof van het reeds aangekondigde heil: daar objectief gezien, wordt het nu subjectief ervaren.

Serie 1. (Psalmen 25 - 29.)

De gronden van het vertrouwen.

De gronden van het vertrouwen van de ziel worden ons allereerst voorgehouden. Allereerst hebben we noodzakelijkerwijs de gerechtigheid van God in genade, die de verzoening heeft ingesteld als het beginsel van Zijn wegen met hen die zich tot Hem wenden. Alles is hier zeker op zijn plaats. Toch moeten we niet zoeken naar hetzelfde begrip van het evangelie als nu wordt gevonden onder de volledige openbaring ervan. Principes kunnen worden aanvaard zonder de kennis van hun volledige toepassing; en de zaligheid van een plaats in Christus bleef in oudtestamentische tijden een nog niet onthuld mysterie (Ef. 3:5-6). Het fundament is gelegd waarop de hele bovenbouw van de zegen te zijner tijd zal worden gebouwd; het bouwen erop moeten we nog niet in een vergevorderd stadium verwachten. Wij zijn hier te midden van een overblijfsel van Israël, niet van een gezelschap christenen, bekleed met de getuigende 'Geest der aanneming'. Maar dit verschil zullen we beter kunnen waarderen als we deze psalmen doornemen.

Psalm 25.

Gerechtigheid in genade.

[Een psalm van David.

Gods genade, door de ziel begrepen, brengt haar het licht dat haar aan zichzelf openbaart, en opent het hart voor de ontvangst ervan.

Zo kwam 'genade en waarheid door Jezus Christus' (Johannes 1:17). En zo vinden we in de tweeëndertigste psalm dat degene 'aan wie de Heer geen zonde toerekent' (als gevolg daarvan) iemand is 'in wiens geest geen bedrog is'. Dit is eenvoudig genoeg om te begrijpen: wij kunnen vertrouwen niet weigeren, waar een dergelijke liefde daartoe uitnodigt. En zo vinden we in deze psalm eerst de volledige en onvoorwaardelijke belijdenis van zonde. God, zo wordt gezien, handelt 'omwille van Zijn naam', om te verklaren wat Hij is; en zo kan worden gepleit: 'Vergeef mijn ongerechtigheid, want zij is groot.' De grootheid van de ongerechtigheid zal de genade die haar wegneemt alleen maar groter maken. Wie veel vergeven is, zal veel liefhebben. De volle genade doet dus - en doet alleen - het werk van heiligheid: het bevrijde hart is door de bevrijding voor altijd met God verbonden.

De psalm is alfabetisch, waarbij echter twee letters zijn weggelaten, -vau en koph, die numeriek overeenkomen met 6 en 100*; in plaats daarvan heeft resh (200) twee verzen, en aan het eind is een vers met pe toegevoegd; of anders moet tau, de laatste letter, worden opgevat als een tweever.

{*Elke letter in het Hebreeuws staat ook voor een cijfer, zoals in het Griekse alfabet.}

Maar we zullen waarschijnlijk beter in staat zijn de betekenis van deze veranderingen te onderzoeken, naarmate we de psalm verder doornemen. Ondertussen kan het onvolmaakte alfabet ons herinneren aan de onvolkomenheid die kleeft aan alle menselijke waarneming van goddelijke genade, en die in de psalm zelf tot uiting komt, terwijl een gebrekkig leven de zekere begeleiding zal zijn van deze

gebreekkige waarneming. Alle menselijk falen - alle schandvlekken en misvormingen van een christelijk leven - zijn hiertoe te herleiden: zo zeker als er geschreven staat: De zonde zal geen heerschappij over u hebben, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade' (Rom. 6:14). Het is zeer belangrijk dit te beseffen.

Een gangbare gedachte is dat op zijn minst de onevenwichtige opvatting van genade neigt tot losbandigheid; en als bewijs halen zij Judas' commentaar aan over hen die 'de genade van onze God veranderen in wellustigheid'. Maar Judas' woord is beter vertaald als 'de genade van God veranderen'; en hij spreekt niet over dwalende heiligen, maar over 'goddeloze mensen'. De algemene opvatting is dat het de genade zelf is die, door een onvoorzichtig gebruik ervan, - een gebrek aan het stellen van de juiste voorwaarden, - in staat is de ziel te verwonden die zich er te openhartig en zonder voorbehoud aan overgeeft. Dit is een grote fout, die tot de meest onzalige resultaten leidt. Men kan net zo goed denken dat te veel heiligheid leidt tot goddeloosheid, of te veel liefde voor God tot het afwerpen van de heilige vrees voor Hem.

Wanneer de apostel spreekt over het wegnemen van de heerschappij der zonde van de ziel onder de genade, spreekt hij duidelijk over dit begrip van genade. Vervolgens toont hij ons het tegenovergestelde effect van de wet, en duidelijk voor iemand die zich eronder bevindt. Het gevolg is de ontdekking van een wet van zonde waaraan hij gebonden is: dus de zonde heeft de heerschappij over de mens onder de wet.

Genade is het tegenovergestelde van wet, en het effect is daarom precies het tegenovergestelde. Het is het tegengif tegen de wet van

de zonde, de bevrijding van de slavernij eraan; het is kracht voor heiligheid, in zoverre het de soevereiniteit van God over ons vestigt: God die 'liefde' is en wiens koninkrijk in het hart alleen gerealiseerd kan worden als het hart voor Hem wordt aangegrepen - met Hem verbonden is door elk vermogen van zijn wezen. Dit is wat het geloof voortbrengt - het antwoord van het hart op de genade die ons zoekt, - de genade die in Christus God in zijn heerlijkheid aan ons heeft geopenbaard, zodat Hij God zou zijn: het licht waarin wij altijd licht zien.

'Genade heerst' - is soeverein, absoluut, voor de kinderen van God. Niet tot het opzij zetten van de overheid, van de heilige overheid, maar juist het tegenovergestelde. Genade, aan ons verklaard in Christus: in de vreselijke, heerlijke verzoening door het kruis, verzekert ons zelfs van de noodzakelijke tucht van de hand van een Vader, waardoor Hij Zichzelf als zodanig toont: want 'welke zoon is hij, die de Vader niet tuchtigt?' Ook dit is genade, goddelijke gunst, die rekening houdt met alles wat zij in ons ziet dat in strijd is met God; niet om het tegen ons in te brengen, maar om ons ervan te scheiden, en in ons overeenstemming met Zijn natuur en wil te bewerken. Niets anders zou genade zijn dan deze zoete, heilige, goddelijke actie van een Liefde, voor ons, rechtvaardig, terwijl tegen het kwaad in ons, wijs boven al onze waarnemingen ervan, sterk, om nooit verslagen te worden in haar doel, dat volmaakte oneindige zegen is. Hoe kan iemand zich voorstellen dat er kwaad komt, of onheiligheid de vrucht is van volledige zelftoewijding aan zo'n genade als deze? Goddeloze mensen zijn het, en moeten het zijn, die dit veranderen in losbandigheid. Genade heeft geen compensatie met voorwaarden

nodig, geen verandering met een ander principe, om het heilig te maken: het is dat in zijn wezenlijke natuur.

1. De gehele psalm is een gebed, behalve in het derde gedeelte, dat bijna geheel een verklaring is, een verklaring van wat Jahweh is, in die omgang met mensen die de heerlijkheid van Zijn naam bekend maakt. Jahweh is als zodanig de God van verlossing en verbond, de levende, onveranderlijke God die de mens in zijn zwakheid en wisselvalligheid nodig heeft om bij hem te zijn. In dit hele eerste boek van de Psalmen staat deze Naam dan ook voorop. Het geloof verankert zich in deze vastheid, en de grote bergen van Gods trouw rijzen rondom zijn beschutting op. Hij is zo ver boven, tot Hem verheft de ziel zich, met gevoelde afstand genoeg om haar te doen verlangen, en toch terwijl en omdat zij Hem kent naar Wie zij verlangt. Ook vijanden zijn in zicht, maar het geloof zegt en zingt dat het niet beschaamd zal worden; ja, dat niemand die op Jahweh wacht beschaamd zal worden, terwijl het in Gods heiligheid de straf van de overtreders ziet. Voor zichzelf kan het slechts zeggen, (en het is genoeg om te zeggen,) dat het 'vertrouwt' en 'wacht'.

2. Het tweede deel is nog steeds het gebed; en in de aard daarvan onthult het dat verschil tussen de oude en de nieuwe bedeling, dat ons zo vaak onder ogen komt. Het besef van zonde en nood wordt echter beantwoord met de verzekering van Gods barmhartigheid, die in het derde gedeelte wordt uitgebreid tot een veel vollediger en bevredigender verklaring.

In het eerste vers wordt hier de geest van gehoorzaamheid uitgedrukt, het noodzakelijke gevolg van goddelijke genade en van elk waar en levend geloof in de ziel. Zelfs wanneer zij, in duisternis nog ten

opzichte van het evangelie, haar geloften en voornemens van dienst aan de Heer maakt, met alle betreurenswaardige eigengerechtigheid die daarbij hoort, toch zal deze geest, als zij werkelijk God zoekt, gevonden worden. De wettigheid erin zal worden uitgezuiverd; maar de geest van gehoorzaamheid zal groeien en zich ontwikkelen naarmate God zelf gekend wordt en het vrijgemaakte hart in Hem rust en zich in Hem verlustigt.

‘Maak mij Uw wegen bekend, Jahweh, leer mij Uw paden!’ Dit zijn niet zomaar wegen waarin Hij wil dat wij wandelen, maar wegen die in principe Zijn eigen wegen zijn. Wij zijn geroepen en bevoorrecht om ‘navolgers van God te zijn, als lieve kinderen’ (Ef. 5:1, Gk.). En zelfs de ‘gehoorzaamheid’, die voor ons een essentieel element hiervan is, heeft de Zoon van God ‘geleerd’, en ook in het lijden geleerd, hier onder ons (Hebr. 5:8). Wat een aansporing en bemoediging voor ons!

En deze God, wiens wegen wij geroepen zijn te kennen, is de ‘God des heils’. Dit is de bron van aanbidding, zoals de Heer liet zien bij de put van Sychar (Joh. 4:22); en de geest van aanbidding is noodzakelijkerwijs ook de geest van gehoorzaamheid. Dit behoeft geen betoog. Neen, de verlossing zelf is natuurlijk een verlossing van de zonde, of het zou helemaal geen verlossing zijn. Hoe geschikt is dan het argument: ‘Leid mij in Uw trouw en leer mij, want Gij zijt de God van mijn heil!’ Trouw moet Hij zijn aan dit doel van Zijn hart; en de blijde ziel kan zonder vermoeidheid ‘de hele dag op Hem wachten.’ Zo verzamelt zij kracht, want wachten op Hem is zelf rust: Zijn geduld is dat van de almachtige kracht, waaraan niets kan ontbreken.

Het volgende vers ademt van de vrijheid van ziel die uit zo'n kennis voortvloeit. De psalmist kan het wagen om aan God te denken als die onveranderlijke goedertierenheden die slechts de weergave zijn van zijn eigen natuur. En zo kan het kinderlijk lijken om Hem überhaupt in gedachten te hebben. Zal de onveranderlijke veranderen? Kan de Eeuwige vergeten? Het gebed zelf geeft aan dat het louter menselijke zwakheid is, die echter zelf zo'n sterk beroep doet op deze 'tedere medelijden' van God. Evenmin moeten wij Zijn volmaaktheden tot een beperking van onze gebeden maken, maar juist tot een aanmoediging ervan. Anders zou alle gebed terstond ophouden: want denk eens aan het beïnvloeden van de Onveranderlijke, of zelfs aan het vertellen van iets aan de Alwetende! En toch moet Hij beide zijn, anders zouden de vleugels waarop wij ons verheffen meteen kreupel zijn.

Hoe dankbaar mogen we dan zijn voor deze gebeden, geleerd door die Geest die 'voorspraak doet voor de heiligen volgens God!'. Hij doet dan 'voorspraak!' en misschien zelfs in de zwakheid van een 'niet uit te spreken verzuchtingen' - voor ons natuurlijk onbegrijpelijk (Rom. 8:26). Wij zijn niet bevoegd om op deze manier te argumenteren vanuit de oneindigheid; en wat een verlies zou het voor ons zijn om de uiting te smoren die er zo op aandringt om uitgesproken te worden, en die, als het het 'vurig en doeltreffend gebed van de rechtvaardige is, veel baat' (Jakobus 5:16). Zo verzekert het woord van God zelf ons.

Laten onze gebeden dan getuigen van onze zwakheid, toch mogen wij, met de kreuple Jakob, 'macht hebben bij God en overwinnen'. Het ware de vernietiging van de vrijheid om het uitstorten van

onze harten voor Hem, waartoe wij uitgenodigd zijn, met Zijn volmaaktheid te beteugelen. Hij weet alles wat in het onze is, die ons toch uitnodigt.

Maar hoe goed is het om verzoeken aan Hem te richten, die Hij, als Hij maar aan zijn eigen volmaaktheden denkt, zeker zal inwilligen! En in de hele kwestie van verlossing, waar het hier om gaat, is dit zeker het geval. Redding is de uitkomst van Zijn eigen raadsbesluiten, de uitstorting van Zijn liefde, het tonen van Zijn eigen gerechtigheid en heiligheid. Zo verbindt alles wat Hij is zich onmiddellijk aan de verlorene die zich als zodanig in Zijn handen legt voor de vervulling van dit heerlijke doel voor hem. Dit zullen we direct vollediger uitgedrukt zien.

En nu komt de belijdenis. Er zijn 'zonden en overtredingen' die niet mogen worden herdacht; en wij weten welke voorziening de goddelijke barmhartigheid, in het nieuwe verbond, daarvoor heeft getroffen. In Israël droeg de zondebok jaar na jaar de zonden van het volk weg naar een afgezonderde plaats; en het nieuwe verbond verklaart bij monde van Jeremia uitdrukkelijk: 'Hun zonden en ongerechtigheden zal ik niet meer gedenken.' Geen specificaties hier, - geen uitzonderingen: hoe gezegend is de grote reikwijdte van een uitspraak als deze! De universaliteit waarvan niets is uitgesloten. Zo kan de ziel zeggen: 'Naar Uw barmhartigheid gedenk mij, omwille van Uw goedheid, Jahweh!' De dief aan het kruis kon zoveel zeggen; en de Heer beantwoordt dat moedige, vertrouwelijke gebed meer dan: 'Voorwaar, Ik zeg u, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.' Wanneer kwam ooit het antwoord van God: 'Gij hebt te veel op Mij

gerekend; gij hebt u in Mij een barmhartigheid voorgesteld die Ik niet heb?

3. Nu kan de ziel dus iets meer belijden dan haar 'zonden'. Zij kan spreken over de 'deugden van Hem die haar uit de duisternis heeft geroepen tot zijn wonderbaar licht' (1 Petrus 2:9). God openbaart Zich in de verlossing die Hij voorzien heeft; want Hij heeft inderdaad voor Zichzelf gehandeld, om Zichzelf te bevredigen, om plaats te maken voor Zijn liefde; en dit is de kracht van het evangelie om het hart te verzoenen - vreemde woorden wat betreft de relatie tussen een schepsel en zijn God! - om het hart met Hem te verzoenen. Het werk van het kruis zelf is niet om een motief te presenteren om te redden, maar om Hem in staat te stellen dat te doen in overeenstemming met Zijn eigen gerechtigheid. God handelt voor Zijn eigen Naam: om Zichzelf te tonen, wat juist de hoogste zegen is van Zijn schepselen, dat wij Hem zouden kennen. Hem te 'kennen, en Jezus Christus die Hij gezonden heeft' (Johannes 17:3) is de ware hartslag in onze zielen van het eeuwige leven.

Zo begint de psalmist nu: 'Goed en oprecht is Jahweh; daarom zal Hij de zondaars op de weg leiden.' Als er maar het minste echte verlangen is naar het goede, is het onmogelijk dat Hij er onverschillig tegenover staat. Over de noodzaak van verzoening wordt hier niet gesproken, noch, zoals we zullen zien, in de hele psalm, maar de voorziening van verzoening laat alleen zien hoe grondig God is voor de ziel die zich tot Hem wendt. Maar er is niettemin een voorwaarde vereist van de kant van de mens: 'De nederige zal Hij leiden in het oordeel; de nederige zal Hij zijn weg leren.' Dit is even juist als het andere, en het verklaart waarom wij in het beste geval zulke slechte

leerlingen zijn. Nederigheid is de noodzakelijke voorwaarde voor het leren in elke afdeling van de kennis. Weten dat we niets weten, kenmerkt en maakt de ware onderzoeker.

En bovenal moeten wij tot God komen, niet als critici of filosofen, maar als kinderen en zwakkelingen; en dit is het duidelijkste oordeel van de rede zelf. Toch betekent dit niet dat Hij de vermogens die Hij heeft gegeven negeert of verwacht. Hij is licht en Hij leidt in het licht. Toch moeten we niet alleen denken aan onze kleinheid, maar ook aan onze zondigheid, die er in hoge mate toe leidt dat de rede zelf wordt verdraaid. Maar God schakelt deze zwakke krachten niet uit; Hij leidt de blinden niet langs een weg die zij niet kennen: Hier daarentegen 'opent Hij de blinde ogen', zuivert en corrigeert Hij het zicht van degenen die op Hem wachten; en zelfs de diepten die onze kennis te boven gaan, worden niet gezien alsof ze gevuld zijn met een mist die het zicht afsluit, maar als de oneindigheid tussen de sterren, waar het zicht zelf - zolang het duurt - door zwakheid faalt, vanwege de grootsheid van wat het overziet.

Want 'de nederigen zal Hij leiden in het oordeel' - onderscheid, dat wil zeggen, van verschil. Het begrip wordt geopend; zoals tot de discipelen werd gezegd: 'Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften zouden begrijpen.' Onwetendheid is voor ons niet de 'moeder van de devotie'; nee, ook niet het kind; het is waar dat het voor bijgeloof zowel moeder als kind is; maar heiliging is door de waarheid, en dus door wat als waarheid bekend is. Ah, op deze manier kunnen wij inderdaad gemakkelijk onze vermogens onteren, en God daarin onteren; ja, Hem onteren van wie gezegd is: 'Hij zal u in alle waarheid leiden' (Johannes 16:13). Dus als christenen twijfelen aan

ons vermogen daartoe, is twijfelen aan de belofte van Christus en de kracht van de heilige 'Geest der waarheid'.

Het morele karakter van deze leiding onderscheidt haar van de loutere werking van het natuurlijke verstand. 'De kennis van het heilige' is dat 'is inzicht' (Spr. 9:10). En zo ook hier: 'alle wegen van Jahweh zijn barmhartigheid en waarheid jegens hen die zijn verbond en zijn getuigenissen in acht nemen.'

Hier lag inderdaad een ernstige moeilijkheid voor de Israëliet - de aard van dat 'verbond' waaronder hij met God was. De wet was, zoals de apostel verklaart (2 Kor. 3) en de ervaring van ieder eerlijk mens bevestigt, slechts de 'bediening des doods' en 'veroordeling'. Niemand kon de eisen ervan onder ogen zien zonder de kreet die we in de Psalmen zelf vinden: 'Treedt niet in het oordeel over Uw dienaar, o Heer, want voor Uw ogen zal geen levend mens gerechtvaardigd worden.' (Ps. 143:2). Als dan de wet zoals die aldus wordt beleden, niemand kan rechtvaardigen, dan moet het geloof, om moed of troost te vinden, deze putten uit de vooruitziende blik van Hem wiens beeld zich bevond in de offers die de wet zelf verordende. De gelovigen van die dagen waren, zoals ons verteld wordt, 'onder de wet gehouden, opgesloten tot het geloof dat later geopenbaard zou worden' (Gal. 3:23), met een zekere kennis, hoewel veranderlijk en wisselend, van de genade die zou komen.

Dit zullen we in de toekomst beter kunnen inschatten. Ondertussen bleef het 'verbond' - welke aanvulling er ook op mocht komen - de uitdrukking van de verhouding tot Jahweh; hun hart kon zich zelfs verlustigen in de wet als heilig, rechtvaardig en goed, ondanks de zekerheid dat zij daardoor niet voor God konden staan. De toestand

was abnormaal; maar de praktische toestand van menig kind van God vandaag de dag is niet minder abnormaal, en hangt ook af van hetzelfde, de vermenging van tegenstrijdige elementen, die niet echt samengaan, - een wet waardoor God 'de schuldigen geenszins kan vrijspreken' en een genade waarin Hij 'de goddelozen rechtvaardigt'.

Voor ons is de verwarring echter verdwenen, want het oude verbond is verdwenen; en voor Israël, wanneer het opnieuw het volk van God wordt, zal dat zijn onder dat nieuwe verbond, dat absolute en onverduisterde genade is. Het overblijfsel echter, voor wie deze psalmen specifieke voorzieningen treffen, zal de verwarringen van de voorgaande generaties erven, en hier zullen zij ontdekken hoe barmhartigheid hun nood heeft voorzien, en hen de 'stappen' heeft verschaft die nodig zijn om de 'in de put te zitten' te passeren, en de stevigere grond daarachter te bereiken. Zij zullen hier uitingen van vertrouwen in God vinden van de kant van hen die zich ten volle als zondaars beschouwden en die, zoals in dit geval, tegelijkertijd van het 'verbond' konden spreken. Zij hebben ook - zoals David niet had - Jeremia's aankondiging van een toekomstig 'nieuw verbond'.

Wat de duisternis ook moge zijn, het geloof dat zich aan God vastklampt, vergist zich niet en Hij kan er niet aan ontbreken. En zo verklaart dit vers zelf. 'Genade' is toegezegd aan, en nodig voor hen die in hun hart 'Jahweh's verbond en Zijn getuigenissen in acht nemen.' Heiligheid wordt grondig gehandhaafd, terwijl genade wordt geopenbaard. 'Genade' leidt tot en introduceert 'waarheid'; en 'alle wegen van Jahweh' verklaren deze dingen gezamenlijk. 'Barmhartigheid en waarheid' komen aldus 'samen', 'gerechtigheid

en vrede' zullen elkaar 'kussen'. De vijfentachtigste psalm laat dit zien.

Het is in vertrouwen dat het gebed wordt uitgesproken: 'om Uws Naams wil, HEERE, vergeef mijn ongerechtigheid, want zij is groot.' Grote zonde is grote nood; grote zonde vergeven is grote genade; bewustzijn van grote zonde vergeven doet het hart veel liefhebben. Dit alles heeft de Heer zelf laten zien in het geval van de zondige vrouw in het huis van de Farizeeër. Het volste evangelie blijkt dus het heiligste evangelie te zijn. We zien dat genade de effectieve overwinnaar van de zonde is. Zo maakt de Heer zelfs zijn naam bekend en verheerlijkt in zijn vergeving.

We moeten niet verwachten dat de Psalmen verder gaan dan dit. Rechtvaardiging en de plaats in Christus waren nog onbekend; zelfs in het Nieuwe Testament moeten we wachten op de apostel Paulus en zijn evangelie om deze uitgewerkt te vinden; maar de overweging van wat in dit alles besloten ligt, komt vanzelfsprekender voor ons wanneer we het dichtstbijzijnde gezichtspunt bereiken van waaruit we het kunnen beschouwen: en dat vinden we in de tweeëndertigste psalm.

De vrees voor Jahweh is het volgende waarover wordt gesproken, en is datgene waartoe de kennis van Zijn genade, indien werkelijk, zeker zal leiden. 'Er is vergeving bij U, opdat Gij gevreesd wordt.' We zouden ons misschien kunnen voorstellen dat het eerder 'bemind' zou zijn; maar we kunnen er zeker van zijn dat er geen vergissing is. De intimiteit waartoe genade leidt - de kennis van God die iemand aldus tot Hem brengt - verdrijft natuurlijk, niet produceert, slaafse vrees. En zo staat er geschreven: 'Er is geen vrees in de liefde; maar

de volmaakte liefde drijft de vrees uit, want de vrees heeft kwelling; wie vreest is niet volmaakt in de liefde' (1 Johannes 4:18): hij is als een leerling met een slecht geleerde les, niet volmaakt in datgene wat God ons in het evangelie ernstig heeft geleerd.

Anderzijds bewijst de lichte en lichtzinnige achteloosheid waarmee sommigen ons hun intimiteit met God en hun kennis van zijn genade willen tonen, hun onwetendheid over wat zij belijden. Wie de Alpen slechts op een afstand heeft gezien, denkt misschien maar weinig van hun majestueuze hoogte. Hoe dichter wij naderen, hoe meer zij aan grandeur winnen; aan hun voet verheffen zij zich in massa's die de hemel bekleden en ons doen beseffen hoe nietig wij zijn. Hoeveel meer zal dan de vreselijke majesteit van God gevoeld worden door iemand die in Zijn aanwezigheid heeft gestaan! De geringe eerbied die tegenwoordig zelfs door christenen wordt betoond, de vrijheid van hun stoutmoedige speculaties, hun kritische bedrevenheid in heilige dingen, de voorrang die overal aan het 'menselijk element' wordt toegekend, tonen duidelijk genoeg de burger van de wereldsteden, in plaats van degene die in de stilte van de woestijn of de bergtop met ongeschoeide voeten tot God is genaderd. En zo geeft de man die beweert de vreze des Heren te hebben, er weinig om zich te laten leiden 'op de weg die Hij kiest'. Hij moet wandelen, zoals hij erkent, in wegen die moreel juist zijn; nee, wat dit is moet worden geschat vanuit een algemeen christelijk standpunt, wat misschien zelfs iets hoger betekent dan het gemiddelde geweten van de speciale christelijke gemeenschap waartoe hij behoort; maar 'de weg die HIJ kiest,' - hoe weinig wordt dit ergens beschouwd! hoe weinig is zelfs het gebrek eraan bekend!

Neem het Woord als leidraad: hoe algemeen - bijna universeel - wordt het ook aanvaard zoals het geïnterpreteerd wordt door de mensen onder wie wij (mag ik wel zeggen) geworpen worden; hoe weinigen wagen het om af te wijken van de manier waarop het door hen gelezen wordt! En de persoonlijke leiding van dag tot dag met betrekking tot de details van het leven, hoe weinig, zo valt te vrezen, wordt deze gevonden door 'dagelijks te kijken bij de poorten' van de oneindige Wijsheid, 'wachtend bij de posten van haar deuren' (Spr. 8:34)! Toch wordt van zulke mensen gezegd dat ze 'gezegend' zijn. Voor ieder van ons is er individuele leiding: God heeft ons zo graag apart voor Zichzelf; tot ieder van ons zegt de Heer: 'Volgt gij Mij!' Echte gemeenschap met de Heer houdt dit noodzakelijkerwijs in.

Het verband van het volgende vers hiermee lijkt de stempel te dragen van het getal 6, dat hier van beheersing moet spreken. Voor Israël was het bezit van het land oorspronkelijk te winnen van de Kanaänieten, en een groot deel ervan ontglipte hen kort daarna. Filistijnen en Amorieten duwden Dan de bergen in; Hazor werd na Jozua's tijd de zetel van het koninkrijk van een andere Jabin; Ruben verloor zijn steden aan Moab. Na David en Salomo begon het gebroken koninkrijk zich stukje bij beetje over te geven aan zijn vijanden, totdat eerst Assyrië en daarna Babylon het hele volk gevangen namen. Na de terugkeer werd slechts een fragment van het land heroverd. De Assyrische gevangenen keerden helemaal niet terug. Samaria was afgescheiden en vijandig. Galilea bleef karakteristiek 'Galilea der heidenen'. Toen kwam eindelijk Iemand die hen zou hebben verzameld, en zij wilden niet, en zij kochten Akeldama met de prijs van het verraad van hun Heer. Opnieuw werden zij verstrooid, en de hele wereld is sindsdien voor hen, volgens de voorwaarden van

hun gevreesde aankoop, 'een begraafplaats voor vreemdelingen'. Zo is het bezit van het land voor Israël duidelijker dan voor enig ander volk, een kwestie van beheersing geweest, maar waarbij de vrees voor Jahweh steeds de werkelijke voorwaarde was. Vreesden zij Hem, dan was hun vrees op hun vijanden gericht. Wanneer eindelijk hun hart zich tot de Heer keert, en de sluier erop wordt weggenomen, dan zal het woord in vervulling gaan: 'Ik zal haar van daar haar wijngaarden geven, en het dal van Achor' - van zelfoordeel - 'tot een deur der hoop' (Hosea 2:15).

Dit alles heeft ook een toepassing voor ons, en een huidige toepassing, zoals Efeziërs, die het boek Jozua uitlegt, ons een huidige bezitting van ons land heeft laten zien, die door geloof en tegen de macht van gebundelde vijanden moet worden waargemaakt. Israëls geschiedenis heeft hier haar plechtige instructie voor ons. Nooit is de volle omvang van de goddelijke gave door hen gerealiseerd, en voor het grootste deel kwamen zij bedroevend tekort. Hebben de christenen het beter gedaan wat betreft hun geestelijke erfenis? Maar niet ter ontmoediging, maar ter bemoediging, zou men hier op willen aandringen. 'Er is nog veel land om te bezitten'; en de belofte is hier strikt individueel: wat kan het geloof, in ieder van ons, zelfs nu niet bereiken? Welke mijnen van schatten, onbewerkt, welke akkers klaar om geoogst te worden, wachten op de man die serieus genoeg is om ze na te streven, van ganser harte om ze in bezit te nemen!

En opnieuw achtervolgt het woord ons hier: 'Het geheim van Jahweh is bij hen die Hem vrezen, en Zijn verbond, om het hun te tonen.' Stel je voor dat je als het ware de boezemvrienden van God bent, tot wie Hij vrijelijk kan spreken over wat voor de rest van de mensen

verborgen is! Hier is zeker volledige zegen. Hierin is de gemeenschap geperfectioneerd. ‘Zeker, de Here God zal niets doen, maar Hij openbaart zijn geheimen aan zijn dienaren, de profeten.’ (Amos 3:7.) Is het van Hem als wij moeten zeggen: ‘Wij zien onze tekenen niet; er is geen profeet meer?’ (Ps. 74:9.) Is er geen verband hiermee wanneer de apostel ons allen aanspoort om ‘te begeren te profeteren?’ (1 Kor. 14:39.)

4. En nu staan wij voor de weg der beproeving. De wereld is dat onophoudelijk, en satan zelf de zifter van Gods koren. Hier vinden wij het, en vinden het, ondanks alles wat gezegd is, een zeer reële zaak. Het moet inderdaad gevoeld worden; want beproeving die niet gevoeld wordt, is geen beproeving; en God heeft een werk dat hierdoor in ons gewrocht wordt: ‘beproeving werkt geduld in, en geduld ervaring, en ervaring hoop’ (Rom. 5:3-4). En Jakobus dringt er op aan: ‘Beschouw het als vreugde wanneer u in verschillende verzoeken komt, wetende dat de beproeving van uw geloof geduld doet ontstaan; maar laat het geduld haar volmaakte werk doen, opdat u volmaakt en volkomen zijt en het u aan niets ontbreekt’. (Jakobus 1:2-4.)

‘Zoet,’ dan inderdaad, ‘zijn de gebruiken van tegenspoed,’ als ze zoiets voor ons kunnen bereiken. En we zien duidelijk wat het grote nut is. ‘Geduld’ - de onderwerping van onze wil, ‘de zwakheid van de mens wachtend op God’, is het onfeilbare argument om Hem binnen te halen. Alleen dit leren, dit is volmaakt en volledig zijn! Hoe gemakkelijk, zou men denken, als dit alles was, gewoon te blijven in de plaats van het niets, en God te laten zorgen en te bedienen en Zijn wijsheid en Zijn macht en liefde te tonen! Gezegend is het, en het

zou gemakkelijk moeten zijn; maar hier bewijzen we de wil die in ons werkt, het gebrek aan geloof dat de wil laat werken. Geloof is, in ons allen, de grote werker van al het goede; het is geen wonder dat God het beproeft, er om vraagt, de weg zo verdeelt dat het voortdurend nodig is; terwijl Hij het toch aanmoedigt, ondersteunt, beantwoordt met een liefde die de ervaring van de weg meer en meer tot een ervaring maakt die hoop doet ontstaan. 'En de hoop maakt niet beschaamd, want de liefde Gods is in onze harten uitgestort door de Heilige Geest, die ons gegeven is.'

De weg van het overblijfsel van Juda in die dag, waarnaar de profetie zich zo vaak richt, is er een van bijzondere beproeving. 'Het is de tijd van Jakobs benauwdheid,' aldus geopenbaard als een bijzondere tuchtiging: een tijd van benauwdheid 'zoals die sinds het begin der wereld tot op heden niet is geweest, nee, nooit zal zijn' (Matth. 24:21). Wij kunnen daarom het karakter begrijpen van wat hier volgt, terwijl de eerste woorden de zegen verklaren die het voor hen bewerkt: 'Mijn ogen zijn voortdurend op Jahweh gericht, want Hij zal mijn voeten uit het net halen.' Deze voortdurende blik naar boven: hoeveel zegen brengt het met zich mee, ongeacht de spanning van de omstandigheden die het veroorzaakt! Het net ligt aan de voeten, en toch zijn de ogen niet daar, maar voortdurend daarboven. Voor hen ligt een helderder object dan de aarde kan bieden, en het hart wordt erdoor gestabiliseerd en verlicht. Ook de voeten worden beter bewaard dan door welke menselijke wijsheid dan ook: 'Hij zal brengen' klinkt vrolijk uit een man die niet onwetend is van zijn gevaar, maar die geleerd heeft hoeveel positiever hij kan zijn in de derde persoon dan in de eerste.

Toch drukt het kwaad hard, en het lijkt alsof God wegstijgt: ‘Wend u tot mij en wees mij genadig, want ik ben eenzaam en bedroefd.’ Verdriet individualiseert ons allen, en dat is een deel van het goede ervan: want zo worden genade en God ook geïndividualiseerd. Het kwaad vraagt om aandacht. God staat toe dat het gevoeld wordt, en zelfs toeneemt: grotere zorgen - wanneer ze werken onder de goede hand van God - zuiveren en vergroten het hart. Dit is echter geenszins hun noodzakelijk effect: zonder Hem kunnen zij het verharderen en vernauwen. Maar buiten Hem zal voorspoed hetzelfde doen: niets is goed, behalve als Hij er in en door werkt ten goede.

Als gevolg daarvan wordt de mens gezeefd en gekend: zichzelf, in wie verdrukking en beproeving zich steeds nauwer verbinden met de zonden waarvan de ziel zich steeds meer bewust is. De vijanden zijn er ook, vermenigvuldigd en gewelddadig. Jahweh wordt verzocht dit alles te beschouwen, en het geloof, dat alleen bij Hem zijn toevlucht kan vinden, niet te beschamen.

5. Twee verzen drukken tenslotte het principe uit waarop de zegen komt. Integriteit, oprechtheid, geloof van de kant van de ziel; de verlossing uit Zijn hand die alleen die kan bewerkstelligen. In het laatste vers verbindt de spreker de verlossing van Israël met zijn eigen verlossing.

Psalm 26.

Afscheiding van zondaars.

[Een psalm van David.]

De zesentwintigste psalm is veel korter, veel eenvoudiger van karakter, en in elk opzicht minder aantrekkelijk in zijn thema. Toch heeft hij zijn plaats, en vervult die, in de goddelijke wijsheid - een plaats waarvan het belang blijkt uit het feit dat hij slechts naast de allereerste staat. Wij moeten eerst, noodzakelijkerwijs, de genade leren die alleen vertrouwen geeft om God überhaupt vast te houden; maar als wij dit geleerd hebben, hebben wij daarmee de lijn gepasseerd die de wereld in twee delen verdeelt. Wij zijn van Hem geworden, en de massa van de mensen zijn, helaas, vijandig tegenover Hem. Van nu af aan is scheiding van de boosdoeners de noodzakelijke voorwaarde om met God verder te gaan. Dit is het principe van de psalm voor ons, overeenstemming ermee is het pleidooi van de ziel: Ik heb mij afgescheiden van de zondaars; verenig mij niet met hen; - een ware grond van vertrouwen voor God, hoewel duidelijk secundair. Vereniging wordt in de Schrift veel genoemd, hoewel zelfs christenen (behalve met de grofste vormen van kwaad) er tegenwoordig licht over spreken. Maar 'de Schrift kan niet gebroken worden'. God zal bevonden worden te zijn wat Zijn woord verklaart.

De twaalf verzen tonen opnieuw de ziel onder goddelijk bestuur, hoewel er opnieuw, zoals bij de vijfde psalm, wordt afgeweken van de gebruikelijke 3 x 4 verdeling. Deze keer is het tweede gedeelte met één vers ingekort, om aan het eind een vijfde gedeelte te vormen. De regeringswegen worden zo benadrukt, evenals het feit dat God Heer is geworden, in het hart dat door de tentoongestelde genade gevangen is genomen.

1. De psalm is zo eenvoudig dat hij geen langdurig commentaar behoeft. We hebben eerst het pleidooi van integriteit dat de begeleiding en vrucht is van het geloof. Met de overtuiging dat dit werkelijk zijn toestand is, kan hij een beroep doen op God om hem te beproeven: om zijn teugels, (zijn diepste gedachten,) en zijn hart te bewijzen. Hij heeft in de barmhartigheid van God geleerd Hem te vrezen, en in de waarheid die hij in Hem beseft heeft hij zelf gewandeld.

2. Daarom is zijn weg nu noodzakelijkerwijs alleen met hen die volgen wat waar is. Hij gaat niet met leugenaars en huichelaars; en samenkomsten van boosdoeners, bijeengebracht door hun gemeenschappelijke slechtheid, weigert en verafschuwt hij.

De Schrift, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, maakt veel melding van vereniging, en noodzakelijkerwijs, want het is een beginsel van de grootste morele betekenis, en de wereld merkt het op naar haar manier, en becommentarieert het zoals de Schrift het doet. 'Vogels van een soort komen samen.' 'Zeg mij wie uw metgezellen zijn, en ik zal u zeggen wie u bent.' Onze associaties zijn dus een soort zelfclassificatie; en het geestelijk leven is bijzonder gevoelig voor de lucht die het inademt. We weten allemaal dat we in Christus' naam en omwille van Hem vrijmoedig de ergste holen der ongerechtigheid mogen binnengaan, als Hij ons daartoe roept; en we weten allemaal genoeg om dit te onderscheiden van omgang met het kwaad. Maar de minste vrijwillige band is een zeer ernstige zaak. De twee verzen van dit gedeelte mogen ons herinneren aan het getuigenis; dat onze vrijheid en haar beperkingen evenzeer bepaalt.

3. Het derde gedeelte is een zeer duidelijk Levitisch gedeelte. Het toont de aard van de zojuist verklaarde scheiding en de geest waarin

deze alleen juist kan worden nageleefd. Wij kunnen geen onreinheid in de tegenwoordigheid van God brengen. We kunnen het heilige niet dwingen tot gemeenschap met het onheilige. Wij kunnen, helaas, in onze pogingen daartoe, onszelf uit de gemeenschap halen. Echte afscheiding van het kwaad is om zich af te scheiden van God. Zij komt voort uit en verenigt zich met alle werkelijke heiliging.

Het eerste punt hier is dan 'onschuld', waarbij het wassen van de handen een uitdrukking is die is afgeleid van de verordening in Deuteronomium (Deut. 21:6), waar de oudsten hun handen wassen om hun onschuld te bevestigen van een moord in de buurt van hun stad. De psalmist wil dus bevestigen dat hij bereid is zich op dezelfde manier te verbinden dat hij geen onreinheid brengt naar het altaar van Jahweh, waar zijn lofoffer moet worden geofferd (Lev. 7:11, sq.). Maar wie zou Jahweh kunnen loven, terwijl hij onreine handen naar Hem opheft? En dit is bij de psalmist geen louter uiterlijk eerbetoon. Zijn hart is gewonnen; hij heeft de woning van Jahweh's huis, en de plaats waar Zijn heerlijkheid woont, liefgehad.

4. Hierop is het pleidooi gebaseerd: verenig mij dan niet met hen van wie ik mij heb afgescheiden; 'verzamel mijn ziel niet met zondaars, noch mijn leven met de mensen die mijn leven willen vernietigen; wier handen vol onheil zijn aan hen die hun verbond weigeren, of wier buit zij begeren; - vol steekpenningen aan hen die zij willen bederven.' De praktische test geeft duidelijk resultaat in hun geval: het is even duidelijk, zegt hij, in het zijne: 'Wat mij betreft, ik wandel in mijn integriteit; verlos mij en wees mij genadig.'

5. De psalm sluit met het verklaarde antwoord. De kwestie is gevonden; de regering van God openbaart zich: de voet van de

smekeling staat op een vlakke plaats (mishor), het woord heeft echter een speciale en betekenisvolle relatie met het deel van Ruben,* - in type de 'bergweiden' van het geloof (Jozua 13, aantekeningen).

{*Het komt in de Bijbel voor in de volgende passages: - Deut. 3:10, Deut. 4:43; Jozua 13:9, 16, 17, 21; Jozua 20:8; 1 Koningen 20:23, 25; 2 Kron. 26:10; Jer. 48:8, 21. In elk van deze, met één uitzondering, wordt het gebruikt voor het district in de buurt van Heshbon en Dibon - de Belka van de moderne Arabieren, hun meest bekende weidegebied.' (Grove, in Smith's Dictionary of the Bible.)}

Daar, in de zonnige en onbelemmerde hoogvlakte waar het kind van God zijn erfenis en zegen vindt, staat de voet die niet in het gezelschap van boosdoeners gaat, nu stevig; en in de gemeenten van Jahweh's volk kan de ziel vrijelijk de Ene loven die met hen allen in onveranderlijk verbond staat. Zo heeft hij zijn gezelschap, en, kiezend waar God gekozen heeft, wordt zijn stem gehoord in het concert van lofprijzing waar niemand kan zwijgen, - waar elke afzonderlijke noot in harmonie is met het universele lied.

Psalm 27.

Het verlangen van het hart naar Jahweh's huis en gezicht.

[Een psalm van David.]

De derde psalm van deze serie benadrukt de positieve kant van de afscheiding, van het kwaad, datgene wat het tot ware heiliging maakt, het verlangen naar Jahweh Zelf. Dit is al in de vorige psalm uitgedrukt, maar hier is het het thema. En dit is de vrucht van Jahweh's eigen werk in de ziel, - het antwoord op Zijn eigen uitnodiging en bevel

om Zijn aangezicht te zoeken, - hoe zou de trouwe en onveranderlijke Hem kunnen ontkennen of zich terugtrekken van hem die nu tot Hem nadert? Hij had gezegd: 'Zoekt gij Mijn aangezicht!' Zou Hij dat tevergeefs hebben gezegd? Hier is dan een derde grond van vertrouwen voor het hart; en het is te allen tijde een zekere.

Hij die gezegd heeft: 'Komt tot Mij en Ik zal u rust geven,' heeft hieraan geen beperkend woord toegevoegd, om een middel van twijfel en zelfkwellung te zijn voor hem die graag gehoor zou geven aan Zijn uitnodiging. Neen, Hij heeft er eerder voor gezorgd om speciale zekerheid te geven aan de zwoegende en belaste mensen, aan hen die bewust zondigen, aan de 'verlorenen', dat Zijn redding voor hen is. En aan allen die komen, zonder uitzondering, heeft Hij verklaard: 'Wie tot Mij komt, zal Ik in geen geval uitwerpen.' Dit mag dan een perfecte grond van vertrouwen zijn voor de ziel die zich tot Hem wendt voor een schuilplaats tegen zonde en zichzelf, tegen het komende oordeel, tegen het oncontroleerbare kwaad in haar binnenste. Hier is de enige haven van toevlucht, de beschutting tegen de storm, de rots van verdediging; en 'gezegend zijn allen die op Hem hun vertrouwen stellen'.

1. De psalm begint met een vreugdevolle spanning van vertrouwen, waarin alle angst wordt afgedaan als onwaardig en onmogelijk. 'Jahweh is mijn licht en mijn heil; voor wie zal ik vrezen? Jahweh is het bolwerk van mijn leven; voor wie zal ik bang zijn?' Het argument is kort en volledig; des te vollediger omdat het niet rondkijkt of rekening houdt met enig speciaal kwaad, maar opkijkt, en alleen maar hoeft op te kijken, naar Jahweh's aangezicht. Het 'licht' openbaart niet slechts wat rondom mij is: het is God Zelf die daarin wordt

geopenbaard; en zo wordt Zijn eigen karakter de bewuste zekerheid van de ziel. Wat een zekerheid - wat een vreugde en zegen is het licht! Schoonheid, warmte, de kracht van het leven zelf, worden er allemaal in gevonden; en zo is verlossing nauw verbonden met deze primaire gedachte. Het licht van de eerste dag betekende verlossing uit de ondergang voor die wereld die het nog onder de wateren begroef; de eerste uitstraling van haar stralen was het geklote van een nieuw leven dat voor haar was ingetreden. En bij God is het gekende licht de dageraad van een eindeloze dag, de kracht van een begonnen eeuwig leven, dat slechts het innerlijke proces is van de verwezenlijking van Zijn verlossing.

2. Nu hebben we het getuigenis van de ervaren bevrijding en het argument van die ervaring. Maar het argument overstijgt de ervaring: de vijanden die hij verslagen heeft zien worden, zwellen aan tot een leger, de enkele strijd wordt een oorlog, en de geluiden van strijd die hij zich inbeeldt rondom te ontwaken, hebben geen macht om zijn volmaakte rust te verstoren. De ervaring heeft slechts de intuïtie van het geloof opgeroepen, dat er niet door gemeten moet worden; waaraan inderdaad alle ervaring zich moet en zal conformeren, omdat de wet die eraan ten grondslag ligt geen uitzondering kent. Hoe groots is Jahweh, de Onveranderlijke, gerealiseerd in deze blijvende wetten van Hem, die het geestelijke rijk doordringen als het natuurlijke!

3. Zo legt het hart zijn kracht in God; en God wordt zijn enige verlangen en toereikendheid. 'Eén ding heb ik van Jahweh gevraagd; dit zoek ik: dat ik in het huis van Jahweh mag wonen al de dagen van mijn leven, om de goedertierenheid van Jahweh te aanschouwen, en in Zijn tempel te onderzoeken.' Men kan zich de aantrekkingskracht

voor een ware Israëliet voorstellen van die plaats waar Jahweh te midden van het volk woonde, ook al kon het binnenste heiligdom niet worden betreden. Het geloof zou er toch als het ware binnendringen, en God zou zich niet onthouden van het hart dat zo naar Hem verlangt. Deze verlangens tonen de Psalmen ons, en zij vormen grotendeels de charme van dit kostbare boek. Aan ons is de 'genade van Jahweh' getoond op een manier die alles wat voorheen bekend was slechts tot een basis kennis maakt.

Hij heeft Zijn heerlijkheid onthuld. Hij is tevoorschijn gekomen om onder de mensen te wandelen. Hij heeft ons vrijmoedigheid gegeven om het heilige binnen te gaan, en een blijvende plaats in Zijn tegenwoordigheid als priesters en aanbidders. En toch, hoe weinig zijn wij buiten de vermaning van deze verlangens van de mensen van een oudere tijd! Dit 'ene ding' waarover sommigen van hen konden spreken, - dit brandende, serafijnse verlangen naar Eén om het Onzichtbare te voelen, - hebben wij geen behoefte om onszelf af te vragen of het voor ons de passie is die deze psalmen uitdrukken? Ah, hebben we dat niet nodig? Denk aan de volledige openbaring van God nu aan ons; denk aan het open boekdeel van de Schrift in onze hand; denk aan hoe noodzakelijk de ziel die dorst naar God zich moet wenden tot deze voorraden van hemelse schatten, oneindig maar toegankelijk, en zich moet verheugen in het zoeken, met de Geest die ons gegeven is, naar de 'diepe dingen van God' (1 Kor. 2:10); denk aan de omgang, de gemeenschap, genoten door hen die samenkomen om hun individuele verworvenheden op deze manier te vergelijken, met anderen delend wat in verdeeldheid toeneemt hoe meer wij het verdelen.

Het is niet nodig te vragen in hoeverre dit alles is gerealiseerd; en er kan slechts de diepste vernedering zijn bij de gedachte hoe weinig verder dan de oppervlakte van de Schrift wij zijn of willen zijn. 'Onderzoeken in Zijn tempel', wanneer het dak ervan de hele hemelboog is, - wanneer de lengte ervan zich uitstrekt van het begin van de geschiedenis tot het einde van de profetie, - wanneer Zijn woord en werk zich verenigen in Christus als het levenscentrum en de heerlijkheid van allen! - ah, hoe is het mogelijk voor te stellen hoe weinig in achttien eeuwen van een voltooide Bijbel en de inwonende Geest is bereikt!

De veiligheid van het heiligdom is het volgende waar de psalmist bij stilstaat. 'Hij zal mij bergen in Zijn paviljoen ten dage des kwaads; in het geheim van Zijn tent zal Hij mij verbergen; Hij zal mij hoog op een rots verheffen.'

De onmiddellijke toepassing is hier op menselijke tegenstanders, hoewel het letterlijke heiligdom, zoals duidelijk is, slechts het beeld is van geestelijke waarheden van veel groter bereik. Hoe zeker is het voor ons dat de weg van ontsnapping aan geestelijke vijanden precies is wat hier wordt aangegeven! God heeft ons inderdaad hoog verheven op het rotsfundament van Christus' gezegende werk; en in Hem opgenomen in het hemelse heiligdom, zijn wij veilig verborgen voor de vijand. 'Omdat Ik leef', zegt Hij, 'zult gij ook leven' (Johannes 14:19). Hij is daar ook onze heiliging; en 'wij allen, de heerlijkheid des Heren aanschouwende, worden veranderd naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid' (2 Kor. 3:18). Zo is het heiligdom te allen tijde ons veilige toevluchtsoord: het is de plaats waar de wereld voor ons haar ware gedaante aanneemt, waar de verstrengeling ermee

wordt losgelaten, de duisternis en nevelen verdwijnen, de zonde wordt berispt en verbannen, de heiligheid van de waarheid wordt gevonden. De vrede van die serene Aanwezigheid omsluit ons als met de heerlijkheid van een eeuwige zomer, onbedreigd door zelfs de dreiging van een storm. Hier wordt het hoofd opgeheven boven alle vijanden, en het loffer wordt de noodzakelijke verlichting van een vol en dankbaar hart.

4. Van al deze zegen en vreugde vallen we in een staat van beproeving, waarin de stem van smeekbede wordt gehoord in plaats van lof, en dat op tonen van nood en onzekerheid. Zulke wisselingen komen vaak en snel genoeg voor in de Psalmen, en in de ervaring van hen van wie de Psalmen zijn. Maar de diepten die de ziel doorploegt zijn niet bodemloos. Op de plaats van beproeving wordt de grond van zijn vertrouwen getest en stevig bevonden; en de taal van het geloof wordt zo ook de taal van de ervaring.

De roep is nog steeds tot de Onveranderlijke (Jahweh), en dit is de bodem waarin het anker van het geloof alleen kan houden. De roep is om genade en het noodzakelijke antwoord, en dan wordt verklaard en bepleit wat vertrouwen geeft. Dit is Jahweh's eigen uitnodiging en bevel om Zijn aangezicht te zoeken; waarop het geloof ernstig en gaarne heeft geantwoord. De smekeling kon zeggen: 'Ik zoek Uw aangezicht, Jahweh.' En zou Hij nu dat heerlijke aangezicht verbergen, en hem die Hem zoekt met toorn afweren? nee, zou Hij als het ware de hulp die Hij gegeven had ontkennen, en hoewel de God waarnaar gezocht wordt voor verlossing, verstoten en verlaten? Nee, zeker, dat kan niet: de grond is stevig en het anker houdt; de ervaring zal het vertrouwen van de ziel bevestigen en niet beschamen: vader

en moeder zouden kunnen verzaken, maar niet Hij van wie deze relaties kwamen, met al hun tedere genegenheid. Zij zouden kunnen verzaken; Hij niet; en als zij dat deden, zou Jahweh's medelijden des te meer getoond worden. Zo'n verstotene zou het voorwerp zijn van Zijn bijzondere zorg.

5. Zo opgelucht en gestild, hoewel de omstandigheden onveranderd blijven, kunnen deze des te meer een argument zijn voor de Heer om Zijn zorg te openbaren. Allereerst om Zijn weg bekend te maken; want daar is geen valkuil en daar is Hij, de Wijze en Sterke. Het ware gevoel van zwakheid zal ons niet toelaten onze eigen wil te zoeken, maar het tegendeel. Welke wijsheid van onszelf kan als de Zijne zijn? Welke tederheid als de Zijne? En onder de ogen van hen die letten op iemands stilstand, zal de weg met Hem werkelijk de juiste worden gevonden, want voor Hem zijn de bergen geëffend tot een vlakte.

Onderdrukkers zijn er nog, valse getuigen, zij wier hijgende gretigheid geweld uitademt: deze wijst de richting aan de Gids en Wachter met wie Hij gaat. Maar hij loopt stevig, zij het nederig, rekenend op bevrijding. En de druk die in de ziel wordt gevoeld, wordt pas bekend in de uitbarsting die tegelijkertijd het vertrouwen onthult dat haar ondersteunt, - 'Als ik niet had geloofd' - maar dan doe ik dat wel! - 'om Jahweh's goedheid te zien in het land der levenden!'

En nu sluit een ervaringsles het vijfde deel van deze psalm passend af. Het is een zeer korte en eenvoudige les; toch is het een les van volmaaktheid, die in het Woord als zodanig wordt verklaard: want 'laat geduld haar volmaakte werk doen', en wij zullen 'volmaakt en volledig zijn, niets tekort komend'. (Jakobus 1:4.) Wat een heerlijk resultaat van zo'n eenvoudige zaak! 'Wacht op Jahweh!' wacht, en

niet zwak en timide, want de oproep tot geduld is geen reden tot angst: 'wees sterk, en laat uw hart moed vatten!' Dat is, God zij dank, de wijsheid die voortkomt uit een 'ervaring' die 'hoop doet ontstaan'. (Rom. 5:4.) Deze oogst is verzekerd aan hem die rustig zal slapen en opstaan, en laat groeien. Test het, bewijs het, wie wil! Wie is er die het niet voor zichzelf kan bewijzen? Er is niemand! Laat de blijde, zekere hoop de donkerste uren opvrolijken met zijn troost:

'Wacht - wacht - op Jahweh.'

Psalm 28.

De test van ervaring.

[Een psalm van David.]

We hebben nu in de vierde psalm van deze serie de grond van de ervaring zelf: 'Ik vertrouwde op Hem en ben geholpen'; een goed argument op zijn plaats, en het noodzakelijke resultaat van een met God geleefd leven. Hoe kunnen we alles negeren wat op deze manier van praktische kennismaking met Hem is opgedaan? Hoe rijker we zijn aan zulke ervaringen, hoe helderder ons leven zal zijn, hoe energieker, en hoe vruchtbaarder. In de aard der dingen kan ervaring niet het eerste fundament zijn; en het komt hier niet op die plaats.

1. De omstandigheden zijn nog steeds die van de laatste dagen, waarin vijanden en boosdoeners de rechtvaardigen omringen. Jahweh is hun enige hulpbron; als Hij niet ingrijpt, zullen zij zijn als degenen die in de put afdalen. De psalmist kan niet zeggen dat hij zal behoren tot hen

die in de put afdalen, maar voelt zoals zij. Toch is de schaduw van de dood op hun zielen: zij vrezen die. De nationale bevrijding die men zoekt is natuurlijk niet de andere kant van de dood, - niet eruit, maar ervan. De dood zou natuurlijk voor het individu alle hoop daarop beëindigen, hoewel God in feite voor hen die het martelaarschap doorstaan een betere plaats zal reserveren - een plaats bij de hemelse heiligen van de eerste opstanding. (Openb. 20:5-6.) Maar dit komt hier niet in beeld. De 'kuil' is echter om die reden meer dan het graf, hoewel in de beeldspraak daarvan. Het vertrouwen is gebaseerd op de onveranderlijke God, en de afhankelijkheid zelf die de behoeftige van Hem heeft. Het gebed van Salomo voor allen die naar de tempel bidden, wordt hier herdacht, en tot een grond van hoop gemaakt (1 Koningen 8:30). De barmhartigheid van de Heer is altijd jegens hen die Hem vrezen, en jegens hen die hopen op Zijn barmhartigheid, die Hij niet kan verloochenen; want Hij kan Zichzelf niet verloochenen.

2. Maar het oordeel van de wereld is gekomen, en alleen door het oordeel kan de bevrijding van Israël worden bewerkstelligd; daarom hebben wij opnieuw het gebed van het overblijfsel voor de vernietiging van de goddelozen. Het kwaad heeft zijn hoogtepunt bereikt, en in datgene wat daardoor dreigt, zou het wel eens kunnen lijken dat niemand kan ontsnappen, maar dat kwaad en rechtvaardigen gelijkelijk zullen worden verzwolgen in een ononderscheidelijk verderf. We kunnen daarom goed de uitroep begrijpen: 'Trek mij niet weg met de goddelozen!' bij wie de gladheid van de buitenkant slechts het verraad van hun harten verbergt. Hun werken getuigen tegen hen; hun beloning wordt, in tegenstelling tot de genade aan de rechtvaardigen, naar hun werken gebeden.

3. Dit is hun karakter van binnenuit; maar de fontein van al het kwaad ligt in hun grondige onwetendheid van Jahweh. Zijn werken zijn voor hen; de verrichtingen van Zijn handen zijn overal om hen heen; onwetendheid betekent alleen vervreemding van Hem; zedelijk onvermogen om te onderscheiden wat van Hem is, is juist het teken van de onverbeterlijkheid van het kwaad, en dat, omdat het ongeneeslijk is, moet worden uitgeroeid met de scherpste chirurgie, uit barmhartigheid voor de mensen. Daarom verandert het gebed hier in profetie: wie wel onderscheidt wat God is, heeft de zekerste grond om de toekomst van deze hardnekkige zondaars te voorzien.

4. We hebben nu de ervaring die hoop doet ontstaan: onderweg, voordat het einde is gekomen, openbaart Jahweh zich nog in opmerkelijke ingrepen, die de anticipatie zijn van de volledige bevrijding die komt. Hoe gezegend zijn de voorboden van de dageraad, al is die nog niet gekomen. Hoe goed is de hulp langs de weg, gezonden door Hem die ons aan het einde van de weg opwacht!

Dus hier, Jahweh heeft gehoord en geholpen; Jahweh heeft Zichzelf getoond zowel kracht als schild; gebed is verhoord, en lof volgt.

5. Maar meer: het hart wordt geleid tot het besef van de zekerheid van de blijvende zegen, de noodzakelijke uitkomst van wat God is voor Zijn gezalfde. Hij op wie, vanwege wat Hij is, de Geest rust in Zijn volheid (Matth. 3:16-17) is Degene die alle macht van God inschakelt namens Hem, in het conflict tussen goed en kwaad dat moet duren zolang het kwaad duurt op de aarde. 'Een bolwerk van heil voor Zijn Gezalfde!' Onder Hem zijn dus bevrijding verzekerd. Hij is de 'aanvoerder van het heil', die allen die door Hem tot God komen tot het uiterste redt. Dus aan het einde van de psalm wendt

het geloof in het overblijfsel, spoedig de natie, zich tot Hem, om de last van Israëls nood op Zijn sterke schouder te leggen. Het is een passend slot van de reeks psalmen die we hebben overwogen; want de volgende psalm, hoewel de laatste, is in vele opzichten anders. Redder en Herder zij Hem nu, zelf Zijn volk en Zijn erfdeel; voor het teruggevonden verloren schaap is de plaats op Zijn schouder, volgens het tedere beeld dat Hij zelf heeft getekend. Opnieuw zal gezegd worden, met het oog op dit deel van hun geschiedenis, - en zij zullen het ook leren kennen, als nooit tevoren, - 'Hij droeg hen en droeg hen al de dagen van oudsher.'

Psalm 29.

De oordeelstorm waarmee God in de wereld komt, om haar het 'verwachte einde' te geven.

Een psalm van David.

Het zal opvallen hoe alle psalmen van deze reeks in elkaar overgaan. De 'integriteit en oprechtheid' die 'mij zal bewaren', aan het einde van de vijfentwintigste, begint en is het hoofdthema van de zesentwintigste. Dit geeft ons, in zijn 'Heer, ik heb de woning van uw huis liefgehad', het thema van het zevenentwintigste. De zevenentwintigste, met zijn ervaring van Jahweh's goedheid en de afsluitende moraal daarvan, maakt plaats voor de achtentwintigste, waarin de beproeving van de ervaring het onderwerp is. De achtentwintigste bidt voor en profeteert het oordeel over de goddelozen, en nu toont de negentwintigste ons de doortocht van die opklarende storm die, terwijl Jahweh zich

manifesteert en oppermachtig blijft over de aarde, Zijn volk in vrede laat, voortaan voor eeuwig ongestoord.

Deze negenentwintigste psalm viert dus de dag des Heren in zijn onderwerping van menselijke kracht en vertoning van Jahweh's macht, die tenslotte de centrale lessen zijn die de mens moet leren, wanneer hij eenmaal heeft geleerd wat Jahweh zelf is. Het is dit waarmee de vijftwintigste psalm de reeks opent, de vertoning van gerechtigheid in genade, die God bekend zijn troon geeft in de harten van zijn verlost volk. Voortaan bestaat het proces van heiliging uit het onderwerpen van de ziel aan Hem, - het anticiperen in geloof op deze dag des Heren in zijn innerlijke betekenis, - het resultaat is volmaakte zegen en blijvende vrede: 'Neemt mijn juk op u en leert van Mij, en gij zult rust vinden voor uw zielen.' (Matt. 11:28.)

De psalmen na de vijftwintigste geven ons in volgorde, ten eerste, de scheiding van de heilige van de zondaars; ten tweede, dat het een scheiding tot God is; ten derde, een leven van experimentele realisatie van Zijn aanwezigheid in de omstandigheden en voorwaarden ervan. De laatste psalm toont ons hier de voorwaarden van de realisatie zelf, dat wil zeggen, Zijn regeringswegen met ons: eenvoudig genoeg als we maar een beetje weten wie deze twee zijn die samen zijn gaan wandelen; God met al Zijn genade voor altijd God; en de mens Zijn schepsel, alleen (en dan hoe volledig) in staat om zo te zegenen. Hieruit blijkt 'hoe passend deze psalm de huidige reeks afsluit; terwijl de dispensatievorm hem in verband brengt met het profetische karakter van de Psalmen in het algemeen, dat bij onze studie ervan overvloedig is vastgesteld.

1. De psalm begint met de vermaning aan de ‘zonen der machtigen’ om Jahweh Zijn plaats van opperheerschappij over allen te geven. Het is zeker geen toespraak tot engelen, zoals misschien meestal wordt aangenomen, maar tot de machtigen der aarde, met het oog op wat volgt, - een boodschap als die van Openb. 14:6-7, de boodschap van het ‘eeuwigdurende evangelie’, dat het komende koninkrijk van God verkondigt. Zij moeten eer en kracht toekennen aan Jahweh als de enige Bron daarvan. Zij moeten Hem de eer geven van Zijn Naam, de Altijd Levende, de Onveranderlijke, die dezelfde blijft te midden van alle schepselveranderingen; en Hem geloof geven op de enige mogelijke manier waarop Hij die kan aanvaarden, getooid met de schoonheid van de heiligheid die Hij vereist.

2. Nu hoort men Jahweh’s stem naderen, het geluid van een naderende storm, maar geen gewone storm. Jahweh’s stem wordt gehoord boven het waterige bladerdak van de uitgestrektheid, het oordeel beheersend en sturend op zijn weg. Het is de God der heerlijkheid die dondert; en de wateren die zich verzamelen zijn inderdaad ‘grote wateren’. We zien het opkomen en zich verspreiden; we horen de stem van ‘macht’ toenemen tot vreselijke ‘majesteit’. Dan komt de klap, en de ceders van Libanon, het type van de verhevenheid van de scheppende gestalte, ontvangen de kracht van de klap, en worden erdoor bevend en afgebroken. Zo kondigt de profeet de komende ‘dag des Heren’ aan (Jes. 2:11-14): ‘De verheven blikken der mensen zullen vernederd worden, en de hoogmoed der mensen zal neergebogen worden, en de Here alleen zal te dien dage verhoogd worden. Want de dag van de Here der heerscharen zal komen over een ieder die hoogmoedig en verheven is, en over een ieder die zich verheft; en hij zal laag gebracht worden; en over alle ceders van Libanon die hoog en verheven zijn,

en over alle eiken van Bashan; en over alle hoge bergen, en over alle heuvels die verheven zijn.’

Met dit laatste gaat de psalm nu verder: ‘Hij laat ze ook huppelen als een kalf: Libanon en Sirion als een jonge oeros.’ Het is geen hyperbolisme, noch onwaarheid tegenover de natuur, noch moeten we denken aan een aardbeving, die een ander element zou introduceren dan dat waarmee we ons bezighouden. De storm is geen gewone storm; en de heuvels zelf beven en reageren als een bang beest, voor Jahweh. De regeringen van de aarde lijken hier te worden voorgesteld, zoals de bomen de individuele potentaten voorstellen: alles wat het meest stabiel is, beeft. Te midden van dit alles komt de verschrikkelijke gevorkte vlam, - het licht, en God is licht, maar God manifesteert zich in het oordeel, - pure toorn over het kwaad. Het volgende vers toont de grens van de storm. Hij komt uit het noorden van het land Israël, uit Libanon en Hermon (Sirion), en gaat tot voorbij het gebied van Juda in het zuiden, om te verdwijnen in de woestijn van Kadesh-barnea, de plaats waar het volk zo lang na de uittocht rondzwierf.

Zo omvat het het land in zijn breedte en lengte, terwijl daaruit natuurlijk niet volgt dat het daarmee is volbracht. Dit is echter de grens van de waarneming van de profeet; - want echte profeet is hij, - en het verloop van de storm is dat van de invasie van Israëls vijanden in het laatste der dagen, - een invasie waarmee de dag des Heren in zijn begin wordt vereenzelvigd (vgl. Joël 2). God gebruikt de vijand als Zijn roede in een kastijding die berouw opwekt; Hij komt dan Zelf voor hun bevrijding. Het is de ‘grote en verschrikkelijke dag

des Heren', maar hij eindigt in verkwikking, opwekking en eeuwige verlossing.

Het laatste vers hier geeft ons het einde op twee manieren. Enerzijds wordt de hinde doen kalven: de nieuwe geboorte komt voor het volk, bespoedigd door die vreselijke bezoeking die God gebruikt om zegen te bewerken. Anderzijds worden de bossen gestript, wat het oordeel zelf is. Dit is het dubbele aspect van het werk van Hem die in dit alles volmaakt is, en in wiens tempel - de plaats waar Hij gezien en gekend wordt - 'alles' (niet, denk ik, de tempel zelf of degenen daarin, dat zou niet in de lijn van de waarheid hier zijn; maar) al Zijn werk zelf verkondigt Zijn 'heerlijkheid'. Dit is zelf het volmaakte einde van alles.

3. Maar toch is de psalm niet geëindigd. Hij die geen lust heeft in oordeel, maar in zegen, wordt nog in twee laatste verzen getoond in Zijn heerschappij over het kwaad en in de blijvende zegen die daarop volgt. De 'vloed' (mabbul) is hier een woord dat in de Schrift alleen gebruikt wordt voor datgene wat de wereld in Noachs tijd verwoestte. Daaruit volgt niet dat de directe toepassing daarop betrekking heeft en toch mag de verwijzing niet worden verwaarloosd. Hier is nu een tweede zondvloed, waarvan die oude in feite een type was. Aan een andere wereld is nu een einde gekomen, en er volgt een geheel nieuwe toestand. Ook bij deze zondvloed heeft Jahweh op de troon gezeten; en Jahweh zit nu (openlijk) als Koning voor altijd. Maar Hij die op de troon zit, is nog steeds - o, zegen Hem daarvoor! - de geduldige Dienaar in de nood van Zijn volk. Nog steeds hebben zij behoefte: voor de gladde weg nu als voor de ruwe weg tot nu toe, hebben

zij behoefte, en Hij 'geeft kracht,' en 'Jahweh zegent Zijn volk met oneindige 'vrede.' Amen.

Serie 2. (Psalmen 30 - 34.)

De gedetailleerde verlossing.

De tweede serie bestaat, evenals de eerste, uit vijf psalmen, die ons in verschillende details het heil geven dat van God is. Natuurlijk is het die zoals Israël die verwezenlijkt heeft; de Psalmen denken nooit aan het christendom, of aan de zegen van een hemels volk. Hun erfenis is in het land dat hun reeds lang verzekerd is, en waarheen wij eindelijk hun schreden zien terugkeren. De vijanden die trachten hen uit hun bezit te houden zijn dus van nature menselijk, hoewel Satans macht in en door hen werkt. De volledige bevrijding geschiedt door de Heer vanuit de hemel, wanneer Zijn voeten op de Olijfberg staan, en 'Jahweh, mijn God, zal komen, en alle heiligen met U' (Zach. 14:4-5). Zij zijn gezegend onder Christus, maar niet met Hem; en deze zegeningen, hoe groot ze ook zijn, schieten tekort ten opzichte van die van de 'Gemeente, die Christus' lichaam is'.

Toch is hun redding natuurlijk niet slechts tijdelijk, maar geestelijk en dus eeuwig. Zij zijn zondaars, gered door genade, die net als wij het kostbare bloed van Christus nodig hebben om hen te reinigen van zonde en hen een rechtvaardige positie te geven in de gunst van God; hoewel de Psalmen dit in zijn zekerheid en volledige gezegendheid niet volledig kunnen bevrijden van de schaduwen die de wettelijke bedeling erop werpt. Toch wordt ons duidelijk gemaakt hoeveel het geloof toch zou kunnen genieten, en hoe God het geloof bijstand zou kunnen verlenen, die in verhouding tot de eenvoud ervan gerealiseerd

zou worden. Wij zullen door alles heen ontdekken hoezeer wij, zelfs nu, op gemeenschappelijke grond staan met de heiligen van weleer, en zelfs in hun ervaringen kunnen treden; onze eigen zegen is daarom niet bepaald door die van hen, maar wonderbaarlijk groter. Wij moeten oppassen dat wij dit verschil niet zo uitvergrooten, dat wij hun ontnemen wat de genade hen werkelijk deed genieten, of dat wij het beperken tot wat eenvoudigweg uit de wettische aard van de bedeling kan worden afgeleid, alsof God geen geheimen voor de oren van Zijn volk had gereserveerd, die Hij vrijelijk mocht uitspreken, of macht had om hen in staat te stellen te ontvangen, ook al was de tijd niet gekomen waarin zij openlijk bekend konden worden gemaakt.

De zegeningen van deze verlossing worden in deze vijf volgende psalmen gedetailleerd beschreven als, ten eerste (Ps. 30) in het feit dat het een verlossing van God is, die haar wortels heeft in Zijn eigen onveranderlijke natuur, en dus veilig is, ongeacht de omstandigheden. In de volgende psalm (Ps. 31) wordt het gezien als bevrijding van de vijand; die voor Israël, zoals reeds gezegd, de menselijke vijand is en niet de geestelijke, hoewel de geestelijke vijand hierachter zit. In de derde psalm van deze reeks (Ps. 32) hebben we God als het heiligdom, de schuilplaats van de ziel, wat reiniging van de zonde en leiding voor de weg inhoudt, persoonlijk en niet slechts provisorisch. Ten vierde (Ps. 33) is deze God van de verlossing ook de God van de hele wereld, alle omstandigheden vormen zich daarom naar Zijn wil: zodat men ten slotte, in de vierendertigste psalm, Jahweh te allen tijde kan zegenen, en Zijn lof voortdurend in de mond ligt. Deze laatste is een regeringspsalm, en passend een alfabetische, hoewel niet helemaal volmaakt: de volmaakte lof zal die rond de Troon zijn.

Psalm 30.

Wat er ook verandert, een onveranderlijke God.

Een psalm (een loflied op het huis) van David.

Voor de titel hier lijken we geen verklaring te hebben in de geschiedenis van David; en we kunnen er dan ook niet uit opmaken of het huis' dat van Jahweh is of dat van David zelf. De Septuagint en vele commentatoren aanvaardden de laatste van deze toepassingen als de ware; maar de koning zelf komt in de psalm niet voor, en de 'heerlijkheid' waarover in het slotvers wordt gesproken, evenals de algemene verwijzing naar Israëls laatste bevrijding, spreekt sterk voor de eerste.

De psalm heeft twaalf verzen, en de normale structuur zou daarom 4 x 3 zijn; maar in feite verliest het tweede gedeelte een van zijn verzen aan het derde, dat daardoor wordt vergroot. De reden hiervan kan ik niet duidelijk geven.

1. De psalmist begint met een loflied op Jahweh voor zijn doeltreffende hulp. Hij had hem opgetild en zijn vijanden niet toegestaan zich over hem te verheugen. Bovendien was het het antwoord van God op zijn noodkreet toen hij werd geslagen en de dood voor hem lag; ja, toen alles met hem voorbij leek. Hij was al geteld bij degenen die naar de afgrond gingen, en alleen de God van de opstanding kon hem doen opstaan. Dit kunnen wij gemakkelijk begrijpen als toepasselijk op de bevrijding van het overblijfsel der Joden: het beschrijft het precies. Zij worden gered op het laatste moment van nood, wanneer hun vijanden hen in hun greep schijnen te hebben, en de hoop verdwenen

is. De hele taal laat bovendien zien dat deze toestand van hen wordt begrepen en erkend als het gevolg van de zonde. De 'put', hoewel het verwijst naar de dood, is de dood in de toorn van God; en dit wordt duidelijk gezegd in het vijfde vers. Deze bevrijding is dus een ware verlossing.

2. Deze dankzegging aan Jahweh wordt gevolgd door een getuigenis voor Hem; zoals het inderdaad zal zijn op de dag die hier wordt voorzien. Het verlorene Israël zal Zijn grote getuigen zijn op de aarde; en hun verlossing een overvloedige zegen voor de heidenen. Maar omdat de bevrijding van Juda voorafgaat aan die van de tien stammen, die daarna met hen worden verbonden, en ook uit extremere nood komt, is het mogelijk dat de 'godvruchtigen' die hier worden aangesproken, deze stammen van Israël zijn. Zij worden aangespoord om psalmen te zingen voor Jahweh, en te danken bij de herinnering aan Zijn heiligheid. Heiligheid moest hen laag brengen om hen op te richten; en zij kunnen zich nu verblijden, en anderen laten verblijden, in datzelfde handelen van God met hen, zo streng als het lijkt, maar zo doeltreffend, dat hen tot bekering en dus tot God heeft gebracht. Hij had slechts in overeenstemming met Zichzelf gehandeld; en dit is altijd een noodzaak tot zegen voor een ieder.

Nu was de wolk voorbij, de toorn was verdwenen; het was tenslotte maar voor een ogenblik, en in Zijn gunst die volgde was er, in de volste zin, 'leven' gekomen. Dit wordt hier gesteld als een beginsel van de ruimste toepassing op allen die zich op dezelfde wijze tot Hem wenden. 'Het wenen kan bij ons blijven bij de avond,' en een nacht van duisternis en nood volgt; maar Gods orde is, eerst de avond en

dan de morgen; en voor de morgen is, in plaats van verdriet, 'een lied van vreugde' bereid.

God werkt voor de eeuwigheid; de mens is het schepsel van de tijd. Zo is het zeker dat de mens Hem verkeerd zal begrijpen zolang hij zich vastklampt aan zijn eigen gedachten. Geloof alleen brengt rust en bevrijding; en brengt het meteen in verhouding tot zijn eenvoud. Helaas, hoe vaak is de ziel zelfs van de heilige in strijd met Hem! En dit is wat noodzakelijkerwijs duisternis over haar brengt. Wanneer het wilsconflict voorbij is, is de morgen aangebroken. Dan beseffen we waarvoor God werkt, dat het voor Zijn eeuwigheid is; dat de nacht slechts de baarmoeder van de natuur is waaruit de dag wordt geboren, met zijn veelvuldige stemmen en zijn gouden vruchten.

3. En nu is de kern van het onderwerp bereikt. Het is volkomen eenvoudig, en toch hoe moeilijk om te leren in volledige praktische toepassing, waar het geleerd moet worden: 'En ik had in mijn voorspoed gezegd: Ik zal nooit bewogen worden: Jahweh, in Uw gunst had Gij mijn berg sterk doen staan.' Hoe moeilijk is het om een berg sterk te laten staan, en er niet ons vertrouwen op te stellen! En als het hart dit verwijst naar de gunst van God, kan het des te meer een strik zijn, een vals vertrouwen dat tussen hem en het onmiddellijke vertrouwen in de Heer in komt te staan. En hoe moeilijk is het om deze (echte of vermeende) 'gunst' op te geven, zo gehecht aan wat iets van ons maakt! Privileges, omstandigheden, ervaringen, we klampen ons eraan vast, maar merken dat ze ons in de dag van de beproeving in de steek laten, - alles mag aan het wankelen worden gebracht, opdat het onwankelbare overblijft. Wanneer het oog wordt gericht op Christus, dan kunnen wij in de

vreugde van Hem die onze zonden droeg, opgetrokken uit de dood, op een diepere manier dan Israël hier zeggen: 'Gij hebt mijn ziel uit Sheol gehaald: Gij hebt mij levend gemaakt uit het midden van hen die naar de afgrond gaan.' Als zondaars, in een werk gedaan voor zondaars, vinden we een onwrikbaar fundament, en kunnen we niet meer zeggen: 'Gij verbergt Uw aangezicht,' want dat is voor de in Christus verborgen ziel doorstaan - Hij heeft het verdragen, - en God kan Zijn aangezicht niet meer verbergen voor Zijn Geliefde, noch voor hen die in die Geliefde een onveranderlijke aanneming vinden.

In deze psalm wordt dit alles ongetwijfeld niet duidelijk gemaakt, en dat kan ook niet; evenmin kunnen wij het Joodse overblijfsel een dergelijke kennis toeschrijven, totdat zij, door hun diepe benauwdheid heengebracht, hebben gekeken naar Hem die zij hebben doorboord, hun verworpen en gekruisigde Messias. Maar de profeten profeteerden met een kennis die hun eigen kennis ver te boven ging, en wij kunnen in hen, zoals Petrus ons verzekert, meer vinden dan zij konden begrijpen; terwijl er toch ook voor hen beginselen en waarheden konden worden aangereikt waarop het geloof zich kon handhaven, ongeacht de bedeling. Hier is het tot Jahweh, Jahweh de onveranderlijke, Zelf, dat Zijn volk wordt gekeerd, zelfs door het verbergen van Zijn aangezicht. Wat heb je aan een berg als dat Gezicht verborgen zou zijn? In feite is het weg: het kan niet blijven, als Hij niet blijft. Maar moet Hij niet blijven, die Jahweh de Blijvende is? En heeft Hij niet altijd de zonde, de dwaasheid, de ijdelheid van het schepsel gekend? Kan het Hem behagen, of voordeel, of glorie zijn, om het rechtvaardige vonnis van de dood op te leggen aan zo'n broos wezen? Zal het stof - ook al heeft Hij gezegd: 'Tot stof zult gij wederkeren' - werkelijk Zijn waarheid

verkondigen? Zal Hij tevreden zijn met de vloek over iemand die zich, hoe dan ook, aan Hem vastklampt voor zegen?

Hier is het niet de dood van Christus die wordt aangevoerd, zoals we zien, terwijl het toch de dood van Christus is die het pleidooi dat de Geest van God hier in het hart van de smekeling legt, rechtvaardigt, en hoeveel meer dan rechtvaardigt. Kan Hij de dood van de mens verlangen, die Zijn Zoon aan de dood heeft overgegeven om hem te verlossen? Toch heeft God zo een manier gevonden om van de dood zelf een prachtige vertoning te maken, niet van Zijn waarheid alleen, maar van de liefde die Zijn natuur is. Hij heeft zo een grond waarop Hij onveranderlijke genade kan tonen en rechtvaardigen tegenover iemand die in zijn zonden zelf zijn aanspraak vindt op de Redder van zondaren. Zo toont God hoe veilig het pleidooi is, dat rust op wat in Hemzelf is. Voor Israël zal het einde dit volledig aantonen; voor ons is het al volledig aangetoond. Zou dan voor elke christen 'mijn berg' niet meer het vertrouwen zijn, maar Christus het onbewolkte vertrouwen van de ziel! Dat 'Gij verbergt Uw aangezicht' geheel werd verwezen naar die ene duisternis die in haar duurzaamheid het voorhangsel van het heiligdom voor ons heeft gescheurd, en God voor altijd in het licht heeft gezet!

4. Nu komt eindelijk de ervaring die aantoonde dat het pleidooi goed is. Het geloof moet niet in overeenstemming worden gebracht met de ervaring; want zo kan men er niet op vertrouwen dat de ervaring juist wordt gelezen, en God in Christus overstijgt alle mogelijke ervaring; maar de ervaring zal uiteindelijk zeker het geloof goedkeuren; en zo is het in dit geval. De roep om genade en hulp aan Jahweh wordt eindelijk beantwoord door datgene wat rouw in dans verandert, het

kleed van zakken uittrekt en de lendenen omgordt tot blijde activiteit in de lofprijzing.

De uitdrukking ‘dat de heerlijkheid U psalmzingt’ is niet te herleiden tot de gemeenplaats van de meeste uitleggers: een andere psalmist heeft verklaard dat ‘Zijn heil zeker nabij is voor hen die Hem vrezen, opdat de heerlijkheid woont in ons land’ (Psalm 85:9). Dit is de vertoning van God zelf in het midden van Israël, in de tijd waartoe wij nu zijn gekomen. Dit zal een gezegend getuigenis zijn van wat Hij is, waarbij de hele natuur ontwaakt in begeleiding van lofprijzing. Dit is wat glorie psalmen voor Hem kan betekenen. Het hele land - de hele aarde in maat - reageert in harmonie, als een instrument op de vaardige vingers van de bespeler. Helaas heeft het tot nu toe niemand gevonden om zijn sluimerende capaciteiten naar buiten te brengen. Nu ontwaakt zij, om niet meer te zwijgen.

We kunnen dan begrijpen hoe deze psalm is ‘voor de inwijding van het huis,’ - het heiligdom dat aan het einde van Daniëls zeventig weken gezalfd zal worden voor Jahweh. Het einde van de verlossing is dat God en mens eindelijk samen zullen zijn.

Psalm 31.

Bevrijding van de vijand.

Aan de voornaamste musicus: een psalm van David.

We hebben nu wat op zichzelf heel eenvoudig is, maar wat daarom misschien minder instructie lijkt te hebben voor ons, bij wie de

omstandigheden zo anders zijn, en wiens houding tegenover degenen die hen vervolgen zo anders moet zijn. Voor Israël ten tijde van het einde heeft een psalm als deze natuurlijk de grootste betekenis. Voor ons kunnen geestelijke vijanden worden voorgesteld in deze menselijke vijanden, en dat zijn ze ongetwijfeld: het conflict tussen goed en kwaad is in zijn principes hetzelfde, ongeacht het deel van het veld waarin we ons bevinden.

1. Bepaalde basiswaarheden worden in deze psalmen voortdurend herhaald; en hoe eenvoudig ze ook zijn, de herhaling moet even heilzaam als onvermijdelijk zijn. Dat Jahweh - God in Zijn onveranderlijke zelfconsistentie - de rots van het geloof is, hoeft natuurlijk niet bewezen te worden, en dat gebeurt ook niet. Het wordt bij God zelf gebruikt als een overheersend argument voor Hem om Zich in dat karakter te tonen. Moet Hij voor de ziel die op Hem vertrouwt niet alles zijn waarvoor zij op Hem rekt? De smekeling kan Zijn gerechtigheid zelfs voor zichzelf aanvoeren; want moedigt Hij het geloof niet aan om zich op Hem te verlaten? 'Wees voor mij', roept hij daarom, 'een rots van kracht, een huis van verdediging, om mij te redden; want Gij zijt mijn rots en mijn vesting.' En zou Hij niet gekend worden om wat Hij is? Dat wil zeggen, handelen omwille van Zijn Naam, - Zijn volk leiden en leiden in overeenstemming daarmee?

2. De verhouding tot God is er een van afhankelijkheid, noodzakelijkerwijs van de kant van Zijn schepsel; het is de verhouding van de zwakken tot de sterken, van de dwazen en kortzichtigen tot de Oneindig Wijze, van hen die geneigd zijn te zondigen tot de Altijd Heilige. Het houdt in dat Hij hun bron en hulp moet zijn, zelfs tegen

zichzelf en tegen elke vorm van echt kwaad. Zo vertrouwt de psalmist zichzelf toe aan Jahweh's hand, als zijn machtige en trouwe Verlosser, zijn hart hecht aan Hem in tegenstelling tot elk vals vertrouwen en zinloos bijgeloof van de mens.

3. Nu beseft hij Jahweh's barmhartigheid. Hij heeft zijn moeilijkheden gezien, zijn ziel in moeilijkheden gekend. Hoe troostend om dat te weten; hoewel bevrijding er nog niet is! Wat een troost is er in de aanwezigheid van Iemand die ons liefheeft, ook al is hij machteloos om ons andere hulp te brengen! Maar de psalmist kan meer zeggen dan dat. Hij is niet opgesloten in de hand van de vijand; zijn voeten staan in vrijheid, op een grote plaats.

4. Naar de wijze van de Psalmen, en inderdaad volgens de getallensymboliek, waaraan de Psalmen, evenals alle andere geschriften, voldoen, komt de beproeving na de bevrijding, of althans de anticipatie daarop door het geloof. De hele moeite wordt voor God uitgespreid, met alle omstandigheden van verdriet en nood. De spreker is in benauwdheid; zijn oog verschrompelt van ergernis, ja, zijn ziel en diepste delen; zijn leven is uitgeput van verdriet, en zijn jaren van zuchten; zijn kracht faalt, de vaste beenderen zelf zijn verschrompeld. En dit is niet eens particuliere ellende: rondom, zijn burens en kennissen, beseffen dat zijn toestand beladen is met gretige vijanden, en mijden hem als niet bereid om zijn lot te delen. Meer nog, als een dode man, of een gebroken vat dat op de vuilnisbelt is gegooid, is hij uit het geheugen verdwenen, - erger nog, uit de harten die hem eens in genegenheid hielden. En zelfs dit desolate en verstoten leven kunnen de mensen niet alleen laten, maar hebben samengespannen om het te nemen: de uitersten en tegenpolen van

verdriet ontmoeten elkaar en worden verzoend in de vormen van 'ontzetting rondom'.

5. Maar uit dit alles keert hij zich weer tot God. De golven gooien hem alleen maar hoger op de rots. 'Maar wat mij betreft, ik heb op U vertrouwd, Jahweh; ik heb gezegd: Gij zijt mijn God! Mijn tijden zijn in Uw hand.' O wat een lied maakt de wilde muziek van de wind, als dat echt uit het hart gezegd kan worden! En al gaat het gebed nog steeds door, 'verlos mij uit de hand van mijn vijanden,' toch is de verwarring verdwenen. 'Laat Uw aangezicht schijnen', zegt hij; maar de stralen ervan verlichten reeds zijn hart wanneer hij dat zegt. Dan ziet hij hoe de pilaar-glorie haar verschrikking op zijn vijanden richt: 'de goddelozen zullen beschaamd worden, zij zullen zwijgen in Sheol.' En hij zet zijn instemmende Amen in een gebed: 'Wees stil de leugenachtige lippen, die trots en minachtend spreken tegen de rechtvaardigen!'

6. Het geheel eindigt met een lied van overwinning. De goedheid van God was slechts 'opgeborgen' voor hen die Hem vrezen, toen er nog geen ervaring was; en, hoewel in ongeziene Armen, zijn ook Zijn vluchtelingen opgeborgen, - verborgen voor samenzweringen en de hele twist der tongen; omheind als in een versterkte stad. Helaas, er was onrust geweest, en ongeloof had Gods zwijgen verkeerd opgevat; toch had Hij alles gehoord; en het onbelaste hart breekt uit in de vroegste vermaning, voortgekomen uit deze ervaring. 'O heb Jahweh lief, al gij godvruchtigen van Hem! Jahweh bewaart de getrouwen, en beloont rijkelijk de hoogmoedigen.' Zo mogen de harten van de Zijnen worden beziel met de moed van een verzekerde overwinning:

Wees sterk, en laat uw harten moed vatten, allen die op Jahweh hopen.’

Psalm 32.

De ziel gereinigd en God zijn heiligdom.

[Een psalm van David, Maskil.

{Vers 1, ‘hij’. Een simpele verandering van de klinkerpunten zou dit meervoud maken, zoals in het citaat van de apostel, Rom. 4:7.}

De psalm waartoe we nu komen is een helder getuigenis van de voorwaarden waarop, zelfs onder de schaduw van het wettelijke verbond, de zielen van Zijn ware volk met God waren. Hij valt ook op als de eerste van de Maskil psalmen, waarvan er in totaal dertien zijn, een titel die volgens de kantlijn van onze gewone Bijbels ‘onderricht gevend’ betekent. De herziene versie laat dit weg, en de betekenis wordt betwist.* Delitzsch werpt tegen dat ‘er slechts twee (32 en 78) zijn die als didactische gedichten kunnen worden beschouwd;’ maar het is niet noodzakelijk, zoals we zullen zien, dat ze op enigerlei formele wijze didactisch zijn. Er zijn veel lessen te leren buiten de professionele schoolmeester om.

{*De betekenis wordt in twijfel getrokken, maar de oude interpretatie, die het verbindt met het woord askil, dat in ver. 8, ‘Ik zal u onderwijzen’, is waarschijnlijk juist. Een didactisch lied, bedoeld voor onderricht; aldus de LXX., suneseos; Jerome, ‘eruditio.’ (Speaker’s Commentary.)}

Het is, daar twijfel ik niet aan, aan de profetie, en aan de profetie van de tijd die we zo vaak in de Psalmen beschouwen, de profetie van de dagen van Israëls laatste beproeving die God gebruikt om haar tot Zich te brengen, dat we moeten zoeken naar licht over de juiste betekenis van de titel. Van de profeet Daniël, naar wie de Heer verwijst in Zijn eigen voorstelling van de tijden die aan Zijn komst voorafgaan (Matth. 24:15, 21), leren we veel van deze tijd (vgl. 12:1) en hij spreekt over 'zij die begrijpen', hetzelfde woord, maskilim - 'onder het volk' (11:33, 35), die 'velen zullen onderrichten', de 'wijzen' (kantlijn, 'leraars') - nog steeds hetzelfde woord - die 'zullen schijnen als de helderheid van het uitspansel' en die, volgens het parallellisme, en wat eerder over hen gezegd is, dezelfde zijn 'die velen tot gerechtigheid brengen' (12:3). Van hen wordt verder gezegd (vers 10), dat terwijl 'niemand van de goddelozen het zal begrijpen', 'de wijzen het zullen begrijpen'. Het woord maskilim betekent ofwel 'zij die begrijpen' of 'die (anderen) doen begrijpen' en zo zien we het verband tussen de manier waarop het in Daniël voorkomt en in de titels van de psalmen.

Zo zien wij - wat op zichzelf inderdaad eenvoudig genoeg is, als wij ons de barmhartigheid van God jegens zijn volk realiseren - dat, te midden van de duisternis en de verwarring van de verschrikkelijke moeilijkheden waarover wij spreken, God helpers voor hen opricht, mannen die begaafd zijn met speciale wijsheid voor deze tijd, die beseffen wat het woord der profetie voorspelt, en die trachten het volk tot hun God te brengen. Zij moeten voor zichzelf het onderricht krijgen dat zij aan anderen geven, en (hoe God ook komt om rechtstreeks profetisch getuigenis te geven) dit, zou men zeggen,

volgens Zijn gewone methoden om met Zijn volk om te gaan, door Zijn kostbare - voor hen die in zulke nood verkeren - Woord.

Nu, afgezien van de directe profetie zoals we die in Daniël vinden, waar zouden we die hulp dan eerder moeten verwachten dan in deze psalmen zelf? En waarom zouden deze Maskil psalmen niet gemarkeerd worden als speciaal onderwijs voor deze Maskil mannen die zo verbonden zijn door het geïnspireerde woord voor elk, - hetzij onderwijs voor henzelf, of voor anderen door hen?

Als we de reeds genoemde profetie van de Heer over deze periode (Matt. 24) erbij pakken, vinden we duidelijk door Hem gegeven aanwijzingen, die natuurlijk door het overblijfsel van die dagen herkend en opgevolgd moeten worden: 'Wanneer gij de gruwel der verwoesting, waarvan Daniël, de profet, heeft gesproken, op de heilige plaats zult zien staan (wie leest, die begrijpt), laat hen die in Judea zijn, dan naar de bergen vluchten.' Let op de speciale, Daniël-achtige verwijzing, ja, de oproep om 'mannen van begrip', maskilim, te zijn, die zeker de aandacht zal trekken van hen die in die tijd van beproefing geoefend zijn en bekend zijn met Daniël.

Dit impliceert natuurlijk de erkenning van Christus, en het gebruik van het Nieuwe Testament onder de Joden van die tijd; en dit is zeer natuurlijk, en wat, zou men zeggen, zeker het geval zou zijn. Hoe kon het wegvoeren van de massa's christenen om bij hun Heer te zijn, plaatsvinden, terwijl zij totaal onwetend waren over Hem en de christelijke openbaring? En toch kan het licht dat zij hebben zeer gedeeltelijk en onzeker zijn; en wij hebben alle reden om dit te verwachten. Hoe tegenstrijdig zijn de gedachten van de christenen, zelfs op bijna fundamentele punten, ondanks het feit dat het hele

woord van God vandaag de dag voor ons open ligt - al bijna twee millennia open - en de gave van de Geest ons geschonken is op een manier en met een genoegen dat zij niet hebben! In de dag waarover wij spreken, zal het hen, wier geval wij beschouwen, worden toegestaan een grondige oefening van het hart te ondergaan met betrekking tot alle vragen van het verleden, en te leren van Hem die in hun behoefte voorziet, zoals de behoefte zelf wordt gerealiseerd. Te midden van deze individuele oefening van het hart, die voor hen zo noodzakelijk is, kunnen wij onszelf misschien weinig rekenschap geven van hun vooruitgang in de goddelijke waarheid - verschillend, zoals het natuurlijk zal zijn bij verschillende personen - totdat zij Hem zien die zij doorstoken hebben, en één berouwvolle golf van verdriet het hele volk voor God neerwerpt.

{*Zie blz. 13, 22, 23, en aantekeningen in het begin van Ruth. Voor vollediger en overzichtelijker details, raadpleeg de profetische geschriften van J. N. Darby, W. Trotter, W. Kelly, T. B. Baines, en anderen.}

Maar wanneer wij ons wenden tot het boek Openbaring, dat* van Openb. 6 - 19 zich bezighoudt met dezelfde taferelen als die in Daniël en in de profetie van de Heer, vinden wij nog een belangrijk verband met Daniël, en nog een teken van het gebruik van het Nieuwe Testament door deze Joodse heiligen. Het beeld van het 'beest' in Openb. 13 moet onvermijdelijk de studenten van Daniëls profetie aantrekken, en daar, aan het einde van het hoofdstuk, vinden zij deze speciale aantekening voor de maskilim: 'Hier is de geest die wijsheid heeft; laat hem die verstand heeft het getal van het beest tellen.' Er is geen duidelijker adres voor hen die op deze wijze door de

profeet van het Oude Testament zijn aangewezen; geen duidelijker onderzoek naar de tekenen van de tijd, dan dit naar de grote vijand en onderdrukker van het volk. Daarom is de verwijzing te duidelijk om er verder op te wijzen.

{In de hoofdstukken 1 - 3 hebben we het oordeel van de Heer over de gemeenten, de huidige christelijke toestand waarvan het einde steeds dringender wordt aangekondigd. In het begin van het vierde hoofdstuk wordt de apostel opgenomen in de hemel, zoals de heiligen zullen zijn, en ziet daar de gekroonde oudsten voor de troon, en hoort hen het lied van de verlossing zingen (Openb. 5). Het Lam is nu de Leeuw van Juda (Koning der Joden), en met hoofdstuk 6 beginnen de oordelen van de dag des Heren op aarde. (Zie Kelly, Baines, en de zo vaak genoemde 'Synopsis of the Books of the Bible,' door J. N. Darby.)

Dit alles bereidt ons dus zeker voor op het begrijpen van de maskil-psalmen; en wanneer we deze afzonderlijk opnemen, zullen we de opvatting dat ze speciale 'instructies' bevatten voor de laatste dagen overvloedig ondersteund vinden. Zo is de huidige psalm, als zodanig, van het grootste belang, omdat hij spreekt over Gods weg van vergeving en een schuilplaats bij Hem, voordat de tweeënveertigste, de tweede van deze, de troost geeft aan hen die uit het aardse heiligdom zijn verstoten. Vervolgens viert de vijfenveertigste de Messias en zijn overwinning, en Israëls zegen onder Hem. Vervolgens beschrijft een reeks van vier (52 - 55) de goddeloze en zijn volgelingen; het vierenzeventigste pleit voor het geschonden heiligdom zelf; het achtenzeventigste verhaalt de oorzaak ervan, de vele omzwervingen van het volk van hun God; het negenenzeventigste treurt opnieuw

over de verwoesting van Jeruzalem; het achtentachtigste drukt de schrik uit van de gebroken wet; het negenentachtigste onthult 'de zekere barmhartigheden van David', terwijl het 142ste de lijst afsluit met de dankbare erkenning dat toen andere toevluchtsoorden faalden en niemand zich om hun zielen bekommerde, Jahweh zelf had gekend en zich om hen bekommerde.

Dus, hoewel we misschien niet in staat zijn om de onderscheidende waarde van elke psalm op deze manier te herkennen, als geheel geven ze ons zeker de nodige wijsheid voor de dag van Israëls beproeving. De andere psalmen sluiten hier gemakkelijk op aan, voor een volledig 'onderricht'.

De elf verzen van de psalm verdelen zich in vijf delen, waarin we leren hoe God met de mens kan zijn; echter niet de verzoening, die we eerder hebben gehad, maar de gevolgen ervan. Van deze vijftien overblijfselpsalmen die samenkomen in de drie reeksen, is dit de middelste, en het scharnier waar alles om draait.

1. Het is de leer van 'gerechtigheid zonder werken' die David, zoals de apostel zegt (Rom. 4:6), hier verklaart. Er is geen tekst als 'gelukkig is de mens die de wet houdt', want zo iemand is niet te vinden, en de wet kan niet tevreden zijn met fragmentarische gehoorzaamheid. Integendeel, het verkondigt: 'Vervloekt is een ieder die niet volhardt in alles wat in het boek der wet geschreven staat, om dat te doen.' (Gal. 3:10.) Noch wordt dit veranderd wanneer het de tweede keer wordt gegeven; want de terugkerende zondaar, hoewel hij vergeving krijgt, moet nog steeds 'doen wat wettig en goed is' om 'zijn ziel levend te houden'. (Ezech. 18:27.) Zo is het geloof dat de wet opheft (Rom. 3:31), wanneer het de onmogelijkheid erkent om daardoor

rechtvaardig te worden, en zijn toevlucht neemt tot de hoop die in het evangelie aan de mensen wordt voorgehouden.

En tenslotte is het geluk van de door genade geredde zondaar veel groter dan het geluk dat iemand die in zijn eigen gerechtigheid staat, zou kunnen kennen, ook al was deze roestvrij en onberispelijk in haar volmaaktheid. Want in het ene werd de mens verheven en geëerd, in het andere is heel het hart van God over hem uitgestort. Het is het werk van Christus dat de hemel voor ons heeft geopend en ons een zegen heeft gegeven die de mogelijkheden van de schepping te boven gaat. Hoeveel gaat er verloren door speculaties over de toekomst van een ongevallen Adam, die het verslag te buiten gaan, en door het voortdurend kleineren van het 'vijfde deel meer' van het zondoffer, de buitengewone heerlijkheid van Christus en van Zijn gezegend werk!

Gelukkig is hij, wiens opstand* (overtreding) vergeven is, wiens zonde bedekt is! Ten eerste is er datgene wat Gods hart als eerste wil voelen, namelijk dat de zonde in haar wezen een 'opstand' tegen Hem is. Het is daarom dit, dat speciaal vergeving nodig heeft, en waaraan tegemoet wordt gekomen; daarna wordt de uitkomst, de volledige trieste kwestie van dit alles, 'bedekt' - uit het zicht geplaatst. Wij weten hoe God hierin heeft voorzien in dat kostbare 'bloed dat verzoening doet voor' - de ziel bedekt. Maar het woord dat hier gebruikt wordt is niet hetzelfde als dit, want onze aandacht is hier niet gericht op wat bedekt, maar op het feit zelf, wat ertoe leidt en wat eruit volgt. Het hart wordt aangesproken in de vergeving; de schaamte en de aanleiding tot beschuldiging worden weggenomen door de bedekking. Gelukkig dan weer de man aan wie Jahweh geen

ongerechtigheid toerekent, - of perversiteit,' zoals het woord letterlijk luidt, en zeker in direct verband met wat volgt, dat er nu in zijn geest geen 'bedrog' meer is, wat perversiteit is. Het laatste is het gevolg van het eerste: de niet-betwisting is het zedelijk middel; genade is datgene wat de ziel recht zet, haar in staat stelt tot een eerlijk oordeel over de zonde, en haar tot God wint, zodat zij daarvan wordt gescheiden. Dat is de kracht van het evangelie! Dat is zijn zoete bediening van verlossing, bevestigd in de ervaring van de geredde ziel.

{Vers 5, Een meervoud in het origineel; maar ik neem aan dat 'mijn opstandige' de kracht van een meervoud heeft.

{In de gewone en herziene versie staat 'overtreding'. De Septuagint heeft (in het meervoud) anomai, 'wetteloosheid.' Er is geen noodzakelijke implicatie van overtreding van de wet: het is eerder de wortel waaruit alle zonde voortkomt, - wat zonde is, daarom, in haar essentie, zoals in 1 Johannes 4 (R.V.), 'zonde is wetteloosheid.'}

2. Maar de psalmist is niet tevreden met het verklaren van de zaligheid van de genade: hij gaat verder met ons te vertellen hoe hij deze zaligheid bereikte, - juist waar de genade hem ontmoette en overwon, na hardnekkig verzet ertegen. Hij vertelt ons van de overtuiging die hem tot belijdenis drong, en hij wilde niet belijden. Hij zweeg, maar met het diepe in zijn ziel brullend om het tumult, tot de beenderen zelf, de meest solide delen van het lichaam, bezweken onder de strijd. Het was ook met God, zoals hij wist; Gods hand lag zwaar op hem, en zijn sap was opgedroogd als door een droogte in de zomer. De waarheid in de innerlijke delen was eindelijk gewrocht: 'Ik heb U mijn zonde erkend, en mijn verdorvenheid heb ik niet bedekt: Ik zei: Ik zal mijn opstandigheid belijden aan Jahweh; en

Gij vergaf de verdorvenheid van mijn zonde.’ Hoe de snelheid van deze barmhartigheid ons herinnert aan de illustratie van de Heer van de liefde van Zijn Vader voor de terugkerende verloren zoon! Niet eens: ‘Ik heb beleden en Gij hebt vergeven’, maar de vergeving die vooruitloopt op de belijdenis zelf. Zoals toen hij, ver weg van zijn vader, zich in zijn nood tot hem wendde met voorbereide woorden, terwijl hij slechts de plaats van een dienaar zocht, - om de kus van zijn vader te vinden die op dezelfde wijze vooruitliep op de biecht, en de gedachte verbood aan datgene wat hem het hart van zijn vader ontzegde.

3. Zo wordt het heiligdom gevonden; want God zal, zoals wij weten, zijn genade ten volle laten gelden, en haar rechtvaardigen tegen alle spelingen van hen die haar willen betwisten. Wat een andere herinnering is het aan de gelijkenis van de Heer: ‘Gij zult mij omringen met liederen van bevrijding!’ Waar wij God ook werkelijk vinden, hetzij in het Oude Testament, hetzij in het Nieuwe, wij vinden Hem hetzelfde. En zo wordt hier meteen verklaard dat dit geen uitzonderlijke genade is voor een David, maar een gemeenschappelijke weg voor alle ‘godvruchtigen’, die door genade alleen zijn gewonnen en zo gemaakt. ‘Want dit zal elke godvruchtige tot U bidden in een tijd dat Gij gevonden wordt.’ Er kan een tijd komen, zo wordt geïmpliceerd, dat Hij niet gevonden wordt, en zo herinneren ‘de overstromingen van vele wateren’ waarvoor wij nu gewaarschuwd worden, ons aan de ark en aan hen die alleen gered werden toen de Heer hen insloot.

Tot hen kon de vloed niet doordringen, terwijl anderen niet konden ontsnappen. Tussen hen en de vloed, door wat Jahweh voor hen had

gedaan, stond voor hun veiligheid alle macht van Jahweh's arm, alle heerlijkheid van Jahweh's Naam. Zo was Hij werkelijk hun schuilplaats. Zou een watervloed door zo'n barrière kunnen breken? En nu we Christus kennen als het antitype van deze ark, de glorieuze Toevlucht waarop de stormen sloegen en de overstromingen woedden, maar die zijn volle vracht aan zegen veilig naar de kust heeft gedragen, - kan de ziel in Christus dit triomfantelijk zeggen. In Christus, als Christus: levend omdat Hij leeft; aanvaard in Zijn aanvaarding; bevoorrecht om zich zelfs van onszelf af te keren, om zich te verheugen in Zijn volmaaktheid en ons te verlustigen in onveranderlijke liefde. Hier is inderdaad alles wat God aan ons heeft toegezegd, en met welke liederen van bevrijding zijn zij niet omgeven, die de ark van hun verlossing aldus reeds aan land heeft gebracht!

Maar er komt nog een vloed van water voor de aarde, een dag van beproeving zoals nooit tevoren, - een dag van onheil voor de opstandigen, zoals deze Psalmen ons voortdurend waarschuwen, wanneer (de heiligen van nu reeds veilig beschut bij hun Heer boven) tot Israël zal worden gezegd: Kom, mijn volk, ga uw kamers binnen en sluit uw deuren om u heen; verberg u voor een klein ogenblik, totdat de verontwaardiging voorbij is.' En het geredde volk zal zingen, op de wijze van deze tweeëndertigste psalm, over de Heer hun schuilplaats: Want Gij zijt een vesting geweest voor de arme, een bolwerk voor de behoeftige in zijn nood, een toevlucht tegen de storm, een schaduw tegen de hitte, wanneer de stoot van de verschrikkingen als een storm tegen de muur is'. (Jes. 26:20; Jes. 25:4.) Wat de dag der nood ook moge zijn, er is maar één weg tot zegen, - Eén alleen in Wie de toevlucht altijd gevonden wordt.

4. Volgens de constante volgorde in de Schrift, die ook de morele volgorde is, komt na de les van het heiligdom de les voor de weg. 'Ik zal u onderwijzen en u onderwijzen op de weg die gij gaat: Ik zal u raad geven met mijn oog op u.' Het laatste deel van het vers wordt door de commentatoren verschillend weergegeven en begrepen; en zelfs wat betreft het eerste deel, volgens Moll, 'beschouwen bijna alle recente uitleggers, met Calvijn en Geier, deze verzen als de woorden van David, die alle zondaars wijzen op de God die hem vergeven heeft.' Maar dit reduceert 'mijn oog op u' tot een gemeen en schamele stijlfiguur. Het oog van David op de persoon die hij instrueert is van zeer geringe betekenis dat van God. Ook hier geeft de numerieke structuur beslissende hulp ten gunste van de vollediger betekenis. Zelfs wanneer God terecht als de onderwijzer wordt beschouwd, breken alle commentatoren het laatste deel in tweeën - 'Ik zal u raad geven; mijn oog zal op u zijn' - terwijl zij de structuur van het vers op onnatuurlijke wijze aantasten, en de betekenis verarmen; terwijl de vollediger ook de eenvoudiger weergave van de woorden is.

Hoe gezegend, zowel als onvermijdelijk is het, dat Hij in wie de ziel haar rust en beschutting heeft gevonden, Zich nu moet bezighouden met al haar toekomstig verloop. Hij tot wie zij is gekomen is nu haar Heer, maar ook haar meest tedere Raadsman. Zij moet handelen in vrijheid, maar toch in onderwerping - twee dingen die perfect samengaan. Gods oog is gericht op het gezegende en gelukkige voorwerp van Zijn gunst; en dit impliceert Zijn volmaakte belangstelling, waar; maar als de laatste zin, zoals het natuurlijk hoort, gelezen wordt als een samenhangend geheel, wordt dit Oog dat zich voortdurend met ons bezighoudt - met alles wat ons aangaat - tegelijkertijd een positief richtsnoer voor ons, dat licht werpt op

alle intimiteit en verantwoordelijkheid van de nieuwe relatie. Het impliceert niet alleen aan Zijn kant het belang van de liefde, die heilig en doelgericht is; maar aan onze kant de nabijheid van Hem, intelligentie van Zijn geest en snelle responsieve activiteit: dingen die voor ons vol troost en gelijk vol ernstige vermaning zijn.

Zijn interesse is het eerste waar we aan moeten denken: ‘Hij onttrekt nooit zijn ogen aan de rechtvaardigen.’ En zelfs Job zou dit, in de tijd van zijn benauwdheid, eerder een pijnlijke beproeving dan een voordeel kunnen vinden: ‘Wat is de mens,’ roept hij in zijn angst, ‘dat Gij hem groot maakt, en dat Gij Uw hart op hem vestigt, en dat Gij hem elke morgen bezoekt en elk ogenblik beproeft? Hoe lang zult Gij niet van mij wijken, en mij niet alleen laten tot ik mijn speeksel heb ingeslikt?’ (Job 7:17-19.) Maar Job, met al zijn uiterlijke volmaaktheden, had God nog niet gezien zoals hij Hem zou zien; en het hele proces waardoor wij gewonnen worden om ons te verlustigen in Zijn voortdurende bezigheid met ons, zal de 139e psalm nog onthullen. Hoe gezegend is het dan, wanneer we Hem inderdaad hebben gezien, om te weten dat elke stap die we op onze weg zetten een zaak is die Hem aangaat! - Dat er geen uur van de dag is zonder dat Hij erover nadenkt hoe wij het moeten doorbrengen!

Dit is geen wetmatigheid, hoewel we er misschien wel zoiets van maken. Maar hij die de dwaasheid en ellende van zijn eigen wegen het beste kent, zal zeer dankbaar zijn voor de liefde die zich heeft getoond in deze voortdurende zorg, voor een wijsheid waarvan wij altijd gebruik kunnen maken, en die zo volmaakt en vooruitziend is als het hart kan verlangen te weten.

In de woestijn 'is er geen weg', behalve zoals die voor ons is uitgestippeld door de Levende Gids zelf. Onze weg moet daarom niet slechts een van 'gerechtigheid' zijn, maar een van 'geloof', door en door. (2 Tim. 2:22.) We kunnen daarom zien hoe onophoudelijk gebed bij ons moet zijn, en hoe God in ons een voortdurende afhankelijkheid wil voeden, die zeer nuttig is voor onze hele ontwikkeling in het nieuwe leven dat van ons is. Dat 'wij ons ieder naar zijn eigen weg hebben gekeerd' is het Schriftuurlijke verslag van de zonde (Jes. 53:6.) Helaas, van nature prijzen wij dit, en rekenen het tot vrijheid; maar dat 'in Hem wij leven en bewegen en ons wezen hebben' is de noodzakelijke scheppingsvoorwaarde, geschonden door elke daad van onafhankelijkheid, en overeenstemming daarmee is rust en zaligheid.

Maar deze afhankelijkheid moet vrij en intelligent zijn, evenals in de intimiteit waartoe Hij ons met Zichzelf geroepen heeft; en dit alles is geïmpliceerd in de leiding met het oog. Nabijheid: want de blik van het oog is niet bestemd voor hen die ver weg zijn, en kan door hen niet worden gelezen. Intelligentie: want deze leiding veronderstelt dat wij reeds kennis hebben van Zijn gedachten, of wij zullen een blik niet kunnen interpreteren. Met dit alles, een voortdurende promptheid van aandacht, als van degenen die wachten om op Zijn wil te anticiperen, of we zullen er niet klaar voor zijn, of het opvangen. Dit alles is duidelijk; maar hoe spreekt het van onze behoefte aan kennis van de Schrift, opdat wij 'vervuld worden met de kennis van Zijn wil'; en van onze grotere behoefte zelfs aan een toewijding, die God voortdurend tot het eigenlijke voorwerp van ons leven maakt, en het geheel voor Hem vult en heiligt.

En dit geeft kracht aan de volgende vermaning, waarin de onintelligente hardnekkigheid van een paard of muilezel, die de beteugeling van bit en hoofdstel nodig hebben, anders kun je ze niet doen naderen of zich aan jouw leiding overgeven, tegenover elkaar wordt gesteld. En hoevelen van het volk van God hebben levens die zich zo weinig aan Hem overgeven, die meer door de omstandigheden dan door het oog van God moeten worden geleid. Zijn verlangen voor ons is niet de sleur van een gestopte wil, maar de vrijheid van een veranderde wil.

5. Het volgende vers spreekt duidelijk van Gods regeringshandelingen met de goddeloze en de mens van het geloof; die een loflied in de mond van de rechtvaardige leggen, en een juichkreet in die van de oprechten van hart.

Psalm 33.

Deze God is de God van de gehele aarde.

De volgende psalm toont ons nu dat Jahweh, de God van de verlossing, de God van de gehele aarde is. Als deze God dan voor ons is, moet al het andere dat zijn; en dit opent de weg naar de afsluitende lofzang van de vierendertigste: 'Ik zal Jahweh te allen tijde zegenen.' Het thema hier, in wat de vierde psalm in de reeks is, loopt vooruit op wat vollediger naar voren wordt gebracht in het vierde boek, waar ook Jahweh en de Tweede Man als Eén worden getoond; en zo is de zekerheid van de aarde in zegen heerlijk verzekerd.

1. De psalmist begint met een aansporing om Jahweh te loven, het enige thema van lof voor de rechtvaardigen. De eerste verzen hier zijn slechts de uitbreiding van het slotvers van de vorige psalm, waar we geconstateerd hebben dat de rechtvaardigen dat alleen zijn door verlossing. En Jahweh is de naam van God als de Verlosser, - de speciale naam waaronder Hij het volk opneemt in het boek Exodus (zie Ex. 3, aantekeningen); en dus de verbondsnaam van zegen voor de verlost. Het is waar dat bij Israël de juridische geest die in de mens huist, en waaraan men zich moest overgeven in het verbond van slavernij op de berg der wet, de overhand had om de heerlijkheid van deze Naam voor hen te verduisteren, en deze nog steeds verduistert; toch zijn daarin, hoewel versluierd, hun zegeningen verpakt, en zullen zij gevonden worden in de dag die nabij is.

Jahweh is de levende en onveranderlijke God, die noodzakelijkerwijs vanuit Zichzelf handelt als onafhankelijk van al het andere, en in Zichzelf voldoende reden vindt voor wat Hij doet. Er hoeft dus geen rekening te worden gehouden met de mens, om de volle zegen voor hem te verhinderen. Als de mens erbij zou komen, zou dat alleen zijn om God te verhinderen vanuit Zichzelf te handelen, tot eer van Zijn Naam, Zijn doel staat.

Zo kan de vermaning nu zijn: 'Juicht van vreugde in Jahweh, gij rechtvaardigen! Lof is aangenaam voor de oprechten'; - voor hen die verlost zijn van bedrog door de genade die overtuiging van zonde heeft gewekt, en de veroordeelde zondaar met redding heeft ontmoet.

Deze lof, zoals ten volle het geval zal zijn wanneer Israël de gever ervan wordt, zal zijn antwoord vinden in de gehele schepping rondom. Dit is wat de harp en de lier in Israëls handen verklaren,

die als het aardse volk dit antwoord zullen opwekken. Als we beter wisten wat deze instrumenten waren, - wat betwist wordt, - zouden we er ongetwijfeld een onderscheidende betekenis in kunnen zien. Alles wat we nu kunnen zeggen is dat de harp zeker op een bijzondere manier verbonden was met vreugdestemmen; terwijl de 'tien snaren' van de lier of het psalterie het in verband lijken te brengen met de meer plechtige stammen van vergelding en oordeel, die Hem ook allemaal moeten loven.

Maar er is geen speciaal instrument verbonden met het 'nieuwe lied' van het derde vers, dat, zeker, zowel voor Israël als voor de aarde, wat het cijfer waarschijnlijk aangeeft, een opstandingslied zal zijn. En dit is, zoals alle opstanding van de hogere soort, niet een louter herstel tot de primitieve toestand, wat vrijwel zeker zou betekenen dat het een louter draaien van het wiel was, het begin van de oude cyclus van overgang en verval, maar een nieuwe en hogere en vaste toestand bereikt, waarin de gedachte van God nu zal worden gerealiseerd, en Zijn doel vanaf het begin zal worden bereikt. Geen wonder dat voor de begeleiding nu vaardig spel met groot geluid nodig is!

2. Zijn werk is inderdaad het product van Zijn woord, de schepping van Zijn geest en wil, en draagt daarom het stempel van Zijn karakter. Het geschreven woord lijkt hier niet in het geding, hoewel dat natuurlijk wel zo moet zijn, en duidelijker, omdat de zonde is gekomen om het getuigenis van de schepping te verduisteren. Maar ook de zonde komt nog niet in beeld, behalve heel indirect.

'Want recht is Jahweh's woord, en in trouw al Zijn werk': zoals in werkelijkheid de vaste wetten die het doordringen een bewijs zijn, - zo vast, zo doordringend, dat we er in alle materiële punten snel

vertrouwd mee raken, en er op leren vertrouwen. En dit is een onschatbare zegen die alleen door onze gewenning voor ons verborgen blijft. Stel dat ze zeker zouden zijn, maar toch zo ingewikkeld dat de kennis van gemeenschappelijke effecten moeilijk te verkrijgen zou zijn, wat voor onzekerheid zou er dan met al onze handelingen gepaard gaan, en wat voor rampen zouden zich dan voordoen! In plaats daarvan bevinden we ons in een wereld die over het algemeen stabiel is, en met slechts genoeg onzekerheid om afhankelijkheid te bevorderen. En dit alles is 'trouw' aan Zijn schepselen, het werk van Zijn handen die deze wetten kunnen begrijpen; terwijl het instinct nog zekerder, hoewel op een nederiger manier, de lagere rassen leidt. Maar bovendien, -

'Hij heeft recht en gerechtigheid lief'; - het gaat er hier niet om hoe de mensen het vervalsen, maar om deze zelfde wetten in hun zedelijk karakter, die voor Hem getuigen. De macht die de aarde openbaart is een macht die 'tot gerechtigheid maakt'. En de aarde is vol van de goedheid van Jahweh'. Dit is die diffuse welwillendheid die alles in de natuur laat zien, het oog, het oor, de zintuigen in het algemeen, voorzien en bevredigd; en schoonheid, melodie, verscheidenheid, die met veel andere dingen laat zien, (ook al zijn we buiten Eden,) hoe God voor ons heeft gezorgd. Het leven zou verder kunnen gaan zonder wat alleen hun overwicht en hun onvermogen om ons te verbleken en te verwonden, ons verbieden om de luxe van het leven te noemen.

De hemelen en hun scharen werden opgeroepen door Jahweh's woord; een majestueus schouwspel om de aandacht te trekken, verwondering en onderzoek op te wekken, en onze gedachten boven de aarde uit

te tillen. Als predikers van onze kleinheid en afhankelijkheid ligt hun getuigenis duidelijk in de lijn van Zijn verlossingswerk. De filosoof Kant, wiens kritische geest niet gecontroleerd werd door een overdreven eerbied, verenigt 'de sterrenhemel' met de 'zedewet' als datgene wat hem met onophoudelijke bewondering en eerbied vervulde. En hoe gemakkelijk zouden zij voor onze blik zijn afgesloten, als het God niet had behaagd de sluier opzij te gooien en ons te laten kijken! Waar die schitterende bollen ook voor gemaakt zijn, ze zijn zeker onthuld om ons te imponeren met de aanblik. Zij zijn een open Bethel: zoals, in de geest van de oude patriarch, 'de hemelpoort' 'het huis van God is'.

Onder deze - hun aardse spiegelbeeld - strekt zich de grote zee uit, waarvan de wateren, als een hoop onder Jahweh's hand opeengestapeld, nog meer, zoals bij nadere toepassing, de mens tot niets voor Hem reduceren (Psalm 107:23-30). Het getal van beproeving en van zwakheid wijst onmiskenbaar op de betekenis hier, evenals het woord voor 'diepten', het meervoud van dat in Genesis 1:2, tehom, letterlijk de 'razende diepte'. Deze diepten bewaart Hij onder de stille en glimlachende oppervlakte, in schatkamers waaruit Hij ze tevoorschijn haalt wanneer Hij ze nodig heeft, met beslissend effect. Zo leerden de heidense zeelieden die Jona droegen, en Jona zelf, de dwaasheid om te proberen te ontsnappen aan Jahweh's macht.

Hierna komt dus de vermaning: 'Laat de gehele aarde Jahweh vrezen; laat alle bewoners van de wereld ontzag voor Hem hebben': letterlijk: 'verblijven,' als verblijfhouders bij Hem, aan wie alleen de eeuwigheid toebehoort. Het argument wordt gegeven in het volgende vers: 'Want Hij sprak, en het geschiedde; Hij gebod, en het stond vast:' deze

machtige en stabiele krachten ontstonden door louter Zijn besluit. Het getal is hier het getal van beheersing; want Hij die ze in het leven riep, heeft ze kennelijk nog steeds in Zijn macht.

3. Vanuit deze beschouwing van de schepping worden wij vervolgens op natuurlijke wijze gebracht om Jahweh te beschouwen als het waarmaken van Zijn naam (de Onveranderlijke) in Zijn omgang met Zijn schepselen. Tegen Zijn raad kunnen de raadgevingen van de naties niet op. Evenmin, aangezien de wereld van Hem af is en in tegenstelling tot Hem, de gedachten van de volkeren. Het laatste zou, zoals het eerste niet, ook Israël, Zijn 'volk', omvatten. Aan de andere kant staat Zijn raad voor eeuwig: de gedachten van Zijn hart 'van geslacht tot geslacht'. De tegenstelling hier resulteert alleen in meer blijvende troost voor hen wier zwakheid is verankerd aan de rots van Zijn stabiliteit, 'het volk wiens God Jahweh is, en het volk dat door Hem is uitverkoren' (zoals Israël) 'tot Zijn erfdeel'.

4. Vanuit deze veilige haven wordt nu de wereld van de levende mensen bekeken. Jahweh zelf bekijkt hen: Hij aanschouwt ze niet alleen, Hij bekijkt ze nauwkeurig; en Hij is Degene die ze gevormd heeft, die perfecte kennis heeft van alles wat ze doen. Maar het resultaat is alleen dat het niets doet en de mens gewoon door snurkt. Niet de schare die een koning omringt kan hem redden, noch de kracht van een held. Zelfs de kracht van een paard kan hem niet bevrijden. Maar dit is slechts de noodzakelijke opmaat tot een ander getuigenis van God zelf.

5. 'Voorwaar, het oog van Jahweh is gericht op hen die Hem vrezen, op hen die hopen op Zijn barmhartigheid, om hun ziel te redden van de dood en hen in leven te houden in hongersnood.' En zij die

spreken hebben dit beseft: 'Onze ziel heeft Jahweh gezocht, onze hulp en schild is Hij.' De ervaring is kort maar voldoende verteld, die de waarheid hiervan heeft vastgesteld: 'want ons hart is blij in Hem, want wij hebben op Zijn heilige Naam vertrouwd.' De trouw van de goddelijke regering wordt tenslotte aangeroepen: 'Laat Uw barmhartigheid, Jahweh, over ons zijn, zoals wij op U hopen.'

Dat Jahweh, de God van de verlossing, ook de God van de schepping is, is dus duidelijk het thema van de psalm; en dat Hij zich de Verlosser toont door Zijn omgang met het volk dat op Hem vertrouwt; tegen hen kan geen enkele scheppingskracht baten. Dit laatste wordt opgenomen en uitgebreid (op de wijze van deze psalmen) in het vreugdevolle loflied waarmee deze serie eindigt.

Psalm 34.

Jahweh met ons, en de gevolgen daarvan in de goddelijke regering.

[Een psalm] van David toen hij zijn gedrag veranderde voor Abimelech, die hem verdreef en hij vertrok.

De vierendertigste psalm is, volgens de titel, geschreven toen David ontsnapte uit Gath, van Achish, hier Abimelech genoemd, wat een gebruikelijke titel schijnt te zijn geweest van de Filistijnse koningen. Hij had jammerlijk gefaald, zoals we weten, en zoals altijd op Filistijnse grond; en, door Jahweh niet te eren, was hij niet door Hem geëerd. Dit is zelf een algemeen beginsel van goddelijk bestuur, waarvan de psalm spreekt, en dat weinig aandrang behoeft. Toch had God hem

in genade verlost, en hij had er ongetwijfeld, voor die tijd, een les uit geleerd, hoewel de wortel van het falen, naar wij mogen aannemen, niet was bereikt. De omstandigheden lijken zo bij de psalm te passen, hoewel we er geen precies verband tussen kunnen aanwijzen.

Het thema van de psalm is, zoals gezegd, dat Jahweh te allen tijde moet worden gezegend, want Hij blijft, ongeacht de omstandigheden, de onfeilbare hulp en heiliging van zijn volk. Als Regeerder van alle dingen zijn ook zij onderworpen aan Zijn regering, want welke zegen bij elke stap van de weg de onderworpen ziel zal beseffen, maar het einde aan allen zal verklaren.

1. In het eerste deel is het wat Jahweh is dat het hart en de mond vervult. Hij is en zal het constante thema van de ziel zijn - haar eeuwige lof. Hiervoor zijn 'alle tijden' gelijk; alle seizoenen hebben hun zomervruchten. De vermaning van de apostel in het Nieuwe Testament komt overeen met dit voornemen van de psalmist in het Oude Testament: 'Verheugt u altijd in de Heer; en ik zeg nogmaals: Verheugt u.' Als het oog volledig op Hem is gericht, wordt dit gerealiseerd.

Er is een getuigenis in lofprijzing als deze, die gevoeld zal worden. Ongetwijfeld zal het weerstand oproepen; maar dat is niet waar hier over gesproken wordt: het is dat de nederigen zullen horen, en zich verheugen. 'Geen vlees zal roemen in Zijn tegenwoordigheid,' en wij hebben het nodig om zo neergehaald te worden, om getuigenis van zulk een karakter te ontvangen.

Het hart dat met lof vervuld is, zal daarin ook medestanders zoeken; en Zijn Naam zal gemeenschappelijke vreugde zijn; want Zijn Naam

is slechts de openbaring van Zichzelf. De vermaning om Zijn Naam groot te maken wordt gevolgd door de ervaring die als het ware de tekst van de vermaning maakt. De levende God had hem gehoord en geantwoord, en hem verlost van al zijn angsten.

2. Nu hebben wij dit heil van God, dat Hem bekend maakt, in zijn verschillende kenmerken weergegeven. Allereerst is er licht in, want God is licht. De dingen verschijnen zoals ze zijn, en wij leren ze herkennen, - om waarheid te hebben in de innerlijke delen, en zekerheid over de weg. En dit is geen uitzonderlijke ervaring, - het is de universele regel voor hen die naar Hem kijken. Zij zijn verlicht en hun gezichten zijn nooit 'beschaamd'. Verwarring over iemands gedachten en wegen leidt natuurlijk tot verwarring van gezicht wat betreft het resultaat. Waar de ziel werkelijk God zoekt, is dit onmogelijk; en zo is er voorziening gemaakt voor de eenvoudigste en armste, te midden van al het geklets van tongen waarvan de wereld getuige is. Het kan ook niet anders, want God is wat Hij is.

Opnieuw grijpt hij terug op zijn eigen bevrijding. Hij was in zijn armoede gehoord en bevrijd: niet alleen van zijn angsten nu, maar in feite. En hij gaat verder en beweert dat rondom hen die Jahweh vrezende engel van Jahweh kampt; en dit is bevrijding van alles wat kan komen, van welke kant dan ook.

Dan doet hij een beroep op de mensen om het voor zichzelf uit te proberen: laat hen proeven en zien dat Jahweh goed is; want gelukkig is de man (gebher, de sterke man, - kennelijk hierin zijn kracht vindend) die zijn toevlucht tot Hem neemt. En dan worden Zijn heiligen vermaand tot Zijn vrees: er is geen gebrek voor hen die Hem vrezende. Tenslotte wordt dit op de meest volledige wijze bevestigd met

betrekking tot hen die Hem zoeken; het aantal toont ongetwijfeld hun 'beheersing' van de omstandigheden, zoals ook de parallel impliceert: want de leeuwen lijken, temidden van de mindere dieren waardoor zij omringd zijn, meesters als er te zijn. Toch zouden zij kunnen ontbreken; maar niet de man die Jahweh zoekt.

3. Het derde gedeelte benadrukt de heiligheid van de Heer in Zijn wegen: een heiligheid waaraan hij gelijkvormig moet zijn met wie Hij gaat. Als oppermachtig over alles, is de vrees voor Hem voor Zijn schepsel het 'begin van wijsheid'. Een regering, om gerespecteerd te worden, moet allereerst sterk zijn; en het is door de tentoonstelling van Zijn macht dat God Job vernedert. Hij moet Zijn plaats handhaven, anders is alles verloren. Wij zijn in Zijn handen, en Hij zal Zijn zin krijgen; maar dan zal Zijn goedheid ons verheugen dat Hij die krijgt. 'De vrees voor Jahweh is schoon, blijvend in eeuwigheid;' en de psalmist stelt nu voor de mensen in deze vrees te onderwijzen. Als een mens het leven wil, en goede dagen wil zien, is hier het goddelijke bewaarmiddel voor hem. Laat hem dus zijn tong bewaren voor het kwade, en zijn lippen voor het spreken van bedrog. Want 'uit de overvloed van het hart spreekt de mond', en de beheersing van de tong is het teken van de volmaakte mens. (Lucas 6:45, Jakobus 3:2.) Laat hij zijn wandel zo inrichten dat hij het kwade - de negatieve kant - achterwege laat en het goede - de positieve kant - doet. Laat hij dus de vrede zoeken, als 'het gevolg van de gerechtigheid' (Jes. 32:17), en deze ernstig 'najagen'. En de psalmist dringt aan op de zegen voor de rechtvaardigen, en het einde van de goddelozen: het eerste, in de voortdurende gunst van Jahweh; het laatste, om afgesneden te worden, zelfs in de herinnering.

4. Dit is dus de heilige weg des Heren; en dit is het deel der rechtvaardigen. Hoe waar dit ook is, het is niet de gehele waarheid. Er is ook beproeving, en dat voor de rechtvaardigen; en, zoals hij thans erkent, zelfs veel ervan. Wat betekent dit dan? Wel, ten eerste, dat het in het neerhalen ervan is dat mensen tot God roepen, en Zijn verlossende genade leren kennen. En dan is het voor de gebrokenen van hart dat Hij nabij is; en de berouwvolle dat Hij redt. Er is dus een overvloedige reden voor alle beproevingen waar de wereld vol van is.

5. Maar dat is geen beloning; het is werkelijk barmhartigheid. Wanneer wij denken aan vergelding, dan is het waar dat zelfs de rechtvaardigen lijden; neen, hun verdrukkingen zijn vele; maar het beginsel dat reeds gegeven is, geldt ook voor hen, en bijgevolg wordt niet vergeten wie zij zijn: bevrijding uit alles wacht hen. Veronderstel dat zij zelfs sterven: Jahweh bewaakt hun beenderen, en laat ze niet breken, - een voorbeeld van zulke volmaakte zorg, zoals in het geval van de Heer op de meest volledige wijze werd getoond, en onder omstandigheden die Hem kenmerken als de absoluut Rechtvaardige. Niemand kon aanspraak maken op een dergelijke zorg in dezelfde zin als Hij; en zo werd het voor Hem een profetie die noodzakelijkerwijs vervuld moest worden (Joh. 19:36), en dat naar de letter. Voor anderen geldt het, zou men zeggen, in de geest ervan. De toepassing op de Heer op deze manier maakt de psalm als geheel natuurlijk niet Messiaans, maar integendeel: alles lijkt zo algemeen mogelijk, hoewel Zijn unieke volmaaktheid het alleen voor Hemzelf bestemd doet lijken.

De volledige realisatie van deze regeringswegen van God wordt gegeven in de laatste twee verzen, die duidelijk samengaan als gepaarde

tegenstellingen, en op een treffende manier. Ze doen denken aan de taal van de apostel (Rom. 6:23), dat 'het loon van de zonde de dood is, maar de gave Gods is het eeuwige leven in Christus Jezus, onze Heer.' Het oordeel over de zonde is hier dus als het ware louter overeenkomstig: 'Het kwaad zal de goddelozen de dood brengen, en de haters van de rechtvaardigen zullen hun schuld dragen.' Maar de bevrijding van de ziel van Zijn dienaren is van Jahweh's kant een waar verlossingswerk, - overeenkomend natuurlijk met Zijn heiligheid, en toch alleen door de genade die door alles heen schijnt: 'Jahweh verlost de ziel van Zijn dienaren; en niemand zal schuld dragen die tot Hem zijn toevlucht neemt.'

Zo wordt passend de tweede serie van deze overgebleven psalmen afgesloten.

Serie 3. (Psalmen 35 - 39.)

De heiligheid van God, hetzij in oordeel, hetzij in genade.

De derde serie toont de heiligheid van God, zowel in oordeel als in genade, waarbij de middelste psalm van de serie - weer een derde - dit op een bijzondere manier laat zien, zoals verwacht kon worden, en op beide manieren. Bijna de hele psalm is dus door de alfabetische structuur verdeeld in coupletten van verzen, die de tegengestelde delen van rechtvaardigen en goddelozen ontwikkelen, en met speciale verwijzing naar de erfenis van het land door alleen de rechtvaardigen. De psalmen aan weerszijden hiervan behandelen respectievelijk (Psalmen 35, 36.) Gods handelen met de goddelozen en (Psalmen 38, 39.) dat met de rechtvaardigen. Het geheel is eenvoudig van

karakter, zoals logisch is, want ze zijn bedoeld om dingen duidelijk te maken. Zo zal het commentaar natuurlijk ook korter zijn.

Psalm 35.

De oproep van de rechtvaardigen tot een rechtvaardig oordeel over de vervolger.

[Een psalm van David.]

De vijfendertigste psalm geeft ons datgene waarover de Heer spreekt in het evangelie van Lucas (Lucas 18:1-8), de schreeuw van Gods uitverkorenen, die sinds de tijd van Abel lijden onder de hand van de vervolger, en waarvoor het oordeel nog zal worden uitgestort. Vaak een stemloze schreeuw, soms ingewisseld, zoals in het geval van Stefanus en de vele christelijke tijden waarvan hij de eerste martelaar was, met het gebed: 'Heer, leg deze zonde niet ten laste van hen!', vindt het eindelijk volledige uitdrukking op de lippen van het Joodse overblijfsel van de laatste dagen. De lankmoedigheid van God raakt dan snel op, en het gebed is volledig in overeenstemming met de geest van God. In deze psalm is het een volledig beargumenteerde smeekbede, die Hij erkent en waarnaar Hij handelt. Het laat zien hoe volledig Gods oordeel in sympathie is met alles wat goed en waar is, in het ongelijke conflict tussen goed en kwaad in een gevallen wereld, en in het belang van de aarde zelf, om hen te vernietigen die haar vernietigen (Openb. 11:18).

1. De hele psalm is dus een roep, maar vooral het eerste deel is puur dit, een beroep op de macht namens hen. Het argument komt later in het karakter en de daden van hen tegen wie het oordeel wordt gezocht. De roep is echter zorgvuldig afgemeten, en de getallenstructuur is even duidelijk als elders. 'Strijd, Jahweh, met hen die met mij strijden; strijd tegen hen die tegen mij strijden;' geef hen een behandeling die in overeenstemming is met hun eigen gedrag. Dan zien we hoe nodig de hulp is waar hij om vraagt: want zijn eerste gedachte is natuurlijk aan 'schild en beukelaar', die tussen hem en zijn vijanden moeten staan. Maar al snel gaat hij over op offensieve wapens, en zoekt Jahweh om in de weg te staan, met afgevlakte speer tussen hem en zijn achtervolgers: om zelf zijn redding te zijn. Alles wat God is zou zo in zijn voordeel worden toegezegd. Dan is hij vrij om meer aan de vijanden te denken, eerst biddend om hun onderwerping en omverwerping; dan achtervolgd door de engel van Jahweh zoals de wind het kaf achtervolgt; tenslotte dat hun weg als aldus achtervolgd donker en glad mag zijn, zodat zij niet meer zullen vallen en opstaan.

2. Nu brengt hij zijn pleidooi voor hun ondergang: ten eerste, de oorzaakloosheid van hun complotten tegen hem, hun net zorgvuldig verborgen in de kuil waarin hij zal vallen; vervolgens, dat het alleen zal zijn om hun eigen val te laten vangen - zelf de oorzaak te zijn van hun eigen ondergang; waarvoor niemand anders schuld zal hebben dan zichzelf. Jahweh zal aldus de verrukking van zijn ziel worden, en dat als gevonden in de ervaring van een behoeftige en bedroefde, die geen andere helper heeft. De rechtvaardigen en de goddelozen, God en zijn schepsel mens, zullen aldus allen op hun juiste plaats zijn. Het pleidooi, kort als het is, heeft dus alle elementen van een succesvol gebed in zich.

3. Maar, terwijl dit de beginselen zijn, moet de zaak vollediger worden uiteengezet; en dit wordt gedaan in de twee delen die volgen: hier ten behoeve van de heilige, terwijl in het volgende, die van de zondaar alleen in het geding is. En ook hier wordt eerst de persoonlijke rechtvaardigheid bevestigd: onrechtvaardige getuigen - letterlijk, getuigen van geweld, die met geweld dingen uitwringen om hun beschuldigingen uit te voeren - legden hem dingen ten laste waarvan zijn geweten geheel vrij was. In plaats daarvan was hij zich alleen bewust van het goede dat hij hun had gedaan, wat zij nu met kwaad vergolden, zodat zijn ziel alleen stond, verstoken van de steun waarop zij had kunnen rekenen. Dan toont hij wat in werkelijkheid zijn toestand tegenover hen was geweest, en dat tegenover God zelf. Toen zij ziek waren, had hij gevestigd en gebeden, zelfs in zak en as. Hij had om hen gerouwd als om vrienden - ja, broer of moeder. En nu, bij het minste teken van kwaad van zijn kant, gingen de boze tongen tegen hem tekeer, geheel onvoorbereid; en als spottende parasieten knarsten zij hun tanden - tevergeefs, want God had hun een grens gesteld. (Dit is wat het knarsen der tanden, denk ik, inhoudt, zoals de uitdrukking doet vermoeden, - een grens waartegen zij schuurden: zich als het ware bewust van de omheining die hen niet werd toegestaan te passeren, hoewel onzichtbaar, die God rond zijn geliefde had gezet).

Dit is het geval aan zijn kant, als bewijs van zijn integriteit, die hij aldus uitspreidt en als hoogste in de hand van de Heer legt, met de vraag of Hij er nog langer genoeg mee kan nemen, alles wetende, slechts toe te kijken. Er was inderdaad een grens; is die nu niet overschreden? 'Red mijn ziel,' roept hij, 'van hun vernietiging! Mijn enige van de leeuwen!' Het is weer de schreeuw van de tweeëntwintigste psalm

(vers 20): de schreeuw van de hoofdslachtoffer die hier uit anderen wordt gewrongen, zoals we kenmerken van hem vinden in andere delen van deze beschrijving. Is het niet bedoeld om ons eraan te herinneren dat God Zelf in deze Zijn Welbeminde verbindt met deze eveneens beminden is? Hen als het ware de wierook van het spijsoffer opleggend? En zo voegt de Priester-Engel van de Openbaring (Openb. 8:2-5) aan de gebeden van de heiligen de wierook toe, die dan antwoord vinden in de oordelen waardoor de aarde gereinigd en gereed gemaakt moet worden voor de komende zegen. Ook hier wordt uitgekeken naar de zegen, de 'grote gemeente' en het 'vele volk' voor wie het verlost Israël de God die voor hen gekomen is, zal vieren. En dit is weer een verband met de tweeëntwintigste psalm (vers 25).

4. Nu volgt de meer uitgesproken verklaring van de zonde die om oordeel vraagt, waarop, zo zullen we in het volgende gedeelte zien, het oordeel precies antwoordt. Ten eerste, nogmaals, de oorzaakloze haat van de rechtvaardigen, die, omdat hij zonder oorzaak is, in feite zijn oorzaak heeft in hun rechtvaardigheid zelf. Voor de gerechtigheid moet dus het oordeel komen; het kwaad mag zich er niet over verheugen.

Vervolgens komt de zonde tegen de vrede, - de geest van strijd en oorlog die zo lang bezit heeft genomen van de aarde en haar vervloekt heeft. Voor hen die zo'n geest hebben, zou de rust in het land zelf de oorzaak zijn van tegenstand. Maar de Vredevorst komt, die de vrede zal herstellen.

Vervolgens komt de zonde tegen de werkelijkheid, - hier nog in de vorm van verzet tegen de rechtvaardigen. Maar dit is verbonden met

alle valsheid elders, de geest die kwaad voor goed en goed voor kwaad stelt, en de dingen overal ter wereld door elkaar haalt en verwart.

Nu komt het beroep op Hem die de werkelijkheid van de dingen kent. - Wiens Aanwezigheid alle dingen meteen tot hun ware vorm doet komen. 'Zwijg niet, wees niet ver van mij! Roep U op en ontwaak voor mijn recht; voor mijn zaak, mijn God en mijn Heer!'

5. De oproep tot oordeel loopt door de hele rest van de psalm heen, en kenmerkt dit laatste gedeelte, waartoe pas het drieëntwintigste vers leidt, op een manier die heel gebruikelijk is in deze hele serie, en die al eerder is opgemerkt. De oproep is hier allereerst ten behoeve van de gerechtigheid; dan om bevrijding van hen die zich juist verheugden omdat zij het voorwerp van hun vijandschap hadden verzwolgen; dan om schande en oneer daar te brengen waar zij horen, namelijk bij de vijanden van de gerechtigheid. En dan, zo komt het mij voor, omdat Israël duidelijk de spreker is, wordt erop aangedrongen dat de naties zich moeten verheugen in de vreugde van het verlore Israël, zoals we weten dat ze zullen doen. Terwijl zij zelf, het volk van God weer, en zonder tijdelijke terugkeer tot God zoals zo vaak voorheen, de hele dag zullen spreken van Zijn gerechtigheid en van Zijn lof.

Psalm 36.

De vervreemding van de goddelozen van God tegenover Hem bij wie de mensenkinderen hun toevlucht zoeken.

Een psalm van David, de dienaar van Jahweh.

De zesendertigste psalm is nog eenvoudiger. Het is van David, hier speciaal gekenmerkt als de knecht van Jahweh,' die kijkt naar de toestand van hen die die aangename dienst weigeren, en die tegenover hun verliefdheid de zaligheid stelt van hen die hun toevlucht en voldoening vinden in Zijn overvloedige goedheid. De laatste drie verzen bidden om het voortduren van deze zegen, en voorzien de neerwerping van de goddelozen, zonder macht om weer op te staan.

De psalm telt twaalf verzen, maar de indeling als zodanig is vrij uitzonderlijk; ik kan er op dit moment ook geen reden voor geven.

1. Vier verzen geven ons de volledige beschrijving van de goddeloze: Godvruchtig, zelfzuchtig, in zijn woorden en in zijn wegen. Zijn opstand - zijn wetteloosheid - is (letterlijk) als een goddelijke uitspraak, een orakel, in mijn hart, dat er geen vrees voor God is voor zijn ogen. En zoals, waar God verborgen is, we er zeker van kunnen zijn dat het zichzelf is dat Hem verbergt, zo is het dat hij met de slechtste vleierij die er kan zijn, zichzelf vleit; om uiteindelijk toch het kwaad van zijn succes, en de ongerechtigheid die hij heeft liefgehad, werkelijk hatelijk te vinden. Zijn woorden, die hier, zoals altijd, de index van het hart zijn, zijn daarom noodzakelijkerwijs ijdelheid en bedrog. De wijsheid die bij hem in diskrediet is geraakt, heeft hij verlaten, en daarmee het goede doen dat er zeker mee gepaard gaat, en de zekerheid voor wat het is. De dwaasheid die hij op zijn bed heeft gepland - juist op het moment dat er van nature de meeste soberheid zou zijn - voert hij uit op een manier die niet goed is, maar die goed voor hem is, want 'hij verafschuwt het kwaad niet.' Daar eindigt de beschrijving: de beginselen van zijn leven zijn gegeven; al het andere zou slechts details zijn.

2. Daarom gaat de psalmist nu spreken over God, de God waarvan de mensen afwijken. Wat is Hij, dat zij dit doen? Het zo eenvoudig en natuurlijk doen, als een vanzelfsprekendheid? God! Zijn barmhartigheid is in de hemelen, - dat wil zeggen, de overvloedige goedheid die voor Hem slechts is wat zijn verhouding tot zijn schepselen impliceert, en waarvan zon en maan in de hemelen dagelijks prediken. Zijn barmhartigheid is Zijn trouw, steviger dan, en uitgedrukt in, de wetten die deze gloeiende bollen binden aan hun constante en weldadige kringloop. De bergen en de diepte spreken weer op verschillende manieren van Zijn stabiele gerechtigheid en Zijn diepe oordelen - geen wonder: want de zorg voor de hele aarde is van Hem; mens en dier beide zegent en bewaart Hij. Maar alleen voor de mensenkinderen is er een nauwere intimiteit, de schaduw van voedende vleugels waaronder zij hun toevlucht zoeken, Hem zegenend die hen zo nabij heeft gebracht. Met de voorziening van Zijn huis bevredigt Hij hen, - de wereld is slechts dit voor hen die Zijn genadige aanwezigheid erin beseffen, Zijn bestuur erover, de schatten waarmee Hij haar heeft gevuld. Hij laat hen drinken van de rivier van Zijn eigen genoegens, en verheft hen zo tot gemeenschap met Zichzelf. Want bij Hem is de fontein van het scheppingsleven; en het licht dat over alles licht geeft is van Hem alleen.

3. In de zin van dit alles vertrouwt de psalmist zichzelf, en allen met wie hij verbonden is, toe aan God. Hij bidt om de voortzetting van deze overvloedige barmhartigheid voor hen die Hem kennen, en zijn gerechtigheid voor de oprechten. In het noodzakelijke conflict met het kwaad bidt hij om bevrijding van de voet van de hoogmoed en de hand van de goddelozen. En hij voorziet de noodzakelijke ondergang

van de werkers der ijdelheid; een even volledige als definitieve omverwerping.

Psalm 37.

De openbaring van God voor de rechtvaardigen in hun bezit van de aarde.

[Een psalm van David.]

De zevenendertigste psalm, de derde en middelste van de reeks, is reeds opgemerkt als het scharnier of de spil waar de rest om draait, de volledige zegen voor de rechtvaardigen in Israëel, in hun bezit van het land. En hierin openbaart Jahweh zich, en verheerlijkt Hij zichzelf op de aarde.

De structuur is ook genoteerd als alfabetisch; en het is bijna perfect in dit opzicht, niet helemaal, als de huidige verdeling van de verzen juist is, zoals ik uiteindelijk geloof dat het is, hoewel ik het had betwijfeld. Dit wordt op zijn plaats onderzocht (vers 28).

De brieven hebben, op drie uitzonderingen na, elk een couplet van verzen, waarin we misschien het duidelijk antithetische karakter van de psalm willen beseffen - heden en toekomst, rechtvaardigen en goddelozen worden zo tegenover elkaar gezet.

In tegenstelling tot het algemene karakter van de psalmen van deze serie wordt er in deze psalm geen gebed gehoord. Alles is absoluut zeker, voorspellend en vermanend, - profetisch, dat wil zeggen, de

hele tijd door, hoewel alleen in algemene termen geformuleerd, en op deze manier meer geschikt voor het vermanende doel.

1. Het eerste gedeelte legt de nadruk op de eeuwigheid van de zegen van de rechtvaardigen, in tegenstelling tot het snelle en volmaakte einde van de goddelozen; en maakt dit tot een argument voor volledige rust van hart in het zich toewijden aan God. Het huidige schijnbare succes van de goddeloosheid prikkelt natuurlijk tot ergenis en afgunst jegens hem die zo het beste schijnt te hebben wat betreft de dingen hier. Maar dit is vergeten dat het deel van het geloof noodzakelijkerwijs in het onzichtbare ligt: 'Zij zullen spoedig worden afgemaaid als gras, en verwelken als het groene kruid.'

Vervolgens wordt het geloof aangespoord met het oog op Jahweh's trouw. De ziel mag hierop weiden en veilig wonen; - de vredige vruchten van de gerechtigheid worden zo aangemoedigd. Laat het hart zich in liefde aan de Heer hechten, en de liefde zal zeker antwoorden, en de verzoeken van het zo gereinigde hart zullen worden vervuld.

Laat ook de weg aan Hem worden toevertrouwd, en moeilijkheden zullen verdwijnen voor Jahweh's toereikendheid. Niet alleen zal iemands doel aldus worden verwezenlijkt, maar ook uw gerechtigheid zal duidelijk worden als het licht, en uw recht als midden op de dag.

Maar geduld zal ook nodig zijn; en men kan geduldig zijn als het einde zeker is. Laat de goddeloze floreren zoals het hem is toegestaan, en zelfs zijn onheil zal floreren. Rust in Jahweh zelf: Hij is nog steeds Jahweh.

Het bestuur van God is nog steeds actief, en zeker in het einde waarheen het werkt. Houdt dan op met boosheid en laat de toorn

varen; het enige resultaat daarvan is dat iemand het kwaad dat hij verafschuwt kopieert. De boosdoeners zullen eindelijk worden uitgeroeid en de stille wachtenden op Jahweh, dezen zullen de aarde (of het land) beërven.

Het laatste couplet ontwikkelt dit eenvoudigweg, - het einde van de goddelozen, volledig uitgeroeid uit het land, en de zachtmoedigen die eindelijk het land erven, tevreden met overvloedige voorspoed.

2. Het tweede gedeelte, dat kort is, houdt zich alleen bezig met de goddeloze Zijn vijandschap tegen de rechtvaardigen wordt opgemerkt, zijn complotten, met nog eens hun grens. De Heer bespot zijn dwaasheid, en voorziet zijn einde. Zijn zwaard, reeds getrokken, gaat zijn eigen hart binnen; zijn gebogen boog knapt, in plaats van zich te ontladen. Het is een illustratie van de woorden van de Heer, dat zij die het zwaard nemen ermee zullen omkomen, en natuurlijk een sprekend voorbeeld van goddelijk bestuur.

3. Het derde deel stelt het deel van de rechtvaardigen en de goddelozen tegenover elkaar. Als de rechtvaardigen maar weinig hebben, is dat beter dan de overvloed van vele goddelozen: de één is voor een tijd, de ander heeft de blijvende steun van Jahweh. Jahweh merkt en kent de dagen der volmaakten, en zelfs in de kwade tijd zullen zij niet beschaamd worden, en in hongersnood zullen zij verzadigd worden. Wat de goddelozen betreft, zij zullen in hun dood aan de Heer worden gewijd, die dat bij leven niet zouden zijn, en wegwijnen als dieren onder de ban, verteerd door het vuur van de toorn en niet aanvaard.

4. Wij hebben nu, als tevoren, de wegen van elk tegenover elkaar gesteld, - een langer detail. Eerst wordt de gulheid en genade van de

rechtvaardigen afgezet tegen de hebzucht en onrechtvaardigheid van de goddelozen. Maar zij die door Jahweh gezegend zijn, zullen te zijner tijd het land bezitten, terwijl de goddeloze, hoe hij ook moge grijpen, onder Zijn vloek zal worden afgesneden. Dit lijkt mij de duidelijke betekenis van het vers, hoewel ik misschien de enige ben die er zo over denkt. Om de oorzaak van het niet terugbetalen van de goddeloze te leggen bij zijn armoede, en dat onder de vloek van God, terwijl de rechtvaardige geeft als zijnde reeds in het bezit van de aarde, lijkt een volledige omkering van de feiten zoals de psalm ze voorstelt, evenals een rechtvaardiging van de 'goddelozen', die op geen enkele wijze aanbevelenswaardig is.

Vervolgens hebben we de stappen van een man (zoals Psalm 34:8, gebher, wat kracht impliceert), zijn stevige en voorspoedige stappen zijn 'gevestigd van Jahweh.' Van Hem krijgen zij hun kracht. 'En Hij verheugt zich in zijn weg' - een weg die zo gezegend en versterkt is. Dus, als zo iemand valt, zal hij niet geheel ten val komen, want de hand die hij opheft naar Jahweh wordt door Hem ondersteund. Hij 'biedt hem,' zoals Delitzsch het uitdrukt, 'een stevig steunpunt of draagpunt, zodat hij weer kan opstaan.'

De psalmist voegt hieraan toe de realisatie ervan in zijn eigen ervaring. Van de dagen van zijn jeugd tot zijn huidige ouderdom had hij de rechtvaardige niet in de steek gelaten zien worden, noch zijn zaad brood zien bedelen. Het karakter van de rechtvaardige wordt opnieuw gegeven als dat van iemand die genade toont en dient - weinig rechtvaardigheid heeft hij die de aanspraken van de behoeftigen kan vergeten als zijn eigen behoeften zo talrijk zijn - en dit houdt de Heer graag in stand: zijn zaad is' niet alleen gezegend, maar 'tot zegen' - de

zegen van anderen zijn bediening wordt bestendig in hen die uit hem voortkomen en zijn wegen leren.

Daarop gaat de psalmist, natuurlijk genoeg, van deze bemoedigende verzekering over tot vermaning: 'Ga weg van het kwade en doe het goede, en blijf in eeuwigheid. Want', voegt hij eraan toe, 'Jahweh is een liefhebber van het oordeel, en laat zijn godvruchtigen niet in de steek; zij worden voor eeuwig bewaard, maar het zaad der goddelozen zal worden uitgeroeid. De rechtvaardigen zullen de aarde (of het land) bezitten, en eeuwig daarin wonen.' * Hiermee eindigt het vierde deel van de psalm.

{*Het middelste vers is hier, zo zal worden opgemerkt, van ongewone lengte, en in plaats van twee verzen onder de Samech staan er drie: wat onder geen enkele andere letter in de psalm voorkomt. Dit kan natuurlijk heel goed een opzettelijke onregelmatigheid zijn, samen met het weglaten van een letter van de alfabetische structuur, die in deze composities zelden perfect bewaard blijft. De twee dingen die echter samenkomen - het weglaten van de letter, met de ongewone verlenging van het ene vers, dat als het in het midden verdeeld zou worden, hier vier verzen zou maken (het normale aantal als de letter was ingevoegd), roept natuurlijk een vraag op over de ware verdeling. Maar dit lijkt meer dan twijfel als we de weggelaten letter (Ain) zo zien staan, met alleen een voorzetsel ervoor, aan het hoofd van het aldus gemaakte vers. De tussenliggende letter (l') is ongetwijfeld nog een bezwaar, maar slechts een gering bezwaar: want het 39e heeft ook een letter (de copulatieve v') vóór de Tau, die op soortgelijke wijze niet meegerekend moet worden. De critici corrigeren daarom meestal de indeling van de psalm dienovereenkomstig.

Maar de numerieke structuur spreekt dit tegen en handhaaft de gewone indeling. Het aldus herstellde Ain couplet zou inderdaad een vijfde onderafdeling (een onderwijsles) kunnen zijn; maar het eerste vers zou slechts een armzalig eerste zijn, als het al als zodanig kon worden opgevat; en het 29e kon niet als tweede staan, terwijl het getal 3 op beide clausules ervan is gestempeld. De toevoeging van de Septuagint, waardoor de Samech zou beginnen met 'de onrechtvaardigen zullen gestraft worden', en 'zij worden voor eeuwig bewaard' in het vorige deel zou blijven, terwijl het aantoonde dat wat de critici nu aanvaarden, toen niet als de ware verdeling werd aangenomen, zou nog minder passen bij de numerieke structuur.}

5. De laatste afdeling, als een deuteronomische, vat deze wegen van God samen, hetzij met de rechtvaardigen, hetzij met de goddelozen. Ze zijn eenvoudig genoeg, maar vereisen voor het heden geloof om ze te verwezenlijken; want nog steeds zijn in de regering van God 'wolken en duisternis rondom Hem.' Maar de dag komt, waarop de psalm uitziet, waarop alles ten volle zal uitkomen. In die dag 'zal de rechtvaardige op de aarde worden beloond, veel meer de goddeloze en de zondaar' (Spr. 11:31). Dit is de oudtestamentische kant van de waarheid, laten we dat niet vergeten; en we zullen in een grote fout vervallen, als we het als de hele waarheid beschouwen.

Zo opgevat, is zij gebruikt, en is zij zeer geschikt om te bewijzen, dat er geen hemels deel is voor de heiligen van heden en verleden, en alleen vernietiging van het persoonlijk bestaan voor de goddelozen. Ik wil niet beweren dat dit een lichte straf zou zijn, hoe licht de mens er ook over denkt; maar het is niet wat zulke teksten betekenen. Als 'de toekomst van de goddeloze is, dat hij wordt afgesneden', betekent

dit niet dat hij geen toekomst heeft, - dat zijn deel uitsterven is; maar alleen dat de aarde wordt bevrijd van zijn aanwezigheid, en dus van de ellende die door die aanwezigheid wordt veroorzaakt. Zelfs het Oude Testament toont ons, zoals we in de Psalmen zelf hebben gezien, een Sheol waar de mens vanuit zijn lichamelijke toestand in overgaat; en het Nieuwe Testament openbaart duidelijk de Gehenna van de verlorenen enerzijds, het paradijs van God voor de geredden anderzijds.* Ik kan hier natuurlijk niet op ingaan: maar de 'afsnijding' en vernietiging van de goddelozen worden duidelijk verklaard 'van de aarde' te zijn (Ps. 104:35; Spr. 2:22; enz.). Elke toepassing van deze aardse oordelen op het oordeel 'na' de dood (Hebr. 9:27) impliceert een noodzakelijk materialistisch gebruik van termen dat vreemd is aan de Schrift.

{*Zie 'Feiten en theorieën van een toekomstige staat', passim. Loizeaux Brothers, New York.}

We hebben hier zes subsecties. Ten eerste wordt ons gegeven de rechtvaardige te zien in die gehoorzaamheid van het hart aan God, waardoor zijn mond wijsheid overdenkt - dat wil zeggen, uitspreekt wat zijn hart overdenkt. Zijn tong spreekt daarom oordeel - praktische onderscheiding van dingen in hun morele of geestelijke verschil. Het is de wet van zijn God in zijn hart die hem aldus verlicht heeft; en wandelend in het licht, wandelt hij veilig; zijn stappen glijden niet uit.

Maar juist omdat hij zo gehoorzaam is aan God, heeft hij zijn vijanden in de goddelozen, die hem in de gaten houden en zelfs zijn dood zoeken. Zij kunnen zelfs de gedaante van een rechtszaak aannemen, en zich omgeven met de gelijkenis van gerechtigheid, om hun wrede

doeleinden te bereiken; maar Jahweh is tegen hen, en kan, ondanks alles wat het geval lijkt te zijn, de rechtvaardige niet aan hun hand overlaten, noch hem veroordelen omdat zij dit doen. Neen, Hij zal hem zeker rechtvaardigen.

Maar de weg naar de erfenis is in een weg van geduld; toch zullen de rechtvaardigen het land bezitten, en de goddelozen er uit afgesneden zijn. In de tussentijd zal een gedeeltelijke ervaring de goddeloze in macht laten, bloeiend als een groene boom in zijn eigen geschikte grond. Maar dit is niet het einde; en ieder kan voorbeelden geven van het snel ontwortelen en vergaan van al dit machtsvertoon. Voorlopig is hij dat niet; en het einde van de twee - de goddeloze en de rechtschapen - hoe verschillend! Het einde van de een is vrede - of voorspoed; en van de ander, als rebellen tegen God, om afgesneden te worden. De overwinning is voor de rechtvaardigen; hun redding is van Hem die niet kan falen. Zelfs in tijden van benauwdheid is Hij hun bolwerk; en wat een vesting om door de vijand te worden belegerd! Hij zal hen helpen en redden zo zeker als zij tot Hem gevlucht zijn.

Psalm 38.

De beproeving van de rechtvaardigen die het gevolg is van de zonde in hen.

Een psalm van David, ter herinnering.

De twee psalmen die de reeks hier afsluiten, behandelen de kwestie van de heiligheid van God in verband met het lijden van de rechtvaardigen, dat, zoals bekend, veelvuldig is, en dat, in de tijd die voortdurend voor ons ligt, van zo'n uitzonderlijke strengheid zal zijn. Toch zijn ze beide van het meest algemene karakter, zonder speciale verwijzingen naar die tijd die hun toepassing op enigerlei wijze zouden beperken. De huidige spreekt van de zonde in de gelovige als die welke noodzakelijkerwijs lijden voor hem met zich meebrengt; het oordeel daarover is nu, opdat hij in de dag des oordeels daaraan kan ontkomen (1 Kor. 11:32). Het Nieuwe Testament toont ons dit als het oordeel van de Vader, de kastijding van Zijn eigen kinderen opdat zij Zijn heiligheid deelachtig worden (Hebr. 12:10). Maar niet dat dit het hele verhaal is, zoals uit de eerste passage blijkt; want God moet zijn karakter als Regeerder van zijn schepselen voor iedereen handhaven. Daarom waarschuwt de apostel Petrus ons dat 'de tijd is gekomen dat het oordeel moet beginnen bij het huis van God; en als het eerst bij ons begint, wat zal dan het einde zijn van hen die het evangelie van God niet gehoorzamen? En indien de rechtvaardigen nauwelijks' - of 'met moeite' - 'gered worden, waar zullen de goddelozen en zondaars verschijnen?' (1 Petrus 4:17-18.)

1. Het eerste gedeelte toont ons dus de ziel onder overtuiging, en in vrees voor de goddelijke toorn. We moeten niet verwachten, niettegenstaande de genade die in de tweeëndertigste psalm is verwezenlijkt, dat hier de helderheid van kennis zal zijn die het Nieuwe Testament ons heeft gebracht. De zonde wordt gevoeld en erkend, en Gods toorn wordt gevreesd. Neen, reeds steken Zijn pijlen vast in de lijder, en de machtige hand van God drukt op hem neer. Hij voelt het in zijn hele toestand, het ontnemt gezondheid aan zijn

vlees en gezondheid aan zijn beenderen. Zijn zonde is de last op hem, een last die hij niet kan dragen.

2. Wij hebben daarnaast de vernedering en ellende ervan. De wonden worden open zweren, die stinken en bedorven zijn. Maar dit bederf heeft zijn wortel in 'dwaasheid', het verzet in geestelijk opzicht tegen de goddelijke wijsheid. Hij is gebogen en neergebogen onder de druk: de hele dag treurt hij. Opnieuw huilt hij van de ziekte die hem vervult, nergens gezond; en opnieuw klaagt hij over zijn zwakheid, met een angst die voortdurend toeneemt.

3. Maar juist in Hem die slaat vindt het geloof zijn toevlucht. Hij, de Alwetende, is niet onverschillig voor zijn verlangen, noch onkundig van zijn ellende. Tot Hem wendt hij zich wanneer hij als het ware van zichzelf verlaten is, en wanneer zijn intimi hem mijden als onder de slag van God; alleen zijn vijanden blijven over, bezig met complotten tegen zijn leven. Bij dit alles is hij als een man die doof en stom is, zijn mond gestopt, als een voor God is (Ps. 39:9). Zelfbeheersing, hij heeft geen berispingen, hoewel hun goddeloosheid doorzichtig is. Maar hij heeft alles overgelaten aan God, in wie hij zich verankert en rust. God zal voor hem antwoorden.

4. Maar tot Hem kan hij dus spreken, en alles voor Hem brengen; en daarom vinden wij nu de beproeving zo gebracht, maar meer het uitwendige deel ervan, waarbij het ergste verlichting heeft gevonden. Ten eerste, de houding van de vijanden, klaar om elke misstap van hem te gebruiken om zich daardoor te verheffen. Ook hijzelf, zo bewust van zijn bereidheid om te stoppen, verootmoedigd en ontmoedigd door zijn falen, de werkelijkheid van zijn zonde die hij niet kon verbergen en waarvoor zijn ziel beefde. En dat wat hem vernederd en

neergeworpen had, had ook zijn vijanden versterkt en vermeerderd, die hem in feite vervolgden, niet om de mislukking die hij bekende, maar om het goede dat hij, ondanks de mislukking, werkelijk gevolgd had. Wij weten allen, dat een dergelijk gedrag van hen, die onder een mantel van gerechtigheid willen verbergen wat louter haat tegen de gerechtigheid zelf is, gebruikelijk genoeg is! Maar hoe bitter voor de ziel zijn dan die zonden van de rechtvaardigen, die hun de gewenste gelegenheid geven! Maar zij gebruiken deze tot hun eigen ondergang, terwijl God ze gebruikt om Zijn volk te vernederen, zodat Hij voor hen kan binnenkomen.

5. Dus wendt de psalmist zich nogmaals tot Hem. De onfeilbare regering van God zal zich niet vergissen. Hij kent immers hen die Hem God, hun God, bezitten; die zich in het bewustzijn van zwakheid en waardeloosheid aan Hem vastklampen als Redder. Hun zonden kunnen hun behoefte aan Hem niet minder maken, noch de Onveranderlijke veranderen, die vanaf het begin onbedoeld, en om geen enkel goed in hen te hebben, zo'n plaats van betrekking tot hen heeft ingenomen. Zo heeft de roep waarmee de psalm eindigt, deze tekenen - zo eenvoudig als ze zijn - van antwoord en aanvaarding: 'Jahweh, mijn God', 'Heer, mijn heil'! Wie zo uit het hart kan roepen, zal God zeker niet minder vinden dan zijn geloof Hem rekent.

Psalm 39.

De zwakheid van de mens gezien in het licht van de goddelijke regering.

Aan de voornaamste musicus, aan Jeduthun: een psalm van David.

De laatste psalm van deze drievoudige serie is zeer algemeen van karakter. Hij toont ons de zonde als de oorzaak, onder goddelijk bestuur, van de broosheid en ijdelheid van het menselijk leven en het hart van de rechtvaardige, hierdoor geoeffend, komt tot besef en berusting met al zijn vernedering. Zo is de psalm, ondanks het sombere thema, bestemd voor Jeduthun, de lofprijzer, en wel zo volgens de regel dat alle vreemdheid eruit is verdwenen.

De psalm valt natuurlijk uiteen in twee delen, waarvan het eerste een Prediker-klaagzang is over de ellende van de 'korte ruimte' van de mens, terwijl het tweede het oordeel geeft over de oorzaak daarvan, de erkenning van Gods kastijding vanwege de zonde, en dat Zijn 'wegkijken' naar de mens zijn enige hoop is. Dit is natuurlijk een zeer gedeeltelijke kijk op de dingen; maar de uitsluiting van de evangelische behandeling hiervan - waarvan de psalmist, zoals we hebben gezien, niet zo onwetend kan worden geacht als zou kunnen lijken - brengt alleen de zaak die hem bezighoudt beter in beeld, die in feite het kwaad is en niet het goede; hoewel het waar is, en wat daarin wordt gezocht, dat het volledige oordeel over het kwaad zelf een goed is, en de altijd bereide genade vrijelijk binnen laat komen. De volgende psalm keert terug naar Christus, en naar Zijn werk van verzoening.

1. Het verdriet waarin hij gedompeld is, zet de psalmist aan tot gedachten die zo vol vragen zijn, dat hij in de tegenwoordigheid van de goddelozen, die zich altijd tegen God keren, bang is ze uit te spreken uit vrees voor zonde. Hij snoert zichzelf daarom de mond en is stom, ook wat het goede betreft, want hij durft zichzelf niet te

vertrouwen. Maar het vuur in zijn hart breekt eindelijk uit en hij kan zich niet inhouden. Hij spreekt, maar alleen tot de Heer.

Hij roept dan, om zijn einde te kennen, zijn dagen die afgemeten zijn, en toch kent hij de maat niet. Verontrust over zijn broosheid, is hij ook verontrust over hoe weinig hij zijn broosheid beseft. Zijn dagen zijn slechts handbreedtes, en God heeft ze hun grens gegeven, een korte ruimte die werkelijk niets is voor de Eeuwige. Het is de algemene toestand van de mens: neem de meest stabiele, wat is hij? een zuchtje lucht - een ademtocht.

{\an5 'korte ruimte' (handbreedte), Cheled, 'vergankelijkheid.'}

Dan de onwerkelijkheid die dit geeft aan de dingen, zelfs terwijl ze duren! ijdele onrust; ijdele ophoping van wat nu moet worden overgelaten aan anderen, hij weet niet wie. Dit is een afgezaagd verhaal; maar wij zijn er te zeker acteurs in om toe te laten dat de afgezaagdheid het belang ervan voor ons vermindert.

{Tzelem, 'beeld'.}

2. Hij wendt zich opnieuw tot de Heer, om de hoop uit te drukken die hij op Hem heeft. Elders heeft hij geen verwachting, maar hier wordt hij onmiddellijk geconfronteerd met de herinnering aan zijn zonden; hij heeft bevrijding daarvan nodig en bidt dat hij daarom niet het verwijt krijgt van de dwaas - de goddeloze - met wie hij, ondanks alles, niet is. Zich bewust van de kastijdende hand op hem, was hij stom, zijn mond stokte, want hij kon hem niet openen tegen God. Toch kan hij smeken om verwijdering van de slag, de slag van Zijn hand waaronder hij verteerd wordt. En zo is de toestand van de mens: zijn schoonheid vergankelijk als de mot, maar als de correctie

van perversiteit; want met de goederen van zijn Vader op zijn hand, gebruikt hij ze om zich van Hem af te verlustigen, en zo moet hij de hongersnood vinden om teruggebracht te worden. Ieder mens is daarom slechts een adem.

Nu breekt hij weer in gebed uit, en maakt van zijn toestand een argument voor het medelijden van de Barmhartige. Een 'vreemdeling' had zorgvuldige voorzieningen getroffen in Israël; en een 'vreemdeling', zoals Davids Moabitische voorgeslacht, kon rekenen op de beschutting van de vleugels van de God van Israël. 'Ook ik', roept hij, 'ben een vreemdeling bij U en een vreemdeling, zoals al mijn vaders.' Een vreemdeling en reiziger is de gast van God, en om de grootsheid van Zijn gastvrijheid te bewijzen.

Maar hij gaat verder dan dit, en in een gebed dat er op het eerste gezicht mee in tegenspraak lijkt te zijn. 'Kijk van mij weg,' zegt hij, 'opdat ik kracht krijg,' (of, letterlijker, 'oplicht,') voordat ik wegga en niet meer ben.' Maar waarom 'kijk weg'? Zeker niet dat hij wil dat God hem vergeet, maar integendeel; maar hij is zich bewust van zijn zondigheid, die de oorzaak is van al het verdriet en kwaad in zijn leven; als een heilige God daarnaar kijkt, welke hoop kan er dan voor hem zijn? Zeker geen; en hij en de zonde zijn zo vereenzelvigd, dat God van hem moet wegstijgen - hem niet mag aanzien - opdat hij überhaupt vrede of troost zou hebben. De psalmist kan deze gedachte elders aanvullen met wat nodig is om haar juist uit te leggen. Hij kan zeggen: 'Kijk naar het aangezicht van Uw Gezalfde' - Uw Christus (Ps. 84:9); en zo is het dat, volgens de paradox van het evangelie, God ons kan beschouwen, net zoals Hij ons niet beschouwt. Hier is het, zoals reeds gezegd, het eigenlijke doel van de psalm om uitdrukking

te geven aan het besef van het kwaad in ons; wij zullen geen moeite hebben om er dan de compenserende en heerlijke waarheid bij te passen. Bekering en geloof zijn slechts de tegengestelde kanten van alle echte bekering. Met de rug naar onszelf is de heerlijkheid van Christus altijd zichtbaar.

Sectie 3. (Ps. 40, 41.)

De manifestatie van het hart van Christus, en de harten van de mensen.

Het eerste boek sluit af met twee psalmen die nadrukkelijk met elkaar in contrast staan; de tweede bevat op zichzelf ook een contrast van zeer betekenisvolle aard, een zeer passende afsluiting van die raadsbesluiten van God met betrekking tot Christus die het eerste boek zo grotendeels als thema heeft. Dergelijke tegenstellingen, wanneer zij werkelijk, zoals in het onderhavige geval, elkaar aanvullen, zijn vervat in alle bevoegde getuigenissen, en noodzakelijk daarvoor; en de twee psalmen worden hier dus een geïnspireerde nota bene, - een moraal waarop onze aandacht wordt gevestigd, en die de diepst mogelijke overweging waard is.

Als derde afdeling van de derde onderverdeling van het boek leiden deze psalmen ons binnen in het heilige der heiligen, - het heiligdom van de goddelijke gedachte. En in de veertigste psalm is dat zeker zo. We hebben hier het hart van Christus voor ons blootgelegd, de ark van het verbond geopend, en de fundamenten van de troon van God onder de mensen, als een echte 'verzoendeksel', ontdekt. 'Uw wet,' zegt Degene die naar voren komt om Zijn voorbestemde weg van lijden op te nemen om die te handhaven, - 'Uw wet is in mijn hart.'

Zo wordt ook de betekenis van het offer duidelijk, juist waar Israëls schaduwen vervagen; datgene waar God geen behagen in kon hebben, wordt vervangen door datgene wat nu Zijn volledige voldoening is, - dat daarom de smaak van eeuwige rust en de zekerheid van volmaakte zegen in zich draagt.

Zoals de tweeëntwintigste psalm die van het zondoffer is, zoals we gezien hebben, en de negenenzestigste, zoals we, als de Heer het wil, hierna zullen zien, die van het schuldoffer, zo hebben we hier duidelijk het brandoffer, - dat, volledig beproefd door het vuur van goddelijke heiligheid, niets anders in zich heeft dan zoete geur, en daarom gaat alles als zodanig naar God op. Het nummer van de psalm, als dat van de volmaakte beproeving, kan hiermee te maken hebben, hoewel het maar zelden voorkomt dat in de hele reeks van de psalmen de afzonderlijke nummers zo schitteren als hier. Zij kunnen dat nog doen, als de Heer bekwaamheid geeft om de hogere rekenkunde te interpreteren. Wij zullen hierover echter geen voorspelling doen, maar alleen de aandacht vestigen op de geschiktheid ervan in dit geval.

De eenenveertigste psalm staat, zoals gezegd, in volledig contrast met de voorgaande. Hier wordt weliswaar het hart van de mens voor ons geopend, maar het is niet dat van de volmaakte Mens, maar van mensen die zich ofwel bewust zijn van hun nood en zich wenden tot Hem wiens genade alleen daarin kan voorzien, ofwel verhard en onwetend zijn en de genade verkeerd uitleggen. De volmaakte Mens is echter ook in deze psalm aanwezig, maar in een gedaante die voor het ongeloof zeker een struikelblok zal zijn, - een gedaante die alleen door het geloof kan worden doorbroken. En het is geen

willekeurig besluit dat dit zo heeft gemaakt: het is een noodzakelijk gevolg van het verkeerde oordeel van de mens over zichzelf. Bekering en geloof gaan noodzakelijkerwijs samen: alleen de verloren ziel heeft de Redder van het verlorene nodig en vindt hem.

Psalm 40.

De ene gehoorzaamheid waardoor velen rechtvaardig worden gemaakt.

Een psalm van David.

De veertigste psalm heeft duidelijk als thema die ene volmaakte gehoorzaamheid van de Mens, Christus Jezus, die alle offers van de wet opzij zet en vervangt, - is daarom datgene waarin de gelovige aanneming voor God vindt, de gehoorzaamheid waardoor velen rechtvaardig worden gemaakt. En dit, hoewel in wezen alle offers spreken, is wat het brandoffer ons uitdrukkelijk voorhoudt. Het zondoffer toont de plaats van afstand en toorn van God, noodzakelijk door de heiligheid van God, wil er verzoening door tot stand komen. Het zondoffer stelt de gedachte van verzoening voor, de genoegdoening die daardoor aan de regering van God wordt gedaan. Het vredeoffer staat stil bij het effect, de breuk hersteld, vrede gemaakt, gemeenschap met God genoten. Maar alleen het brandoffer vertoont de vrijwilligheid van het offer, de volmaaktheid van het offer in zijn innerlijke werkelijkheid, de volledige beproeving volgens de goddelijke heiligheid, waarbij zowel de Offeraar als het offer in beeld is, en de zoete geur die eruit voortvloeit. Het is dus het

offer dat het doel van het altaar vervult, en het zijn karakter geeft van 'brandofferaltair', dat inderdaad datgene is wat er voortdurend op naar God gaat.

1. De psalm valt uiteen in twee delen, waarvan het eerste ons de gezegende gehoorzaamheid zelf geeft; het tweede, de contrasterende gevolgen voor vrienden en vijanden: de wereld is dus inderdaad noodzakelijkerwijs verdeeld door het aannemen of verwerpen van datgene wat in zijn eigen bedoeling vrede is voor allen. Dit wordt ook gezien in de psalm die volgt, zoals reeds opgemerkt, maar op een andere manier, zoals men zal beseffen bij het opnemen ervan.

(a) Het eerste gedeelte geeft ons, volgens wat we hebben gezien als zo gebruikelijk in de Psalmen, de bevrijding uit de zorgen die de rest van de psalm vervolgens opneemt en beschrijft. Jahweh's trouw en toereikendheid zijn hier het thema: geopenbaard in antwoord op het geduldige uithoudingsvermogen van iemand die in de 'put des verderfs' is geweest, maar er noodzakelijkerwijs uit verlost wordt door diezelfde trouw. Hij laat zijn zaak geheel in handen van Jahweh. Alles wordt door Hem bepaald, en dus effectief en voor altijd.

Zelfbevrijding is inderdaad onmogelijk voor iemand buiten Hemzelf, op deze plaats waar Hij is gekomen. De 'klei' zou verhinderen dat een dergelijke inspanning effectief zou zijn. Maar deze geduldige Lijder denkt niet aan ontsnappen. De bevrijding is van God en zal velen brengen tot de zaligheid van het vertrouwen in Jahweh en tot verrukking in Zijn wonderlijke wegen. 'Wij geloven', zegt de apostel, 'in Hem die Jezus, onze Heer, uit de doden heeft opgewekt, die voor onze misdaden is overgeleverd en voor onze rechtvaardiging is opgewekt' (Rom. 4:24-25). Deze opstanding van Christus identificeert

God met deze lijdende Verlosser, en getuigt van de verlossing als volledig en aanvaard. Waar die gezegende voeten de 'rots' hebben gevonden, kunnen de voeten van elke arme zondaar die nu vinden. Zijn opstanding is de zuivering van schuld van allen wier zonden Hij droeg en heeft weggedragen. Hij is in de hemel, alle schaduw is van zijn gezegend gezicht verdwenen, en de heerlijkheid van God schijnt daar in de plaats. Wat een 'evangelie' is deze 'heerlijkheid van Christus'* voor iemand die de betekenis ervan begrijpt!

{*Zoals 2 Kor. 4:4 moet worden vertaald. De vertalers hebben het slechts als een Hebraïsme weergegeven, 'heerlijk evangelie', in plaats van 'evangelie van de heerlijkheid', zoals de Herziene Versie het terecht geeft.}

En zo is het lied van de Opgestane werkelijk een 'nieuw lied' begonnen: het lied van de volbrachte verlossing, - van God in staat om heel Zijn hart uit te spreken, en nadat Hij het verteld heeft, de eeuwige echo's wekkend met Zijn lof, 'zullen velen het zien en vrezen, en hun vertrouwen op Jahweh stellen.' Hoe gezegend is de man die dat doet! En hoe gezegend zal zijn deel zijn in die donkere dagen van de profetie, waar de Psalmen voortdurend naar kijken, wanneer 'de hoogmoedigen en zij die zich afwenden tot de leugen' aan alle kanten zullen worden aangetroffen! De dagen van Antichrist, 'de leugenaar' (1 Joh. 2:22), en van de 'sterke waan' die gezonden zal worden over hen die 'de waarheid niet geloofden, maar lust hadden in ongerechtigheid' (2 Thess. 2:11-12).

Dit gedeelte eindigt met de blijde toeschrijving aan God van wonderbaarlijke werken en genadige 'gedachten aan ons', die alle woorden te boven gaan. Het herinnert ons aan de soortgelijke

verklaring van Johannes over de werken van Christus, die, 'als ze allemaal geschreven waren, zou de wereld de boeken die geschreven moeten worden niet kunnen bevatten.' Geschikt, inderdaad, om zulke gedachten op te wekken, die tussenkomst ten behoeve van mensen die zowel de psalmist als de evangelist voor zich hebben. Het is het thema van de eeuwigheid, en de tijd is er te eng voor.

(b) We gaan nu terug om de weg te zien die naar deze diepten leidde, en het principe dat Hem voortdreef en ondersteunde tot het einde. Het is een weg van dienstbaarheid en getuigenis aan God, die ons doet denken aan de karakteristieke os van het brandoffer. Wij weten dat de os het type is van de geduldige arbeider (1 Kor. 9:9-10). En hier hebben we eerst die verwijzing naar de offeranden, waarvan de ware betekenis zo perfect in contrast staat met die welke eraan gegeven wordt door zoveel van de blinde critici van die tijd, die er de ontkenning in zien van de goddelijke instelling van het offer in Israël. Laat Christus inderdaad weg uit de passage, - maak het gewoon David, of een of andere naamloze Maccabeese schrijver, of wie dan ook, - dan zullen de gevolgen van dit ongeloof natuurlijk volgen, en duisternis voortvloeien uit het weglaten van het licht.

Maar we kunnen de toepassing van de apostel, met de consequente eenheid die de hele psalm daardoor verkrijgt, als voldoende rechtvaardiging beschouwen voor het weglaten van alle redeneringen aan die kant. Het is waar dat degene die hier door de psalmist wordt gepersonifieerd, Jahweh voorstelt als iemand die geen behagen heeft in 'offers en offergaven'; maar dat is omdat Hij niet de fragmentarische en bevleete gehoorzaamheid van een gewoon mens op het oog heeft, maar het glorieuze Antitype van deze offers, die in een zin die geen

ander zou kunnen zeggen: 'oren hebt Gij voor Mij gegraven', en zo de tijd voorziet waarin 'brandoffer en zondoffer' niet meer nodig zouden zijn. Het verleden voor de toekomst plaatsens is de gebruikelijke stijl van oudtestamentische profetie; en het voorafgaande 'oren hebt Gij voor Mij gegraven' is natuurlijk evenzeer een dergelijk verleden als dat wat erop volgt.

De apostel aanvaardt de lezing (of interpretatie) van de Septuagint, 'Een lichaam hebt Gij Mij bereid', als tenminste het eerlijke equivalent van het Hebreeuws hier. De 'gegraven oren' zijn om het goddelijke Woord te horen; het 'voorbereide lichaam' is om dienst mee te doen. In beide gevallen is het de volmaakte mensheid die voor ons ligt van Iemand in wie geen zweem van kwaad was, en geen gevolg van de onlosmakelijke hiermee verbonden zonde. De verwijzing in het Hebreeuws lijkt niet te zijn naar het verveelde oor van eeuwigdurende dienst, zoals in Ex. 21, hoewel het Christus is die daar zeker wordt getypeerd, en de lijn van de waarheid hier zo opmerkelijk verwant is. Maar de uitdrukking is hier niet hetzelfde, en we hebben het meervoud en niet het enkelvoud, terwijl 'een lichaam dat Gij Mij bereid hebt' niet kan worden afgeleid van, of gegeven als de weergave van, zo'n uitdrukking als deze. Men is het er dus algemeen over eens dat 'oren hebt Gij voor Mij gegraven' in feite spreekt van een creatieve gave. En toch is het zeker waar dat deze volmaakte mensheid, dit voorbereide lichaam, in feite het teken is van een dienst die niet wordt afgenomen om weer te worden opgegeven. Mens is de Heer nog steeds; en Mens zal Hij altijd blijven. En deze waarheid geeft onze harten de kostbare verzekering van Zijn verlangen om dichtbij ons te zijn, met ons, en ons nog steeds te dienen. Zo lijkt dit verschil uiteindelijk nauwelijks een verschil in resultaat.

De oren zijn gegraven, het lichaam is voorbereid: Dan presenteert Hij zich voor de vervulling van het goddelijke doel, overeenkomstig alles wat de Schrift van Hem had voorzien. Het tijdstip - 'toen zei Ik' - kan alleen zijn, zoals uit het verband blijkt, nadat de mensheid is aangenomen. Dit blijkt ook uit de gesproken woorden: niet, zoals in de gangbare versie, 'Voorwaar, Ik kom', maar, zoals in de herziene versie, 'Voorwaar, Ik ben gekomen'. De woorden die volgen, verwijzen volgens mij niet naar het boek met goddelijke raadsbesluiten voor de eeuwigheid (raadsbesluiten die er echter voldoende door worden verklaard), maar naar het boek der inspiratie dat Hij voor ons opent: 'In de bundel van het boek,' zegt Hij, 'staat van MIJ geschreven.' Dat wil zeggen: 'Deze instelling van het offer, waarin Gij, in de louter ceremoniële vervulling ervan, geen genoegen kon hebben, - dit is van Mij geschreven: Ik ben Degene naar wie het uitzag; Mijn werk is de ware vervulling ervan.'

{Bathi; in de Septuagint en de Brief aan de Hebreëen staat heko, niet erkamai.}

Dit voltooit zeker de gedachte aan de ontoereikendheid, en nu de afschaffing, van deze wettelijke offers, terwijl het hen eer aandoet door hun goddelijk doel aan te tonen. Het is een zeer belangrijke verklaring, en van zo duidelijk door God geïnspireerde lippen, dat deze offerwet werd geschreven met betrekking tot Christus! En dit hangt samen met het volgende vers: 'Ik heb er behagen in Uw welbehagen te doen, Mijn God; ja, Uw wet is in Mijn hart.' Ongetwijfeld kan dit niet worden beperkt tot de wet van het offer, en toch toont het, als verbonden met wat voorafging, wat in feite de wil van God die Hij kwam doen hier speciaal in gedachten heeft: zoals de apostel het

toepast: ‘Door welke wil wij geheiligd zijn door de offerande van het lichaam van Jezus Christus, eens voor altijd’ (Hebr. 10:10).

Hoe verklaart dit de manier waarop de Heer zich overgaf aan de wil van God, zoals die in de Schrift is opgetekend! Het toont ons tegelijk de Auteur van die rituele voorschriften die door velen nu zo onteerd worden gehouden, en geeft ze tegelijkertijd hun ware betekenis en kracht. Het is dezelfde glorieuze Persoon van wie wij in de evangeliën lezen, die tot Zijn discipelen zei: ‘Met verlangen heb Ik begeerd dit pascha met u te eten voordat Ik lijd.’ en vervolgens, ‘nadat zij een lofzang hadden gezongen’, op weg ging naar dat lijden waardoor het pascha moest worden vervuld.

Zijn openbaar getuigenis kwam overeen met dit diepste verlangen van zijn hart. Ondanks de druk van het kwaad sprak de gerechtigheid in Hem zich luidkeels uit, en de wereld haatte Hem omdat Hij ervan getuigde dat haar daden slecht waren. ‘Ik heb gerechtigheid gepredikt’, zegt Hij, ‘in de grote gemeente; zie, ik heb mijn lippen niet weerhouden, HEERE, Gij weet het.’

Maar bovenal getuigde Hij van God. ‘Ik heb Uw gerechtigheid niet verborgen in mijn hart, ik heb Uw trouw en Uw heil verklaard: Ik heb Uw gerechtigheid en Uw waarheid niet verborgen voor de grote gemeente.’ Zo was Hij dan voor wie de mens als zijn beloning het kruis verordende; en voor wie Gods welbehagen ook het kruis betekende! God en mens waren hierin vreemd genoeg eensgezind, met de meest tegengestelde gedachten en doeleinden; terwijl Hij, met een volkomen bewustzijn van dit alles, verder ging naar de plaats die alleen Satan - en hij, met de kennis die de mensen niet hadden, van Zijn persoonlijke heerlijkheid - Hem zou hebben verboden!

(c) Zie Hem dan in de ‘put des verderfs’! daar waar ontelbare kwaden op Hem drukken, en dat als de rechtvaardige toorn van God over even ontelbare ongerechtigheden! Hij lijdt voor datgene wat, zoals Hij het ziet, met zijn afschuwelijke schaduw over Hem ligt, zijn vreselijke gewicht op Hem drukt, Zijn hart doet bezwijken en Zijn ogen niet in staat zijn om omhoog te kijken. Deze ongerechtigheden belijdt Hij als de zijne, terwijl Hij toch een beroep kan doen, niet alleen op Gods ‘goedertierenheid’, maar op Zijn ‘waarheid’ om Hem te verlossen. Wij kunnen dit alleen begrijpen van de Zondedragers. De twee verzen die samenkomen in dit gedeelte van de psalm zijn beide nodig om het karakter van wat hier staat te verklaren. Het is Degene van wie inderdaad de Levitische offerwet was geschreven; wiens volmaakte gehoorzaamheid in de plaats van de zondaar deze opzij zet door volledige en heerlijke vervulling voor eens en altijd. De verlossing waarvan Hij had getuigd is hier tot stand gebracht; God verheerlijkt, de zonde volkomen veroordeeld, in datgene wat in de plaats van volkomen overgave het getuigenis van Zijn gerechtigheid en liefde inbrengt. Gerechtigheid en liefde kunnen daarom in antwoord komen, en namens hen voor wie dit offer wordt gebracht.

2. Het tweede deel van de psalm toont de tegengestelde gevolgen van dit heerlijke werk, al naar gelang de mensen het aanvaarden of er vijandig tegenover staan. De herhaling van dit deel, met zeer kleine veranderingen, als een zelfstandige psalm (Ps. 70), zal beter worden beschouwd wanneer we er aan toe zijn; maar het was te verwachten dat het feit van deze herhaling vermoedens zou opwekken, zoals het heeft gedaan. Maar alles is zo volmaakt in orde, dat er niet de minste noodzaak is om ons daarover zorgen te maken. Daar volgt het op de psalm van het zondoffer, zoals het hier het laatste deel

vormt van de psalm van het brandoffer, - het neemt dus een analoge plaats in wat betreft de overeenkomstige visie op het werk van de Heer, en beantwoordt aan de laatste tien verzen van de psalm van het zondoffer (de tweeëntwintigste).

We hebben hier eerst de roep tot Jahweh, de Onveranderlijke, waarbij een beroep wordt gedaan op Zijn trouw als zodanig, zoals we eerder hebben gezien. Vervolgens beseft de Spreker de verwarring van Zijn vijanden, en ziet de uiterste schaamte van hen die Hem bespotten. Integendeel, zij die God zoeken zullen blij zijn in Hem, en zij die Zijn heil liefhebben zullen Zijn Naam verheerlijken. Hij is arm en behoeftig, toch heeft de Heer aandacht voor hem; en hij besluit met een vertrouwelijke oproep tot spoedige bevrijding.

Psalm 41.

Het kruis gezien door geloof en door ongeloof.

Aan de voornaamste musicus: een psalm van David.

Het eerste boek sluit nu af met de dubbele kijk op het kruis; gezien door geloof of door ongeloof; met de aanleiding en de ware grond van het laatste. Het werk wordt aanvaard van God, die de Werker opricht en Hem voor eeuwig voor Zijn aangezicht plaatst, terwijl het geloof er datgene in vindt wat hulp en bevrijding brengt in elke soort van beproeving en kwaad. Het boek eindigt met de toewijzing van lof; zoals de numerieke structuur aangeeft; van de gehele aarde.

De psalm bestaat in wezen uit drie delen; het vierde deel is slechts de lof waarmee alles eindigt. Het eerste deel geeft ons de zaligheid van de kennis van die arme man, wiens armoede velen rijk maakt. Alleen met een dergelijke toepassing kunnen we de ware betekenis van deze zegen zien. Om er de beloning van louter welwillendheid van te maken, zoals de gangbare gedachte is, zou niet alleen on-evangelisch zijn, maar het lichaam van de psalm geheel onbegrijpelijk maken. De toepassing door de Heer zelf van het negende vers op Judas (Johannes 13:18) lijkt op het eerste gezicht bijna noodzakelijk dat de spreker op Christus zelf wordt toegepast. Maar het vierde vers daarentegen lijkt dit even duidelijk te verbieden. Hoe zou Hij kunnen zeggen, zoals de psalmist doet: 'Genees mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd'? Maar het onderwerp van de psalm, zoals zelfs het eerste vers laat zien, houdt een mysterie in. Er is iets dat een begrijpend hart nodig heeft, en dat iets betreft in zekere zin de 'arme man', op wie wij dan natuurlijk onze aandacht mogen verwachten. Geloof doorgrondt het mysterie, en vindt onuitsprekelijke zegen. Het ongeloof leest het op een heel andere manier, en zijn beloning komt daarmee overeen; een tegengestelde.

Dit woord 'arm', hoewel een mogelijke weergave van het Hebreeuws, is niet de enige mogelijke; noch (denk ik) de betekenis ervan in dit geval. De betekenis van het origineel is 'slingeren, heen en weer zwaaien;' vandaar 'wankelen; zwak, uitgeput,' en kan dus gebruikt worden als synoniem voor 'arm;' maar deze zwakheid kan natuurlijk op een heel andere manier ontstaan, - zoals door verwonding of door ziekte; en hier begint het raadsel van de psalm. De lijder is 'verzwakt', maar door welke oorzaak? Kijk naar het vierde vers, en zijn eigen woorden lijken het nog onduidelijker te maken: 'Ik zei:

Jahweh, wees mij gunstig gezind; genees mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd.’ Dit lijkt inderdaad meer dan dubbelzinnig: genezing moet ongetwijfeld even noodzakelijk zijn in het geval van ‘kneuzing’ als van ziekte; maar hoe verklaar je van de Zondeloze: ‘Ik heb tegen U gezondigd’? Hoe sterk de uitdrukking ook is, zelfs dit is niet doorslaggevend; en, als we het niet gemakkelijk kunnen accepteren als geschikt van de lippen van de Plaatsvervanger voor zondaars; heeft bisschop Horsley ons er goed aan herinnerd dat hetzelfde woord precies wordt gebruikt door Juda; in het boek Genesis; waar we het zonder twijfel moeten weergeven, zoals de gewone versie doet, ‘de schuld dragen’ of ‘zonde’ (Gen. 44:32: chatathi lo.).

De woorden kunnen dus dubbelzinnig zijn, en zo bedoeld; en toch passen ze des te meer bij de toepassing op de Heer hier. Want hier is precies het mysterie dat het geloof moet doorgronden. Toegegeven, dit lijden impliceert zonde, en is bekend als zodanig; maar is het ‘in’ of alleen ‘op’ degene die lijdt? Denk aan de duisternis aan het kruis; en de vreselijke schreeuw dat God Hem verlaten had; - de schijnbare rechtvaardiging van de beschuldigingen van Zijn vijanden! Hoe natuurlijk voor het hart, onwetend van zijn nood, om te zeggen: ‘Een ding van Belial kleeft aan hem,’ wat de gewone versie weergeeft als ‘een kwade ziekte’: ongelof interpreteert dit ‘genees mijn ziel’ zo; terwijl geloof, aanbiddend, het verzoenend offer ziet!

Zo, dan; komt de betekenis van de psalm naar voren; volledig in overeenstemming met zijn verband met de voorgaande, en zijn plaats aan het slot van het boek. Het is de morele conclusie: ongelof is het resultaat van vijandigheid in het hart tegenover Hem die in de openbaring van God aan de mens, hem aan zichzelf heeft geopenbaard.

Zo 'haat de wereld Mij', zegt Hij, 'omdat Ik van haar getuig, dat haar daden slecht zijn.' Ongeloof is het gevolg van onbekeerlijkheid; en legt alle goddelijke wegen verkeerd uit. Genade is een belediging; de vernedering van Christus een steen des aanstoots; het kruis een onvoorstelbare eis van Gods kant; het hele mysterie van 'God geopenbaard in het vlees' wordt volkomen verworpen.

1. 'Hij verzwakte mijn kracht op mijn reis,' zegt de lijder van de 102e psalm; 'Hij verkortte mijn dagen.' Maar dit is Hij die van oudsher de fundamenten van de aarde heeft gelegd en de hemelen zijn het werk van Zijn handen. Zij kunnen daarom voorbijgaan, maar Hij blijft (vgl. Hebr. 1:10-12). Wij kunnen ons dus het geluk realiseren van de man die de verzwakte begrijpt. Het is het heldere zicht van het geloof dat de heerlijkheid van Christus onderscheidt onder de sluier van Zijn lijden; daarom 'zal Jahweh hem verlossen in de boze dag'. Wat de aard van het kwaad ook is, genade zal haar toereikendheid tonen. Vijanden, al zijn er veel in een vijandige wereld, kunnen niet tegen hem op: 'Jahweh zal hem bewaren en in leven houden; en Gij zult hem niet overgeven aan de wil van zijn vijanden.' Wees de aanval van binnenuit, en op de krachten van het leven, 'Jahweh zal hem ondersteunen op het bed van kwijnen; Gij zult al zijn bed maken in zijn ziekte.'

2. Dit zijn dus zegeningen die bij het geloof horen, maar in hun karakter zoals hier gegeven, hebben ze het uiterlijke aspect dat zo kenmerkend is in het Oude Testament. De psalm, dan - hoewel de spreker dezelfde kan zijn - krijgt stem als de uitspraak duidelijk van de Verzwakte Zelf, - het mysterieuze object van het geloof. En hier is de tekst met al zijn geheimzinnigheid, waarop het ongeloof nu

commentaar geeft op zijn eigen manier: 'Ik zei: Jahweh, wees mij gunstig gezind; genees mijn ziel, want ik heb gezondigd [of zonde gedragen] tegen U.' Daar is het mysterie: 'gezonderd', 'zonde gedragen' - wat is het? En dit is wat de hartverscheurende schreeuw aan het kruis inhoudt. Zelfs nu hebben velen van ware gelovigen nooit de ware betekenis ervan ingezien. Was dat verlaten eenvoudigweg Zijn overgave aan de dood?

Was dat de ongeëvenaarde smart, - ongeëvenaard alleen vanwege de heerlijkheid van Hem die het doorstond? Hier lijkt juist die heerlijkheid, die het geloof in Hem ziet, het blind te maken voor de diepten waarin Hij moest afdalen. In de duisternis boven het kruis op het midden van de dag zien zij niet de uiterlijke uitdrukking van het teruggetrokken Licht, maar de sympathie van de natuur met de stervende Verlosser. Zij spreken van 'gelijkwaardige straf', nee, van 'plaatsvervanger voor straf', en van Zijn dood als slechts de 'afsluiting van Zijn levenswerk'. Van deze afdaling is elke mogelijke fase van ongelof doorlopen tot de volledige ontkenning van verzoening, in elke ware betekenis van het woord. Maar we zullen dit nu niet volgen: kijk alleen terug naar het zondoffer (Lev. 4 - 5:13), en zie hoe groot de 'armoede' van het begrip kan zijn, waartoe het God behaagd heeft nog af te dalen, omdat er in de Christus die het geloof belijdt een goddelijke toereikendheid is, waar het begrip van het werk zelf nog volledig toereikend is.

Maar we keren terug naar de vreselijke vijandschap van zijn waanzinnige tegenstanders. 'Mijn vijanden spreken kwaad van mij: Wanneer zal hij sterven, en zijn naam vergaan?' Het is waar, zij zijn vreemden voor Zijn heerlijke Naam, of zij zouden zo'n vraag niet

kunnen stellen. Zoals de apostel zegt: ‘Die geen der vorsten dezer wereld gekend heeft; want indien zij het geweten hadden, zouden zij den Heer der heerlijkheid niet gekruisigd hebben’ (1 Kor. 2:8). Natuurlijk: ze zouden het niet gedurfd hebben. Des te minder hadden zij in Christus het beeld van God gezien, en dat gezien om het alleen maar te haten. Wie het goede haat, haat noodzakelijkerwijs de God van alle goedheid, en toch mag hij niet weten dat het God is die hij haat. Zo stelde Christus in de wereld de wereld op de proef, en ‘de wereld kende Hem niet’ (Johannes 1:10); en toch ‘was het licht in de wereld gekomen, en de mensen hadden de duisternis liever dan het licht, omdat hun daden slecht waren’ (Johannes 3:19). Zo kan het verhaal op beide manieren waarachtig worden verteld, en op beide manieren hetzelfde verhaal zijn: want het kwaad kent het goede niet, - kan het niet doorgronden, of erin geloven; ‘het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen’ (Johannes 1:5). Geloof in het licht valt alleen samen met een nieuwe geboorte - een nieuwe natuur.

In het volgende vers wordt de huichelarij die zich verbindt met deze werkelijke vijandschap duidelijk: ‘En als hij komt om Mij te zien, spreekt hij bedrog; zijn hart verzamelt valsheid voor zichzelf; als hij buiten gaat, spreekt hij het.’ Zo vindt hij precies wat hij zoekt; zijn hart is een magneet die, door een verschrikkelijk principe van natuurlijke selectie, slechtheid naar zich toe trekt; - slechtheid die het eerst gesmeed heeft. Dan gaat hij naar buiten en verkondigt zijn aanwinst; maar inderdaad om te laten zien wat hij is.

Dan komen complotten en verraderlijke influisteringen, en zij overtuigen zichzelf dat God tegen degene is die zij tot hun slachtoffer

willen maken. ‘Een ding van Belial,’ zeggen zij, ‘kleeft vast aan hem; en nu hij ligt, zal hij niet meer opstaan.’ Hoe gemakkelijk zou de roep aan het kruis zijn voor zo’n implicatie van schuld! God zelf bekende tegen de heilige Lijder; en dit was slechts het laatste, ongetwijfeld in hun ogen, van vele soortgelijke dingen. Het verraad van Judas sluit het verhaal van de uiterste slechtheid van de mens af met de afwijzende hiel van een valse vriend. Het brood gedoopt in de schotel was het teken van vriendschap; hij ontvangt het en gaat weg; de laatste getuige van de liefde vindt geen antwoord, - ‘na het brood kwam de satan in hem’ (Johannes 13:27).

3. Zo is dan de mens en tegenover Hem die in genade is gekomen om zijn Verlosser te zijn. Maar als hij zo in zijn binnenste geopenbaard is, openbaart God zich uitvoerig ten behoeve van het voorwerp van zijn vijandschap. Het is niet nodig om dit hier uitvoerig te vertellen, want het is steeds weer het onderwerp van deze psalmen geweest; maar het is duidelijk genoeg weergegeven in de woorden van dezelfde Spreker die steeds is gehoord. Hij wordt beantwoord in de opstanding, opgewekt tot vergelding van vrienden en vijanden. De vijandschap van Zijn tegenstanders kan niet overwinnen tegen Hem in wie Jahweh behagen schept. Zijn volmaaktheid is bekend, en daarin wordt Hij ondersteund, en voor eeuwig voor Gods aangezicht gesteld. Er is maar Eén van wie dit alles gezegd kan worden, en de psalm als geheel spreekt van Hem, zoals we gezien hebben. Het is dus een zeer geschikt slot van dit kostbare eerste boek van de goddelijke raadsbesluiten over Christus.

4. Het formele slot in het laatste vers wordt, geloof ik, aangegeven door het getal als de stem van de mens die eindelijk universeel de God van

Israël, de Eeuwige, looft vanaf die eeuwigheid voordat de tijd begon, en nu tot in de eeuwigheid - een lofprijzing dus die de hele tijd van de eerste tot de laatste beschouwt, de periode van het schepsel en zijn falen, en van de oneer die de heerlijke Schepper door zijn toedoen is aangedaan. Het is bezegeld met het oudtestamentische 'voorwaar, voorwaar', dat de Christus van het Nieuwe heeft overgenomen en tot het Zijne gemaakt.

Boek 2. (Psalm 42 - 72.)

Israëls ondergang en hun verlossing in de laatste dagen.

Het onderwerp van het tweede boek - zoals in zekere zin bij elk tweede boek in de Bijbel - is dat van ondergang en verlossing; het ene het vertoon van de mens, het andere van God. Voor ons ligt nog steeds, profetisch gezien, Israël in de laatste dagen, en dat meer exclusief dan tot nu toe, omdat het eerste boek, dat de raadgevingen van God met betrekking tot Christus geeft, natuurlijk een veel grotere reikwijdte heeft.

{Dr. Bullinger heeft aan de vele bewijzen van het Pentateuchale karakter van deze boeken toegevoegd, dat 'alle figuren en illustraties' van het eerste boek afkomstig zijn uit Genesis, zoals ze in het tweede boek afkomstig zijn uit Exodus: een zeer interessant en belangrijk feit dat ik op zijn gezag ('Names and Order of the Books of the Old Testament,' p. 36.) geef.

Het trouwe overblijfsel wordt aan het begin gezien in de meest complete nood, verdreven uit Jeruzalem, en dus uit de voor God heilige plaatsen daar: een verlies van immense betekenis voor hen voor wie de relatie van God met Israël als natie verbonden is met Zijn woning in het heiligdom. Het is op deze manier dat de verbondsnaam Jahweh zo weinig voorkomt in het boek;* hoewel het verlies van de verbondstitel die het impliceert hen uiteindelijk, als op de genade

van God alleen geworpen, ertoe brengt Hem beter te leren kennen in Zijn eigen wezenlijke natuur.**

{*Het tweede boek van de Psalmen bestaat geheel uit Elohimische psalmen; want terwijl in het eerste boek Jahweh tweehonderd tweeënzeventig keer voorkomt en Elohim slechts vijftien, is de verhouding hier omgekeerd: Elohim komt honderd vierenzestig keer voor en Jahweh slechts dertig, en in bijna alle gevallen door een afwijking van de gebruikelijke uitdrukkingwijze om redenen die dichtbij liggen.} (Delitzsch, Com. over de Psalmen, vol. 2, p. 51.)

**De typische geschiedenis van Ruth heeft ons reeds de verlossing van Israël in deze opvatting getoond. (Zie aantekeningen bij dat boek.)}

En zo wordt het grotere gebruik van het woord Elohim - God - gevonden, niet alleen in de psalmen die spreken over de verwoesting, maar ook in die welke spreken over de verlossing; in feite in dit hele tweede boek. En dit is een principe in Zijn omgang met Zijn volk: elke ervaring van nood en benauwdheid wordt ondergaan, om uiteindelijk datgene naar buiten te brengen wat in Hem eraan tegemoet komt, - om kennis te geven die voor eeuwig zal blijven, en van onuitsprekelijke waarde zal zijn voor de ziel.

De verbanning van het overblijfsel uit Jeruzalem toont aan dat wij hier de tijd hebben van de gruwel der verwoesting die op de heilige plaats staat, de tijd waarin zij worden gewaarschuwd om te vluchten (Matth. 24:15-16); de macht van Antichrist is daar nu gevestigd. Het is daarom de tijd van ongeëvenaarde beproeving (vergelijk Dan. 12:1); die voor hen wordt afgesloten door de openbaring van de Heer vanuit de hemel (Matt. 24:30; en vergelijk Dan. 7:13, Zach. 14:3,

e.v.); een tijd waarop zoveel van de profetie is geconcentreerd, als die waarin het conflict tussen goed en kwaad zijn crisis bereikt, en de kwesties worden bereikt en gerealiseerd; die de Schrift daarom de tijd van 'oogst' noemt. De oogst wordt geoogst door engelenhanden (Matt. 13:39, 41, 49).

Het boek is, zeer gelijkend op het eerste boek, verdeeld in drie hoofddelen, waarvan het eerste en derde in hun hoofdlijnen Messiaans zijn; terwijl het tweede voornamelijk bestaat uit overblijfselsalmen, die de ervaringen en oefeningen van de gelovigen in Israël weergeven, waaraan de Geest van Christus geloofsuitdrukkingen verschaft die (zelfs wanneer zij hun verstand te boven gaan) hun troost en verblijf zullen zijn in die dagen van 'berisping en godslastering' die aan hun bevrijding voorafgaan.

Onderverdeling 1. (Psalm 42 - 51.)

De Koning in Sion.

De waarheden, dus, die kenmerkend zijn voor dit boek zijn, ondergang in verantwoordelijkheid, en verlossing in genade. De eerste onderverdeling, die als zodanig de inleiding vormt tot het geheel, is hiervan een volledig voorbeeld. Het bestaat uit tien psalmen, het verantwoordingsnummer, maar die weer verdeeld zijn in acht (47 - 49) en twee (50, 51). Deze acht psalmen geven ons dus het nieuwe verbondsnummer, dat als zodanig de volste uitdrukking is van de genade, en van het verderf van de mens onder het oude. Deze psalmen zijn bovendien Korachitische psalmen; psalm 43 heeft geen titel, maar is slechts een schijnbare uitzondering, omdat het karakter ervan aantoonde dat het praktisch een voortzetting is van de voorgaande. De zonen van Korach worden in het boek Numeri genoemd als ontkomen aan het oordeel dat over hun vader in de woestijn viel. Zij zijn dus geschikte getuigen van de goddelijke genade die nu hun thema is. De twee psalmen die volgen brengen ons terug naar de overweging van de zonde van het volk, die hen in de toestand van verstotenen van Jahweh's tegenwoordigheid had gebracht, waarover de eerste psalmen van het boek zo ontroerend klagen.

Maar het onderwerp dat in deze onderverdeling een voorname plaats inneemt, is de komst van de Bevrijder-Koning naar Sion, met de bevrijding die dit inhoudt, hetzij van uitwendige kwaden, hetzij van ergere inwendige kwaden, waarvoor bekering Gods weg tot ontsnapping is. De persoon van de Koning, als zowel goddelijk als menselijk, wordt hier ook getoond met de meest absolute eenvoud; het tonen van het geloof van die heiligen van vroeger in Hem die hen verlossing zou brengen; in heldere verlichting van het oneervolle ongelooft van de natie daarna.

Sectie 1. (Psalm 42 - 49.)

Verlossing door kracht.

De verlossing vindt haar plaats in dit boek in haar tweeledig karakter, als verlossing door bloed en verlossing door kracht. Beide zijn nodig - de losprijs, die natuurlijk voor God is, en de feitelijke komst van de macht, die de ketenen van de slaaf afslaat en hem in vrijheid stelt. Verlossing heeft altijd de gedachte in zich van de voltooide bevrijding, die geestelijk plaatsvindt voor allen die als volk van God in de waarde komen van dat reeds aanvaarde losgeld. Maar zij moeten dit werkelijk en in het hart zijn, niet nominaal of proefondervindelijk, en dus deelnemers aan het geloof; en Israël vindt alleen op deze wijze de verlossing. Het is dus alleen het overblijfsel, niet de natie, terwijl het overblijfsel in resultaat de natie is. Verlossing door kracht plaatst hen duidelijk op deze plaats; en dit is het thema van het eerste gedeelte hier.

De eerste twee psalmen lijken qua structuur en thema zo op elkaar, dat het niet verwonderlijk is dat zij als één psalm werden beschouwd.

Delitzsch, die hiervoor Eusebius en een Joodse Midrasj citeert, zegt: 'De gelijkenis van de situatie, van de algemene indruk, van de structuur en van het refrein is doorslaggevend voor het feit dat deze psalmen, die gewoonlijk als twee worden beschouwd, één zijn. De ene psalm bestaat uit drie delen: driemaal breekt zijn pijn uit in een klacht, en wordt telkens weer overwonnen door de vermanende stem van zijn hoger bewustzijn. In de weergave van verleden en toekomst is er onmiskenbare vooruitgang. En het is pas in het derde deel (Ps. 43) dat klacht, berusting en hoop worden vervolmaakt door de taal van vertrouwenwekkend gebed die daarop volgt.' Toch is er een verschil tussen de twee psalmen dat (met hun verband ook) de numerieke rangschikking aangeeft. Het is niet nodig hier meer te doen dan ernaar te verwijzen.

Psalmen 42, 43.

De schreeuw van de eenzame.

Psalm 42.

God de enige behoefte van de ziel.

Aan de voornaamste musicus, Maskil van de zonen van Korach.

Dit met de volgende psalm geeft de schreeuw van de eenzame, - dat in de diepste zin; als afgesneden van Jahweh's aanwezigheid. 'Het land van de Jordaan (de rivier des doods) en van de Hermon' is hier veelzeggend. 'Hermon' is een woord dat maar één betekenis lijkt te kunnen hebben. Sommigen zouden er 'prominent, hoog' van maken,

wat natuurlijk goed zou passen bij een berg die over bijna het hele land Israël te zien is. Maar de geestelijke betekenis is in dit geval moeilijk te vinden; en ook de afleiding is slechts giswerk. Anderzijds lijkt de naam duidelijk verwant aan 'Hormah' en herem; de 'ban', of toewijding aan God in het oordeel over wat slecht was. 'Want er kan geen twijfel over bestaan,' zegt Keil, 'dat datgene wat aan de basis lag van de ban, de verplichte toewijding aan God was van iets dat zich verzet of de heiliging belemmert; zodat het in alle gevallen waarin het door de gemeenschap of de magistratuur werd uitgevoerd, een daad was van de gerechtelijke heiligheid van God; die zich openbaarde in gerechtigheid en oordeel.'

Als dit de betekenis is, hoe duidelijk is dan het verband tussen Hermon, het verbod op het kwaad, en de Jordaan, de rivier des doods, die in feite zijn hoogste bron heeft in Hermon! En hoe kenmerken die twee samen de psalm! Israël zal inderdaad, in de dag die wij beschouwen, in het land des doods zijn; en de dag des Heren is juist de tijd van de handhaving van het verbod op het kwaad, zo noodzakelijk dat er eindelijk zegen kan komen voor de verstrooide aarde! En deze witgekapte berg, bekleed met het licht van de hemel weerkaatst door haar sneeuw, kan zowel de vrees als de belofte van die dag voorstellen. Want de zegen zal zijn door en na het oordeel.

Hermon zou zo een prominente plaats kunnen innemen in het land in Israëls vroegere geschiedenis; evenals in de toekomstige crisis die nu voor ons ligt. Het land en gebied Kanaän; - van naties die vanwege hun ongerechtigheid tot uitroeiing waren veroordeeld; een vonnis dat Israël moest uitvoeren als voorwaarde voor hun eigen zegen. Het was een voorwaarde die zij, zoals wij weten, niet vervulden; en zo

kwamen zij zelf onder het oordeel; omdat zij zich vereenzelvigden met de voorwerpen ervan. Hermon, zoals we kunnen zeggen, beheerste nog steeds het land, de getuige van een regeringsprincipe dat noodzakelijkerwijs gegrond is op de heiligheid van de goddelijke natuur.

‘De heuvel Mizar,’ die hiermee verbonden is, kan spreken van de toestand waarin de ziel door deze omgang van God met haar wordt gebracht. Het is letterlijk ‘heuvel van kleinheid’, wat niet het equivalent hoeft te zijn van ‘kleine heuvel’. De heuvel kan dwerg worden in plaats van klein; en zo zou alles in harmonie zijn. God daalt, opdat Hij kan verhogen, en zo kan de strekking van Zijn brengen in de plaats des oordeels goed worden uitgedrukt.

Vandaar dus de schreeuw van de ziel; buitengesloten van haar toevluchtsoord. God is voor haar de enige noodzaak geworden; en hier vinden we misschien wel de tweede van die psalmen van onderricht, of Maskil psalmen, waarvan we de eerste hadden in de gedenkwaardige tweeëndertigste; het lied van genade die geen ongerechtigheid toerekent. Ja, het is de genade zelf die ons de diepe en nuttige lessen van Gods heiligheid verzekert. Israëls verbonds-God treedt hier op, zij het in vermomming, en de zonen van Korach zijn volkomen geschikt gekozen om het onderwijs te geven. Laat ons niet minder aandacht schenken omdat de leermeester er een is uit de oude tijd.

1. ‘Zoals het hert hijgt naar de waterbeken, zo hijgt mijn ziel naar U, o God! Mijn ziel dorst naar God; - naar de levende God; wanneer zal ik komen en voor God verschijnen?’ Dit is het effect dat God heeft teweeggebracht door die terugtrekking van Zichzelf die nu voor het

ontwaakte hart zo'n intense bitterheid is. God is voor hen de enige grote omstandigheid geworden. En dit is geen overdreven schatting, maar de eenvoudigste afrekening die mogelijk is. De Levende is ook de Levengevende; en het leven zelf van de ziel. De waterbekken zijn het geschikte type, zoals we weten, van de Geest van God, die zowel deze verlangens opwekt als ze bevredigt.

Aan de kwelling van deze afwezigheid wordt toegevoegd aan de aanwezigheid van vijanden, die, hoewel zij zelf God niet kennen, zich bewust zijn van de nood waarmee zij het voorwerp van hun kwaadaardigheid beschimpen. Natuurlijk; grotendeels oordelend naar uiterlijke tekenen, gaan zij zelfs voorbij aan de waarheid, niet in staat om het mysterie van Gods handelen met het volk dat Hij liefheeft te begrijpen. En de verlatene, hoewel hij de beschimping afwijst, heeft er nog geen antwoord op. Voor Israël waren het bezit van het land en de woning van God daarin de noodzakelijke tekenen van goddelijke gunst jegens hen. Waar anders kon het bloed van verzoening voor hun zonden worden gesprenkeld, of de voorspraak van het priesterschap voor hen verschijnen voor Zijn aangezicht?

Ongetwijfeld zijn zij in de 'vele dagen' waarin zij volgens de profetie van Hosea 'zonder offer en zonder efod' (Hosea 3:4) verbleven, gewend geraakt aan zulk een toestand; en hebben zij zich verhard tegen de beschuldiging die zij inhoudt. Neen, zij kunnen nog verder gaan, en zichzelf zien als lijdend voor de zonden van anderen, in plaats van voor hun eigen zonden. In de dagen waar wij hier naar uitzien, en met het overblijfsel waarin God werkt; opnieuw verstoten uit het land waarvan zij kortstondig bezit hebben gehad, zullen zulke argumenten onmogelijk zijn. De veroordeling van de zonde

zal haar bittere maar heilzame werk onder hen doen; profetie en belofte benadrukken het contrast van hun verloren toestand met de nationale hoop. De afstand tot de stad waarmee dit alles verbonden is, zal niet worden gemeten aan de hand van de paar mijlen die het in ruimte samenvatten. Nee, het is moreel - geestelijk.

Ervaringen uit het verleden dringen binnen om de bitterheid te versterken. We worden ons bewust van de blijdschap waarmee ten minste enkelen van dit volk, zo vele generaties lang verbannen, zullen terugkeren om, zoals in Ezra's tijd, hun altaar voor de God van hun vaders weer op te richten; onder de bescherming van dat verbond met de heidense macht (Dan. 9:27) dat zo spoedig verbroken zal worden; en het altaar zelf gewijd aan de 'gruwel' van erger dan heidense afgoderij. Dat schijnsel van zonneshijnsel is in deze psalm al verzwolgen in de zwartheid van een stormachtige verduistering. Het blijft als een herinnering aan nood; 'hoe ik met de schare optrok; hoe ik met hen optrok naar het huis van God; met de stem van zang en lof - een schare die feest hield.'

En toch kan de ziel het niet laten gaan als een louter voorbijgaand visioen: het geloof dat erdoor wordt aangewakkerd, houdt zich met vastberadenheid vast aan dit verleden; om het terug te roepen en het blijvend te maken, berispt de ziel haar eigen moedeloosheid: 'Waarom zijt gij terneergeslagen en waarom zijt gij onrustig in mij? Hoop op God.' Ja; hier is wat blijvend is, wat eeuwig is: hoop op God, ook al kunt gij Hem niet vinden; al zijn er wolken om Hem heen en kunt gij niet tot Zijn zetel komen; al zijn Zijn wegen in het diepste geheim; al kunt gij zelfs geen belofte vinden die gij zonder twijfel kunt opeisen. Hijzelf is de belofte! In Zijn eigen alverzoenende liefde

- in de goedheid van Zijn natuur, die alles wat wij kunnen vertellen of denken voorbijgaat; - in Zichzelf kunt gij een toevlucht vinden; een deur die wijd openstaat; en sterke vestingmuren die zich sluiten rond degene die tot Hem is gevluht. Kan Hij zeggen: gij hebt Mij te veel vertrouwd? Neen, dat kan Hij niet. Hier is eindelijk Zijn woord dat van toepassing is, als niets anders dat doet: ‘Zalig zijn allen die op Hem hun vertrouwen stellen.’

Vanaf dit punt maakt de ziel zich gereed voor een vlucht; en een lied: ‘Want ik zal Hem loven die de gezondheid is van mijn gelaat en mijn God.’ Je kunt zien dat het gezicht al is opgeklaard. Er is geen argument dat een ziel die God niet kent überhaupt kan onderscheiden: ‘het geheim van de Heer is’ alleen ‘bij hen die Hem vrezin; en Zijn verbond, om het hun te tonen.’

{Vers 5. De Septuagint, Syriac, en Vulgaat versies lezen hier uniform met vers twaalf en Ps. 43:5, wat ook in het Hebreeuws staat door een verandering in de verdeling van de woorden en verzen. Zoals ze gewoonlijk staan, produceren de woorden geen juiste slotcadens; terwijl één oude Hebreeuwse MS. wijst op de onjuistheid van de verdeling hier (vgl. Delitzsch, Comm.).}

2. Zou men dan niet zeggen; dat de moeite nu voorbij zou zijn? En hoe vaak denken we dat het zo is; terwijl we in feite slechts zijn opgetild op de top van een golf, die nu dieper zinkt dan voorheen. Zo openbaart het tweede deel van de psalm een grotere verwarring dan het eerste. De afstand tussen de ziel en God is duidelijker; er lijkt een meer positieve breuk, hoewel het oog als altijd smekend op Hem is gericht. Het is hier dat we de plaats van afstand kunnen lokaliseren als het land van de Jordaan en de Hermon, de heuvel Mizar.’ De

betekenis hiervan hebben we al gezien. ‘Mijn ziel is neergeworpen’, zegt de spreker, en de stemmen van de natuur die hem omringen lijken vol van een macht waardoor hij verward en neergeworpen is: ‘diep roept tot diep bij het lawaai van Uw wilde stromen; al Uw brekers en golven zijn over mij heen gegaan.’

Maar opnieuw staat hij op met een zekerder vertrouwen. ‘Jahweh’ - en hier wordt voor het eerst de verbondsnaam, de belofte van onveranderlijke trouw, gebruikt - ‘Jahweh zal overdag Zijn goedertierenheid bevelen; en in de nacht zal Zijn lied met mij zijn, - gebed tot de God van mijn leven.’

Toch is het conflict echt; ervaring is tegen ervaring. God is zijn Rots; en toch heeft God, wat de ervaring betreft, hem verlaten. Hij dringt aan op God zelf; en de bitterheid van de verdrukking van de vijand; die met zijn onweerlegbare beschimpingen hem deze verlating van God verwijt; - verplettert er zijn beenderen mee, zoals hij zegt; doet zijn kracht instorten bij de gedachte. Maar terwijl hij dit zegt, roept het geloof hem op en verandert de nederlaag in een overwinning met zijn oude zelfbeschimping: ‘Waarom zijt gij nedergeworpen?’ en hij bevestigt zijn vroegere vertrouwen.

Psalm 43.

Verlossing gezocht van Antichrist en zijn aanhangers.

De drieënveertigste psalm gaat terug naar Jeruzalem en de toestand daar. In de eerste lijkt de ‘vijand’ eerder de vijand van buitenaf te zijn, de heiden. In de huidige tijd is het de goddeloze natie en de man van

bedrog en ongerechtigheid, met wie zij zich vereenzelvigen; - dat is: Antichrist. Hij is 'de leugenaar', zoals de apostel Johannes zegt, die de Vader en de Zoon, - dat wil zeggen de christelijke openbaring, - volledig ontkent, ook wat de Joden betreft, niet dat er een Christus (een Messias) is, maar 'dat Jezus de Christus is' (1 Johannes 2:22). Zo bidt de psalmist nu: 'Zend Uw licht en Uw waarheid uit' en 'zij zullen mij leiden; zij zullen mij brengen naar Uw heilige heuvel en naar Uw tabernakel.' Glorieus zullen deze inderdaad worden getoond wanneer de ware Christus uit de hemel zal worden geopenbaard en met de adem van zijn lippen de boze zal vernietigen. Bevrijding zal dan zijn gekomen voor de godvruchtigen onder het volk, als in een ogenblik; Israëls heilige plaatsen zullen worden hersteld, en hun aanbidding zal worden hervat, om nooit meer onderbroken te worden.

De rest van de psalm is grotendeels een herhaling van de vorige; in deze notities hoeven we er nauwelijks bij stil te staan.

Psalm 44.

Het geloof bouwt voort op het getuigenis van vroegere bevrijdingen, en houdt stand, hoewel in contrasterende omstandigheden.

Aan de voornaamste musicus, Maskil van de zonen van Korach.

In de vierenveertigste psalm gaat het geloof terug naar het getuigenis van lang vervlogen dagen, om zich daarop te bouwen, temidden van omstandigheden die toch in zo'n groot contrast staan. En dit is wat het geloof veronderstelt, dat de omstandigheden tenminste

niet zodanig zijn dat men er op kan bouwen. Het geloof is in de 'on geziene dingen' en maakt datgene substantieel wat voor het zicht en de zintuigen geen werkelijkheid is. Niet dat het geen grondslagen heeft, maar dat ook deze buiten het natuurlijke gezichtsveld liggen, in de sfeer van het geestelijke, en dus voor de vleselijke, dromen zijn.

1. De geschiedenis van die zo lang vervlogen dagen heeft inderdaad voor Israël het verwijt van de tussentijdse ervaring te dragen. Het getuigt van God die in triomfantelijke kracht optreedt ten behoeve van een volk dat nu al lang verstrooid is en onder de hiel van de heidenen ligt, voor wie niet veel ijdele hoop is gewekt, om vervolgens te worden verstrooid en verdreven in slechtere duisternis dan voorheen. Niets kan intenser zijn dan die waarin de periode waarop deze psalmen van toepassing zijn, degenen zullen aantreffen wier oefeningen erin zijn opgetekend. De natie is vervallen in een toestand van volslagen afvalligheid, waarvoor de hand van God noodzakelijkerwijs op hen rust, en het overblijfsel dat waarachtig blijft, staat nog onder de schaduw daarvan. Ten slotte komen zij daaruit tevoorschijn, met de vrucht van de noodzakelijke oefening, verzekerd door een discipline die de goddelijke liefde voor hen heeft verordend, in het besef van een gunst die nooit meer verloren mag gaan.

De les hier is de absolute afhankelijkheid van God, die voor een zwak en onderdrukt volk de enige mogelijke bron van bemoediging is. De mens buiten beschouwing laten is het weglaten van een onberekenbaar element, dat altijd onzekerheid en teleurstelling veroorzaakt. God tot alles maken is eenvoudig en veilig rekenen, en de balans een enorm overschot, ongeacht de uitgaven. Laat de dingen zijn zoals ze zijn, Zijn genade is van dien aard dat men het grootste recht heeft om op

Hem te rekenen. Hier is vrijmoedigheid van geloof slechts eenvoudig van gehoorzaamheid.

Als deze God onze God is, mogen we Hem opeisen waar we Hem ook vinden. Alle geschiedenissen van Zijn vroegere wegen worden licht voor ons. Geen enkele wet van Zijn natuur is zo onveranderlijk als Hijzelf. Aangezien Hij voor ons als zijn schepselen een wereld van vaste realiteiten heeft verordend waarin wij moeten wandelen, is deze geestelijke wereld waarin wij ons bevinden, levend en wandelend, en ons wezen in Hem hebbend, nog even ver daarbuiten als de eeuwigheid boven de tijd, of de hemel boven de aarde. Hier zijn geen grillen, maar onveranderlijkheid zelf, die uitnodigt tot absoluut vertrouwen. Geen bedelingen - hoewel ze Hem op verschillende manieren weerspiegelen - veranderen de Eeuwige. En zo worden de geschiedenissen van de Schrift voor ons typen en profetieën, en (in een andere betekenis dan de prediker bedoelde) 'wat geweest is, is wat komen zal'.

Het overblijfsel gaat hier dus terug naar het begin van hun nationale geschiedenis, naar hetgeen hun van hun vaders was overgeleverd, die niet met hun eigen zwaarden het land in bezit namen. God had de volken onteigend en hen geplant; Hij had rassen verbroken en hen uitgeworpen. Zijn rechterhand, Zijn arm, het licht van Zijn aangezicht, hadden Zijn aanvaarding van hen geopenbaard. Dit alles bleef bij hen voor huidige wijsheid. Het niets van de mens was even zeker; Gods toereikendheid was even volmaakt.

2. En zo claimen en verkondigen zij nu deze God als de hunne. 'Gij zijt Hij,' - Gij zijt dezelfde, - 'mijn Koning, o God; beveel verlossingen voor Jakob.' Ja, Jacob, deze worm van het stof, kan alleen verlost

worden door Hem die verlossingen voor hem kan bevelen. En dan, vallend op die arm van kracht, is er meteen een uitbarsting van vertrouwen: 'Door U zullen wij onze onderdrukkers neerslaan; en door Uw naam zullen wij hen neerhalen die tegen ons opstaan.' Hier is de toepassing van die geschiedenis; en een afrekening als deze heeft geen element van misleiding in zich.

3. De herinnering wordt vruchtbaar in het voortbrengen van karakter. In zelfvertrouwen als dat van hen, verkondigen de kinderen van die veroveraars van weleer hun geslachten. 'Ik vertrouw niet op mijn boog, noch zal mijn zwaard mij redden.' Getuigd door bevrijdingen in hun hele geschiedenis, die alleen Zijn hand had kunnen bewerkstelligen, is de goddelijke toereikendheid hun enige en voortdurende roem, en Zijn naam zal voor altijd hun lof zijn. Dit is hetgeen waarvoor Hij werkt, opdat Zijn volk Hem zal kennen, tot hun onophoudelijke vreugde; deze vreugde in Hem is de bron van kracht in hen, en wat Zijn schepselen voor altijd met Zich verenigt. De aanbidding van de eeuwigheid is ook het zegel van zijn zegen en volmaaktheid. God is op Zijn plaats, en het schepsel op zijn gelukkige plaats bij God.

4. Maar nu hebben we de beproeving van het geloof door die omstandigheden die zo grondig in contrast lijken met deze aanspraak van de goddelijke gunst. Hier is nauwelijks commentaar nodig. De feiten zijn voor iedereen duidelijk en spreken voor zich. Het verhaal wordt natuurlijk steeds somberder. Eerst is God niet meer bij hen, zoals vroeger, hoewel hun troepen nog steeds uittrekken. Dan volgt noodzakelijkerwijs de nederlaag en de verwoesting. Dan worden zij slechts slachtoppen, verstrooid onder de zegevierende volken. Ook God verwerft geen heerlijkheid door het opgeven van Zijn volk; zij

die tot Zijn eer hadden moeten zijn, zijn tot een smaad geworden; neen, tot een kwaad spreekwoord en een schudden van het hoofd.

5. Dit zijn de omstandigheden; nu spreken zij van hun innerlijke staat, door dit alles geoefend, het scherp voelend, bedekt met schaamte en verwarring van aangezicht, in staat om niets te antwoorden in de tegenwoordigheid van hen die verwijten maken en lasteren, van vijanden en wraakzuchtige mensen. Maar ondanks alles hechten zij zich aan God, noch hun hart, noch hun stappen wijken van Hem af, hoewel zij verpletterd worden op de plaats van jakhalzen, bedekt met de schaduw van de dood. Als zij Hem vergeten waren, zouden zij, zo vragen zij, het voor Hem kunnen verbergen? Hun beroep is op Iemand die volmaakt is in kennis.

6. Moet er dan geen grens zijn aan dit verdriet? Kan Hij voor altijd vergeten? Wanneer hun vijanden Zijn vijanden zijn, en omwille van Hem worden afgeslacht? Kan de verberging van Zijn aangezicht voortduren, en hun verdrukking als aan Hem onbekend? Nu in de uiterste verwoesting van hun kracht, roepen zij Hem aan om op te staan en omwille van Zijn barmhartigheden hen te verlossen.

De volgende psalm toont het heerlijke antwoord op dit gebed.

Psalm 45.

De glorie van de Messias; verenigd met Zijn volk.

Aan de voornaamste musicus, op Shoshannim, Maskil van de zonen van Korach: een lied van de Geliefde.

{Een reduplicatieve vorm, die het nadrukkelijker maakt.}

Plotseling zal de Heer verschijnen. Zoals Zacharia laat zien (Zach. 14) wanneer Jeruzalem door haar vijanden wordt omsingeld, en net in hun handen valt, nee, is gevallen, - de stad is ingenomen, de huizen doorzocht, en de helft van de stad is in gevangenschap gegaan, terwijl 'de rest van het volk niet uit de stad zal worden afgesneden,' - dan 'zal Jahweh uitgaan, en met die volken strijden, zoals op de dag van de strijd.' Dit kan worden opgevat, en is opgevat, als een door de voorzienigheid beschikt bezoek; maar wat volgt toont overtuigend, en in overeenstemming met vele andere profetieën, (Dan. 7:13-14, enz.) dat het - hoewel inderdaad Jahweh - de Mensenzoon is die komt: want 'Zijn voeten zullen te dien dage staan op de Olijfberg ... en Jahweh, mijn God, zal komen, en al de heiligen met U.'

'Heiligen' is het in onze gewone versie; maar we moeten dit niet opvatten als noodzakelijkerwijs mensen. De 'heiligen' kunnen engelen zijn, en dat ligt meer voor de hand: want pas in het Nieuwe Testament wordt onthuld dat 'wanneer Christus, die ons leven is, zal verschijnen, dan zullen wij met Hem verschijnen in heerlijkheid' (Kol. 3:4). Maar een persoonlijke komst, met ten minste engelen, wordt duidelijk aangekondigd; en dan is het dat 'Jahweh Koning zal zijn over de gehele aarde; te dien dage zal er één Jahweh zijn, en zijn naam één.'

De psalm die voor ons ligt geeft ons geen datum of details van de komst van de Heer; en de sluier over de leer ervan is dik genoeg om de critici te verblinden die met zoveel moeite trachten terug te keren in de duisternis van het Oude Testament om er het ware licht over te krijgen. Hier kunnen we, als we hen willen volgen, kiezen

tussen Salomo, Achab, Joram, de Syrische Alexander, een Perzische vorst, of nog verder afdwalen. Met dit alles zijn we niet gebaat bij een geestelijke opvatting, als we zelfs niet op de manier van Cheyne gaan zoeken en verminken, om ons te ontdoen van elke mogelijkheid om wat in diskrediet is te houden als het 'traditionele'. Kan dit traditionele immers niet slechts het effect zijn van de heerlijkheid van Christus die door de eeuwen heen uit de Schrift straalt? En dus is traditie slechts een armzalige naam voor het voortdurende getuigenis van ogen die het gezien hebben?

De psalm is een andere Maskil, of psalm van instructie, - ons aldus gewezen als hebbende speciale wijsheid voor de tijd waarnaar al deze psalmen verwijzen. Als het de verschijning van Messias is, die de bevrijding van het volk is van al hun zorgen, dan moeten we zien hoe noodzakelijk dit zijn plaats moet hebben in zo'n reeks.

De psalm is ook (samen met de negenenzestigste en tachtigste) getiteld; 'al-shoshannim;' of; 'op lelies;' waaraan diverse giswerkachtige verwijzingen zijn gegeven naar instrumenten of gangbare liederen; zo zuiver giswerk en zo geheel zonder geestelijke betekenis; dat we niets kunnen verliezen door ze geheel te negeren. Maar het thuis van de lelie, als we dat zo mogen zeggen; is in het Hooglied; waar we haar ongetwijfeld met een dergelijke geestelijke betekenis zullen vinden; en in verschillende details, zoals gevonden in de valleien; groeiend tussen doornen; de reeën (of gazellen) weidend tussen hen; waarover Dr. Thompson zegt, - 'Onze bloem geniet het meest in de valleien, maar zij wordt ook gevonden op de bergen. Ze groeit tussen de doornen, en ik heb mijn handen wel eens verwond om haar eruit te halen. Niets kan in groter contrast staan dan de weelderige fluwelen

zachtheid van deze lelie, en de gekrabde, verwarde doornenhaag eromheen. Gazellen eten er nog steeds graag tussen; en je kunt nauwelijks door de bossen ten noorden van Tabor rijden, waar deze lelies in overvloed voorkomen, zonder ze af te schrikken van hun bloemrijke weide.’

De lelie is dus het ideaal van zuiverheid, schoonheid en aantrekkelijke gratie, die kan worden gevonden (hoewel niet noodzakelijk) in de laagste omstandigheden, en inderdaad omgeven met de tekenen van de vloek, hoewel vreemd aan haar eigen natuur. Een dergelijk embleem kan goed passen bij de Heer Zelf in Zijn karakter als Mens; en ook bij Zijn volk; als door genade deelhebbend met Hem daarin. In de psalm voor ons worden beide samen gezien, en naar beide kan het goed verwijzen.

In overeenstemming hiermee hebben we als aanduiding van de hele psalm: ‘een lied van liefdes’ of ‘van de geliefde’ - ‘geliefde’ in de Septuagint; personen (Olshausen); voorwerpen (Delitzsch). De variatie is immers niet zo groot, of het de genegenheid van het hart uitdrukt, of het voorwerp van de genegenheid; en of dit alleen Christus is, of Christus en Zijn volk samen. Het ware hart heeft hier altijd de betekenis gevonden; en hetzij in de oude Synagoge, hetzij in de Gemeente van de latere bedeling; het is erkend als een profetie van de Christus van God.

1. Hart en tong zijn hier verenigd in de spreker. Zijn thema bezit hem en voert hem mee. Hij moet zijn vreugde erover uitspreken; hoe vol hij is van de ‘goede zaak’ die hij uitstort. Zelfs terwijl hij spreekt, wendt hij zich van degenen tot wie hij zich richt, tot de heerlijke

Aanwezigheid die op hem schijnt; om zijn lof rechtstreeks tot Hem uit te storten.

‘Gij zijt veel mooier’, zegt hij, ‘dan de mensenkinderen’ - Mensenzoon, maar boven hen allen verheven; en met deze persoonlijke voortreffelijkheid verbindt zich een goddelijke kwaliteit van spreken, - ‘genade is in Uw lippen gegoten.’ Hierin ziet hij de grond, niet van tijdelijke zegen, zoals toen. God bracht in het begin de mens voort en zegende hem (Gen. 1:28), maar van eeuwigheid. Want hier is een volmaaktheid, die niet zal vergaan, en Eén die volmaakt gekwalificeerd is om te communiceren tussen God en de mens. Er is maar Eén zo’n Mens; er is nooit een ander geweest - een ware ‘Tweede Mens’, in elk opzicht. Daarom is er maar Eén, naar wie deze taal kan verwijzen. Hoewel hij niet de volledige betekenis van de passage naar voren brengt, moeten we het met Alexander eens zijn, dat ‘dit vers onbegrijpelijk is voor elke andere hypothese dan de Messiaanse’.

{* De verbijstering van de commentatoren bij het weergeven van deze tekst is vreemd genoeg; inderdaad niet wanneer zij het zouden toepassen op een Perzische vorst, of zelfs op een Israëlitische koning, maar zelfs wanneer zij de Messiaanse verwijzing zien. De reden is die saaie letterlijkheid die door haar saaiheid zelfs ophoudt letterlijk te zijn. ‘Eerlijkheid’ of ‘schoonheid’ - hetzelfde woord - wordt door de profeet toegeschreven aan ‘wijsheid’, (Ezech. 28:7,) en hoeft dus niet alleen ‘lichamelijk’ te zijn; en het is naïef genoeg om, na deze uitleg, uit te weiden over de moeilijkheid, die men zelf maakt, hoe kan louter lichamelijke schoonheid de grond zijn van eeuwig zegening; en dan de passage zelf als bewijs aan te voeren!

Dan is 'genade in de lippen gegoten' zeker niet hetzelfde als 'genade die om de lippen speelt', en de eerste uitdrukking is niet onnatuurlijk als uitdrukking van spraak die goddelijke bescherming heeft. Een Koning van Israël, die hierdoor eeuwige zegen vindt, - uitmuntend boven alle mensenkinderen, kan alleen de 'Koning Messias' zijn, waarvan de Targum het hier verstaat.}

2. Zo is het onderwerp van de psalm gedefinieerd. Maar de aldus glorierijke en door God bezeten Koning wordt daarom niet in vrede op zijn troon verwelkomd door de hulde van de wereld. Nee: Hij moet zijn koninkrijk veroveren, zoals David had gedaan. De volgende drie verzen spreken daarom over het neerslaan van Zijn vijanden. Hij wordt uitgenodigd om Zijn zwaard om Zijn dij te binden met heerlijkheid en majesteit; en om uit te rijden, zoals Hij wordt gezien in het Openbarings visioen. De waarheid en de zaak van de zachtmoedige (of lijdende) gerechtigheid eisen het oordeel dat Hij komt uitvoeren. Genade is getoond en verworpen; daarom blijft alleen het oordeel over; en 'wanneer Uw oordelen op de aarde zijn, zullen de bewoners van de wereld gerechtigheid leren' (Jes. 26:9; 10). De 'in Zijn lippen uitgestortte genade' wordt dus verwisseld voor een zwaard. Het is een antwoord op de roep van de vorige psalm; en in feite is de strijd snel voorbij als de dag van de lankmoedigheid eenmaal zijn einde heeft bereikt. De volken vallen onder Hem; maar dit is slechts het voorspel van een heel ander en contrastrijk tafereel.

3. Het derde deel laat de volle heerlijkheid van de Koning zien. Het commentaar en citaat van de apostel, in de brief aan de Hebreëen (1:7-9), contrasteert dit uitdrukkelijk met wat slechts engelachtig is: 'Van de engelen wordt gezegd: 'Hij maakt zijn engelen tot geesten

en zijn dienaren tot een vuurvlam; maar van de Zoon: Uw troon, o God, is tot in eeuwigheid; een scepter van gerechtigheid is de scepter van Uw koninkrijk’.

{Het’ lijkt te verkiezen boven ‘hij’: het is gewoon de Schrift waarnaar hij lijkt te verwijzen. En zelfs als God wordt aangeduid als de Spreker, kan dit alleen zijn als de ware Auteur van de Schrift, want de passage uit de psalm die voor ons ligt is duidelijk geen directe goddelijke toespraak.

**De betekenis, zo zou men veronderstellen, is zo geregeld voor de Christen. Helaas zijn er tegenwoordig zoveel christenen die geen christen zijn, dat geen enkele apostolische autoriteit het voor hen kan regelen; en overal waar Christus in het geding is, hetzij in het Oude Testament, hetzij in het Nieuwe, daar mag Satan nu zijn vaardigheid in exegese tonen. Omdat men moet weten waartoe hoge hoogwaardigheidsbekleders in de Kerk in staat zijn, citeren wij nogmaals de Oxford professor in de interpretatie van de Heilige Schrift, Cheyne. Hij vertaalt [en vult aan] als volgt: ‘Wat betreft uw troon, [stevig is zijn fundament,]

God heeft hem opgericht voor eeuwig en altijd: een scepter van billijkheid is de scepter van uw koninkrijk.’

En hij acht het waarschijnlijk dat de psalm verwijst naar Achab! ‘Maar natuurlijk zou geen uitgever van tempelliederen zo’n gedicht in zijn collectie hebben opgenomen als hij verondersteld had dat het naar Achab verwees, of naar welke koning van (noordelijk) Israël dan ook. Maar als hij de psalm verwarde met een lofzang op een typisch Messiaanse koning van Juda, of waarom niet

meteen zeggen, op de Messias van de toekomst, dan zou hij die misschien wel hebben toegelaten, vooral als hij vers 13a las in zijn huidige, hoogstwaarschijnlijk verdraaide en door hem verkeerd geïnterpreteerde vorm.

‘Zelf twijfel ik er niet aan, dat de psalm in het Psalter bewaard is gebleven op grond van de theorie van zijn oorspronkelijke Messiaanse verwijzing - een theorie die weinigen nu zullen volhouden.’

In verband met het voorliggende vers zegt hij: ‘Als we de tekst aanvaarden’ - wat hij liever niet doet - ‘kan Elohim hier een titel van de koning zijn,’ zonder dat we hoeven toe te geven dat het een goddelijke persoon impliceert. Dit omdat ‘de titel Elohim wordt toegepast op het gerechtelijk gezag (Ex. 21:6, Ex. 22:8), op Mozes (Ex. 7:1), en op de verschijning van Samuel (1 Sam. 28:13), en dat een profeet, die in de toekomst kijkt, verklaart dat de Davidische familie ‘als Elohim, als de (of, een) engel van Jahweh’ is (Zach. 12:8).’ Toch weigert hij dit: ‘Het enige doorslaggevende bezwaar tegen deze opvatting is dat in het volgende vers Elohim gebruikt wordt met duidelijke en uitsluitende verwijzing naar Jahweh (tenzij we inderdaad, met Hiëronymus en bisschop Pearson, Elohim ook daar als 5e naamval op te vatten) - een gebruik dat overeenkomt met de doordringende tendens van de Korachitische psalmen. Het zou onnatuurlijk zijn het woord hier anders te interpreteren.’

Dit idee verwerpend, blijft er niets anders over dan te lezen ‘Uw troon is God’, wat betekent ‘uw troon is Gods troon’; en dit betekent weer ‘zo permanent als Gods troon’. Maar ook dit verwerpt hij terecht als onmogelijk, en dan wordt hij geconfronteerd met de Hebreeuwse

weergave van de apostel (die hij echter nooit als zodanig opmerkt) en dan komt zijn ongeloof duidelijk naar voren: -

‘De som van de zaak is dat de enige natuurlijke weergave van de ontvangen tekst die is van de versies, ‘Uw troon, o God’, en de enige natuurlijke interpretatie die van de Targum, ‘Uw troon, o Jahweh’. Maar is zo’n abrupte overgang naar Jahweh denkbaar?’ Het einde is dat, omdat de toepassing op Christus ook voor hem ondenkbaar is, hij het er uit af moet leiden! Dat is de geest van veel van de hogere kritiek van vandaag!}

Ja, het koninkrijk van God is inderdaad gekomen; het zal nooit voorbijgaan. Het zijn mensenhanden die het rijk nemen, maar dat is een mysterie en een wonder van de Goddelijke wegen. ‘Aan ons is een Kind geboren, aan ons is een Zoon gegeven; en de regering zal op Zijn schouder rusten; en Zijn Naam zal genoemd worden Wonderbaar, Raadsman, de Machtige God, de Vader der eeuwigheid, de Vredevorst’ (Jes. 9:6). Hoe gezegend is de aankondiging! Hoe duidelijk is ze gedaan! En de bazuin van het jubileum zal spoedig klinken die de heiligen van alle tijden zal roepen om hun erfenis binnen te gaan. Wanneer Hij erft, zullen ook zij beginnen te erven die erfgenamen van God zijn, mede-erfgenamen met Christus. God ‘heeft Hem macht gegeven om ook het oordeel uit te voeren, omdat Hij de Zoon des mensen is’ (Johannes 5:27); en ook hierin delen zij (door Zijn genade) met Hem; op manieren die (uiteraard) passen bij de vermogens van de schepselen. ‘Wie overwint, zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn troon, zoals ook Ik heb overwonnen en met Mijn Vader ben neergezet op Zijn troon’ (Openb. 3:21).

Hier is zorgvuldig onderscheid, met overvloedige genade. Op de troon van de Vader kan niemand zitten, behalve Hijzelf. En laat ons opmerken dat, terwijl hier; zodra Zijn koninkrijk wordt aangekondigd, we - hoe vreemd het ook lijkt - horen van 'medemensen'; toch wordt dezelfde noodzakelijke discriminatie in acht genomen. De mens zelf, en door God als mens verheven, wordt eraan toegevoegd: 'God, zelfs uw God, heeft U gezalfd met vreugdeolie boven uw medemensen.'

Het is opvallend hoe we in deze Joodse psalm van Christus, en met de duizendjarige heerlijkheid nu in het vooruitzicht, juist op deze plaats meer dan een hint vinden van wat helemaal buiten de Joodse zegen ligt. Zonder twijfel is het iets wat wij, zonder het Nieuwe Testament, niet zouden kunnen beseffen; en zelfs met het Nieuwe Testament kunnen wij het losjes opvatten als verwijzend naar mensen in het algemeen die als heiligen in relatie worden gebracht met Hem die hen heiligt. Maar het woord 'medemensen' of 'medewerkers' lijkt verder te gaan dan dit, en vooral als we kijken naar de plaats waar hier over hen gesproken wordt. De 'koningin' van deze psalm en haar metgezellen zijn zeker aardse, en geen hemelse heiligen. Hier zijn zij die een andere plaats schijnen in te nemen; en over hen wordt gesproken met een titel die het meest geschikt is voor hen wier huis bij Christus boven is; zij vullen dus ook wat voor ons anders een onvervulde leemte zou zijn, zelfs in dit toneel van heerlijkheid. Dit alles suggereert natuurlijk een visie zoals wij die hanteren.

Deze heerlijke Koning regeert dan door goddelijk recht op de hoogste tronen; en toch is Hij een Mens; en als zodanig onderworpen, zelfs op de troon die Hij hier inneemt. Wat een garantie van stabiliteit; en van de volmaaktheid van die Wil die alles regeert! Vrijheid en

gehoorzaamheid zijn slechts verschillende kanten van de volmaakte gelukzaligheid die in zo'n koninkrijk gevonden wordt voor de ziel die er werkelijk is binnengegaan.

Opnieuw worden we herinnerd aan de persoonlijke voortreffelijkheden van de Koning. Zijn 'gewaden' zijn natuurlijk zoals altijd; die praktische gerechtigheid die Hij heeft liefgehad en gemanifesteerd in Zijn menselijk leven. Ze zijn zo gearfumeerd met kostbare specerijen dat ze lijken te bestaan uit de specerijen zelf. De mirre en cassia (hoewel voor dit laatste een ander woord wordt gebruikt) zijn de voornaamste ingrediënten in de heilige zalfolie (Ex. 30), en typeren daarom zeker de genade van de Geest die in Hem worden gevonden. De aloë wordt gerekend tot de 'voornaamste specerijen' (Hgl. 4:14). Mirre is een gom die spontaan uit de plant destilleert, maar ook door snijden kan worden verkregen. Cassia schijnt een soort kaneel te zijn; en een schors aloë ook een geurig hout. Maar het is gevaarlijk om meer over hen te zeggen totdat de laatste twee duidelijker zijn vastgesteld. Misschien kunnen deze verschillende karakters van de specerijen ons in ieder geval duidelijker de hele mensheid van onze Heer voorstellen als gelijkelijk gearfumeerd met geestelijke volmaaktheid.

Ook de weergave van het laatste deel van het vers is moeilijk, zoals blijkt uit de verschillende vertalingen. Degene die zich wetenschappelijk laat voorstaan, en vandaag de dag misschien het meest geaccepteerd is, geeft ook een betekenis die in zoete overeenstemming is met wat hier het thema is. We kunnen misschien weinig zeggen over de 'ivoren paleizen'; hoewel Salomo's ivoren troon ons misschien de gedachte geeft aan regerende gerechtigheid; - misschien een symbool lijkt van

de 'grote witte troon' zelf - die maar weinig toepassing behoeft van een troon naar een paleis, - de verblijfplaats van heersers. Vanuit zulke huizen van zuiverheid kan het geluid van 'snaarinstrumenten' het hart van de Koning verblijden. Zij tonen de macht van de mens over de levenloze natuur, om het te vormen tot een harmonie van lof. Het is de hand van de mens die de muziek voortbrengt. Over de natuur, heeft hij grotendeels nog disharmonie gemaakt. Nu hoort de glorieuze Koning andere tonen. Hier is wat nu het resultaat is van Zijn eigen werk: Hij vindt daarin de vrucht van de arbeid van Zijn ziel; - verzoening volledig uitgevoerd. En dit geven de 'snaarinstrumenten' - geheel door mensenhand beheerst - het beste weer.

4. Het vierde gedeelte, bepaalt voor ons (niet zonder noodzaak; als we denken aan vele uitleggers) dat de relaties waarin de Koning nu te zien is, aardse relaties zijn. De figuur van het huwelijk wordt, zoals wij weten, gebruikt om ons de vereniging van Christus met Zijn Gemeente in heerlijkheid voor te stellen; zij wordt ook op soortgelijke wijze gebruikt om ons de verhouding van Jahweh tot Israël over te brengen, zowel in de voorbije als in de komende tijd, - voor het heden opgeschort door nationale ontrouw (Jes. 50:1; Hosea 2:2). In het eerste geval is de relatie hemels - om daar genoten te worden; in het tweede geval aards. Het aardse kan ook een gestalte zijn van het hemelse; maar de twee zijn dus geheel gescheiden; en moeten in onze gedachten gescheiden worden gehouden, anders raken wij in verwarring. Zo zijn er ook twee Jeruzalems; door de apostel in Galaten (Gal. 4:25; 26) in tegenstelling gebracht, maar het aardse in haar komende glorierijke dagen is weer een duidelijk type van het hemelse (vergelijk Ezech. 47:1-12 Ezech. 48:30-35 met Openb. 21, 22).

De Psalmen zijn in hun hele horizon aards (Ps. 115:16); en hoewel er, zoals we al gezien hebben, hints kunnen zijn van een hogere sfeer van zegening, ademt het hele boek het gewone oudtestamentische karakter. De 'koningin' - de bruid van de koning - is dus, zoals uit alle verbanden blijkt, de aardse en niet de hemelse bruid. De 'dochters van de koning' tonen ons, in een niet ongebruikelijke figuur, de vertegenwoordigers van de naties die de Heer van de hele aarde vergezellen. Alleen Israël heeft de plaats van bruid; en om de polygamie van oude tijden in te voeren in dit toneel van toekomstige zegeningen veroorzaakt niet alleen morele onrust, maar is in strijd met de Schriftuitspraken over Israëls onderscheidende plaats. De 'dochter van Tyrus' in het twaalfde vers is in feite slechts één van deze 'koningdochters' en geeft hun plaats aan.

De koningin* staat aan de rechterhand van de koning, getooid met goud van Ophir: goddelijke heerlijkheid getoond in 'vruchtbaarheid'** van een van nature onvruchtbare bodem. Hoe heerlijk zal God zich uiteindelijk openbaren in zulke vruchten die voortkomen uit het koppige hart van de mens! Hoe zal het 'gezegd worden van Jakob en van Israël' - de een met de ander vergelijkend - 'Wat heeft God gewrocht!'

{*Shegal is een getrouwde koningin, een gemalin, niet in haar eigen recht (Wordsworth).

** Ophir komt waarschijnlijk van parah, vruchtbaar zijn.}

Nu wordt zij genoemd, met het oog op de genade die haar is bewezen; om een Manassiet te zijn; haar verwanten en haar vaders huis vergetend. Er mag geen terugkeer zijn naar wat is achtergelaten - naar

een toestand die volkomen onverenigbaar is met haar verhouding tot de heerlijke Persoon die haar voor Zichzelf begeert. Hij is inderdaad de Heer en eist de volledige genegenheid en aanbidding van de ziel op. Het is door Hem dit te geven dat alle zoetheid van zo'n liefde als de Zijne wordt bewezen en genoten; en als we Hem alles maken, zullen we ontdekken hoe meer dan genoeg Hij is voor alles wat het hart in Hem kan zoeken. Dit is de kennis van de nieuwe mens, dat 'Christus alles is'; alle andere concurrerende objecten moeten verdwijnen en plaats maken voor Hem (Kol. 3:10-11).

Dit zou dus een eenvoudige waarheid moeten zijn voor de christen; en het behoeft nauwelijks enige toelichting. Toch is het nodig. Hoe weinigen van hen die zich tot Hem hebben gewend, ja, en antwoord van Hem hebben gevonden, in de diepste nood van hun ziel, hebben Hem toch openlijk aangenomen voor alle andere behoeften! Hoevelen moeten waterbak na waterbak hun eigen gebarsten bakken vinden, die geen water houden, voordat zij zich in volle ernst op hun eigen vrije fontein van levend water toelleggen! Hoe weinig wordt begrepen dat Christus en niets anders meer dan voldoening geeft; terwijl Christus en een heleboel andere dingen die Hem aanvullen, iemand alleen maar bijna laten verhongeren! Maar moet het moeilijk zijn om te zien dat een Christus die geëerd en vertrouwd wordt als almachtig, dat vertrouwen zal rechtvaardigen, terwijl een Christus die onteerd wordt door andere machtsmiddelen niets anders lijkt te rechtvaardigen dan het wantrouwen?

Zo zal het gevonden worden zo vaak als we het proberen; verificatie zal zeker gevonden worden door ervaring aan beide kanten. En daarom komt zo vaak de gelukkigste tijd van een mens wanneer de

omstandigheden hem het meest ellendig zouden moeten maken; wanneer, nadat andere afhankelijkheden zijn afgebroken, de Stem wordt gehoord die zegt: 'Wie dorst heeft, laat hem tot MIJ komen en drinken!' Maar wat een verdriet en wat een schande, om die Stem niet eerder gehoord te hebben, - om niet te weten dat HIJ ALLE vertrouwen waardig was, zo zeker als Hij ieder vertrouwen waardig was!

O voor een volkomen afhankelijkheid van Christus voor alle dingen! Een afhankelijkheid die zich zal realiseren als onafhankelijkheid van al het andere naast Zichzelf! Hoe zalig te weten dat hier een volheid binnen het bereik van ieder mens ligt, waarvan niets de mens die haar zoekt kan beroven! Daarvoor moeten wij Manassieten zijn; met ons gezicht naar de hemel; Christus ons doel en prijs; om Christus te winnen en in Hem gevonden te worden. Dit is de weg van vooruitgang en van overwinning - van genoten bekwaamheid de hele weg.

Israël zal vinden wat Hij ook voor haar is in de dag die deze psalm voorziet; - zal vinden Wie deze Jozef is die hen onbekend heeft gevoed in hongersnood. En wanneer de heerlijkheid van de Heer aldus over hen zal zijn opgegaan, 'zullen de heidenen tot hun licht komen, en koningen tot de helderheid van zijn opkomst.' Dit vinden we dus nu: 'De dochter van Tyrus is aanwezig met een offer; de rijken onder het volk vragen om uw gunst.' Tyrus; de koninginnestad van de handel; wiens kooplieden vorsten zijn; en die goed de waarde kent van alle aardse dingen die gekocht kunnen worden; wordt nu aangetrokken door wat geen rijkdom kan kopen. Zij is hier; niet met een prijs; maar met een offer. De rijken vragen om een grotere rijkdom.

Dit is duidelijk een typisch voorbeeld van hoe het ‘Verlangen van alle volken’ zal worden gevonden in Christus; Tyrus; als de grote handelaar; is de geschikte macht om dit te illustreren. De feiten hier hebben alle een geestelijke betekenis.

5. Zo wordt de mens nu met God gezien als nooit tevoren: de aarde heeft de stralen van de Zon der gerechtigheid opgevangen; de nacht is voorbij en verdwenen; de gouden dag is gekomen. Maar dit veronderstelt, van de kant van hen die dichtbij komen; de noodzakelijke vereisten voldaan van de goddelijke natuur. Het nummer van dit gedeelte dat spreekt van de mens met God, is daarom datgene dat ook spreekt van verantwoordelijkheid en oefening, en van een weg waarlangs Gods voorbestemde doel wordt bereikt.

Daarom keren we nu terug om de bruid op een andere manier te bekijken. Zij is nu niet alleen een bruid van de koning; zij is ook een ‘koningsdochter’. Haar geboorte is ook koninklijk; haar man hoeft zich in dit opzicht niet voor haar te schamen; zoals in Hebreeën (Hebr. 2:11) wordt gezegd: ‘Want zowel Hij die heiligt als zij die geheiligt worden, zijn allen van één’ - uit één; van één vaderschap, - ‘waarvoor Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen.’ Zij zijn uit God geboren; - wat de nieuwe natuur betreft; opnieuw geboren; Hij was Zoon van God uit de schoot van de Maagd, zonder enige zweem van zonde. Genoeg verschil hier, zou men denken; om Hem te schamen hen broeders te noemen; toch schaamt Hij zich niet. Zo heeft de bruid hier; van de ene kant bezien, moet zij verwanten vergeten, en toch is zij van de andere kant, als koningsdochter, ‘geheel heerlijk van binnen.’ De geestelijke betekenis verlicht het geheel; en maakt het alleen waardig.

Dit leidt naar de betwiste betekenis van ‘binnen’. Is dit in het paleis, of in de draagstoel die haar vervoert, wanneer zij ‘naar de koning wordt gebracht’? Of is het ‘van binnen’: is zij niet alleen van buiten glorieus, maar ook in zichzelf? Het laatste is zeker het meest in overeenstemming met de context. Is het niet het meest in overeenstemming met het gebruik van het woord zelf, zonder enige aanduiding van nest, huis of paleis? Wiens paleis? Niet dat van de koning, want ze is naar hem gebracht. Die van haar vader, zeggen Delitzsch en Moll, of haar eigen kamer, voordat ze wordt weggebracht. Zo ja, dan is het alleen maar decor; te veel ingevoerd in het woord om zo weinig te winnen.* Geestelijk is er helemaal geen winst: ‘de dochter van de koning’ leidt ons natuurlijk om te denken aan wat ze zelf geestelijk is; waar de kleding met zijn vervlechtingen van goud; als heerlijkheid gezet op wat al in zichzelf heerlijk is, het meest perfect erbij past.

{*Cheyne ontwijkt hier, zoals gebruikelijk bij hem, door een correctie. Hij volgt Krochmal door penimah, ‘binnen’, te veranderen in peninim, en te lezen - ‘van parels in oksels van goud is haar kleding’ .}

Deze kleding kan identiek zijn met het ‘borduurwerk’ waarin zij naar de koning wordt gebracht; of is het mogelijk dat de verwijzing hier is, zoals in psalm 139:15 zeker het geval is, naar het lichaam ‘wonderlijk bewerkt’ of ‘geborduurd’ (hetzelfde woord) in zijn gevarieerde structuur van spieren en vaten en zenuwen; een organisch web dat de wonderbaarlijke verstrengeling van vermogens en krachten in het geestelijke deel kan voorstellen? Hoe zal het volmaakte wezen uiteindelijk de nauwgezette zorg van God tonen in een wonderlijk

stukje handwerk - een schepsel dat Hem alleen al in zijn bestaan voor eeuwig en altijd zal verheerlijken!

De maagden die haar volgen; haar metgezellen; ik heb opnieuw een probleem met de interpretatie volgens de polygame relaties van de oude tijden. Israëls verheffing tot een speciale plaats van zegening en nabijheid van haar hemelse Koning lijkt een dergelijke toepassing eerder af te wijzen dan te begunstigen; terwijl de vreugde die wordt gewekt onder de naties van de aarde een goede verklaring kan zijn voor de 'metgezellen' van de koningin. Ook vergeet ik niet, in de voorgestelde morele moeilijkheid, dat de vrouwen van David en anderen duidelijk typerend zijn voor Messiaanse of goddelijke relaties; het kwaad wordt op geen enkele wijze gesanctioneerd door deze overheersing van hen ten goede. Dit alles is, naar het mij voorkomt, anders dan wat de gangbare interpretaties hier impliceren, en dat alleen maar omdat ze, als ze noodzakelijkerwijs zouden moeten worden ontvangen, in een psalm als de onderhavige een werkelijke sanctie van polygamie zelf zouden impliceren, en niet slechts een tolerantie ervan. Er zijn hierover problemen in andere verbanden; en dit is niet de plaats om te proberen ze te verklaren: ze moeten bekeken worden als we ze tegenkomen. Op deze plaats lijkt de interpretatie op deze manier meer dan betwistbaar.

De vrucht van de Messias' vereniging met Israël wordt gevonden in heersers die op de hele aarde zijn gevestigd. En de psalm eindigt met de vermelding van de gezegende Koning om in hun mond te zijn in alle geslachten; en; daardoor; eeuwige lof van de onderworpen volken.

Psalm 46.

De toets der ervaring; - de God van Jakob.

Aan de voornaamste musicus; [een psalm] van de zonen van Korach.
Een lied op Alamoeth.

De zesenvestigste psalm is een psalm van ervaring; - een vreugdevolle uiting van het hart met het oog op een beëindigd conflict en de aarde in rust; en in het heldere besef van de genade die in de God van Jakob is - een God die Zichzelf kan opnemen en verheerlijken in de armoede en zwakheid en het falen van het scheepsel. Het is volkomen eenvoudig in zijn betekenis; zoals het vreugdevol en helder is in de uitdrukking; de herhaling van het zevende vers als de conclusie van de hele zaak laat zien waar de nadruk moet worden gelegd.

Er zijn drie punten: het eerste; de sterke uitdrukking van de goddelijke toereikendheid en van het vertrouwen daarin; het tweede; het getuigenis van de bevrijding dat de veiligheid te allen tijde van de stad van God aantoonde; het derde ziet Gods heerlijkheid daarin verwezenlijkt, alles wat zich tegen Hem verheft is weggevaagd; eindigend met dit refrein dat Jahweh der heerscharen Jakobs God is; Hij is met ons: de ingang tot een onuitsprekelijke vreugde.

De psalm is een 'lied op Alamoeth', wat ongetwijfeld betekent 'met vrouwenstemmen', en doet ons wellicht denken aan Mirjam en de vrouwen van Israël in hun begeleiding van Mozes' triomfzang bij de Rode Zee (Ex. 15). Of zoals de achtenzestigste psalm: 'de Heer gaf het woord; groot was het gezelschap van de [vrouwen] die het uitbrachten'. De legers van koningen vluchtten snel; en zij die thuis

bleven verdeelden de buit.’ Er is een goede reden voor een dergelijke lofprijzing van het verlore Israël; en het bijzondere woord dat hier gebruikt wordt, dat in zijn primitieve betekenis ‘verborgen’ is, en verwijst naar hen die nog verborgen waren in de afzondering van het huis van hun vader; kan goed toegepast worden op het overblijfsel van godvruchtigen die uiteindelijk de natie worden; uit hun duisternis gehaald en door hun Koning als de Zijne beschouwd.

1. Het eerste gedeelte drukt dan hier hun volledig vertrouwen uit in de goddelijke toereikendheid. Dit is getest door ervaring en ruimschoots bewezen. ‘God is onze toevlucht en sterkte,’ is de blijde kreet; ‘een zeer aanwezige hulp in benauwdheden.’ Zij spreken dit vrijmoedig uit: ‘Daarom zullen wij niet vrezen, al wordt de aarde weggenomen en de bergen in het hart van de zeeën gevoerd.’ En de feitelijke toestand waarop zij terugkijken zou (moreel althans) op een dergelijke overspoeling van een nieuwe zondvloed kunnen wijzen: de wateren brullen en schuimen, en de bergen schudden door de zwelling ervan.’

2. Maar dit is verleden tijd, en alleen in herinnering gebracht, om er de tegenwoordige toestand tegenover te stellen. De dreigende overstromingen zijn verdwenen; in hun plaats is een heerlijke rivier, waarvan de verdeelde stromen in vele kanalen de stad van God verblijden. Jeruzalem, gezegend met de blijvende aanwezigheid van de Allerhoogste, kan de voeding van de genade, de levendmakende stromen van Zijn gezegende Geest, niet missen. God in het midden van haar is overvloedige zekerheid; zij zal niet worden bewogen: God zal haar helpen in de vroege morgen. En zo weten we dat de dag niet kan komen voor de aarde; maar om die in te luiden moet Israël

zijn zegen krijgen. En dit is wat daadwerkelijk heeft plaatsgevonden: 'De naties raasden, de koninkrijken werden bewogen, Hij sprak Zijn stem uit, - de aarde smolt.' Ja, 'Jahweh der heerscharen is met ons': alle dingen, die bewegen op Zijn bevel, zijn ook voor ons. Ondanks dwaasheid en zwakheid, zo is Zijn genade: Hij is de God der genade. 'De God van Jakob is onze toevlucht.'

3. En Hij heeft Zichzelf verheerlijkt, en zal dat ook doen. De verwoestingen der aarde getuigen van Zijn rechterhand van macht. Edom (Jes. 34) en Babylon (Jes. 13:20), als landen die Zijn vijanden hebben gevoed, zullen aldus tot verwoesting worden veroordeeld. Hij zal oorlog voeren tegen oorlog, en de werktuigen ervan zullen niet meer bestaan. Gezegend machtsvertoon, dat Hem overal bekend zal maken als God; - zal de volken eindelijk dwingen dit te beseffen, en Hem verheffen over de gehele aarde! Want de God der heerscharen, de Onveranderlijke, die Zich zo voor Israël heeft getoond, is toch de God der genade, - de God van Jakob.

Psalm 47.

'De volken van de God van Abraham.'

Aan de hoofdmusicus: een psalm van de zonen van Korach.

'De volken van de God van Abraham' geven ons, geloof ik, het karakter van de zevenenveertigste psalm, die dus een passende vijfde psalm is; als het tonen van de volken in verbinding met God. Dit zijn, natuurlijk, meer dan alleen het volk Israël; die natuurlijk de voorgrond

van het beeld innemen. Hun voorrang wordt sterk benadrukt in het eerste deel; maar het tweede deel toont de lof die hun lof opwekt in de harten van het volk rondom dat door goddelijke genade gereed is gemaakt. Zo wordt de belofte aan Abraham ingelost; en hij wordt door zijn geloof de 'vader van vele volken'. Het is niet, zoals in de laatste psalm, eenvoudig dat de macht vernedert en onderwerpt, zodat de mensen gedwongen worden zich te onderwerpen. Hoewel dat voor velen waar zal zijn, is er een andere en zoetere dwang. Goddelijke liefde werkt en heeft haar weg; en God zit op een troon op deze manier waarvoor Christus heeft gewrocht, en die de vrucht is van Zijn werk.

1. Deze 'volkeren' worden dus in het begin aangespoord (op een anticiperende manier, kenmerkend voor het begin van psalmen, zoals we hebben gezien) om in hun handen te klappen en God toe te roepen met een stem van triomf: want Jahweh, nu duidelijk de Allerhoogste, moet worden gevreesd - zonder slaafse vrees, zoals uit de voorgaande woorden blijkt: Hij is een grote Koning over de gehele aarde.

Israël is het, wiens stem hier wordt gehoord; en in Israël is het, dat Hij Zijn macht heeft geopenbaard, ja, Zijn genade en waarheid; want Hij is gekomen om vele beloften te vervullen, en heeft Zich ontfermd over hen, die vroeger Zijn volk waren. 'Hij onderwerpt de volken onder ons, en de natiën onder onze voeten. Hij kiest [ook] onze erfenis voor ons, de uitnemendheid van Jakob, die Hij liefhad.' Jakob is hier de hele tijd de passende naam; falende, kreupele Jakob, gered dan niet om zijn eigen 'voortreffelijkheid', hoewel zijn erfenis voortreffelijk of verheven is - beter dan enige andere op aarde.

Het is volbracht; het werk is gedaan: Hij die naar beneden kwam om de aarde te bezoeken, is weer opgegaan naar Zijn troon over allen; Hij 'is opgegaan met een geroep: Jahweh met trompetgeschal.' Het is het geluid van het terugroepen van het slagveld, omdat de overwinning is behaald. Het eerste deel van de psalm is daarom hier voltooid.

2. Maar dit laat slechts ruimte voor een nieuwe beweging die nu begint. De pas herstelde natie barst uit in uitbundige lofprijzingen, waartoe de een de ander aanzet: 'Psalm voor God, psalm! psalm voor onze Koning, psalm! Want God is Koning over heel de aarde; psalmt gij een onderricht.' Het laatste woord is een woord dat we in de tweeëndertigste psalm bespraken - 'een maskil' en we hebben gezien dat er een aantal van deze maskil psalmen zijn, maar voor instructie, zo lijkt het, in Israël zelf, voordat de tijd van hun bevrijding is bereikt. De nu aangehaalde psalm lijkt daarentegen in overeenstemming met het karakter van wat hier staat, een onderwijzing van de volken. Het is geen vreemde gedachte in de Schrift: 'Elkaar onderwijzen en vermanen', zegt de apostel, 'in psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingend met genade in uw harten voor de Heer' (Kol. 3:16). Vreugde in de Heer uit het eigen hart is in feite een zeer effectief onderricht en vermaning van anderen; en dit zal Israël dat aan God is uitgeleverd en hersteld, vinden.

De golf van zegen en lof zal vanuit het centrum in Sion naar buiten stromen, en aan alle kanten harten winnen om zich daarbij aan te sluiten; terwijl heiligheid, die zich openbaart in Zijn handelen ten aanzien van de zonde, het thema zal zijn; niet minder dan genade - maar niets is heiliger dan genade - en die vreugde diep en ernstig zal maken. 'God regeert over de naties: God zit op de troon van

Zijn heiligheid.’ Nu zien we het antwoord: ‘de gewilligen onder de volkeren zijn verzameld’ - genade verzamelt hen, dat is duidelijk; het geloof heeft zijn uitwerking in hun harten; zij zijn dus verenigd ‘het (ene) volk van de God van Abraham’. De slotwoorden van de psalm (‘de schilden van de aarde zijn van God’) - hoewel er moeilijkheden in zitten - lijken op een verwijzing naar die verzekering aan Abraham, gegeven vlak voor de belofte: ‘Vrees niet, Abraham; Ik ben uw schild en uw buitengewoon grote beloning.’ Nu is het schild uitgegroeid tot vele schilden, - de beschermende schermen tegen gevaar die, wat hun aard ook moge zijn, alle aan Hem moeten worden toegeschreven.

Zo rust de aarde: God wordt gekend in Zijn macht; gekend in Zijn waarheid, in Zijn heiligheid, in Zijn goedheid voor de mens. De mensen kijken blij, eerbiedig, met aanbidding in hun hart naar Hem op: ‘HIJ is zeer verheven.’ Amen.

Psalm 48.

De overwinning op de laatste confederatie.

Een lied: een psalm van de zonen van Korach.

We hebben nu de viering van de laatste overwinning op de vijanden van Israël, die hen in vrede en blijdschap de goedheid van God laat beseffen, naar alles wat zij van hun vaders hadden gehoord over Zijn werken van weleer. De overwinning is duidelijk die van Ezech. 38, en niet de bevrijding van Zach. 14, die eraan voorafgaat. In het ene geval is de stad in uiterste nood, al gedeeltelijk in handen van

de vijand en op de rand van de afgrond, wanneer de Heer ingrijpt. Zij is duidelijk nog niet de heerlijke stad van God, waarover deze psalm spreekt, maar in de ellende die het gevolg is van de zonde en het verlaten van Hem. Zij wordt gered door de verschijning van Christus uit de hemel, de triomf van de vijand omgezet in nederlaag en omverwerping. Wij zouden natuurlijk moeten concluderen dat dit het einde zou zijn van alle pogingen van deze aard; maar onze conclusies zijn vaak verkeerd, zelfs wanneer wij ze heel zeker achten.

De aanval van Gog zoals voorspeld in Ezechiël is tegen het 'land dat is teruggebracht van het zwaard en verzameld uit vele volken, tegen de bergen van Israël die voortdurend' - niet 'altijd' - 'afval zijn geweest, maar is voortgebracht uit de volken; en zij wonen veilig, allen.' Hier is de toestand heel anders dan in Zacharia; en dienovereenkomstig is er geen aanwijzing voor een ramp voor het volk van God, maar het tegendeel: wanneer hij opkomt tegen het land Israël, zegt de Heer: 'mijn woede zal in mijn aangezicht opkomen, ... en ik zal een zwaard tegen hem roepen door al mijn bergen.' Zo ook in de psalm hier: de heerlijke stad van God, sterk in de macht van Hem die in haar woont, lacht de indringer uit. De koningen zien, en verwonderen zich, en worden geslagen van angst en omvergeworpen. Alle omstandigheden zijn zo verschillend.

1. Het eerste gedeelte begint hier dus met de viering van de stad van God, de plaats waar Hij woont, zijn heilige berg. De numerieke structuur geeft, wat ik niet betwijfel, de gezegende eenheid aan die de stad, inwonend van God, manifesteert. Wat een contrast met de strijd en corruptie die tot nu toe in haar in de beste tijden werden aangetroffen! Nu is zij het huis van vrede en overeenstemming; de

mens past bij de mens in de realisatie van die zoete wederzijdse afhankelijkheid en bediening van ieder tot ieder, die God aan zijn schepselen heeft verordend voor hun zegen en troost en morele versterking. Dus in de hemel is het huis van de verlost en weer een stad; het nieuwe Jeruzalem; 'Jeruzalem dat boven is,' de 'stad die fundamenten heeft,' - die heerlijke fundamenten van lichtjuwelen, Urim en Thummim, de lichten en volmaaktheden van God zelf; en die daarom zo zeker blijft als Hij blijft.

Waar Hij is, daar is eenheid, - intelligente onderwerping aan Hem in liefde; waarbij ieder wezen zijn eigen plaats inneemt in onophoudelijke activiteit van dienstbaarheid zonder vermoeidheid. En groot is Jahweh hier, en zeer te prijzen. Geen wonder dat deze stad, prachtig in haar verhevenheid, zowel geestelijk als lichamelijk, de vreugde van de hele aarde moet zijn. Het is de berg Sion, de 'vaste' plaats van Jahweh's rust (zie 2 Sam. 5:7, aantekeningen). Er zal geen vervreemding meer zijn van Hem, geen Jebusitische vertrapping van heilige plaatsen voor altijd. Wie zal de plaats van Zijn rust verstoren?

'Aan de zijden van het noorden,' voegt aan deze grote betekenis toe. Het is niet nodig ruzie te maken met enige topografische verwijzing die kan worden voorgesteld, want de typische betekenis verdringt nooit het letterlijke en uiterlijke, maar schijnt er doorheen en geeft het schoonheid en handhaving. We moeten de materie niet tot vijand maken, maar tot dienaar en heiligdom van de Geest. Laat de berg Sion daadwerkelijk en letterlijk aan de zijden van het noorden liggen; dit is het prachtige symbool van een diepere werkelijkheid. Het noorden - tzaphon - is 'wat verborgen is;' want de noordkant van iets is de donkere; de verborgen kant. Het noorden is daarom de

plaats van het mysterie; en van de tegenstelling tot het licht; en 'God is licht.' Uit het geheimzinnige in de natuur; de geheimenissen van Gods voorzienigheid, de wolken en duisternis die rond Zijn troon zijn, - hoe vol deze ook moeten zijn van Zijn wijsheid en goedheid in werkelijkheid - ontleent de ongelovigheid haar argumenten, en doet daarmee haar aanvallen op de waarheid van God. In de zijden van het noorden is het daarom dat de Babylonische spotter wil gaan zitten (Jes. 14:13) in weerwil van de Allerhoogste. Maar hier staat nu de berg Sion, Gods bolwerk tegen de vijand; die (laten we opmerken) een noordelijke vijand is. God stelt tegenover hem de genade van Zijn belofte, Zijn onveranderlijk woord; Zichzelf, kortom; als datgene waartegen de golf van nationale waanzin eerst moet breken; en zichzelf in stukken breken.

En hoe groots verrijst de berg Sion 'aan de zijden van het noorden,' het antwoord eindelijk op al het mysterie van Gods handelen met Zijn volk; de vervulling van de belofte, het teken van vrede voor de aarde zelf; Gods wegen zijn nu open; in het zicht van de mensen; de dag is de nacht opgevolgd, het zicht (in zekere zin) het geloof; Jeruzalem nu de stad van de grote Koning, naar wie de verwachtingsvolle eeuwen hebben uitgezien. Ja, God is bekend in haar paleizen als een hoge plaats; - Sion zelf is Zijn symbool.

2. Hoe de koningen zich verzamelden, hoe zij in hun gezamenlijke macht voorbijgingen en verdwenen! Zij keken slechts en verwonderden zich, en in de haast van angst begonnen zij te vluchten. Angst overviel hen; de pijnen van een barendende vrouw; en dan plotselinge schipbreuk, als van schepen die door een oostenwind werden gebroken.

3. Sion komt in haar schoonheid tevoorschijn van onder deze voorbijgaande wolk. Zij is onaangetast. En nu beseffen zij in het heden wat zij in geloof hadden ontvangen van hun vaders in de dagen van weleer. Zoals zij gehoord hadden, zo hebben zij nu gezien; in de stad van Jahweh der heerscharen zoals zij werkelijk is: God vestigt het voor altijd. In het heiligdom van Zijn tegenwoordigheid, aan hen hersteld; zij denken aan Zijn liefde. Zijn lof is nu; zelfs tot aan de einden der aarde, in overeenstemming met Zijn Naam, - dat is, met de openbaring van Zichzelf. De macht heeft in gerechtigheid gehandeld om te verklaren wat Zijn rechterhand is. De ervaring mag hen wel aansporen tot uitbundige vreugde.

4. De volgende verzen; hoewel in het algemeen gemakkelijk te begrijpen; zijn moeilijk te specificeren. Zij worden aangespoord om een volledig bewijs te leveren van deze stad van kracht: overzie haar in haar geheel, neem ik aan, - overweeg haar punten, - om het daarna aan de geslachten te vertellen. Want de God die al deze overvloedige zorg voor Zijn volk heeft genomen, zoals Hij Zich daarin heeft getoond, is hun God voor eeuwig, - de gids van Zijn kudde voor eeuwig. Dit is het heerlijke deel van Zijn volk, een deel dat, na alle metingen; ongemeten blijft.

{Vers 14 'tot de dood' of 'altijd meer'. Een verschil met de gewone lezing, waarover de MSS. min of meer van mening verschillen en de uitleggers beslist. Deze wordt gevonden in de LXX. en is een van de drie die in de Jeruzalemse Talmoeed worden voorgesteld.}

Psalm 49.

Voltooide geschiedenissen.

Aan de voornaamste musicus, een psalm van de zonen van Korach.

{* Of 'vergankelijke wereld', cheled; vgl. Ps. 17:14.

* 'Zonen van Adam, en zonen van Ish.'

* Letterlijk, 'wijsheden', 'onderscheidingen'.

* Letterlijk, 'mond.'

* Letterlijk, 'zijn ziel.'}

De laatste psalm van deze serie is een geïnspireerde 'psalm van het leven', aangevuld, zoals alleen openbaring dat kan, met een blik op wat voorbij dit is. Zo blijkt de dwaasheid die het onvolledige verhaal tot een geheel maakt, en tegenover onweerlegbare feiten leeft alsof de dood er niet is, en de tijd de eeuwigheid.

Wij moeten echter bedenken, dat wij nog steeds in Israël zijn; en dat ons noch opstanding noch een hemels deel wordt voorgesteld, hoewel één vers op het eerste gezicht het eerste lijkt te geven. Maar het spreekt eerder van het verlorene volk zoals voorgesteld door de psalmist zelf, waarbij hun vijanden worden vernietigd, en de 'morgen' van de duizendjarige dag wordt ingeluid door het opgaan van de 'Zon der gerechtigheid' (Mal. 4) en de heerschappij wordt gegeven aan de 'oprechten'. Dit is de voltooiing van het verhaal aan die kant, zoals de dood met zijn Sheol-mysterie dat is aan de andere kant. In geen van beide gevallen hebben we opstanding.

1. Het eerste gedeelte roept alle mensen op om een waarheid te horen die, in de gebeurtenissen die in voorgaande psalmen zijn uitgebeeld; een opvallend commentaar heeft gekregen. De psalmist karakteriseert degenen tot wie hij zich richt naar wat daarin zijn thema is; als bewoners van de tijd. Wat ook hun verschillende omstandigheden zijn, dit is een toestand die allen gemeen hebben; en die allen tot meer gelijkheid brengt dan algemeen wordt aangenomen. Hij stelt dat hij 'wijsheden' - volheid van wijsheid - heeft mee te delen; en dat het niet zomaar een boodschap is; maar wat de meditatie van zijn eigen hart is geweest, en persoonlijke onderscheiding is (opnieuw een meervoud). Hij gebruikt 'spreektaal', zoals zijn eigen oor die gehoord heeft, en de begeleiding van de harp om zijn diepe woorden te verkondigen - de natuur is in feite in harmonie met alles wat hij zegt.

2. De rest van de psalm is natuurlijk het diepe gezegde zelf. Het is verdeeld in twee gelijke delen, die beide eindigen in een soortgelijk refrein. Het eerste geeft het valse vertrouwen van de mens, dat hem uiteindelijk beschaamd achterlaat, transparant de dupe van zijn eigen perversiteit. Het laatste contrasteert het met de werkelijkheid voor zondaar en heilige.

Hij begint met een vraag, die beantwoord wordt door wat volgt tot het einde van de psalm. Als de mens met al zijn zelfvertrouwen toch het arme schepsel is dat dit voorstelt, waarom zou hij dan bang zijn in dagen van kwaad, hoewel omringd door de verdorvenheid van hen die hem willen laten struikelen? Het is dus een psalm van blijdschap en bemoediging voor een dag die nog niet voorbij is wanneer hij hem uitspreekt. De bevrijding is nog niet voltooid, maar ze is verzekerd, en staat op het punt te komen. Het geloof voorspelt haar en de

vernietiging van de goddelozen, geïnspireerd door de moraal van de natuur zelf, die overal het oordeel over de zonde en de triomf van de gerechtigheid verkondigt.

Dwaasheid is geen wijsheid, en kan niet gevolgd worden door de gevolgen van wijsheid. Hij doorziet gemakkelijk deze mannen van overvloedige middelen, vertrouwend op wat zo duidelijk incompetent is tegenover de macht van die dood die hen allen verbijstert. God in zijn heilige regering heeft dit verordend om één mogelijke reden - de zonde. Laat iemand van hen zijn schild om zijn broeder werpen en God een losprijs voor hem geven, zodat hij zijn kostbare leven kan bestendigen. Dat kan hij duidelijk niet; het is te kostbaar; dat moet hij voor altijd laten rusten. Hij ziet en weet zelf - dat doet iedereen - dat de dood voor zowel wijzen als dwazen geen verschil kent, geen uitzondering maakt. Het is het punt van Prediker, dat daar sterk wordt uitvergroot: een eenvoudige, voor de hand liggende zaak inderdaad, maar die de moedwillige blindheid verbaast die de mensen toestaat veilig te wonen in bezittingen die op een dergelijke pacht worden gehouden; en de vaste aarde noemen met de namen van de voorbijgaande generaties. Het wiel draait, en zij worden ervan afgeschud. De mens verblijft, als regel, niet voor de kleine nacht die hem toebehoort; in eer. Hij gaat voorbij; en daalt af tot stilte zoals het beest.

3. Volg hem nu naar de andere kant; - waar is hij? wat is er met zijn zinloze uitspraken, die toch degenen die hem volgen - voor wiens ogen hij voorbijgaat - goedkeuren! Zij allen zijn als makke schapen gemaakt om in Sheol neer te liggen; de dood is de herder die hen leidt; en in de morgen (na de nacht van de dood) is er geen bevrijding

voor hen; het is de dag van heerschappij voor de oprechten. Voor hen is het de dag van de heerschappij over de rechtvaardigen.

Sheol en het graf worden hier niet met elkaar verward; de ene is even duidelijk de ontvanger van de ziel als de andere van het lichaam. Maar omdat Sheol de ziel beheerst en vasthoudt, brengt dit noodzakelijkerwijs de vernietiging van de achtergebleven vorm met zich mee, zodat deze geen woonplaats meer nodig heeft. Toch dachten zij dat hun woonplaatsen voor eeuwig zouden zijn; zij zullen er spoedig geen nodig hebben!

Aan de andere kant belijdt de psalmist voor zichzelf zijn vertrouwen: God zal zijn ziel verlossen uit de macht van Sheol: woorden die ongetwijfeld van toepassing zijn op de opstanding voor hen die ten onder gaan aan de dood; maar het verband lijkt eerder de toepassing aan te tonen op de bevrijding van levende mensen van datgene wat hen in zijn greep lijkt te hebben gehad, - een greep die op wonderbaarlijke wijze is losgemaakt. De verdere woorden 'want Hij zal mij ontvangen' zijn aangevoerd ten behoeve van de opstanding; als zijnde gebruikt voor Henoch toen 'God hem nam'. Maar het woord is van verschillend gebruik, en kan op zichzelf niets beslissen: het voorkomen in Psalm 73:24; ('en daarna mij ontvangen tot heerlijkheid,') is misschien echt het meest gunstig voor deze opvatting; maar het moet in zijn verband daar onderzocht worden. De context is in feite in alle gevallen datgene wat een bepalende invloed heeft op de interpretatie. De Schrift heeft in zulke zaken een grootheid die ruimte laat (en zeker bedoeld was om ruimte te laten) voor toepassing op zowel Joodse als Christelijke waarheden, en dat op meer dan één manier. Zij die 'leven en blijven tot de komst van

de Heer', en van wie Henoch een echt type is, zullen zonder de dood te zien worden opgenomen om de Heer in de lucht te ontmoeten. Zij zullen zeker worden 'verlost uit de macht van Sheol' en door God worden ontvangen, even volledig als allen die daarin gaan; en zo ook de Joodse heiligen van soortgelijke klassen.

{Laqach, 'ontvangen' en 'nemen'.}

Na deze uitbarsting van gloeiend vertrouwen, zakt het moraliserende van de psalm naar zijn lagere en gebruikelijke niveau. Rijkdom geeft een vergankelijke glorie: de dood ontdoet de eigenaar ervan. Helaas kan het effect niet van voorbijgaande aard zijn; het leven met deze schittering heeft de neiging de ogen dubbel te verblinden - zowel voor wat voorbij is als voor wat rondom is. Elke weg is opgesloten binnen de nauwste grenzen; de mens is er onwetend van, zegenet zichzelf en wordt door anderen geprezen. Hij gaat over naar het geslacht van zijn vaderen; zijn kaarslicht dooft met dat van hen, om nooit meer te herleven. Helaas! 'De mens die in eer is, en niet begrijpt; is als de beesten die vergaan.'

Sectie 2. (Ps. 50, 51.)

Het getuigenis van God en de belijdenis van de mens.

Na de volledige uitwendige bevrijding die aldus is volbracht, hebben we de volledige inwendige verlossing. De zonde wordt uitgezocht, aangevochten en beleden, zodat er een morele zuivering is. De twee psalmen die in dit gedeelte zijn samengebracht zijn, zoals in andere gevallen van zulke paren, grotendeels een tegenstelling. In de eerste verkondigt God zijn gerechtigheid; in de tweede belijdt de mens zijn zonde. Er is volmaakte morele harmonie; terwijl het een harmonie

is van tegengestelde dingen. Het is duidelijk nodig; deze volledige opheldering van de zedelijke kwestie, opdat de verlossing zelf volledig zal zijn; en de twee afdelingen staan op dezelfde wijze tegenover elkaar als deze psalmen; en met dezelfde fundamentele eenheid. Zo is de eerste onderverdeling van het boek gevuld en afgerond tot een volmaakt einde.

Psalm 50.

Een rechtvaardige God die gerechtigheid eist.

Een psalm van Asaph.

{Vers 5, 'heiligen' Chasidim, 'vromen'; 'gemaakt': letterlijk, 'gesneden.'}

In de vijftigste psalm worden twee dingen benadrukt: de rechtvaardigheid van de Rechter; en de door Hem geëiste rechtvaardigheid. God Zelf, in een van Hem afgevalen wereld; is in vraag gekomen; en geen hart onder gewone mensen; maar heeft de vraag min of meer toegegeven. In feite zou de perfecte regeling hiervan van de kant van de mens zijn eigen perfecte herstel tot God en volledige bekwaamheid om met Hem te wandelen zijn. Het zou absoluut geloof in God betekenen; en geloof is datgene wat het hele werk in de mens volbrengt; het werkt door liefde en zuivert het hart. Het geloof zet God op een absolute troon en geeft Hem alle vermogens en krachten van het hele wezen over. De val begon met een vraag aan God; en Satan, die deze als eerste uitsprak, en wist

goed wat de fatale betekenis ervan was. De mens, die zich ermee bezig hield, verloor, met zijn vertrouwen in Hem, zijn plaats van afhankelijkheid, en werd noodzakelijkerwijs een zoeker van zijn eigen dingen, een instemmer van zijn eigen wil, de slaaf alleen van zijn ontvoerder die hem bedriegt door de lusten die in hem worden gewekt. De wanorde veroorzaakt door de zonde die binnengekomen is, vergroot zijn vragen over het bestuur van Hem die 'ver boven hem staat'; en zo werkt het verstand samen met het hart om zijn vervreemding te vergroten.

We hoeven ons dan ook niet te verwonderen dat in het werk van God om de ziel tot Hem terug te brengen, een eerste punt moet zijn om de ziel het rechtvaardige oordeel over haar zonde te doen beseffen; - de rechtvaardigheid van God die haar oordeelt. Alleen moet hier worden opgemerkt dat reeds; voor hen die daartoe in deze tijd zijn geroepen, bevrijding is ingetreden; Gods hart is reeds uitgedeeld in een heerlijke verlossing die hun harten met vreugde en hun tongen met lof heeft vervuld. Het is 'uit Sion, de volmaaktheid van schoonheid;' Gods heerlijkheid schijnt. Toch hebben zij nog het volledige onderzoek nodig dat zij hier vinden. Zij hebben blijkbaar ook nog de kennis van de verzoening nodig; maar dit vinden we niet in deze psalm; en we zullen het op zijn duidelijke plaats onderzoeken in verband met de volgende.

Door deze psalm lijkt het ook zeker dat er in Israëel, na de verschijning van Christus, een zittingsgericht zal zijn, beantwoordend aan dat onder de heidenen dat de Heer in Matt. 25 afbeeldt. Ook hier zullen er onder het zojuist verlost volk 'bokken' zijn - de goddelozen - om aan Zijn linkerzijde te plaatsen, en te scheiden van hen die werkelijk

van Hem zijn. Dit geeft het vierde gedeelte van de psalm zeker aan; hoewel het waar is dat het moeilijk is om profetische details te construeren uit psalmen die toch duidelijk profetisch zijn.

Deze psalm behoort niet tot de Korahitische reeks: die is beëindigd. De zanger nu is Asaf, 'de verzamelaar', van een woord dat gebruikt wordt voor het verzamelen van vruchten en ook van mensen (zoals vers 5). Twaalf psalmen worden toegeschreven aan Asaf, of dit nu de zanger uit Davids tijd is, of (zoals de meesten denken) zijn familie daaronder begrepen. Het karakter van deze psalmen blijkt in het algemeen uit de plaats die de andere elf psalmen innemen aan het begin van het derde of heiligdomboek. Zij zijn inderdaad verzadigd met de gedachte aan Gods heiligheid; en het karakter en de plaats van de huidige psalmen zijn volkomen gelijk. Heiligheid is inderdaad een absolute noodzaak voor de samenkomst van Gods volk, als het bij Hem wil zijn; en dat is een beginsel dat deze psalm verklaart.

1. We hebben in het eerste gedeelte de oproep van God, die in volle majesteit verschijnt. De Machtige (El), God (Elohim), Jahweh; de Onveranderlijke, - en we weten dat dit Zijn verbondsnaam met Israël is, - roept de hele aarde op om Zijn stem te horen. Hij straalt uit Sion, dat Hij heeft gekozen als de plaats van Zijn rust; en dat daarom voor Hem bloeit in bruidskleding, 'de volmaaktheid van schoonheid'. Zo kunnen zij Hem opeisen als hun eigen God, die uit het heiligdom komt, en niet om te zwijgen. Het vuur van Zijn heiligheid verteert voor Hem, en een storm verzamelt zich om Hem heen, - tekenen die aantonen dat Zijn heiligheid nog niet kan worden tentoongesteld in de sereniteit van zelfgenoegzame liefde. Neen, het is het oordeel waarvoor Hij komt, en hemel en aarde worden opgeroepen als Zijn

getuigen. Laat Zijn heiligen - zij die dat althans positioneel zijn - tot Hem worden verzameld: zij die door opoffering hebben verbonden de Zijnen te zijn. En de hemelen zullen Zijn gerechtigheid verklaren; want God Zelf is het die de Rechter is.

Deze verzameling van verbonden heiligen is niet, zoals sommigen hebben gesuggereerd, de heiligen van de huidige tijd. Dit past noch bij het karakter van de Psalmen, noch bij het verband in dit geval. Het 'offer' waardoor zij een verbond met Hem hebben gesloten kan nauwelijks het werk van Christus aan het kruis zijn; terwijl die waarover iets later wordt gesproken duidelijk alleen de wettelijke zijn. Evenmin is het volgens de Schrift, en in overeenstemming met het evangelie, om te spreken van ons verbond met God door het werk van Christus. God heeft er een verbond mee gesloten, als je die uitdrukking wilt gebruiken, tenminste, de zegeningen van het nieuwe verbond zijn de onze door het 'bloed van het verbond'; maar dat is geen verbond met twee partijen, zoals de bewoordingen ervan onomstotelijk bewijzen (Hebr. 8:10-12), maar met één alleen.

Degenen die hier verzameld zijn, zijn duidelijk degenen die Hij Zijn volk noemt in het zevende vers, en zijn Israëel; verzameld voor het oordeel; dat wil zeggen, niet voor de uitvoering van toorn op hen, maar opdat Hij met hen zou pleiten voor hun zonde. En het 'verbond door het offer' verwijst duidelijk naar Ex. 24, toen zij als volk op zich hadden genomen al de woorden van de Heer te bewaren, en het bloed van het offer op hen werd gesprenkeld. Als de hemelse heiligen in deze psalm voorkomen, is dat misschien in het volgende vers, op een veel onduidelijker, maar mooiere manier. Want 'de hemelen zullen inderdaad zijn gerechtigheid verklaren,' wanneer zondaars zoals

wij door de openbaring daarvan in het kruis gezien zullen worden, op hun plaats in de heerlijkheid, 'tot gerechtigheid Gods in Hem gemaakt' (2 Kor. 5:21). Hoe het volkomen falen van de mens, en de gerechtigheid van God, aldus tezamen zullen worden verklaard; in een nog wonderlijker genade, en toch in beginsel hetzelfde als wat getoond werd in de bevrijding en zegening van Israël op de dag die hier wordt overwogen!

2. Maar Gods controverser met hen moet nu worden verklaard: de wettelijke controverser, nog niet wat betreft de verwerping van Christus, die we echter van een andere kant vinden in de volgende psalm. Eerst, negatief, verklaart Hij waar het niet om gaat. Het gaat niet om hun rituele diensten - vredeoffers of brandoffers. Hij verlangt geen stier of geit, geen kudde of vee van hen; - Hij aan wie al het bestaande toebehoort, en die al zijn bezittingen goed kent. Was Hij, zoals dit impliceert, beperkt als zij, en hongerig, waarom zou de Eigenaar van de wereld zijn behoeften naar hen brengen om bevredigd te worden? Maar dachten zij werkelijk dat Hij een eter van stierenvlees was, of dat Hij het bloed van geiten dronk? Wat waren dat eigenlijk voor argumenten? Maar het zijn geen opvattingen die te grof zijn voor mensen; zoals overvloedig de getuigenis verklaart.

3. Hij gaat over tot de positieve kant: wat Hij werkelijk zocht was dankzegging, het teken van bewuste afhankelijkheid, en van hun besef van de giften van Zijn vrijgeveige hand. Een gelofte was van een hoger karakter dan een dankoffer (zie Lev. 7:11, aantekeningen); als uitdrukking van een positiever geloof in God onder de druk van de omstandigheden. Hier blijkt uit de duidelijke bewering dat er geen offer nodig is, dat het het nieuwtestamentische 'lof- en dankoffer'

is, waarop Hij aandringt; waarmee ook het geloof moet worden verbonden dat hieraan ten grondslag moet liggen als het echt is, dat in de dag van nood Hem nadert in plaats van af te dwalen op door eigen wijsheid bedachte paden of toe te geven aan de druk. De meest bemoedigende zekerheid is hiermee verbonden: 'Roep Mij aan in de dag van benauwdheid; Ik zal u verlossen en gij zult Mij verheerlijken.'

De wettelijke offers waren natuurlijk nog niet voorbij in de tijd van de psalmist; noch zullen degenen die aldus worden aangesproken in de toekomstige tijd waartoe dit ons voert, weten hoe (zoals voor ons) het type heeft plaatsgemaakt voor het antitype. Dit is eigenlijk ook, en noodzakelijk, een terugblik op de voorbije tijd toen Israël volledig onder het wettelijke verbond viel, en spreekt niet van een zojuist begonnen verandering. Waarop wordt aangedrongen is wat altijd werkelijk aan de orde was, - wat altijd in het hart van God voor hen was geweest: wat in de psalm van het zondoffer naar voren komt als de vrucht van het kruis, de Heilige die de lofzangen van Israël bewoont. Zou minder dan dit Hem voldoening kunnen schenken? - het hele hart van Hem, en het hele wezen vervuld met de vreugde van wat het in Hem gevonden heeft.

4. Het praktische leven zal zijn zoals het hart is, en de tweede tafel van de wet zal het geluk van de eerste delen. Hiertoe gaat de Heer nu over. Een onvruchtbaar beroep kan, helaas, bestaan uit haat tegen correctie en verachtelijke verwerping van de woorden van God; het hart vindt zijn heimelijke verrukking in datgene waarin geen openlijke overgave mag zijn, want er zijn hekken om de mensen heen gezet die dit kunnen verhinderen. De tong zal altijd vrijer zijn dan de stappen hier, en laten zien waar het hart op gericht is. Maar als

de mond losgelaten wordt in het kwaad, zal de tong deze vrijheid bedekken met bedrog. Niets lijkt vaak meer op gerechtigheid, dan wat in werkelijkheid de stem van laster is, - nooit ver verwijderd van het klaar verkondigen van andermans kwaad, terwijl dit in werkelijkheid zo wordt verblijd. Het uitglijden van de rechtvaardige wordt gebruikt tegen de gerechtigheid, vaak om de standaard ervan praktisch te verlagen, en datgene te begunstigen wat dit niet is.*

{* Dit twintigste vers geeft ons op de duidelijkste manier de zonde tegen het vijfde gebod (van de tweede tafel der wet), en rechtvaardigt zo zijn numerieke plaats als vijfde vers van het vierde deel van de psalm. Maar ik kan het niet verder karakteriseren, en voel dat dit niet tot de kern van de zaak doordringt. Waarom is dit vijfde gebod zo? Waarschijnlijk moeten we nog meer leren over de symboliek van het getal zelf; zoals we sinds het begin van deze studie van de Psalmen hebben geleerd over andere getallen: hun volle betekenis is nog niet uitgeput.}

Dit alles vindt plaats onder het oog van God en zonder dat Hij ingrijpt; het geduld van de goddelijke regering wordt verkeerd gelezen alsof het onverschilligheid was - verkeerd gelezen, helaas; niet alleen aan de kant van de goddelozen; maar ook de oorzaak van ernstige oefening aan de kant van de rechtvaardigen, die eronder lijden. Maar de goddelozen geloven gemakkelijk dat het onverschilligheid is; want het is even natuurlijk voor goddelozen om in goddeloosheid te geloven, als het voor goedheid is om in goedheid te geloven. De beschuldigingen tegen de rechtvaardigen zijn dus niet altijd louter kwaadwilligheid. De huichelaar gelooft gemakkelijk in de huichelarij van anderen; de bedrieger kan de eerlijkheid doorzichtig maken in

een spiegel waarin hij alleen bedrog ziet. De wereld kende Christus niet, en heeft God nooit gekend, - kan Hem met al haar zoeken niet vinden; en toch 'is Hij niet ver van een ieder van ons.'

Zo ook hier: 'Deze dingen deed gij, en ik zweeg; gij dacht dat ik net zo was als gijzelf.' Maar de grens van het geduld is bereikt: 'Ik zal u berispen en hen voor uw ogen in stelling brengen.'

5. De weg en het einde worden in het slotvers duidelijk voor allen geplaatst. Het simpelweg buiten beschouwing laten van God is fataal voor degene die dit doet. Niets anders dan dit is nodig om de veroordeling veilig te stellen; die, als zij langzaam komt, niet minder zeker komt. Anderzijds kan het beste leven niet baten zonder verlossing. Wij hoeven in het boek Psalmen niet de volledige verklaring van het evangelie te verwachten, zoals wij dat kennen; ook zou dit niet de juiste plaats zijn om het te vinden. Maar de noodzaak van verlossing door allen wordt benadrukt, en het wordt duidelijk gemaakt door het contrast met wat zojuist is voorafgegaan, dat dit geen louter tijdelijke bevrijding is. Het slot is hier een vingerwijzing naar de volgende psalm.

Psalm 51.

De belijdenis van bloedschuld (nationaal van het bloed van Christus; waaronder zij nog redding vinden).

Voor de voornaamste musicus, een psalm van David: toen Nathan de profeet tot hem was gekomen, nadat hij bij Bathseba was binnengegaan.

De eenenvijftigste psalm is een geestelijk raadsel. Bisschop Horsley heeft bijna een eeuw geleden terecht opgemerkt dat het 'de boetebelijdenis van de bekeerde Joden' is. Hij voegt eraan toe: 'Het onderwerp van deze psalm kan geen verwijzing hebben naar de Hebreeuwse titel die eraan voorafgaat; omdat David, verontreinigd door overspel en moord, niet kon zeggen: Tegen U alleen heb ik gezondigd; en omdat het gebed voor de herbouw van de muren van Jeruzalem een ongepast verzoek zou zijn geweest in de dagen van David. De toepassing van de psalm op het herstelde, berouwvolle Israël spreekt voor zich. Ik zie deze eenenvijftigste psalm als een vooraf samengestelde vorm van boetvaardig gebed, eerder ontworpen en voorbereid door Oneindige Wijsheid voor het gebruik van boetvaardig en gelovig Israël; in de gevaarlijke tijden van de laatste dagen.'*

{*Geciteerd uit Coleman's 'Revision of the Book of Psalms,' p. 130.}

Hoewel we deze profetische visie veilig kunnen aanvaarden, omdat ze overeenkomt met het hele karakter en de reikwijdte van het boek; en perfect past bij de plaats waar we haar aantreffen, is de negatieve kant van de verwerping van de Hebreeuwse titel lang niet zo duidelijk; en zeker gevaarlijk bij het aannemen van een principe dat een dergelijke moeilijkheid een reden maakt voor correctie van de tekst van de Schrift. Anderen, die de psalm als een echte psalm van David beschouwen, veronderstellen liever dat de laatste twee verzen een 'latere, misschien liturgische, toevoeging zijn.'* Maar wat is de waarde van zulke speculaties over naamloze auteurs? Men zal zeggen

dat er niet dezelfde zekerheid is over de titels van de psalmen als over de psalmen zelf; en dat de Septuagint veel verschillen vertoont.**

{*Zie Moll, in Lange.

**Hier komt het echter overeen met het Hebreeuws.}

Toch hebben we tot nu toe gemerkt dat de Hebreeuwse titels zichzelf aanbevelen door hun algemene geschiktheid; soms hebben ze een unieke betekenis, zoals die van de tweeëntwintigste. Het is waar dat het verband tussen Davids zonde met Bathseba en de profetische toepassing op Israël in de laatste dagen moeilijk te traceren is. Ook lijkt het er niet op dat er een typische betekenis zat of kon zitten in deze vreselijke smet op de geschiedenis van de koning. Maar er kan een verband zijn van andere aard; en er lijkt geen moeilijkheid te zijn wat betreft de details van de geschiedenis, hoewel hier 'bloedschuld' de enige gespecificeerde zonde is. Het vierde vers, waartegen bezwaar wordt gemaakt, is er geen; en wat betreft het slotgebed: kunnen we zeggen wat de grens is van de visie van een profeet bij het voorspellen van de toekomst?

De psalm is op meer manieren raadselachtig dan dit; nee, hij zit vol met diepe betekenissen waar weinig meer dan een hint naar wordt gegeven. Wanneer we de hedendaagse toepassing ervan in oenschouw nemen, is dit niet zo vreemd. In de tussentijd is het een mysterie voor het geloof; maar met Christus aan ons geopenbaard, is de sleutel van alle mysteries in onze hand.

De psalm is overal een gebed, - de uitspraak van een menselijke stem, zoals die van de laatste psalm grotendeels een goddelijke is. Hij beantwoordt de uitdaging daar met de belijdenis van zonde;

maar de zonde die hier wordt beleden lijkt geen direct antwoord op de aanklacht daarvoor. Er zijn echter andere verbanden tussen de twee psalmen: 'Dezelfde afschrijving van het uitwendige offer,' zegt Delitzsch, 'die in Psalm 50 tot uitdrukking komt, vindt zijn uitdrukking in Psalm 51; die de eerste aanvult; naarmate hij de vergeestelijking van het offer uitbreidt tot het offer voor de zonde.' Maar deze vergeestelijking moet zorgvuldig overwogen worden, en beheerst worden door de geïnspireerde canon van Psalm 40:7, die wij reeds overwogen hebben: 'In het boekdeel staat van Mij geschreven.' Evenmin kunnen we Cheyne's bewering aanvaarden dat de psalmist een andere offertheorie heeft dan de schrijver van Psalm 1. Op zulke manieren, die de Schrift van ons wegnemen, hoevelen volgen elkaar op, volgens de grillen van het moment; vandaag! Maar laten we de psalm bestuderen.

1. De psalmist begint met de uitdrukking van een diepe overtuiging, die niet zonder begeleiding is van een geloof dat in God zelf datgene ziet wat beantwoordt aan de nood waarvan de ziel zich bewust is geworden. Hij smeekt om genade van Hem bij wie de fontein der genade is; overvloed van barmhartigheid en liefdevolle vriendelijkheid; dat Hij daarom handelt in overeenstemming met Zijn eigen natuur en zijn opstanden uitwist. Hij noemt deze met een sterke naam, die de uiterlijke handelingen met hun ware karakter stempelt als voortkomend uit een geest van rebellie, - geen gebrekkige gehoorzaamheid, maar opstandigheid. Hij bidt om volledige verwijdering van dit alles als verontreiniging, - om grondig gewassen te worden van zijn perversiteit, en gereinigd van zijn zonde. Hij geeft aan hoe bewust hij ervan is: zijn zonde is altijd voor zijn ogen. De ervaring ervan heeft hem gebracht waar zijn opstandige

geest vernederd is om elk woord van God als rechtvaardig te beseffen, en de geest die zelfs over de almachtige Maker van de mens zou oordelen, is vernederd en afgebroken voor Hem.

‘Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd’ geldt nooit in absolute zin voor elke zonde die de mens kan begaan. Wij zijn te nauw met elkaar verbonden in de wereld om dit mogelijk te maken. Als ik een andere god heb dan Jahweh; doet dit niemand kwaad dan mijzelf? Als ik Hem verlaag door een afgod of Zijn Naam ijdel gebruik, is er dan geen reflexmatige invloed van zulke daden op anderen om mij heen? Wie kan dit zeggen of geloven als hij werkelijk tot zonde is veroordeeld? En vooral de mens die moet pleiten voor bevrijding van de schuld van bloedstorting!

Aan de andere kant, zoals Delitzsch goed zegt: ‘Elke relatie waarin de mens staat tot zijn medemensen, en tot de geschapen dingen in het algemeen, is slechts de manifeste vorm van zijn fundamentele relatie tot God.’ op elk punt waarop wij Zijn schepselen raken, raken wij God zelf; elke slag die hen wordt toegebracht, wordt Hem toegebracht, zoals gehoorzaamheid aan Hem een harmonieuze relatie tot al Zijn schepselen noodzakelijk maakt. De schuld van elke zonde is fundamenteel dezelfde, opstand tegen God: dit is; in ware zin; de enige zonde.

2. In de volgende vier verzen vinden we de omvang en het karakter van de benodigde verlossing. Hier begint de psalmist met de verdorvenheid van de oorsprong; ten aanzien waarvan Job de plechtige vraag stelt: ‘Wie kan uit een onreine een rein ding voortbrengen?’ Dit wordt vaak aangevoerd als een grote verontschuldiging, zoals we wel weten; maar een ontwaakt geweten kan zich hiermee niet tevreden stellen.

Hier komt het om aan te tonen hoe groot de redding is die nodig is. Zoals de apostel in Romeinen begint met persoonlijke zonden en het oordeel daarover, niet over de val van Adam; maar daarna; waar hij ingaat op het onderwerp van de volledigheid van de remedie, dan begint hij met Adam en de verdorvenheid van onze natuur (Rom. 5:12; sq.).

Zo zullen wij het hier ook vinden: ‘Zie,’ zegt David, ‘in verdorvenheid ben ik geboren,’ - met een morele draai ‘en in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen’ - niet in het paradijs, maar daarbuiten. De zonde is dus een melaatsheid, een overdraagbare ziekte; - als het ware in het bloed; en er is een geneesmiddel met overeenkomstige energie voor nodig. God verandert het in een overeenkomstige zegen. De ‘inwendige delen’ zijn de teugels, de nieren; - verborgen in het midden van het lichaam en omhuld met vet, - het eigenlijke type van uitscheidingsorganen; want dit is hun hele functie. In hen wordt voortdurend het bloed gezuiverd van wat, indien bewaard, het leven zou vernietigen. Hun speciale relatie is met de processen van voeding en vertering; en zo presenteert hun werk voor ons de duidelijkste analogie met dat werk van morele discriminatie en afwijzing van het kwaad dat onder toezicht van het geweten plaatsvindt in de stille kamers van meditatie in de innerlijke mens. Daar verlangt God ‘waarheid’ of standvastige trouw; en in het verborgen deel doet Hij ons ‘wijsheid’ (chokhma) kennen; het gebruikte woord is er een ‘toegepast op het onderscheid van goed en kwaad’ (Wilson).

Zo zien we hoe God in zijn soevereiniteit over alle dingen deze nauwe en noodzakelijke kennismaking met het kwaad in het binnenste van ons wezen verandert in een oefening van onze geestelijke zintuigen

om het te onderscheiden van wat van God en goed is (Hebr. 5:14). Wisten wij maar beter welke ‘oefening’ ons tot ingewijden zou maken in dit werk van geestelijke onderscheiding! Hier begint de nieuwe natuur zich te manifesteren in de verlevendiging van het geweten als het hart zich tot God wendt. Gezegend gezicht, de tedere gevoeligheid van een nieuw geborene, zo uitgezocht en geoefend, ook al is het evangelie nog niet zo bekend dat het rust geeft voor God! en dat is de toestand hier.

Maar we komen nu tot het evangelie, hoewel op die versluierde manier waarin het Oude Testament noodzakelijkerwijs zo veel sprak, en nog steeds, zoals in deze hele psalm, in de taal van het gebed om de zegen; nog niet als het realiseren ervan. ‘Reinig mij met hysop, en ik zal rein zijn; was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.’ Hier wordt niets genoemd dat werkelijk kracht had om te reinigen, zelfs niet in het Mozaïsche ritueel! De hysop was natuurlijk alleen datgene waarmee de werkelijk reinigende besprenkeling werd uitgevoerd. Het werd gebruikt om het bloed van het pascha op de deurposten te sprenkelen (Ex. 12:22). Het was datgene wat, samen met ceder en scharlaken, met de levende vogel in het bloed van zijn soortgenoot werd gedoopt, dat vervolgens op de melaatse werd gesprenkeld; om hem te reinigen (Lev. 14:6; 7). Het werd gebruikt in het geval van iemand die verontreinigd was met de doden om het water der reiniging op hem te sprenkelen (Num. 19:18). Er is geen ander gebruik van hysop in het Oude Testament; en het moet hiernaar verwijzen.

Het is niet moeilijk te bepalen wat hier bedoeld wordt. Het pascha is uitgesloten. Naast de relatie met één speciaal feest, waardoor het

nauwelijks geschikt is voor een individueel geval als dit, werd het bloed van het paaslam niet op de persoon gesprenkeld, maar op de deurposten van de huizen waar het feest werd gehouden. Van de twee andere gelegenheden lijkt de besprenkeling op de melaatse het meest geschikt voor het geval van iemand die zo diep door de zonde is aangetast; en in een toestand die zo natuurlijk ongeneeslijk is; zoals het vijfde vers heeft aangetoond. In het geval van de melaatse heeft de hysop echter geen duidelijk verband met de reiniging: hij wordt eenvoudigweg in het bloed gedoopt, samen met de ceder, het scharlaken en de levende vogel, en dan wordt alleen gezegd dat 'hij' - de priester - 'zal sprenkelen'.

Daarentegen komt in de verordening van de rode vaars (Num. 19) de hysop weer onmiskenbaar naar voren, zoals bij het pascha, als het middel om het bloed te besprenkelen; terwijl dit, in tegenstelling tot het pascha, op de persoon wordt gesprenkeld; om hem te reinigen. Zo zou de verwijzing in de psalm natuurlijk hiernaar zijn. De verontreiniging met de doden is dus uitdrukkelijk wat hier voor ons staat; terwijl de bevrijding die gezocht wordt van de bloedschuld (in het veertiende vers) ons laat zien hoe ver de zaak hier verder gaat dan de gewone verontreiniging. De vinger wijst als het ware in een bepaalde richting om ons te laten zien waar het om gaat, maar er is nog steeds een raadsel op te lossen: hoe kan de wet van de rode vaars van toepassing zijn? Was die ooit verordend voor reiniging van de schuld van bloedstorting? Het enige antwoord dat gegeven kan worden is noodzakelijkerwijs ontkennend.

De waarheid is dat de wet noodzakelijkerwijs niet aan het geval voldoet. Geen enkel offer was, of kon worden, verordend om de schuld van moord weg te nemen.*

{*Zie de aantekeningen over het zondoffer, Lev. 4.}.

De ziel werd hiervoor alleen op de soevereine barmhartigheid van God geworpen. De typen hier, zoals zojuist gezegd; wijzen misschien in een bepaalde richting, maar dat was alles. Het ene opperste offer, dat gebracht zou worden door Hem van wie alles 'in het boek geschreven staat', beantwoordt alleen alle vragen; brengt het geweten tot rust; zuivert de ziel 'om de levende en ware God te dienen'. Daarom is de mislukking van alle typische offers in zo'n geval als dit vol van onderricht en zegen. De zondaar werd hier gebracht van aangezicht tot aangezicht en alleen gelaten met God; de typen als vingers die wijzen naar datgene wat zij niet konden doen - uitdrukkelijk ontkennend dat er deugd in hen was.

Zo staat de psalmist hier buiten de wet: van God en niet van de mens moet de loutering komen; en toch ook met een duidelijke verwijzing naar de wet, die ons daarheen stuurt voor onderricht. Zo bezien kan het type van de rode vaars, met zijn bekende onbekwaamheid om ons meer te geven dan de schaduw - 'niet het eigenlijke beeld' - ons toch helpen het eigenlijke beeld te vinden.'

Op deze manier moet een andere schijnbare mislukking zorgvuldig worden bekeken. De verordening van de rode vaars was voor het herstel; eenvoudig, van een verontreinigde persoon. Het spreekt in geen enkel opzicht over het voor het eerst tot God brengen van een ziel. Maar het geval hier, zoals wij het zien, is dat van zielen

die voor het eerst tot God worden gebracht; en deze twee dingen - de redding van een zondaar en het herstel van een heilige - zijn natuurlijk heel verschillende dingen: hoe moeten wij dit verschil met elkaar verzoenen? of wat moeten wij daaruit leren?

Als versterking van de verwijzing naar het type is het feit dat de zonde in kwestie Davids zonde is, zeer veelzeggend en nuttig. Het onderwerp zelf van de psalm is dan immers het falen en herstel van een heilige: want ondanks de enormiteit van zijn overtreding zou niemand eraan twijfelen dat David dit was. Het bedoelde type wordt dus werkelijk in harmonie met het thema van de psalm.

Maar leidt het ons niet af van de toepassing die wij ervan gemaakt hebben? Als het van toepassing is op Israël in de laatste dagen en hun belijdenis van de vreselijke moord op de Zoon van God, die tot hen gezonden is; is dit niet de tijd van hun bekering tot God en het binnenbrengen in een nieuwe plaats van zegening, en niet hun herstel als heiligen naar een staat van zegening die zij voorheen genoten? Hoe kan 'Herstel mij de vreugde van Uw heil' een gepast gebed in hun mond zijn?

Denk er nog eens over na, en deze tegenstrijdigheid zal verdwijnen. Want hoewel het ongetwijfeld waar is dat die generatie dan voor het eerst tot God wordt gebracht; - hun zal in elk opzicht slechts de redding van zondaars zijn; - toch, als we bedenken dat dit Israël is dat de Heer zoekt, zullen we beseffen dat het, wat de natie betreft, in feite een geval van herstel is. De twee zaken zijn in dit geval dus niet met elkaar in tegenspraak. Als Israëls zonde, de verwerping van hun Messias kijkt terug op hun nationale geschiedenis.

Uit deze kijk op het type ontstaat een andere harmonie. De verordening van de rode vaars voorzag in de reiniging van iemand die verontreinigd was met de dood; niet een nieuw offer, niet het opnieuw vergieten van bloed, maar een herhaling van een offer dat al eerder was geofferd; - voor zover wij weten; eens voor altijd geofferd. Hoe treffend is hier de overeenkomst tussen het type in kwestie en Israël aan het einde van haar lange woestijnreis, gereinigd door een offer dat lang tevoren was geofferd! In feite door diezelfde dood aan haar goddelijke kant, waarvan zij aan haar menselijke kant de verantwoordelijke en schuldige instrumenten waren! Zo vinden we in deze toepassing van het water der reiniging dezelfde erkenning van een tijdsverloop tussen het offer en de reinigende werking ervan, als we vinden in het type van de verzoendag en zijn verordening van de twee bokken (Lev. 16, aantekeningen).

Het is dus zeker de stem van Israël die gehoord wordt in de uitroep: 'Zuiver mij met hysop, en ik zal rein zijn.' De hysop zelf kan spreken van Christus als mens op de laagste plaats. Het wordt zo gebruikt in contrast met de ceder (1 Koningen 4:33) als het type van kleinheid; - 'de hysop die uit de muur groeit,' - terwijl het, net als bij de shittah-boom (of acacia), groeit in de wildernis, als een 'wortel uit een droge grond,' - groeit inderdaad in de spleten van de rots en de droogste plaatsen. Als het een kappertje is, zoals Royle en Tristram overeenkomen, dan heeft het, net als het hout van Schittim, de doornen van de vloek op zich. Daarentegen is zijn naam misschien afgeleid van een woord dat 'schijnen' betekent. Men zou verwachten dat de hysop in dit verband ons enige herinnering aan de Heer zou geven: 'Reinig mij met hysop en ik zal rein zijn.' Hoe zalig om dan gezegd te worden door een arme zondaar; en toch is het slechts

vertrouwen in Gods werk dat, zoals het moet zijn, goed gedaan is: 'Was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.'

Evangelie is dit, en hij beseft het als zodanig: 'Doe mij vreugde en blijdschap horen, opdat de beenderen die Gij gebroken hebt, zich verblijden. Het is nog maar een gebed, maar wel een goddelijk geleerd gebed. Ook wij, als het evangelie 'goed nieuws' is, zouden de vreugde van het evangelie moeten hebben; en gezond; geneeskrachtig is het; zelfs voor verbrijzelde beenderen. 'De vreugde van de Heer is uw kracht.'

Maar we gaan verder om dieper in te gaan op dit innerlijke werk.

3. Het derde gedeelte leidt ons, zoals we hebben leren verwachten, naar het heiligdom; en spreekt daarmee natuurlijk over de heiliging die nodig is voor de tegenwoordigheid van God. Maar in het eerste vers worden we eraan herinnerd dat dit zich wortelt in, en opbouwt door, de kennis van volledige aanvaarding. 'Verberg Uw aangezicht voor mijn zonden,' zegt hij, 'en wis al mijn verdorvenheden uit.' Hij mag geen wolk hebben op dat heerlijke Gezicht, waarin hij overweegt te kijken. Want dit is het leven van de heiligheid zelf, de openbaring van God aan de ziel, de betoverende vreugde waarover de apostel sprak: 'of wij buiten onszelf zijn, het is voor God' (2 Kor. 5:13). Maar dit zou onmogelijk zijn als in die heilige Aanwezigheid ook maar één vlek van zonde te ontdekken zou zijn. Hier wordt deze gedachte alleen negatief en als gebed uitgedrukt: maar hij weet goed dat er geen vlek gevonden mag worden. De christen vindt het gerealiseerd in positieve 'aanneming in de Geliefde', waarbij alle waarde van Christus hem wordt toegerekend. Zelfs de gedachte aan een 'verborgen gelaat' is dit niet waard. Het Gezicht straalt van

stralende waardering voor Hem in wie wij vertegenwoordigd zijn, en vindt onveranderlijke, onveranderlijke volmaaktheid. Geen wolk kan over deze hemel komen, behalve als ongeloof hem verduistert. De sluier is gescheurd die dit zo lang verhinderde; nu, zegt de apostel, 'laat ons naderen.'

'Laat ons naderen'! Wat is er nodig aan vermaning? Hier is Hij, die alles kent, en zonder wie de 'buitenste duisternis' van de hel is! God, Schepper, Behouder, Verlosser van de mensen, - Licht, Leven, Liefde, - geopenbaard in Christus, Zijn liefdesgeschenk aan ons, - opent voor ons het heiligdom van Zijn Aanwezigheid. Het is niet alleen mogelijk om dichterbij te komen; daar waar Mozes niet kon, en serafs hun gezichten versluieren; maar God heeft ons binnengebracht, - en ons een verblijfplaats gegeven in het allerheiligste; vrij recht van burgerschap in het Nieuwe Jeruzalem van God. Hier is het geoorloofd te begeren en te bezitten, voor zover het geloof kan doordringen, - Gods woord is de inventaris van alles wat Hij ons rijkelijk heeft gegeven om te genieten; Zijn Geest in ons 'doorzoekt de diepe dingen van God', zodat wat 'het oog niet heeft gezien, noch het oor heeft gehoord, noch in het hart van de mens is opgekomen', Hij 'ons heeft geopenbaard door zijn Geest', 'opdat wij zouden weten wat ons door God uit vrije wil is gegeven'. (1 Kor. 2.) Hebben wij na dit alles nog vermaning nodig om er zelf over te beschikken, of om ons te richten tot Hem die ons heeft genaderd?

Wat belemmert ons? Wat belemmert iemand van ons? Niets, laten we het duidelijk zeggen, maar gebrek aan hart; en ongeloof dat daarmee gepaard gaat, - gaat ervoor, en komt er ook uit voort. 'De visie van allen is u geworden als de woorden van een verzegeld boek, dat men

aan een geleerde overhandigt, zeggende: Lees dit, bid ik u, en hij zegt: Ik kan het niet, want het is verzegeld; en het boek wordt overgeleverd aan hem die niet geleerd is, zeggende: Lees dit, bid ik u, en hij zegt: Ik ben niet geleerd.’ (Jes. 29:11; 12.)

Maar we zijn verder gekomen dan onze psalm. De psalmist beseft ten minste, zoals gezegd, dat Gods aangezicht - God zelf - zijn enige noodzaak is; en dat één zonde, door het heilig oog onderscheiden, voor Hem onmogelijk zou zijn om verder te gaan. Beseft hij niet iets van wat de as van het zondoffer betekent, waarmee hij zojuist in werkelijkheid heeft gevraagd om gezuiverd te worden? Wij weten dit tenminste goed. Maar naast de noodzaak van een offer is er ook behoefte aan een eerste werk, dat niemand anders dan God kan verrichten; - waarvoor niets minder nodig is dan de kracht van de Schepper: ‘Scep in mij een rein hart, o God, en vernieuw een standvastige geest in mij.’ En wij hebben geleerd dat wij ‘in Christus Jezus geschapen zijn tot goede werken, die God tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen’ (Ef. 10).

Hij spreekt niet formeel over de nieuwe geboorte; noch was dit duidelijk bekend tot de tijden van het Nieuwe Testament; maar hij wanhoopt aan enige effectieve verandering door enige inspanning van hemzelf; hij, net als de apostel, wendt zich met een zucht van angst af van een onpraktisch ‘lichaam van de dood,’ om een Bevrijder buiten zichzelf te vinden. Om een ‘rein hart’ te bezitten, voor wie hij ontdekt heeft dat hij is, moet God ‘een schepping scheppen’; en voor de psalmist als voor ons, moet het licht van de hemel worden gemaakt om uit te breken in zelf-onthullende, God-onthullende kracht; over de gistige verwarring van de dorre en rusteloze diepte.

O gezegend en schoon Licht van de hemel; hoewel Gij ons slechts de woede toont van de ongetemde deining van passie en onrust! Zelfs zo is de gemeenschap begonnen, hoewel grillig, met God. De ziel begint de kant van Hem te kiezen, zelfs tegen zichzelf; en daar, veronderstel ik, is een 'rein hart' begonnen. Maar een 'vaste [of gefixeerde] geest' gaat verder dan dit, juist in de verwijdering van die grilligheid: het hart is in rust voor de gemeenschap als het kalme meer dat de hemel weerspiegelt. Maar we missen hier het christelijke hoe hiervan: de noodzaak wordt gevoeld, maar de wijze van verwezenlijking is niet bekend.

Het volgende vers toont de gelovige, maar ook het conflict met de twijfel. Hij bidt om niet verstoten te worden van de goddelijke tegenwoordigheid. Hij heeft die gekend, maar kent niet de voorwaarden van haar bestendigheid. Veel christenen kennen die vandaag niet. Zo bidt hij ook: 'Neem Uw Heilige Geest niet van mij weg'; en velen zouden daarover in doodsangst verkeren. Aan de koning van Israël hoeft men niets bijzonders te denken. Voor het hele werk van God in de ziel was de Heilige Geest altijd nodig; in elke heilige van elke tijd. De Geest van God als inwonend in de christen; de Geest van aanneming waardoor wij roepen: Abba, Vader, en de doop van de Geest waardoor het lichaam van Christus wordt gevormd; - dit zijn kenmerkende zegeningen van de bedeling waartoe wij behoren (Joh. 14:16-17; Gal. 4:1-6; Hand. 1:5; 1 Kor. 12:13). De Geest van God zelf kon David zo'n gebed als dit leren; voor ons zou het ongeloof zijn het uit te spreken; want door de Geest zijn wij verzegeld tot de dag van de verlossing (Ef. 4:30).

Maar hoe waarderen wij zegeningen die zo onschatbaar zijn? Het ademen naar God zelf, zo kenmerkend als het is voor het Boek der Psalmen, zou wel eens de kilte van onze harten in het zicht ervan kunnen beschamen. Waar zijn de zielen die hijgen en verlangen naar de aanwezigheid van God zoals deze mannen uit een andere en donkere tijd? Wij mogen sommige van hun gebeden niet gebruiken, en mogen God danken dat wij dat niet doen; ja; maar ademen wij hun verlangen? Of zullen wij de mensen laten denken dat de toename van kennis en het besef van genade het hart verkillen; en dat hoe overvloediger God ons liefde heeft getoond, hoe minder Hij moet worden bemind?

Opnieuw roept de psalmist: -

‘Herstel mij de vreugde van uw heil en laat een gewillige geest mij ondersteunen. Want zwaarte van hart verzwakt zowel wandel als werk; de vreugde van de Heer geeft kracht en moed. We mogen emoties niet licht opvatten. Onze zorg moet zijn dat zij gerechtvaardigd wordt door kennis en verbonden wordt met praktische resultaten. ‘De vrucht van de Geest is liefde, vreugde, vrede’ (Gal. 5:22); maar dan ‘lankmoedigheid, zachtmoedigheid, goedheid, trouw, matigheid;’ volgen deze op en ondersteunen ze.

Zo wordt hier ook het praktische resultaat beloofd: ‘Ik zal opstandigen Uw wegen leren, en zondaars zullen tot U terugkeren.’ Israël zal in feite de naties leiden in gehoorzaamheid. Israël zal Jizreël worden, ‘het zaad van God.’ ‘En Ik zal haar voor Mij op de aarde zaaien’, zegt de Here God (Hosea 2:23).

4. Het thema van het tweede deel van de vorige psalm komt nu weer naar voren; maar van een andere kant. Het falen van de offers wordt nu verkondigd door de lippen van de mens, de zondaar die ze heeft zien falen in zijn eigen nood, en de goddelijke betekenis van dit falen beseft. De psalmist keert terug naar de gedachte aan zijn eigen zonde, die hij nu duidelijk benoemt, en waarvan alleen God de verlosser kan zijn. Als de God van zijn redding, zal zijn tong zijn gerechtigheid bezingen. Dit lijkt te evangelisch, als we het opvatten in de Paulinische betekenis van Gods gerechtigheid geopenbaard in het evangelie, waarvan we echter een noot hebben gehoord in de tweeëntwintigste psalm. Maar om de diepte van een geïnspireerde uitspraak af te meten aan de intelligentie (echt of verondersteld) van de schrijver, zou een dwaasheid zijn die God werkelijk buiten Zijn Woord zou laten, en de betekenis ervan voor ons vaak tot een onpraktisch doel zou maken.

Hij heeft in het begin van de psalm gepleit voor barmhartigheid volgens de bekende ontferming van God, dat wil zeggen in overeenstemming met Zijn eigen karakter. Dit is dan reeds de 'gerechtigheid', waarvan hij zal zingen wanneer hij bevrijd is; en de gerechtigheid waarover gesproken wordt is dus als de God van zijn redding. Het kruis is de volledige verklaring hiervan, en dat is, zoals we gezien hebben, ook in de psalm, hoewel versluierd onder het type waarnaar daarin verwezen wordt. Vervolgens spreekt hij opnieuw over het getuigenis dat in feite hersteld Israël zal geven tot Zijn lof, wanneer hun stomme lippen geopend zullen worden.

Nu komt de afwijzing van wettelijke offers. 'Want gij begeert geen offer, anders zou Ik het geven: Gij hebt geen lust in brandoffers.'

In feite, zoals reeds gezegd is, kon er voor de zonde geen worden voorgeschreven als deze, hetgeen de absoluutheid van deze afwijzing dan ook zeer beperkt. Hier konden de 'offers van God' alleen 'een gebroken geest' zijn! Niet alsof dit het ware antitype was van de wettelijke offers, een veronderstelling waarvan een uitdrukkelijke ontkenning is gegeven in de woorden van Christus Zelf door Zijn Geest in de veertigste psalm: 'In het boekdeel staat van MIJ geschreven.' Evenmin kan een gebroken geest de rechtvaardiging zijn van Gods genade in de verlossing, hoewel het de voorwaarde kan bepalen die moreel noodzakelijk is voor de aanvaarding van de zondaar. En dit is de enige mogelijke gedachte hier.

Dat zou geen gebroken geest zijn die zichzelf zou kunnen schatten als hebbende verzoenende waarde in de ogen van God. Het is juist de belijdenis van zonde en waardeloosheid die het voor Hem mogelijk maakt om in barmhartigheid binnen te komen; en op deze manier kan het tot God komen inderdaad alle zekerheid hebben die het brengen van offers verzekerde in die gevallen waarin ze waren voorgeschreven. In deze vergelijking met de wettige offers moet het mislukte schepsel dat zijn plaats inneemt, bij God noodzakelijkerwijs veel zwaarder wegen dan de rituele dienst, en in feite toestaan dat God namens hem binnenkomt. Hij zal handelen naar Zijn hart, en wij kunnen Zijn hart vertrouwen. De zaak is in Zijn hand; en goddelijke wijsheid zal in staat zijn om goddelijke gerechtigheid te behouden in het voldoen aan zo wanhopige toestand. Christus is het antwoord van de wijsheid wat dit betreft: en nu kan inderdaad gezegd worden: 'een gebroken en verbrijzeld hart' - zo staat er letterlijk - 'O God, Gij zult niet verachten'.

5. In het laatste gedeelte wordt openlijk de zaak van Sion bepleit: de plaats waar soevereine genade jegens Israël zal handelen, en dus de plaats van Gods eeuwige rust. 'Doe goed in Uw welbehagen aan Sion: Gij zult de muren van Jeruzalem bouwen. Dan zult Gij behagen hebben in rechtvaardige offers, brandoffers en volle brandoffers; dan zullen zij stieren offeren op uw altaar.'

De stopzetting van de dierenoffers is dan niet geïmpliceerd in wat voorafging; en volgens Ezechiël zullen ze zelfs in de duizendjarige dagen worden geofferd. (Ezech. 43:18-28, Ezech. 45:15-25.) Als dit niet volgens onze gedachten is, moeten we altijd bereid zijn onze gedachten door de Schrift te corrigeren. Het duizendjarig bestaan heeft niet de volmaaktheid van de eeuwige toestand; en de zinnen zullen opnieuw worden aangesproken op een wijze die niet in overeenstemming is met de huidige bedeling van het geloof. Hiervan zijn vele voorbeelden; en er is geen zekerder manier om in verwarring te raken in onze gedachten dan door te oordelen over wat geschikt is voor de ene bedeling door de overeenkomsten van een andere. De numerieke structuur schijnt hier inderdaad de bevestiging van het offer te benadrukken, zoals eerder de mislukking ervan; en beide dingen zijn geschikt, elk op zijn plaats. Hun handhaving en herleving zijn, zonder twijfel, Gods getuigenis aan de wereld van Zijn weg van aanvaarding en zegening ooit, waarmee het ongeloof zo veel spot heeft gedreven. Zoals de karkassen van de vijanden (Jes. 66) in hun ondergang voor de ogen van de mensen het openlijke getuigenis zullen zijn van het oordeel van de hel voor de goddelozen, - van dat Gehenna waarvan het reeds de illustratieve beelden heeft geleverd, - en zoals de stad van God het eeuwige getuigenis zal zijn van de vreugde van de gezegenden, - zo zal het in de ogen van de Heer goed

zijn om dit herdenkingsgetuigenis te hebben van de weg waarlangs de vreugde van Zijn gunst kan worden gerealiseerd of bereikt.

Zo zullen deze offers nu 'offers der gerechtigheid' zijn, omdat zij worden gebracht met een waarachtig hart en met 'in onschuld gewassen handen', zoals David het elders heeft uitgedrukt (Ps. 26:6). En de hele teneur van deze slotverzen bevestigt het profetische karakter van de psalm als de nationale belijdenis die de noodzakelijke voorwaarde zal zijn voor nationale zegen. Dit maakt ook het verband duidelijk met de vorige psalm, die zeker een goddelijke uitdaging is van de natie en van de gedachte dat offers zonder gerechtigheid aanvaardbaar zouden kunnen zijn voor God. De twee psalmen samen geven ons de dubbele controverse tussen Israël en de Heer, waarover het tweede deel van Jesaja (de tweede Jesaja van de rationaliserende critici) uitvoerig handelt - de controverse over de wet en over Christus; over het Oude Testament en over het Nieuwe. Men zou zich kunnen voorstellen, uit de wijze waarop deze hier worden voorgesteld, dat het vragen zouden zijn die bij het herstelde Israël in deze zelfde volgorde aan de orde komen, en dat zij hier in de tegenwoordigheid van de ware Jozef zijn geweest, die zich aan zijn broeders heeft geopenbaard; maar het kan ook zijn dat de volgorde alleen op de geschiedenis is gegrond, en niet zelf in de toekomstige geschiedenis in vervulling gaat.

Onderverdeling 2.

(Ps. 52 - 60.)

Stappen op weg naar bevrijding.

De tweede onderverdeling van het tweede boek spreekt, evenals die van het eerste, uitvoerig over de Antichrist, zoals de numerieke plaats ervan ons zou kunnen doen verwachten; maar het gaat verder, overeenkomstig het karakter van het boek als geheel, om meer te spreken over de bevrijding, haar gronden en kenmerken. Er zijn slechts twee afdelingen, negen psalmen in totaal; het boek haast zich naar de openbaring van Christus zelf, die we niet hier, maar in de derde afdeling vinden.

David is de enige schrijver die genoemd wordt als de componist van deze psalmen; maar de titels worden weer nauwkeurig gevonden om de twee secties van elkaar te scheiden; de eerste vier zijn Maskil psalmen, of psalmen van onderwijs, en de vijf volgende Michtams: elk van deze titels is in perfecte relatie met de inhoud van de serie die zo wordt aangeduid.

Sectie 1. (Ps. 52 - 55.)

De identificatie van de mens der zonde.

De eerste sectie is dus samengesteld uit deze Maskil psalmen, waarvan wij het karakter reeds hebben overwogen (zie Ps. 32 aantekeningen).

Op één uitzondering na (Ps. 54) geven zij alle onderricht over de Wetteloze, de opstandige koning en valse Messias in Israël in de laatste dagen, - precies het onderwerp waarover de 'geest die wijsheid bezit', de Maskil onder de mensen, in Openb. 13:18 moet nadenken. 'De identificatie van de wetteloze' is daarom het algemene thema van dit eerste deel.

Psalm 52.

De sterke man die God niet tot zijn kracht maakte.

Aan de hoofdmusicus: Maskil van David; toen Doeg de Edomiet kwam en het Saul vertelde, en tot hem zei: David kwam naar het huis van Ahimelech.

De tweeënvijftigste psalm schildert hem eerst in dit onafhankelijke karakter. Hij is de machtige, die God niet tot zijn kracht maakt'; de bedrieger ook, volgens de beschrijving van de apostelen Paulus en Johannes. De laatste merkt hem aan als 'de leugenaar', die de Vader en de Zoon verloochent (1 Joh. 2:22); de eerste (2 Thess. 2:9-11) spreekt over zijn 'komst als naar de werking van Satan, met alle macht en tekenen en leugenachtige wonderen (macht en tekenen en wonderen, van valsheid) en met alle bedrieglijkheid van ongerechtigheid'. Het is daarom logisch dat dit is wat ons in dit eerste 'masker' wordt voorgehouden.

De verwijzing naar de geschiedenis van David is, evenals die in de titel van de laatste psalm, moeilijk te begrijpen. We hebben geen reden om

het daarom te verwerpen, want het wordt opnieuw bevestigd door de Septuagint. Doeg de Edomiet is ongetwijfeld slechts een zwakke vertegenwoordiger van de grote vijand van God en de mens ten tijde van het einde; en toch zijn er duidelijke kenmerken van gelijkenis. De 'Edomiet' zelf impliceert de vijandschap, zo onnatuurlijk als ze is, die haar bitterheid ontleent aan de verbreking van natuurlijke relaties, en dit kan gemakkelijk die van uiterlijke relaties voorstellen die een meer geestelijk karakter hebben, zoals die van Judas tegen de Heer. Dit komt naar voren in de toepassing ervan op de grote laatste vijand in de vierde psalm van deze reeks (Ps. 55). Dan lijkt de herder van Saul misschien heel weinig de machtige man van de huidige psalm; maar door zijn woorden (waarop wordt ingegaan) was hij in feite machtig genoeg om een grootscheepse slachting van de priesterlijke familie te veroorzaken. En het is door zijn woorden dat, zoals reeds gezegd, de Antichrist zal zegevieren, welke 'macht' ook met zijn woorden gepaard gaat. De toespeling op de 'tent' kan ook betekenis ontlene aan de geschiedenis, zoals we zullen zien.

1. De psalm is verdeeld in twee delen, die met elkaar in tegenstelling zijn, waarbij de eerste zeven verzen de uitdaging van het geloof aan deze machtige zijn, terwijl de laatste twee verzen ons de man van het geloof zelf en zijn deel van God geven. De 'machtige man' die de weinige macht die hij heeft gebruikt in bittere vervolging van de heiligen, wordt hier ook in contrast geplaatst met El, de 'machtige' God, wiens eigenschap barmhartigheid is - barmhartigheid die dagelijks voortduurt. Hoe gezegend is deze zachte goedheid van de Almachtige. En het wordt ook niet tegengesproken door de aanwezigheid van deze goddeloze zelf: want zelfs zo iemand 'zou de goedheid van God' tot 'berouw' leiden. Het vreselijke einde van

onbekeerd kwaad maakt deze traagheid van handelen met de slechte mens onuitsprekelijk plechtig; terwijl hij het kan gebruiken om 'toorn op te slaan tegen de dag van toorn en openbaring van het rechtvaardig oordeel van God.' Ondertussen weet het geloof dat deze macht van God, met al zijn schijnbare traagheid, de dingen volledig onder zijn controle heeft: zodat 'Hij de toorn van de mens doet loven; en de rest van de toorn zal Hij beteugelen.' Niets ontsnapt aan deze alziende, volmaakte controle, die alle dingen doet samenwerken ten goede, voor hen die Hem liefhebben.

En toch is het 'de dag van de mens' waarin wij ons bevinden; en de mens maakt er gebruik van. Zijn tong is inderdaad zijn machtigste lid, en door zijn woorden kan hij gerechtvaardigd of veroordeeld worden. Helaas is zijn tong, zoals Jacobus verklaart, 'een wereld van ongerechtigheid'; 'gapende diepten' ervan, zoals het hier wordt gezegd, 'zijn tong bedenkt': waarin, hoe gemakkelijk, de onoplettende kan worden opgeslokt. Door de figuur te veranderen, hoewel de implicaties niet minder moorddadig zijn, is deze tong van de goddelozen 'als een scherp scheermes', dat snijdt voordat men er erg in heeft. En uit het hart spreekt de mond: 'Gij hebt het kwade liefgehad in plaats van het goede; leugen in plaats van recht te spreken.' Hoe wordt de grote vijand van de mens in dit alles onderscheiden! Want 'hij is een leugenaar en de vader ervan'. De waarheid dient zijn doel niet, dat wil zeggen de hele, volledige waarheid; hij gebruikt haar graag, voor zover zij kleur en aantrekkelijkheid geeft aan zijn leugen, - een laag vernis over een verrotte binnenkant, - of als een ijsfilm van zuiverheid over zijn spelonkachtige ongerechtigheid, - zelf slechts een misleiding, een lokmiddel, een diepere leugen.

Toch is dit bedrog zelf de bekentenis van zwakheid: kracht die gelijk is aan zijn doel heeft het in ieder geval niet nodig. En deze bekentenis die erin zit, maakt haar zo onverteerbaar voor de trots van de kracht. In haar liefde om te verslinden kan de tong een 'tong van bedrog' worden; maar deze vernedering heeft zij niet lief. Zo draagt zij het getuigenis van haar eigen broosheid en veranderlijkheid met zich mee: het zaad van de sterfelijkheid zit erin, het getuigenis van het oordeel van God over haar; en zo is het voorzien. 'De Machtige zal u eveneens voor eeuwig neerslaan; hij zal u grijpen en uit de tent rukken, en u uit het land der levenden wroeten.'

Er staat hier een uitdrukking die we moeten beschouwen in het licht van de toepassing van de psalm op de goddeloze van de laatste dagen. Moll is het met Delitzsch eens dat de 'tent' waaruit de machtige moet worden geplukt, wordt uitgelegd als de woonplaats van Doeg, met een toespeling op de tent van zijn herder. Een veel oudere toepassing is die van Kimchi, overgenomen door Grier en anderen, op de heilige tent of tabernakel waar Ahimelech diende, en waar we in de geschiedenis vinden dat Doeg 'vastgehouden werd voor Jahweh'. Delitzsch zegt, dat als dit bedoeld was, het 'Zijn tent' zou zijn geweest; maar hoe kunnen we altijd zeker zijn van de taal die een geïnspireerde schrijver geschikt achtte om te gebruiken? Neen, men kan zelfs in de geschiedenis zelf redenen zien voor de minder duidelijke uitdrukking, en veel meer in de profetische verwijzing. Als het toonbrood slechts gewoon brood was toen David werd afgewezen (zie aantekeningen bij 1 Sam. 21), waarom zou het huis van God zelf dan niet minder duidelijk als zodanig worden aangeduid? En als we denken aan de verbinding van de Antichrist ermee in de toekomstige tijd, hoeveel toepasselijker zou dan nog deze verklaring dat het Gods

huis is wanneer het wordt binnengevallen door afgoderij - de gruwel die desolaat maakt - op zijn plaats zijn?

Men kan niet anders dan de woorden hier beschouwen als een nieuwe aanduiding van wat ons in de psalm te wachten staat. Als alleen Doeg in beschouwing werd genomen, zou de toepassing inderdaad zo gespannen kunnen lijken; zoals het over het algemeen misschien wordt beschouwd. Maar we kunnen zien hoe de Geest van God, bij het overdenken van de toekomst, zo'n verband zou kunnen aangrijpen en gebruiken om dat ene belangrijke in de geschiedenis van de goddeloze aan te duiden, dat in zo'n schets als de huidige nauwelijks kan worden weggelaten, en dat toch, in de geschiedenis van David althans, elders niets schijnt te vinden om het te suggereren.

Nu komt de triomf van de rechtvaardigen: 'ook de rechtvaardigen zullen het zien en vrezen, en zullen hem uitlachen. Zie de sterke man, die God niet tot zijn kracht heeft gemaakt, maar vertrouwde op de overvloed van zijn rijkdommen, en zich versterkte in zijn diepe praktijk.' Het laatste woord in het Hebreeuws hier is het enkelvoud van het eerste woord in het tweede vers, en daar vertaald met 'gapende diepten'. De overeenkomst lijkt overeen te stemmen met de gedachte, hoewel in het eerste geval zijn woorden worden bedoeld en in het tweede zijn praktijk.

Zo hebben we zijn zaak samengevat. Het is slechts dat van de gevallen mens 'in het groot geschreven'; 'in eer, hij blijft niet; hij is als de beesten die vergaan.' Hij heeft God van hem weggedaan; hij heeft zijn band met het leven en de zaligheid weggedaan; hij is geen beest, noch komt hij aan zijn einde zoals het beest. Zelfveroordeeld, voor

hem is de ondergang een kwaad dat het beest niet heeft, en dat zich verbindt met de eeuwigheid van zijn geestesnatuur.

2. Het gelovige overblijfsel wordt nu gezien in contrast met dit voorbijgaan van louter menselijke kracht: Maar ik ben als een groene olijf in het huis van God,' - de boom waarin datgene verblijft wat de Geest van God typeert, groen in zijn frisheid van het eeuwige leven, en in het huis van God, wat een andere hulp geeft om die 'tent' te begrijpen waaruit de goddeloze wordt geworpen. Hier wordt het openlijk genoemd, en passend bij de duurzaamheid van alle zegen, een 'huis', niet een 'tent'. Het geloof betreedt het met zeker vertrouwen: 'Ik vertrouw op de barmhartigheid van God voor eeuwig en altijd.' Ook hun lof blijft; en God wordt gekend door Zijn heerlijke Naam. Daarop kan hij voor alle ontwikkelingen van de toekomst wachten en niet vrezen: het is een Naam die goed is voor de aanbeddende heiligen.

Psalm 53.

De voortgang van het kwaad en het afwerpen van God.

Aan de hoofdmusicus, op Mahalath: Maskil van David.

De drieënvijftigste psalm toont ons de groei van het kwaad, zowel in de breedte als in de intensiteit. God wordt hier helemaal afgeworpen, en de goddeloze verzamelt een schare volgelingen achter zich aan.

De titel is merkwaardig en veelzeggend: 'Het is voorafgegaan aan twee psalmen, de drieënvijftigste en de achtentachtigste: 'Aan de

voornaamste musicus op Mahalath. Sommige Hebraïsten hebben gedacht dat het betekende dat de psalm moest worden begeleid door een oud muziekinstrument dat zo'n naam droeg; of dat het, afgeleid van 'Machol', een koorlied aanduidde dat in de Levitische dienst werd gezongen. Maar deze laatste interpretatie zou zeer ongeschikt zijn voor de psalmen in de opschriften waarvan het woord voorkomt. Daar psalm achtentachtig de somberste van alle psalmen is, en psalm drieënvijftig, hoewel met een heldere rand, toch ook een donker beeld is, moet de betekenis van Mahalath, - 'ziekte, verdriet,' - die door Ex. 15:26, moet worden gehandhaafd. Op Mahalath' betekent daar een droevige toon of manier, of het nu is dat Mahalath zelf een naam is voor zo'n klaagachtig soort melodie, of dat het daarmee bedoeld was om het beginwoord van een of ander volkslied aan te duiden. Zodat we Mahalath kunnen beschouwen als gelijkwaardig aan mesto, en piano, of andante.* De beste reden voor deze merkwaardig droevige titel ligt inderdaad in de mystieke geschiktheid ervan voor de psalmen waarvan het het geïnspireerde voorvoegsel is.

{*Delitzsch over de Psalmen.}

'Het moet dus geïnterpreteerd worden als 'op Ziekte', een richtinggevende titel dat de woorden vergezeld moeten gaan van een zachte, droevige, melancholieke klankstroom, in overeenstemming met hun diep droevige toon.*

{*Christus de sleutel van het Psalter. Door een Oxford Graduate.}

De drieënvijftigste psalm is voor het grootste deel een herhaling van de veertiende; en heeft als zodanig diverse kritiek uitgelokt. In beide psalmen komt de goddelijke Naam zeven keer voor; maar in

de eerste is het vier keer Jahweh, terwijl in de huidige Elohim (God) telkens wordt gebruikt. Dit is natuurlijk in overeenstemming met het algemene karakter van het tweede boek. In beide gevallen heeft de zevenvoudige bevestiging van God in aanwezigheid van de schare goddelozen die Hem verloochenen, zeker betekenis.

(1) Zoals in de veertiende psalm wordt de algemene massa van de mensen, en niet alleen de Israëlieten, gezien als loochenaars van God. Van de Antichrist, de mens der zonde, wordt gezegd dat 'hij zich verzet en verheft boven al wat God heet of aanbeden wordt'. (2 Thess. 2:4.) En van de wetteloze in Daniël, dat 'hij zich zal verheffen en zich boven elke god verheffen, en wonderlijke dingen zal spreken tegen de God der goden, ... noch zal hij de God van zijn vaders aanzien, ... noch enige god; want hij zal zich boven allen verheffen' (Dan. 11:36-37). Johannes verklaart ook dat hij 'de Vader en de Zoon' zal verloochenen. Dit belet niet dat hij in plaats van de ware God, 'de God der krachten' (Dan. 11:38) zal vereren; zelfs zoals het tweede 'beest' van Openb. 13 (die dezelfde persoon is) de mensen ertoe brengt het eerste beest (het hoofd van het herleefde Romeinse rijk) en zijn beeld in de tempel te aanbidden. Dit laatste - afgoderij opgesteld in de tempel - is de grootste uitdaging aan Hem wiens troon zich daar bevindt.

Hij verlaat dus niet openlijk alle aanbidding van God, maar gebruikt die voor zijn doel, en is natuurlijk atheïst in hart en nieren. De massa die hem volgt heeft hetzelfde karakter. Zelfs de Comtist heeft zijn verering van de Grand Etre; maar hij weet heel goed dat dit 'Grote Wezen' van de mensheid slechts een spel van verbeelding is, - een concessie aan de emotionele kant van zijn natuur, en geen echte god.

Zo kunnen ook de volgelingen van het 'beest' hun politieke god hebben en toch goddeloos zijn. Hun werken laten zien wat zij in wezen zijn, en dat het onttronen van God daar veel gemakkelijker is dan het maken van een andere.

(2) Al die tijd dat zij God niet in acht nemen, neemt Hij hen in acht. Geduldig zoekt Hij onder hen of er iemand is die Hem begrijpt of zoekt. Dit - naar menselijke maatstaven - met betrekking tot God is prachtig. Hoe je het ook bekijkt, je moet niet geloven dat de levende God achteloos is over zijn schepsels. Hij oordeelt niet overhaast, of op een hoop, maar met zorgvuldige onderscheiding.

(3) Maar er is er niet één te vinden; zij hebben zich afgekeerd, allen; zij zijn tezamen verdorven; niemand doet goed, nee, niet één. Deze uitspraken past de apostel toe op het gehele menselijke geslacht, zoals ze (zonder de genade van God) moeten worden toegepast. Dat toont niet aan dat de bedoeling hier niet beperkter is dan dit. De psalm als geheel, - elke psalm als geheel - heeft inderdaad duidelijk zo'n beperkte toepassing; maar 'zoals in het water, het gezicht antwoordt aan het gezicht, zo antwoordt het hart van de mens aan de mens;' en dit rechtvaardigt overvloedig de apostel's 'geen verschil' leer. De plaats van de psalm in deze reeks toont de profetische toepassing.

(4) Het volgende vers spreekt dan ook van hen die God zijn volk noemt, en die niet met dezen moeten worden verward. Zij worden als brood gegeten door deze verachtelijke mensen die hier worden afgeschilderd. Toch zijn deze werkers der ijdelheid slechts, - zonder kennis, zonder zelfs de zwakheid te kennen, die hen ertoe zou hebben gebracht God aan te roepen.

(5) Maar de paniek van hun ondergang overvalt hen eindelijk en als in een ogenblik; en hier wendt de huidige psalm zich af van de veertiende, die over het algemene principe spreekt, om, alsof het volbracht was, de ondergang aan te kondigen van hen die tegen Jeruzalem zijn gelegerd. 'God heeft de beenderen verstrooid van hen die zich tegen u hebben opgesteld.' Het zwakke overblijfsel wordt ook de uitvoerders van het goddelijke oordeel 'Gij hebt hen te schande gemaakt, want God heeft hen veracht.'

(6) De psalm eindigt, zoals de veertiende, met de uitdrukking van verlangend verlangen dat het heil van Israël inderdaad was gekomen; en dat wat het geloof voorzag en verklaarde reeds een feit was in de ervaring.

Psalm 54.

God gerealiseerd als Zichzelf openbarend naar Zijn Naam.

Aan de voornaamste musicus, op snaarinstrumenten; Maskil van David; toen de Ziphieten kwamen en tot Saul zeiden: Verbergt David zich niet bij ons?

De derde psalm van deze Maskil-serie lijkt zich af te wenden van het directe onderwerp ervan, om de bemoediging te tonen die het geloof krijgt onder de beproeving, in de verwachting van het ingrijpen van God ten behoeve van Zijn volk, dat lijdt onder de wrede handen van hun vervolgers. Het is een psalm van het eenvoudigste karakter; want God verbergt Zijn troost niet diep in duistere redevoeringen

voor hen die haar nodig hebben. De Naam van God, dat wil zeggen Zijn openbaring van Zichzelf, is datgene wat hun redding verzekert. God handelt om Zichzelf te verheerlijken, door de openbaring van Zijn karakter; en in Zijn verlossing wordt heel Zijn natuur verklaard; alleen is de verlossing hier een uitwendige, van vijanden; hoewel het waar is dat, opdat Hij aldus voor hen zou binnenkomen, hun zonden moeten worden weggedaan. Maar dat is hier niet aan de orde.

De aanleiding van de psalm is moeilijk toe te passen op de beproevingen van de laatste dag; wat alleen maar betekent dat we weinig vaardigheid hebben in zulke toepassingen. We weten net genoeg om ons te doen beseffen dat we ons schamen dat we niet meer weten.

1. Kort als hij is, is de psalm verdeeld in twee delen; het eerste geeft ons de roep tot God, de aanroeping van Zijn macht ten behoeve van de lijder. Bevrijding voor hem zal geschieden volgens de gerechtigheid, dat wil zeggen in overeenstemming met God zelf; wat geen wettelijke gerechtigheid van de psalmist inhoudt. Gods gerechtigheid hebben wij leren herkennen in een evangelie voor zondaars; en dit is wat het werk van Christus voor ons heeft volbracht. De Naam van God is alleen in Hem geopenbaard; en als we die kennen, hebben we een vollere grond van vertrouwen dan enige gerechtigheid die de mens zou kunnen geven. Ook hier is er, wat de vijand betreft, recht dat tegen hem kan worden ingeroepen; en zo kan de psalmist zeggen: 'Richt mij met Uw macht.' Zijn vijanden zijn ook Gods vijanden - 'vreemden' in het hart, hoewel zij (zoals bij David) Israëlieten in het vlees kunnen zijn; en gewelddadige mensen, die God niet voor zich hebben.

2. Het tweede deel anticipeert in geloof op de gezochte hulp. God zelf is de helper; de Heer is het die zijn ziel ondersteunt. Het resultaat is dan voorzien; eenvoudig genoeg vanuit het voorgaande: 'Hij zal kwaad vergelden aan hen die mij gadeslaan' met kwaadaardige ogen; 'in Uw trouw,' kan hij vragen, 'vernietig Gij hen.' De geprofeteerde tijd voor het oordeel over de aarde is nabij, en Gods trouw is beloofd om Zijn woord te vervullen.

Dan zal het verloste Israël inderdaad met een vol hart haar offers aan God brengen, en Jahweh's Naam loven, opnieuw en nu ten volle bekend gemaakt in hun verlossing (zie Ex. 3:13-17, aantekeningen). Het laatste vers geeft de ervaring hiervan: 'Hij heeft mij uit alle benauwdheid verlost; en mijn oog heeft zijn vervulling gezien over mijn vijanden.'

Psalm 55.

De afvallige.

Aan de belangrijkste muzikant, op snaarinstrumenten: Maskil van David.

Met de vijfenvijftigste psalm bereiken we het einde van deze Maskil-serie, en vinden we het laatste woord over de goddeloze. We hebben hem gezien in een bepaalde verhouding tot de woonplaats van God, de 'tent' waarin Hij onder de mensen verblijft. We hebben hem ook gezien onder de massa van de goddelozen - atheïsten in het hart - die de wetteloosheid en opstandigheid van de laatste dagen tot een

hoogtepunt voeren. Hier gaan we terug om te zien hoe hij de banden heeft verbroken en het juk van de Allerhoogste heeft afgeworpen. Eens een metgezel van de godvruchtigen, en bewegend onder de menigte van aanbidders in het huis van God, is hij de vervolger van de rechtvaardigen geworden, de onheiliger van zijn verbond met God en de mens, zijn hele beroep blijkt slechts subtiliteit en verraderlijke goddeloosheid te zijn, waaronder Jeruzalem zelf wordt als een ander Babel, en haar inwoners een overeenkomstige ondergang uitlokken.

Deze psalmen hebben het karakter van alle profetieën, dat ze samengevoegd moeten worden om ze volledig te kunnen begrijpen. Ze zijn niet bedoeld voor ‘particuliere’ of ‘afzonderlijke uitlegging’ (2 Petrus 1:20). Zij zijn met elkaar verbonden door de gemeenschappelijke titel Maskil als onderricht voor de mannen van begrip, de wijzen die anderen moeten onderrichten (Dan. 11:33; 12:3). Tezamen genomen komt de afschuwelijke figuur van de antichrist duidelijk genoeg naar voren, en in harmonie met profetieën elders, zowel christelijk als joods. Zoals een beeld in een rots, moet je het onder de juiste hoek zien om het te kunnen onderscheiden; maar als het er is, zijn de kenmerken te duidelijk en talrijk om je er in te kunnen vergissen.

De begeleiding van ‘snaarinstrumenten’ is gerechtvaardigd naarmate de psalm vordert; hoewel hij begint met een gejammer van verdriet en een innerlijk tumult waaronder de numerieke structuur voor een tijdje verloren lijkt te gaan, maar zich weer openbaart naarmate het geloof steviger vasthoudt aan de goddelijke kracht, en het licht van een nieuwe dag begint door te dringen in de duisternis.

1. De eerste drie verzen geven ons de roep tot God, met de oorzaak van de roep, - de stem van de vijand en de verdrukking van de goddelozen, door wie de verzoeker zowel met openlijk geweld wordt misleid als gesuikerd. De samenhang van deze dingen is te algemeen om veel commentaar te behoeven. Laster doet kwaadaardigheid de vorm aannemen van gerechtigheid; en de sterkste tirannie vindt de noodzaak zichzelf op deze manier te rechtvaardigen. Ongewild brengt zij hulde aan de morele regering van God, terwijl haar hulde zelf immoreel is. 'Zij werpen ongerechtigheid op mij,' zegt de lijder, 'en vervolgen mij in woede.'

2. Het volgende gedeelte behandelt de ellende van het overblijfsel te midden van het algemene vertrek van God. Zij verlangen ernaar te ontsnappen uit de stad die voor hen nog steeds de stad van God is; maar verontreinigd, ontheiligd, doet de Geest van Christus hen roepen om afscheiding ervan. Dienovereenkomstig wordt hun gelegenheid gegeven, zoals wij weten (Matth. 24:15 e.v.), en zij worden daarbuiten gevonden in de eerste psalm van dit boek.

De nood is extreem, en de verwarring van de geest lijkt de numerieke structuur zelf aan te tasten, die ik hier althans in twee van de vijf verzen niet kan traceren. Dit kan natuurlijk alleen maar komen door een dof zicht van mijn kant, of omdat de getallen zelf niet voldoende zijn opgespoord in hun toepassing in de sfeer van de menselijke emotie. Maar de enige andere plaats in deze psalmen waar we tot nu toe zo'n absolute mislukking hebben gevonden (Ps. 10:8-10) is zo nauw verwant aan deze, dat het op zijn minst een ontworpen verband tussen hen suggereert. De eerste psalm geeft ons, evenals de huidige, een beeld van de boze; en daar faalt de alfabetische constructie, evenals

(en in grotere mate dan) de numerieke. Er lijkt dus opzet in te zitten. In de huidige psalm is er echter dit verschil, dat de mislukking niet wordt gevonden in dat deel dat over de Antichrist zelf spreekt, maar in dat wat spreekt over de uitwerking van het kwaad in de vreselijke verschrikking en vrees die de godvruchtigen bijna overvallen.

Dit is duidelijk een groot verschil, en roept terecht opnieuw de vraag op of het meer is dan een gebrek aan onderscheidingsvermogen, zoals hier en daar te verwachten valt bij een eerste poging om de numerieke aanwijzing te achterhalen. Aan de andere kant is het nog steeds mogelijk dat, zoals in de tiende psalm de morele wanorde wordt weerspiegeld in de structurele, - Gods regering lijkt een tijdje verloren te gaan in de opstand van de menselijke wil ertegen, - zo kan hier de wazigheid van het zicht worden geïmpliceerd die kan worden veroorzaakt door de beschouwing van succesvolle goddeloosheid, zelfs van de kant van de rechtvaardigen, en waartegen de zevenendertigste psalm ons waarschuwt. Zou in dit geval de onregelmatigheid van de alfabetische structuur van zowel de negende als de tiende psalm (zelfs waar deze niet faalt) niet kunnen wijzen op een soortgelijke versterking? Vooral omdat alleen in de geest van de mens de regering van God überhaupt kan vervallen, zelfs voor een moment.

En is dit niet een zo groot en universeel kwaad, dat het noodzakelijk is ons op uitzonderlijke wijze te waarschuwen? Helaas, hoe de wanorde die zich in de wereld manifesteert een soortgelijke wanorde veroorzaakt, zelfs bij hen die haar vrezen en verafschuwen! Zoals bij een besmettelijke ziekte, waarvan de vrees de vatbaarheid voor besmetting vergroot. De eenvoudige les moet voortdurend in onze oren worden herhaald, dat 'God op de troon zit en rechtspreekt'.

Hoe weinig openhartig aanvaarden wij dit eerste uitgangspunt van het geloof! En als er hier slechts aarzeling is, hoe faalt het zicht, hoe wordt het hart ziek en valt het flauw, wat een ineenstorting van kracht is er! En is het niet zo in de psalm voor ons?

‘Mijn hart kronkelt in mij, en de verschrikkingen van de dood zijn op mij gevallen! Angst en beven is over mij gekomen, en verschrikking heeft mij omhuld!’

Merk dan op hoe in het volgende vers de cijfers opnieuw verschijnen: want niet zonder betekenis is het dat de duif, het type van hemelse reinheid en liefde en verdriet, - het symbool van de Geest van Christus, zoals in de evangeliën, - hier eerder wordt genoemd dan enige andere vogel. De vleugel van de duif droeg Christus inderdaad naar het toneel van zonde en ellende om de mensen te verlossen; maar hier, wanneer de genade is verworpen, en de zonde van de mensen is gerijpt als net klaar voor de oogst, bereidt de duif zich voor op haar vlucht weg. Heiligheid betekent nu alleen afscheiding van hardnekkige opstandigheid en onverbiddelijke vijandschap jegens God; en nu trekt de eenzaamheid van de woestijn haar aan; de aarde is dat werkelijk geworden; en het oordeel is voorzien, - een storm van toorn, waaruit zij de vlucht wil verhaasten van hen die zuchten en roepen om deze gruwelen.

3. En nu wordt de stad voor ons gebracht - Jeruzalem, hoewel haar naam nu niet kan worden genoemd; zij beantwoordt er niet aan. Zij is nu eerder Babylon, en met de straf van Babylon op haar. Geweld en strijd vloeien natuurlijk voort uit verdeelde tongen, waarin haar oorspronkelijke eenheid uiteenvalt. Ze wordt gekenmerkt door twist, en met geweld omgeven door haar muren, die in plaats van het kwaad

buiten te sluiten, het binnen sluiten. Spelonken van goddeloosheid gapen in het midden van haar; en openlijk in haar openbare straten sluimeren voortdurend verdrukking en bedrog.

4. Nu komen we bij de afvallige. Als hij geen openlijke vijand was geweest, zou het gemakkelijk zijn geweest zich als zodanig van hem af te keren. Maar hij was één van de gelijken, een metgezel, een vertrouweling; en dat niet alleen, maar ook onder de godvruchtigen en onder de menigte die het huis van God bezocht. Zo zien we welke banden waren doorbroken - zowel naar God als naar de mens. Voor hem en degenen met hem voerspelt de psalmist het plotselinge onheil van de afvalligen in de woestijn, de dood die hen zo verrast dat het lijkt alsof Sheol hen levend opslokt. Dit is een ander verband met de profetie: want er staat geschreven over de twee grote bekeerlingen in het kwaad in de snel naderende dag des Heren, dat zij zullen worden genomen en levend geworpen in de poel des vuurs (Openb. 19:20).

5. Het vijfde gedeelte van de psalm toont in contrast met dit alles de verzekerde hoop van de rechtvaardige. Hij roept God aan, van wie de goddelozen zijn afgeweken; hij weet dat God hem zal redden. Hoe hij ook klaagt en kreunt, het is tot Eén die zijn stem hoort. En de verlossing wordt eindelijk gerealiseerd uit het midden van vele vijanden, die niet in staat zijn hem het kwaad te doen dat zij zoeken.

6. Maar opnieuw keert hij terug om te spreken over de goddeloze en zijn gezelschap. Hij ziet de Onveranderlijke en Eeuwige zich afzetten tegen de onveranderlijke koppigheid van onboetvaardige zondaars. Opnieuw wijst hij een van hen speciaal aan, door een ander teken dat in de profetie zeer duidelijk is, namelijk de verbreking van het verbond. Zo zegt de engel tot Daniël over de 'vorst die komen zal', dat

‘hij een verbond zal bevestigen’ - een bindende overeenkomst sluiten - ‘met velen gedurende een week’ - van jaren; ‘en in het midden van de week zal hij het offer en de offeranden doen ophouden.’ Afgoderij neemt de plaats in van de aanbedding van de ware God: ‘voor de overspreiding (of ‘vleugel’) van gruwelen zal er een woesteling zijn’ (Dan. 9:27, Heb.).

Zo hebben we de ‘gruwel der verwoesting’ waarnaar naderhand wordt verwezen (Dan. 11:31; 12:11; Matth. 24:15); en de aard van het verbroken verbond wordt duidelijk getoond. Israël terug in het land wordt erdoor beschermd in het opnieuw instellen van hun oude rituele aanbedding: de ‘prins’ of zijn vertegenwoordiger in het land neemt zijn plaats in bij de rest in blijkbaar hartelijke hulde aan de Koning der koningen. De eerste helft van de week is hij de huichelaar met de gladde tong die in de psalm wordt beschreven. Dan komt er een verandering; het staken van de voorgeschreven wettelijke offers; het instellen van afgoderij in de plaats daarvan: ‘Hij heeft zijn handen uitgestoken tegen hen die vrede met hem hadden; hij heeft het verbond ontheiligd.’ Dit voltooit de instructie van deze Maskil psalmen.

7. Het zevende en laatste deel sluit nu dus met de tegengestelde delen van de rechtvaardigen en de goddelozen; waarin God eindelijk verschijnt als Jahweh - Israëls God. Hoe schittert de verbondsnaam hier in contrast met alle menselijke afhankelijkheid! Op dat verraderlijke verbond hadden zij vertrouwd, en het had hen misleid; nu, ‘werp uw last op Jahweh, en Hij zal u ondersteunen; Hij zal nooit toestaan dat de rechtvaardige wordt verplaatst.’ Aan de andere kant: ‘Gij, Jahweh, zult hen doen neerdalen in de put des verderfs; mensen

van bloed en bedrog zullen de helft van hun dagen niet leven; maar ik zal op U vertrouwen.’

Sectie 2. (Ps. 56 - 60.)

Bevestiging van het geloof.

Zoals de psalmen van de vorige afdeling met elkaar verbonden waren door hun gemeenschappelijke Maskil-karakter, zo zijn die van de huidige door het feit dat ze alle Michtams zijn, een titel die elders alleen voorkomt in verband met de zestiende psalm. Van de verschillende betekenissen die daar genoemd worden, lijken de laatste twee het beste te passen als toegepast op deze. Ze zijn dichterlijk, de scherp gesneden stelregels van het geloof, dat zich er hier door versterkt. En dat sluit duidelijk aan bij de afleiding van het woord catham; ‘graveren’, want zo’n dichterlijk schrift is dat wat men in inscripties aantreft, terwijl het geschikt is om zich duurzaam in het geheugen te graveren, zoals deze stelregels gegraveerd moeten worden.

{De zestiende psalm, die te maken heeft met de wonderbaarlijke weg van de ‘Leidsman en Voleinder van het geloof’, kan op deze manier een Michtam zijn, omdat hij regels geeft voor het geloofsleven die in het hart van de discipel moeten worden gegrift.}

‘Verborgen’ is hun betekenis zeker niet. Wij als christenen moeten alleen bedenken dat het Israëls stem is waarnaar wij luisteren, en dus Israëls beloften die daarin voor ons liggen, en dan zijn ze in het algemeen eenvoudig genoeg. In werkelijkheid is Gods troost niet ver te zoeken; of de mensen die willen aannemen of niet is een andere vraag. ‘De bevestiging van het geloof’ zou de titel kunnen zijn van het hele gedeelte, zoals ik het heb gegeven; en op deze manier sluit het

goed aan bij de beschrijving van de goddeloze met wie de massa van het volk zich in de laatste dagen zal identificeren. Bij de beschouwing van dat vreselijke tafereel moet de ziel zich terugtrekken in haar bolwerken, en zich troosten met de zekerheid van de goedheid en de macht van God. En deze psalmen zijn van dien aard, dat zij het kwaad niet vergeten, maar het in de tegenwoordigheid van God brengen, opdat het gezien wordt in zijn zwakheid en veranderlijkheid. Dan zijn haar werktuigen zo waarlijk werkers der ijdelheid', dat men zelfs kan vragen: 'Zullen zij door ijdelheid ontkomen?' - zijn zij te zwak om er rekening mee te houden?

Psalm 56.

Gods trouw is de kracht van zijn volk.

Aan de belangrijkste muzikant, op Jonath-elem-rechokim: Michtam van David, toen de Filistijnen hem in Gath innamen.

De bijzondere titel van de zesenvijftigste psalm; 'Op Jonath-elem-rechokim,' de 'duif der stilte van verre plaatsen,' heeft voor veel uitleggers natuurlijk Christus voorgesteld. Maar het hele verband en de inhoud van de psalm lijken mij tegen een persoonlijke toepassing. Ook het verband met de kreet van de laatste psalm - 'O, had ik maar de vleugels van een duif' - (en dat is evident) is er volgens mij tegen. De Geest van Christus is zeker in beide psalmen aanwezig; maar dat is iets heel anders. De Septuagint is dicht bij de waarheid, met zijn weergave: 'Op het volk dat ver van de heilige plaats is verdreven'; terwijl de Targum het parafraseert: Op de gemeente van Israël,

die als een stille duif is, op het moment dat zij ver van de steden zijn verwijderd.’ Als we bedenken dat we in de vorige psalm het overblijfsel van Israël in Jeruzalem met antichristelijke goddeloosheid tot zo’n hoogte hebben zien stijgen, dat het hen tot de noodzaak van de vlucht dwong, zullen we ons in de ‘duif van verre plaatsen’ gemakkelijk het overblijfsel realiseren, dat ontsnapt is en zich buiten de stad bevindt. Zij zijn nog steeds in gevaar, maar door een vijand van buitenaf, zij dwalen (vers 8), en zijn niet opgesloten.

Als historische aanleiding voor deze psalm wordt gegeven de eerste vlucht van David naar Achish, ‘toen de Filistijnen hem in Gath gevangen namen’. Delitzsch zegt hierover dat hij ‘veel punten vertoont van de nauwste verwantschap met de psalmen uit die periode, en dus zijn opschrift rechtvaardigt.’ Maar het verband tussen de geschiedenis en de profetische toepassing is moeilijker. De Filistijnen waren natuurlijk een externe vijand; en David had zowel deze als het volk Israël tegen zich, zodat hij een zwerver was tussen gevaren aan beide kanten. In dit opzicht lijken de ervaringen van het overblijfsel op de zijne.

De last van de psalm is de trouw van God als zijnde de sterkte van zijn volk; en ondanks de droevige omstandigheden is het vertrouwen dat wordt uitgesproken zeer helder.

1. De omstandigheden en de gevonden kracht om die te doorstaan worden in de eerste drie verzen kort weergegeven. De vijanden zijn rondom, en de mensen strijden voortdurend met hem en onderdrukken hem. De psalmist beschrijft hen als wilde beesten die hem achterna zitten. Hij hoort hun luide ademhaling in de achtervolging, maar controleert zijn angsten met de gedachte aan wat

God voor hem is: 'Wanneer ik bang ben, zal ik op U vertrouwen.' Volkomen geschikt voor het vervolgte volk van God in elke tijd, kan ik in zulke taal niet de ervaring van de Heer Jezus herkennen. Want het is hier de angst voor mensen die wordt uitgedrukt, hoewel gecontroleerd - de zuiver persoonlijke angst voor vijanden rondom, en niet de verschrikking van hun goddeloosheid. Ook zou de gezegende Heer geen behoefte hebben gehad om een nooit aanwezige angst weg te nemen door een nooit afwezig geloof op te roepen.

2. Maar de psalmist stijgt naar een grotere hoogte, en de trouw van God wordt zijn triomfantelijke zekerheid. Zijn woord is zijn afhankelijkheid, die in haar vervulling door Hem zeker lof zal verwerven. Het levende woord kan nooit standhouden zonder een levende God achter zich; en het vreest niet Hem de vervulling van zijn beloften toe te zeggen. Het geloof mag timide zijn, maar de Schrift niet; en wanneer wij de rijkdom beseffen die het ons garandeert, zullen wij voor altijd geen armoede vrezen. 'Als God voor ons is, wie kan tegen ons zijn?' En zo ook hier: 'Op God heb ik vertrouwd, ik vrees niet, wat kan vlees mij aandoen?'

De vijanden zijn er nog, maar ze zijn machteloos: ze martelen zijn woorden; ze beramen kwaad tegen hem, verenigen zich, overleggen in het geheim, jagen hem op de hielen, uit op zijn leven. Toch is er in dit alles een besef van zwakte dat vreemd genoeg in contrast staat met hun aantal en schijnbare macht. Zij hebben immers een onbehaaglijk vermoeden - zij vrezen een vrees, zoals een vroegere psalm het uitdrukt, want God is in het geslacht der rechtvaardigen; want hoeveel mag dat niet tellen?

ijdel is het allemaal, deze boosheid; zij zijn in handen waaraan zij op elk punt toegeven, zelfs waar zij het meest schijnen te triomferen. 'Hij laat de toorn van de mens Hem loven, en de rest ervan beperkt Hij.' Zij zijn zo machteloos, dat men met Elihu kan vragen (Job 35:6): 'Als gij zondigt, wat doet gij dan tegen Hem? En als uw overtredingen vermenigvuldigd worden, wat doet gij dan tegen Hem?' Maar als dit zo is, 'op grond van' deze 'ijdelheid, zullen zij dan ontkomen?' Kan Hij het onbewogen laten doorgaan? Neen, antwoordt hij, niet zo; laat zien, Heer, dat het niet zo is; 'in toorn werpen de volken neer, o God!'

En dat zal gebeuren; maar de psalmist gaat er hier niet op door. Hij keert terug om te denken aan de tederheid van de goddelijke sympathie voor hem, te midden van alle ruwheid en verdriet van de weg. Hier is een troost waaraan het christendom zoveel heeft toegevoegd dat het lijkt alsof het niet terecht eerder bekend had kunnen zijn. De Zoon des mensen komt neer in onze wereld, en niet op een beschutte plaats, maar in de bitterste storm die er ooit gewaaid heeft, - dit heeft alles veranderd voor hem die het gezien heeft. Toch was de Geest van Christus in het Oude Testament, en de openbaring van God kleepte zich al in de menselijke gedaante, in afwachting van het vleesgeworden Woord. 'Gij telt mijn omzwervingen; mijn tranen zijn in Uw fles gedaan; staan zij niet in Uw boek?' Tedere tegenhanger, deze tranen nu door Hem bewaard, om ze in de toekomst met Zijn eigen hand weg te vegen! Maar ze staan ook genoteerd in Zijn boek, precies zoals ze vallen!

Nu ziet de psalmist uit naar het einde; en hij kan niets anders dan vol vertrouwen zijn. God is voor hem; daarom, als hij roept, zullen zijn vijanden zich omkeren. Dit weet hij.

De psalm eindigt dan ook met de volste zekerheid en lof aan God. De vroegere spanning van vertrouwen wordt vernieuwd en versterkt. Hij herhaalt: 'Door God zal ik het woord loven,' - meer abstract dan 'Zijn woord': misschien alsof er geen ander woord kon worden genoemd dan het Zijne. En dan varieert hij dit, waarbij hij God volledig opeist als de zijne door de verbondsnaam: 'Door Jahweh zal ik het woord loven.' Dan stelt hij nogmaals zijn uitdaging: 'Op God heb ik vertrouwd; ik vrees niet; wat kan de mens mij doen?' Ook zijn gezworen dankoffers staan klaar; en hij zal niet nalaten zijn leven ook tot een dankoffer te maken. Zoals de apostel, die, wanneer hij erop heeft aangedrongen dat wij door Christus 'voortdurend het loffer aan God moeten brengen, d.w.z. de vrucht van de lippen, door zijn naam te belijden,' er ook aan toevoegt: 'maar om goed te doen en mee te delen vergeet niet; want aan zulke offers heeft God een welbehagen' (Hebr. 13:15-16).

Dus hier beseft de psalmist dat de bevrijding van zijn ziel van de dood, en zijn voeten van het vallen, is dat hij 'voor God mag wandelen in het licht der levenden.' Dit betekent niet alleen, zoals Moll zegt, dat hij mag wandelen onder 'goddelijke bescherming', hoezeer de laatste zin dit ook moge inhouden. Neen, hij moet wandelen voor God die hem beschermd heeft. En dit betekent wat 'wandelen met God' betekende voor Henoeh, en betekent voor allen die sindsdien dezelfde weg volgen, - de eenvoudigste uitdrukking voor een leven dat geschikt is voor zulk een gezelschap.

Psalm 57.

Huidige beschutting door geloof en uiteindelijke bevrijding.

Aan de belangrijkste muzikant, Al-tashcheth: Michtam van David, toen hij vluchtte voor Saul in de grot.

Het Al-tashcheth ('Vernietig niet') dat in de titel van de twee volgende psalmen staat, en de Asafische vijfenzeventigste, evenals de huidige, is moeilijk te begrijpen door zijn beknoptheid, evenals door zijn schijnbare toepasbaarheid op zoveel manieren. Ook de historische aanleiding van de psalm heeft, hoewel er geen moeilijkheden aan verbonden zijn, geen bijzondere opmerkelijkheid die ik kan ontdekken. Dit is een gelegenheid die mensen zullen aangrijpen om de Schrift in diskrediet te brengen ten gunste van hun eigen onwetendheid; maar de sterren schijnen niet minder omdat ons zicht misschien te dof is om ze te zien. Godzijdank is dat niet zo!

In de psalm zelf is er geen bijzondere moeilijkheid. Hij gaat van huidige beschutting naar toekomstige bevrijding en dit zijn (in grote lijnen) de twee delen waarin hij is verdeeld, waarbij elk deel wordt afgesloten met het refrein.

1. In het eerste deel werpt de ziel zich op de goddelijke genade, als datgene wat het geloof dat er zijn toevlucht toe neemt zeker zal ontmoeten. De vogel die, volgens het oude verhaal, zich voor de achtervolger in de boezem van de mens wil verbergen, kan reden hebben om zijn vertrouwen te berouwen; maar wie zal ooit zeggen dat zijn vertrouwen in God hem bedrogen heeft? Integendeel, wanneer alle andere vertrouwen tevergeefs blijkt te zijn, wordt dit het

enige en voldoende vertrouwen. ‘Diepten’ van kwaad en afgronden van verdriet zijn er inderdaad aan alle kanten; maar de schaduw van Jahweh’s vleugels is niet slechts een plaats van ontsnapping, maar een thuisrust, waar het Eeuwige Licht zich onderwerpt aan onze zwakheid, en toch een oneindige heerlijkheid is van waarheid en heiligheid en voedende zorg.

Hoe zoet kan dan de zelfovergave aan de zo bevoegde Liefde zijn: ‘Ik roep tot God de Allerhoogste, tot de Machtige die het voor mij volbrengt.’ Waar Hij de leiding heeft over al iemands zorgen, hoe zeker zullen ze allemaal voorspoedig verlopen; hoe diep kan de daaruit voortvloeiende vrede zijn.

Maar er is niet alleen een onbepaald vertrouwen. De toekomst is voor ons uitgestippeld door Hem aan wie al Zijn werken vanaf het begin bekend zijn; en Israëls deel gloeit op de bladzijde van de profetie, zodat het geloof zich er van tevoren van kan voorzien. David is zelf de voorloper van de latere profeten, de leider van dat prachtige koor van goddelijk gezang. Hier voorziet hij het ingrijpen van God voor zijn volk: ‘Hij zal uit de hemel zenden en mij redden’ - ‘God zal zijn barmhartigheid en waarheid zenden.’ Intussen is er echter genoeg om dit vertrouwen op de proef te stellen; en het geduld moet zijn volmaakte werk doen. ‘Mijn ziel is tussen de leeuwen: Ik lig onder hen die in brand staan, mensenkinderen, wier tanden speren en pijlen zijn, en hun tong een scherp zwaard.’

Maar hij huilt niet meer in nood. Zijn hart is vol van een ander verlangen, waarin profetie en gebed samen worden gevonden, en God het hele toneel vult. Maar dan, en alleen zo, wordt de zegen van de mens volbracht, want het is inderdaad door de Mens - de

Zoon des mensen - dat het gebed wordt vervuld. 'Wees verheven, o God, boven de hemelen' heeft zijn antwoord in de psalm van de Zoon des mensen, de achtste psalm, 'Gij hebt Uw heerlijkheid boven de hemelen gesteld', terwijl 'heerlijkheid over de gehele aarde' het bekende resultaat is van het opgaan van de Zon der gerechtigheid in de verschijning van dezelfde gezegende Persoon. God is bij de mensen - in de Mens: een voltooiing waarnaar deze psalmen leiden.

2. Het tweede deel houdt zich dan ook bezig met de redding van Israël - verpersoonlijkt door de psalmist - en de zegen die daarop volgt voor de aarde. Het begint met de vergelding van hun vijanden in goddelijke gerechtigheid. Zij hebben een kuil gegraven en zijn erin gevallen. Volgens de eeuwige wet van vergelding zijn zij in hun eigen listigheid gepakt. Israël is verlost, en hun hart, reeds tot Hem gekeerd, is door de hun bewezen genade als het Zijne gevestigd. 'Zij zullen zingen en psalmzingen': niet alleen zichzelf prijzen, maar de stomme dingen doen zingen - wat juist het ambt van de mens is als hoofd van de lagere schepping. Israëls aanbidding begint dus: haar heerlijkheid ontwaakt; psalter en harp ontwaken; en deze muziek van haar wekt de dageraad voor de hele aarde. Zij is ook de heilsbode voor de volkeren, de 'eerstgeborene', gevolgd door de later geboren. Zij prijst onder de verzamelde volkeren, en zingt haar psalmen onder de mensenrassen.

God is met de mensen. Zijn barmhartigheid is groot tot in de hemelen; - niet, zoals eerder en later gezegd, Zijn heerlijkheid boven hen. Het hemelse volk zal getuigen zijn van deze barmhartigheid; en de parallel van Zijn 'waarheid tot aan de wolken' schijnt te spreken van hemelse invloeden voor de aarde, - hetzij de heerschappij van

de heiligen met Christus in het bijzonder, of in het algemeen de vensters van de hemel open, geen beperking van die bedieningen van boven, waarvan alle zegen voor de aarde afhangt. God is met de mensen; maar de opperste triomf van de goddelijke liefde wordt zelfs daarbuiten en daarboven gevonden, God in de mens, de zichtbare heerlijkheid en voltooiing van de genade in Christus die boven de hemelen staat, terwijl Hij de hele aarde omarmt in de glans van Zijn stralen.

Psalm 58.

God geopenbaard in het oordeel.

Aan de belangrijkste muzikant, Al-tashcheth: Michtam van David.

{Of anders, 'Spreekt gij inderdaad het zwijgen der gerechtigheid?' of 'in stilte spreekt gij gerechtigheid?' Sommigen, om aan de moeilijkheid te ontsnappen, veranderen de aanwijzing van een woord, en zeggen: 'Spreekt gij inderdaad gerechtigheid, gij goden!' d.w.z. 'rechters.' Ik volg de London Translation of the Old Testament, op basis van het Frans en Duits van J. N. Darby.

Vers 7 'afgestompt', letterlijk 'afgesneden.'}

We hebben nu de manifestatie van God in het oordeel, omdat het oordeel in de hand van de mens volledig gefaald heeft. Men zou zeggen dat dit in de eerste plaats betrekking had op de massa in Israël, waar vooral gerechtigheid had moeten worden gevonden; maar er lijkt geen reden om het tot deze te beperken, behalve wat kan worden

afgeleid uit het feit dat de volgende psalm duidelijk het oordeel over de naties overweegt. Deze is, evenals de vorige, van zeer eenvoudige aard, en kan daarom geen uitgebreid onderzoek ontvangen.

1. De eerste twee verzen tonen ons de oorzaak van deze manifestatie. Rechtvaardigheid zwijgt op aarde; en dat waar de mensen haar het meest belijden, in oordelen die gegeven worden om haar te handhaven. God moet dus zelf opstaan om te oordelen. Bedrog heeft de plaats ingenomen van oprechtheid in het hart; en geweld wordt zorgvuldig afgewogen, alsof het gerechtigheid is.

2. Dan blijkt de verstokte vijandigheid van de goddelozen tegen het goede. Het kwaad is hun aangeboren. Zij zijn vanaf hun geboorte vreemdelingen van God, omdat de leugen waarin zij leven volledig in strijd is met Zijn waarheid. De oude slang was 'een leugenaar van den beginne, en een moordenaar'; en bij dezen is er ook vergif, als van een slang; en zij verharden zich in boosaardigheid, zoals de adder die bekend staat om zijn oor te stoppen en zich ontoegankelijk te maken voor de stem van de charmeur, hoe vaardig hij ook is.

3. Het oordeel van God wordt dan over hen uitgesproken. Hij wordt gebeden om de tanden van de leeuwen uit te breken en hen machteloos te maken. En meteen voorziet en voorspelt de psalmist het oordeel waarvoor hij heeft gebeden. Het vijandige leger smelt weg als wegstromend water; zij hebben hun verloren strijd slechts gestreden met pijlen zonder punt. Weliswaar kan een verslagen leger zich herstellen en zijn terrein terugwinnen, maar dat is als het smelten van een slak, wat zijn onherstelbare ontbinding betekent; of als de vroegtijdige geboorte van een vrouw, die alle hoop die zij heeft gewekt, teleurstelt en geen toekomst heeft. Neen, zij zijn als

doornen die nauwelijks de potten hebben verwarmd waaronder zij zijn geplaatst, voordat het plotselinge geweld van een storm hen in het rond strooit. Het resultaat is dat voor de rechtvaardigen eindelijk vergelding wordt gevonden; en de mensen leren dat er voor hen vrucht is, en een God die in het oordeel het woekerende kwaad kan neerslaan.

Psalm 59.

De bezoeking van de niet-Joodse wereld.

Aan de voornaamste musicus, Al-tashcheth, Michtam van David, toen Saul bewakers uitzond, en zij het huis bewaakten om hem ter dood te brengen.

De volgende psalm stelt de bezoeking van de wereld voor, de laatste dus blijkbaar (en zoals de openingsverzen lijken aan te geven) het oordeel in Israël. De reikwijdte is dus veel groter dan de aanleiding doet vermoeden, zoals duidelijk blijkt uit het vijfde vers, waar God wordt opgeroepen om alle volken te bezoeken, en dat als Jahweh, de God van Israël. Dit komt overeen met het feit dat zij worden gezien waar de profetie van Zacharia en anderen laat zien dat zij worden verzameld wanneer de Heer verschijnt - rond de stad (impliciet Jeruzalem).

Het negende en zeventiende vers vergeleken, laten duidelijker dan de laatste psalm, het Michtam-karakter zien.

1. Het eerste gedeelte geeft de oorzaak (of althans de onmiddellijke aanleiding) van het oordeel. Vijanden staan op tegen de psalmist, werkers van ijdelheid en mannen van bloed. Hij legt zijn zaak voor aan Jahweh, Israëls verbonds-God, en verklaart zijn onberispelijkheid in deze zaak. Hij herhaalt dit, en nodigt Hem uit om binnen te komen en te zien of het niet zo is. Jahweh wordt dan opnieuw aangeroepen, en wel specifiek als de God van Israël, om alle volken te bezoeken, en aan koppige beramers van ongerechtigheid geen genade te bewijzen.

2. Vervolgens worden in een kort gedeelte de tegengestelde partijen tegenover elkaar gesteld. Aan de ene kant de vijanden, als een troep honden, huilend van teleurstelling, terwijl zij rondzwerven in de avondschemering, de woorden op hun dappere lippen bewaarden, omdat zij geen hoorder verwachten. Maar aan de andere kant staat Iemand die niettemin hoort, en als Hij zwijgt, doet Hij dat alsof Hij alle rusteloze pogingen van de mensen om Hem te ontronen op hun juiste waarde schat. Hij 'lacht' om hen: Zijn waardering voor hun dwaasheid wordt, zoals gebruikelijk, uitgedrukt in sterke menselijke taal. Hier zijn dus de deelnemers aan deze vreemde, weerzinwekkende oorlog van de schepselen met hun God.

3. Zij hebben Hem niet geheiligd: Hij moet daarom, noodgedwongen, want Hij is heilig, Zichzelf in hen heiligen, en ten koste van hen. En dit is, zoals we elders en meer dan eens hebben gezien, de betekenis van de 'ban' (Lev. 27:28-29, aantekeningen). We hebben gezien dat het in Hermon (Ps. 42, aantekeningen) in zekere zin het land Israël beheerst. Het principe ervan is in Israël afgedwongen in de laatste psalm. Hier vinden we het in de bredere sfeer van de heidense volken. God hoort de roep van Zijn volk, dat lijdt onder de handen

van hen die alle terughoudendheid hebben afgeworpen, - een roep die de psalmist hier in rechtstreeks beroep op Hem uitspreekt. 'Mijn kracht,' roept hij, 'ik wacht op U, want God is mijn hoge toren.' Veilig zal hij hier zijn, verheven op die heerlijke verhoging, ver boven de woede van zijn tegenstanders, hoewel voor menselijke ogen recht onder hen en daarom zegt hij: 'Mijn God zal voor mij zijn met zijn barmhartigheid; en God' zal mijn verlangen doen zien op hen die mij gadeslaan,' - de scherpziende wilde beesten staan klaar voor een lente.

Maar hij geeft niet om louter uitroeiing; noch is het voldoende dat de vijanden worden verwijderd. Hij beseft de les die Israël moest leren in deze vijanden van hen, die zowel in hun aanwezigheid als in hun verwijdering slechts tekenen zijn, hetzij van de goddelijke toorn, hetzij van het heengaan daarvan. Een overhaaste verwijdering zou daarom niet volstaan. De les moet goed geleerd worden, om in hen te blijven; want het is de les van de zonde en haar bittere vrucht. Daarom zegt hij: 'Doodt ze niet', niet dat dat uiteindelijk niet zo zal zijn, want straks zegt hij het tegendeel; maar houdt ze voldoende voor de ogen van het volk, zodat de les van hun ondergang effect heeft; want het is nog steeds de les van de goddelijke heiligheid en van het noodzakelijke oordeel over de zonde. 'Doodt hen niet, opdat mijn volk niet vergeet; doet hen dwalen door Uw macht; en brengt hen ten val, o Heer ons schild.' Zo zou hun eigen ondergang gedurende zoveel eeuwen worden herhaald in het geval van deze hun vijanden - een indrukwekkende herinnering aan Gods gelijke wegen.

Hun aanklacht volgt, hun wegen, die het oordeel uitnodigen en noodzakelijk maken: de zonde van hun mond, de hoogmoed van hun hart, hun godslastering en valsheid. Want dit komt ten laatste

als de volle vergelding, inderdaad niet het eeuwige oordeel, maar met betrekking tot de aarde die zij hebben verontreinigd met hun wandaden, en die hen nu in haar eigen belang wegwerpt. Eindelijk zal het bekend worden, zelfs door hen, in de klap die op hen valt, dat er een God is die regeert in Jakob - niet minder duidelijk wanneer hij wordt gezien als 'Jakob'; en ook tot aan de uiteinden van de aarde. In deze totale vernieling van de aarde wordt het verbod volledig uitgevoerd.

4. In het laatste gedeelte van de psalm hebben we de ervaring, de korte oefening door bezorgd Israël, van het verhaal in zijn eenvoudigste elementen. Opnieuw zien we de hongerige honden in de schemering hun gehuil van teleurstelling uiten; de begeerten die hunkeren en overwinnen en hen gek maken voor de prooi die tenslotte buiten hun bereik valt. De avond verdiept zich in de nacht, en nog steeds zijn de honden er; maar de ochtend komt en vreugde, en de schimmen van de nacht zijn verdwenen. In de ochtend zingen ze luidkeels over de genade die met hen is geweest. God heeft hun gebed overvloedig vervuld. Hij is hun hoge toren en toevlucht geweest in de dag van hun benauwdheid. Het einde van 'Michtam' kan wel zeggen wat nu voor altijd op hun harten zal rusten: 'Tot U, mijn Kracht, zal ik zingen; want God is mijn hoge toren geweest, - mijn genadige God.'

Psalm 60.

De aanwezigheid van God bij Zijn volk na tuchtigingen.

Aan de belangrijkste muzikant, op Shushan-eduth: Michtam van David, om te onderwijzen: toen hij streed met de Syriërs van Mesopotamië, en met de Syriërs van Zobah; toen Joab terugkeerde, en van Edom in het dal van zout, twaalf duizend sloeg.*

{*In 2 Sam. 8:12 (q.v.) is de overwinning in de Hebreeuwse kopieën op Aram (Syrië), maar 'Edom' kennelijk juist. Ze wordt daar ook toegeschreven aan David als koning, in plaats van aan Joab als generaal; van wie Abishai (genoemd in 1 Kron. 18:12) waarschijnlijk de luitenant was. Het verschil in aantal ook (Sam. en Kron., achttienduizend) kan het verschil zijn tussen degenen die in de hoofdslag zijn gedood, vergeleken met de hele strijd.}

De slotpsalm van deze Michtam-serie vervult heel duidelijk zijn plaats als vijfde psalm. Hij spreekt aan de ene kant over de tucht van God met zijn volk waaronder het heeft geleden, en aan de andere kant over God die zich weer tot hen wendt, nadat de tucht zijn werk heeft gedaan. Nogmaals, het is een Deuteronomische psalm, als overdenking van het herstelde Israël, zoals het Israël van de woestijn van weleer, net klaar om haar erfenis in het land binnen te gaan, om 'Sichem te verdelen, en het dal van Sukkoth uit te delen'. Hieruit blijkt ook, zoals we in de vorige hebben gezien, hoe ver deze profetische psalmen verder reiken dan de onmiddellijke aanleiding die er aanleiding toe gaf. Het 'verdelen van Sichem' veronderstelt een nieuwe bezetting van het land, die, zou men zeggen, helemaal geen verband kan houden met de Syro-Edomitische oorlog waarnaar de titel verwijst; en zulke ontoepasbare dingen in een geïnspireerde compositie zouden wel eens uitdrukkelijk toegestaan kunnen zijn

om te voorkomen dat de gedachte aan de onmiddellijke toepassing het geheel of de hoofdzaak zou zijn.

En dit is waarschijnlijk het geval met alle profetieën. De Geest van God laat het onmiddellijk beoogde doel staan voor een of ander doel dat verband houdt met die uiteindelijke voltooiing, waarop Hij als hoop of waarschuwing voortdurend onze aandacht richt, - waarop alle profetische lijnen samenkomen. Zo is het dat Petrus ons als eerste zijn bekende canon van hermeneutiek geeft, dat 'geen enkele profetie van de Schrift een eigen' - letterlijk, 'eigen' - 'interpretatie' is. Het losmaken ervan van het geheel van de profetische Schrift is noodzakelijkerwijs het verkeerd lezen ervan, en het van zijn juiste plaats en gebruik doen afdwalen.

Shushan-eduth, 'de lelie der getuigenis', in de titel hier, voert ons natuurlijk terug naar de vijfenveertigste psalm, met zijn 'lelies' - shoshannim. En het is even natuurlijk om hier aan het vierde vers te denken ter verklaring van het 'getuigenis': 'Gij hebt een banier gegeven aan hen die U vrezen, opdat zij opstaan vanwege de waarheid.' Zoals ook de vijfenveertigste psalm 'een lied van de geliefden' of 'van de liefdes' is, zo volgt hier het vijfde vers op het vierde met de bede: 'dat Uw geliefden verlost worden.' Israël is duidelijk de 'lelie der getuigenis'; en het is 'tussen de doornen', - in beproeving, waaruit het in triomf wordt gebracht door de kracht en de genade van God.

'Michtam van David, om te onderwijzen,' is zeker niet moeilijk te begrijpen, als het karakter van elke michtam dichterlijk was, en om geloofsregels te geven, waardig om duurzaam in het geheugen gegrift te worden. Als dit ook de bedoeling ervan is, moet in dit geval een bijzondere nadruk worden gelegd op het 'onderricht', wat ook goed

zou passen bij het karakter van deze psalm, die eerder is opgemerkt als een deuteronomische vijfde.

De psalm heeft twaalf verzen, veranderd van de gebruikelijke verdeling in 4 x 3 door de inkorting van het tweede gedeelte met één vers, dat aan het laatste is toegevoegd.

1. 1. Het eerste gedeelte is de taal van de overtuiging van het overblijfsel van de laatste dag, dat namens het volk spreekt. Zij erkennen dat in het verderf waarin zij zijn gebracht, Gods hand tegen hen is geweest. Hij is het die hen heeft verstoten en verstrooid: Hij is ontstemd. Zij erkennen het, - erkennen daarom hun schuld, en smeken om herstel.

De figuren van het tweede vers zijn die van een aardbeving die het land heeft verscheurd, en waarmee het nog steeds beeft. Een aardbeving is een algemeen beeld van sociale stuip trekkingen, die, hoewel ze van beneden komen, tekenen zijn van goddelijk ongenoegen. Alle banden die mensen verenigen hebben hun zekerheid in datgene wat hen met God verbindt. Wordt dit doorbroken, dan moeten er 'breuken' zijn tussen mens en mens; de slag die het politieke weefsel verbrijzelt komt van onderen - van de vulkanische hevigheid van gistende elementen die overal onder de oppervlakte liggen, de hartstochten van de mensen die altijd klaar staan om zich te ontladen, als de onderdrukking van de goddelijke hand wordt weggenomen. 'Aardbevingen op verschillende plaatsen' associeert de Heer met andere tekenen van het naderende einde (Matth. 24:7); en de sympathie tussen mens en natuur (die algemeen erkend is, maar die de mensen door hun bezigheid met louter materiële oorzaken over het hoofd zien of ontkennen) kan zich in letterlijke uitbarstingen van deze aard openbaren. God waarschuwt de mens, die anders niet wil horen, door een beroep te doen op zijn

grovere zintuigen; echte intelligentie zou daarin de gelijkenissen van de goddelijke rede vinden.

De stuiptrekkingen van het land interpreteert de psalmist in hun innerlijke betekenis. Het is de wijn van beven die God zijn volk laat drinken. Hij heeft hen overgegeven aan dronkenschap, om de kracht te vinden van een beker die aanvankelijk zoet genoeg is voor de smaak, met als gevolg de verwarring van al hun vermogens.

2. Maar er is nog steeds grond voor een beroep op God, en dat in feite vanwege Zijn gehele natuur. Zijn waarheid en Zijn liefde blijven, en mogen het zekere vertrouwen zijn van Zijn volk in hun nood. De psalmist heeft reeds dat woord uitgesproken: 'Uw volk', een betrekking waarop Israël lange tijd geen aanspraak heeft kunnen maken. Maar wanneer zij de straf voor hun ongerechtigheid zullen aanvaarden, dan zal hun trouwe God klaar staan met Zijn barmhartigheid, zoals Hij beloofd heeft. Want 'het zal geschieden, wanneer al deze dingen over u komen, de zegen en de vloek, die ik voor u gesteld heb, en gij zult ze in herinnering roepen onder alle volken, waarheen Jahweh, uw God, u gedreven heeft, en tot Jahweh, uw God, terugkeren, en zult Zijn stem gehoorzamen naar alles wat Ik u heden geboden heb, gij en uw kinderen, met geheel uw hart en met geheel uw ziel, opdat dan Jahweh, uw God, uw gevangenschap zal keren en Zich over u zal ontfermen' (Deut. 30:1-3).

Zo en onder deze omstandigheden zal Israël God als hun God kunnen opeisen in de dagen waarnaar deze psalmen, zoals we gezien hebben, uitzien. En zo kan de psalmist nu spreken van een 'standaard' die God in de handen heeft gelegd van hen die Hem vrezen, opdat zij 'zich verheffen', zoals Delitzsch het uitdrukt, 'vanwege de waarheid'.

Het is moeilijk om de gedachte zonder omwegen in het Engels uit te drukken; maar het geven van een standaard erkent hen in hun gezamenlijke relatie, - brengt hen samen, maakt van een verslagen gepeupel een leger, - en neemt hen, door Zijn (lenden)hand, opnieuw tot de Zijnen. Zodat zij nu in het opheffen van de standaard, zichzelf opheffen, - zij staan op: zij zijn weer generationaliseerd, als werkelijk het volk van God.

De laatste woorden hier, vanwege de waarheid,' zijn moeilijk vanwege hun abstracte karakter. Het woord (qoshet*) komt slechts eenmaal hiernaast voor (Ps. 22:21), waar het vertaald is met 'zekerheid'; en de Chaldaïsche vorm komt tweemaal voor in Daniël (Dan. 2:47; Dan. 4:37), in beide gevallen weergegeven als 'waarheid'. Deze passages geven de voorkeur aan de betekenis die de context suggereert, namelijk dat het verwijst naar de absolute trouw van God aan het woord dat Hij heeft gesproken. Zijn onveranderlijke belofte is inderdaad zelf een standaard waaronder zij zich met volmaakte zekerheid kunnen verzamelen: het is exacte, nauwkeurige waarheid', zoals Schultens het weergeeft, 'als het ware gewogen in de meest gelijkmatige balans.'

{*De Septuagint leest 'de boog' (qesheth in plaats van qoshet), en verandert natuurlijk de hele betekenis: 'Gij hebt een teken gegeven aan hen die U vrezen, opdat zij zouden vluchten voor de boog.' Het is onnodig dit te bespreken, omdat het niet waarschijnlijk is; hoewel de Vulgaat het volgt, en critici als Cheyne er natuurlijk de voorkeur aan geven.}

Maar de waarheid woont niet alleen bij God. Zijn hart gaat ermee gepaard. Dus heeft de psalmist een ander pleidooi, - een beroep op de andere kant van de goddelijke natuur: 'opdat Uw geliefden verlost

worden, sla met Uw rechterhand, en antwoord mij.’ Hoe goed om te weten dat God een hart heeft; en dat niet een Meester, maar de armen van een Vader de zwervers verwelkomen! Het is in wezen hetzelfde verhaal, of we het nu in het Oude of in het Nieuwe Testament lezen: want God is dezelfde; alleen is in het Nieuwe Testament de zon door alle wolken heen gebarsten. God was altijd al Licht; nu is Hij ‘in het licht’.

3. Het bezit van het land wordt meteen voorzien. ‘God heeft gesproken in zijn heiligheid: Ik zal Mij verheugen; Ik zal Sichem verdelen; en het dal van Sukkoth uitdelen.’ God heeft gesproken in Zijn heiligheid: in Zijn genade aan hen zeker, maar de genade heeft hen in een waarachtige onderwerping aan Hem gebracht; zodat het in heiligheid is dat Hij voor hen kan handelen. Israël moet nu in feite de verkondiger zijn van goddelijke heiligheid tot aan de einden der aarde. Maar de goddelijke gunst jegens Israël is onlosmakelijk verbonden met hun bezit van het land; daarom lopen zij hier meteen op vooruit. Zij gaan Sichem aan de westkant van de Jordaan verdelen, en het dal van Sukkoth aan de oostkant; om beide zijden van de rivier in bezit te nemen.

Alleen deze twee plaatsen worden genoemd; maar deze impliceren dat de rest van hen is. Sichem en Sukkoth lijken inderdaad op het eerste gezicht geen representatieve plaatsen, vooral de laatste niet, en toch moeten ze dat in zekere zin zijn: er moet een speciale geschiktheid in hen zijn om de goddelijke gedachte over dit terugnemen van wat ze eerder hadden verloren, uit te drukken. Zij mogen het niet opnieuw verliezen; en merk op, om te beginnen, dat zij nu in het spoor zijn van hun vader Abraham. Jakobs naam verbindt zich met beide plaatsen;

maar zijn geschiedenis in verband met hen is er een van mislukking, en er is geen prettige herinnering aan verbonden. Bij Abraham is het heel anders. Sichem is de eerste plaats waar hij verblijft nadat hij het land heeft bereikt, en daar krijgt hij de eerste belofte van het land zelf. Sichem betekent 'schouder', die Issaschar later (zoals het volk tot dan toe) 'boog, om te dragen, en een dienaar werd voor schatting,' opgelegd door meesters die hij boven God had verkozen.

Abraham buigt zijn schouder voor God bij de eik Moreh, ('leermeester') om van Hem te leren; en om zegen te vinden bij Zijn hand. Sichem staat dus voor de geest van gehoorzaamheid, want het was in feite later de plaats waar Israël de wet, met zijn zegeningen en vervloekingen, hoorde verkondigen toen zij onder Jozua het land binnentrokken. Uit de geschiedenis bleek inderdaad spoedig dat zij de betekenis ervan niet kenden; maar wanneer zij het land binnengaan onder het nieuwe verbond, zal dat zijn met de wet op hun hart geschreven. De geest van gehoorzaamheid zal nu dus volledig de hunne zijn; zodat zij voor het eerst in staat zullen zijn Sichem volledig in bezit te nemen (of te 'verdelen'). Hoe zou hun bezit van het land onder het 'nieuwe verbond', en in vervulling (voor de eerste keer echt) van de belofte die daar aan Abraham is gegeven, beter kunnen worden uitgedrukt?

Maar hoe zit het met het 'dal van Sukkoth'? Er lijkt hier in het geheel geen verwijzing naar de geschiedenis; er wordt geen melding van gemaakt, behalve in dat deel van Jakob dat overal lijkt te ontbreken. Anderzijds spreken de typen met de duidelijkste en mooiste betekenis. Sukkoth betekent 'cabines' of 'tabernakels'; en het is het woord dat gebruikt wordt voor dat 'tabernakelfeest' dat het laatste is van Israëls

heilige jaar, en dat, als de herdenking van hun omzwervingen in de woestijn als beëindigd, door hen die nu in het land zijn, hen in figuurlijke zin voert naar die duizendjarige dagen waarin hun langere omzwervingen als vreemdelingen onder de heidenen voorgoed voorbij zullen zijn, en hun uiteindelijke rust zal zijn gekomen. Zo volgt Succoth hier op een prachtige manier op Sichem, en de twee samen leggen de profetische betekenis van de psalm onomstotelijk vast.

Maar nu verschijnen de stammen alsof ze zich verzamelen om hun erfenis binnen te gaan. Opnieuw worden alleen representatieve namen gegeven. ‘Gilead is van mij, en Manasse is van mij. Efraïm is ook de kracht van mijn hoofd; Juda is mijn wetgever.’ Vier namen staan hier slechts; en van deze is Gilead slechts een deel van Manasse. Zij moeten zeker van betekenis zijn, zoals die welke eraan voorafgaan: zoals, laten we liever zeggen, alles in de Schrift is. Laten we proberen de betekenis te achterhalen.

Gesenius geeft Gilead als betekenis: ‘hard, rotsachtig’; maar er lijkt anderzijds reden om het eerder te verbinden met Jakobs Galeed (Gen. 31:47), ‘een hoop getuigenis’. Het zou dus in opmerkelijke tegenstelling staan met Manasse, waarmee het verbonden is, en dat ‘vergeten’ betekent. Een hoop getuigenis is juist bedoeld om vergeten onmogelijk te maken.

Manasse als de natuurlijke eerstgeborene van Jozef hebben wij elders gelezen (Gen. 48, aantekeningen) als het eerste beginsel van geestelijke ‘vermeerdering’: ‘Vergetend wat achter is’, zegt de apostel, ‘ga ik verder.’ Maar Manasse heeft een zoon, Machir, die de vader is van Gilead, en wiens naam de zijne zo dicht mogelijk benadert,

hetgeen betekent 'iemand die zich herinnert,' geestelijk is er geen ongerijmdheid met deze tegenstrijdigheid: wij vergeten wat achter is om in gedachten te houden wat ons doel is; en zo komt het ene voort uit het andere. 'Zoals Fausset goed opmerkt, 'markeerde de gedenkhoop ook de crisis in Jakobs leven, toen hij gescheiden werd van zijn Syrische verwanten, en voortaan een inwoner en erfgenaam van Kanaän werd.'

Gilead hebben we hier, en niet Machir, en dan moet men bedenken dat Gilead niet gewoon Galeed is, ook al is de betekenis identiek, zoals de woorden inderdaad zijn. Een hoop getuigenis is dat we niet mogen vergeten, maar de stamnaam betekent vergeten: hier beëindigt Israël, zoals we gezien hebben, haar lange geschiedenis van zonde en verdriet, om in het bezit te komen van haar glorieuze toekomst - haar thuis bij God. Wat is er enerzijds natuurlijker dan het verlangen om zo'n triest verhaal te vergeten? En ook hierin heeft de God van genade voorzien door de zoete zekerheid die is afgebeeld voor Israël op de dag van de verzoening, wanneer de zondebok de zonden van het volk draagt naar een 'afgesneden land'. En dit brengt opnieuw het nieuwe verbond voor ons, waarin God zegt: 'Hun zonden en ongerechtigheden zal Ik niet meer gedenken.'

En velen hebben moeite dit te rijmen met een tekst als die waarmee Prediker eindigt, namelijk dat 'God elk werk in het oordeel zal brengen, met elk geheim ding, of het goed of kwaad is.' Dit is natuurlijk het Oude Testament; maar het Nieuwe heeft iets vergelijkbaars, en in uitdrukkelijke toepassing op christenen: 'Want wij moeten allen verschijnen' - of 'openbaar gemaakt worden' - 'voor de rechterstoel van Christus, opdat een ieder ontvangt wat in zijn lichaam gedaan

is, naar hetgeen hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad' (2 Kor. 5:10).

Dat dit iets heel anders is dan het oordeel over de persoon 'naar zijn werken', wat het principe is van het eindoordeel bij de 'grote witte troon' (Openb. 20:11-12), moet iedere lezer van zijn Bijbel nu wel weten. 'Wie Mijn woord hoort en gelooft in Hem die Mij gezonden heeft', zegt de Heer, 'heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel, maar is overgegaan van de dood in het leven' (Johannes 5:24, Gk.). En hetzelfde hoofdstuk van Openbaring laat zien dat duizend jaar voor de grote witte troon degenen die tot de eerste opstanding behoren, hun gezegende 'deel' met Christus hebben gevonden, en met Hem regeren. Dit is zo vaak herhaald, dat ik er alleen op deze plaats naar verwijs. De Schrift verwacht nooit, zoals veel christenen doen, de heilige met de zondaar met betrekking tot het komende oordeel, noch de 'opstanding des levens' met de 'opstanding des oordeels' (Joh. 5:29).

Toch zal er voor de heilige een oordeel over de werken zijn, hoewel niet een oordeel over de werken; een beoordeling van wat in het lichaam is gedaan, en een evenredige beloning of verlies, al naar gelang de werken die 'in het oordeel komen' die plechtige openbaring verdragen of niet kunnen verdragen. Precies zo zal ook het kostbare bloed van Christus in al zijn reddende kracht voor de gelovige worden geopenbaard. Niets hoeft te worden verborgen, niets zal worden verborgen: genade zal in haar volle glorie worden gezien in de aanwezigheid van de zonden die het beste leven dat ooit onder gewone mensen is geleefd, hebben bezoedeld. Beloning die

had kunnen zijn mag niet zijn, maar wat afhangt van het werk van Christus alleen kan niet verloren gaan, want dat werk faalt niet.

Alles zal worden geopenbaard: - voor onszelf hoe groot de winst! wanneer het verhaal van ons leven volledig zal worden verteld, en al Gods wegen met ons zullen worden gezien in het licht van onze eigen wegen. Om dan de levens van anderen voor ons te zien als onze eigen levens, en de gelijke en toch verschillende omgang van God met allen te zien! De wijsheid van alle tijden, - de oogsten van alle seizoenen, - de volle voorraad van alles wat voorbij leek te gaan, - wie zou zulke rijkdommen verliezen, die eens hun waarde kenden? Neen, wij zullen ze nooit verliezen: niets gaat voorbij, niets gaat verloren in alle eeuwigheid; onze herinneringen zullen even doodloos zijn als al het andere: hoe zou anders de kennis van de verlossing zelf aan ons kunnen worden overgelaten? of hoe zouden de lofprijzingen van de verlostten zonder vermindering kunnen voortgaan?

De psalm gaat niet verder dan de tijd, de aarde en Israël; maar dezelfde principes zijn erin terug te vinden: Gilead en Manasse blijven samen. Goddelijke liefde zal hun zonden zo wegdoen dat de zonneshijn van Gods gunst jegens hen nooit de schaduw van een voorbijgaande wolk zal kennen; en toch zullen de lessen van hun verleden altijd bij hen blijven: de 'hoop getuigen' zal zijn gezegende werk doen. De stem van de psalmist, die die van de natie vertegenwoordigt, eist zowel Gilead als Manasse op. De volmaakte herinnering van de ene en de vergetelheid van de andere, - beide geleerd van Hem die hen verenigt in Zijn noodzakelijke volmaaktheid - zullen gekenmerkt worden door hen die teruggaan naar het land om het te bezitten volgens de volmaakte genade van Zijn verbond der belofte.

Dit verenigt zich bovendien op een zeer treffende wijze met het huidige vers: want waarvan spreekt 'het dal van Sukkoth' anders dan van het verleden, zoals teruggekeken vanuit de bereikte volle zegen? Sukkoth, de 'hutten', verwijst naar de woestijngeschiedenis die nu voor hen is geëindigd; en daarin leefden zij als het ware hun leven opnieuw. Hun Succoths waren, kortom, een soort Gilead voor hen.

'Efraïm is ook de kracht van mijn hoofd,' vervolgt de spreekster. 'Vruchtbaar' Efraïm, met haar 'myriaden' van mensen, haar verzekerd door haar profeet-wetgever, zou Israël in staat stellen het hoofd op te heffen. 'Als pijlen in de hand van een machtig man,' zegt een van de liederen van het boek, 'zo zijn kinderen van de jeugd; gelukkig is de man die zijn koker vol van hen heeft; zij zullen niet beschaamd worden wanneer zij met hun vijanden spreken in de poort.' De zegeningen op het hoofd van Jozef, die zowel door Jakob als Mozes worden uitgebreid, laten zien hoe volmaakt Efraïm de naam vervult.

Maar de geestelijke betekenis schijnt hier ook door, en zal gerealiseerd worden wanneer Israël, verlost van de onvruchtbaarheid van haar verleden, vrucht zal voortbrengen voor God. De onvruchtbaarheid van het verleden is alleen een vruchtbaar argument geweest op de lippen van spotters, zoals de apostel hen verzekert: 'De naam van God is door u gelasterd onder de heidenen' (Rom. 2:24): een beginsel van universele toepassing op de onvruchtbare herders. Omgekeerd brengt de apostel de vruchtbaarheid van de goddelijke genade in de ziel naar voren om haar op te richten en ons hart voor Hem te verzekeren. Want als ons hart ons veroordeelt', dringt hij aan, 'God is groter dan ons hart en kent alle dingen. Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt, dan hebben wij vertrouwen in God. En alles

wat wij vragen, ontvangen wij van Hem, omdat wij Zijn geboden onderhouden en doen wat Hem behaagt' (1 Johannes 3:19-22). Zo is in alle opzichten 'Efraïm de kracht van het hoofd.'

Maar 'Juda is mijn heerser;' en ook dit voert ons terug naar de zegen van Jakob. De geest van aanbidding, waarvan Juda spreekt, is datgene wat alleen God Zelf geeft met zijn troon onder de mensen. Hoe tonen deze psalmen zelf, die de arrogante dwaasheid van een criticus als Cheyne aan David zou willen ontkennen, dit karakter - een lofprijzing dat God altijd troont! En dit past hem voor zijn eigen plaats op die representatieve troon, die als zodanig de 'troon van Jahweh' was (1 Kron. 29:23). Zo is ook de 'Zoon van David', die ook Davids Heer is, Hij wiens stem men hoort zeggen: 'In het midden van de gemeente zal ik U loven.' In Hem komen de twee tronen samen in een volmaakte overeenstemming, die nooit verbroken zal worden.

Israël is nu in staat de volledige erfenis te ontvangen die zij nog nooit heeft ontvangen. In haar meest triomfantelijke dagen lagen Moab, Edom en de Filistijnen binnen wat volgens de oorspronkelijke belofte haar grondgebied was. De eerste twee werden inderdaad uitdrukkelijk gespaard door hun goddelijke Leider, samen met Ammon, de andere zoon van Lot, en de landen die zij toen bezaten werden hun voorbehouden. Maar dit was slechts tijdelijk, want zij hebben zich nooit tot God gewend; en hun oordeel wordt hun door de profeten vanaf Balaam verweten. 'Het overblijfsel van Mijn volk zal hen bederven, en het overblijfsel van Mijn volk zal hen bezitten,' zegt de Heer bij Zefanja (2:9).

Amnion wordt hier niet genoemd; maar Moab, Edom en Filistië wel; en in de eerste plaats Moab: ‘Moab is mijn wastobbe.’

Toen zij net aan de grens van het land waren, ten tijde van hun eerste intocht, was Moab de schuldige onheilbrenger van het volk van God geweest. Over Midian, zijn bondgenoot in deze, was, zoals wij weten, een kort vonnis voltrokken; maar Moab was toen ontsnapt.

‘God’ echter ‘eist wat voorbij is’, en de daad van oude tijden lijkt hier in herinnering te komen. Natuurlijk was er ondertussen geen berouw geweest. Israël wast zich, door een summier oordeel over de verleider, eindelijk schoon.

In feite gaat ook datgene waar Moab op lijkt te antwoorden op dit moment in het oordeel van Israël voorbij. Als Moab staat, zoals ik niet twijfel, voor louter belijdenis (zie Deut. 2:8-23, aantekeningen), dan hebben we de uitdrukkelijke verklaring van Jesaja in die zin. ‘En het zal geschieden, dat wie in Sion overgebleven is, en wie in Jeruzalem blijft, heilig genoemd zal worden, een ieder, die onder de levenden in Jeruzalem geschreven staat; wanneer de Here de vuiligheid van de dochter van Sion zal hebben afgewassen, en het bloed van Jeruzalem uit het midden daarvan zal hebben gezuiverd door de geest des oordeels en door de geest der verbranding’ (Jes. 4:3-4).

Hoe groot is alleen al de aanwezigheid van ongelovigen te midden van het volk van God! Het is een wonder dat zelfs in het dode Sardis enkelen gevonden worden die hun klederen niet verontreinigd hebben (Openb. 3:4). En alleen al de aanraking van de dood verontreinigt Israël. Bekend is het woord, (maar o wat moet het vandaag in doffe oren worden herhaald!) ‘Gaat niet ongelijk op

met ongelovigen; want welke gemeenschap heeft gerechtigheid met ongerechtigheid? en welke gemeenschap heeft licht met duisternis? en welke overeenstemming heeft Christus met Belial? en welke weg heeft hij die gelooft met een ongelovige? ... daarom kom uit hun midden, en wees afgezonderd, en raak het onreine niet aan; en Ik zal u ontvangen, en zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mijn zonen en dochters zijn, zegt de Here, de Almachtige.' (2 Kor. 6:14-18.) Meet de verontreiniging hier af aan de straf die er op staat, en wat moet het zijn in de ogen van God?

Israël is nu gereinigd in dit opzicht, en groeit noodzakelijkerwijs in haar erfenis. Edom moet de volgende plaats innemen. Het werpen van de schoen erop is het teken van gedwongen bezit. Edom, de vijandelijke broer, geeft zich over en wordt verdreven. Typisch, de oude man geeft zich over aan de nieuwe. En nu Edom is overwonnen, barst Filistië uit in een kreet van pijn. Typisch is dit eenvoudig: want Filistia, zoals we hebben gezien in voortdurende en progressieve beelden, (Gen. 20, 26, Jozua 13, Richteren 9, 1 Sam. 17, 2 Sam. 5:17-25; 2 Sam. 21:15-22: noten) is de godsdienst van het vlees, die voorbijgaat met het oordeel van de 'oude mens'. Het zou lang duren om deze dingen op een behoorlijke manier uit te leggen, en dat is ook nauwelijks nodig, voor iemand die de betekenis van de zojuist genoemde Schriften heeft geleerd. Men zal zien dat zij overal één consistente betekenis geven - consistent zoals de waarheid altijd is, en met deze consistentie aan alle kanten, zoals alleen de waarheid kan zijn.

Dat Israël haar goddelijke grenzen begint in te vullen is duidelijk in de letter ervan; maar dit is slechts de anticipatie van het geloof, zoals we zien in het laatste gedeelte.

4. De plotselinge daling in het slotgedeelte, als een vierde gedeelte dat in zijn vier verzen wordt benadrukt, hoeft ons niet te verbazen. Het is ook niet onnodig, deze nadruk die wordt gelegd op de menselijke zwakheid die ons voor de vervulling van elke hoop afsluit voor God. Het is het schepsel dat de plaats van het schepsel inneemt, wat immers zijn volmaaktheid als zodanig is. God kan nu aan Zijn kant komen en voor ons handelen.

Alles is hier heel eenvoudig. De kracht van de vijand wordt eerst bekeken: Petra, de rotsstad van Edom, is bij uitstek sterk. Zij moeten binnengeleid worden door Degene die de sleutel van de gesloten deur heeft. Maar Hij heeft hem! Helaas voor de bres die daar is ontstaan! Maar zal Hij niet voor hen handelen, die voor Hem opgesloten zijn, in de ijdelheid van alle andere hoop? Dat zal Hij zeker: wanneer heeft Hij gefaald bij hen die al het andere heeft gefaald? Neen, uit deze uiterste zwakheid komt onze kracht voort; en de apostel is hier één met het arme overblijfsel van Israël. De ervaring zal hun vertrouwen waarmaken: - 'Door God zullen wij dapper zijn, want Hij zal onze onderdrukkers neerhalen.'

Hiermee is de zekerheid van het geloof compleet: en de serie Michtam psalmen eindigt.

Boek 2A. (Psalm. 61 - 72.)

Christus de Hersteller.

De derde onderverdeling keert nu terug naar Christus als thema, maar om Hem voor te stellen, op een heel andere manier dan de eerste. Hij is hier de Hersteller, zoals we vooral zien in de negenenzestigste psalm, die in feite het schuld- of zoen-offer is: Hij herstelt daar wat Hij niet heeft weggenomen. Maar vanaf de allereerste psalm hier zien we dat Hij Zich identificeert met Zijn volk, hun verloren zaak op Zich neemt, en eindigt met een zegen voor hen waarvan de ongewijde mens nooit had kunnen dromen. In die achtenzestigste psalm, die de eerste reeks hier afsluit, stijgt Hij op in de hoogte, leidt gevangenen uit de gevangenis, en ontvangt geschenken voor de mensen; en op aarde vinden we in de vijfenzestigste, Immanuël die Zijn Naam vervult, en de daaruit voortvloeiende zegen.

Er zijn twee afdelingen in deze onderverdeling: de eerste, van acht psalmen, waarin we Christus hebben als het Representatieve Hoofd van Zijn volk, dat voor hen onderneemt, en hen in de vrucht hiervan brengt; terwijl de tweede, in de negenenzestigste, opnieuw het Kruis laat zien als het fundament van alles voor de mensen; met, in de psalmen die volgen, Israël dat haar jeugd vernieuwt, en de glorieuze heerschappij van haar grote Koning, die de voltooiing is van Davids gebeden, en van de belofte aan hem. Hiermee eindigt het boek.

Sectie 1. (Ps. 61 - 68.)

Het hoofd van de zegen.

In de acht psalmen van de eerste afdeling hebben we het nieuwe verbondsnummer; en ze voeren ons volledig in de nieuwe verbondszegen; terwijl de Middelaar van het Nieuwe Verbond doorlopend wordt gezien. Van de acht verzen van de eerste psalm kan hier hetzelfde worden gezegd. Het is de geïnspireerde inleiding ervan.

Psalm 61.

De geloften van de koning.

Aan de belangrijkste muzikant; op een snaarinstrument: [een psalm] van David.

Hierin vinden we dus de geloften van de koning - geloften die zijn opgenomen en vervuld in plaats van die van Israël, die zo volkomen gefaald hebben in hun vervulling. Het dertigste hoofdstuk van Numeri zal in dit verband leerzaam zijn (zie de aantekeningen). De titel van de psalm heeft hier veelbetekenend, al neginah, 'op een snaarinstrument', in plaats van het gebruikelijke meervoud, al neginoth. Eén Hand alleen is op dit moment op de snaren. We kunnen er zeker van zijn dat het de hand is van Iemand die een Meester is in harmonie, ruimschoots voldoende om de hele schepping te laten reageren. We hebben Hem al horen zeggen: 'In het midden van de gemeente zal ik U loven.' En dat dit in direct verband staat met Zijn gelofte, verzekeren zowel de tweeëntwintigste psalm (vers 25) als de

huidige: ‘Zo zal ik tot in eeuwigheid Uw Naam psalmzingen; opdat ik dagelijks mijn geloften volbreng.’

1. De identificatie van de Koning met Zijn volk is de verklaring van het eerste deel van de psalm. De stem is als die waarmee het boek begon, als zijnde de roep van een verstotene, ‘van het einde der aarde’, die van het land kan zijn, maar misschien beter zijn hele diepte van betekenis krijgt. We ontdekken dat de stemmen niet dezelfde zijn, maar het verband ertussen is vol betekenis. De Spreker pleit hier om gehoord te worden, om aandacht te krijgen, om geleid te worden naar een Rots die hoger is dan Hij. Als de Vertegenwoordiger van hen wier gemak Hij heeft opgenomen, kunnen wij dit begrijpen, en wij hebben Hem zo horen roepen uit lagere diepten dan deze. En onmiddellijk wordt God bezeten als zijn toevluchtsoord, ‘een toren van sterkte voor het aangezicht van de vijand.’ Als een blootgesteld aan gevaar, vindt Hij zijn schuilplaats waar de mens die altijd moet vinden, ‘onder de dekking van Uw vleugels.’

Wanneer wij ons de Persoon realiseren die hier is, is er een opmerkelijk en gezegend woord dat Hij uitspreekt en dat niet onopgemerkt kan blijven. ‘Ik zal eeuwig in Uw tent verblijven’, zegt Hij. Het laatste woord is olamim, ‘eeuwen’, maar dat wordt toegepast op de eeuwen der eeuwigheid; en er kan nauwelijks twijfel bestaan over de betekenis ervan in dit geval. Het gebruik van de meervoudsvorm is, naar ik meen, uitbeeldend, - om die eindeloze duur te benadrukken; des te betekenisvoller in contrast met de gedachte aan een ‘tent’ en ‘inwoner’ in dezelfde zin.

Maar de tent is van God, en moet datgene voorstellen wat Hij onder de mensen plaatst, en wat, hoewel het een ‘tent’ is, gezien de heerlijkheid

van Hem die erin woont, niet noodzakelijkerwijs een vergankelijkheid van de verblijfplaats van de heerlijkheid erin impliceert. Want met betrekking tot de nieuwe aarde, en dus de eeuwige staat, hebben we in Openbaring precies dezelfde uitdrukking: 'De tent van God zal bij de mensen zijn, en Hij zal onder hen vertoeven' (Openb. 21:3, Gk.): de zaak wordt tweemaal gezegd, op de eigenaardige nadrukkelijke wijze die we bij Johannes vinden, en die de zoete goddelijke verzekering is van wat voor de mens te mooi lijkt om waar te zijn.

Zo blijft God voor altijd in een 'tent' en openbaart Zich in oneindige neerbuigendheid aan Zijn schepselen op zo'n manier dat zij Hem zullen kennen in de intimiteit van volmaakte genade. Dit is inderdaad wat de mensheid van Christus ons reeds belooft. Het vleesgeworden Woord kan geen tijdelijke toestand zijn, noch een geïsoleerde, hoe heerlijk ook, getuige van de liefde van God. Zijn getuigenis moet veeleer worden gehandhaafd en gerechtvaardigd doordat alle dingen daaraan gelijkvormig worden gemaakt. De eigenlijke troon wordt aldus gekarakteriseerd als 'de troon van God en het Lam'. Het Lam regeert dus alles; en de tent van God onder de mensen laat zien hoe dit gerealiseerd moet worden, niet alleen door de heiligen in de hemel, maar ook door de bewoners van de aarde, - wanneer eenmaal de verbanning van de zonde van de aarde dit mogelijk zal maken.

Maar als deze 'tent' van God spreekt over de uiteindelijke aardse zegen, hoe lieflijk klinkt en bevestigt de stem van Hem die in deze psalm bekend is met de beproevingen en smarten van de mensen, deze genade! 'Ik,' zegt Hij, 'zal voor altijd in Uw tent vertoeven': als het U behaagt een tent te hebben en te vertoeven, zal ook ik een vertoevende zijn; en niet daarbuiten, maar in de tent waarin Gij

vertoeft, daar zal ik vertoeven! Gezegende Heer, geen wonder dat toen Gij op aarde geboren werd, de engelen U aankondigden met 'op aarde vrede, een goed welbehagen in de mensen'!

2. In de drie volgende verzen, die dus de normale verdeling van een zeven zijn, waarbij het achtste vers dat daarop volgt niet ingrijpt, verklaart dezelfde Spreker dan ook het antwoord op Zijn geloften, in het 'bezit van hen die Gods Naam vrezin' aan Hem gegeven worden. Zijn geloften zijn namens deze; Hij neemt Zijn plaats in als hun Hoofd en Vertegenwoordiger; en hun zegen komt door Hem die voor hen heeft bemiddeld. Hij neemt dus openlijk de plaats in van de Koning, met dagen 'toegevoegd' aan de 'verkorte dagen' (Ps. 102) van een leven dat omwille van hen 'van de aarde werd weggenomen' (Handelingen 8:33). De profeet Jesaja, van wie dit de Septuagintversie is, vult deze 'toegevoegde dagen', die er in verband met deze heerlijke Persoon aanvankelijk vreemd uitzien, prachtig aan en legt ze uit: 'Toch heeft het Jahweh behaagd Hem te kneuzen: Hij heeft Hem bedroefd; wanneer Gij Zijn ziel tot een zondoffer maakt, zal Hij Zijn zaad zien, Hij zal Zijn dagen verlengen, en het welbehagen van Jahweh zal in Zijn hand voorspoedig zijn' (Jes. 53:10). En deze verlengde dagen zijn niet simpelweg de nog beperkte dagen van een louter menselijk leven dat langer is dan de natuurlijke tijd: 'Zijn jaren zullen zijn als die van opeenvolgende geslachten.' De bijzondere woorden laten zien hoe Hij zich nog steeds aan de mensen vastklampt.

Het volgende vers laat zien hoe de koninkrijken van de aarde en van de hemel, zo lang gescheiden, samenkomen. 'Hij' - deze gezegende Koning - 'zal voor eeuwig wonen in de tegenwoordigheid van God.'

Geen angst meer voor een breuk. En het laatste deel van het vers geeft aan dat dit de stem is van het volk dat binnenkomt. Zij mogen, niet twijfelend, maar met de volle instemming van harten vervuld van het vooruitzicht voor hen, roepen: ‘Stel liefdevolle goedheid en waarheid aan om hem te behouden!’

{Het vers zoals het in de gewone tekst staat heeft echter enige moeilijkheid. Een paar Hebreeuwse MSS. zetten min in plaats van man, maar dan kan het voorzetsel niet op zichzelf staan, en Coleman stelt daarom een andere verdeling voor van de letters van de twee woorden die bij elkaar komen (oorspronkelijk zonder verdeling geschreven), en zo te lezen: ‘barmhartigheid en trouw van Mij bewaren Hem.’ Het zou dus de goddelijke stem zijn en niet die van het volk. De Septuagint leest weer anders, en andere wijzigingen zijn voorgesteld.}

3. Met het achtste vers neemt de oorspronkelijke stem het woord weer op, en de samenklank van verschillende sprekers heeft kracht en schoonheid. ‘Zo zal ik Uw Naam psalmzingen tot in eeuwigheid’, zegt Hij, ‘opdat ik dagelijks Mijn geloften nakom.’

Want het is om God te verheerlijken in het aangezicht van zonde en opstandigheid dat Hij is gekomen, het gevallene opheffend en in zijn plaats de nieuwe schepping ondersteunend, zonder voortaan te falen. Zo zullen Zijn ‘geloften’, die begonnen te worden vervuld in Zijn leven op aarde, en daarna in Zijn verzoenende dood, nog steeds door Hem worden uitgevoerd als de Leider van de oneindige lof die de eeuwigheid zal vullen. En er zal daar geen doffe noot zijn: geen hart zal slechts gestemd zijn in volledige harmonie met het Zijne. Gezegend zij God!

Psalm 62.

God zijn afhankelijkheid voor bevrijding van mensen, zijn vijanden.

Aan de hoofdmusicus aan Jeduthun: een psalm van David.

De eerste psalm van de reeks heeft ons al tot het einde gebracht; en dit is de gebruikelijke manier bij Schriftinleidingen: het begin heeft in zich het eindpunt; de vrucht zit in die zin in het zaad. God, die het einde vanaf het begin ziet, brengt het naar buiten.

Maar hier gaan we dus terug, en bevinden we ons in heel andere omstandigheden. We mogen uit het algemene karakter van de reeks afleiden dat de spreker dezelfde is; maar er is niets dat daar blijkbaar op wijst. Als tweede psalm is hij vol contrast, en bevestigt hij zijn afhankelijkheid van God alleen, en de reden van deze afhankelijkheid; waardoor hij benadrukt wat de mens is, wiens vijandschap hij ondervindt. De psalm is dus zeer eenvoudig van karakter, en slechts helder in zijn vertrouwen op God. Hij lijkt in zijn klaagzang over de ijdelheid van de mens op de negenendertigste psalm; waarmee hij door zijn titel wordt verbonden; hier echter niet 'aan' maar strikt 'op Jeduthun' (de lofgever); hoewel dit als het equivalent van de andere wordt genomen. Het is inderdaad een van die 'liederen in de nacht' die Gods heerschappij over het kwaad tonen, en die de mensen toch zo weinig willen leren.

De psalm heeft twaalf verzen, die verdeeld zijn in vier delen; maar uit elk van de eerste twee delen is een vers genomen en aan elk van de laatste twee toegevoegd, waardoor de structuur heel anders is

dan gebruikelijk; het getal drie valt geheel weg. Dit moet een reden hebben, die ik echter niet kan verklaren.

1. De psalm begint met God, als enige verwachting en vertrouwen van de ziel; en dit wordt herhaald en uitgebreid in het derde gedeelte. Dit is inderdaad de rotsbodem voor een fundament; maar hoeveel zand moet er uit overvloedig zand worden gezeefd, voordat we er helemaal bij zijn! Vertrouwen in Hem mogen we hebben, en het is gezegend dit te hebben; maar hoe lang duurt het in het algemeen om de kracht van dit 'enige' te leren kennen! De omgang van God met ons moet daarom zeer sterk op dit doel gericht zijn, en hoe droevig zijn de ervaringen waardoor wij op deze wijze worden gebracht! Toch aanvaarden wij zo graag de ervaring als onze meester, in plaats van het zekere woord der waarheid, dat ons langs een prettiger en veiliger weg zou leiden!

2. De vijandigheid van de mens wordt in het tweede gedeelte gezien, zoals die zich bij tijd en wijle zal openbaren wanneer de beperking erop wordt opgeheven, in die vreselijke dagen die het Joodse overblijfsel zal doormaken, of zoals die door het Licht van de wereld naar buiten wordt gebracht wanneer het zich daarin bevindt. Hoe het evangelie van Johannes vooral deze moorddadige tegenstand openbaart, - de plannen en pogingen om Hem neer te halen van Zijn verhoging, die dit Licht was, en wiens persoonlijke heerlijkheid alleen de duisternis van de wereld toonde waar Hij doorheen ging. Deze wereld is in het geheel niet veranderd, hoewel zij haar uiterlijke verschijningsvorm kan veranderen, des te grondiger om te misleiden; en helaas, onze geringe trouw aan een gekruisigde Heer staat ons een gemakkelijker weg er doorheen toe.

3. Vanuit de overdenking hiervan wendt de psalmist zich tot het besef van zijn toevlucht en zijn vreugde in God. Hij bevestigt opnieuw en zet uiteen wat God voor hem is, - wat God alleen is. De woorden zijn zo eenvoudig dat zij geen commentaar behoeven: het is de innige voldoening die wij allen kunnen begeren; en dit, zoals hij verder getuigt, is voor allen, zodat hij alle mensen uitnodigt het te vinden waar hij het gevonden heeft. Hoe zalig te weten, wanneer wij dit heiligdom hebben bereikt, dat de deur niet achter ons gesloten is, en dat wij nu een evangelie hebben voor alle mensen, in de zekerheid dat de deur openstaat!

{Vers 9 ‘mannen van lage graad’, letterlijk: ‘Zonen van Adam, zonen van Ish.’}

4. Maar dit verlicht de duisternis niet wat betreft de mens zelf, en zonder respect voor de verschillen waarvan hij er zoveel maakt. Allen zijn ijdelheid - adem! Leger, wanneer gewogen in waarheidsgetrouwe weegschalen, dan de adem die zij zo vrijelijk besteden in hun grootspraak en tarding van God. Hij spreekt hen aan, - hij met zijn eigen zeker vertrouwen in God, - over de ijdele vertrouwen die zo volkomen bedriegen: macht, die zij gebruiken in tirannieke onderdrukking; rijkdom, die het hart weg van God brengt. In zijn oren herhaalt zich een goddelijk orakel, dat, al is het nog zo eenvoudig, alleen het geloof hoort, - dat de macht alleen aan God toebehoort; en dat deze God, die zo machtig is, terwijl Hem ook liefdevolle goedheid toebehoort, zoals reeds getuigd is in de deur van de ontsnapping die nog openstaat, toch in de dag des oordeels die nadert, aan een ieder zal geven naar zijn werken. Zo sluit de psalm: het lied van de ‘lofzegger’, zoals het lied van Mozes, nivelleert alle

ander vertrouwen, om grootheid en goedheid alleen aan God toe te schrijven.

Psalm 63.

Ademhaling na het Heiligdom.

Een psalm van David, toen hij in de woestijn van Juda was.

Het is volkomen natuurlijk dat, na deze verplaatsing van elk vals vertrouwen, opdat God Zijn ware plaats zou krijgen als het gehele rechtmatige vertrouwen van de mensen, een psalm van het heiligdom volgt, - de ademhaling van de ziel naar God als deze. 'David in de woestijn van Juda' zou de schrijver van zo'n psalm kunnen zijn; maar zijn omstandigheden zouden slechts de aanleiding kunnen zijn, en er wordt duidelijk een veel grotere Koning beoogd.

1. Het eerste gedeelte toont ons God als zo gezocht, het enige en vurige verlangen van de ziel. Hij zoekt Hem vroeg; zijn ziel dorst, zijn vlees hongert, in een droog, dorstig, waterloos land. De steeds sterker wordende bijnamen tonen de intensiteit van de overtuiging, hoe grondig de waarheid in de laatste psalm door de ziel is begrepen. Hij herinnert zich wat hij eens had gezien van de goddelijke macht en heerlijkheid in het heiligdom: - denk hier aan Hem die de heerlijkheid had verlaten die Hij bij de Vader had voordat de wereld was! - en hij verlangt daar weer naar en prijst Hem voor liefdevolle goedheid die beter is dan het leven zelf, een vreugde die God oppermachtig maakt in het hart dat haar vasthoudt. En deze beker heeft geen

overdaad, terwijl hij nooit faalt. Een vreugde die gevonden wordt in de onveranderlijke natuur van God, zij zal standhouden omdat Hij standhoudt, zodat het hart kan zeggen: Zo zal ik U zegenen zolang ik leef: Ik zal mijn handen opheffen in Uw Naam’.

2. Het tweede deel toont de dubbele bevestiging van dit blijde vertrouwen, in zijn eigen ervaringen in het einde van zijn tegenstanders. Voor zichzelf kan hij getuigen van een volmaakte tevredenheid van de ziel; die tot nadenken stemt in die stille uren wanneer de schaduwen op alle andere dingen vallen, en men afgezonderd is van alle invloeden die de verwerkelijking van de waarheid zouden belemmeren. Dan zal in het bewustzijn van goddelijke hulp, de duisternis zelf zijn als de schaduw van beschermende vleugels: rust zal met hernieuwde energie voortstuwen in het spoor van de heerlijkheid die voorgaat, en niet zonder de steun van de rechterhand van kracht.

Dezelfde hand handelt voor hem tegen alle vijanden. Terwijl zij zijn leven willen vernietigen, gaan zij zelf de diepte in. Wij denken aan Korach en de grote vijanden van Christus, het beest en de valse profeet, verzwolgen in een levende dood; terwijl hun volgelingen zoals hier met het zwaard worden gedood en op het slagveld aan de jakhalzen worden overgelaten.

En dan wordt de Koning gezien in zijn overwinning. Het is geen loutere triomf van kracht, maar van recht en waarheid, het einde van de onophoudelijke oorlogsvoering sinds het begin van de wereld. Het is de triomf van het geloof dat zich vastklampt aan de gekneusde hiel van de Kapitein der verlossing en deze volgt, te midden van lijden en schijnbare nederlaag. ‘Zij zullen roemen, een ieder die zweert

bij Hem' die de levende Waarheid is: 'want de mond van hen die onwaarheid spreken zal worden gestopt.'

Psalm 64.

De ijdelheid van boosdoeners.

Aan de voornaamste musicus: een psalm van David.

De volgende psalm is een zeer karakteristieke vierde, waarvan de ijdelheid van het schepsel het thema is: zoals natuurlijk blijkt uit hen die van Hem af zijn; en die daarom aan de ervaring daarvan zijn overgeleverd. De gebruikelijke term voor hen, in alle psalmen, is die van 'werkers der ijdelheid'; en zo is het ook in deze psalm. Het slot ervan, in het oordeel dat dit zo volledig bewijst, doet ons natuurlijk denken aan de laatste dagen; maar de les is bedoeld om zo algemeen mogelijk te zijn, en wordt daarom gegeven in termen die daarmee overeenstemmen. Er is niets in de titel dat onderscheidend is. De tien verzen vertonen het getal dat ons herinnert aan verantwoordelijkheid en vergelding, ideeën die natuurlijk de belangrijkste zijn in de psalm; en deze zijn verdeeld in twee delen van 6 en 4, zoals de tien geboden in 4 en 6, in tegenstelling tot elkaar; het eerste toont ons de goddeloze in macht, het laatste zijn vernedering.

1. Het eerste deel begint met de schreeuw van de rechtvaardigen, die alleen staan en lijden onder de handen van de mensen. Zij zijn het met wie wij de Heer zich hebben zien vereenzelvigen in de eenenzestigste psalm, en zo worden hun smarten hier voor ons

gebracht, waarbij hun geroep, zoals wij reeds dikwijls hebben gezien, ten slotte het oordeel over hun tegenstanders brengt. Of de Heer zelf erin voorkomt, is. Ik denk, dat het zeer twijfelachtig is; de enkele uitdrukking (vers 4) de ‘volmaakte’ wordt zeker op een te grote en algemene manier gebruikt om dit te bewijzen; en de toon van het gebed lijkt duidelijk lager dan wij Hem zouden kunnen toeschrijven. Maar de wereld die tegen Zijn volk is, is hierin tegen Hem; en hun zaak is volledig de Zijne.

Dit soort slechtheid houdt van gezelschap, en de aanwezigheid van een schare in sympathie begunstigt het zondigen met hoge hand. Zelfs voor de gelovige is er behoefte aan de vermaning: ‘Ga niet met een menigte om kwaad te doen’, want het kwaad kan in onze geest sterk worden afgezwakt door de velen met wie wij het delen. Kwaadaardigheid is van nature laf, en deelt zijn verantwoordelijkheid graag met anderen, ook al schuwt het het idee van verantwoordelijkheid; terwijl het geloof alleen gaat, zelfs te midden van een menigte. Ook het geweten is individueel, en heeft de reputatie mensen stijf en hoekig te maken, en niet geschikt voor veel gezelschap. Toch zal een wandel met God in gezelschap zijn van hen die met Hem wandelen; maar hoevelen zijn er die dit zonder voorbehoud doen?

Onder een menigte is de tong een machtig instrument, en de toespraak behandelt de hartstochten en liefdes van de mensen met nadruk. Het ‘scherpen van de tong’ is een zaak die volkomen bekend is bij hen die de menigte beïnvloeden. Maar de pijl vliegt ook in het geheim, en het perfecte is bovenal zijn doel. De lasterstem, die zijn inspiratie haalt uit de eerste verleider, houdt van insinuatie en suggestie, waar een openlijke aanval wordt afgeslagen en een specifieke aanklacht de

aangevallen integriteit zou kunnen bevestigen. ‘Heeft God gezegd?’ kan de stem van de onschuld zelf zijn.

Zulke pijlen vliegen aarzelend, hebben geen rechtvaardiging nodig, worden niet aan hun werk gezien tot ze het gedaan hebben; ze verbergen hun onheil zelfs voor degene die ze verspreidt; en er komt geen angel van het geweten uit voort. ‘Zeggen wij niet, dat gij een Samaritaan zijt, en een duivel hebt?’ Dus ‘zij schieten op hem, en vrezen niet.’

Dan moedigen zij zichzelf aan tot verder kwaad, en verbergen strikken, zoals zij die de overspelige vrouw bij de Heer brachten, of Hem ondervroegen over Caesar’s penning, als Iemand die ‘de weg van God in waarheid leerde.’ Hier staat het nummer van het vers, dat spreekt van oefening onder de regering van God, zeker in ontworpen contrast met deze mooie berekening van succesvolle listen, vergetend van enig Oog daarop. De grens wordt bereikt in het volgende vers, waar, na het zoeken naar onrechtvaardige listen, hun vervolmaakte plan een voltooiing is van onwrikbare schurkenstreek, waarin de vreselijke diepten worden gezien die in het menselijk hart kunnen worden gevonden. Maar nu staat God, die gewacht heeft tot hun plan volmaakt is, klaar om in te grijpen.

2. In een ogenblik, als met de terugslag van hun eigen pijl, worden zij getroffen door een feilloze hand. En het is inderdaad de terugslag van hun eigen pijl: dit is de rechtvaardige weg van het Goddelijk bestuur, zoals andere psalmen het ons hebben voorgesteld. Hun daden, hun woorden komen op hen terug. ‘Uit uw eigen mond zal Ik u oordelen, gij goddeloze dienaar,’ is waar op vele manieren en gebieden. God wordt verheerlijkt in dit oordeel: ‘alle mensen vrezen en vertellen

over het werk van God. en denken verstandig over Zijn werk. De rechtvaardigen verheugen zich in Jahweh en nemen hun toevlucht tot Hem, en alle oprechten van hart zullen roemen.’

De dag komt dat deze wegen van God open zullen zijn voor de ogen van allen. Hoe dierbaar zijn voor Hem ondertussen het ‘geduld en het geloof van de heiligen’!

Psalm 65.

Immanu-EL.

Een psalm van David, een lied.

Wat betreft de algemene strekking van deze psalm, citeer ik van een ander, aan wie ik voortdurend en veel dank verschuldigd ben.*

{*De schrijver van de ‘Synopsis’, waarnaar zo vaak wordt verwezen, maar waarin hij, hoewel recenter, deze niet op dezelfde manier uitwerkt, omdat de verwijzing naar Christus daarin is weggelaten. Er schijnt dus in latere jaren toch enige twijfel bij hem over te zijn geweest; en in het geschrift waaruit dit is overgenomen, is er een neiging om veel psalmen rechtstreeks op de Heer toe te passen, op een wijze die in strijd is met zijn latere oordeel. De onderhavige behoort echter tot een serie die voor een groot deel Messiaans is; en ik kan niet anders dan instemmen met de oudere interpretatie. (‘Hoofden van Psalmen,’ in *Collected Writings of J. N. Darby, Critical*, Vol. 1.)

‘Dat deze psalm,’ zegt hij, ‘het herstel van de Joden is. of, juister gezegd, de vervanging van het overblijfsel (nu een natie) op hun oude plaats bij God, op de bemiddeling van Immanuel, als introductie van duizendjarige zegen, is, denk ik, duidelijk. Het Joodse deel hiervan wordt in vers 1 genoemd, als verwacht en vastgesteld, en dat op de mooiste manier mogelijk, in de vereniging, als men zo mag spreken, van Gods belang en dat van de mens daarin, overeenkomstig de beloften. In vers 2 gaat het om de heidenen. Daartoe moet Christus het opnemen; dienovereenkomstig wordt in vers 3 verklaard wat verhinderd is, maar in Christus’ Persoon, als voor de Joden, (zoals in Jes. 53) - het laatste deel is de uitdrukking daarvan door het Joodse overblijfsel. Dit brengt hen ertoe hun aanvaarding te vieren in de Geliefde, de Man die God heeft uitverkoren. Dan komt de wijze van hun bevrijding als antwoord op hun geloof; de omvang daarvan (‘over de gehele aarde’) en de vrucht van de zegen door de verwijdering van de vloek van de aarde. Dat is de reikwijdte van deze prachtige psalm. De Psalmen gaan hier verder in op de heerlijke resultaten van de vereniging van Immanuël met de mensen.’

Als dit waar is, dan kan ‘God met ons’ - Immanuël - heel goed de titel van de psalm zijn; en dit komt volledig overeen met de plaats, numeriek en anderszins, die deze psalm in deze reeks inneemt. Laten we opmerken dat de psalmen tot het einde toe nu ook ‘liederen’ zijn. Goddank zal dit voor ons ook spoedig het einde zijn, dat alle psalmen liederen zullen zijn.

1. Het eerste gedeelte is heel eenvoudig. De lof van God van de gehele aarde, zoals uit het tweede vers blijkt, wacht op Hem in Sion. De duizendjarige zegen heeft, zoals wij wel weten. zijn begin en zijn

centrum daar. Zolang Jeruzalem verslagen en verlaten is, kan de aarde niet in haar rust komen. Sion is Gods rust voor altijd (Ps. 132:14), en er kan geen rust zijn, tenzij zoals Hij rust: het principe is altijd waar, wat ook de apostel's toepassing ervan is in de betreffende passage, dat wij ingaan in Zijn rust (Hebr. 4:5, 11).

Sion is de plaats die, zoals wij uit een andere psalm zien (Ps. 78:68), Gods soevereiniteit in genade illustreert, wanneer de mens alles heeft gedaan wat hij kon om volkomen verderf te veroorzaken; en de apostel, in zijn alomvattende visie (Hebr. 12:22) van de dingen waartoe wij (door het geloof) 'gekomen zijn', plaatst het aldus, als het aardse centrum tegenover het Nieuwe Jeruzalem; het hemelse. Sion zelf betekent 'vast', en de eerste plaats waar het genoemd wordt (2 Sam. 5:7) is wanneer David het uit de hand neemt van de niet-Joodse 'vertrapper' - de Jebusiet (zie noten). Het wordt dan 'de stad van David', wat, zo herinneren wij ons met vreugde, 'Geliefde' betekent, en het zal nog de stad van de oneindig heerlijke zijn, wanneer de tijd van Jeruzalems 'vertrapping' voorbij is.

'Vast' rijk in handen van de Geliefde zou wel eens lof kunnen wekken tot aan de einden der aarde. De mens, die Hem bij Zijn eerste komst verwierp ten gunste van Caesar, heeft sindsdien helaas allerlei vormen van Caesarisme gekend. En hoewel het, zoals in Rome zelf, de vormen van democratie aannam, is het karakter van de heerschappij niet minder duidelijk. HOE gezegend is nu de vervulling van het orakel dat de eerste David ontving, juist toen de scepter uit zijn welbewezen handen viel! en dat zo volledig schijnt te beantwoorden aan de tegenwoordige psalm: -

'Een rechtvaardig Heerser over de mensen,

Een heerser in de vreze Gods, -

Als het morgenlicht wanneer de zon opkomt,

Een morgen zonder wolken:

Van de helderheid na de regen

Het kruid ontspringt uit de aarde.’

Dit is het geïnspireerde beeld, en de psalm brengt ons duidelijk bij Hem wiens beeld het is, in het laatste deel van het eerste vers, wat de hele uiting hier tot de Zijne lijkt te maken. De eerste psalm van de reeks begint met de ‘geloften’ van de koning, waarvan we lang tevoren hebben gehoord in de tweeëntwintigste, waar er maar Eén mogelijk is aan wie ze kunnen worden toegeschreven. Geloften zijn van de kant van Iemand die bevoegd is ze uit te spreken, omdat Hij bevoegd is ze te vervullen; en wiens lippen zouden, net als de Zijne, kunnen zeggen: ‘Aan U zal de gelofte worden afgelegd’? Het zijn de lippen van Hem door wie God een woonplaats onder de mensen heeft gevonden die Hij verlangt, een woonplaats te midden van de lofprijzingen van een verlost volk, en een troon van genade op aarde, - de genadestoel besprenkeld met Zijn eigen kostbaar bloed. Hoe nauw is deze ‘gelofte’ van Hem dan verbonden met de lofprijzing die moet ontwaken op Sion en tot aan de uiteinden van de aarde!

‘Het verlangen van alle naties’ komt, het antwoord op de onuitgesproken behoeften van myriaden die nooit de voorziening voor hen hebben gekend. Is HIJ niet het verhoorde gebed van het volgende vers, dat ‘alle vlees’ naar het heiligdom brengt om te aanbidden? ‘Ik, als Ik van de aarde ben opgeheven’, zegt Hij, ‘zal

alle mensen tot Mij trekken' (Johannes 12:32). Zo zal de gelofte inderdaad vervuld worden, en zal God in Christus de vreugde zijn van ieder die de kennis van zijn nood in zich heeft laten ontwaken. 'O Gij die het gebed hoort, tot U zal alle vlees komen.'

2. Maar het tweede deel komt nu om het eerste te bevestigen, door ons terug te voeren van de nu naderende heerlijkheid, om ons de belemmering te tonen die de zegen in de weg stond, en hoe die is weggenomen. Aan de structuur van het volgende vers moet niet overhaast worden voorbijgegaan, noch moeten de veranderingen die het vertoont worden verward met de wisselende spraak van louter poëzie. Het is door het licht opmerken, en het verwarren van goddelijke inspiratie met louter menselijke compositie, dat veel van de Schrift noodzakelijkerwijs voor ons gesloten wordt, als de rechtvaardige straf van ongeloof. Let dus op de verandering van enkelvoud naar meervoud, en het nadrukkelijke 'Gij' in het tweede deel.

'De ongerechtigheden hebben tegen Mij gezegevierd!' roept de enige Stem.

En vele stemmen nemen op wat misschien wel het antwoord is: 'Onze opstanden, Gij zuivert ze weg.' Ja, dit is zeker de les van het Kruis die eindelijk geleerd is: dat waar elk offer van de ontelbare offers in Israël naar wees en verklaarde. 'Zuivering' is door bloedvergieten 'zonder bloedvergieten is geen vergeving.' En deze 'ongerechtigheden' die 'heersen tegen' de onschuldige Lijder zijn 'onze opstanden'. Die schijnbare ramp en nederlaag, het zegevieren van onze ongerechtigheden over Hem, is slechts hun zuivering: 'Gij zuivert ze weg.' Hoe tonen deze twee regels ons dan tegelijk op goddelijke wijze

de belemmering en de verwijdering ervan, waarbij ook het geloof openbaar wordt in hen die werken met berouw, in de erkenning van de zonden en van de heerlijke Plaatsvervanger! Wanneer Israël dit doet, dan zal inderdaad de fontein voor hen geopend worden voor de zonde en voor de onreinheid, zoals Zacharia hen toont (12, 13). En daarom wordt nu hun mond geopend om de uitwerking voor hen te verklaren van het feit dat Christus hun verzoening is.

‘Gelukkig is hij die Gij verkiest en doet naderen om in Uw voorhoven te wonen! Wij zullen tevreden zijn met de goedheid van Uw huis, van Uw heilige tempel.’

Hier hebben we hetzelfde enkelvoud en meervoud als in het vorige vers; dezelfde gedeeltelijke verhulling waarop we altijd voorbereid moeten zijn in deze geloofsgeheimen zoals ze ons gegeven worden, vooral in de Psalmen: een sluier die gemakkelijk doorbroken kan worden, als we maar onze ogen open hebben, en zorgvuldig, dat wil zeggen eerbiedig, kijken naar wat voor ons ligt. Leg alles wat hiervoor is gezegd naast dit, - laat het als een geheel spreken; laat de psalm zijn plaats vinden bij de andere psalmen van de reeks; kijk hoe de diepere betekenis een glans, een heerlijkheid naar voren brengt, waar anders wat betrekkelijk alledaags is; en u zult beseffen dat de Geest die dit alles heeft geïnspireerd de Geest van Christus is, en dat u het gezichtspunt moet krijgen dat altijd het Zijne is, om de inspiratie goed te beseffen.

‘Hij die Gij verkiest’ zou op zichzelf natuurlijk die uitverkiezing kunnen zijn waarvan elke geredde zondaar een voorbeeld is; en zo, natuurlijk, de meeste inhouden. Maar wie is het van wie God in Israël zegt: ‘Zie Mijn Knecht, die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene,

in wie Mijn ziel zich verheugt: Ik heb Mijn Geest op Hem gelegd; Hij zal het oordeel brengen aan de heidenen?' (Jes. 42:1.) Gods 'keuze' is niet minder, hoewel veel anders, geopenbaard, wanneer over Christus wordt gesproken als het Voorwerp ervan, dan wanneer een arme zondaar wordt opgenomen in de goddelijke soevereiniteit. In Christus is het al de volheid van Zijn vreugde in datgene wat volledig naar Zijn geest en natuur is, - Zijn Geliefde, in wie Hij een welbehagen heeft. En zo is de aanvaarding van elke arme zondaar, zoals wij mogen weten, 'in de Geliefde'.

'En doet naderen' impliceert dus Zijn priesterlijke toegang, die het resultaat is van de aanvaarding van Zijn werk ten behoeve van anderen; en zo wordt onmiddellijk de stem van Zijn volk gehoord, de derde persoon verwisseld voor de eerste, en het enkelvoud weer voor het meervoud. 'Wij zullen tevreden zijn met de goedheid van Uw huis, - van Uw heilige tempel.' Dit huis zal Israëls grote onderscheiding en voorrecht zijn in de duizendjarige dagen.

Daar volgt de aankondiging hoe hun aanvaarding wordt getoond, het antwoord op hun gebed in de dag van hun benauwdheid. 'Door verschrikkelijke dingen in gerechtigheid antwoordt Gij ons, o God van ons heil.' Maar dan schijnt ook voor de aarde de zon door de storm heen: 'het vertrouwen van alle einden der aarde, en van de verten der zee.' Zo is de uitwerking van de gerechtigheid rust en zekerheid voor altijd' (Jes. 32:17); en wij gaan verder om in de aarde die van de vloek verlost is, de volle zegen daarvan te zien.

3. De volgende drie verzen tonen ons dus niet alleen een heiligdom in het herstelde Israël, maar de aarde, zo lang verminkt met de sporen van de zonde en de afstand tot Hem, nu doordrongen van deze

heerlijke Aanwezigheid. Het is niet, zoals we op het eerste gezicht zouden denken, het gewone getuigenis van de natuur aan Hem. Het is de tijd van vrede na een conflict, wanneer 'Zijn tekenen' worden gezien in de 'einden der aarde' en met eerbiedige vrees van de mensen worden erkend. De toestand van de aarde is slechts de indicatie van haar nieuwe vrede en verzoening; zoals wij zien in het tweede vers hier, waar het stillen van het gebulder der zeeën verbonden is met het stillen van het 'tumult der rassen'.

En zo legt de Heer een duidelijk verband met het tumult zelf waarnaar hier wordt verwezen: 'En er zullen tekenen zijn in de zon en in de maan en in de sterren, en op de aarde benauwdheid der volken, met verbijstering, de zee en de golven brullend' (Lucas 21:25). Nu zijn ze verstild; de aarde is in een tot nu toe onbekende stabiliteit gebracht; de bergen zijn vastgezet, menselijke regeringen worden nu door de macht van God gevestigd. Hij, komend uit de stilte en de stilstand waarin de dingen van de aarde Hem zo vaak vreemd schenen, omgordt Zich nu met kracht waarin Hij duidelijk werkzaam is. Het geloof kan Hem nu zo zien, maar kan zich weinig verantwoorden tegenover de mensen in het algemeen. Zij spreken over 'wetten' alsof het een ijzeren hek om Hem heen was; en de natuur genadeloos. Nu komt Hij uit deze duisternis, verstilt de woede van de hartstochten van de mensen, en stilt de aarde die deze hebben geteisterd. En de mensen vrezen, in de uiterste delen van de aarde, voor Zijn tekenen; want een vreemde nieuwe blijdschap doordringt alle veranderingen van de dag: ochtend en avond zingen gelijk met vreugde!

4. Het vierde gedeelte spreekt duidelijker over de aarde zelf; de vloek is weggenomen, haar paradijselijke schoonheid komt terug; en dit

alles duidelijk door de aanraking van Zijn hand aan wie de natuur nog steeds en altijd volkomen gehoorzaam is. Het is Gods bezoeking: De bevruchtende vloed van Egypte, het type van die overvloedigheid waardoor haar uitputting voortdurend wordt opgevangen en haar kracht wordt vernieuwd, wordt overtroffen door de altijd volle 'rivier van God', die geen mislukking kent, op geen enkel moment stopt, en die alles tot leven en activiteit wekt. Het 'levende' - niet stilstaande - water is van nature altijd waarlijk het 'water des levens'. Het is wat nodig is voor de activiteit van elk organisme, in elk deel. Het is daarom het type van de Geest in zijn reinigende, vernieuwende energie, en datgene wat zijn transformerende werk doet in het land Israël in de dagen waarnaar wij uitzien (Ezech. 47), en beantwoordt aldus (hoewel niet in volle omvang) aan datgene wat met zijn heerlijke stroom het nieuwe Jeruzalem en het paradijs van God omspoelt (Openb. 22). Uit de heiligdom-troon stromen zij beiden, niet zoals de rivier van Egypte, uit een verre, misschien onbekende bron. God, tronend onder een gehoorzaam volk, is de bron van deze zegen, diep, breed, eeuwig: Zijn noodzakelijke, overvloedige bediening van schepselen die 'leven en bewegen en hun wezen in Zichzelf hebben'.

Volledig wordt het hier herleid tot Hem, de kracht die overal werkzaam is, eerst het land voorbereidend, dan het koren bereidend. Dit wordt in de volgende verzen meer in detail getraceerd: eerst de invloed op het land zelf (vers 10); dan de seizoenen van het jaar geregeld met overvloedige zorg (11); dan ontvangt de wildernis haar overvloed (12); en dan hebben we overal het resultaat in kudden en gewassen waarin de natuur met haar overvloedige schoonheid zingt en zich verheugt (13). Ach, wat hebben wij, met onze zondige onafhankelijkheid van God, dit lied in de natuur gestopt, en het

vervolgens levenloos, vreugdeloos, goddeloos verklaard! Dat is het nooit; en de dag komt, waarin zulk een scheiding van God van Zijn werken niet meer zal worden toegelaten, - niet meer mogelijk zal zijn.

Psalm 66.

De tuchtiging van God.

Voor de hoofdmusicus een lied-psalm.

De zesde psalm van de reeks viert van Israëls kant de tucht van God, nu effectief, waarin de volken Zijn heiligheid moeten leren kennen, zelf tot onderwerping gebracht door het tonen van Zijn verschrikkelijke macht. In het derde deel wordt de stem van de Koning gehoord die Zijn dankbeloften verkondigt als nu uit te voeren; en in het vierde het resultaat van Zijn eigen beproeving, waarin Hij (hierin zo verschillend van alle anderen) de test van volmaakte heiligheid volmaakt doorstond.

1. Het eerste gedeelte viert de macht van God die in verschrikkelijke daden ten behoeve van Israël is uitgeoefend. Maar bij Israël is het de bevrijding van de aarde, en de volken worden aangespoord om God toe te schreeuwen om wat Hij gedaan heeft, en aangespoord om in psalmen te getuigen van wat Hij Zichzelf getoond heeft. Zijn verschrikkelijke werken moeten in ieder geval voor hen het toonbeeld zijn van onweerstaanbare macht waaronder de sterkste vijanden zich moeten vernederen. Zo zal de hele aarde aanbidden, ook al zal blijken dat niet alles waar is. De psalmen gaan niet verder dan het

millennium, en geven daarom niet de opstand aan het einde, die het laatste oordeel inluidt, zoals het boek Openbaring laat zien; maar zij wijzen op verschillende plaatsen, zoals reeds in psalm 18, op de louter uiterlijke onderwerping van velen onder de duizendjarige volken. Israël alleen is helemaal heilig (Jes. 4), en hun viering van God komt samen in de laatste drie verzen. Zijn verschrikkelijke daden jegens de mensenkinderen zijn overvloedige genade voor henzelf geweest. Zijn liefde voor hen heeft gezegevierd over alle hindernissen, en de natuur heeft de macht van Zijn aanwezigheid bij hen toegegeven, zoals de bedding van de opgedroogde zee heeft laten zien, en de 'rivier': of dit nu de Jordaan is, zoals van oudsher, of die welke meer algemeen en nadrukkelijk de rivier wordt genoemd - de andere grens van hun land zoals het zal zijn - de Eufraat (Openb. 16:12).

Macht is dus overvloedig getoond: Hij regeert, en wie zal Hem onteigenen? Almacht en alwetendheid gaan samen, bij Hem wiens ogen zonder ophouden over de volkeren waken. Laat dan de opstandigen zich niet tevergeefs afvragen!

2. Maar opnieuw wordt de stem van Israël gehoord, en deze keer om het verhaal te vertellen van hun eigen beproevingen, die uiteindelijk zo vreugdevol voor hen eindigden. 'Zegen onze God,' zeggen ze, 'gij volkeren.' Zij kunnen Hem dat tenminste met een vol hart bezitten: Zijn wetten zijn op hun hart geschreven, Hij is hun God geworden in volle werkelijkheid, volgens de voorwaarden van het nieuwe verbond. Zo claimen zij Hem en spreken over Hem, verklaren Hem aan de naties tot hun lof. Hij heeft hen, ondanks alle beproevingen, erdoorheen gebracht, hun zielen in het leven bewaard, - ja, meer nog, hen geplaatst in wat werkelijk dat is. Want 'dit is het eeuwige leven,

U te kennen, de enige ware God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.’ Die kennis hebben zij nu, zeker, en dus dat leven; hoewel het Oude Testament het als leer niet formeel kon ontwikkelen.

Dit ‘hun ziel in het leven zetten’ is datgene waarvan hun harten van nature vol zijn, en zo vinden ook hun voeten standvastigheid. Maar de weg waarlangs zij waren gebracht was een pijnlijke voor henzelf, terwijl de heiligheid van God het noodzakelijk had gemaakt. Als zilver had God hen gekeurd en gezuiverd. Hun vijanden waren gemaakt, allemaal onbewust, om hen zo te dienen. De beproeving was voor hen een strenge, maar doeltreffende leermeester geweest; en toen het doel was bereikt, moest alleen nog de winst worden geteld: ‘Wij gingen door vuur en water, maar Gij bracht ons uit in overvloed.’

3. Maar nu verandert het ‘wij’ in ‘ik’; en wij beseffen dat het een andere spreker is. ‘Ik zal in Uw huis gaan met brandoffers; ik zal U mijn geloften betalen, die mijn lippen hebben uitgesproken en mijn mond heeft gesproken in mijn benauwdheid.’ Het is zeker niet moeilijk deze Stem te herkennen, die, onmiddellijk nadat Israëls verhaal is verteld, hun lof opneemt om het voor God uit te spreken, als de vervulling van Zijn eigen ‘geloften’. Wij kennen deze geloften, de geloften van de Koning: Koning van Israël, en nog veel meer. En dof moeten de ogen zijn die niet zien wie deze brandoffers zijn. De zoete geur van een volmaakt leven aan God voorgesteld in een oneindige beproeving, waarin de heiligheid van God al de inwendige delen van zo’n Iemand doorzocht, die niet Zijns gelijke onder de mensen had, maar die; Hij die het ‘zwaard’ gebod ‘wakker’ te worden tegen Hem, tegelijkertijd verklaarde Zijn ‘mede’ (Zach. 13:7). Nu begrijpen we hoe Israëls lof zelf wordt onderscheiden als het parfum van dit gezegende werk, -

de vervulling van Zijn 'geloften': de hele volheid daarvan wordt ons nu verteld in bekende vormen, als bokken, rammen, geiten, speciaal verbonden met brand-, schuld- en zondoffers. (Vergelijk Lev. 1, 4, 5, aantekeningen.) Dit is in feite wat al onze lof is, - wat wij zelf zijn: wij zijn slechts de vervulling van Zijn geloften; alles is slechts de vrucht van Zijn werk. Ons verlostte zelf aan Hem te danken hebben zal de volheid van onze vreugde voor altijd zijn.

4. Maar nu moeten wij Zijn getuigenis hebben - hoe anders dan dat van Israël of dat van de verlostten op enig moment! Hij wil dat allen die God vrezen luisteren, want de zaak is van de diepste mogelijke zorg voor iedereen. Als Christus voor de mensen is, wat is er dan belangrijker dan te weten dat God voor Christus is!

Het tweede vers lijkt te spreken over het karakter van Zijn dienst. God was Zijn constante oproep en afhankelijkheid; God was ook Degene die door Hem werd verheven. Maar in deze plaats moesten de voorwaarden van goddelijke heiligheid worden gehandhaafd, en in welke omstandigheden, waarin zowel Zijn ijver voor God als Zijn liefde voor de mens Hem hadden gebracht! Als die angstige beproeving iets anders dan een zoete smaak had opgeleverd! Als er iets van alles wat het Woord als 'ijdelheid' bestempelt, in het hart aanwezig was geweest! Maar de test werd gedaan, en de gebeurtenis heeft laten zien met welk resultaat. 'In de dagen van Zijn vlees, toen Hij gebeden en smeking had opgeofferd aan Hem die machtig was Hem te redden' - niet 'van', maar - 'uit de dood, werd Hij verhoord', zegt de apostel, 'om Zijn vroomheid' (Hebr. 5:7). Alles hing af van wat Hij persoonlijk was, en omdat Hij was wat Hij was, die voor de heerlijkheid van God zo laag was gekomen, 'kon Hij niet door de

dood worden tegengehouden': 'Hij werd opgewekt uit de doden door de heerlijkheid van de Vader.' 'Voorwaar, God heeft mij gehoord; Hij heeft de stem van mijn gebed verhoord.' Mogen wij ons aansluiten bij de lof van Hem die, beladen met al onze zegeningen, zijn voeten zette op de rots van de opstanding! 'Gezegend zij God, die mijn gebed niet heeft afgewend, noch Zijn goedertierenheid van mij!'

Zo wordt de psalm in zijn verschillende delen met elkaar verbonden, en elk ervan werpt licht op het andere, totdat wat eerst gewoon en zelfs onaantrekkelijk lijkt, verlicht wordt met schoonheid. De wereld, Israël, Christus, de toekomst en het verleden zijn met elkaar verbonden; en Hij wordt gezien als de band en de ziel van de geschiedenis, evenals de ene band met de zegen en met God, de Middelaar tussen God en de mensen, de Mens Christus Jezus. Eenvoudige waarheden inderdaad, maar zij zijn licht en leven voor ons; en zoals de zon, die, al schijnt hij zo lang op de wereld, niet minder welkom zal zijn als hij morgen schijnt.

Psalm 67.

Volledige zegen en rust.

Aan de belangrijkste muzikant op snaarinstrumenten. Een psalmgezang.

De zevenenzestigste psalm is een heldere en mooie zevende: het getal wordt benadrukt als dat van de verzen ook, waarvan het centrale, door zijn drie regels in plaats van twee, opnieuw wordt gemarkeerd

als het scharnier waarop alles draait, namelijk de heerschappij van God op aarde. De genade van God stroomt door Israël, als het kanaal daarvan naar de volken; zij zijn het levende voorbeeld daarvan voor de ogen van allen. Dit laten de eerste twee verzen zien: ‘God zij ons genadig’ - Zijn volk Israël - ‘laat Zijn aangezicht over ons lichten, opdat Uw weg op aarde bekend wordt, Uw heil onder alle volken.’ Dan volgt de voorspelling van lof van de hele aarde: ‘Volkeren zullen U loven, o God; alle volkeren zullen U loven.’ En dan hebben we het onderwerp van hun lof, de vreugde van wat het is, bevrijd van de ellende van eigen wil en van de wil van anderen, om God te dienen en aan Hem onderworpen te zijn.

Dit is ware zegen op elk moment. Hoe vreemd dat het zo lang moest duren om het te leren; ja, dat de wereld uiteindelijk door het oordeel onderworpen moest worden! Maar het is het bewijs dat de hele geschiedenis geeft van de realiteit van de val. Eenvoudig is het, dat schepsel-gelukzaligheid juist gevonden wordt in het schepsel-zijn, - in het God laten zijn van God. ‘Gij zult de volken rechtvaardig oordelen en de rassen op aarde leiden.’ Hoe noodzakelijk vestigt deze laatste uitdrukking onze gedachten op de zorg van de herder, en op de goede herder, in wiens handen de scepter ligt.

De volgende twee verzen zijn een goed voorbeeld van de volheid van betekenis die de numerieke structuur uit de tekst haalt. Het vijfde vers is slechts een exacte herhaling van het derde, en het karakter ervan als een derde is duidelijk. Lof behoort tot het heiligdom; en in dit vers is er niets anders dan lof. Toch komen precies dezelfde woorden nu als een vijfde voor ons, en geen mogelijke verdeling van de psalm zou van beide verzen een derde kunnen maken. Een

vijfde is het meest verwant, vanwege de fundamentele suggestie van 'de mens met God'; en dit kan alleen juist zijn als God troont in het hart, het voorwerp van zijn lof. Zo geeft het vijfde vers aan dat Immanuel ('God met ons') het werkelijke kenmerk is geworden van de nieuwe toestand van de mensheid, hoewel deze pas begint en niet vervolmaakt wordt, in het millennium zelf. Maar het is niet langer om een volk uit de heidenen te halen dat God werkt, maar om die toestand te scheppen die de nieuwe aarde voltooid zal zien, wanneer 'de tabernakel van God bij de mensen zal zijn'.

Het zesde vers spreekt als zodanig over de beperking en beheersing van het kwaad; en het kwaad kan, zoals wij weten, zowel moreel als fysiek zijn. Het laatste is ook een controle op het eerste - een middel tot beheersing, waarvan wij ons allen bewust zijn. Nu heeft het vorige vers ons, in het winnen van het hart van de mens voor God, de macht getoond die binnengekomen is om de uitroeiing van het fysieke kwaad te bewerkstelligen. Dit gaat nu dus voorbij: de aarde geeft haar vruchten; de vloek is van de grond verwijderd; - de zegen van God werkt ertegenover.

Het laatste vers geeft het algemene resultaat samengevat: God zegent Israë!; alle einden der aarde zullen Hem nu vrezen!

Psalm 68.

Onder het nieuwe hoofd.

Aan de voornaamste musicus: een psalm van David, een lied.

De achtenzestigste psalm wordt gekenmerkt door zijn achttiende vers; en dit wordt door de apostel voor ons gezaghebbend uitgelegd (Ef. 4:8), zij het daar met specifieke toepassing op de gemeente alleen. Daarom citeert hij niet de laatste zin ervan, die duidelijk betrekking heeft op Israël: 'ja, ook voor de opstandigen, opdat Jah Elohim onder hen zou wonen'.

Als de achtste en laatste psalm van deze reeks wordt Israël dus gezien onder het nieuwe Hoofd van de zegen, de opgevaren Christus, triomferend over alle macht van de vijand, en daarvoor over de zonde die de mensen opsluit in de hand van de grote tegenstander. Onder Christus vervult Israël dus al haar voorbije beloften van heerlijkheid; want hier is Degene naar wie al deze beloften verwijzen. Alle rijkdom van de goddelijke namen is in het lied gegoten, want hun betekenis is nu gerechtvaardigd en goed gemaakt. 'Alles wat het meest glorieus is in de literatuur van de vroegere periode,' zegt Delitzsch, 'is hierin geconcentreerd: Mozes' gedenkwaardige woorden, Mozes' zegen, de profetieën van Balaam; Deuteronomium, het lied van Hannah, weerklinken hier. Maar bovenal is de taal zo gedurfd en zo eigen, dat we niet minder dan dertien woorden tegenkomen die nergens anders voorkomen.' Deze verschillende verbanden, die uitleggers in verschillende richtingen schijnen te hebben geleid, zijn begrijpelijk als we hun verband zien met Israël's erfenis in Christus, waarnaar ze allemaal uitzien.

1. De psalm begint met Mozes' aanroeping in de woestijn, toen de ark voorwaarts ging (Num. 10:35), waarbij Elohim (God) in de plaats kwam van Jahweh. In feite begint Israël opnieuw aan haar triomfantelijke vooruitgang onder haar goddelijke Leider van weleer.

Wij gaan terug op haar hele geschiedenis in het land, die slechts een mislukking is geweest, om haar nu te zien op de weg van gestage vooruitgang, waarbij alle oorzaken van dwaling en mislukking zijn weggenomen, en een nieuw verbond het oude, rampzalige verbond vervangt, dat zij in hun eigenzinnigheid hadden gekozen.

Hun vijanden zijn nu 'de goddelozen', de vijanden van God. Het conflict tussen goed en kwaad nadert zijn crisis. Het werk van eeuwen om het te beëindigen, zo lang vruchteloos, zal nu worden samengeperst in één scherpe, beslissende ontmoeting. Als was voor het vuur zullen de vijanden wegsmelten voor de aanwezigheid van God. Maar de rechtvaardigen zullen blij zijn en juichen, ja, springen van vreugde.

God wordt nu gezien als het begin van Zijn triomftocht, en zoals in Josafats succesvolle oorlog, gaan de zangers in de voorhoede van het leger. Zij moeten de weg vrijmaken voor de oprukkende Koning. Dit is natuurlijk een geestelijke voorbereiding, en in Jesaja (Jes. 57:14; Jes. 62:10) verbonden met het verwijderen van struikelblokken. De geest van lofprijzing is de geest van kracht. De vreugde over wat God is, is de heiligheid zelf, de atmosfeer van de hemel, die niets zal toestaan dat in strijd is met het karakter van Hem die het verkondigt met zijn naam Jah, de Ene die is, - de grote Werkelijkheid, voor het geloof (hoewel niet in de pantheïstische zin) het Ene Bestaan. Ach, als God slechts op die manier alles voor ons was, zoals in dat tafereel waartoe de kennis van de nieuwe mens leidt, (zoals de apostel ons vertelt,) 'Christus is alles' - hoe zou zulk een vreugdevol geloof Gods heerlijke weg bereiden!

De weg van Hem 'die in de woestijn rijdt', zegt de psalmist; en het getal hier accentueert dit. Het is echter niet het gewone woord voor de woestijn, maar dat wat de specifieke naam is voor de diepe gleuf van het meer van Galilea tot aan de Rode Zee, waarin de Jordaan tot aan de Zoutzee loopt, en waarin de Zee zelf ligt, - de Arabah: hier in het meervoud, wat kan staan voor de verschillende delen van één depressie, of voor alles wat daarop lijkt. Het woord betekent een 'uitgedroogde, droge plaats', wat in zijn specifieke toepassing de Jordaan, de rivier des doods, en de Zoutzee, het meer van vuur en zwavel, voldoende karakteriseert. De dood is op zichzelf het stempel van de toestand van de mens, zijn verwijdering van de plaats die hij door de zonde heeft verbeurd, en dus, als er geen remedie is, van het aangezicht van God. Maar het is wanneer hij tot het besef hiervan wordt gebracht, in de droge, uitgedroogde plaats, dat hij er Eén vindt die beweegt, soeverein over wat onoverkomelijke moeilijkheden kan lijken.

Hier openbaart zich het werk van Christus in al zijn heerlijke kracht; en daarom past het bij een psalm die Israël tot zegen brengt onder het nieuwe Hoofd, Christus, dat Jahweh wordt geopenbaard als 'Hij die in de Araboth rijdt,' - die sereen beweegt in de volheid van macht op deze plaatsen waar menselijke middelen zijn opgedroogd. Het is ook passend dat juist in dit verband de herinnering aan de dood vergezeld gaat van de verzekering van Zijn tederheid en middelen voor hen die daaronder lijden: 'een Vader van de vaderlozen en een Rechter van de weduwen, is God in Zijn heilige woonplaats'. En soortgelijke dingen volgen ook: 'Hij zet de eenzamen in gezinnen,' - de vloek van de onvruchtbaarheid en het verdriet van de afzondering wegnemend. En 'Hij brengt de gevangenen uit', niet alleen in vrijheid, maar 'in

voorspoed'; terwijl 'de opstandigen' alleen, maar zij zeker, 'nog in een droog land wonen'. Zo wordt Zijn karakter zowel in genade als in gerechtigheid verklaard.

2. In het laatste woord hebben we de enige oorzaak bereikt van de mislukking van Israëls knop van de belofte zo lang geleden; en dit herinnert de psalmist aan hun reeds genoemde geschiedenis. Er was toen van Gods kant zeker geen gebrek aan macht, noch aan getuigenis daarvan: 'O God, toen Gij voor Uw volk uitging, - toen Gij U door de woestenis bewoog,' - niet Arabah nu, maar jeshimon, 'verlatenheid, afval,' - 'beefde de aarde, ook de hemel viel neer bij de aanwezigheid van God; de Sinäi bij de aanwezigheid van God, de God van Israël.' Zij hadden de volle zekerheid gehad van Wie bij hen was. Het was God, en hun eigen God, aan wie de natuur eer had bewezen. De Sinäi was getuige geweest van het prachtige verbond tussen God en zijn schepselen. In de vervulling daarvan had Hij hen naar het land gedragen, en Zijn gaven over hen uitgestort in wat Zijn erfdeel was, maar waarin Hij hen vestigde. Daar woonden zij als Zijn gemeenschap,* Hijzelf om hun levensverbond te zijn, en zo in Zijn gulheid voorbereidingen te treffen voor een volk dat in zijn armoede van Hem afhankelijk was.

{*Chajah, 'levend ding'; maar ook gebruikt voor een 'gezelschap' dat lijkt op een levend organisme, en dus zelfs voor een 'troep' soldaten.}

Dit kenmerkte Zijn omgang met hen altijd, terwijl zij inderdaad Zijn gemeenschap bleven en alleen de plaats van afhankelijkheid behielden. Als er vijanden moesten worden ontmoet, was Zijn woord de effectieve verjaging van de vijand; er waren dan alleen vrouwen nodig om de blijde boodschap van de overwinning te verspreiden.

Koningen met hun troepen waren onmiddellijk op de vlucht, en vrouwen - de rustige thuisblijvers - waren voldoende om de buit binnen te halen. Zo was Israël bij God en zo was de goedheid van God voor Israël.

3. De woorden veranderen nu in een directe toespraak tot het volk. Maar de passage is zo moeilijk, grotendeels vanwege het elliptische karakter ervan, en het is toch zo belangrijk om er duidelijk over te zijn, dat ik haar langer dan gebruikelijk zal onderzoeken. Het is een goed voorbeeld van de moeilijkheden die soms zowel de uitlegger als de vertaler bezighouden, en van de enige manier waarop ze bevredigend kunnen worden opgelost, namelijk door de Schrift zelf; het ene deel wordt door het andere verklaard, als een goddelijk en noodzakelijk zelfconsistent geheel.

De snelle overgang is zeer kenmerkend voor de Psalmen, en zelfs voor de profeten in het algemeen. Van de derde persoon in de voorgaande verzen, komen we hier tot een directe toespraak in het meervoud, die in het volgende wordt ingewisseld voor de derde persoon enkelvoud, en dit nogmaals in het tweede vers erna, voor een directe oproep opnieuw, maar in een heel ander deel. De elliptische constructie is echter de grote moeilijkheid, zoals reeds gezegd. 'Al ligt gij tussen de horden ... vleugels van een duif, bedekt met zilver,' enz. Er is geen werkwoord bij het laatste deel, en geen 'als,' zoals in de gewone versie. Wat er staat, zoals iets moet zijn, heeft noodzakelijkerwijs het karakter van interpretatie.

Dan is een van de woorden twijfelachtig, shephattaim; dat alleen in deze vorm weer precies voorkomt in Ezech. 40:43, waar de gewone versie verschillende voorstellen doet voor 'haken, eindijzers,

haardstenen' en de kantlijn van de Herziene versie heeft 'richels'. Maar die passage is moeilijker dan de onderhavige. In deze is ook voorgesteld 'haardstenen', in de gewone versie 'potten', door anderen 'randen', maar door de meesten nu, met de Herziene, 'schaapskooien', of beter 'horden', hokken of stallen voor vee. Het woord komt van een werkwoord, 'plaatsen', en heeft als tweevoudige vorm als primair idee twee dingen die over elkaar heen zijn geplaatst (Wilson). De verwijzing lijkt te zijn naar Gen. 49:14 en Richteren 5:16, waar een woord wordt gebruikt dat qua vorm slechts weinig verschilt (mishpethaim), en waarvan algemeen wordt aangenomen dat het 'horden' of 'schaapskooien' betekent.

Maar wat moeten we in de leemte die hierop volgt aanvullen? In de gewone versie is het 'als' even hypothetisch als het 'toch zult gij zijn'; en men vraagt zich natuurlijk af, waarom Israël moet worden vergeleken met de 'vleugels' van een duif? Welke speciale kracht hebben de 'vleugels' daar? Men zegt, om hun bijzondere schoonheid; en Cheyne citeert de beschrijving van Miss Whately: 'Gezien in de heldere gloed van de schuine zonnestrallen, kunnen de uitgespreide vleugels van een duif met recht beschreven worden als 'geel goud'; wanneer de vogel zich omdraait en tegen het licht wordt gezien, kunnen ze net zo goed 'gesmolten zilver' worden genoemd.' Maar hoewel dit bevredigend genoeg is, lijkt er meer nodig voor een juiste uitleg. De vleugel impliceert, zou men zeggen, een of andere actie, en de kleur van de vleugel kan nauwelijks de hele zaak zijn.

De leemte wordt ook het best opgevuld in zijn eenvoudigste vorm, hoewel we moeilijk zo eenvoudig als Moll kunnen lezen: 'De vleugels van een duif zijn bedekt,' wat (naast het op twijfelachtige

wijze samenvoegen van een meervoud en een enkelvoud) dit te veel losmaakt van wat eraan voorafgaat, ook al wordt dat in de vorm van een vraag gesteld: 'zou je tussen horden gaan liggen?' is op zich onbevredigend als we, zoals we nu moeten doen, de betekenis van de passage als geheel in ogenschouw nemen.

Als we slechts een vers of twee verder kijken, zien we dat we komen tot de gedachte aan het heiligdom dat God voor Zichzelf heeft gekozen in Sion, om vervolgens Israël te zien (in het karakteristieke vers van de psalm) onder het nieuwe Hoofd, Christus, opgevaren, in de hoogte. Terugkijkend hebben we hen gezien onder het verbond op de Sinai, een verbond dat zo opvallend had gefaald in het verzekeren van zegen voor hen. Hoe zullen zij dan nu gezegend worden? Het antwoord hierop is duidelijk: dat kan alleen door het werk van Christus, door de verlossing en het werk van de Geest in hen. Daarom moeten we zoeken naar een verwijzing hiernaar op het punt waar we nu zijn aangekomen.

Het verband van de openingswoorden met soortgelijke uitdrukkingen in Genesis en Richteren is al genoemd. In dit laatste geval beschrijft Debora de lusteloze onverschilligheid van Ruben voor het algemeen welzijn, toen Zebulon en Nafthali hun leven vergooiden in het veld tegen Jabin, de koning van Kanaän. 'Waarom verblijft gij tussen de schaapskooien, om het geblaat der kudden te horen?' vraagt zij. Het kan letterlijker worden weergegeven: 'Waarom zit gij tussen de horden?'. Het is de uitdrukking van luie zelfzucht die hen te midden van de overvloedige weidegronden van hun grasvlakten hield. In Genesis wordt over Issachar gesproken, en de woorden komen nog dichter bij wat er in de psalm voor ons staat: 'Issaschar is een knokige

ezel, liggende tussen twee horden; en hij zag dat de rust goed was, en dat het land aangenaam was; en hij boog zijn schouder om te dragen, en werd een knecht voor schatting.' Hier is luie zelfzucht compleet, ook al mist het zijn doel, zoals zo vaak.

En in Jakobs profetie (zoals we hebben gezien bij het onderzoek ervan) vertegenwoordigen de afzonderlijke stammen omstandigheden van de natie, waarvan de opmerkelijke geschiedenis erin wordt afgebeeld vanaf het begin, tot in de huidige tijd, en tot in de toekomst, waarnaar onze psalm ons ook voert. De natie staat in beide gevallen voor ons, en in dezelfde toestand. Vandaar dat de toepassing hier moet zijn wat het daar is, of natuurlijk zou zijn. Issachar toont ons het proces waardoor het volk van Jahweh de arme sloeber van de heidenen werd; en hier worden zij gezien in dezelfde geestelijke toestand, lusteloos, onderworpen, vernederd; in de tegenovergestelde toestand van die van zegening, en van die welke hun eigen profetieën ons verzekeren te zullen zijn.

Maar dit is precies waar genade ieder van ons vindt, - waar ook zij gevonden zullen worden; en daarom hoeven we ons niet te verwonderen over de plotselinge verandering die nu wordt aangeduid als plaatsvindend. En hier wordt de duif een zeer opvallende figuur.

De duif is een veel voorkomende figuur in het Hooglied, en stelt daar ongetwijfeld Israël voor. Wij zullen dit niet vergeten, terwijl wij toch bedenken dat de eerste en fundamentele betekenis ervan ons hiervan afleidt, hoewel er een gemakkelijk verband bestaat tussen de verschillende toepassingen.

In het Nieuwe Testament is het duidelijk het symbool van de Geest van God: 'Ik zag de Geest uit de hemel neerdalen als een duif,' zegt de Doper, 'en hij bleef op Hem.' Dit is dus noodzakelijkerwijs een toepassing die iedereen aanvaardt; maar zelfs op deze plaats suggereert het een andere: de duif, de vogel van de hemel, de vogel die tegelijkertijd wordt gerealiseerd als de vogel van liefde en als de vogel van verdriet, en waarover de Schrift spreekt in dit dubbele karakter, is zo duidelijk de vertegenwoordiger van Christus zelf, de Man van smarten, (smarten die voortvloeiden uit liefde, en waarin de liefde Hem deed neerdalen,) dat deze toepassing niet minder evident is dan de andere. Het symbool is dus noodzakelijkerwijs een dubbel symbool: want de duif kon alleen op Hem komen en blijven omdat hier een huis van verwantschap was; en omgekeerd moet de Geest van Christus Christus kenmerken.

Maar de Schrift bevestigt dit verder en zonder mogelijkheid van twijfel, doordat de duif (in de twee variëteiten duif en duif) de enige gespecificeerde offervogel is. Zo zou het natuurlijk ook niet op de Geest van God, maar alleen op de Heer van toepassing kunnen zijn. Hoe straalt ons dan meteen de heerlijkheid van zijn weergaloze 'vleugels' tegemoet! Hier lijkt de toepassing op Israël zelfs in de psalm voor ons meteen uitgesloten. Wat zou de kracht daarvan voor hen zijn? Maar als ze op Christus betrekking hebben, dan mogen ze wel benadrukt worden, - 'vleugels' die een Verlosser naar beneden brachten! En alles is duidelijk: de vleugels bedekt met zilver, herinnerend aan het verlossingsgeld; en dat eerst voorgesteld; dan, als het licht anders valt, de heerlijkheid van het groen getinte goud,' - goddelijke heerlijkheid, met de tint van de opwekkende natuur erin, zoals in de 'regenboog als een smaragd, rond de troon' (Openb. 4:3).

Zo lijkt Israël het meest op deze vleugels van een duif, terwijl zij met het duidelijkste bewijs over Christus spreken. Maar hoe komen ze hier dan binnen? Het antwoord is zeker niet ver te zoeken. 'In de schaduw van Uw vleugels zal ik mijn toevlucht zoeken', 'ik zal vertrouwen op de dekking van Uw vleugels', 'in de schaduw van Uw vleugels zal ik mij verheugen', zijn uitdrukkingen die we elders in de Psalmen hebben gehad: wat is er dan voor moeilijkheid aan om Israël hier onder zo'n dekking te zien? En uit het Nieuwe Testament komt een zoet, pathetisch woord dat dit van de andere kant omsluit: 'Hoe vaak zou ik uw kinderen hebben verzameld, zoals een vrouw haar kuikens onder haar vleugels verzamelt, en gij hebt niet gewild!'.

Zij verwerpen nu niet langer, en de vleugels van de verlossende liefde liggen over hen heen. Het effect wordt gezien in het volgende vers, hoewel er nog moeilijkheden zijn in de taal. De meeste vertalers hebben: 'toen de Almachtige er koningen in verstrooide' - waarmee het land wordt bedoeld; maar dat is zeker te ver verwijderd van de verwijzing. 'Op haar rekening' is abrupt, als het om het volk gaat; maar in ieder geval is er een overgang naar de derde persoon. Waarom echter geen verwijzing naar de zojuist genoemde duif? Dat zou bovendien de onpersoonlijke vorm van de volgende regel verklaren: 'Gij maakt als het ware sneeuw in Zalmon,' of anders, misschien, 'er was als het ware.' De taal, zo niet de loutere geschiedenis die sommigen ervan zouden maken, moet vrijmoedig figuurlijk zijn. Als het profetie is van een verre toekomst, dan hoeven we ons niet af te vragen of het raadselachtig is. Maar er is, zoals wij het lezen, een consistente betekenis, die een godspraak waardig is. Als het aan de andere kant slechts de nederlaag is van lang geleden van niemand

weet wie, op een plaats waarover wordt getwist, dan is het nauwelijks de moeite waard om ons er druk over te maken.

De waarheid is ongetwijfeld dat we hier Israëls tweevoudige verlossing hebben: van de naties die tegen haar verzameld zullen worden wanneer de bevrijding komt; en dit als een teken van een meer volmaakte bevrijding die haar zal doen schitteren uit de duisternis die over haar gevallen is als sneeuw op de flanken van een 'beschaduwde' berg.
* Als deze verstrooiing van koningen wordt opgevat als voor haar (Israëls) rekening, dan heeft dit een zeer passende betekenis; als het is voor rekening van de 'duif' onder wiens vleugels Israël zijn toevlucht heeft gevonden, dan is de betekenis er een die duidelijker evangelisch en mooier is. De meest alledaagse betekenis is niet, laat ons er zeker van zijn, wanneer het de Schrift betreft, de beste of de juistste: het is heel anders; want 'de Geest doorzoekt alle dingen, ja, de diepe dingen Gods.' (1 Kor. 2:10.)

{*Zalmon betekent 'schaduwrijk'.}

Als nu de belemmeringen zijn weggenomen, is God vrij om Zijn liefde ten volle tot uitdrukking te brengen; en, zoals Hij vroeger woonde te midden van het volk dat uit Egypte werd gebracht, nu de verlossing haar volledige en definitieve werk heeft gedaan, horen wij onmiddellijk van Zijn heiligdom. Maar waar zal het zijn? Niet in het gebergte van Bashan, met zijn imposante en basaltische toppen, of in een soortgelijke hoogte. De bergen van Bashan, hoog oprijzend uit de vlakke vlakten, zouden goed kunnen passen bij en symbool staan voor de macht zoals die wordt uitgeoefend door de groten der aarde, die over hun medemensen heersen; maar niet zo is Sion, weliswaar een berg, maar zeer toegankelijk, die de mensen, Zijn aanbidders,

verheft tot het niveau van Zijn eigen verlangens, waar neerbuigende genade hen kan ontmoeten. Daar heeft Zijn verlangen Hem gebracht; en daar zal Hij verblijven.

Daar zijn ook de wagens van God om Hem heen; de levende krachten die vanuit het centrum van Zijn glorieuze aanwezigheid uitgaan naar de hele aarde. Engelenmacht openbaarde zich aldus op de Sinaï, hoewel daar noodzakelijkerwijs in een verborgen heiligdom, waar aardbeving en vuur Hem insloten. Sion is het tegenovergestelde hiervan, met al zijn heerlijkheid maar zonder vuurkrans. En Sinaï was slechts tijdelijk, voor een doel; Sion is Zijn eeuwige rust.

Maar wij dringen dichterbij, en in de aanwezigheid van deze heerlijke Koning. Hij is neergedaald: gezegend zij Zijn Naam, Hij is neergedaald; dat is duidelijk; maar 'Hij die [nu weer] is neergedaald, is Dezelfde die is opgevaren.' De stem van lof breekt uit, maar dat is slechts de belijdenis van wat Hij heeft volbracht: 'Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenen uitgeleid; Gij hebt gaven ontvangen voor de mensen; ja, zelfs voor de opstandigen, opdat Jah Elohim onder hen zou wonen.'

Hier wordt de heerlijkheid van Christus volledig getoond. Hij is het die, na eerst in de lagere delen van de aarde te zijn neergedaald, opgevaren is, ver boven alle hemelen, opdat Hij alle dingen zou vervullen.' Hier is het tedere medeleven van Iemand die in elke mogelijke menselijke positie is geweest, en zelfs onder het gewicht van de zonde zelf, opdat Hij ons nabij zou zijn, met ons. De fronsende sublimiteit van Bashan of Sinaï zou inderdaad niet bij zo iemand passen, maar alleen de 'berg Sion die Hij liefhad'.

Als overwinnaar in het noodzakelijke conflict tussen goed en kwaad, heeft Hij de gevangenen meegenomen - een einde gemaakt, dat wil zeggen, aan de tirannie van Satan, en hen die onder zijn macht waren vrijgelaten. Maar het is voor Hem niet genoeg om te bevrijden: Hij moet deze arme slaven, van Satan gaven geven. Hij heeft 'gaven ontvangen voor de mens;' wat de apostel doorvoert tot het resultaat, 'gaven gegeven aan de mensen.' Hij past het toe op de Gemeente; de psalmist spreekt verder over Israël: 'ja, ook voor de opstandigen, opdat Jah Elohim onder hen zou wonen.'

Dit gedeelte eindigt hier met een lofprijzing: 'Gezegend zij de Heer die ons dagelijks verrast met weldaden; de Machtige, onze redding'.

4. Er zijn nu tot het einde van de psalm vier korte gedeelten van elk vier verzen. Het huidige toont ons nu de verwoesting van de wereld, waaruit God zijn volk bevrijdt. Israëls Machtige is machtig getoond voor de verlossing; en wat de dood zelf betreft, zijn de uitgangen daarvan de Zijne. Vernietiging moet het deel zijn van Zijn vijanden, die hardnekkig, ondanks Zijn waarschuwingen en Zijn barmhartigheid, hun kwade weg vervolgen. De Heer heeft gezegd dat Hij Zijn volk zou terugbrengen uit Bashan, dat zojuist is gebruikt als een beeld van de wereld, ja, als het ware uit de afgronden van de zee; en dat om de volkomen vernedering van hun vijanden te zien, achtergelaten als karkassen op het slagveld.

5. We gaan verder naar een heel ander tafereel. Israël is nu bij God, aan het einde van al haar smarten, in een verbond dat nooit verbroken zal worden; en zoals de ark van vroeger werd ingeluid in haar heiligdom-rust onder vreugde van het volk, zo wordt nu de goddelijke Koning zelf verwelkomd met de hartelijke lof van de

verloste natie. De psalmist schildert het als een actueel tafereel voor zijn ogen: 'Zij hebben U zien ingaan, o God,' - een meervoud, dat de beweging van de hele vreugdevolle menigte omvat, en dus geeft Delitzsch het weer als 'processie,' - 'het gaan van mijn machtige, mijn Koning, in* het heiligdom.' Dit is het eigenlijke punt van wat hier staat, dat God Zijn plaats inneemt in de oude (en toch hoeveel meer dan de oude!) verhouding tot Zijn volk; en deze God is Hij die ook Mens is, de heerlijke Koning, lang geleden gekomen in vernedering, alleen om verworpen te worden.

{* B' na een werkwoord van beweging. Noch de grammatica noch het verband vereist 'in heiligheid', zoals Delitzsch, Moll en anderen beweren.}

De zangers komen aan het hoofd van de processie. De menselijke stem leidt alle instrumenten. Hoewel dit slechts datgene is wat wij als natuurlijk herkennen, en misschien over het hoofd zien omdat we er zo vertrouwd mee zijn, bevat het een kostbare en toch plechtige waarheid, dat het hart van de mens naar God moet zijn gekeerd voordat de natuur haar ware responsieve lof zal geven; en dan moet ook zijn hand op het instrument liggen, zoals we vaak hebben gezien. Ook hier vinden we de maagden met hun hartstochtelijke ontroering, ziel en geest in de heerlijke uitbarsting van harmonieuze vervoering. De maagden mogen de Zoon van de Maagd vieren!

Zij zetten elkaar aan tot lofprijzing! Hoe vaak hebben ze elkaar aangezet tot zonde en rebellie! Maar van nu af aan zal in Israël menselijke vereniging worden gevonden en gewaardeerd op haar ware waarde. Zij zullen elkaar niet hoeven te zeggen: 'Ken de Heer', want allen zullen Hem kennen, van de minste tot de grootste. Er

zal geen ‘raad der goddelozen’ zijn waardoor men moet ‘wandelen’, geen ‘weg der zondaars’ waarin men moet ‘staan’. Maar lof zal lof opwekken, die uit ‘de fontein’ (het overvloeiende hart) ‘van Israël’ zal vloeien.

De opsomming van de stammen die volgt heeft bijzondere moeilijkheden. ‘Kleine Benjamin, hun heerser,’* lijkt in alle opzichten ongeschikt.

{*Er staat geen ‘met’, zoals in de gewone versie: de herziening is zoals hier.}

Een verwijzing naar Saul is hoogst onwaarschijnlijk; en het woord impliceert tenminste een strenge, zo niet een strenge regel. In die toekomstige dag waarnaar de psalm verwijst, zal Benjamin zeker niet de heersende stam zijn. Ik ben het daarom eens met Moll, die ‘hun veroveraar’ letterlijk vertaalt als ‘hun vertrapper’, maar dan als de strijdende stam van Israël. Benjamin was dit zeker en typisch, zoals de profetie van Jacob van het begin hem verklaarde. ‘Benjamin zal razen als een wolf,’ zegt de stervende patriarch; en dit karakter werd treffend getoond toen zij, hoewel bijna tot hun eigen vernietiging, de verenigde kracht van Israël trotseerden.

De typische betekenis blijft hieraan verbonden, als we het volgen van Genesis tot Jozua. In het verhaal van Jozef, die Christus is, afgescheiden van zijn broeders en oprijzend naar de macht onder de heidenen, vertegenwoordigt Benjamin de Messias in die vorm waarin Hij onder hen verblijft - waarin zij Hem herkennen; ‘zoon van de rechterhand’, niet lijdend, maar regerend. Deze macht heeft hij nog niet openlijk aangenomen. Maar wanneer de ware Jozef zich aan zijn

broeders openbaart, zal Benjamin met Hem verenigd worden - Hij zal op deze wijze macht nemen op de aarde. 'Kleine Benjamin' - door de heidenen klein gemaakt en door de Joden onbekend in zijn ware grootheid, - zal de veroveraar van de volken worden, en kan daarom vanwege zijn typische betekenis hier op de voorgrond treden. Toch is hij, als zodanig, slechts in het spoor van die grotere heerlijkheid die wacht om aan hen geopenbaard te worden, waarvoor hun ogen nu zo absoluut gesloten zijn. Wat een ontwaken zullen zij hebben! En deze gedachten liggen wellicht ten grondslag aan de vermelding, allereerst, van 'kleine Benjamin'.

Maar nu hebben de vorsten van Juda hun plaats. Met hen is weer een heel moeilijk woord verbonden; een woord dat alleen hier voorkomt. Maar we hoeven de verschillende vermoedens erover niet te herhalen, want de meest passende betekenis heeft ook de beste ondersteuning.*

{*De betekenis in de tekst is die welke Gesenius, Delitzsch en Moll geven, in navolging van enkele Joodse uitleggers.}

Juda is door haar hele geschiedenis heen, en zelfs ondanks de verspreiding over de aarde, altijd min of meer een 'hechte band' geweest. Niets zal de band die hen aan elkaar bindt oplossen. Die band is ook altijd geweest wat hun naam aangeeft - hun aanbedding; en toen dit de ware aanbedding was, was het de band die hen verbond tot een natie en een koninkrijk. In de tijd waarnaar de psalm uitziet, zal zijn kracht glorieuzer dan ooit worden gezien; en hij zal ook niet meer verslappen.

Daarna komen de 'vorsten van Zebulon', 'bewoners van verwantschap', de gedachte die opnieuw duidelijk beantwoordt aan de toestand

waarin Israël zich nu bevindt. En tenslotte de prinsen van Nafthali, ‘de worstelaars’, die met Jakob, hun vader, de kracht hebben geleerd die in zwakheid volmaakt wordt. Zij zijn werkelijk, zoals hier op de vierde plaats komt, de ‘zwakke worstelaars’. De les is zeker niet moeilijk af te leiden.

Hoe perfect ademt de inspiratie door dit alles heen! Elk woord is op zijn plaats, elke regel vertelt in dit levendige beeld: ‘welke dingen wij ook spreken’, zegt de apostel, ‘niet in de woorden die de menselijke wijsheid leert, maar die de Heilige Geest leert.’

6. Wij hebben in het vierde deel de onderwerping van de macht van de vijand gezien; wij hebben nu de verovering van de aarde, die in haar geheel aan God wordt onderworpen. Israël is in een machtspositie gekomen als de zetel van de goddelijke heerschappij over de aarde; en de psalmist zoekt bevestiging van wat voor hen is bewerkt. God is in zijn heilige tempel te Jeruzalem, en de koningen der aarde brengen daar natuurlijk hun eerbetoon. Maar er zijn nog steeds tegenstanders die zich niet hebben onderworpen. ‘Het beest van het riet’, of het nu krokodil of nijlpaard is, is natuurlijk Egypte; de verzameling stieren is een algemene figuur voor uitdagende kracht. De kalveren zijn de mensen die deze leiders volgen. Maar er is geen hulp waar het schepsel strijdt tegen de macht van God; en allen onderwerpen zich op hun beurt. Met deze onderwerping komt er een einde aan de oorlog, en de heerschappij van de vrede volgt. Egypte stuurt zijn hoogwaardigheidsbekleders; Cush (of Ethiopië) steekt zijn handen smekend uit naar God. Al met al is het een ander beeld dan dat wat mensen hebben getekend van de vreedzame triomfen van het evangelie; maar de weerstand van het hart van de mens tegen God is

zo groot dat (om de figuur van een bekende schrijver te gebruiken) Mansoul in ieder geval belegerd moet worden. Het is goed wanneer zijn trots op enigerlei wijze wordt vernederd, en het wordt gedwongen om vrede te vragen aan Hem die oneindig barmhartig is. ‘Wanneer Uw oordelen op de aarde zijn, zullen de bewoners van de wereld gerechtigheid leren.’

7. De psalm eindigt met een aansporing aan alle koninkrijken der aarde om Hem te loven. Zoals Hij in het begin werd gezien rijdend op de Araboth, de plaatsen van nood en extremiteit van de mens, zo wordt Hij nu gezien rijdend op de hemel der hemelen, hoog boven alle geschapen dingen. Door alles heen zendt Hij zijn stem van macht uit, waarmee Hij zich in woord en daad bekend maakt als Heer van allen. Alle macht behoort Hem toe, wiens majesteit wordt gezien boven Israël, en zijn macht in de lichtste sporen van de altijd veranderende wolken.

Het laatste vers is het antwoord van heel de aarde. De Machtige van Israël wordt beschouwd als verschrikkelijk - het voorwerp van eerbiedige vrees - vanuit Zijn (hemelse en aardse) heiligdommen, macht en kracht gevend aan Zijn volk.

Sectie 2. (Ps. 69 - 72.)

Christus' heilsdienst.

De vier psalmen die het tweede boek afsluiten tonen ons opnieuw het verlossingswerk van Christus: eerst in het kruis als de basis ervan, hoewel in een ander aspect dan waarin we het eerder hebben gezien; dan in de herleving van Israël, als het volk van God; en tenslotte in de heerschappij van de Koning over de hele aarde in waarheid en

gerechtigheid. Het heil wordt hier dus gezien in zijn nationale en aardse aspect, en de visie op het kruis in de negenenzestigste psalm komt hiermee overeen. Daarin hebben we de regeringskant van de verzoening, - het schuldoffer, - zoals we in de tweeëntwintigste het zondoffer hadden, en in de veertigste het brandoffer. De daarop volgende zeventigste psalm is (met enkele kleine veranderingen) het afgesneden einde van de brandoffer-psalm zelf. Maar naar de betekenis van dit alles zullen we moeten informeren, als we deze psalmen in detail opnemen.

Psalm 69.

De bron van verlossing.

Aan de belangrijkste muzikant, op Shoshannim: [een psalm] van David.

De negenenzestigste psalm wordt in het Nieuwe Testament vaker genoemd dan enige andere, behalve de tweeëntwintigste; en altijd als vervuld met betrekking tot de Heer zelf of in de vruchten en gevolgen van Zijn verwerping. En het is duidelijk, zoals Delitzsch zegt, dat 'de hele psalm typisch profetisch is, voor zover het een verklaring is van een geschiedenis van leven en lijden, door God gevormd tot een feitelijke voorspelling over Jezus Christus, of het nu het verhaal is van een koning of een profeet; en voor zover de Geest der profetie zelfs de verklaring zelf heeft gevormd tot de taal van de profetie over de toekomstige.'

Het zal echter niet vreemd zijn om, volgens de titel die we al hebben gehad in verband met de vijfenveertigste psalm; al-shoshannim, 'de lelies,' (zo verschillend als deze zijn,) Christus wordt niet alleen gezien, maar met hen voor wie Hij heeft geleden. Er is niet slechts 'een lelie', maar 'lelies'. Even - en dat is een van de moeilijkheden van de psalm - worden in het zesentwintigste vers 'Uw gewonden'* als het ware zij aan zij gezien met 'Hem die Gij geslagen hebt;' en dit, met het oordeel dat over de menselijke vervolgers wordt uitgesproken, is voor sommigen een moeilijkheid geweest om er überhaupt het verzoeningswerk in te zien, hoewel het kruis hier zeker aanwezig is, want nergens anders kon Christus door God geslagen worden. Maar er is geen sprake van het verlaten van God, en 'hoewel het feit van het slaan wordt genoemd, wordt de verzoenende kracht ervan helemaal niet behandeld!'

{*Één Hebreeuwse MS. wordt door Coleman genoemd, evenals de Syrische versie (die misschien wel zo oud is als de eerste eeuw na Christus), waarin op beide plaatsen het enkelvoud 'hem' staat.}

Nu is het zeker waar dat het diepste lijden van het kruis, en absoluut noodzakelijk voor de verzoening, het verlaten van God was (zie Lev. 4 aantekeningen); toch spreken niet alle offers hierover, maar alleen het zondoffer; en dat ook alleen in zijn eerste en hoogste graad. Toch wordt gezegd dat de lagere graden ook verzoening brengen, evenals het brandoffer en het zondoffer.

Vervolgens sluit de brandofferpsalm, zoals reeds gezegd, af met de aanklacht van het oordeel over de verwerpers van Christus, die hier als zeventigste psalm is bijgevoegd. Zodat de huidige zowel de overtreding als de veertigste, het brandoffer kan zijn. Twee dingen

zijn hier duidelijk mee in overeenstemming, dat Degene die hier lijdt, niet 'zonden' bezit, zoals in de gewone versie, maar 'overtredingen' en dat Hij herstelt wat Hij niet heeft weggenomen. Dit is niet zomaar een plaatsvervangende straf, maar die herstellende vorm ervan die het schuldoffer voorstelt.

Bovendien komt de associatie van anderen met de Unieke Lijder hier niet in wat men het lichaam van de psalm kan noemen, maar later in de psalm, tussen de aanklachten van de vervolgers.

Als we dus op de meest duidelijke manier toegeven dat we noch de volledige voorstelling van de verzoening hebben, noch de volheid van de goddelijke genade die hierdoor voortstroomt, en dat deze dingen als oorzaak en gevolg met elkaar verbonden zijn, lijkt dit toch niet onverenigbaar met het karakter van het offer dat wordt uiteengezet; terwijl het regeringsaspect van de verzoening dat hierin wordt uitgedrukt (zie Lev. 5:14 sq., aantekeningen) ons voorbereidt om hier, sterker dan elders, het oordeel over de verwerpers te vinden.

1. In het eerste gedeelte hebben we die identificatie van Christus met Zijn volk die noodzakelijkerwijs gepaard gaat met plaatsvervangend lijden. Hij wordt gehoord in Zijn nood, terwijl de wateren van de verdrukking tot in de ziel doordringen. Hij zinkt onder de vloed en in het diepe slijk waar geen vaste grond is. Het 'krachtig huilen en de tranen tot Hem die in staat was Hem uit de dood te redden', waarvan de brief aan de Hebreëen spreekt, wordt benadrukt in wat volgt; en dan de ontelbare vijanden, met hun oorzaakloze vijandschap, terwijl Hij de schuld betaalt die door anderen, niet door Hemzelf, verschuldigd is - en herstelt wat Hij niet heeft weggenomen.

En hier, in het licht voor God, ziet Hij de vreselijke werkelijkheid van het kwaad dat Hij op Zich heeft genomen, - het haten ervan, de dwaasheid (of goddeloosheid) en de overtredingen die daaruit voortkomen, - met de haat waarmee God het haat; zelfs terwijl Hij het van Hem bezit, en in Zijn ziel de smart ervan draagt.

Maar er moet dus een grens zijn, opdat zij die in geloof en in verlangen op God wachten en Hem zoeken - Jahweh, God der heerscharen en God van Israël, hun verbonds-God door het offer dat Hij aanbiedt - niet tot schande en verwarring gebracht worden, in Hem waarin al hun hoop gecentreerd is. Want van Zijn aanvaarding hangt hun redding af voor wie Hij staat, hun vertegenwoordiger voor God. Het volbrachte werk, gerechtigheid in Hem kan veilig een beroep doen op goddelijke gerechtigheid, - en op gerechtigheid in hun naam.

2. In het volgende gedeelte gaan we terug naar Zijn vorige leven onder de mensen, om Hem te zien in de voortdurende strijd tussen goed en kwaad in de wereld, Zijn deel nemend met God en daarom lijdend. 'Om Uwentwil,' zegt Hij, 'heb ik smaad gedragen; schande heeft mijn aangezicht bedekt.' En dat niet alleen onder vreemdelingen; want hier was de ware Jozef, gescheiden van zijn broeders, een vreemdeling en een vreemdeling, geweigerd als Israëls Messias, en om de Christus van de heidenen te worden. En toch was die woonplaats van God in Israël, die Zijn werk voor hen moet veiligstellen in een nabije tijd, datgene waarvoor Zijn ijver Hem verteerde. Tweemaal verdedigde Hij de heiligheid van wat Hij, tot Zijn laatste beslissende verwerping door hen, het huis van Zijn Vader noemde, en dat Hij wilde reinigen van de gruwelen die Hem van hen wegdreven. In feite was dat huis al leeg door kwaden als deze; en zij wisten het heel goed, maar hadden

geen berouw over het kwaad, noch erkenden zij de Verlosser die alles zou hebben hersteld, maar werd verworpen: ‘De verwijten van hen die U verwijten,’ zegt Hij, ‘vielen op Mij.’

Zo werd Hij dan een verwijt, omdat Hij de ellende van hun toestand voelde, weende en vastte in Zijn ziel erom. Zij zochten naar macht die eenvoudig voor hen gebruikt kon worden; zij vonden zwakheid, want in feite kon Hij de macht die Hij had niet voor hen gebruiken. Maar in die zwakheid die zij in Hem vonden kon Hij hen beter dienen, en dat deed Hij - ‘gekruisigd door zwakheid’. Toch begrepen zij deze zonde niet, die Hij zo betreurde; en Zijn daden maakte Hem tot een ‘spreekwoord’* voor hen. Zij beschouwden de wegen van goddelijke heiligheid in liefde, die over hen treurde, slechts als wegen van mensen, en inderdaad van slechte mensen. En dit verachtelijke misverstand over Hem werd gevonden bij de oudsten die in de poort zaten, en bij de dronkaards die lawaai voor Hem maakten: allen ver van God.

{*Merk op hoe het ‘spreekwoord’ te maken heeft met de goddelijke regering, de moraal van Gods wegen met de mensen: waarnaar, naar ik aanneem, elk spreekwoord kan worden verwezen. Het boek Spreuken valt dus onder het getal vijf’ zoals het vers hier.}

3. Daarom wendt hij zich tot God; en hoewel in verdriet, toch met de zekerheid van aanvaarding. Hij is in nood, maar twijfelt niet aan Zijn goedheid of trouw; met het oog op dat laatste kan hij bevrijding door Zijn hand verwachten en eisen. Daarom bidt hij om bevrijding van datgene waarin hij wegzinkt en van de vijanden die hem omringen. Hij zoekt dat de vloed Hem niet overstroomt; wat, aangezien dit reeds heeft plaatsgevonden (vers 2) moet betekenen, Hem niet

voortdurend overstroomt, maar weer plaats geeft. Zo impliceert 'laat de diepte mij niet verzwelgen' een onherstelbare ramp; en 'laat de put haar mond niet over mij sluiten' is in dit opzicht weer gelijk. De uitdrukkingen komen daarom goed overeen met die in Hebreeën, 'tot Hem die in staat was Hem te redden,' niet 'van,' maar 'uit de dood: dat wil zeggen, door opstanding (Hebr. 5: 7. Gk.). Zo werd de Heer eigenlijk beantwoord.

Hij beroept zich op ervaring: Hij heeft die 'goedertierenheid' geproefd die 'goed is' en de 'tedere barmhartigheden', waarvan Hij weet dat er een veelheid is. En hij smeekt God Zijn aangezicht niet te verbergen voor Iemand die Zijn knecht is, in dit uur van zijn benauwdheid: een oproep inderdaad, als we weten wat deze dienst is die Hij vervult.

Het laatste vers van dit gedeelte toont ons dat het uiterste punt bereikt is. De twee woorden voor verlossing die hier worden gebruikt, lijken inderdaad moeilijkheden op te leveren bij elke toepassing op de Heer. Maar er is een verlossing door kracht, zowel als door bloed, en de toepassing van het eerste woord op de 'wreker' (goel van Baäl) laat zien dat deze laatste opvatting niet noodzakelijk is voor het woord. Het heeft als grondgedachte het terugvorderen van wat van iemand is weggeraakt, en hier (aangezien de ziel het leven is) wordt erop aangedrongen dat God met kracht tussenbeide komt om het leven te herstellen dat van Hem was, en nog was voorbijgegaan, of aan het voorbijgaan was. Het herstel ervan zou zijn 'verlossing' zijn.

Het tweede woord wordt ook gebruikt voor redden, bevrijden, zoals wanneer gezegd wordt dat het 'volk Jonathan redde, zodat hij niet stierf' (1 Sam. 14:45). In beide gevallen gaat het dus om het soort verlossing, en niet om het woord alleen.

4. Er zijn nu drie verzen die als vierde gedeelte kort spreken over Zijn menselijke gevoelens onder de druk op Hem. De smaad, de schande, de oneer, worden allemaal gevoeld en verwezen naar God, zoals Hem bekend is. Zijn onderdrukkers staan voor Hem. Rondom is er niemand om mee te voelen of de lijder te troosten. Ja, 'zij gaven mij gal tot spijs', zegt Hij, 'en in mijn dorst gaven zij mij azijn te drinken'. Dit was, zoals wij weten, de laatste vernedering voordat Hij stierf; en dit was het laatste geschrift dat de stervende Verlosser als onvoltooid zag, en ter vervulling waarvan Hij hardop Zijn nood uitsprak. Deze verzen, die klaarblijkelijk op zichzelf staan, beëindigen het verslag van Zijn lijden, dat nu klaarblijkelijk eindigt in de dood.

5. De plechtige aanklacht volgt, van vergelding op de vijanden van Christus en Zijn volk. Deze wordt op een geheel verschillende wijze gerealiseerd, al naar gelang onze opvatting van de spreker en van de geest die hem inademt. Als dit de woorden zijn van louter persoonlijk gevoel, zullen we ze natuurlijk in contrast plaatsen met de woorden van Hem die aan het kruis zelf bad voor Zijn moordenaars. Dit was wat in Zijn hart was, en de pleidooi die Hij voor hen houdt, dat zij niet wisten wat zij deden, was de bekrachtiging van zo'n gebed. Maar dan zouden er mensen zijn voor wie het duidelijk niet meer uitgesproken kon worden. De goddelijke liefde zelf zou de rechtvaardige straf moeten bevestigen van hen die haar slechts met haat beantwoorden, en dit is het karakter van hen die hier voor ons* staan.

Daarom is er niets ongerijms aan dat dit de taal is van de Verlosser zelf, hoewel niet historisch Zijn uitspraak; nee, het is juist Zijn taal die het allemaal zo volmaakt en juist duidelijk maakt. In de woorden van geen ander wordt de waarheid van vergelding zo sterk benadrukt

als in de Zijne. Wie is er zo bevoegd om erover te spreken als Hij die naar beneden is gekomen om de mensen ervan te redden? Wie zou zo plechtig kunnen waarschuwen als Hij die de incarnatie is van de goddelijke liefde zelf? Spreekt diezelfde liefde hier niet als zij hoort zeggen: Laat dat zijn, wat als het vonnis van de Troon uiteindelijk ook werkelijk zal zijn?

Er is echter dit verschil dat kan worden aangevoerd: dat het oordeel in feite datgene is wat de mensen hier achterhaalt, en (behalve bij implicatie) niet reikt tot in de eeuwigheid. Dit is, zoals wij weten, het karakter van de oudtestamentische oordelen in het algemeen. Het zijn oordelen die de mensen hier overkomen, de zichtbare getuigen van wat onzichtbaar en eeuwig is. Maar dat verandert niets aan hun wezenlijke aard, terwijl het een extra reden geeft waarom ze op deze manier voor ons moeten worden gebracht. De zichtbare regering van God op aarde, ook al zijn er wolken en duisternis omheen, heeft haar getuigenissen en bewijzen als datgene wat (om de woorden van een bekende ongelovige te gebruiken) 'voor gerechtigheid zorgt'. En het handelen van God met Israël in hun ongehoorzaamheid en verwerping van Christus is een bijzonder voorbeeld van deze soort. Zo zijn Gods handelingen met de mensen op aarde geschikt om ons voor te stellen als anticipaties en beloften van wat in een komende dag duidelijker naar voren zal komen.

Zo kunnen we de Christus van het Oude Testament niet tegenover de Christus van het Nieuwe stellen. De genade van het evangelie zelf toont haar glorie tegen een achtergrond van 'eeuwig oordeel'. En we hebben geen verontschuldiging nodig voor de taal van de psalm, hoewel we er misschien een verklaring voor nodig hebben.

Als het geen oordeel was dat Christus zelf kon bevestigen; dan zou er helemaal geen rechtvaardiging van kunnen zijn, vanaf een lager platform. Het zou slechts de taal zijn van menselijke hartstocht en zwakheid, voor geen andere uitleg vatbaar dan als zodanig, en over te laten aan de veroordeling van het verlichte geweten.

De strik van vrede en welvaart is waar eerst op wordt aangedrongen: niet, natuurlijk, de louter goed gevulde tafel van een veelvraat of een levensgenieter, maar dit als het beeld van dat genot van huidige dingen dat voor het vleselijke het geestelijke en eeuwige buitensluit. Zo is het inderdaad een val en een strik. Hoe druk is Satan, zelfs onder christenen, in het buitensluiten van de dingen van God, juist door het bezig zijn met en de druk van dingen die op zichzelf misschien niet slecht zijn, maar die we niet geleerd hebben met God te verbinden en voor God te gebruiken. Helaas voor het wereldlijke deel van ons leven dat ons op de meest sluwe wijze zoveel ontnemt van 'wat werkelijk leven is' (1 Tim. 6:19: 'het leven dat werkelijk leven is', R.V.). En voor de mens wiens hart is gericht op aardse dingen, wat een zijden strik is hun bezit! Wij morren over het kwaad en de ellende die ons overal treffen; maar wat zou het zijn als de mensen volop gevoed zouden worden! Het oordeel kan zowel komen in de lachende overvloed die het hart vet maakt en vernauwt, als in de ruwere manier waarop het gemakkelijker te onderscheiden is.

Er komt een tijd waarin de ogen donkerder worden, en het vertrouwen van de mensen wordt weggenomen. Dan beginnen de 'lendenen' te 'beven'. De vrees voor het ongeziene, nooit iets anders dan een vrees, komt over hen. God begint zich te openbaren, maar in toorn die de schuldigen in zijn greep houdt. Een desolaat kamp

in de woestijn, een 'muur', zoals het idee is, - een schijnbescherming voor de zwakken die er eens beschutting zochten, maar nu weg zijn; de tenten daar, maar leeg; - wordt de figuur van hun ondergang: zelf, waar zijn ze?

Deze vier verzen brengen ons tot de natuurlijke onderbreking van een gescheiden reeks, zoals deze is. De laatste drie onthullen, zoals gewoonlijk, de geestelijke betekenis. Het vijfde geeft de reden volgens de goddelijke regering; en alleen hier - op een zeer passende plaats, zeker, - zien we dat er andere lijdens zijn dan de ene grote figuur hier. Het deel van de schuldigen wier oordeel hier wordt beschreven, - hun aandeel in het kruis was slechts vervolging; met het goddelijke geheimenis daarvan, waaraan wij al onze zegen te danken hebben, hadden zij niets te maken. Maar dat 'zij Hem vervolgd hebben, die Gij geslagen hebt' voegt zeker toe aan de gruwel van hun misdaad. Waarom zouden zij niet vervolgen waar God had geslagen?

Toen die kreet dat God Hem verlaten had de oren bereikte van hen die rond het kruis stonden, zou het inderdaad niet zo'n rechtvaardiging lijken? Zij hadden gedaan wat zij wilden, en er was geen tussenkomst van God voor Hem gekomen: God had niet hen geslagen, maar Hem! Zo zweren de dingen vaak samen om de begoocheling te bezegelen van hen die de begoocheling uitlokken. Is het niet een teken van zo'n gerechtelijk vonnis dat tegen hen is uitgesproken als waarvan het volgende vers spreekt, - hun ongerechtigheid toegerekend als ongerechtigheid, zodat zij overgeleverd zijn aan wat zij gekozen hebben? Alle goddelijke genade is voor hen nu slechts als het uitspreken van gelijkenissen die meer dan één uitleg kunnen hebben, en fataal verkeerd kunnen worden opgevat.

De associatie van anderen met de Heer in dit opzicht, of de vermelding van hen naast Hem, hoeft, naar ik meen, hier geen bijzondere moeilijkheid te zijn. Zij zijn niet met Hem verbonden in datgene wat Zijn verzoenend werk was, maar alleen in de vervolging door Zijn vijanden, die dit onmogelijk had kunnen bewerkstelligen. Aan de andere kant was het belangrijk hen erbij te betrekken, juist omdat de feitelijke vervolging van de Heer zelf slechts door de noodzaak van de zaak tot één generatie behoorde, maar de vervolging van Zijn volk op de een of andere manier door alle generaties heen wordt herhaald. Bij de overtuiging van deze schuld was het van belang aan te tonen dat deze dingen door de Heer Zelf worden samengevoegd: ‘Saul, Saul, waarom vervolgt gij MIJ?’

Bovendien is er een verschil in de ervaringen: ‘Uw gewonden’ is niet zomaar hetzelfde als ‘die Gij geslagen hebt’; en niets anders dan het parallellisme dat in de poëzie van de Schrift wordt aangetroffen, zou de weergave van de eerste zoals de gangbare versie die heeft gegeven, hebben kunnen suggereren. Maar de parallel hoeft niet zover doorgetrokken te worden.

‘Voeg ongerechtigheid toe aan hun ongerechtigheid’ is ook niet de noodzakelijke weergave van het zevenentwintigste vers en het morele argument lijkt tegen elke manier waarop dit kan worden uitgelegd. Het woord is niet ‘toevoegen,’ maar letterlijk ‘geven,’ wat kan worden weergegeven als ‘zetten,’ en wat in Jona 1:14 wordt gebruikt voor, ‘leg geen onschuldig bloed op ons,’ dat wil zeggen, ‘reken het ons niet toe’. Wij kunnen het hier veilig vertalen: ‘rekenen hun ongerechtigheid toe overeenkomstig hun ongerechtigheid,’ - rekenen het voor wat het is. Zij hebben in feite de grens van verdraagzaamheid bereikt: laat het

oordeel nu plaatsvinden. In het volgende vers wordt daarom betoogd dat de doodstraf hun woestijn is: 'Laat hen uitgewist worden uit het boek der levenden, en niet geschreven (ingeschreven) worden onder de rechtvaardigen.'

De overwinning van Christus en de gerechtigheid wordt nu kort gevierd. Het is de overwinning van God, en Zijn Naam wordt erin verklaard en verheerlijkt. Degene die zojuist de arme en bedroefde was, is in de hoogte gezet; en het loflied begint met de stem van Christus Zelf, vervuld van de vreugde dat God groot wordt in het getuigenis van deze bevrijding. Wat houdt het niet in van vreugde die nooit zal eindigen, dat werk aanvaard, de zonde weggedaan, de dood tenietgedaan, Satan overwonnen! Nu is de inhoud van de voorbije schaduwen gekomen. De offers zijn vervangen door datgene wat God beter bevalt dan al deze. Balsem voor de getroffen en is hier; de zoekers naar God hebben een hartverwarmende boodschap; want de armen worden door Hem niet verwaarloosd, en de gevangenen - hoewel zij terecht lijden - worden door Zijn genade niet veracht, wanneer zij zich tot Hem wenden. Het is het evangelie dat al in de synagoge van Nazareth gehoord begint te worden (Lucas 4:18-19).

Hemel en aarde, met de zeeën en alles wat zich daarin bevindt, worden daarom opgeroepen samen de Heer te loven; want Sion zal worden gered, de troon van zijn koninkrijk op aarde, en de getuige van zijn heil. Ook Juda (de aanbieder) zal zijn steden laten herbouwen en daarin wonen. En de erfenis zal zijn voor het zaad van Jahweh's knechten, en voor de liefhebbers van Zijn Naam. Amen.

Psalm 70.

Tegenstrijdige gevolgen.

Aan de voornaamste musicus: [een psalm] van David ter herinnering.

De zeventigste psalm; zoals gezegd, is slechts (met kleine wijzigingen) de laatste vijf verzen van de veertigste psalm, de brandofferpsalm; hier op zichzelf gezet als een aanhangsel van het zondoffer. Verklaart deze herhaling niet wat er in de titel staat: ‘ter herinnering brengen’? Davids hart was zeker niet zo arm aan lof, dat hij zich op deze manier moest herhalen, behalve dat ‘herinnering’ op deze manier beter verzekerd kon worden. En het is zeker geen ‘fragment dat per ongeluk is losgemaakt’, zoals Cheyne het ziet, en natuurlijk per ongeluk is ingevoegd! Het is een wonder dat zulke blunders, zoals hieruit blijkt, de critici toch zoveel werk bezorgen.

De numerieke structuur laat zien dat het even perfect op zijn plaats is, als de titel laat zien dat degene die het hier plaatste, wist wat hij deed. Het is zo volkomen op zijn plaats dat het hier kan worden overgebracht van de plaats die het in de veertigste vult, met zijn nummers en hun aanduidingen allemaal ongewijzigd; en zo heb ik het overgebracht. Dat het hier het schuldoffer volgt, en daar het brandoffer, wijst op iets anders dan toeval in zo’n ordening. Laat het weg van deze plaats, en de twee psalmen die erop volgen worden ook verplaatst, en het zou moeilijk zijn om ze op bevredigende wijze aan hun veranderde relaties aan te passen.

De psalm is ter herinnering; en daarom is de herhaling van veel groter belang dan de verschillen, die slechts gering zijn. Het kruis

staat zo centraal in de menselijke geschiedenis, de gevolgen ervan zijn zo alomvattend en blijvend, dat zo'n herinnering als deze, toegevoegd aan elke vorm waarin het voor ons komt, op geen enkele manier vreemd of verwonderlijk is. En de vreemdheid van de manier waarop roept alleen maar meer aandacht op. Zelfs de schijnbare onhandigheid, zoals men het zou willen noemen, - het eerste woord weggelaten, alsof het blad haastig was uitgescheurd, - voor iemand die gelooft in inspiratie, vestigt het oog erop. De ongelovige spot ermee, zoals hij deed met het kruis zelf; het geloof onderzoekt, en vindt niet alleen antwoord, maar leert God herkennen in wat het meest menselijk lijkt, - God die in Christus was, het meest genadig, waar in de nederigste vorm.

De psalm is zo eenvoudig dat hij nauwelijks een uiteenzetting nodig heeft; en ook daarin is hij geschikt voor zijn werk. Hij hoeft alleen in verband te worden gebracht met de psalm die erop volgt. De Heer is dan de Spreker, zoals duidelijk blijkt uit de veertigste psalm. Het tegengestelde lot van hen die Zijn vijanden zijn, en hen die Zijn heil liefhebben, blijkt dan.

Psalm 71.

De opwekking van Israël.

De derde psalm van deze serie is duidelijk, in overeenstemming met zijn plaats, een opstandingspsalm. Israël wordt gezien - hoewel anticiperend - dat haar jeugd vernieuwt. God wordt verheerlijkt in iemand die van oudsher Zijn getuige is geweest, en die nu voor Hem

getuigt in zelfvernederig, in de ouderdom die haar ten deel valt, maar waarin zij Jahweh's kracht en gerechtigheid haar enige vertrouwen en roem vindt. De psalm is bijna in zijn geheel een gebed, maar dat aan het eind omslaat in vreugdevolle zekerheid en lof.

1. Het eerste gedeelte is een eenvoudig beroep op God als het vertrouwen van het geloof, de enige toereikendheid. Als inleiding geeft het ons, zoals zeer gebruikelijk, het thema, dat de rest van de psalm uitbreidt en illustreert. Het geloof is de uitdrukking van zelfverloochening, die als zodanig God zelf in wat Hij is, tot zijn alles laat behoren, en zo zonder afleiding met Hem bezig is, is zijn pleidooi gegrond op Zijn wezen zelf. Het is een veilig argument, als het waar is: 'Ik heb mijn vertrouwen in U gesteld, laat mij niet in verwarring worden gebracht.' En zo kan Gods gerechtigheid door een zondaar worden aangevoerd, waarvan het kruis van Christus de volledige verklaring en rechtvaardiging is. De psalmist, goddelijk onderwezen, gaat tot het uiterste, door God op te eisen als zijn rots, waartoe hij zijn toevlucht kan nemen, ongeacht het gevaar. En Zijn woord verzekert hem - de profetieën van God betreffende Israël? - dat Hij een gebod heeft gegeven om hem te redden: 'Want Gij,' herhaalt hij, 'zijt mijn rotsspleet en mijn vesting.'

Maar Israël bevindt zich in de zware beproeving van de laatste dagen, en de hand van de boze drukt zwaar op hen. Hij kan slechts herhalen dat de Heer Jahweh - de onveranderlijke, oppermachtig over alle tegenkrachten - zijn hoop en vertrouwen is 'vanaf zijn jeugd'.

Deze laatste uitdrukking in haar toepassing op Israël is interessant, omdat zij ons herinnert aan dat 'overblijfsel naar de verkiezing der genade' dat altijd onder het volk is geweest, en dat een door

de apostel aangevoerd bewijs is dat God hen ook nu niet 'heeft weggedaan'. Op het moment dat deze psalmen ons verder brengen en de christelijke bedeling voorbij is, zullen zij, die de ware 'broeders' zijn van de in Bethlehem geboren Koning, 'terugkeren', volgens Micha's voorspelling (Micha 5:2-3), 'tot de kinderen van Israël' - om hun plaats in te nemen op de grond van Gods beloften aan haar. Deze stem van hen, zoals die nu in de psalm te horen is en die zich verbindt met de lange lijn van geloof vanaf het begin, is zelf een getuige van Gods terugkerende gunst aan haar. Israël ontwaakt uit haar eeuwenlange slaap: de opstanding van de natie is begonnen.

2. Zo vinden we nu, in mystieke uitdrukking, wat God voor Zijn volk is geweest vanaf het begin, vanaf hun geboorte als natie; gebracht door de verschillende en bewogen geschiedenis waarin zij op zo veel manieren 'een wonder voor velen' zijn geweest: te midden van al hun gevaren van buiten en van binnen, heeft de Heer Zichzelf hun 'sterke toevlucht' getoond. Hun behoud is vandaag inderdaad het staande wonder van de geschiedenis, en een getuigenis voor God, ondanks (nee, in) hun ongeloof. Nu moeten zij Hem openlijk verheerlijken: Mijn mond zal gevuld zijn met Uw lof, - met Uw heerlijkheid de gehele dag.'

Maar zoals in het mysterie van de geestelijke dingen de ziel die ontwaakt uit de slaap van de dood, ontwaakt om het 'lichaam van de dood' dat haar aankleeft te beseffen, zo zal het overblijfsel dat in die dagen tot God wordt gebracht, zichzelf vinden te midden van het nationale verval dat de tekenen zou kunnen zijn van een snelle ontbinding. Het is de tijd van ouderdom, en de kracht heeft gefaald; het geestelijke leven is bijna verdwenen. Zoals de raven kijken naar

de stervende strijd van hun verwachte prooi, komen hun vijanden bijeen en overleggen samen. 'God heeft hem verlaten' is een oordeel dat zo op de waarheid lijkt dat het een kwelling is voor de ziel die Hem zoekt. Zulke kwellingen zijn vaak voor mensen de geboortegangen van een nieuw leven; en zo zal Israël het ook vinden in haar tijd.

3. Een grootse zaak is het wanneer, in de ontbinding van alle andere dingen, God gevonden wordt als de enige noodzaak van de ziel. Wij kunnen dit te allen tijde beredeneren; maar het in ervaring te hebben gekregen is iets heel anders. Zo komen tot ons die dagen van hongersnood, die geenszins openlijk dat zijn. Het voedsel kan er zijn dat ons niet voedt; de zon kan schijnen als vroeger, maar ze verwarmt ons niet: de verandering zit in onszelf. Alles lijkt onwerkelijk, maar het is de werkelijkheid waarin wij ons begeven en die voor ons slechts de onwerkelijkheid aantoont waarin wij hebben geleefd. Geen mens die God niet kent, heeft greep op de werkelijkheid; en het is de barmhartigheid van God wanneer wij ontwaken tot de waarheid dat het bezit van God het bezit is van wat werkelijk is, en, in ware zin, van alles wat werkelijk is.

Israël is, volgens de profetie van Hosea, lange tijd 'zonder offer en zonder efod' geweest, onwetend van het betere offer dat gekomen is, en niet in staat om de voorgeschreven offers van hun wet te brengen; en wanneer zij, met enig daglicht onder hen, tot God beginnen te naderen volgens het oude ritueel, zal Satan zijn laatste en beslissende aanval doen om hen af te wenden van Hem tot wie de Geest van God hen zou leiden. 'Een andere,' een valse Christus, 'zal komen in zijn eigen naam,' zoals onze Heer voorspelde, en 'hem zullen zij aannemen.' Verstoten uit het land, en met de gruwel der verwoesting

in hun heilige plaats, kan het overblijfsel van de waarachtigen inderdaad in de verleiding komen te denken dat God hen verlaten heeft.’ Het is een crisis in hun geschiedenis waarvoor de Heer, zoals wij weten, speciaal heeft voorzien in die redevoeving na Zijn eigen beslissende verwerping, toen hun huis nu ‘voor hen verlaten moest worden.’ En mag het niet zo zijn dat juist door dit alles hun harten worden opgewonden en teruggevoerd naar Hem, wiens beschermende vleugel (hoe vaak!) over hen zou zijn uitgestrekt; maar zij ‘wilden niet’.

‘Op de vleugel der gruwelen,’ volgens de letterlijke vertaling van Dan. 9:27, ‘de verwoester’ komt! Hoe aangrijpend is het contrast! Als de verwoesting volgt in antwoord op de afgodische uitdaging van Israëls heilige plaats, zullen dan niet de harten worden geopend om verstandiger te reageren op de liefde die hen zoekt? Zal het niet zijn als de blik die Petrus wekte tot de uitbarsting van berouw over het feit dat hij zijn Heer had verloochend?

Dan zal de roep inderdaad uitgaan: ‘O God, wees niet ver van mij!’ en dat in nauw verband met de roep tegen die ‘tegenstanders van hun ziel’ die het land bedekken. Maar waar het geloof begint, worden de harten op muziek gezet; en het is helemaal niet onbegrijpelijk, die snelle geruststelling: ‘Maar voor mij zal ik voortdurend hopen en U steeds meer loven.’ Kunnen we ook niet begrijpen, als de vrucht van deze oefening, - misschien, als een verdriet dat dieper is dan hun eigen verdriet hen heeft overvallen - die terugkeer naar wat, in het eerste deel, we hebben gesproken als zozeer het thema van de psalm: ‘Mijn mond zal vertellen van Uw gerechtigheid en van Uw heil, alle dagen; want ik weet niet hoe ik het moet berekenen’.

4. Zo worden zij ingeluid in de plaats van de zegen: zo eenvoudig is het toch! Precies de plaats van het scepstel, waarvan de mens in het begin is afgeweken, door te trachten als God te zijn, en zo in onafhankelijkheid van God te komen; nu om de afhankelijkheid weer op te nemen, en met de belijdenis van de oneindige zonde van het vertrek, - de noodzaak van verlossing reeds bekend.

Nu wordt de plaats van de kracht gevonden, maar wiens kracht? Hoe significant komen die titels weer binnen, gevonden in het eerste deel met zulke gedachten als deze, maar nog nauwer en triomfantelijker samengevoegd: Ik zal gaan in de macht van de HERE Jahweh; ik zal melding maken van Uw gerechtigheid, van DIE ALLEEN.' Ja, de verfrissende stroom loopt af, maar o, de verfrissing! De plaats van het scepstel en het voorrecht van het scepstel zijn nooit gescheiden. Als het scepstel voor God is, is God voor het scepstel; en wie is het die hier de zegen vindt?

Intens interessant is ook dat zij nu beginnen te begrijpen hoe God hen vanaf het begin heeft onderwezen: 'Jahweh, Gij hebt mij van mijn jeugd af geleerd;' en zij komen in Zijn voornemen door hen om Zijn wonderbare werken te verklaren. Het is nu dat zij intelligent beginnen dit te vervullen. Zijn getuigen zijn zij altijd in feite geweest, maar nu zijn zij dit in integriteit en oprechtheid.

Toch, en daardoor, is het bewustzijn van zwakheid en verval bij hen; en zij roepen tot God als enige hun vermogen om te vervullen wat in hun hart is. En dit is niet minder dan het getuigenis van Gods macht te zijn voor alle volgende geslachten. Dit zullen ze zeker zijn. Ondersteund in eeuwige kracht door diezelfde kracht, zullen zij voortaan op aarde Zijn levend getuigenis zijn. Leeftijd en verval

verdwenen, zullen zij blijven als in verrijzenis kracht en schoonheid. De stronk van de omgehakte boom zal nieuwe scheuten voortbrengen, waarvan het heilige zaad het sap is. 'Israël zal ontluiken en bloeien, en het aanschijn der aarde met vrucht vervullen.'

5. Israël is nu bij God. De taal van het gebed is veranderd in die van lofprijzing en zekere verwachting. 'Uw gerechtigheid, o God, reikt tot in de hoogte, die grote dingen heeft gedaan: O God, wie is als U?' Wie inderdaad? En toch is die eenvoudige waarheid, zeker en van harte geloofd, het einde van alle kwaad, de verzekering van alle zegen voor iedere ziel die haar ontvangt. Het is de val overwonnen, de suggestie van de verleider overwonnen, - 'gij zult zijn als God,' - de rusteloosheid van de wil van de mens ten einde; sabbatsrust en vrede zijn gekomen waar en voor zover dit wordt gerealiseerd. Israël treft hier de grondtoon van 's werelds lof.

De volledige verlossing van het volk is hierbij betrokken. Dezelfde hand die vernederde zal nu verhogen, en 'wie zich vernedert zal verhoogd worden.' De volle waarheid van de vroegere toestand wordt toegegeven: het volk wordt levend gemaakt en opgevoed uit de diepte van de aarde - uit zijn levende graf. Ook dit is niet genoeg voor de overvloedige genade van God: 'Gij zult mijn grootheid vergroten en mij aan alle kanten vertroosten.'

6. De triomf wordt nu gevierd. Het is Gods overwinning, zoals we hebben gezien. Als dat niet zo was, zou de hele toon en het karakter van wat hier staat onmetelijk worden verlaagd. Israël is, hoezeer zij ook gefaald heeft in werkelijke onderwerping aan God, Zijn getuige zijn op aarde. En als de mensen ook hebben gefaald in het onderscheiden hiervan, heeft Satan, de grote tegenstander, hen niet

minder gebruikt overeenkomstig zijn kennis, in zijn verzet tegen Gods doel in hen. Deze strijd heeft een groot deel van de menselijke geschiedenis geduurd. Nu, God zij dank, zijn de tegenstanders omvergeworpen. De blijdschap is niet louter persoonlijk of nationaal, maar in de verwijdering van datgene wat de zegening van de mens en de heerlijkheid van God heeft belemmerd; en deze twee dingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom mag de triomf wel gevierd worden.

De waarheid - of trouw - van God is de eerste noot van het lied; met die begeleiding van snaarinstrumenten, waarvan we de betekenis enigszins hebben geleerd. Wij zouden moeten weten, maar doen dat niet, wat op deze manier het verschil is tussen psalterij en harp. Als men ze had behandeld als meer dan merkwaardige vragen van technische kennis of antiquarisch onderzoek, zouden we het ongetwijfeld geweten hebben. Maar puur ongeloof heeft de overhand gekregen om het woord van God zo saai en dor te maken als het in eerste instantie concludeerde; en we hebben ons loon gehad.

Dan, als verbonden met deze waarheid van God, zingt de ziel die God heeft bevrijd luidkeels tot God van deze bevrijding. De natuur, de volkeren der aarde, zowel als Israël, hebben hier alle deel aan; en als het niet vermeld wordt, hoeft het ook niet. Iedere lezer van de Schrift zou moeten weten wat er verbonden is met Israëls verlossing - in de krachtige taal van een apostel, de apostel van de heidenen, 'indien het wegwerpen van hen de verzoening van de wereld is, wat zal dan het ontvangen van hen zijn dan **LEVEN UIT DE DOOD?**' (Rom. 11:15).

Hiervoor moet het verbod op het kwaad worden uitgevoerd, en ‘waar en rechtvaardig’ zijn de oordelen van de Almachtige. Geen zwak vrouwengejammer mag zich vermengen met deze triomf. Neen, ‘mijn tong zal spreken van Uw gerechtigheid de ganse dag; want zij zijn beschaamd, want zij zijn verward, die mijn kwaad zochten.’

Psalm 72.

Redding voor de aarde.

Voor Salomo.

De laatste psalm van het heilsboek van de Psalmen toont de volle omvang van het heil in zijn aardse aspect, in de Melchizedekse heerschappij van Christus, Koning van gerechtigheid en vrede; vrede is het gevolg van gerechtigheid, en blijft dus bestaan. En dit is een waar beeld van wat komen gaat, hoewel het Nieuwe Testament er dingen aan toevoegt, die hier en in het Oude Testament helemaal niet te zien zijn. Want het Oude Testament onthult niet de volledige en definitieve, eeuwige toestand van de dingen, zelfs niet voor de aarde, zoals het Nieuwe Testament die onthult, behalve in die korte toespeling van ‘nieuwe hemelen en een nieuwe aarde’, waarmee Jesaja afsluit. Types en duistere spreuken zijn er natuurlijk, maar verder geen duidelijke taal.

Voor het Oude Testament eindigt het koninkrijk van Christus alles; wat waar is in een zeer belangrijke zin, maar onvolledig: want we hebben niet de duizendjarige beperking, de opstanding van het kwaad

aan het einde, het oordeel over de doden, en de verandering van het koninkrijk van de Zoon des mensen in het koninkrijk van de Vader, wanneer, nadat de Zoon alle dingen in de volledige eindtoestand van zegening heeft gebracht, die voorbereidende duizendjarige heerschappij overgeeft in de hand van de Vader. Dit alles kon nauwelijks worden geopenbaard totdat Christus was gekomen; en het is de manier van openbaring om in volheid toe te nemen tot het einde. Maar omdat Christus toch voor eeuwig en altijd regeert - de eeuwige troon is nog steeds 'de troon van God en het Lam' - is het koninkrijk waarop het Oude Testament ziet, toch eeuwig; en zijn visie is eenvoudigweg (en noodzakelijkerwijs) onvolledig, niet (natuurlijk) verkeerd.

Toch is dit opgaan van het duizendjarige in het eeuwige dat ongetwijfeld de geesten heeft verward van sommigen die denken duidelijker te zien, en die de laatste tijd zijn gaan geloven in twee opeenvolgende koninkrijken van Christus als mens: het duizendjarige is slechts een inleiding (zoals het Davidische) op de ware Salomonsregering van ononderbroken vrede en veel langere duur, die nog voorafgaat aan de eeuwige zegening. Maar in Openbaring 20 vindt zeker geen plaats voor een dergelijke heerschappij in de korte periode tussen het millennium en het oordeel van de grote witte troon; terwijl ons wordt verteld dat 'wanneer alle vijanden onder Hem onderworpen zullen zijn,' - en de laatste vijand die onderworpen moet worden is de dood, - 'dan zal ook de Zoon zelf onderworpen zijn aan Hem die alles onder Hem gesteld heeft' (1 Kor. 15:28): dus deze heerschappij van heerlijkheid uitsluiten van de andere kant ervan. Laat ons echter de psalm opnemen.

1. Het eerste gedeelte toont het beginsel van het koninkrijk, - vrede als gevolg van gerechtigheid. Dit is waar de apostel over spreekt met betrekking tot de antitypische Melchizedek, en die hij uit de taal van de geschiedenis haalt op een manier die zo diep leerzaam is voor de uitlegging van de Schrift, en die zo de goddelijke volmaaktheid verklaart die hierin wordt gevonden. 'Want deze Melchizedek, koning van Salem, priester van de allerhoogste God, ... was eerst bij uitlegging 'koning der gerechtigheid' en daarna 'koning van Salem', dat wil zeggen 'koning van de vrede'.' Aangezien Melchizedek als de vertaling van zijn eigen naam 'koning der gerechtigheid' is, moet dit ook vóór zijn officiële titel komen, 'koning van Salem', die op dezelfde manier vertaald 'koning van de vrede' betekent. De betekenis en de volgorde van deze twee Hebreeuwse namen zijn zo gemaakt om voor ons het principe te definiëren dat 'gerechtigheid' voor 'vrede' moet gaan. Dit is alleen wat de Schrift elders (in duidelijke woorden) verklaart over die heerlijke tijd 'wanneer het werk der gerechtigheid vrede zal zijn, en de uitwerking der gerechtigheid rust en zekerheid voor altijd' (Jes. 32:17). Maar de apostel denkt kennelijk dat er geen bevestiging nodig is van wat deze twee namen verklaren. Wat een inzicht in de breedte van de Schrift en wat een openbaring van haar heerlijkheid geeft hij ons door deze bewijsmethode!

Dit eerste gedeelte van onze psalm verklaart, zoals we zullen zien, hetzelfde. Allereerst vraagt de psalmist in een gebed: 'O God, geef de koning Uw oordelen; en Uw gerechtigheid aan de koningszoon.' Christus is beide, zoals we weten. Zoon van David, zo neemt Hij de troon van David wettig in. Maar Hij is ook Koning op een veel hogere manier, en als zodanig behoort goddelijke gerechtigheid Hem van nature toe. Geen louter menselijke handen kunnen vertrouwd

worden om deze scepter in volmaakte gelijkvormigheid vast te houden; en toch zijn het echt menselijke handen: Van Hem kon God als Mens, na een leven van dertig jaar in deze wereld, getuigen: ‘Dit is Mijn geliefde Zoon, in wie Ik een welbehagen heb.’

Nu hebben we Zijn zorgvuldig onderscheid in oordeel, waarbij de eerste regel spreekt van strikte billijkheid; de tweede, die (zoals lexicografen ons vertellen) het element van barmhartigheid inbrengt, of tenminste toelaat: ‘Uw verdrukten, met oordeel.’

Dan wordt de uitwerking gevonden: ‘De bergen,’ typen van stevig gevestigde macht, ‘zullen het volk vrede brengen; en de heuvels’ (de kleinere magistraturen), ‘door gerechtigheid.’ De volmaakte rechtvaardigheid van het Hoofd weerspiegelt zich in allen die Zijn vertegenwoordigers zijn.

En hoewel in het oordeel geen personen worden beoordeeld, worden de ‘verdrukten’ teder geacht, en ‘de kinderen der behoeftigen’ verzorgd; terwijl Hij de onderdrukker in stukken breekt.

2. Dat is dus het karakter van deze regering, zo uniek als zij is onder de zonen der mensen. Wij zijn nu geroepen om het koninkrijk in uitvoering te zien. Jaren veranderen het niet: ‘Zij zullen U vrezen zolang de zon, en zolang de maan duurt, - voor alle geslachten.’ Die gloeiende hemelbollen zijn inderdaad de typische vertegenwoordigers van zo’n kracht als deze, de ondergeschikte en de gereflecteerde; lichten die nooit van hun aangewezen plaats zijn afgedwaald sinds de dag dat zij de opdracht kregen ‘licht te geven op de aarde’. Maar geen beelden volstaan om Hem juist te tonen; het volgende vers spreekt van een tedere en opwekkende bediening: ‘Hij zal neerdalen als regen

op het gemaaid gras' - het veld dat vervanging nodig heeft van wat is weggenomen: 'als douches die de aarde bewateren.' Er is geen zoetere figuur van geestelijke invloed dan deze die het eigen type van de Geest is. En het is inderdaad de Geest, die in eenheid werkt met deze heerlijke Koning; zodat we opnieuw gerechtigheid en vrede, hoewel op een andere manier, met elkaar verbonden hebben: 'In Zijn dagen zullen de rechtvaardigen bloeien, en er zal overvloed van vrede zijn tot de maan niet meer is.'

Dit alles is even eenvoudig als gezegend om over na te denken: dit is de voortgang van het koninkrijk in de tijd; nu moeten we de voortgang in omvang zien; en hier beginnen we natuurlijk vanuit het centrum - vanuit het land zelf. Het vierde vers van dit gedeelte bepaalt duidelijk de grenzen van het land zelf, van Israëls land. 'Van zee tot zee' is niet de manier waarop de heerschappij over de hele aarde zou worden gedefinieerd; evenmin als 'van de rivier tot aan de uiteinden van de aarde'. De rivier, zonder andere definitie, betekent natuurlijk de Eufraat; en dit was Israëls grens in één richting, volgens de belofte aan Abraham (Gen. 15:18). Vanaf dit punt reiken de 'einden van het land' - want zo moeten wij het kennelijk verstaan - in de ene richting tot Egypte, en in de andere richting tot waar het land eindigt, in oostelijke richting daarvan. En er is in deze richting, en ten zuiden daarvan, overal een kustlijn die het 'einde' ervan is. Als het getal van het vers (4), als dat van aardse universaliteit, eerder lijkt te spreken van wereldomvattende heerschappij, zijn alle bewoordingen van de beschrijving daartegen. Moeten we het dan niet opvatten als datgene waarop het met weinig moeite kan worden toegepast, namelijk het hele land?

Dit, laten we niet vergeten, is wat Israël nog nooit heeft gekregen - het land volgens de belofte aan Abraham, - aangevuld en uitgelegd door vele latere verzekeringen. 'Van zee tot zee' kan hier niet zijn van de Middellandse Zee tot de Zoutzee, wat in geen geval een definitie zou zijn behalve voor het allernuudelijkste deel van haar nauwe bezittingen, - een engte waartoe zij zich door ongeloof heeft beperkt. Dit kon niet de omvang zijn van wat hun wordt toegeschreven als 'een goed land en een groot land'. Het land van de Sidoniërs, dat hun beloofd was, hebben zij nooit bezeten, noch de berg Libanon, die er een deel van was. Edom. Moab, Ammon, Philistia, behoren hen toe, en hebben dat nooit gedaan. Hoewel Davids rijk op een gegeven moment reikte tot aan de Eufraat, was het alleen over schatplichtige koningen, en dat land was nooit Israëls bezit. En tenslotte, als we 'het hele land van de Hettieten' moeten uitleggen (en hoe kunnen we dat vermijden?) aan de hand van wat we ons beginnen te realiseren over wat hun land was, hoe ver moeten we dan hun grenslijn in die richting naar het noorden trekken? (Vergelijk Gen. 15:18-21; Ex. 23:31; Jozua 1:2-4; Ezech. 47:13 - 48.)

Het is niet aan ons om hier een poging te doen om de vele moeilijkheden op te lossen die aan dit onderwerp kleven, en die we (als de Heer ons toestaat het boek Ezechiël ter hand te nemen) daar moeten doen; maar het zou al duidelijk moeten zijn dat als definitie van het land 'van zee tot zee' niet minder kan zijn dan van de Middellandse Zee tot de Perzische golf. Het is bedoeld, en is, een wijde heerschappij; van de Eufraat tot de Nijl en de Rode Zee geven andere grenzen aan.

Maar dit land, zoals wij het nu aantreffen, bevat vele verschillende volkeren, en uitgestrekte woestijngebieden. Let daarom, in verband hiermee, op de volkomen natuurlijkheid van het volgende vers, dat spreekt over de bevoegdheid van de Koning om dit brede en gevarieerde gebied in bezit te nemen: 'De bewoners van de woestijnen (of verdroogde landen) zullen zich voor Hem buigen; en zijn vijanden zullen het stof likken' hoe goed verklaart dit de speciale vermelding van deze in verband met de voortgang van een zegevierende Koning, terwijl men eerder zou verwachten een vermelding te vinden van sterke volkeren, - vijanden waarvoor speciale kracht nodig zou zijn om ze te onderwerpen! Een blik op de kaart laat de toepasselijkheid ervan zien, en deze 'woestijn zal zich verheugen en bloeien als de roos' (Jes. 35:1).

Natuurlijk wordt ons nu verteld over 'veroveringen' (zoals het getal aangeeft) in vreemde landen. 'De koningen van Tarshish en van de eilanden zullen geschenken brengen; de koningen van Sheba en Seba zullen geschenken aanbieden.' Tarshish en de eilanden liggen ten westen van Palestina; Sheba en Seba ten zuidoosten. De 'eilanden' spreken in ieder geval van Jafet; Sheba kan Joktaniemisch - Shemitisch zijn; Seba, Koesjietisch - Hamitisch: alle families van de aarde lijken zo te worden vertegenwoordigd in de hulde die hier wordt gebracht. De veroveringen kunnen volledig vreedzaam zijn. Er wordt niets anders gesuggereerd. De namen hebben geen zekere betekenis. Het volk vertegenwoordigt blijkbaar de handel van de wereld, die nu, voor het eerst in haar geschiedenis, Christus bezit. Haar winst is gewijd aan de Heer van de hele aarde.

Maar de vloed van eerbetoon zwelt aan: 'alle koningen buigen zich voor Hem neer, alle volken dienen Hem.' Het universele rijk is eindelijk compleet. Het kruis is werkelijk eindelijk het symbool van macht en keizerlijke heerschappij, waaronder de aarde rust, rustig in sabbatsrust.

3. Nogmaals, voordat het boek sluit, worden we opgeroepen om te kijken naar de zegen van een heerschappij die dienstbaar is, - een heerlijkheid zonder vlek of schaduw, - een David die vrij is om de 'goedheid van God' te tonen aan de verminkte en geruïneerde kinderen der schande, waar zij zich ook bevinden. 'Want Hij zal de behoeftige verlossen als hij roept, en de verdrukte, en die geen helper heeft.' Dat is wat het kruisteken aangeeft, en daardoor kennen we de Heer. Niemand die redding aan Hem te danken heeft, moet weten dat er voor hem geen andere hulp mogelijk was, en dat die in geen ander gevonden kon worden. En 'Hij zal medelijden hebben met de verarmden en behoeftigen, en de zielen der behoeftigen redden.' Trouw, barmhartig, Hij is dus het toevluchtsoord voor het kwaad van de wereld, 'bedrog', de zonde van de zwakken, en 'geweld' van de sterken; en zoals de toevluchtsoorden van Israël van oudsher verklaarden: 'kostbaar zal hun bloed zijn in Zijn ogen.'

Zo is Hij, en zo was Hij in alle wezenlijke werkelijkheid, toen Hij onder de mensen was, en in hun handen, om met Hem te doen wat zij wilden. Zo was Hij die zij kruisigden; en nu, hoewel Hij Heer van allen is, hoe reageren hun harten op deze heerlijkheid van Hem? Hoe, maar zoals men de nood waardeert, waarin Hij altijd voorziet, - de genade dus, die binnengekomen is om haar te vervullen. En dit is wat het vijftiende vers (het vierde van dit gedeelte) geeft, naar

ik meen; hoewel er, zoals zo vaak in het geval van het evangelie van het Oude Testament, een zeker mysterie aan verbonden is, dat de losse grammaticale structuur van het Hebreeuws bevordert, en waarmee het karakter van de psalm als profetie, en vooral als typische profetie, in overeenstemming is; waardoor we niet moeten worden teruggeworpen, maar alleen worden aangezet om nauwkeuriger te kijken naar wat voor ons ligt.

Het lijkt onmogelijk dat het hele vers op de Heer kan worden toegepast. Of we nu vertalen, 'hij zal leven,' (met de gewone versie) of 'laat hem leven,' zoals vele anderen, het lijkt triviaal,* en niet in overeenstemming met de context, als het zo wordt toegepast. Aan de andere kant is het verband met het voorgaande vers te duidelijk om aan de aandacht te ontsnappen, zelfs als de volledige betekenis niet is begrepen. De herziene versie geeft zelfs 'zij zullen leven,' wat de betekenis is, hoewel in een vers als het huidige misschien te interpretatief om te worden aangenomen, vooral omdat het een even interpretatieve weergave in de rest van het vers noodzakelijk maakt.** Maar de 'hij' is slechts een specifiek voorbeeld van de zojuist genoemde verlost en van wie het bloed kostbaar was in de ogen van de Koning.

{*Bij Cheyne, bijvoorbeeld, is het nauwelijks te betwijfelen als slechts de hofzin: 'Laat de koning leven!'.

**Zoals in het geval van de Herziene: 'Zij zullen leven, en aan hem zal gegeven worden van het goud van Sheba; en de mensen zullen voortdurend voor hem bidden; zij zullen hem de hele dag zegenen.' Maar in het eerste en laatste geval wordt in de kantlijn als alternatief 'hij' gegeven.}

Maar als we hiermee beginnen, aan wie zal hij dan van het goud van Scheba geven (zoals het Hebreeuws letterlijk zegt), en wie is die 'hij'? Als het de bezorgde is die aan de koning geeft, is dit (onthouden wie de koning is) zeker zwak genoeg, hoewel de uitdrukking van dankbaarheid; en als hij onbepaald is, gaat het verband met wat voorafgaat helemaal verloren. De ontvanger van het geschenk zou dan de verlosser zijn; en dit is niet ongeschikt voor onze Koning der koningen. Neen, we hebben over Hem gehoord in de laatste psalm van de vorige reeks, als Iemand die 'gevangenen heeft meegenomen, en geschenken heeft ontvangen voor de mensen,' en we begrijpen dat het Zijn manier is om degenen die Hij bevrijdt te verrijken; en het 'goud van Sheba' zal nog beter passen om dit uit te drukken, als het betekent, zoals het feit lijkt te zijn, 'het goud van de 'Captor'. Typisch wordt 'goud' opgevat als de openbaring van de goddelijke heerlijkheid; en dit is juist het goud van de Vanger, waarmee Hij degenen die Hij bevrijdt, verrijkt. De geestelijke toepassing biedt daarom een consistente en waardige betekenis. Is er een andere?

{* Sheba in het Hebreeuws zou ongetwijfeld verwant zijn aan de woorden die gebruikt worden in Ps. 68:18: shabhitha shebhi, 'Gij hebt gevangenen in gevangenschap geleid.'}

Maar we hebben nog steeds het tweede deel van het vers te interpreteren en te verklaren: en hier schijnt de algemene instemming van de commentatoren beide clausules op de koning toe te passen. Het is dan de koning die wordt aanbeden, en de koning die wordt gezegend. Ook in toepassing op een louter menselijke koning zou dit eenvoudig genoeg zijn, en door hen die volledig vasthouden aan de Messiasbelijdende wordt erop aangedrongen dat 'het gebed

voortdurend voor hem zal worden gedaan' eenvoudigweg aantoont dat de zegeningen die door Hem worden genoten het verlangen en de vraag naar Zijn heerlijkheid en voortzetting in macht opwekken. Maar zowel deze interpretatie als het verzoek, zelfs zo geïnterpreteerd, lijken mij onnatuurlijk. Als de mensen weten wie de Koning is - en dit kan zeker niet onbekend zijn - hoe kunnen zij dan twijfelen aan het voortbestaan ervan? Hoe kunnen zij zich voorstellen dat het Koninkrijk van God, eenmaal gekomen, zal overgaan, behalve als dageraad, misschien, in volle dageraad?

Ik heb daarom geen ander alternatief dan te geloven dat we hier het priesterambt van de ware Melchizedek hebben uitgedrukt. Zou het niet vreemd zijn als dit geheel werd weggelaten? En als we aan het begin van de psalm, en op verschillende plaatsen in de psalm, de duidelijke verwijzing naar dit koninklijk karakter hebben gehad, is het dan niet te verwachten dat we ergens in de psalm het voorspraakwerk van de 'priester van de allerhoogste God' hebben?

Dezelfde bezwaren gelden niet voor het gangbare begrip van de laatste zin van het vers. Een consistente weergave in het geheel lijkt dit ook tot de zegen van de behoeftige te maken; en zo zou het antwoord zijn op de heersende voorspraak van de Koninklijke Priester namens hem. Het hele vers zou zo uniform zijn, en elke schijnbare inconsistentie zou worden weggenomen.

Zo dan de heerlijke Middelaar zijnde, die zowel voor de mens naar God als voor God naar de mens staat, is het geen wonder, dat de goddelijke regering daarop antwoordt, met een geweldige vruchtbaarheid van de grond, en de mensen die de steden met overeenkomstige toename vullen. De korenvelden zullen ruisen als de bossen van Libanon. Wie

kan zich de zegen voorstellen wanneer de aarde ten volle de krachten toont die er nu bijna in sluimeren?

Zo zal de Naam van de Koning, die al deze zegen garandeert, eeuwig voortbestaan: Zijn naam zal voortbestaan als de levengevende Zon, Zijn beeld; en de mensen zullen zich in Hem zegenen; als zijnde de hoogst mogelijke gedachte aan zegen. Alle volken zullen Hem gezegend noemen.

Daarop volgt die uitbarsting van lof waarmee het tweede boek eindigt: elke regel van waarheid heeft zijn natuurlijke einde en uitkomst in deze vreugde in God en aanbidding. De eeuwige God, de God van Israël, is Hij die als enige wonderen verricht. Moge de hele aarde vervuld worden met Zijn heerlijkheid! In dit, als achtste vers, is er misschien een intentie van het overlopen van deze zegen over de grenzen van de tijd heen en naar de ware eeuwigheid waarvan, zoals we gezien hebben, nauwelijks gezegd kan worden dat het Oude Testament die betreedt. Het dubbele Amen wordt hier aan het gebed toegevoegd als getuigenis van het standvastige verlangen van het hart ernaar. De Heer neemt het op als Zijn ‘voorwaar, voorwaar’, om het tot het teken te maken van de standvastigheid van de gezegende waarheden waarmee Hij het verbindt, de zekerheid en rust van het hart dat ze ingaat.

Toont dit ons ook niet het karakter van dat laatste woord, dat zeker zo verkeerd begrepen is door de grote groep critici, die door de manier waarop zij het hebben opgenomen, hebben laten zien hoezeer zij critici zijn van manuscripten - biblio-technici, als ik het woord voor hen mag gebruiken - in plaats van beoordelaars van de geest die de Schrift doordringt. Hoe kunnen we het einde van Davids gebeden

eenvoudiger lezen dan door vergelijking met de ‘laatste woorden’, zoals we die in de geschiedenis vinden? Hij noemt zichzelf daar zelfs, net als hier, ‘David, de zoon van Jesse’, en daar ook de ‘lieve psalmist van Israël’. En waar zijn zijn laatste woorden vol van! Van

‘Een rechtvaardig Heerser over de mensen;

Een heerser in de vreze Gods;’

en dan in enkele van de beelden die deze psalm oproept, -

‘Als het morgenlicht wanneer de zon opkomt,

Een morgen zonder wolken:

Van de helderheid na de regen

Het kruid ontspringt uit de aarde.’

Evenmin sprak hij met enige gedachte aan zijn louter menselijke huis; want hij vertelt ons rechtstreeks dat dat huis niet zo was bij God.’ Toch spreekt hij over ‘een eeuwig verbond’ met betrekking tot de toekomst, ‘in alles geordend en zeker;’ en hij voegt eraan toe: ‘want dit is al mijn heil en al mijn vreugde, hoewel’ - als nog in dat droevige huis dat hij had, ‘Hij het niet doet groeien.’

Heel Davids hart was toen gewikkeld in dat heerlijke vooruitzicht: hetzelfde dat hij ons hier laat zien! Welk wonder is het dan dat, wanneer hij zijn hart heeft uitgestort in de beschouwing van dit heerlijke tafereel, hij zich uitdrukt in deze dankbare uitroep: ‘De gebeden van David, de zoon van Jesse, zijn beëindigd!’ Wat is er eenvoudiger, hartelijker en natuurlijker?

Dit zijn zeker niet de woorden van een verzamelaar die dacht dat hij in de eerste twee boeken van de Psalmen alles had verzameld wat David had geschreven, en zich vergiste. Dit is slechts hun vergissing die niet geleerd hebben dat 'de dwaasheid van God wijzer is dan de mens' en dat 'de Heer de gedachten der wijzen kent, dat zij ijdel zijn'.

Boek 3. (Psalmen 73 - 89.)

De heiligheid van God in Zijn omgang met de mens.

Het derde boek van de Psalmen spreekt, net als Leviticus, van het heiligdom, en dus van God geopenbaard in heiligheid. Hoewel we er dus, zoals eerder, Israëls bevrijding in de laatste dagen in terugvinden, staat het hier voortdurend mee in verband. In samenhang hiermee is natuurlijk ook Israëls geschiedenis als geheel meer aan de orde: Men ziet dat God daarmee in overeenstemming is geweest in al zijn handelingen met hen vanaf het begin.

Het boek is veel kleiner en minder gevarieerd in zijn scala van onderwerpen, met slechts zeventien psalmen; elf daarvan worden toegeschreven aan Asaf, die over het algemeen ook overeenkomen met de vijftigste, de enige andere, en die al eerder voor ons is geweest. Deze psalmen vormen de eerste onderverdeling van het boek, en zijn evenals die van het tweede boek Elohistisch, waarbij God (Elohim) erin voorkomt, bijna met uitsluiting van Jahweh. Deze eerste onderverdeling bestaat ook karakteristiek uit 'Rest'-psalmen, terwijl de laatste overwegend Messiaans is. Deze overeenstemming met de natuurlijke indeling helpt het gezag van de titels, dat betwist wordt, te bevestigen. De Asafische psalmen geven ons de heiligheid van God in genade jegens Israël; de andere zes, de eisen van goddelijke heiligheid vervuld in Christus.

Onderverdeling 1. (Ps. 73 - 83.)

Heiligheid in genade.

De psalmen van Asaf hebben weer twee afdelingen: de eerste, van vijf psalmen, geeft de algemene beginselen; de tweede, van zes psalmen, hun toepassing op Israëls geschiedenis.

Sectie 1. (Ps. 73 - 77.)

De algemene beginselen.

De eerste psalm hier (Ps. 73) toont, op de gebruikelijke wijze, het algemene karakter van het boek. Het spreekt van het lijden van de rechtvaardigen in contrast met de vaak geziene voorspoed van de goddelozen, - een zaak die pijnlijk is om te overwegen en moeilijk te begrijpen, totdat we in het heiligdom, in de tegenwoordigheid van God, aan de ene kant het einde van de goddelozen vinden, en aan de andere kant dat dit lijden een tucht is, het noodzakelijke resultaat van de heiligheid van Zijn natuur met hen die altijd bij Hem zijn: - 'tot ons nut, opdat wij Zijn heiligheid deelachtig worden.' Dan berust de ziel met vreugde in haar deel: vastgehouden door Zijn rechterhand, geleid door Zijn raad, wat blijft er voor ons over dan Hijzelf in de hemel of op aarde?

De tweede psalm (Ps. 74) toont ons deze kastijdende roede voor Israël - de vijand in het heiligdom zelf. Op het eerste gezicht lijkt het alsof God hen volledig heeft verstoten; maar de vijand is zo duidelijk Gods vijand, dat zij beseffen dat Hij uiteindelijk tegen hem moet verschijnen. De tegenstander verwijt Zijn naam: kan Hij het volk dat Hij verlost heeft, ja Zijn eigen woonplaats in zijn hand geven Zijn woede tegen hen mag zich uiten in deze woede van de vijand, maar zij kan niet blijven duren. Hij zal het uiteindelijk tegen de onderdrukker keren, en de roede die Hij gebruikt breken.

In de derde psalm (Ps. 75) staat de grote dag van openbaring voor de deur. Alle fundamenten lijken verdwenen, maar Messias draagt de pijlers van de aarde. Alles is in de handen van God, die neerzet en opricht zoals Hij wil. De horens van de goddelozen zullen worden afgesneden en de rechtvaardigen zullen worden verhoogd.

In de vierde (Ps. 76) wordt dan ook alle macht van het schepsel voor God neergeworpen. Hij schittert glorieus van de roefbergen, waar de oorlogswapens zijn vernietigd. God is opgestaan voor het oordeel en voor de bevrijding van de zachtmoedigen; en de toorn van de mens wordt getoond om Hem te loven, de rest wordt ingetoomd.

Terwijl de vijfde psalm (Ps. 77) de moraal van dit alles geeft, ongeacht de oefening van het hart, om op Hem te vertrouwen in het donker als in het licht. Zijn weg is in de zee, en Zijn voetstappen vaak ongezien; maar Zijn weg is ook in het heiligdom; en zo heeft Hij, door storm en vuur heen, Zijn volk ondanks alles geleid als een kudde.

We moeten nu deze psalmen in detail bekijken.

Psalm 73.

Consistentie van goddelijke heiligheid met het lijden van de rechtvaardigen.

Een psalm van Asaf.

1. De vraag die in de 73e psalm wordt opgeworpen, wordt in de eerste drie verzen gesteld: 'Waarlijk God is goed voor Israël', bevestigt de psalmist; en voegt er dan aan toe dat dit (volgens de heiligheid van de goddelijke natuur) 'voor de reinen van hart' is. Dat is de waarheid, maar zij is niet altijd gemakkelijk te beseffen en te handhaven. Hij had het niet zo gevonden: zijn voeten waren bijna weg, zijn stappen gleden uit. De voorspoed van de goddelozen, waarop zij zich beroemden, had hem tot afgunst bewogen; en de wegen van God waren bij hem verduisterd, terwijl hun lot helder scheen.

2. Voor zijn ogen leken zij niet alleen niet slechter af dan andere mensen; veel meer dan dit, waren zij uitzonderlijk vredig en veilig. De dood wierp geen schaduw over hun leven. Zij waren sterk, comfortabel en goed gevoed. De beproeving die het leven van mensen die sterfelijk zijn door de zonde en toegankelijk voor alles wat dat met zich meebrengt, teistert, deerde hen niet. De slagen waarmee alle mensen worden geslagen leken hen niet te treffen. Hun omstandigheden rechtvaardigden blijkbaar hun grootspraak.

3. Maar deze zegening zegende niet; het bevestigde hen slechts in hun kwaad. Trots toonden zij, alsof het een sieraad op hun nek was, rechtopstaand met zelfbewustzijn. Hun geweld zocht geen

verborgenheid, maar was als het kleet dat zij droegen, voor iedereen zichtbaar. Hun onbeschaamde ogen straalden van vetheid.

Ze overtroffen zelfs hun eigen verbeelding van succes. En dit zette hen buiten de grenzen, waardoor ze spotten met het idee dat ze gecontroleerd zouden worden in de kwaadaardige gedachten die ze uitten in gewelddadige woorden, alsof ze boven alle andere mensen stonden: ‘Zij zetten hun mond in de hemel,’ zo verheven zijn zij; ‘en hun tong gaat door de aarde,’ alsof zij alles in bezit hadden, - hoewel deze verliefdheid alleen hun leegheid openbaarde.

4. Het waren niet alleen zij die door hun voorspoed bedwelmend werden. Het gevolg ervan was dat mensen uit het belijdende volk van God tot hen kwamen, die, daardoor aangemoedigd, zich overgaven aan losbandigheid. Want, zo betoogden zij, hoe kan God weten? Hoe kan de Allerhoogste enige kennis hebben? Zijn dit niet de ‘goddelozen’, die Hij aan de kaak stelt? En zie toch hoe zij op hun gemak leven en hun rijkdom toeneemt? Wat voor nut heeft het dan, dat ik mijn hart heb gereinigd en mijn handen in onschuld heb gewassen, om een leven te leiden onder de voortdurende slag van God, die elke morgen gezeseld wordt?

5. Helaas zouden mensen zo kunnen spreken, die nooit geweten hebben wat het was, werkelijk bij Hem te zijn! Maar als ik mij bij hen zou aansluiten, zegt de psalmist, welk onrecht zou ik dan het geslacht van Uw kinderen niet aandoen! Hij spreekt over Israël volgens hun geboorterecht, want God had gezegd: ‘Israël is mijn zoon, ja, mijn eerstgeborene’, en de afvalligheid van anderen leidt alleen tot het besef dat ‘zij niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn;’ dus tot de toe-

eigening daarvan aan een waar overblijfsel, hoewel de christelijke 'Geest der aanneming' niet is gekomen.

Hij kan niet meegaan met deze afvalligen; en toch is zijn ziel in conflict. Voor een Jood met zijn verbondszegeningen en de wettelijke vervloekingen over de ongerechtigheid, zou het inderdaad moeilijk zijn om deze bloei van de goddelozen te begrijpen, terwijl de godvruchtigen lijden - een toestand die niet altijd eenvoudig is voor de christen, die geleerd is zijn kruis op te nemen en Christus te volgen. Maar als hij het niet begrijpt, komt hij dichter bij God om het wel te begrijpen. In het heiligdom van Zijn tegenwoordigheid wordt het geheim onthuld: hij ziet het einde dat voor de goddelozen komt. De 'gladde plaatsen' waarin God hen plaatst, zijn geen tekenen van Zijn gunst of van Zijn onverschilligheid. Zij zijn het voorspel van een vreselijke val, die komt als in een ogenblik, en zij worden ten einde gebracht, verteerd door verschrikkingen. Hun voorspoed, terwijl die hen misleidt, is slechts het beeld van een droom; die verdwijnt wanneer de mensen ontwaken.

6. De psalmist wendt zich hiervan af om zijn eigen dwaasheid te betreuren dat hij zo ontroerd was door deze kortstondige triomf. Hij erkent het als de onwetendheid van een beest dat God buiten beschouwing laat. Immers, hij kan niet, tegenover het verslag van het geloof door alle geslachten heen, de omstandigheden van het leven hier als reden nemen om te twijfelen of God met hem is: omstandigheden die zouden pleiten tegen het 'geslacht van Zijn kinderen' in elk tijdperk. En dat ene besef, dat God toch met hem is, is de bepalende omstandigheid: het kan heel goed in de plaats komen van al het andere goede. Is dit niet ook de reden voor kastijding

en vernedering, de vrucht van de heiligheid van Hem die met dit arme schepsel van Hem is gaan wandelen? Maar steun kan ook niet ontbreken, in zulk een geval; en zo bezit hij: 'Maar ik ben voortdurend bij U; Gij hebt mijn rechterhand vastgehouden.'

Hieruit kan de hele toekomst met zekerheid worden voorspeld; want op God kan volledig worden gerekend. De weg zal bij Hem zijn, en het einde ook bij Hemzelf: 'Gij zult mij leiden met Uw raad; en daarna in heerlijkheid* zult Gij mij ontvangen.'

{*Erkend moet worden dat de eenvoudigste vertaling van de tekst hier zou zijn: 'na [de] heerlijkheid zult Gij mij ontvangen.' De moeilijkheid is de betekenis hiervan. Want hoewel de aanvaarding en zegening van Israël als natie zal zijn wanneer de Heer verschijnt' en niet eerder', toch is de psalm zo individueel van karakter dat het moeilijk lijkt hem op deze manier toe te passen. Ik ga hier echter niet op in' maar laat het aan het oordeel van de lezer over met deze erkenning. De vertaling' zoals hierboven gegeven' wordt met kleine wijzigingen door Hebraïsten in het algemeen aanvaard, waarbij de woorden in kwestie beide als bijwoordelijke vorm worden behandeld. Zo vertaald' gaat de nationale hoop van Israël niet verloren in wat een grotere betekenis heeft.}

Het zien van God van aangezicht tot aangezicht is voor het geloof noodzakelijkerwijs, in elk geslacht en onder elke bedeling, het einde geweest - zonder welk geen volledige voldoening kan worden gevonden. De roep in de Psalmen van eind tot eind is naar God. Naar Hem verlangt en hongert de ziel, zoals de hinde naar de waterbeken. Haar vraag is voortdurend: 'Wanneer zal ik komen en voor God verschijnen?' Hier wordt dit rustig overwogen met het geruststellende

vertrouwen dat het einde is van alle geloofsoefeningen in alle tijden. Hier is de blijvende vreugde, de bron van alles wat kan zijn: 'Wie heb ik in de hemel buiten U? En er is niemand op aarde die ik naast U begeer! 'De natuur kan falen, maar deze falende kracht openbaart slechts de macht van die 'kracht', die 'in zwakheid volmaakt wordt.' 'God is de rots van mijn hart, het fundament waarop het gebouwd is, en mijn deel voor altijd.'

7. De laatste twee verzen vatten tenslotte de tegengestelde resultaten voor de rechtvaardigen en de goddelozen samen: de weg van onafhankelijkheid die eindigt in het verderf; de weg van afhankelijkheid, waarin reeds de goedheid van het naderen tot God wordt geproefd; en in vertrouwen, de bereide tong verkondigt Zijn werken.

Psalm 74.

De vijand zijnde Gods vijand een pleidooi voor bevrijding.

Maskil van Asaf.

In de tweede psalm van het derde boek hebben we de vijand in het heiligdom, en de verwoesting van datgene waarmee alle zegen voor de natie verbonden was, waaromheen haar religieuze leven was gegroepeerd en verweven. De verwoesting van het heiligdom was dus de verstoting van het volk van God, - het schrijven van Lo-Ammi op hen. Het is moeilijk voor ons als christenen om ons te verplaatsen in de positie van een mens uit die bedeling, waar alle geestelijke

zegeningen werden verzegeld en gesymboliseerd door uiterlijke middelen. Te zeggen: 'Ik ben voortdurend bij U,' was op zichzelf betrekkelijk gemakkelijk, terwijl Jahweh's tent in hun midden was; maar met het heiligdom verlaten, hoe anders zou dit zijn! Toch zou dit door God gebruikt kunnen worden om de individuele ziel toch dichter bij Hem te brengen, - om het geloof meer bewust te maken van die persoonlijke band met Hem die nooit verbroken kan worden.

In het jodendom, waar alles in orde was, steunde en groeide de persoonlijke band op de collectieve band. In het christendom, waar alles klopt, is de persoonlijke band het fundament van alles, en is het de vereniging van hen die geloven die het lichaam vormt. Het Judaïserende, rituele christendom keert terug naar de oude orde, die slechts een proeftijd was, en laat de persoonlijke belangen van de ziel secundair en twijfelachtig. God, om Zijn volk in de zegeningen te brengen die Hij voor hen ontwerpt, ondergaat de ineenstorting van het Joodse systeem. Wat aan de ene kant natuurlijk de straf was van hun nationale zonden (en inderdaad afvalligheid), wordt in de barmhartigheid van God, door individuele oefening en de overtuiging van wettelijke ongerechtigheid, een heilzame en effectieve discipline voor het overblijfsel van Zijn oude volk, die hun weg naar Hem vinden, niet op grond van het Joodse verbond, maar als louter 'zondaars van de heidenen'. We hebben hun beeld voor ons gehad in de ontroerende geschiedenis van Ruth.

Geen wonder, daarom, dat dit een andere Maskil psalm is, - een speciale 'instructie' voor Israël in de laatste dagen; hoewel het voor een volledig begrip in verband moet worden gebracht met de tweeëndertigste psalm, die als de eerste van deze Maskilim het begin

is van alle ware intelligentie, en in levende relatie tot hen allen. (Zie noten.)

1. De psalm begint met een roep tot God, als aldus (als volk) door Hem verlaten. Zij zijn - niet 'voor altijd', alsof zij de toekomst voorspelden, maar 'voortdurend', dat wil zeggen, als een zaak van dag tot dag ervaring, - van Hem verlaten. Zij smeeken Hem als het ware 'Zijn voeten op te heffen', dat wil zeggen te komen kijken naar deze eeuwigdurende verwoestingen; zij zijn inderdaad het verschrikkelijke en demonstratieve bewijs van hun verlating; want zij zijn de puinhopen van Zijn eigen woonplaats onder hen. Maar wie zou dit hebben kunnen volbrengen, zolang Hij dit op enigerlei wijze bezat? Hoe onmogelijk voor een vijand om tegen God te zegevieren!

Maar zij zijn 'de schapen van Zijn weide', die Hij aldus heeft verlaten! Niet dat hiermee enige rechtvaardigheid van hun kant wordt bedoeld. Het is niet dat zij volgzaam zijn geweest, volgzaam, gehoorzaam aan de overheid: wie zou dat voor hen kunnen beweren? Nee, het is het voorrecht waaraan zij denken, - aan Zijn voorziening voor hen; aan datgene waarin Hij hen had gebracht, hoe weinig zij ook aan Zijn zorg hadden kunnen beantwoorden. Zij waren Zijn vergadering, Zijn in een relatie die Hijzelf met hen had gevormd; want Hij had hen gekocht, Hij had hen verlost; wat zij ook mochten zijn, zou de onberouwelijke Zijn werk ontkennen! Hij had Sion gekozen en woonde er; zou Hij het helemaal kunnen verlaten?

Zo zien we dat er geen eigengerechtigheid is in dit pleidooi dat bij God wordt gehouden. Het is werkelijk gegrond op die verbondsnaam, Jahweh, hoewel dit niet, met reden, blijkt. Maar in de kracht van die naam was het dat Hij hen in het begin uit Egypte verlost. Hij zal er

trouw aan zijn: Hij zal handelen naar Zijn eigen aard, niet alsof Hij berouw had, of veranderde omdat de mensen veranderden. En deze genomen grond is werkelijk die van de genade - van de tweeëndertigste psalm - van aankoop en verlossing, die de wegneming van de zonde inhoudt.

2. Maar de psalmist gaat verder met het afbeelden van het werk van de vijand in al zijn wanhopige profaniteit tegenover God. Niet het minste teken van vrees of achting: Uw tegenstanders brullen in het midden van Uw plaats van samenkomst'. Er is erger gruwel: daar, waar de tekenen gezien zijn van de aanbidding van de ware God alleen, 'stellen zij hun tekenen op als tekenen.' 'Onder 'tekenen',' zegt Delitzsch, 'moeten we geen militaire insignes verstaan; het toneel van de Tempel en de verdringing van de daar te vinden nationale insignes van de Israëlieten door de vervanging van andere insignes, vereist dat het woord de godsdienstige verwijzing heeft waarin het gebruikt wordt van de besnijdenis en van de sabbat (Ex. 22:13); de heidense 'tekenen' die op de tempel en de gemeente van Jahweh werden gedrongen als voortaan de wettige waren die welke in 1 Macc. 1:45-49 worden uiteengezet, en meer in het bijzonder de zogenaamde gruwel der verwoesting' genoemd in vers 54 van hetzelfde hoofdstuk.' De toepassing op de tijd van het einde, waarnaar al deze psalmen uitzien, is dus evident.

Louter kwaadaardigheid lijkt de handen te leiden en de armen van de indringers van de heilige plaatsen te versterken. Ze lijken op mannen die bomen in een struikgewas met de grond gelijk maken; maar nee, het is het gebeeldhouwde werk van het heiligdom dat meedogenloos wordt afgebroken met bijlen en hamers. Dan steken ze het in brand

en branden het profaan tot de grond toe af. En deze vlam verspreidt zich wijd en zijd door het land tegen elke plaats van samenkomst die de naam van de 'Machtige' bezit, aldus aangevallen door de meelijwekkende zwakke armen van mensen Zijn schepselen.

En wie kent de grens? Er is geen profeet meer; er is niemand die weet hoe lang. Maar hier wekt de extremiteit van het kwaad opnieuw de oproep op tot God, die het wel weet.

3. Hij moet verschijnen; Hij moet Zichzelf rechtvaardigen, want Zijn naam wordt openlijk beschuldigd. De dwaas spot ermee; en al toont hij zich hierdoor een 'dwaas', toch hoe kan God dit toelaten? 'Waarom trekt Gij Uw hand terug?' ja, 'Uw rechterhand?' waarom wordt de slag, die zo vaak lijkt te gaan vallen, zo voortdurend uitgesteld? 'Maak het klaar van binnenin Uw boezem!'

4. De psalmist gaat nu terug naar de geschiedenis van weleer, om zich te troosten met de ervaring van Gods wonderen ten behoeve van het volk, toen Hij hen uit Egypte leidde naar ditzelfde land, waar nu zo'n verschrikkelijke ramp over hen is gevallen. 'Want God is mijn Koning van oudsher,' zegt hij, 'Hij werkt bevrijdingen in het midden van de aarde,' - daar waar de ogen van de mensen het meest op hen gericht zijn. Egypte, waarover hij verder spreekt, was zo'n plaats; en de hoogmoedige koning ervan was precies de persoon in wie God zijn macht bekend kon maken en zijn naam over de hele aarde kon verkondigen.

'Gij hebt in Uw macht de zee gespleten: Gij brak de hoofden van de monsters op de wateren. Gij brak de hoofden van Leviathan in stukken; en gaf hem tot voedsel aan een volk, - bewoners van

de woestijn.’ Deze laatste verwijst, ondanks het bezwaar dat het gebruikte woord alleen de gedachte aan woestindieren overbrengt, zeker naar Israël; voor wie, hoewel ze een tijdlang alleen in de woestijn woonden, hun vijanden een buit werden. Evenzo spreken Kaleb en Jozua daarna over de Kanaänieten: ‘zij zullen voedsel voor ons zijn’ (Num. 14:9); en de woorden ‘tot een volk’ schijnen gezet te zijn om ons te behoeden voor de gebruikelijke betekenis. Delitzsch dringt aan op de toepassing van ‘een volk’ op de mieren in Spr. 30:25; maar het figuurlijk gebruik is daar heel duidelijk, terwijl het hier geen betekenis zou hebben. Israëls moeilijkheden worden slechts Gods kansen; hun tegenstanders leveren hun slechts voedsel: ‘gelukkig is het volk dat in zo’n geval verkeert!’ maar zo is het met het hele volk van God.

{De krokodil, vaak het symbool van Egypte. ‘Leviathan’ is van levi, ‘verbonden’, verwijzend naar zijn schubben, en dan, bijna hetzelfde als het woord voor ‘monsters’, ‘tannine’ in het vorige vers.}

De ervaringen op de verdere weg worden slechts in twee gevallen gegeven, in een soort duidelijk contrast met elkaar, en daarom gekozen om de verschillende handelingen van de natuur onder de macht van God te tonen. In het eerste geval wordt in de menselijke nood een ‘plaats van bronnen en beken’ gespleten in de vuursteenrots, en wordt het volk gevoed uit de dorre borst van de woestijn. In het andere geval wordt de onstuimige Jordaan - niet alleen in de winter en bij vloed - afgedamd en droogt op. De lange reis eindigt met hetzelfde machtsvertoon waarmee hij was begonnen.

Van deze bijzondere ingrepen van God in de geschiedenis gaat de psalmist over tot Zijn algemeen en ordelijk bestuur in de schepping.

Israëls God is de Schepper; en Zijn algemene regering is in harmonie met Zijn genadige verhouding tot Zijn volk. De sterren vechten in hun banen tegen Sisera, en alle dingen werken samen ten goede voor hen die Hem liefhebben. En toch laat Hij niet minder Zijn zon opgaan op de kwaden en op de goeden, en zendt Hij Zijn regen op de rechtvaardigen en op de onrechtvaardigen. Deze dingen zijn natuurlijk geenszins tegenstrijdig, want het is het ongeloof zelf dat datgene wat anders een zegen zou zijn, doet omslaan in het tegendeel. Zo was Christus in de wereld, als mens, de volste, rijkste zegen voor iedereen, de bron van alle zegen; toch struikelden de mensen over Hem, en daartoe, zegt de apostel, (1 Petrus 2:8,) ‘werden zij aangesteld.’ Er kan geen zegen zijn voor het geloof, maar het ongeloof zal erover struikelen. In de aard der dingen, geloof en ongeloof zijn tegengesteld, kan er niets zijn dat zegenend zal zijn voor het geloof, maar ongeloof zal het voor het tegendeel aanzien; en Hij die dus de zegening voor het geloof aanwijst, stelt daarmee het struikelblok voor het ongeloof aan. Hoe verschrikkelijk is dan de zonde!

Maar te weten dat onze Vader de Heer is van hemel en aarde, wat een onuitsprekelijke vreugde! De dag en de nacht zijn van Hem; en de nacht onthult een bevolkte hemel, die zelfs de heerlijkheid van de dag, zoals die, buitensluit. Zo is het ook voor ons geestelijk geweest, zoals wij weten. Het ondergaan van de heerlijkheid van Eden is slechts de aanleiding geweest tot het tonen van veelvoudige heerlijkheid. En voor ons heeft de nacht van verdriet de lichtpunten onthuld waarmee God haar heeft verlicht. Voor ons komt de dag pas met de zon: het is geen aardse fabricage maar een geschenk van de hemel.

Het volgende vers spreekt naar zijn nummer over grenzen. In een wereld van tegenstellingen, en van voortdurende conflicten, wat behoefte aan Eén die daar grenzen aan stelt. De grenzen van het land zelf zijn op deze manier door God vastgelegd, en een beetje kennis van de fysieke geografie zal ons het belang daarvan leren. Vergelijk het door land ingesloten Siberië, met zijn bergen die het zuiden afsnijden, en de landen die door de stromen van de evenaar worden overspoeld. En dit is dus nauw verbonden met die 'ordering' van zomer en herfst, zo noodzakelijk voor het levensonderhoud van de mens. Wanneer de verwachte tijd van zegen voor de aarde zal aanbreken, is er slechts een extra aardbeving nodig om de graanoogsten van de mens ver naar de pool te sturen!

{De steenkoollagen van de poolgebieden en zelfs de naam 'Groenland' getuigen van een heel ander klimaat in die ijsgebieden. En het was Lyell's overtuiging, waarmee velen hun instemming hebben betuigd, dat een andere ordening van zee en land zou volstaan om zo'n groot verschil te verklaren als dat tussen de huidige toestand en de subtropische die wordt aangevoerd door de aanwezigheid van steenkool en koraal.}

God zij dank zijn deze fysieke grenzen slechts tekenen van macht in Zijn hand die in andere dan materiële dingen wordt gebruikt om te beteugelen en te binden; en zo moeten wij ze ook lezen.

5. Van hieruit gaat de psalm verder met een beroep op deze sterke en stabiele regering van God voor vergelding van hen die zowel Zijn tegenstanders als de hunne zijn, - de hunne zelfs voor Zijn rekening. De gelegenheid vraagt om Zijn ingrijpen nu. Het is Jahweh Zelf die de vijand verwijt! Het is die heerlijke en verschrikkelijke Naam die de

dwaas veracht en tart. Dan pleit de psalmist bij Israëls Verlosser dat het Zijn tortelduif is - weerloos en wat de vijand betreft onschuldig - die in gevaar is. Kan Hij het uit handen geven aan mensen die alleen door hun begeerten worden geïnspireerd? - Zijn gemeenschap, nu in een gemeenschappelijke toestand, inderdaad, in hun verdrukking: kunnen zij eeuwig vergeten worden?

{Vers 29 'gemeenschap': Chajath, zoals in Ps. 68:10: letterlijk, een 'levend wezen'; maar ook gebruikt voor een 'troep, gezelschap': een lichaam van mensen, als het ware bezielde met één geest, die één leven leiden. Het moet zeker gelijk vertaald worden in de twee delen van één vers, en in de gewone versie is dat ook zo; de herziene versie, met de meeste, koppelt ze los door er 'wild beest' en 'leven' van te maken. Met de weergave die ik heb gegeven, echter, is de nephesh die volgt, gewoonlijk weergegeven als 'ziel', beter op te vatten als de kwalificatie van chajath, (die in de constructie staat,) en zoals de soortgelijke psuchikos van het Nieuwe Testament, Jakobus 3:15; Judas 19.}.

Hun hoop, hun toevlucht, kan nog steeds het 'verbond' zijn. Inderdaad niet dat verschrikkelijke wettelijke verbond dat zij hadden geschonden en dat alleen tegen hen pleitte; maar veeleer dat verbond, dat eeuwen vóór de Sināi bestond en dat in zijn teken van besnijdenis sprak van het onvermogen van het vlees om iets te bereiken in de richting van de vervulling van de goddelijke belofte. Zoals hun vader Abraham, met zijn 'lichaam nu dood, toen hij ongeveer honderd jaar oud was', konden zij nog steeds geloven in de God van de opstanding, en terugvallen op dat 'verbond van belofte' dat gegeven was, toen er nog geen wet was om het met voorwaarden op te zadelen (Gal. 3:15-17). Zo konden zij in al hun verlaten toestand

opstaan om werkelijk kinderen van hun vader Abraham te zijn; en de goddelijke barmhartigheid had hier voorzien en voorzien in de ellende en hulpeloosheid waarin zij zich nu bevinden. 'Hoe goed is de God die wij aanbidden!'

Hoewel daarom op de verduisterde aarde de woonplaatsen van geweld overal om hen heen zijn, zal hun nood een doeltreffend pleidooi zijn bij Hem die in staat is Zichzelf ten volle te tonen aan zulke vernederden. Zij kunnen pleiten dat de verdrukten zich niet beschaamd zullen afwenden, - dat de armen en behoeftigen Zijn Naam zullen prijzen. En dat brengt weer het besef terug hoe de dwaas er mee spot. Laat Jahweh dan Zijn eigen zaak bepleiten, en denk aan deze verwijten, waarin zeker in de goddelijke regering het einde moet worden bereikt. Het tumult van rebellie dat voortdurend ten hemel stijgt, daagt de macht van God uit om zich daarboven oppermachtig te tonen.

Psalm 75.

Christus de tolk van God op de dag van de openbaring.

Aan de belangrijkste muzikant: Al-tashcheth; een psalm van Asaph, een lied.

De vijfenzeventigste psalm is de aankondiging van het goddelijke antwoord op dit gebed, dat thans zal worden gegeven in de dag van de openbaring en Christus is de Uitlegger van God, op de troon van de wereld, - de anti-typische Jozef van de naderende dagen. De psalm

is gemakkelijk te begrijpen als ‘een psalm van Asaf,’ en ‘een lied.’ Het Al-tashcheth ‘Vernietig niet,’ dat we ook in de titel van Psalm 58 hebben, kan ik hier niet met meer zekerheid toepassen dan daar.

De tien verzen van de psalm verdelen zich in twee secties van elk vijf verzen in het eerste waarvan Christus, wiens stem door het geheel klinkt, vooruitloopt op het koninkrijk dat op de vastgestelde tijd het Zijne zal zijn. In het tweede vinden we Hem als de ‘trouwe Getuige’, de Vertegenwoordiger van God op aarde, getuigend voor God: als Rechter die verheft en vernedert, naar genade en heiligheid tegelijk. Maar Zijn hart is alleen openbaar in zegen, en het hart van de geredden gaat tot Hem uit in vreugde en lof.

1. In het eerste vers is Hij dan ook, zoals uit het verband met het tweede blijkt, de Leider van Israëls lof. De naam van God is nabij: dat wil zeggen, hij gaat getoond worden. De wonderlijke werken van Zijn hand zullen het verklaren. Gedurende al deze tijd heeft God Zijn naam verkondigd in de genade van het evangelie, maar de mensen in het algemeen willen het niet horen: ‘Laat gunst (of genade) betoond worden aan de goddeloze,’ zegt de profeet, ‘toch zal hij geen oprechtheid leren;’ ‘wanneer Uw oordelen op de aarde zijn, zullen de inwoners van de wereld gerechtigheid leren (Jes. 26:9-10). De evangelie-bedeling gaat dus voorbij, en daarmee de dag van de mens; de dag van de Heer volgt, die de heerlijkheid van de mens in het stof zet, en zijn aarzelend oor dwingt te horen.

De Messias spreekt nu alleen: -

‘Want Ik zal de vastgestelde tijd nemen,’ zegt Hij: ‘Ik zal rechtspreken.’ De gewone versie heeft ‘wanneer Ik de gemeente zal ontvangen;’

maar het woord, hoewel daartoe in staat, is het reguliere voor Israëls 'seizoenen' of 'vastgestelde tijden,' en heeft hier de diepste betekenis. De typische Heerser onder de mensen is zelf de gehoorzame, en als zodanig spreekt hij in het evangelie van Marcus - het evangelie van de Dienaar - als niet wetend over deze 'tijd'. 'Van die dag en dat uur weet niemand, niet de engelen die in de hemel zijn, noch de Zoon, maar de Vader' (Marcus 13:32). Het is als de Zoon in dienst, dat Hij hier spreekt, en daarom zijn de woorden weggelaten in de parallelle plaats in Mattheüs: want (zoals Zijn eigen woorden zijn) 'de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet'. In dit karakter is de wil van Zijn Vader (als het ware) niet Zijn zaak: Hij wacht tot Zijn vijanden tot Zijn voetbank zijn gemaakt. Wanneer het vastgestelde uur geslagen heeft, neemt Hij het aan en komt naar voren: de volmaakte Knecht nog steeds, om nu de wil van God op de troon te doen, zoals Hij die tot nu toe heeft afgewacht.

Zo zal Hij 'rechtvaardig oordelen'. Hij heeft geen afzonderlijk belang dat Hem daarvan afleidt, - geen gedachte die niet in overeenstemming is met de goddelijke geest. En dus, als de aarde in ontbinding is met haar verderf, - de harten van de mensen weg van God, en daarom in strijd met elkaar, kan Hij haar pilaren weer opzetten in waarheid en gerechtigheid. Zo komt er een einde aan de vrijbrief voor ijdelheid: 'Ik heb gezegd,' - de profetische stijl van het vooruitzicht gebruikend, - 'Ik heb tot de pochers gezegd: Poch, en tot de goddelozen: Hef uw hoorn niet op.' De mens uit zijn scheppende plaats, zichzelf verheffend, heeft geleid tot alle ellende in de wereld. Hoe volmaakt is de berisping daarvan door Hem die vrijwillig de gehoorzaamheid op zich nam in een wereld die door ongehoorzaamheid te gronde was gericht, om haar daardoor te verlossen!

Het volgende vers, al lijkt het er nog zo op, brengt dit tot het noodzakelijke einde; en let op met welke duidelijke precisie de numerieke structuur het punt hier benadrukt. Het vorige vers, als vierde, spreekt eenvoudig over de broosheid en ijdelheid van dit arme schepsel, dat zich erop beroemt te zijn wat hij niet is. Het huidige, als vijfde, toont hem in relatie tot God, en wijst dus op zijn hoog verheffen van zijn hoorn (vergelijk Ps. 7:7; Ps. 68:18), - zijn zich verheffen tegen God, en zijn schaamteloze hals. En dit, laten we niet vergeten, wordt op de meest volledige wijze getoond in de mens der zonde, de goddeloze, die op het moment dat Hij komt, 'de Heer zal verteren met de adem' (niet 'geest') 'van Zijn mond, en vernietigen met de helderheid van Zijn komst' (2 Thess. 2:8).

Zo komt dus Christus de Heer in zijn koninkrijk.

2. Nu hebben wij Zijn getuigenis, in oordeel gegeven, onderscheidend en uiteenlopend, tot vernietiging of tot verhoging, van deze troon die Hij inneemt. En allereerst wordt, zoals duidelijk is, het volk voor wie Hij ingrijpt, aangesproken: 'Want niet uit het oosten,' ('het uitgaan' van de zon,) 'en niet uit het westen,' ('de plaats van de avond,') 'en niet uit de woestijn,' (die ten zuiden van het land lag,) 'is verheffing.' De positie van Israël is hier het duidelijkst aangegeven, ten tijde van de aanval van de koning van het noorden op Jeruzalem (Dan. 11:45). Het noorden wordt daarom niet genoemd, omdat er vanuit het noorden geen hoop is. In andere richtingen zou misschien hulp gevonden kunnen worden; maar in feite komt die uit geen enkele windstreek. God komt binnen: 'Want God is het die oordeelt; Hij vernedert de een en verhoogt de ander.'

{Dit woord, dat zo vaak in verschillende vormen terugkomt in dit verband (tarimu, 4, 5; marom, 5; harim, 6; jarim, 7) is de sleutel tot de betekenis van vers 6. De Septuagint, Targum, Syrisch en Vulgaat, met Delitzsch, Moll, Cheyne, enz. vertalen het woord 'niet uit de woestijn van de bergen' (harim). Het vers zou in dit geval abrupt worden afgebroken. }

Maar wie zal kunnen standhouden als God binnenkomt? Heel de aarde zal verteerd worden door het vuur van Zijn jaloezie: 'Want een beker is in de hand van Jahweh, en de wijn schuimt; hij is vol van mengsels, en Hij schenkt er uit; de droesem ervan' - dat wat overblijft voor het laatste, en het sterkste deel is, 'zullen alle goddelozen der aarde aftappen en drinken.' Het is de dag van toorn en van het verbod op ongerechtigheid, - de dag die alle hoogmoed van de mens vernedert. Vernedering kan men begrijpen, maar hoe kan er 'verheffing' zijn? En staat er niet geschreven: 'De Heer alleen zal op die dag verhoogd worden?'

Ah, maar als de Heer verhoogd wordt, moet zijn hele karakter verhoogd worden. Als dit de dag is van de openbaring van Zijn Naam, kan het oordeel alleen het zeker niet openbaren. Het oordeel is het vreemde werk waartoe Hij gedwongen wordt, maar waar Hij vrij is om uit te drukken wat in Zijn hart is - wat dan?

Hier breekt de stem van Christus uit in duidelijker uiting. Hij mag er geen moment aan twifelen waarmee de vreugde van Zijn ziel zich verbindt. Als de staf van de herder de vijand heeft neergeslagen, zijn er schapen van Hem voor wie Hij heeft gehandeld, en een volk met wie die God die Hij vertegenwoordigt Zijn Naam heeft verbonden: 'Maar ik zal eeuwig verklaren,' zegt Hij, 'ik zal psalmzingen tot de

God van Jakob.’ Hier is een volk wiens God Hij zich niet schaamt te verklaren. Wie is deze Jakob dan, en wat is hij, dat zulk een deel van hem moet zijn? Neen, zijn naam spreekt van niets anders dan van arm en nederig; het spreekt niet van kracht maar van zwakheid. Meer nog, het spreekt van zondigheid; niet alleen van de zwakheid van het schepsel, maar van een gevallen schepsel. Het spreekt van iemand met wie God moest strijden en hem moest verlammen, en hem in de plaats van zwakheid moest zetten, opdat hij, niet langer strijdend maar vastklappend, ‘macht over de engel en zegevierend’ zou hebben, en die nieuwe naam ‘Israël’ zou krijgen, waarin zijn nieuwe band met God kon worden uitgedrukt.

Want er is een vreemde kracht bij God in menselijke zwakheid, en Hij die de Schepper is, heeft een wonderbaarlijke eerbied voor zijn schepsel, juist in die plaats van schepsel. Ook de zonde zelf tast dit niet aan, wanneer alleen de armen van bewuste nood naar God worden opgeheven. Merk nogmaals op dat dit precies is wat de cijferstructuur hier nog eens benadrukt, de schepselzwakte die zich, zelfs in zijn ambacht, in hem doet gevoelen. En deze naam moet hij bezitten, om de zegen te krijgen: ‘en hij zei: Wat is uw naam? En hij zei: Jacob. En hij zei: ‘Uw naam zal niet meer Jacob heten, maar Israël.’ Hij moet de naam eerst erkennen, zodat hij hem kan verliezen. En toch houdt God er van om hem nog steeds in herinnering te brengen, en Zichzelf ermee te verbinden, en zoals hier, de ‘God van Jacob’ genoemd te worden. En dit is de Naam die de Messias nu verklaart, en die Hij viert in de psalm - dat is, waardoor de hele natuur met Hem sympathiseert. En dit als de Koning in heerlijkheid.

Rechtvaardigen en goddelozen krijgen hier dus een definitie. De natuur van God wordt niet opgeofferd, maar getoond in Zijn genade; en het werk van de Middelaar in zijn noodzaak en kracht voor de mensen, terwijl toch de regering van God in haar eeuwige beginselen gehandhaafd blijft: 'Alle horens der goddelozen zal Ik ook afsnijden; en de horens der rechtvaardigen zullen verhoogd worden.'

Psalm 76.

De vernedering van het schepsel.

Voor de voornaamste musicus, op snaarinstrumenten: een psalm van Asaf, een lied.

Dus, voor zegen, moet de mens neergelegd worden in de plaats van nood. Met Gods oordelen over de aarde leren de bewoners van de wereld gerechtigheid. We zien dus de noodzaak van wat deze psalm ons voorstelt, die natuurlijk ook volgt op die ervoor. Als een psalm van goddelijk bestuur, duidelijk uitgeoefend, heeft het de reguliere 12 verzen, en met de reguliere verdeling ook, in vier secties van elk 3 verzen, want er is duidelijk niets dat dit verstoort. Nogmaals, het is een psalm van Asaf, en een lied, dat de snaarinstrumenten begeleiden, want de aarde is nu gestemd en klaar voor de lof van haar Maker.

1. Het eerste gedeelte toont ons de inwijding van het vrederijk. God is gekend in Juda, de aanbeddende stam, en Zijn Naam is groot in Israël. Het eens verdeelde koninkrijk is nu impliciet verenigd en

in rust, in gehoorzaamheid aan Hem die zo te dienen in harmonie brengt met zijn hele universum.

En zo is er een relatie tussen Hem en Zijn volk die nooit verstoord mag worden. Zijn tabernakel is in Salem, Jeruzalem terug naar de betekenis van haar oudere naam als Melchizedeks stad - 'Vrede'. Een andere Melchizedek regeert nu in haar, 'Priester van de Allerhoogste God' in volle werkelijkheid, en in Sion is Zijn 'vaste' verblijfplaats (meonatho), 'Zijn rust'. En omdat Hij in rust moet zijn, heeft Hij alle instrumenten van de oorlog samen gebroken: de 'flitsen' - de pijlen die flitsen van - 'de boog,' het schild en het zwaard, en alles wat de oorlog uitmaakt.

2. Nooit zal de oorlog meer uitgesproken, meer dodelijk zijn geweest, dan in die laatste spasme waarin hij afloopt. Als we denken aan de ijverige perfectionering van de machinerie ervan nu, waardoor de oude 'flitsen' van de boog slechts de types zijn van zijn verreichende artillerie, hoe goed is het om te denken aan de ineenstorting ervan die op handen is wanneer de Prins van de vrede oorlog tegen oorlog voert! Sereen, mooi, als het aanbreken van de morgen aan het einde van een nacht van storm; de heerlijkheid van de Heer straalt daar waar alles tot nu toe slechts de prooi van de rover was. De 'roofbergen' zijn geen onbepaalde zinspeling op de vestingen van rovers in het algemeen, maar Jeruzalem zelf, de stad van zovele belegeringen, de voortdurende 'prooi' van de vijand. De tegenstelling die wordt uitgedrukt (waarvoor het 'meer dan' van de gewone versie ontoereikend is) is die tussen de stad in haar recente vreselijke verlatenheid, en het Licht dat haar nu omhult en verheerlijkt, en al haar woningen omhult in haar heldere, maar gekwelde glans (Jes. 4:5). De nieuwe dag is gekomen, die geen

verval zal kennen, de ‘morgen zonder wolken’ van de profetische visie (2 Sam. 23:4).

Anderzijds is de nacht gevallen over de kinderen van de nacht. Als nachtelijke roofvogels heeft de morgen hun ogen gesloten en hen in een hulpeloze slaap doen verzinken waaruit geen ontwaken mogelijk is. Het was de noodzakelijke ondergang voor hen.

Maar er is nog een andere reden: en hier hebben we opnieuw de verzekering van de genade die kan samengaan met heiligheid. Het is de God van Jakob die zijn armen om de zwakke objecten van hun aanval heeft geslagen. En merk op dat het hier wagen en paard zijn waarop de slaap is gevallen. De vijanden vinden hun ondergang om wat zij zijn; hier zijn het eenvoudig de aanvalsmiddelen die falen, omdat God Zijn volk beschut heeft.

3. In het volgende gedeelte is het dus God zelf die voor de ziel staat: maar God geopenbaard in het oordeel, dat openlijk van de hemel komt, in almachtige, onderscheidende, heilige toorn. Zijn macht is zodanig dat Hij gevreesd moet worden; wie kan voor Hem staan, wanneer Hij boos is? Zijn oordeel is onderscheidend, zoals het hier gebruikte woord (din) impliceert: wijs dus en zoekend, en erkend door het stille ontzag van de aarde. Het is ook heilig, want het is ten behoeve van de zachtmoedigen der aarde, voor wier heil God eindelijk, na lang geduld, opstaat.

4. Het vierde deel toont de aarde geheel in Zijn handen. Zo volledig is Zijn regering erover, dat de toorn van de mens, die zojuist op zijn wildst is geweest, Hem niettemin prijst. Wat niet kon worden gemaakt, dat kon Hij niet toestaan. De mensen wordt daarom opgedragen hun

geloften en betalingen te doen aan Hem die de Eeuwige en hun God is, en geschenken te brengen ten teken van hun onderwerping aan Hem die werkelijk te vrezen is. Want dat het aan Hem toebehoort, blijkt duidelijk uit Zijn oordeel over haar koningen, dat zojuist is uitgevoerd. ‘Hij snijdt de geest van prinsen af: Hij is verschrikkelijk voor de koningen der aarde.’

Psalm 77.

Gods weg in de zee en in het heiligdom.

Aan de hoofdmusicus ‘aan Jeduthun’ een psalm van Asaf.

De laatste psalm van de reeks geeft ons dat karakter van het goddelijk bestuur, waardoor het zo vruchtbaar is voor de ziel van de mens. Zelfs voor de christen zijn in dit opzicht wolken en duisternis over Hem nog steeds het draaiende rad van de wereld, met al zijn wreedheid van verandering voor de vluchtige generaties, is toch Gods wagenwiel, zoals inderdaad de Prediker het ziet, alleen tot vergroting van zijn verbijstering en de hoogte van het rad - zo hoog dat het vreselijk is, in het visioen van Ezechiël, - verbergt met zijn mysterie Hem die erboven zit. Dit is wat deze vijfde psalm hier voorstelt: Gods voetstappen in de zee, en daar onbekend, met de moeilijkheid voor het geloof die dat met zich meebrengt; - een moeilijkheid die aandringt op een oplossing, of tenminste een antwoord en die hier, meetbaar bij het minste. Het kon nog niet de regeling hebben die het christendom eraan gegeven heeft, noch kan er een regeling zijn, zelfs met deze,

die ons geen oefening van deze aard meer zal nalaten. Het geloof moet nog steeds rekening houden met het onzichtbare, in zekere zin, zoals Asaf deed; en de psalm zal nog steeds zijn nut hebben voor elke pelgrim. Het is ook een troost om op te merken dat het voor Jeduthun is, d.w.z. 'de aanbieder,' en dat het, met name ook een heiligdompsalm is. Als Gods weg in de zee is, Zijn stappen onbekend, dan is het niet minder in het heiligdom, in de heiligheid die van Hem moet zijn, en het is uit wat bekend is van Hem - onveranderlijk als Hij is in de natuur, - dat wat onbekend is moet worden bepaald.

De psalm; zoals het een vijfde is, zo heeft het vijf delen, waarvan de eerste drie in beslag worden genomen door het probleem en de oplossing ervan, terwijl de laatste twee de algemene gedachte ervan uitbreiden, zoals we hebben gezien.

1. In het eerste deel hebben we de aanleiding van de vraag, maar met de voorafgaande verzekering dat de roep van de psalmist tot God is beantwoord: 'Mijn stem is tot God, en ik roep; mijn stem is tot God, en Hij heeft mij gehoor gegeven.' Vervolgens wijst hij erop hoe de vraag die hem parten speelde, voor hem was gerezen. Uitwendige moeilijkheden waren het die (zoals gewoonlijk) de innerlijke verwarring veroorzaakten. Wij zijn geneigd om de moeilijkheden van anderen rustig aan te nemen, totdat zij onze eigen moeilijkheden worden: zoals Eliphaz tot Job zei: 'Het raakt u, en gij zijt verontrust.' Zo ook hier: 'ten dage van mijn benauwdheid zocht ik de Heer' - niet Jahweh, maar de Almachtige Heerser van alles: mijn hand werd uitgestrekt in de nacht en verslapte niet; mijn ziel weigerde troost.' Ook het gedenken van God maakte de nood alleen maar schrijnender, want hier overviel hem de twijfel: 'Ik

herinnerde mij God, en ik kreunde; ik klaagde, en mijn geest werd overweldigd.’ Wij hebben echter nog niet het bijzondere karakter van deze benauwdheid bekend gemaakt.

2. In het tweede deel beseffen we meer de aard van het conflict, als te maken hebbend met vragen waarmee, zoals Prediker zegt, ‘God aan de mensenkinderen heeft gegeven om zich mee bezig te houden’. ‘Gij hebt mijn oogleden opengehouden,’ zegt hij: ‘Ik ben zo opgewonden dat ik niet kan spreken.’ Hij is bezig met de geschiedenis van de mens, met ‘de dagen van weleer, - de jaren van oude tijden’ - Gods handelen met de mensen oefent hem; en van daaruit bekijkt hij zijn eigen ervaring. Hij herinnert zich zijn ‘muziek in de nacht’, maar hij is nu niet geneigd tot muziek. Hij is bezig met zijn eigen hart en zijn geest zoekt naarstig. Maar met dit alles wordt momenteel geen rust bereikt.

3. Het volgende deel brengt ons echter tot de interpretatie van dit alles. We vinden het raadsel en ook de oplossing ervan. We zien duidelijk dat het een vraag is waarmee. Het antwoord gaat Zijn volk te allen tijde aan, omdat het de bevestiging is van de trouw van God aan Zijn eigen Naam, waarvoor Hij altijd handelt en waarin zij hun bron en toevlucht vinden.

De vraag is: ‘Zal de Heer voor altijd verstoten en zal Hij geen gunst meer bewijzen?’ Hier is de ‘Heer’ niet ‘Jahweh’; noch wordt de verbondsnaam genoemd tot na de beantwoording van deze vraag. Zij kunnen zich niet beroepen op een verbond: het antwoord moet komen van wat God in Zichzelf is, niet van de relatie, die juist het onderwerp van de vraag is. Maar de ‘Heer’ (Adonai). Hij in wiens hand alle macht is, heeft in feite afgeworpen wanneer die macht

niet meer voor hen optreedt. Zal Hij dan 'voor altijd' (leolamim; 'voor de eeuwen') afwerpen? 'en zal Hij geen gunst meer bewijzen?' Er was tenminste geen twijfel over wat Hij voor hen was geweest. Kan het dan zijn, dat Hij daartegen zou handelen? Een tijdelijke 'verloochening' zou geen tegenstelling zijn; want kastijding betekent heden belang en toekomstige zegen; en was dit dan kastijding, of verloochening van de gunst die Hij eens bewezen had?

In zijn volgende twee vragen weegt de psalmist zijn bewijzen. De goddelijke liefde, kan die ten einde zijn - uitgeput? Is de fontein van liefde opgedroogd? Dit is natuurlijk een onmogelijkheid; en hij betoogt dat het een onmogelijkheid is. En toch, bij toepassing op zichzelf, hoevelen zijn geneigd dit te geloven! Hoevelen erkennen de suggestie van een zonde die mogelijk onvergeeflijk is voor hem die zich daarover oprecht tot God wendt en zijn toevlucht zoekt in het bloed van Christus! Maar nee: daar staat als volledige ontkenning hiervan het onfeilbare woord van de goddelijke inspiratie: 'Het bloed van Jezus Christus zijn Zoon reinigt van alle zonden.' Hier is geen grens, en wie zal er een maken? Wat er ook waar mag zijn met betrekking tot de onvergeeflijke zonde, het kan niet betekenen dat iemand die zijn toevlucht neemt tot het bloed van Christus, dat kan zijn; of dat Hij, om welke reden dan ook, iemand zal uitwerpen die in de dag van de huidige genade tot Hem zal komen (1 Johannes 1:7; Johannes 6:37).

Maar dit brengt ons bij de tweede vraag van de psalmist: 'heeft Zijn woord gefaald voor alle geslachten?' Ook dit is een onmogelijkheid; maar laten we zien wat het inhoudt. Het is 'Zijn woord' waar het om gaat, niet 'Zijn belofte'; en dit maakt het veel gewichtiger. Het heeft

God behaagd ons Zijn woord te geven, en dit is inderdaad 'liefdevolle goedheid' om dit te doen, en het parallellisme van het vers is volledig. Hij heeft Zichzelf uitgeschreven op de bladzijde van de Schrift, - ons Zijn hart, Zijn gedachten laten zien: het kan zijn in Zijn omgang met deze of gene persoon, in Zijn aankondiging over deze of gene gebeurtenis. Dit alles berust (wat betreft de zegen voor mij) op de onveranderlijkheid van Zijn natuur, de verzekering dat ik Hem voor mijzelf dezelfde God zal vinden die Hij voor anderen is geweest.

Was Hij veranderlijk, grillig, beperkt, dan zou ik niets kunnen beargumenteren, nergens troost in kunnen vinden: - voor alle generaties zou Zijn woord praktisch verdwenen zijn. Als Zijn 'liefdevolle goedheid' iets anders was dan de oneindige bron van zegen die zij is, dan zouden geen verklaringen daarover voor een ander mij helpen, geen woorden van andere tijden zouden mij nu helpen. Maar gezegend zij God, dit kan niet. Hij is Zichzelf, altijd Zichzelf, geen eigenschap in strijd met een andere in Zijn onveranderlijke en volmaakte natuur. Hoe kan ik mij dan verblijden dat Abrahams God de mijne is; en welke onfeilbare zekerheid kan een ieder die dat wil, uit Zijn woord putten!

Hier is dan het punt van het argument: het is God zelf in wie we kunnen vertrouwen, en dat, ongeacht de huidige omstandigheden. 'Heeft de Machtige (El) vergeten genadig te zijn? Moet men toestaan dat enige omstandigheid in Hem zwakheid aanvoert? 'Heeft Hij in toorn zijn medelijden gesloten?' Nee, wees gerust. Zijn woede zelf is de uitwerking van de liefde zelf: werp u op Zijn liefde, deze woede zal u niet schaden; Zijn kastijding zal slechts zuiveren en zegenen.

En zo komen we tot een punt: zullen we de zwakheid in Hem aanvoeren of in onszelf? Hier kan geen vraag zijn, en de moeite is ten einde: 'En ik zei: Dit is mijn zwakheid' - 'mijn kwaal', zou men kunnen zeggen: 'Er zijn jaren van de rechterhand van de Allerhoogste' - een ontoereikende verklaring, die des te effectiever is. 'God heeft jaren ervaring,' zegt hij tegen zichzelf; en dat geeft zo zwak de waarheid weer, en toch in die zwakke vorm; verbiedt zo de twijfel, dat hij onmiddellijk weer meester over zichzelf is, en Hem alleen maar kan loven.

4. Hij kan nu meteen teruggaan naar de Schrift, naar die oude ervaringen van God, die nu weer zo beschikbaar voor hem zijn. 'Ik zal melding maken van de werken van Jah,' zegt hij: 'want ik herinner mij Uw wonderen van weleer; en ik zal mediteren over al Uw werk, en spreken over Uw doen en laten.' 'Jah', de verkorte vorm van Jahweh, spreekt op de meest energieke, beslissende manier over Degene die is, alsof Hij de enige werkelijkheid is. En zo is Hij in ware zin ook: want 'in Hem leven en bewegen wij en hebben wij ons bestaan', en Hij regeert absoluut waar de meeste van zijn gezag terzijde lijken te zijn geschoven. Als we onze ogen van alle films zouden ontdoen, waar zouden we dan iets vinden dat geen tekst zou kunnen zijn om over de 'werken van Jahweh' te vertellen? En met welke zegening voor onze eigen zielen en die van anderen. Zelfs de 'wonderen van weleer' zijn als het ware de zichtbare tekenen en tekenen van een manier van werken die overal het stempel van dezelfde Auteur draagt. Dat geeft ze inderdaad hun grootste charme en interesse. O voor ogen zonder film! We zullen ze krijgen; maar laat ons niet zo tevreden zijn met die zekerheid dat we de huidige gelegenheid om zulke heerlijke dingen te leren van ons afzetten.

Maar hij gaat verder: 'Uw weg, o God, is in het heiligdom' - niet eenvoudigweg, denk ik, 'in heiligheid', hoewel dat de hoofdgedachte is. Maar het heiligdom suggereert meer dan dit, - suggereert zelfs al, wat het volgende gedeelte meer ontwikkelt, het verborgen karakter van Zijn wegen, die nog niet verborgen zijn van Zijn wil, want Hij probeert ze altijd bekend te maken, maar noodgedwongen, vanwege de vervreemding van de mensen van Hem. Het heiligdom, God zij dank, spreekt hier voor ons niet zozeer over als voor Israël; want het is wat het christendom kenmerkt, dat het voorhangsel ervan van boven naar beneden is gescheurd; en wij hebben 'vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligste door het bloed van Jezus' (Hebr. 10:19). Gezegend is het dit te weten, maar nog meer gezegend is het echt dichtbij te komen omdat we het weten! Praktisch gezien moet de mate van onze kennis nog steeds afhangen van de zuivering van de ogen, waarover we hebben gesproken. Het licht schijnt, en hier is onze verantwoordelijkheid, en hier is ons voorrecht. Wat we zien is een vraag die beantwoord moet worden, ieder voor zich.

Maar het is in heiligheid Gods weg, en 'de kennis van het heilige is inzicht'; daarom gaan wij Zijn geest binnen zoals Zijn geest in ons binnengaat. En dan zullen we inderdaad beseffen: 'wie is de machtige (El) zo groot als God?' En als Hij zo noodzakelijkerwijs verborgen is door Zijn eigen volmaaktheid, toch is Hij niet buiten de kennis van de mensen overal: want 'Gij zijt de Machtige die wonderen doet: Gij hebt Uw kracht onder de volkeren bekend gemaakt.' En hier vooral in Israël - door Zijn verhouding tot deze - wordt Hij bekend gemaakt, en in de genade die dit verklaart: 'met Uw arm hebt Gij Uw volk verlost, de zonen van Jakob en van Jozef'.

5. Hier opent de vijfde afdeling, en wij vinden in de wijze waarop God Zich openbaarde als met Zijn volk en voor hun bevrijding, hoe de krachten van de natuur, waarin Hij Zich zozeer verbergt, niettemin volkomen tot Zijn beschikking staan, en werken ten behoeve van hen met wie Hij is. De psalmist schetst duidelijk het beeld van de bevrijding bij de Rode Zee, hoewel van de beschreven stuiptrekkingen van de natuur de geschiedenis geen verslag geeft. De moraal die hieruit wordt getrokken is van de breedste toepassing.

‘De wateren zagen U, o God; de wateren zagen U, zij waren bevreesd; ook de diepten beefden.’ De natuur bezat Zijn macht, terwijl de mensen twijfelden aan de Arm waarop zij leunden, of het anders trotseerden, na overvloedige ervaring. Maar niet alleen de natuur beefde en gaf plaats, maar ook de elementen gaven zich over aan Zijn wil: ‘de wolken goten water uit; de hemel zond een geluid uit; ook Uw pijlen gingen naar het buitenland.’ Maar er was datgene wat voor de mens ooit meer op de manifestatie van God heeft geleken, en wat de Schrift op deze wijze erkent: ‘De stem van Uw donder was in de wervelwind; de aarde schudde en beefde.’

En nu komt de moraal dat God Zich in deze natuurvormen kleedt: ‘Uw weg is in de zee, en Uw paden in de grote wateren, en Uw voetstappen zijn niet bekend.’ Hoe waar dit ook is, toch is deze ‘weg’ met Zijn volk en in hun naam: ‘Gij hebt Uw volk geleid als een kudde, door de hand van Mozes en Aäron.’ Dus in het donker als in het licht is Hij dezelfde; en in het donker kunnen we toch op Hem vertrouwen.

Sectie 2. (Ps. 78 - 83.)

De principes toegepast op Israëls geschiedenis.

We hebben dus in de eerste afdeling de afzonderlijke beginselen gehad die zich manifesteren in Gods handelen met de mensen in het algemeen. Het huidige geeft hun toepassing in detail op de geschiedenis van Israël. Het verschil tussen de twee delen is duidelijk bij een kort onderzoek. De allereerste psalm hier (de achtenzeventigste) behandelt de geschiedenis in haar geheel. De tachtigste en de eenentachtigste zijn vergelijkbaar, hoewel meer gedeeltelijk in hun overzicht. De tweeëntachtigste is de instelling van het regeringsrecht in Israël, opdat het zou overeenstemmen met het goddelijke; terwijl de laatste (de drieëntachtigste) de grote definitieve confederatie tegen hen geeft; die is dat Hij, wiens Naam alleen Jahweh is, zich openbaart als Opperste over heel de aarde.

Anderzijds is het gebrek aan generalisatie in dit tweede gedeelte even duidelijk als het overwicht ervan in het eerste. Daarnaast ontbreekt ook het uitgesproken Messiaanse karakter dat we in de vijfenzeventigste psalm hebben; zelfs de controversie van God met het volk over de verwerping van Christus wordt elders gevonden, en het getuigenis dat hier wordt gegeven is noodzakelijkerwijs de geschiedenis van het Oude Testament en niet die van het Nieuwe; Dit eindigt echter in tijden die nog voor ons liggen, (in profetie dus, niet in geschiedenis,) dat 'einde van het (Mozaïsche) tijdperk', dat ons vaak werd voorgesteld als zijnde van zulk een intens belang in verband met Israëls zegening, en Gods tuchtiging met hen in verband daarmee.

De beginselen die ons in het eerste gedeelte worden voorgehouden zijn, in het kort, deze: in de drieënzeventigste psalm; het mysterieuze

lijden van de rechtvaardigen, terwijl de goddelozen zo vaak floreren: een mysterie dat alleen begrepen wordt in het heiligdom, waar enerzijds Gods aanwezigheid bij ons gerealiseerd wordt, en anderzijds de heiligheid van Zijn karakter dat aldus bij ons aanwezig is. In de vierenzeventigste psalm floreert de boze niet alleen, maar wordt hij gezien in actieve vijandigheid tegenover God en zijn volk: een feit dat echter de zekerheid geeft van zijn uiteindelijke omverwerping. In de vijfenzeventigste zijn alle fundamenten van de aarde op deze manier uit de loop, en moet Hij komen die voor God zal regeren in overeenstemming met Zijn karakter, en wij moeten op Hem wachten. In het zesenzeventigste wordt de hele aarde voor Hem neergeworpen; en dit vooraf door het geloof gerealiseerd, wordt de toorn van de mens zelfs nu gezien om Hem te prijzen; niets wordt geleden dat dit niet zal doen. Ten slotte beantwoordt de zevenenzeventigste psalm, in een deuteronomische opsomming met betrekking tot de goddelijke wegen, de diepe verbijstering van de ziel die hiermee bezig is, met de verzekering dat, hoewel ze momenteel inderdaad in de zee zijn, zodat Zijn voetstappen niet bekend zijn, ze toch ook in het heiligdom zijn: dat wil zeggen, niet alleen heilig, maar in genade jegens Zijn volk.

In wezen wordt Gods karakter dus gehandhaafd als liefde en licht; terwijl men ook ziet dat wat de wereld betreft alles in wanorde is, en dat geloof nodig is om de regering van God te onderscheiden, die toch bestaat en absolute controle heeft over alles wat zich voordoet, en daarom alles ten goede doet werken voor ieder individu onder zijn volk. De liefde handelt, maar vaak in vermomming; het toelaten van het kwaad wordt een heilzame oefening en discipline voor de ziel; het geloof wordt geoefend en versterkt; wij worden geroepen, zoals Petrus ons zegt, 'door glorie en deugd' (dapperheid), God

ontwikkelt in ons het karakter dat zij moeten hebben die door en door verbonden zijn met Hem die zelf de glorie neemt als het einde van een weg van lijden.

Het is duidelijk dat deze beginselen van toepassing zijn op het geloofsleven in alle bedelingen, ongeacht de verschillen die daaruit voortvloeien. Wij moeten ze nu bezien in hun toepassing op Israëls geschiedenis, met inachtneming van het verleden en de toekomst, als noodzakelijk voor de volledigheid ervan. De verwerping van de Messias, en de gevolgen daarvan voor hen, komen inderdaad niet naar voren: de reden daarvoor kunnen wij misschien tot op zekere hoogte begrijpen, maar het is niet nodig daar nu op in te gaan. Dat er een geldige reden voor is, kunnen we vooraf zeker weten; en dit onderwerp heeft al enige behandeling gehad in beide voorgaande boeken van de Psalmen.

Psalm 78.

De consistentie van Gods wegen, waarin Zijn genade nog steeds soeverein is.

Maskil van Asaf.

De achtenzeventigste psalm is zeer toepasselijk getiteld een 'Maskil' - een instructie. Het beslaat de geschiedenis van Egypte tot David: een voldoende voorbeeld, aangezien de mens, zoals hij is, in alle tijden dezelfde is; en Davids geschiedenis is ook het type, zoals we weten, van die van zijn Zoon en Heer. We kunnen daarom begrijpen

waarom de psalm eindigt met dit schijnsel van helderheid; genade in hem gezien als soeverein en overwinnend, na de lange gang van mislukking, zoals die uiteindelijk door hem zal worden voorzgd. De zes afdelingen markeren deze overwinning van Gods genade, die overal in maat wordt gezien, terwijl overal ook Zijn heiligheid en overeenstemming met Zijn karakter opvallen.

1. Het eerste gedeelte geeft ons Gods voorziening voor Zijn volk, geïllustreerd door degene die hen hier toespreekt. God is niet tevreden met het geven van een geschreven woord aan hen, hoe noodzakelijk dit ook is, en de basis van alles. Zijn wil is dat er predikers zijn van het Woord en van alle werken van de Heer waarvan het getuigt en waaruit het zijn kostbare onderricht haalt. In elk gezin in Israël moesten predikers zijn, en deze predikers moesten geen officiële klasse zijn, maar de hoofden van de gezinnen zelf. In de praktijk spraken zij die bekwaam waren om te spreken; de dingen die zij hoorden en wisten mochten zij niet verbergen, en zo'n bekwaamheid is altijd verantwoordelijkheid, en moet dat ook zijn, - een verantwoordelijkheid die niemand op een ander kan afschuiven. Maar laten we naar de psalmist luisteren.

(a) Hij spreekt met het gezag van iemand die namens God spreekt, - met het bewustzijn van het belang van wat hij uitspreekt. De taal van de overtuiging zal altijd gezaghebbend zijn, en daarom voor aanmatigend en dogmatisch gehouden worden door hen die ofwel niet dicht genoeg bij God zijn om het geheim ervan te kennen, ofwel zich niet bewust genoeg zijn van de afstand om de verwarring van de schemering te willen vervangen door de heldere contouren van de dag. Welke troost kan er voor de ziel zijn, behalve de zekerheid

van wat zij voor waarheid houdt? Welk geluk op de weg, behalve de volledige zekerheid van dit bij God zijn? Zeker, geen enkele. En de apostel Petrus drukt uit wat de goedheid van God voor ons beoogt, wanneer hij zegt: Als iemand spreekt, laat hij dan spreken als profeet van God', dat wil zeggen als Gods loutere spreekbuis; terwijl voor de wandel de Heer zelf verklaart: 'Indien uw oog één is, zal uw gehele lichaam vol licht zijn.' Zo wordt de zaligheid waartoe wij geroepen zijn duidelijk. O, dat wij mogen leven naar de volle voorrechten die ons toekomen!

Hij begint dan met een aansporing tot gehoorzaamheid:

'Luister, o mijn volk, naar mijn wet': of 'onderricht', zouden sommigen zeggen; en dat is inderdaad de primaire betekenis van het woord; maar het is het woord dat regelmatig gebruikt wordt voor 'wet' (torah), en we moeten het op zijn minst opvatten als het gezag dat de waarheid altijd heeft voor het ware. Dit is in feite waar de numerieke structuur de nadruk op legt, het getal dat spreekt van soevereiniteit, suprematie. Daarom, 'neig uw oren naar de woorden van mijn mond.'

Dit 'onderricht' vereist echter penetratie en onderscheidingsvermogen: 'Ik zal mijn mond openen in een gelijkenis Ik zal diepe dingen van oudsher uitstorten.'

Daarom is niet alleen datgene wat op het eerste gezicht onmiskenbaar is, gezaghebbend. Maar hoevelen verontschuldigen zich juist op zulke gronden voor gehoorzaamheid! Zo wordt de Schrift, die beweerdelijk vaak 'diepgaand' is, zoals hier, een ding dat tot dusver onbekend, ja, gering is, zonder schuld. 'Diepe' dingen zijn voor de mensen die er

verstand van hebben, of smaak, of kennis, of vrije tijd, of al deze! Parabels, typen, profetieën, het grootste deel van wat ook zij, met de rest, 'het woord van God' noemen, worden zo veel geestelijke snuisterijen, waarvan het eerder een bewijs is van nuchterheid van geest om ze te laten liggen, of ze tenminste op een laag pitje te zetten. Maar beveelt de psalmist ons deze dingen aan, of het omgekeerde, als hij ze 'diepe dingen' of 'gelijkenissen' noemt? Richt hij zich tot de velen of tot de weinigen, tot het volk als geheel of tot een geestelijke aristocratie, immers geen aristocratie naar geestelijke kwaliteiten, maar naar natuurlijke, of zelfs naar indirecte verschillen?

Want er is, laat het duidelijk zijn, een geestelijke aristocratie, (als u het zo wilt noemen,) maar die wordt bepaald door toewijding en ijver van hart; en waar deze worden gevonden, wordt nog steeds het ras van de profeten gevonden, op wie de woorden van Amos van toepassing zullen zijn (Amos 3:7): 'Zeker, de Here God zal niets doen, maar Hij openbaart zijn geheimenis aan zijn knechten, de profeten.'

Wanneer wij echter de aldus gekarakteriseerde psalm gaan bekijken, kan het moeilijk worden om te bespreken hoe deze de aldus gegeven titels vervult. Van begin tot eind is hij historisch, - een beroep op feiten die we al hebben in boeken die gewijd zijn aan de 'wonderbare werken' van de Heer met betrekking tot Israël. Want God heeft zulke dingen nooit alleen aan de traditie overgelaten. Wat zou de traditie zijn in de handen van hen wier onbekwaamheid in elk opzicht de geschiedenis zelf zo absoluut aantoonde? Maar deze geschiedenis, die is wat zij is, en van wat zij is, is juist geschikt om goddelijke geheimen te openbaren aan het hart dat aandachtig is. Het zijn de wegen van God in verband gebracht met de mensen en hun wegen, waarop deze van

toepassing zijn. Aangezien wij mensen zijn, en dezelfde God de onze en de hunne is, wordt de geschiedenis een gelijkenis of parabel, - iets waardoor, wanneer wij de dingen met elkaar vergelijken, duidelijk wordt wat wij zijn en wat God voor ons is. Zo wordt de geschiedenis zelf een spiegel voor ons, niet alleen van onszelf, maar van onszelf in het licht van God. Hoe goed is het zo onszelf te kennen!

Dan worden inderdaad onze eigen geschiedenis en de geschiedenis van Gods volk in alle tijden verenigd in één heerlijk geheel, dat de ziel vervult met licht en zegen. 'Wat wij gehoord en gekend hebben' en wat 'onze vaders ons verteld hebben' komen in de meest leerzame overeenstemming. Onze levens worden niet gezien als gebroken en onsamenvangende, en tot nu toe betekenisloze fragmenten, maar worden opgetild tot betekenis en kracht. De actoren in deze menselijke geschiedenis worden vrienden en raadgevers. De voorschriften van het Woord worden krachtig bekrachtigd, geïllustreerd en op hun plaats gehouden door deze levendige beelden, die des te meer geschikt zijn om ons te grijpen door de uitzonderlijke omvang van de gebeurtenissen die erin voorkomen, - alleen duidelijker gemaakt en niet vervormd door hun omvang.

Als wij ons zo meer bewust waren van de wegen van God met ons, zou het natuurlijke gevolg zijn dat wij (hoeveel!) bekwaamere getuigen zouden zijn voor hen die na ons komen op dezelfde weg. 'Wat wij gehoord en geweten hebben, en wat onze vaders ons verteld hebben, zullen wij niet verbergen voor hun kinderen, om aan de komende geslachten de lof van Jahweh te tonen, en Zijn kracht, en Zijn wonderbare werken die Hij gedaan heeft.' Dit verzekert de zegen die erin ligt, dat het Zijn lof is die zo in stand wordt gehouden

en in het buitenland wordt verspreid. God is in Zijn plaats, en dus al het andere, in dezelfde verhouding dat Hij zo is.

(b) Het tweede deel verklaart hier dat dit voortdurende getuigenis van God bedoeld is, om de herinnering aan Zijn daden en het gezag van Zijn bevelen in stand te houden, gezien de voortdurende neiging van de mens om te vergeten. De levende stem van de prediker moest, in de lagere betekenis hiervan, het Woord levend maken. En de prediker moest geen ambtenaar zijn, maar, zoals we kunnen zeggen, degene die overal door de natuur is geïnstalleerd. God, als de Auteur van de natuur, bevestigt zijn aanstelling. Wij mogen nu overgaan tot de geschiedenis.

2. Het tweede deel toont ons nu, in korte maar beslissende tegenstelling, de wegen van het volk en de wegen van God. Wat het volk betreft, dit wordt in de meest algemene bewoordingen gesteld, waarbij de stam van Efraïm als hun vertegenwoordigers worden genomen, om redenen die wij straks zullen moeten overwegen. De wegen van God worden getoond door verwijzing naar de grote kenmerken van Zijn ingrijpen voor hen in Egypte en de woestijn. De wonderen in Egypte worden alleen genoemd, en komen naderhand uitvoeriger aan de orde; over de andere wordt in de psalm niet meer gesproken.

(a) Aan de kant van het volk wordt niet alleen mislukking gezien. Er wordt zorgvuldig uitgelegd dat wat dat lijkt in werkelijkheid veel meer was. Bij God konden zij niet falen. Als ze dat wel deden, was dat omdat ze weigerden in Zijn wet te wandelen. Wat van Efraïm wordt gezegd, lijkt op het eerste gezicht ook slechts een incident,

maar dat is niet zo. Efraïm is slechts representatief voor het gedrag van alle stammen; hun optreden even typerend als zichzelf.

Toen Israël het land binnentrok, stond het onder de Efraïmieten, Jozua. Toen de ark voor het eerst in het land tot rust kwam, rustte zij in het Efraïmitische Shiloh. 'Shiloh' is de naam die in Jakobs profetie over de stammen (Gen. 49) aan de Messias wordt gegeven, en betekent Hij die vrede geeft: de rust van de ark lijkt aan te geven dat die vrede nu nabij was.

De stam Efraïm, de jongste van de broederstammen van Jozef, maar in de profetie van Jakob over hen (Gen. 48) verheven tot de eerste plaats, zou daarom in Jozua's tijd wel eens de leiding in Israël kunnen opeisen. Ruben had het eerstgeboorterecht, dat oorspronkelijk van hem was, verloren, en Jozef, de eerstgeborene van Rachel, had het verkregen; deze twee zonen van hem namen de plaats in bij de zonen van Jakob zelf, waaruit bleek dat hij het dubbele deel van de eerstgeborenen had. In alle opzichten, zowel in titel als in feite, behoorde de voorrang toen toe aan Efraïm.

Maar de titel waaronder zij in die tijd het land erfden, had, zoals wij weten, één fundamenteel gebrek: het was dit, dat het werd gehouden volgens het verbond der wet, - het verbond dat zij, in onwetendheid van zichzelf en van God, op zich hadden genomen om te houden. Het was daarom onvermijdelijk dat zij er niet in zouden slagen deze titel te behouden, hoewel dit pas geleidelijk aan duidelijk werd. In Jakobs zegening van de stammen neemt Juda een grote plaats in; maar Jozef, zo zou men kunnen beweren, een nog grotere. Als over Shiloh wordt gesproken in verband met Juda, wordt over de Herder en Steen van Israël gesproken in verband met de andere: wat het

verband is, kan nog twijfelachtig zijn. In Mozes' zegening heeft Jozef weer ontegenzeggelijk de grotere plaats. Geen andere stam zou aanspraak kunnen maken op de voorrang, als Juda het liet afweten.

Afgezien van alle typische betekenis (die in dit geval natuurlijk niet kan worden ingeroepen), was Jozua daarom de natuurlijke leider bij het in bezit nemen van het land, en het zou goed kunnen lijken de aanspraak van Efraïm te benadrukken. Zo komt Efraïm hier in de psalm als de representatieve stam; maar er wordt niet meer van hem gezegd, zoals van Jozef: 'zijn boog blijft in kracht.' De taal lijkt hiertegen gericht: 'de kinderen van Efraïm, boogschutters uitgerust, keerden terug op de dag van de ontmoeting.' Uitgerust waren ze, en daarom voldoende om stand te houden. God had hen niet in de steek gelaten; de omstandigheden waren niet te sterk voor hen. Evenmin was er enige zekerheid van een succesvolle afloop. Zij stonden op een terrein dat hun door de goddelijke belofte verzekerd was: 'elke plaats waar uw voetzool zal komen, zal van u zijn.' Maar ondanks dit alles keerden zij terug: het was niet zomaar een mislukking: 'zij hielden het verbond van God niet en weigerden in Zijn wet te wandelen; en zij vergaten Zijn werken en Zijn wonderen die Hij hun had getoond.'

(b) Dit is een gemeenschappelijke geschiedenis, en het was die van het hele volk. Maar wat had Hij niet voor hen gedaan! Het was geen onbekende God die aanspraak maakte op hun gehoorzaamheid. Hij had zich aan hen geopenbaard in machtige wonderen, waardoor Hij het toenmalige grootste koninkrijk op aarde, dat hen meedogenloos in zijn greep hield, aan het wankelen had gebracht. Hij had de zee een weg doen banen voor hun ontsnapping, waarbij de wateren als een hoop bleven staan terwijl zij erdoorheen gingen. Hijzelf had

hen geleid door datgene wat, altijd het tegendeel van de natuur, beantwoordde aan hun behoefte, een wolk overdag, het licht van vuur 's nachts. In de woestijn had Hij de rotsen voor hen gespleten, bij Horeb en bij Meriba, en hun overvloedig te drinken gegeven, als uit de diepte. Neen, Hij had stromen uit de rotsen doen ontspringen en het water als rivieren doen neerdalen.

{De laatste twee verzen verwijzen' natuurlijk' naar dezelfde twee wonderen' hoewel deze anders worden benadrukt. Het vierde vers spreekt van een eenvoudige, maar overvloedige vervulling van de behoefte, het vijfde van wat men in de taal van de Schrift 'levende', d.w.z. 'stromende' wateren zou noemen. De typische interpretatie zou hier een sprankje licht geven over de structuur: want' terwijl 4 het getal van het schepsel is' brengt 5 - dat is 4 plus 1, - in verband hiermee de gedachte van God in relatie tot het schepsel' waarop het 'levende water' als type van de Geest van God (Johannes 7:38-39) zou beantwoorden. Maar dit impliceert' natuurlijk' interpretatie van dit karakter, en als uitspraak waar de letterlijke betekenis voorop lijkt te staan. Het natuurlijke is voortdurend de basis van het geestelijke', zoals we vaak hebben gezien, maar ik kan de vraag alleen maar suggereren en achterlaten.}

3. a) Het derde deel laat zien hoe het volk gezondigd had in de tegenwoordigheid van God die zich zo aan hen openbaarde. Het was niet slechts een later geslacht dat dit deed, bij wie de kennis van deze dingen in de jaren die sinds hun herhaling waren verstreken, schemerig was geworden, maar juist het geslacht onder wie zulke wonderen waren getoond. De mensen spotten nu, omdat zij geen wonderen zien; maar zo deden zij ook toen de wonderen voor hun

ogen waren: zij zondigden nog meer tegen Hem en provoecerden de Allerhoogste in de woestijn,' - daar waar Zijn suprematie over de hele natuur ondubbelzinnig voor hen was aangetoond. Wonderen verdrongen niet het verlangen van de harten om zich van God af te keren, waarvoor één ontkenning de vrijgeveige Gever kon veranderen in een onbekwame om de zegen te verzekeren van hen met wie Hij Zich had belast. Toch bezitten zij in één adem wat Hij al gedaan had door water uit de rots te halen. Vlees geven, dachten zij, was moeilijker en ging Zijn vermogen te boven. Zo keerden zij Zijn hand tegen zichzelf: 'vuur werd ontstoken tegen Jakob, en toorn ging op' in de vlam die opsteeg tegen Israël.' Ongeloof was de enige zonde bij hen; zoals het altijd de zonde is geweest die het oordeel uitlokte: ongelooft dat niet voortkwam uit gebrek aan bewijs, want daarvan was er overvloed, maar uit een wil die in opstand kwam tegen Zijn gemakkelijke juk.

(b) Zoals in het boek Numeri, wanneer het volk murmureert over het voedsel dat God hun heeft gegeven, en hunkert naar vlees, zoals wij hier worden herinnerd, de Geest van God zich wendt tot het beschrijven van dit manna dat zij verwerpen, zo doet de psalmist dat nu, hoewel op een andere manier. Hij staat er vooral bij stil als brood uit de hemel, en dan bij de kracht die het geeft, want dat is zeker wat er bedoeld wordt met 'het brood van de machtigen' - brood dat kracht voortbrengt. Ook moeten we niet denken aan een figuurlijke betekenis van de woorden, of een typische betekenis van het manna zelf. Het doel waarvoor hij de geschiedenis toepast, verbiedt elke gedachte daaraan, zoals duidelijk is. De verwondering was inderdaad groot, en geschikt om het hart aan te spreken, dat het voedsel dat de woestijngrond weigerde, uit de hemel tot hen zou komen!

Als we denken aan de precies afgemeten hoeveelheid, op de zesde dag dubbel voor de andere dag, die hen veertig jaar lang overal volgde, totdat het ophield, vlak na het passeren van de Jordaan, - het was een geweldig wonder. Geen wonder dat de verbeelding het voorstelt (zoals de Septuagint, maar niet het Hebreeuws) als 'engelenvoedsel'. Geen wonder dat het werkelijk - op zo'n manier bereid, met zo'n overvloedige zorg - 'brood van de machtigen' is; zoals het voedsel waarmee Elia veertig dagen en veertig nachten door deze zelfde woestijn trok, 'naar Horeb, de berg van God.' 'Voorziening tot het uiterste' was het, met uitsluiting van enige andere behoefte. En dat is het punt hier.

God had voor hen gezorgd; en hoe kon die voorziening dan anders zijn dan perfect aangepast aan hun behoefte? In feite was het het voedsel om een ras van machtige mensen te voeden. Maar dat voedsel uit de woestijn was slechts een voorbeeld van het onze. Dit geestelijk manna, wat zou het niet in ons moeten voortbrengen aan kracht en moed! Wat zouden wij geen geestelijke helden moeten zijn! Neen, we zouden eerder moeten zeggen, wat zal er niet op deze manier zijn, als Gods voedsel werkelijk in geloof en eenvoud wordt genoten. Communicatie met Christus, - het binnengaan in die zelfopofferende liefde, die Hem tot ons bracht, en Hem gaf voor onze zonden! Wat voor mensen moet dit van ons maken, in alle heilige gesprekken en godsvrucht! Als dit ontbreekt, is het niet dat de voorziening van God heeft gefaald, want dat kan niet, maar dat wij haar hebben veracht en ons ervan hebben afgewend. Er kan veel activiteit zijn in weldadig werk, waar dit waar is; en juist het enthousiasme voor dit werk, dat belijdende christenen ertoe brengt om voor zulke doeleinden samen

te werken met de ontkenners en verachters van Christus zelf, is het zekerste bewijs hiervan.

(c) Het volk heeft zich echter van het manna afgekeerd; het verlangt naar vlees, en omdat zijn verlangen niet wordt bevredigd, trekt het zelfs het vermogen van God in twijfel om het te geven. Daarom zal Hij dit niet toestaan. Zij zullen zien dat Zijn hand niet verkort is, en dat de schepselen die Hij gemaakt heeft Hem onderworpen zijn, hoewel de zonde de mens tot een rebel heeft gemaakt. Opnieuw zijn dus de krachten van de hemel in werking: de oostenwind verenigt zich met de zuidenwind om Zijn wil te volbrengen, en vlees wordt overvloediger over hen geregend dan het manna was. Er is ook niet de minste moeite om het te verkrijgen: het is overal om hen heen, aan hun eigen deur: 'Hij liet het vallen in het midden van hun kamp, - rondom hun woonplaatsen.' De openbaring van Zijn macht en goedheid is volledig.

(d) Maar dit wordt noodzakelijkerwijs een nieuwe test voor het volk. God kan niet aan hen geopenbaard worden zonder dat het dat is. Wat zullen zij nu doen, wanneer Zijn macht en liefde tot hen zo volmaakt zijn geopenbaard? Zullen zij zichzelf veroordelen voor al dit murmureren, en Hem de eer geven die Hem toekomt? Zijn zij in staat om geraakt te worden door deze nieuwe genade, die zo volledig komt op de manier die zij zelf daarvoor hebben aangegeven?

Helaas, er is geen antwoord. Deze genade is voor hen slechts de bevrediging van hun lusten. Zij eten tot overmaat van ramp, gehard en verdoofd daardoor, in plaats van gezegend; en het oordeel van God valt op hen. Het is in feite nu de enige remedie die zelfs barmhartigheid kent. Het oordeel pikt dus de vetsten eruit, en de uitverkorenen

van Israël worden neergeslagen; en met welk gevolg? 'Voor dit alles zondigden zij nog, en geloofden niet in Zijn wonderbare werken.' Het ontstaan van het ongeloof, eerder in het hart dan in het hoofd, is volkomen duidelijk.

4. Dit beëindigt het gedetailleerde verhaal van de woestijn, waarnaar we nog slechts een algemene verwijzing hebben (verzen 40, 41), en de plaats is bereikt waar we nu de mens, dit gevallen schepsel, kunnen overzien en vragen: wat is hij? Het is een vraag die onder ogen moet worden gezien en beantwoord, als we zelf met God verder willen. Als we op de mens vertrouwen, vertrouwen we op onszelf, want we zijn mensen. Als wij op onszelf vertrouwen, zullen Gods wegen in die juiste verhouding duister voor ons zijn, en Hijzelf onbekend. Het kruis is het waarin de mens zijn oordeel vindt, en God zich openbaart in de heerlijkheid die van Hem is.

Als het de mens niet toekomt, dan is het kruis slechts martelaarschap; en Christus op zijn best slechts de prins der martelaren. Als het de mens toekomt, en door een dood onder zijn toorn over de zonde alleen God ons zou kunnen redden, hoe volledig moet de mens dan uit het zicht worden gezet, opdat er een rechtvaardige grond voor onze redding zou zijn, - opdat God daarin rechtvaardig zou zijn. En het christendom is niet het herstel (zelfs niet door genade) van dit verwoeste schepsel. Het is de terzijdestelling - de kruisiging van de oude mens, opdat Christus nu de Nieuwe Mens zou zijn, in wie God ons ziet, en in wie wij onszelf zien, - opdat ik zou leven, niet meer ik, maar Christus in mij (Gal. 2:20). Geloof, dat slechts de afkeer van onszelf is, is nu het enige beginsel van vruchtbaarheid en kracht, wij wandelen in Christus zoals wij in Christus leven. Zij zijn de ware

besnijdenis, die God aanbidden in de geest en zich verheugen in Christus Jezus, en geen vertrouwen hebben in het vlees (Fil. 3:3).

Het overzicht is hier van het grootste belang, en we hebben het met zo'n volledigheid als de geschiedenis van de mens het tot nu toe kon geven, in zeven delen, waarin de jammerlijkheid van Gods schatting niet wordt weggelaten, terwijl Hij er eerlijk in is. Weliswaar 'verteerde Hij hun dagen in ijdelheid, en hun jaren in verschrikking;' maar het was het enige dat hen op enigerlei wijze tot Zich zou terugroepen; want 'toen Hij hen doodde, zochten zij Hem, en keerden terug, en zochten naarstig naar de Machtige.' Het was de macht die zij nodig hadden om zich voor hen in te zetten; en de herinnering aan vroegere bevrijdingen werkte bij hen: 'Zij herinnerden zich dat God hun Rots was, en de Machtige, de Allerhoogste, hun Verlosser.'

Er was nu zeker iets bereikt. Hun nood was zeer werkelijk geweest, en de herinnering aan God was ook werkelijk; de dagen van de Richteren komen in onze gedachten, toen 'de kinderen Israëls tot Jahweh riepen, en Jahweh hen een verlosser opwekte'. Maar hoe voortdurend volgde op de bevrijding een nieuwe gevangenschap! Helaas was het duidelijk dat wanneer zij zich tot God wendden, dit slechts halfslachtig was: de grootheid van hun nood had hen gedwongen, en geen liefde die beantwoordde aan de liefde die hun was getoond. Zij hadden Hem gevlod met hun mond, en tegen Hem gelogen met hun tong, en hun hart was niet standvastig bij Hem, en zij waren niet standvastig in Zijn verbond.'

Welke hoop is er dan in de mens, die het oordeel slechts tot een gedwongen en tijdelijke verandering brengt, en de barmhertigheden slechts tot het volledig vergeten van Hem? Toch ging Hij door

met barmhartigheid, of kastijding met wat barmhartigheid in vermomming was: 'Hij was barmhartig, en vergaf hun verdorvenheid, en vernietigde hen niet; en keerde dikwijls Zijn toorn af, en wakkerde Zijn toorn niet aan.' En waarom? Ah, 'Hij herinnerde zich dat zij vlees waren: adem die gaat en niet terugkeert.' Broosheid en vergankelijkheid kunnen niet perfecter gekarakteriseerd worden dan door datgene wat het teken en de begeleiding is van het leven in de mens. Vlees is ook datgene wat in al zijn afval en vernieuwing dezelfde les leert; terwijl het als het laagste deel van hem, en waarin hij toch geheel verzonken lijkt, spreekt van verderf, dat, om zo te zijn voor een schepsel als de mens, zedelijk verderf moet zijn. Het argument van de Heer uit deze toestand is, dat hij 'opnieuw geboren moet worden'.

5. Het volgende gedeelte toont Israëls geschiedenis in overeenstemming hiermee; en Gods handelen met hen totdat alles verdwenen lijkt; Zijn band met hen verbroken, de ark in gevangenschap, de priesters die haar dienden gedood. Het is de geschiedenis van eeuwenlange lankmoedigheid van Zijn kant, hoewel samengeperst in zo'n korte periode. Maar in werkelijkheid zijn de elementen weinig en eenvoudig, en de geschiedenis in haar algemene karakter eentonig genoeg. Het wordt voorafgegaan door een langer detail van hoe Hij namens hen in Egypte had gehandeld om hen te bevrijden: voor hen en voor de mensen in het algemeen in indrukwekkend detail de volledige afhankelijkheid van alle dingen van Hemzelf tonend. Vandaar dat in de ononderwerping van de wereld aan Hem, de onderwerping van de dingen aan de mens verloren gaat, en de loop van de natuur zich tegen hem keert. Zulke lessen geleerd in het begin, hoeveel zou hen bespaard zijn gebleven! Hoe vreemd is het dat elke generatie

door ervaring moet leren wat de gezamenlijke ervaring van het ras haar niet heeft kunnen leren! Israël is in dit alles een voortdurend voorbeeld voor ons.

(a) De woestijn wordt allereerst aangehaald, om ons eraan te herinneren hoe zij daar tegen Hem in opstand kwamen, - hoe 'zij zich omkeerden en de Allerhoogste in verzoeking brachten, en grenzen stelden aan de Heilige van Israël'. Men zou eerder denken dat er gezegd zou worden, dat zij grenzen stelden aan de Machtige, - dat wil zeggen aan Zijn macht; maar de gedachte is dat het Zijn heiligheid is die, gezien hun zonde, Hem verhindert voor hen binnen te komen. Is het niet zo, dat Gods 'genegenheden zijn met de zonen der mensen', en dat Hij, zoals wij in Christus onder ons zien neerdalen, Zijn liefde vrij baan wil geven, maar dat ongeloof van onze kant Hem achter het voorhangsel dwingt, 'grenzen stelt rond de Machtige,' in Zijn eigenlijke liefde tot ons? Helaas, zo kunnen Zijn verlostes handelen, hoewel deelgenoten van een betere verlossing, dat Israël van oudsher hun teken zou zijn; want zij herinnerden zich Zijn hand niet, - de dag waarop Hij hen verlostte van de verdrukker; hoe Hij Zijn tekenen in Egypte zette, Zijn wonderen in het veld van Zoan'. Dit soort tekenen zijn voor Zijn volk om te lezen, opdat zij er aan ontkomen. Ze hebben effect op de wereld, waarvan ze laten zien dat ze van God af is, en de tegenstelling tussen haar en Zijn volk; die daardoor toch gewaarschuwd worden voor de dingen 'waarom de toorn van God over de kinderen der ongehoorzaamheid komt.'

(b) Een dergelijke toepassing van de plagen van Egypte volgt in het volgende deel: in de allereerste daarvan zien we, zoals eerder opgemerkt, de natuur in opstand komen tegen hen die in opstand

zijn tegen God. De rivier, in zijn verschillende kanalen waardoor het land werd bewaterd, en die het eigenlijke teken was van hun onafhankelijkheid van de hemel, - die zij aanbaden als een god, en toch konden opeisen als hun eigen maaksel (Ezech. 29:3) - dingen die voor alle afgoderij goed samengaan, - de rivier werd in bloed veranderd, zodat zij er niet van konden drinken. De ondersteuning van het leven wordt het symbool van de dood, en van de dood door geweld, het opleggen van de straf. In feite gaat het hier niet alleen om de opstand van de natuur, maar om de straf van de Schepper van de natuur - de dood van de Levengever.

Vervolgens, in een andere volgorde dan in Exodus, en twee wonderen worden samengevoegd om de les duidelijk te maken, - wordt de trots van Egypte vernederd door twee van de gemeenste hulpmiddelen, de 'zwermen' (ongetwijfeld van insecten) en de kwakers van het moeras,' zoals het woord voor kikkers in het Hebreeuws schijnt te betekenen.

Vervolgens wordt de vrucht van hun arbeid, als die van onreine handen, in de ban gedaan en vernietigd door wat Joël het leger van de Heer noemt. En dan wordt de natuur zelf geslagen door datgene wat spreekt van de terugtrekking van God uit haar. Daarna wordt de natuur als in onderwerping aan en sympathie voor de mens, waarvan de runderen natuurlijk spreken.*

{*Het getal vijf, zoals toegepast op de mens, spreekt van de mens met God, waarbij de 4 van het schepsel wordt toegevoegd aan de 1 van de Schepper... Maar in de lagere sfeer waarin wij ons nu bevinden - overal doordrongen als het is, echter, met goddelijke betekenis - stelt de 1 de mens voor in plaats van God, maar de mens als Zijn plaatsvervanger en naar Zijn beeld. Dus dit laatste karakter van het

rasorial type, zoals beschreven door Mr. Swainson, de ‘geschiktheid en aanleg van hen die het volbrengen om zich te onderwerpen aan zijn heerschappij,’ is zeker zo opmerkelijk als onverwacht een illustratie van het getal voor ons. De mens bij God betekent de mens onderworpen aan Hem, onder Zijn heerschappij: hier hebben we het beeld daarvan in de lagere schepselen.’ (‘Geestelijke wet in de natuurlijke wereld,’ blz. 137.)

Vervolgens vinden we ‘een zending van boodschappers van het kwaad,’ de meer openlijke manifestatie en volheid van het kwaad als van Hem. En dan sluit de dood zelf, door de pest, als het einde van alles, de lijst. Ongetwijfeld is de dood van de eerstgeborenen hier inbegrepen, hoewel dit in een ander verband wordt gegeven, afzonderlijk, zoals het in het boek Exodus zelf staat, los van de andere plagen.

(c) We vinden nu dat Israël het land in bezit krijgt, waartoe de dood van de eerstgeborene de eerste beslissende stap is; de bevrijding van het volk volgt, waarmee Gods leiding over hen in de woestijn verbonden is. De woestijn wordt niet meer genoemd. Dan hebben we hun veiligheid van de aanwezigheid van God met hen; hun vijanden worden begraven in de zee; en dan zijn ze meteen bij het land: ‘Hij bracht hen naar Zijn heilige grens, deze berg die Zijn rechterhand verworven heeft.’ Als laatste komt de toekenning van het land, waarvan Hij om hun zonden de volkeren van Kanaän heeft beroofd.

Dit alles wordt kort verteld, maar doeltreffender vanwege de beknoptheid. God is nu voor hen, en niets kan zelfs Zijn voortgang vertragen, behalve het ongeloof en de dwaasheid van hen met wie Hij Zich belast heeft. In feite was er om deze reden een vertraging tijdens

het leven van het hele geslacht; maar dit staat nu niet ter discussie, en is inderdaad al overwogen. De psalmist ziet dit alles slechts als een inleiding tot het verhaal van hun uitwijking in het land, na al deze macht die voor hen werd getoond.

(d) Het vertrek wordt nu, nog steeds op de meest beknopte wijze, verteld. Er is niets nieuws in hun koers, behalve de nieuwe mogelijkheden die de hoge plaatsen van het land hun boden: het vertrek is, eerst, negatieve opstandigheid, 'zij namen Zijn getuigenissen niet in acht.' Dan, meer positief en beslissend, 'zij keerden zich om en handelden trouweloos, zoals hun vaders; zij keerden zich af als een bedrieglijke boog.' Het volgende vers toont een directe aanval op de centrale eredienst: hoge plaatsen die het ene heiligdom moest verdringen, kwamen weer op, en gesmede beelden maakten de Heer tot jaloersheid.

(e) De vergelding volgt in de volgende twee gedeelten: allereerst in Zijn verwijdering van het ontheiligde heiligdom. Shiloh wordt opgegeven, en de tent die Hij in wonderlijke goedertierenheid onder de mensen had opgeslagen. En Hij gaf zijn kracht' de ark van zijn kracht' (Ps. 132:8) in gevangenschap onder de Filistijnen; en zijn schoonheid (of pracht) - nog steeds de ark, maar in een ander aspect ervan, - in de hand van de verdrukker van Israël. Zo was God, in elk zichtbaar teken van relatie, van Israël geweken, en was Ichabod, volgens de verklaring van de stervende vrouw van Phinehas, op het hele volk geschreven. Elke regelmatige verbinding was verbroken. God kon nog steeds spreken door een profeet, en deed dat in feite ook, want dit hing af van een genade die soeverein bij Hem was; Zijn onvervreemdbaar voorrecht, wanneer het Hem behaagde het

uit te oefenen. Maar de gevestigde orde der dingen was ten einde. De ark werd ook niet op haar plaats teruggezet tot de tijd van David (1 Kron. 13:3; Ps. 132:6).

(f) Als het anders goed zou gaan, zou de mens weinig voelen, helaas, het verlies van zijn grote schat. Maar omdat God ze daartoe niet wil overgeven, moet er een verstandigere kastijding volgen. Daarom, in de erkenning dat zij in de gedachten van Zijn hart nog steeds Zijn volk waren, leverde Hij hen over aan het zwaard; hun jonge mannen werden verteerd in het vuur van Zijn toorn, zodat de maagden ongehuwd gingen. Ook hun priesters vielen door het zwaard, waardoor het heiligdom dubbel verlaten werd; en hun weduwen waren stom van verdriet dat het verdriet van het weduwschap te boven ging.

Dit is dus in feite het einde van het wettelijke verbond, in één belangrijk aspect ervan. Het volk had gefaald onder het verbond zoals het voor het eerst was gegeven - volledig gefaald bij Sinaï zelf. Het priesterschap was toen een hulpmiddel, en met een wijziging van de eerste onverbiddelijke strengheid van de wet, werden zij er een tweede keer onder geplaatst, in de handen van een bemiddelaar: eerst Mozes, maar daarna de familie van Aäron. Nu hadden ook deze volkomen gefaald, en was alles weer weg. Samuel kan in deze moeilijke situatie een andere Mozes zijn, en een laatste methode van berechting naar de wettelijke soort invoeren, door de koning. Maar de uitkomst kan nu niet meer twijfelachtig zijn, want 'zoals in het water gezicht tot gezicht antwoordt, zo antwoordt het hart van de mens tot de mens'. Het lied van Mozes had het inderdaad allemaal vanaf het begin voorzien; en wie Gods inschatting van de dingen zou

nemen, kon nooit op enig moment in twijfel verkeren. Nu werd het echter bewezen, door ruime ervaring, in de nationale geschiedenis. Zo was in feite een gedenkwaardige conclusie bereikt. De mens is 'vlees', en van de mens in het vlees is hier een einde. Al volgt David daarom in deze psalm; dit wordt nu niet gezegd alsof het een nieuwe beproeving is. David is slechts de uitdrukking van een genade in God, die inderdaad een ander nodig heeft in wie zich terecht openbaart; maar de genade is hier, en met David op deze wijze gezien, eindigt de psalmist. Voor het geloof blijft er een open geheim over, waarvan zijn eigen laatste woorden getuigen. (2 Sam. 23:1-7.)

6. Het zesde gedeelte is dus duidelijk een nieuwe afdeling van de psalm; en niet een voortzetting van de vorige. Het is ook, prachtig, zoals we weten, een trompetstoot van overwinning na een nederlaag, maar de overwinning van de Heer, en niet van de mens. En dat is precies wat de openingswoorden aangeven. Twee verzen zijn aan deze gedachte gewijd.

(a) De Heer - niet Jahweh, maar Adonai, de Soevereine Heer - ontwaakt, zoals de sterke figuur het uitdrukt, als iemand uit de slaap; en Zijn volle kracht is meteen bij Hem openbaar. Hij is 'als een machtig man die schreeuwt vanwege de wijn'. De opgewonden energie van de mens is nodig om het beeld te leveren: 'Hij sloeg zijn tegenstanders achterover; een eeuwige smaad bracht Hij hun toe.'

(b) Maar de nieuwe genade moet een nieuwe ervaring hebben. Men moet zien dat dit geen herstel is van de oude voorwaarden. De eerstgeborene, de voorrang van de natuur, wordt opnieuw verworpen. De tent van Jozef wordt niet hersteld; Gods soevereiniteit van keuze kan niet goed tot uiting komen in het opnieuw opnemen van de

stam van Efraïm als zijn woonplaats. Zijn nieuwe relatie is er een die uitsluitend afhangt van de liefde die in Zijn eigen hart is, en zo wordt Sion onveranderlijk de voorbestemde zetel van Zijn aardse koninkrijk, en Juda de stam waarmee dit verbonden is. En nu maakt de 'tent' overeenkomstig plaats voor een permanente woning. Hij bouwt als voor de eeuwigheid: 'Hij bouwde Zijn heiligdom als de hoogten, - als de aarde, die Hij voor eeuwig gegrondvest heeft.'

Van deze gedachten is Hij niet afgeweken. Van deze vrije keuze kon Hij niet afwijken. In Zijn raad is Sion nog steeds, naar zijn naam, de 'vaste,' en Juda de aanbieder. Nog een korte tijd, en Zijn oude verblijfplaats zal Hij in Zijn liefde weer opzoeken, in een gunst die niet meer zal worden ingetrokken, zoals alle profeten getuigen. En zo zien we hoe waarachtig een begin van genade hier wordt tentoongesteld.

(c) De psalm eindigt met de 'Gezalfde'. De structuur benadrukt dit, en niet alleen de Koning: hoewel hij Koning is, en gezalfd moet worden, om dit te zijn. De ogen van de profeet zijn ver weg, hoewel David in het onmiddellijke zicht is: David, de 'Geliefde', ook hier heeft Gods hart gekozen, en zal zijn keuze niet opgeven. David, allereerst Zijn dienaar, bleek in de nederige dienst van de kudde, door en door Zijn ware kudde te dienen op de troon: om herder te zijn van Jakob - welbekend als dat, maar 'Zijn volk,' en 'Israël Zijn erfdeel.'

En Gods gedachte werd - zij het gedeeltelijk - verwezenlijkt in David. Het is gemakkelijk de Stem te horen die daarin tot ons spreekt met hoeveel diepere betekenis: 'En Hij verzorgde hen naar de integriteit van Zijn hart, en leidde hen met de vaardigheid van Zijn handen.'

Psalm 79.

Het pleidooi tegen de invasie van de vijand.

Een psalm van Asaf.

De negenenzeventigste psalm lijkt opvallend veel op de vierenzeventigste; en deze nemen dezelfde plaats in hun respectievelijke afdelingen in. De ene is de tweede psalm van de eerste afdeling, zoals de andere van de tweede. In beide is de invasie van de vijand het onderwerp, en in beide hebben zij het heiligdom van God ontheiligd. Maar in de vierenzeventigste zijn dit en de soortgelijke verwoesting van de plaatsen van samenkomst in het land het hele onderwerp, terwijl het hier nog meer de slachting van het volk van God zelf is. Maar beide zijn voor ons, en we hebben duidelijk een toestand als in de laatste psalm, toen God Zijn tabernakel uit Shiloh verwijderde, en Zijn volk door de Filistijnse vijand werd verdrukt en afgeslacht. Hier is het de tijd van het einde, en de verwoesting is nog erger, en duidelijk hopeloos, behalve voor God zelf. Maar hoe groter de nood, hoe groter de remedie; en zoals in het vorige geval God David deed opstaan, is het nu een grotere dan David die hun bron zal zijn, zoals we hebben gezien in de volgende psalmen. In het huidige geval hebben we alleen hun gebed, de smeekbede die laat zien op welke grond zij in hun ziel bij God zijn, en wat bij Hem effectief is. In wezen is deze grond altijd in Hemzelf, en het is de totale breuk van zelfvertrouwen die ons een moediger en zekerder beroep op Hem geeft.

Er staan dertien verzen in de psalm, die anders verdeeld is dan een twaalfversige psalm; het extra vers vindt zijn plaats in het eerste gedeelte.

1. We hebben eerst de aanleiding van hun gebed, de zaak uitgespreid voor God. Het gaat Hem aan. De naties zijn Zijn erfdeel binnengedrongen, hebben Zijn tempel verontreinigd, Jeruzalem op hopen gelegd. Ze hebben de dode lichamen van Zijn dienaren als voedsel gegeven aan de vogels en roofdieren. Ongetwijfeld hebben hun zonden - en zij geven toe dat dit zo is - de Heer tot toorn aanzet; maar hier zijn vijanden van Hemzelf die zijn binnengekomen om hen af te slachten die tenminste Zijn dienaren waren, aanbidders van Hem, en 'heiligen', geheiligd door Zijn Naam op hen. Hun bloed is als water rond de stad des vredes vergoten, zodat niemand overbleef om hen te begraven. Maar zo bleven zij over om God aan te roepen in het open zicht van de hemel, - de misdaad geopenbaard, de aarde weigerend die te bedekken (vergelijk Job 16:18; Ezech. 24:8). Maar zo was ook het verwijt van hun hulpeloosheid aan hen die rondom hen stonden maar geen medelijden met hen hadden.

2. Zij schrijven dit nu terecht toe aan de toorn van Jahweh; maar zal die dan eeuwig zijn? Dit zijn vreemdelingen, die Hem geheel en al verstoten; zal Hij die niet liever over dezen uitstorten? dezen, die hun vijandschap hebben getoond door Jakob te verslinden en zijn woonplaats te verwoesten?

3. Zo kunnen zij tot eer van Zijn Naam een beroep op Hem doen om binnen te komen. Zij erkennen de zonden van hun vaders en hun eigen zonden; maar de heerlijkheid van Zijn Naam roept nog steeds op tot hun redding. De volken beschimpen Hem als Iemand die niet

te vinden is in de dag van nood: laat de wraak van het bloed van Zijn knechten Hem bekend maken.

4. Het laatste gedeelte pleit voor hun hulpeloosheid. Zij zijn als gevangenen opgesloten en onder het doodvonnis; zij pleiten dat Zijn barmhartigheid hen het leven geeft, en dat Hij het verwijt waarmee Zijn tegenstanders Hem hebben beschuldigd, zevenvoudig maakt. Als Zijn volk, de schapen van Zijn weide, zullen hun dankbare harten, van geslacht tot geslacht, Zijn lof laten horen.

De psalm is van het eenvoudigste karakter, en behoeft weinig inspanning om hem duidelijk te maken.

Psalm 80.

Opwekking gezocht en herstel van de heerlijkheid van God door de Opgewekte Tak, de Man van Zijn rechterhand.

Aan de voornaamste musicus op Shoshannim-Eduth: een psalm van Asaph.

{Vers 1 & 2 'leiden' & 'zitten': tegenwoordige deelwoorden in beide gevallen - 'leidend,' 'zittend': maar de verwijzing is naar het verleden.}

De uitbarsting in de tachtigste psalm is bijzonder mooi. Het is nog steeds een gebed, en voor een groot deel een klaagzang, maar Israël heeft zicht gekregen op de weg van de zegen, en is evenredig vol verwachting van de zegen zelf. Zelfs de Targum vindt er de Messias in, en de titel 'over Shoshannim-Eduth,' of 'over de lelies van

getuigenis,' herinnert ons aan wat we, met enige variaties, al hebben gehad in de vijfenveertigste, zestigste en negenenzestigste psalmen. Christus en Zijn volk zijn hier weer samen; en hun getuigenis, hoewel zo verschillend wat betreft de getuigen zelf, verenigt zich in absolute perfectie in het eindresultaat, waarin God inderdaad, overeenkomstig de last van het herhaalde gebed, 'schittert' - en voor meer dan Israël. Haar opwekking - de wending van haar hart tot Hem, - en de voorbereiding van de tak waarin en waardoor de natie alleen opbloeit, - zijn allemaal van Hem. Hij is de Redder-God, de God en Vader van Hem, in wie de verlossing wordt bewerkt en in hun bezit komt; zoals in het onze.

1. De psalm opent met een roep tot de Goddelijke Herder die van oudsher Jozef leidde als een kudde. De verwijzing is naar de woestijnreis naar het beloofde land, en de vermelding van Jozef in deze vooraankondiging heeft niets te maken met het lang daarna verdeelde koninkrijk van Israël, dat zich door zijn deling scheidde van de cherubijntroon zoals hier bedoeld. De ware reden van Jozefs prominentie is reeds aangetoond in de achtenzeventigste psalm. Na het verlies van het eerstgeboorterecht door Ruben vanwege zijn zonde, kwam het natuurlijk aan Jozef, de eerstgeborene van Rachel; de stammen van Efraïm en Manasse waren hiervan de tweevoudige getuige, evenals de tabernakel in Shiloh in het land van Efraïm. Dit duurde tot de gevangenschap van de ark in de tijd van Eli, toen Ichabod op de natie werd geschreven; en uit deze ondergang ontstond een nieuwe toestand, de prominente positie van Juda en de goddelijke keuze van Sion en David. Het is daarom geen wonder dat Asaf, teruggaand naar het begin van de natie, zoals hij doet, Jozef prominent maakt. Met het koninkrijk van de tien stammen,

waarmee velen om deze reden deze psalmen in verband brengen, had Asaf niets te maken.

Het is normaal dat de psalmist teruggaat naar de wildernis, toen de stammen zich onder hun Almachtige Leider opmaakten om hun land in bezit te nemen. Hij kijkt nu uit naar een ander bezit ervan, wanneer de hele natie weer in het gareel komt, hun grote Herder volgend. Maar daarvoor moet Hij de troon nemen als vanouds, en in de oude verhouding, zoals toen de ark voor de stammen van Rachels nageslacht uitging, naar haar gebruikelijke plaats. Maar daarvoor moeten ook zij tot Hem gekeerd worden; en, (juist omdat zij zich in feite keren, maar in het bewustzijn van hun eigen zwakheid van wil en eigenzinnigheid, met hun oude geschiedenis tegenover zich - die als een bedrieglijke boog opzij gaat) vragen zij, in de persoon van de psalmist, om gekeerd te worden. God alleen kan dit verlangen van hen effectief maken. Het werk in hen, als het werk voor hen, moet van Hem zijn: de twee zijn daarom samengevoegd in de roep: 'Keer ons weer, o God; laat Uw aangezicht over ons lichten en wij zullen gered worden.'

Maar hiermee komt ook het bewustzijn van Zijn huidige en langdurige woede. Hoe lang zal die blijven roken tegen hen die tot Hem roepen? Hun huidige omstandigheden vormen een droevig contrast met die heerlijke tijd waarnaar zij terugkijken.

2. Dit leidt tot een droevig pleiten van hun toestand. Hij die eens hun Herder was, heeft hen gevoed met het brood der tranen, en hen in overvloed tranen te drinken gegeven. En deze breuk heeft hen tot een twistappel gemaakt voor hun burenen, een spot voor hen die hen vijandig gezind zijn. En opnieuw uiten zij hun droevige, maar

verwachtingsvolle kreet: 'Keer ons weer, o God der heerscharen, en laat Uw aangezicht schijnen, en wij zullen gered worden.'

3. Dit is echter slechts een inleiding tot een langer pleidooi, waarin hun zaak voor God wordt uiteengezet. Zij gaan terug naar de bevrijding uit Egypte, waarin Hij hen tot vrucht voor Zichzelf had afgezonderd. De wijnstok is voor niets anders goed dan voor vrucht, en is met zijn slepende takken het beeld van afhankelijkheid. De profeet Jesaja (Jes. 5) gebruikt dezelfde figuur op dezelfde manier, hoewel hij spreekt van de goddelijke kant, als de psalmist doet van de menselijke kant; en de korte oproep in Jeremia (2:21) is vergelijkbaar met Jesaja. Hier is het beroep op God op grond van wat Hij voor hen had gedaan, opdat dat werk niet tevergeefs zou zijn.

Hij had een wijnstok uit Egypte gehaald. - Zoals wordt geïmpliceerd, om Hem vrucht te geven; zal zij Hem geen vrucht geven? Hij had volken onteigend om er plaats voor te maken; en toen Hij plaats had gemaakt, heeft zij zich geworteld en het land vervuld. Vervolgens zien wij haar heerlijkheid: zij verhief zich en overschaduwde de bergen, met een groei zo stevig als de machtige ceders. Tenslotte zien we haar uitbreiding tot aan de zee en de rivier (Eufraat), - in deze richtingen haar goddelijk gegeven grenzen.

4. Maar ondanks al deze vooruitgang volgde de ondergang waar succes volledig verzekerd leek. De oorzaken hiervan zijn volgens Jesaja het morele en geestelijke falen van het volk. Het was niet mogelijk dat het falen in God kon liggen. Hij kon zich beroepen op zichzelf of Hij iets voor Zijn wijngaard had kunnen doen wat Hij niet had gedaan. Maar toen Hij zocht dat Zijn wijnstok druiven zou voortbrengen, bracht zij wilde druiven voort. Al Zijn zorg en bewerking ervan was

voor niets geweest; waarom zou Hij er dan mee doorgaan? Hij vertelt hun daarom wat Hij als gevolg van dit alles zal doen: ‘Ik zal de heg daarvan wegnemen,’ zegt Hij, ‘en zij zal opgegeten worden; en de muur daarvan afbreken, en zij zal vertrapt worden; en Ik zal haar verwoesten.’ Het is dit optreden van God dat de psalmist ziet en waarover hij klaagt. Hij zegt niets direct over de morele oorzaken; deze zijn ongetwijfeld geïmpliceerd in de noodzaak die zij nu van Hem hebben; maar zijn argument gaat terug naar de onveranderlijke God en Zijn doelen. Hij laat het volk weg, alsof zij van geen belang zouden zijn.

Zeker, toen God hen opnam, wist Hij wat er in de mens was; Hij kon niet bedrogen worden. Hij had deze wijnstok uit Egypte gehaald; Hij had er overvloedige pijn en lijden mee genomen. Hij had Zich openlijk verbonden, voor de ogen van de mensen; met dit volk van Zijn keuze. Zou Hij dan toch verslagen kunnen worden? Het is het argument van Mozes in de woestijn, wanneer God hem voorstelt het volk te verteren als een stijfkoppig volk, en Hij van Mozes zelf een groot volk zou maken. Neen, zegt Mozes, ‘dan zullen de Egyptenaren het horen, (want Gij hebt dit volk in Uw macht uit hun midden opgewekt) en zij zullen het vertellen aan de inwoners van dit land, ... en de volken die de roem van U gehoord hebben, zullen spreken, zeggende: Omdat Jahweh niet in staat was dit volk te brengen in het land dat Hij hun gezworen heeft, daarom heeft Hij hen gedood in de woestijn’ (Num. 14:13-16).

Hier is hetzelfde effectieve argument, waarin de zonde van het volk zelf wordt weggelaten, om God te pleiten voor het ongedaan maken van Zijn eigen daden, alsof het veranderlijkheid was in de

Onveranderlijke, of machteloosheid in de Almachtige. ‘Waarom hebt Gij zijn omheining afgebroken, zodat allen die langs de weg komen het kunnen plukken? Het zwijn uit het bos verwoest het, en de wilde dieren van het veld eten het.’

Zo roept hij nu tot God als de almachtige, ‘de God der heerscharen’ die te allen tijde klaar staat om Zijn wil uit te voeren, om terug te keren en deze wijnstok te bezoeken, die door Zijn macht alleen alles was wat zij ooit was geweest - ‘de stok die Uw rechterhand heeft geplant, en de tak die Gij voor Uzelf sterk hebt gemaakt.’ Het is hier dat de Targum weergeeft: ‘en op de koning Messias, die Gij voor Uzelf hebt opgericht.’ Letterlijk is het ‘de zoon’, maar die in relatie tot een wijnstok een tak zou zijn, volgens Hebreeuws gebruik. Delitzsch en Moll passen het nog steeds toe op de natie; zoals zij ook de uitdrukkingen in vers 18 doen; de christen loopt hier achter op de joodse uitlegger, en het punt en de kracht van de afsluitende oproep gaan verloren. De psalm wordt zo tam en kleurloos genoeg.

Ongetwijfeld is ‘de Zoon des mensen, die Gij voor Uzelf sterk hebt gemaakt’ bedoeld om ons te herinneren aan de vorige ‘tak’ of ‘zoon, die Gij voor Uzelf sterk hebt gemaakt’; maar het argument kan ook de andere kant op werken. God noemt Israël, zoals wij weten, zijn zoon; en de eerste passage zou op die manier kunnen worden uitgelegd over het volk; maar de Zoon des mensen en Man aan Gods rechterhand, kan volgens de Schrift niet zo van toepassing worden verklaard, terwijl de eerste titel uitdrukkelijk en de tweede door de gemakkelijkst mogelijke gevolgtrekking van toepassing zijn op Christus; die ook even duidelijk de ‘tak’ is die door God voor Zichzelf wordt versterkt. En hier is Israëls hoop, evenals de hoop van allen.

De plaats van de psalm in deze reeks, en de numerieke structuur ook, zijn de volste bevestiging van deze toepassing, die alleen aan het geheel een waardige betekenis geeft.

Toch kan de 'tak' van vers 15 niet direct Christus zijn, maar Davids huis, met de verwoesting waarvan de belofte die ermee verbonden is, verloren dreigt te gaan; en deze uitleg bewaart de consistentie in het geheel. Met het zaad van David wordt de nationale hoop duidelijk geïdentificeerd; en Christus is, naar het vlees, het zaad van David.

Alles lijkt voorbij: 'het wordt met vuur verbrand, het wordt omgehakt; zij vergaan bij de berisping van Uw aangezicht.' God lijkt zich tegen zichzelf te keren en het werk dat Hij gedaan heeft ongedaan te maken. Maar het is het besef van de ondergang van de mens dat de ziel tenslotte in staat stelt zich te verheffen tot de conceptie van de goddelijke gedachten, en de psalmist besluit met hernieuwd vertrouwen.

5. Het getal 5, in zijn wezenlijke betekenis van 'mens met God', ademt hier zeker de Naam der Namen, Immanuël.' En daarmee begint het vijfde deel. Terwijl de taal nog steeds die van het gebed is, is het geloof opgeklommen tot een duidelijk zicht op het antwoord. 'De man aan uw rechterhand' kan zich verbinden met Benjamin; maar alleen zoals Benjamin typisch verbonden is met Christus. Benjamin spreekt inderdaad, zoals we elders hebben gezien, van Christus in macht op aarde, en Gods hand op Hem kan zeker niet in toorn zijn, zoals sommigen hebben gesuggereerd, maar om Hem te versterken of op de plaats te zetten die Hem toekomt. De directe verwijzing is naar de 110e psalm; 'Zit Gij aan Mijn rechterhand,' voor christenen een

geschrift dat gemakkelijk genoeg is om in dit verband te lezen, zelfs als we de bevestiging van de tweede helft van het vers niet hadden.

‘De Zoon des mensen’ was, zoals wij weten, de titel die de Heer meestal aannam. Het was de titel die Hem een bredere sympathie toonde dan alleen die van de Jood, Zijn natuur werkelijk menselijk; en in de mensheid gekomen door de nederige ingang waarlangs andere mensen komen, hoewel dat voor Hem inderdaad een wonder inhield. Zo was Hij geschikt om ook de Rechter der mensen te zijn (Johannes 5:27), en als zodanig komt Hij in de wolken van de hemel naar Zijn koninkrijk. Hier is Iemand die God inderdaad ‘voor Zichzelf sterk heeft gemaakt’; en Gods hand die Hem op Zijn plaats zet, is de aankondiging van het uur dat slaat voor Israëls bevrijding.

Zo is alles in harmonie. Macht is in Zijn handen voor hen, en alleen in Zijn handen die verzoening heeft gedaan in het Mens-zijn dat Hij heeft aangenomen; en in Hem is ook zekerheid voor de toekomst die niets anders zou kunnen geven. Verlost met zo’n wonderbaarlijke verlossing, kunnen zij nu zonder zelfvertrouwen zeggen: ‘Zo zullen wij niet van U teruggaan’; en in erkenning van de noodzaak van het werk van de Geest, - ‘maak ons levend, en wij zullen Uw Naam aanroepen.’

Opnieuw de roep, maar met verhoogd vertrouwen tot Hem die de Zoon des mensen sterk heeft gemaakt voor zichzelf: - ‘Keer ons weer, Jahweh, God der heerscharen, laat Uw aangezicht over ons lichten, en wij zullen gered worden.’

Psalm 81.

De nieuwe wegen die gepaard gaan met de nieuwe ervaring.

Aan de belangrijkste muzikant: op de Gittith: [een psalm] van Asaph.

Het verband van de eenentachtigste psalm met de voorgaande is even eenvoudig als mooi. Israël heeft geroepen dat Gods aangezicht op haar zou schijnen als vanouds: hier schijnt het op haar. Als gevolg daarvan straalt zij: want deze nieuwe maan, die zich opnieuw met de heerlijkheid van de zon bekleedt, is haar eigen symbool. Het blazen van de bazuinen aan het begin van de zevende maand is de eerste van de reeks vaste tijden die spreken van Israëls zegen (Lev. 23, aantekeningen). Pesach, de schoof der eerstelingen, Pinksteren - dat wil zeggen, het kruis, de opstanding en de komst van de Heilige Geest (de christelijke begiftiging) - zijn al enige tijd voorbij; en de zevende maand spreekt van de tijd voor de voltooiing van de goddelijke doelen, die noodzakelijkerwijs Israël weer op de voorgrond plaatst. In het blazen van de trompetten horen wij de stem van haar terugroeping; op de dag der verzoening - hoewel dit natuurlijk verband houdt met het verleden, want de dag der verzoening is werkelijk begonnen lang voordat zij erin komen - worden hun zonden als natie van hen weggenomen in de verordening van de zondebok; en op het feest der tabernakels vinden wij hen in permanente zegening in het land, terwijl zij zich hun omzwervingen in de woestijn (die nu al zoveel eeuwen voor hen zijn vernieuwd) als voorgoed voorbij aan herinneren.

De nieuwe maan is daarom Israëls eigen symbool. Het licht begint op haar te schijnen; daarom begint zij het te weerspiegelen; en hier worden de schoonheid en het evangelische karakter van deze eenentachtigste psalm ten volle duidelijk. Als vierde psalm van deze reeks spreekt hij over de wandel van de mens, - over het praktische leven, - en dit blijkt duidelijk uit de psalm zelf: hij spreekt over wat Israëls wegen hadden moeten zijn; en over wat ze helaas waren; maar de God die vroeger tot hen sprak, spreekt opnieuw tot hen, nodigt hen opnieuw uit tot gehoorzaamheid. Maar hoe moet die gehoorzaamheid dan plaatsvinden? Hoe moeten zij ontsnappen aan de herhaling van dat verschrikkelijke vertrek van Hem, in de schaduw waarvan zij zovele generaties lang hebben verkeerdt? Hier kan de psalm zelf ons geen duidelijke taal geven. Hij geeft en eindigt eenvoudig met de uitnodiging.

Voor ons die beseffen dat de wet slechts een veroordeling van de mens is; er kan geen hoop zijn als we aan de mens denken. Hij is gewogen in de weegschaal en te licht bevonden. En er is geen verschil tussen mensen: zoals in water het gezicht tot gezicht antwoordt, zo antwoordt het hart van de mens tot de mens.' Het evangelie komt dus tot ons als hulpeloos - 'verloren' - en werpt ons volledig op genade, - dat wil zeggen op God, voor alles wat komen gaat. Als het bloed van Christus alleen voldoende is voor onze zonden voor God, is het ook dit bloed dat, toegepast in de kracht van de Geest, het hart met God verzoent en het leven tot uitdrukking brengt in de verzoening. Genade wordt niet alleen onze bevrijding van veroordeling, maar onze toereikendheid voor de hele weg. En dit brengt het prachtige type van de nieuwe maan tot uitdrukking; het leven moet het uitblinken zijn van dat wat eerst naar binnen is geschenen. Het is

niet door inspanning, en het is geen toeval, als de maan schijnt. De mens kan het voorspellen, en weet zeker hoe het tot stand komt. Het licht is afgeleid - afhankelijk: wat ontvangen wordt, wordt weerkaatst en uitgestrooid; en dit is het licht van al Gods getuigen.

1. Het feest der bazuinen is het begin van Israëls burgerlijk jaar; en dit verbindt zich natuurlijk met dat nationale herstel dat geïmpliceerd wordt in zijn drie 'gezette tijden'. Het jubeljaar, wanneer het plaatsvond, begon op de tiende van dezelfde maand, nadat hun zonden waren weggenomen door de zondebok die hen naar een 'afgesneden land' voerde. Het burgerlijke jaar wachtte op deze nationale feesten, en werd zo gescheiden van het heilige jaar, dat Gods orde voorstelt, en begon met het pascha. Maar het pascha was een familiefeest, niet (in strikte zin) nationaal. Het hele volk hield het niet op dezelfde tijd, maar er was een tweede dag voor degenen die met de doden of op reis waren. Het aspect ervan is dus wat het woord van de apostel aan de gevangenbewaarder verklaarde: 'Geloof in de Here Jezus Christus, en gij zult behouden worden, en uw huis.' Israël, als natie, weigerde het pascha, en daarmee de scheiding tussen hun burgerlijke en religieuze jaren.

In de profetische toepassing van deze psalm; daarom begint Israëls nationale leven nu werkelijk. Lof is in hun hart en op hun lippen: God wordt gevierd als hun kracht en als de God van Jakob. Kracht is in genade voor hen gekomen, en dit is de grondtoon van hun vreugdevol lied waarmee, zoals we zo vaak hebben gezien in het geval van Israël, de natuur haar stem vindt als begeleiding.

Het blazen van de bazuin kan zelf het feest zijn waarover hier wordt gesproken, of dit feest kan het feest van de tabernakels zijn. Dit

laatste was slechts de vervulling van de belofte van het eerste, en daarom is het voorbijgaan van de verzoendag (wat Delitzsch tegen deze uitleg inbrengt) gemakkelijk te verklaren. Het Loofhuttenfeest was als het ware de volheid van datgene wat in de nieuwe maan begon te verschijnen. In de tijd waarover daarin gesproken wordt, zou Israël de tegenwoordigheid van God genieten; de helderheid van Zijn heerlijkheid zou over haar zijn; en dit op de 'gezette tijd' die de vooruitziende blik en doeleinden van de eeuwige Wijsheid verkondigde, die niet teleurgesteld konden worden, omdat ze niet verslagen konden worden. Daarom mogen de bazuinen inderdaad geblazen worden, en de hele aarde, die nu in zegening komt, zal Israëls vreugde nazingen.

{Hier zijn echter verschillende weergaven en interpretaties te overwegen. In plaats van 'op de vastgestelde tijd' zouden de meesten nu misschien zeggen: 'bij volle maan' en dit is een zeer moeilijk te beslissen punt. Gelukkig is het ook niet erg belangrijk. Als we het zo opvatten, zal de 'feestdag' waarover gesproken wordt in het midden van de maand vallen, of het nu het Pascha of het Loofhuttenfeest is. Dit maakt de betekenis (als het juist is) van wat de nieuwe maan belooft alleen maar groter.

Het pascha wordt betwist op grond van het vijfde vers. Noch nieuwe maan, noch tabernakels werden ingesteld op het moment dat Jahweh 'uittrok tegen' of 'over' 'het land Egypte'; maar dat vers hoeft in geen geval zo begrepen te worden. De exacte uitdrukking, met alleen een verandering van voornaamwoord (betzehtham; 'in hun uitgaan', in plaats van betzehtho, 'in zijn uitgaan'), komt voor in Jozua 5:4, waar

de gewone versie heeft ‘nadat zij uit Egypte waren gekomen’, en dat is zeker de betekenis.

De verwijzing naar de tijd van hun bevrijding vereist helemaal niet dat het feest van het pascha moet zijn, zoals de uiteenzetting van de psalm, zoals hierboven gegeven, zou moeten volstaan om te bewijzen.}

2. De ordinantie zelf getuigt van de God der genade, die aldus datgene wat Zijn goedheid voor hen en in hen zou volbrengen, voor de ogen van Zijn volk zou houden. Terugkijkend naar het begin van de natie; zoals zo voortdurend het geval is in deze psalmen, is Jozef nog steeds de vertegenwoordiger van de stammen, en we hebben gezien om welke reden. De vroegere bevrijding uit Egypte is er natuurlijk mee verbonden, als de anticipatie en de belofte van de komende bevrijding; zoals de vreemde taal die zij daar hadden gehoord de suggestie is van de vele talen die zij sindsdien hebben moeten leren in de vele landen waarin zij sindsdien hebben moeten verblijven. Maar in al deze talen zullen zij Hem uiteindelijk met blijde lippen loven.

3. De stem van de Heer laat zich nu horen, en tot het einde van de psalm is Hij het die alleen gehoord wordt. De psalmist wordt hier dus een profeet in de hoogste zin van het woord. De twee verzen die volgen zijn een oproep aan hun hart door hen te herinneren aan die oude bevrijding. Het wordt directer naarmate het verder gaat.

‘Ik verwijderde zijn schouder van de last,’ zegt hun goddelijke Verlosser: ‘hun handen werden bevrijd van de mand’ (de werkmant voor het verwijderen van klei en bakstenen). Van zulke zware en slaafse arbeid had Hij hen bevrijd, van een nood waarin hun geroep tot Hem was opgegaan vanwege hun slavernij. Zij hadden geroepen,

en Hij verloste hen: Hij had hen geantwoord in de wolk van Zijn aanwezigheid, van waaruit Hij toornig naar hun vijanden keek - 'de geheime plaats van de donder', die zij zelf bij de Sinaï hadden gehoord. Ook bij de wateren van Meriba, waar de geslagen rots water voor hen had uitgestort, had Hij hen bewezen door een tussenkomst die hun murmureren beantwoordde met het getuigenis van blijvende liefde.

4. Dit waren de omstandigheden waaronder Hij tot hen sprak; Hij eiste slechts (wat voor hen zo gemakkelijk had moeten zijn) hun trouw aan Hem die Zijn macht over de valse goden van de naties had geopenbaard, en in zulk een volmaakte goedheid jegens henzelf. Hij herhaalt nu de essentie ervan, in een nieuwe oproep: want genade vraagt noodzakelijkerwijs om gehoorzaamheid, en zonder deze was geen zegen mogelijk. Genade was het ook van oudsher met hen geweest, totdat hun fatale zelfgenoegzaamheid hen een wettelijk verbond had doen sluiten tot hun ondergang; maar voor genade waren zij niet klaar.

Toch waren de voorwaarden alles wat de goddelijke liefde ervan kon maken: de liefde appelleerde in hen voor dat antwoord van de liefde waarvoor zij had gewrocht; en nog steeds appelleert de liefde voor datgene zonder hetwelk zij niet bevredigd kan worden. 'Hoor, o mijn volk, en ik zal u getuigen: o Israël, als gij naar Mij luistert, zal er geen vreemde god bij u zijn, noch zult gij een vreemde god aanbidden. Ik ben Jahweh, uw God, die u uit het land Egypte heeft gebracht; doe uw mond wijd open en Ik zal hem vullen'.

Hoe zalig te weten dat wij, als wij Hem slechts ons hart geven, ons kunnen verzekeren van de volle tevredenheid van Hem! 'Open uw

mond' is wat Hij ons gebiedt; en het is dus slechts gehoorzaamheid om dit te doen. Liefde zal Hem geloven, en zichzelf bevredigen aan deze gratis fontein.

Israël, helaas, viel weg, zoals de Heer hen nu herinnert: 'Mijn volk hoorde niet naar Mij, en Israël wilde niets van Mij weten.' Het was niet alleen falen: het was opstand. En de vergelding daarop kon niet anders dan volgen: 'Zo gaf Ik hen over aan de koppigheid van hun hart, en zij wandelden in hun eigen raadgevingen.' Het droevigste waaraan de mensen kunnen worden overgelaten is wat hier wordt uitgedrukt.

5. Maar nu keert Hij terug naar het verlangen van Zijn hart over hen: 'O, dat Mijn volk naar Mij zou luisteren', zegt Hij nu - 'dat Israël in Mijn wegen zou wandelen!' En dan spreekt Hij over de gezegende gevolgen. Hoe snel zouden hun vijanden verslagen worden. Jahweh, een levend hek om hen heen, zou hen ineenkrimpen voor Hem die, door hun haters te zijn, de Zijnen zouden zijn; terwijl hun tijd voor eeuwig zou zijn (vergelijk 1 Johannes 2:17). Tenslotte zou het land hun vet van het koren en honing van de rots geven, de tedere zorg van de Schepper voor het schepsel dat Hij gemaakt had.

Daar eindigt de psalm, en wij worden overgelaten aan de verzekering van de werkelijke zegen die wij verwachten van die profetische verordening waarmee hij begon. De nieuwe maan met haar terugkerende licht spreekt, zoals we gezien hebben, niet alleen van de gunst van God jegens Israël die terugkeert, maar ook van de natie die het licht terugkaatst. En dat is de methode van genade in het voortbrengen van heiligheid, liefde die liefde voortbrengt. 'God,' zegt de apostel, 'die het licht uit de duisternis heeft doen schijnen, heeft in

onze harten geschenen, om het licht van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus te laten schijnen' (2 Kor. 4:6, Gr.).

Maar er is nog een ander getuigenis van het evangelische karakter van de psalm dat in de titel te vinden is. We hebben 'op de Gittith' al gehad in die van de achtste psalm, en zagen daar reden om aan te nemen dat hij in zijn volle betekenis spreekt van de vreugde die voortkomt uit verdriet in het werk van het kruis (blz. 38, noten). Als dit zo is, is er in dit opzicht een exacte overeenstemming tussen de twee psalmen. Het verzoeningswerk wordt in geen van beide expliciet genoemd, terwijl het aan beide ten grondslag ligt; en zo vindt de genade die gezien wordt in het opnieuw verschijnen van de maan hier haar enige stabiele basis. Het is de kracht en de waarde van het bloed van het Lam waarvan de vreugde van Israëls nieuwjaarsdag getuigt. Zo kan de heerlijkheid van God weer op hen schijnen: het is in feite de 'heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus'; en de aldus bereikte verlossing is geen louter uitwendige of tijdelijke verlossing. Het is die redding tot het uiterste die elke ziel ontvangt die in haar ondergang en hulpeloosheid 'door Hem tot God' komt.

Psalm 82.

God oordelend onder de rechters.

Een psalm van Asaph.

Maar omdat God in genade terugkeert naar Israël, moet het oordeel zijn gang gaan tegen hardnekkige boosdoeners; en dat zijn (helaas)

vooral zij die de plaatsen van heerschappij en oordeel onder hen hebben ingenomen. Het omkeren van het oordeel moet met sterke hand worden gestopt, en de plaatsen van gezag moeten worden gezuiverd van hun bezoedeling door het kwaad. En daartoe moet God Zelf de rechterstoel op zich nemen en onder de mensen heersen; en dit is Hij bereid te doen, niet alleen in Israël, hoewel Hij daar begint, maar over de gehele aarde.

1. Hij staat daarom in het midden van wat Zijn eigen vergadering is, en die nu de zetel van de macht op aarde zal zijn, de vergadering van El, de Machtige, in waarheid. Hij is daar voor het oordeel onder de 'goden', een term die de Heer voor ons definieert uit deze psalm (vers 6) als 'degenen tot wie het woord van God kwam' (Joh. 10:35), - dat wil zeggen, die de opdracht hadden Hem te vertegenwoordigen - de rechters van Israël. Zij werden dus vereenzelvigd met Hem die zij vertegenwoordigden, en waren op de meest plechtige wijze verantwoordelijk om Hem ook in Zijn karakter te vertegenwoordigen, zowel in Zijn gerechtigheid als in Zijn liefde tot de mensen.

Hier is dan de grond van Zijn uitdaging aan hen, en in de eerste plaats wat betreft wat het eerste is - het fundamentele in het oordeel: het moet een rechtvaardig oordeel zijn. Hier is wat moet regeren in de manifestatie van de liefde zelf. En dus is de eerste oproep: 'Hoe lang zult gij onrechtvaardig oordelen, en de personen der goddelozen aannemen?' Hun gedrag was in flagrante tegenspraak met hun positie als vertegenwoordigers van de rechtvaardige God, bij wie 'geen aanzien des persoons' is.

2. Maar dit verzorgd zijnde, moeten zij Hem ook aan Zijn heilzame kant openbaren, in Zijn achting voor de armen, de zwakken, de

weerlozen en de verdrukten. 'Oordeel de zwakken en de vaderlozen; doe recht aan de verdrukten en de behoeftigen.' Het moet nog steeds gerechtigheid zijn; dat mag zelfs niet geschonden worden in medelijden met de armen; en er was een speciaal gebod hierover (Ex. 23:3). Toch moet zijn armoede hem tot een voorwerp van bijzondere en tedere belangstelling maken: 'Redt de zwakke en behoeftige; verlost hem uit de hand der goddelozen'.

3. Maar de toestand is duidelijk. Er is geen hart, en daarom geen kennis: 'Zij weten niet en begrijpen niet; zij zijn in duisternis, want zij zijn niet bij God en God is licht. Maar zij hebben geen licht nodig voor hun koers; hun gebrek aan kennis brengt hen niet tot staan; - 'zij wandelen in de duisternis.' Zo zijn 'alle fundamenten van de aarde' - oordeel en barmhartigheid die haar vestigen - 'weggenomen.' Er is nergens enige morele stabiliteit.

4. Zo falend in rechtvaardigheid, moeten de perverselingen ervan zelf falen en voorbijgaan. Hun positie is verheven. Zij zijn als het ware goden: kinderen van de Allerhoogste, ieder van hen. Maar dat zal geen zekerheid zijn: zij zullen vallen zoals de louter aardse vorsten die overal te vinden zijn. De beweging van de fundamenten moet - hoe weinig zij het ook geloven - ook hun eigen huis in puin brengen.

5. 5. Wie zal hen opvolgen? Is er slechts een eindeloze opeenvolging van mannen als deze? Neen, de aarde kreunt en verlangt naar God zelf. Hij moet en zal opstaan. Er is geen andere bron dan Hem; geen toevlucht voor het schepsel dan in God. 'Sta op, God, oordeel de aarde. En dat is wat er zal zijn: de aarde is van Hem, en Hij zal Zijn erfdeel nemen; niet alleen Israël, maar met Israël alle volken. Dank God, die gezegende tijd is zeker bijna aan de deuren.

Psalm 83.

Overwinning over de laatste aanval van het kwaad.

Een lied, een psalm van Asaph.

Israël is nu recht van binnen, de storm kan tegen haar tekeer gaan, maar er is geen rotte kern meer, om de boom te doen breken. Toch moet zij, maar zij zal haar bron in God vinden. De drieëntachtigste psalm sluit de reeks af met een grote confederatie van de volken die zich tegen Israëls schild werpt, om er vervolgens door in het verderf te worden gestort; en Jahweh wordt zo op de hele aarde bekend gemaakt in Zijn oppermacht.

1. In het eerste gedeelte wordt de zaak uiteengezet die de tussenkomst van God vereist. De volkeren der aarde zijn in opstand tegen Hem, en de psalmist roept Hem toe om te handelen en niet stil te zijn. Zijn vijanden zijn allemaal op dreef, en vol van verwachte triomf. Zij zijn in beweging tegen het volk van God, door wie alleen zij Hem kunnen aanvallen; maar die voor hen verborgen zijn in een veilige schuilplaats, die zij niet beseffen, - die zij zich moeten doen realiseren. Zij bedoelen niets minder dan Israël als natie van de aardbodem af te snijden en de herinnering aan hen verloren te doen gaan.

2. De geallieerde vijanden worden nu opgesomd, verenigd in een verbond tegen God zelf. Zij zijn Israëls naaste burenen, voor zover wij die kennen; en inderdaad, grotendeels hun verwanten, met Filistië en Tyrus, die aan de grenzen van hun land lagen. Slechts één macht daarbuiten wordt genoemd, die de aanval helpt en ondersteunt, in plaats van aanzet: en dat is Assyrië. Israëls vijanden zijn dus rondom

haar: Edom, Ismaël en Moab in het zuiden; Ammon en Amalek in het oosten; de Filistijnen en Tyriërs aan de westkust; en Assyrië in het noorden. Er zijn er twee niet met zekerheid bekend, - Gebal en de Hagarenen of Hagarieten. De laatste staan, in het tweede lid van het zesde vers, tegenover Ismaël in de eerste plaats, en in hetzelfde verband met Moab als Ismaël met Edom. Waren zij misschien, zoals hun naam doet vermoeden, slechts een tak van de Ismaëlieten zelf, die een soortgelijke onafhankelijkheid van de oorspronkelijke stam hadden bereikt als die welke de Amalekieten hadden ten opzichte van Edom? Dit, wat gemakkelijk denkbaar is van deze rondtrekkende volkeren, lijkt de meest waarschijnlijke veronderstelling, hoewel het slechts dat is. Gebal wordt hier alleen genoemd, als dat in Ezech. 27:9 (en dat was de zetel van de Giblieten van Jozua 13:5.) anders is.

De namen zijn, als geheel, moeilijk in verband te brengen met enige gebeurtenis uit Israëls voorbije geschiedenis, wat (als het kon worden vastgesteld) natuurlijk een toepassing op die profetische toekomst, waarmee deze psalmen zo duidelijk in verband staan, niet in de weg zou staan. Het is, zoals bekend, de gewoonste zaak, zo niet de regel, om een of andere op handen zijnde historische gebeurtenis tot tekst te maken van een voorspelling over de laatste dagen. Maar het is ook in vele opzichten moeilijk om een uitbraak van deze volkeren, waarvan de meesten al lang verdwenen zijn, in verband te brengen met Israëls profetische geschiedenis, voor zover wij die nog kunnen begrijpen. Dat er in de laatste dagen een herleving is van veel van de oude volken, en een vervanging van hen in de posities die zij vroeger innamen, is duidelijk, en is zelfs begonnen voor onze ogen vervuld te worden, zoals in het geval van de Griekse en de Italiaanse koninkrijken.

Veel van de verspreide stammen die in het algemeen onder de gemeenschappelijke naam Arabieren worden geschaard, kunnen Moabieten, Ammonieten en dergelijke zijn. Dit alles levert geen grote problemen op. Aan de andere kant, terwijl de Assyriër in Jesaja prominent aanwezig is in verband met Israëls problemen in de laatste dagen, is de lijst van de naties die met Gog tegen haar komen (zoals gegeven in Ezech. 38, 39) duidelijk anders, en ze zijn veel verder weg dan wat hier wordt opgesomd. De precieze toepassing van wat hier staat, moeten we daarom in het ongewisse laten. De dag zal het uitwijzen; want aan het feit dat het een profetie is van de laatste tijden kan geen redelijke twijfel bestaan. Maar eerder dan een aanval van verre vijanden is het een poging tot vereffening van oude rekeningen met Israël van de kant van naburige en verwante rassen. Met uitzondering van Assyrië moet Israël over al dit gebied beschikken en een dergelijke aanval van hun kant kan daar natuurlijk toe leiden.

Wat de numerieke structuur betreft, is het niet vreemd dat er (met zoveel andere onzekerheden) ruimte is voor veel onzekerheid over de betekenis ervan. Als de Hagarenen werkelijk slechts een onafhankelijk deel van Ismaël zijn, dan zijn degenen die in het tweede vers genoemd worden allemaal van Israëlitische afkomst. Het derde vers is veel twijfelachtiger, aangezien Ammon haar land uitdrukkelijk voor zich had behouden, samen met Moab en Edom. Dit is de grootste moeilijkheid; want Gebal zou wel eens het Fenicische Gebal van Ezechiël en Jozua kunnen zijn, en zou dan binnen de grenzen van Israëls oorspronkelijke erfenis liggen; en Amalek, dat tot totale uitroeijing is veroordeeld, zou haar land aan Israël verbeuren, en dus binnen haar grenzen liggen. Over Filistië en Tyrus kan geen twijfel

bestaan. Tenslotte lijkt het vierde vers geen moeilijkheden op te leveren met betrekking tot Asshur.

Edom en Moab zullen (met Ammon) verliezen wat voor hen gereserveerd was, en Israël zal ook hun gebied bezitten, dat duidelijk tot hun uiteindelijke erfdeel behoort; maar juist de hier voorspelde aanval op Israël zou, zoals eerder gezegd, een voldoende reden hiervoor zijn, en zo zou alles in harmonie zijn. Maar de uitzonderlijke plaats van Ammon in deze opsomming is een moeilijkheid met betrekking tot dit alles, waarvoor ik geen sleutel heb, en die ik als een duidelijk bezwaar moet laten rusten.

3. De confederatie loopt parallel met de overrompeling van het land door Midian in de dagen van Gideon, en met Sisera en Jabin; in de tijd van Debora. De psalmist bidt dat hun ondergang gelijk mag zijn aan die van hen, en dat hun 'gezalften', apart gezet voor een speciale plaats onder hen, gelijk mogen zijn aan de koningen die door Gideons hand vielen. Ook zij zouden zich vergrepen hebben aan de woningen van God in het land, en zich Zijn erfenis hebben toegeëigend.

4. Hij bidt dat zij, in de handen van de machtige God, mogen zijn als kaf of strooisel dat door de wind wordt omgewoeld; - dat, zoals het vuur een bos grijpt, of de vlam van de vulkaan de bergen in brand steekt, zo mag de toorn van God hen achtervolgen en Zijn aanwezigheid hen verschrikken als de adem van de orkaan. Maar -

5. Het doel is de zegening van de mens in de verheffing van God, - dat de mens zijn plaats bij God vindt. Hij moet daartoe vernederd worden, en de hoogmoed voor hem verbergen, die de uwe van God

verbergt. Ja, de vernietiging van Zijn vijanden is om Hem bekend te maken als Allerhoogste, die alleen Jahweh is, de Onveranderlijke want de Volmaakte. Zo sluiten passend de psalmen van Asaf.

Onderverdeling 2.

(Ps. 84 - 89.)

De heiligheid van God geopenbaard door Christus als Middelaar.

De tweede onderverdeling voltooit het derde boek. Het toont ons deze heiligheid van God, waarover het hele boek spreekt, als gehandhaafd in de uiteindelijke verlossing van Israël door Christus de Middelaar. Er zijn slechts zes psalmen, en deze zijn verdeeld in drie afdelingen van elk twee psalmen. Het eerste gedeelte toont ons hoe in de verlossing zelf Gods eigenschappen verenigd worden getoond (Ps. 85), waarbij de grondslag van hun zegen is dat God het aangezicht van Zijn Gezalvde aanschouwt (84:9). In het tweede wordt Christus gezien die hiervoor de plaats van de dienaar inneemt, en daarin van God als de Unieke Mens wordt bezeten; terwijl de stem van de universele lofprijzing alle bronnen van goddelijke zegen in Hem bezit. In het derde hebben we, als contrast, de vloek onder een gebroken wet, en de 'zekere barmhartigheden van David' waarvan de profeet (Jes. 55:3) en de apostel spreken (Hand. 13:34) barmhartigheden die onveranderlijk zijn, omdat ze in Christus zijn. Het detail dat we nu moeten overwegen.

Sectie 1. (Ps. 84, 85.)

Christus die de goddelijke eigenschappen verenigt in de redding van Zijn volk.

De twee psalmen van de eerste afdeling zijn beide psalmen van de zonen van Korach, waarvan we er acht hadden aan het begin van het tweede boek, de geschikte getuigen van de goddelijke genade.

Psalm 84.

Jahweh oppermachtig en voldoende voor de ziel; en Christus het fundament.

Aan de voornaamste musicus, op de Gittith: een psalm van de zonen van Korach.

Israël is nog steeds verwijderd van de voorhoven van Jahweh's huis, maar hun gezichten en hun harten zijn daarheen gericht; en als zij nog niet de zegen hebben waarnaar zij verlangen, dan hebben zij die van hen in wier hart de wegen zijn die daarheen leiden. Voor hen wordt het tranendal een plaats van bronnen, en de regen overspoelt het met zegeningen. Zij gaan van kracht tot kracht totdat zij allen eindelijk voor God in Sion verschijnen. Maar vanwaar deze zekerheid? Vanwaar dit vertrouwen van het hart in God? Hieruit blijkt dat God kijkt naar het gezicht van zijn gezalfde. Inderdaad, we kunnen niet anders dan denken, terwijl we de psalm lezen, aan Hem die de heerlijkheid die Hij bij de Vader had, had verlaten en daarnaar is teruggekeerd; hoewel hier het aardse huis van Gods rust in Israël het doel is van deze pelgrimsvoeten. Maar wat de omgeving ook moge zijn, het is God zelf die wordt gezocht, zoals door iedere ziel die door goddelijke genade is aangeraakt; en wij hebben nooit

enige moeite gehad om deze intense verlangens in christelijke taal te vertalen. De Geest van Christus ademt erin, en verenigt de harten van de Zijnen in één verlangen, ongeacht de verscheidenheid in de uitdrukking ervan.

Een ander getuigenis van wat er in deze psalm staat, vinden we in de al-haggittith van de titel; die hier, net als in de achtste en eenentachtigste psalm, spreekt van de vreugde die voortkomt uit verdriet, - nee, van de overtreffende vreugde die tot ons is gekomen uit het ene grote verdriet (zie blz. 38). Zo herkennen we opnieuw de 'Gezalfde', naar wiens aangezicht Jahweh wordt verzocht te kijken. En dit komt overeen met alles wat voorafgaat en volgt, terwijl het volheid van betekenis geeft aan veel dat anders aan bepaaldheid en eenheid van doel zou ontbreken. Deze duidelijke omlijning toont aan wanneer we de focus goed hebben afgesteld op het object voor ons.

1. De hartenkreet is naar de 'levende God' - een eenvoudige en zelfs slechte uitdrukking, zou men zeggen; want de minste waarheid om over God te beweren is dat Hij 'levend' is. Maar dit laat alleen maar zien hoe arm wij zijn, die onszelf eraan moeten herinneren dat Hij dit is. Hij, Jahweh der heerscharen, rond Wie de ontelbare krachten van het universum zich bewegen in sympathieke gehoorzaamheid; - Hij in Wie wij en al zijn schepselen, 'leven en bewegen en ons wezen hebben,' - Hijzelf leeft! Ja, wij zijn arm genoeg om er aan herinnerd te worden en er troost uit te putten. En hoe goed is het, te midden van een wereld waarin het kwaad vaak de overhand lijkt te krijgen, en wanneer Hij zwijgend en stil is, en wij roepen: 'Hoe lang nog?' maar

Hij beweegt niet, - hoe goed is het dan om onze zielen op te houden met de verzekering: 'Toch leeft God'!

De ziel weet hier ook dat deze God Eén is die de mensen nadert; ja, in de herinnering aan het verleden en in het zoete visioen van de toekomst, tabernakels onder hen. Heerlijk, inderdaad, de tabernakels van Jahweh der heerscharen! De gedachte alleen al zegt wat Hij is, - dat Hij is - hoe onuitsprekelijk! - genadig. Toch is er nu afstand, en hij die spreekt verlangt, ja, valt flauw van verlangen, om die afstand te overbruggen en bij Hem te zijn. Zijn hart en zijn vlees roepen om de levende God; het is een verlangen dat zo intens is dat het lichaam het voelt en erdoor beeft.

2. Het is een feit 'bekend in de geschiedenis, dat kleine vogels ongestoord leefden binnen de grenzen van de tempel' (Moll). Hoe passend een getuigenis voor de Maker van alles, die daar woonde! De geest van de psalmist voert hem nu daarheen, alsof hij een van die ongecontroleerde bewoners is van Jahweh's voorhoven; en de mus en de zwaluw worden beelden waardoor hij ons wil laten weten wat daar de antwoorden zijn op het verlangen van het hart dat hij heeft geuit. Hijzelf is de mus die een huis heeft gevonden, de sociale vogel die, als hij alleen op het dak van een huis wordt aangetroffen, het beeld van verlatenheid is (Ps. 102:7), maar die nu alles heeft wat het hart kan verlangen in de nabijheid van zijn Maker. Hoe heerlijk om te weten, zoals we nu weten, dat Hij, in waarheid van menselijkheid, tot ons is genaderd, om ons gezelschap te zoeken!

En dat we voor altijd bij Hem zullen zijn, in alles wat dit inhoudt! Wie zou Hem niet geven - helaas, liever nog, wie geeft Hem terecht datgene wat Hij van ons en in ons zoekt? en waarop wij niet in de

eeuwigheid moeten wachten, maar Hem nu moeten geven. 'Ik noem u geen knechten', zegt Hij, 'want de knecht weet niet wat zijn heer doet; maar Ik heb u vrienden genoemd, want alles wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, heb Ik u bekend gemaakt' (Johannes 15:15). Zijn wij hier überhaupt in getreden? Wat zou het woord van God voor ons zijn, als dat zo was! Hoe zouden de 'diepe dingen' ervan ons in verrukking brengen, als de Geest van God in ons ze uitzocht! Hoeveel van zijn diepste krochten zouden onaangeroerd blijven! En welke extatische vreugde zou er niet voor ons zijn! Welke zekerheid van geloof, van hoop, van begrip zouden we niet krijgen!

Maar de 'mus' - waarvan er twee voor een penning worden verkocht - spreekt ook van iets anders in ons dat de aanwezigheid van God zou bewerken, en dat in alle opzichten van het grootste belang is: het gevoel van kleinheid, ja, van nietigheid voor Hem. De verlaging van trots is de zekerste begeleiding en teken van nabijheid tot Hem; 'de hoogmoedigen ziet Hij van verre'.

De zwaluw is volgens de betekenis van het woord (deror) de vogel van de vrijheid. Zijn moedige, onstuimige vlucht en trekgedrag spreken daar natuurlijk van. Maar deze vrij rondvliegende vogel kan worden vastgehouden door haar genegenheid; en de 'plaats waar zij haar jongen kan leggen' eist haar effectief op. Maar het nest is hier op een plaats waar geen zwaluw het hare zou kunnen plaatsens: het geloof vindt zijn voldoening en rust in Jahweh's altaren, en deze hebben geen verbod voor haar, maar een welkom en een thuis.

Zo wordt het verband met de titel weer duidelijk, en we ontdekken hoe waarachtig het een psalm is 'op de Gittith' die hier staat. Want elk christelijk hart weet zeker wat deze altaren van het heiligdom

voor ons betekenen. Het enige doeltreffende werk waardoor wij verzoend en tot God gebracht worden, is het werk van het altaar. Het bloed gegeven op het altaar is datgene waardoor verzoening wordt gedaan voor de ziel; en zo wordt Christus gezien als het antwoord op de diepste nood die we kunnen hebben, en Degene door wie het priesterlijke reukofferaltair van ons wordt, met zijn offers van lof en van een toegewijd leven.

De blijde kreet klinkt dan: 'Jahweh der heerscharen, mijn Koning en mijn God!' Hoe zalig te weten dat dit onze God is, op de absolute, eeuwige Troon, onveranderlijk in al die eigenschappen waarop het geloof zich triomfantelijk beroept, en waarin het zich beschermt tegen alle mogelijke kwalen.

3. Het is nauwelijks een overgang naar het volgende vers, waarin het geluk van zulke bewoners van Jahweh's huis wordt voorgesteld. Hun voortdurende bezigheid is datgene wat hun gelukzaligheid bevestigt: 'zij zullen U blijven loven.' Lofprijzing is slechts een overvloeiend geluk in de ziel die zich ervan bewust is waar dit vandaan komt; en dit voortdurend is slechts een voortdurende vreugde - een voortdurende overvloeiing ervan. Zo zal de hemel zijn; en hier op aarde vinden wij het begin ervan.

4. Israël is nog niet thuis bij God; maar zij zijn op weg daarheen en ervaren reeds een geluk dat daarvan het gevolg is. De psalmist vervolgt om hierover met zekerheid te spreken. De weg met God is de weg naar God en de kracht die in Hem gevonden wordt, wordt gevonden in en voor de weg met Hem. 'Gelukkig is de man,' zegt hij, 'wiens kracht in U is; in wiens hart de wegen zijn,' - welke wegen de volgende verzen duidelijk maken: 'die door het dal van Baca gaan en

het tot een plaats van bronnen maken; ja, de vroege regen bedekt het met zegeningen. Zij gaan van kracht tot kracht; een ieder verschijnt voor God in Sion.’

De wegen van pelgrims die opgaan naar de stad van God zijn dus zeker bedoeld. Het dal van Baca is geen letterlijke plaats, maar figuurlijk, net als datgene waarover gesproken wordt. En dus, als de naam is ontleend aan de baca-struik, waaruit bij verwonding een traanachtige vloeistof komt, is er toch duidelijk een opzettelijk verband met bacah, ‘huilen’. De ‘plaats van bronnen’ en de ‘regen’ zijn natuurlijk ook een tegenstelling hiermee; en samen vormen zij zo’n beeld dat ieder van Gods pelgrims in elke bedeling zal aanspreken. Voor allen worden Zijn wonderen van genade verricht; net zoals voor allen die kracht zoeken in Hem alleen, die kracht zijn toereikendheid moet bewijzen voor alle eisen die eraan gesteld worden. Er zijn beproevingen, verdriet en vernedering; maar te midden van dit alles zijn er bronnen van overvloedige verkwikking. Hoe anders dan in een wereld van verdriet zouden wij gemeenschap kunnen hebben met de Man van smarten! Hoe zouden wij anders de volmaaktheid van Zijn weg kunnen beseffen, die ‘ons een voorbeeld heeft nagelaten, opdat wij in Zijn voetstappen zouden wandelen’? En dan, welke geestelijke veranderingen worden teweeggebracht door de directe uitstorting van de hemelse regen!

Zo ‘gaan zij van kracht tot kracht:’ in de ervaring van kracht helemaal, zelfs terwijl het ons in onszelf het bewustzijn van volmaakte zwakheid laat - en het zal, en behoort; want zo is het duidelijk dat de kracht wordt bediend, en van God is; en de tederheid van goddelijke liefde

wint voortdurend aan ons: - de kracht voor ons is ook kracht over ons.

Goddelijke genade is volledig en verzekerd: 'ieder van hen verschijnt voor God in Sion.' Hierover bestaat geen onzekerheid of dubbelzinnigheid.

5. Het laatste gedeelte toont ons nu, zoals het lijkt, een ziel die aan deze pelgrimstocht begint. Zijn gezicht is gericht op het huis van God, en hij begint met een gebed tot Hem, van wie hij zijn afhankelijkheid beseft. Hij spreekt Hem bovendien niet alleen aan als 'Jahweh, God der heerscharen', die hij nodig heeft om hem te verdedigen; maar ook als 'de God van Jakob', in het besef dat hij de genade nodig heeft die deze term uitdrukt. En nu zien we opnieuw de grond van zijn zekerheid: 'Zie,' zegt hij, 'O God, ons schild, en kijk naar het aangezicht van Uw Gezalfde.' 'De bevestiging in vers 11,' merkt Delitzsch op, 'zet het feit dat we hier een psalm hebben uit de tijd van Davids vervolging door Absalom buiten kijf. Het is duidelijk dat wanneer zijn koning zegeviert, de dichter tegelijkertijd wordt hersteld in het heiligdom.' Zelfs op deze manier is de typische betekenis niet moeilijk te onderscheiden. Hoeveel te meer als we ons de toepassing op de laatste dagen realiseren: want aan welke gezalfde naast Hem kan dan gedacht worden? Er zal dan geen koning in Israël zijn; en om, zoals sommigen doen, zo over Israël te spreken is geheel vreemd aan de Schrift. Aan de andere kant is het geen echte moeilijkheid dat de leer van de aanneming in Christus in het Oude Testament de vorm aanneemt van een gebed. Israël keek in hoop naar wat wij, meer begunstigd, zien als reeds volbracht.

Zo barst nu het hart van de psalmist opnieuw uit van verlangen naar het heiligdom waarvan hij nog afwezig is. Hij staat liever op de drempel van het huis van God, dan te wonen in de tenten - de louter tijdelijke woningen - van de goddelozen. 'Want een zon en een schild is Jahweh Elohim' - niet een zon die licht, maar die beschermt; en dit geldt zelfs voor de natuurlijke zon, op een manier die wij ons niet goed realiseren. Cholera zal de zonloze kant van een straat innemen, en de andere zal eraan ontsnappen. Maar het beeld (dat alleen hier in de Schrift voorkomt) herinnert ons noodzakelijkerwijs aan Hem in wie God zich heeft geopenbaard - in wie de heerlijkheid van het Licht een lichaam heeft bekleed, om voor ons de Lichtende kracht van de dag te worden. Wie kan hier de gedachte weerstaan dat Christus opnieuw op deze wijze voor ons wordt gebracht? Zo niet in die van de schrijver, dan toch in de gedachte van de Geest, als bewogen over Wie hij schrijft.

Natuurlijk volgt hieruit dat 'Jahweh genade en heerlijkheid geeft'; alleen als genade zou Hij heerlijkheid kunnen geven; en heerlijkheid is de kroon, niet van onze wegen, maar van Zijn wegen met ons. Toch is het voor de oprechten van hart en wandel; want genade maakt zulken: 'geen goed zal Hij onthouden aan hen die oprecht wandelen.' De conclusie mag zijn: 'Jahweh der heerscharen, gelukkig is de man die op U vertrouwt.'

Psalm 85.

'Dingen die heil vergezellen.'

Aan de voornaamste musicus: een psalm van de zonen van Korach.

Wij vinden nu in de andere psalm van dit couplet de eigenschappen van God verenigd in de verlossing van Zijn volk. Persoonlijk wordt Christus er niet in gezien, maar we weten goed dat dit alleen kan door het werk van Christus. Het is, zoals we overal zien, door het samenvoegen van de psalmen dat het volle karakter van elk ervan duidelijk wordt. Het opschrift van de psalm kan heel goed zijn, in de woorden van de brief aan de Hebreeën, 'dingen die het heil vergezellen'. De heerlijkheid van God die erin getoond wordt, is inderdaad de grote, de onuitsprekelijke zegen die zij brengt, en die haar praktische kracht is in de verzoening van de ziel met God.

1. Het verband van het eerste gedeelte met dat wat erop volgt is voor velen een moeilijkheid geweest. Hoe kan de psalmist zeggen: 'Gij hebt al Uw toorn weggenomen' en dan bijna onmiddellijk uitroepen: 'laat Uw toorn jegens ons ophouden'? Men zou hieraan kunnen ontkomen door in het eerste geval 'hadst' te zeggen in plaats van 'hast'. *

* Noot A.S. hadst = had, verleden tijd 1e persoon enkelvoud. Hast = heeft, 2e persoon enkelvoud.

Maar ik begrijp dat dit niet de echte manier is om het te begrijpen. Evenmin is het te verklaren door wat niet ongewoon is in de psalmen, namelijk dat de eerste drie verzen de volledige zegen geven, waarna de psalmist terugkeert naar het verdriet dat eraan voorafging. Ik geloof dat de ware verklaring is dat hij er eerder voor pleit dat de zegen die in feite gekomen is, mag blijven, - met het oog op de vorige seizoenen van verkwikking en bevrijding die steeds weer

voorbij waren gegaan in terugkerende somberheid en benauwdheid, - terugkerende onvrede over herhaaldelijk vertrek van God. Nu, vraagt hij, laat dit niet meer doorgaan; laat de toorn voorgoed verdwijnen, en de getoonde goedheid eindelijk blijven. En dit is een gebed dat verhoord wordt, want de gezegende tijd waarover de engel tot Daniël sprak is nu aangebroken, 'om de overtreding te beëindigen en een einde te maken aan de zonden, en verzoening te doen voor de ongerechtigheid, en eeuwige gerechtigheid in te voeren' (Dan. 9:24). Het is voor Israël, zoals in deze profetie, dat deze zegeningen nu moeten worden volbracht.

Jahweh wordt dus geprezen, omdat hij het land gunst verleent en de gevangenschap van Jakob terugbrengt. De gebruikte naam (Jakob) kan ons inderdaad herinneren aan de genade van God, maar het kan niet minder spreken van de onbetrouwbaarheid van het volk. Maar nu is hun ongerechtigheid weggedaan, hun zonde bedekt. De zegen ligt in de veranderde relatie van Jahweh Zelf, wiens toorn is geweken; een zegen, want in Zijn gunst is het leven - het eeuwige leven.

2. Hierop beroept de psalmist zich op Hem die hij erkent als de God van hun verlossing, en smeekt dat zij werkelijk tot Hem mogen terugkeren, zodat Zijn toorn ophoudt en niet meer opkomt. Zal er, zo vraagt hij, een eeuwigdurende herhaling zijn (zo lees ik het), generatie na generatie; van het oordeel dat slaapt maar met hernieuwde energie weer opkomt? Zult Gij U niet keren en ons doen herleven, zodat Uw volk door hun vreugde in U wordt behoed voor afdwaling - van de zonde die Uw toorn zo uitlokt?

3. Dan bemoedigt hij zich met de verzekering van barmhartigheid en zegen die inderdaad komen. Hij bidt dat de liefdevolle goedheid

van de Onveranderlijke hun getoond mag worden; en troost zich onmiddellijk met de overtuiging dat het inderdaad redding is die Hij hun zal schenken. Hij wacht op wat de God van macht, de Eeuwige, zal spreken, in de verwachting dat het vrede zal zijn voor Zijn volk, - voor hen die ertoe gebracht worden Zijn genade te beantwoorden, - en die hen zal beletten zich nog langer tot dwaasheid te wenden. Hij beseft dat de verlossing nabij is, met datgene wat het betekent wanneer het voor Israël volledig is volbracht, de heerlijkheid van God terugkeert naar haar oude thuis, en daar nu verblijft. Dit is in wezen ook wat verlossing betekent voor alle subjecten ervan - God niet langer op afstand, maar nabij gekomen. Niets anders dan zonde kan praktische afstand scheppen tot Hem die 'niet ver is van een ieder van ons'.

4. Het vierde deel, als zodanig, markeert wat volgt als de ervaring die goed maakt - of goed moet maken - alles wat het hart kan verlangen of denken op het gebied van zegen. Hier wordt dus allereerst die overeenstemming van de goddelijke eigenschappen getoond, die de zekerheid is van stabiliteit voor datgene waarmee zij verbonden is. Liefdevolle vriendelijkheid is de eerste en heersende, kan men zeggen, en toch zonder de eisen van de waarheid terzijde te schuiven, - liever, met volle nadruk te handhaven. Rechtvaardigheid is absoluut, en toch in volledige en liefdevolle overeenstemming met vrede jegens de mens: zij kussen elkaar. Er was duidelijk iets dat hen belemmerde en uit elkaar hield; maar het is weggenomen, en dat wat altijd in Gods hart was ten opzichte van de mensen is vrij om zich te tonen.

Wij kunnen niet anders dan hierin het werk van het kruis beseffen, hoewel de goddelijke regering ook heeft gehandeld in het oordeel

over de opstandigen en onboetvaardigen. Phinehas heeft als het ware opnieuw zijn ijverige werk gedaan, en op deze wijze verzoening gedaan voor beledigde heiligheid (Num. 25:11-13, aantekeningen). Hier is dan het fundament gelegd van blijvende zegen. Waarheid wordt gezien in de vervulling van de heerlijke belofte, zowel als in de uitvoering van het noodzakelijke oordeel. Gerechtigheid is niet alleen in overeenstemming met, maar verzekert de zegen van hen die als zondaars hun toevlucht nemen tot het offer voor de zonde.

Zo wordt het heil daadwerkelijk door hen gevonden: want hemel en aarde, God en mens, staan nu in echte en stabiele relatie en overeenstemming. Waarheid ontspringt uit de aarde, - de mens erkent God, en erkent ook zijn eigen nood en zonde; terwijl gerechtigheid - voor hem anders nog onmogelijk - uit de hemel neerdaalt: want Christus is de enige gerechtigheid voor de mens op elk moment. Zo is Israël werkelijk bekeerd en gered. Zij is met God volgens de onfeilbare voorwaarden van het nieuwe verbond; en alles is inderdaad goddelijk veilig.

Vruchtbaarheid volgt wat het land betreft. De vloek is ervan verwijderd: 'Jahweh geeft wat goed is, en ons land zal zijn groei geven.' En wegen van gerechtigheid worden gevonden onder Zijn volk, beantwoordend aan de volmaakte heerschappij van Hem die nu over hen regeert in gerechtigheid.

Sectie 2. (Ps. 86, 87.)

De Knecht en de dienaren.

In de tweede sectie is het dat Christus gezien wordt in Zijn dienaar-karakter, het Hoofd in dit opzicht en Heer van vele dienaren die

van Hem geleerd en geïnspireerd zijn om God te verheerlijken in de weg van gehoorzaamheid. Dat de geredden dienaren zijn, toont natuurlijk de heiligheid van de verlossing; terwijl de Zoon van God in dienstbaarheid boven alles staat wat God toont en verheerlijkt. Hij wordt daarin gezien in onwankelbare gerechtigheid en heerlijke heiligheid, terwijl Zijn liefde zo geleerd de meest koppige wil buigt en aan Hem onderwerpt. Het is dus geen probleem dat we hier de Knecht en de knechten hebben, hoewel er in de details van de uitwerking ervan moeilijkheden kunnen zijn, die we ter plaatse zullen moeten overwegen. Het verband van de twee psalmen die nu voor ons liggen met het derde boek als geheel, en met de onderverdeling waarin we ze vinden, is eenvoudig genoeg.

De twee psalmen van de afdeling staan (zoals zo vaak wanneer er slechts twee zijn) in contrast met elkaar, en op manieren die alleen passend kunnen worden gezien wanneer we ze afzonderlijk bekijken; maar in de eerste is het duidelijk dat we de Heer bezitten - Adonai, wat de titel van God als zodanig is; in de tweede vinden we de Dienaar zittend. In beide hebben we de Dienaar en de dienaren; in sommige zin geïdentificeerd, in andere onderscheiden, zoals natuurlijk het geval moet zijn. Deze beide, de identificatie en het onderscheid; zijn noodzakelijk om Zijn heerlijkheid, die altijd voor ons is in het woord van God, naar voren te brengen.

Psalm 86.

Adonai.

Een gebed van David.

De zesentachtigste psalm heeft echter bijzondere moeilijkheden die we nu moeten overwegen. Zoals reeds gezegd, is het thema ervan Adonai, de Heer. De weg van de dienaar is natuurlijk het bezitten van God als zodanig; en Adonai komt hier zeven keer voor, wat natuurlijk zijn betekenis moet hebben waar, zoals in de Schrift, alles betekenisvol is. De enige andere psalm waarin het even veel - en zelfs even vaak - voorkomt, is de achtenzestigste; maar daar komt 'God' zo vaak voor (dertig keer), evenals andere namen van God, zoals Almachtig, Jah, Jahweh, dat het daar niet dezelfde evenredige waarde heeft. Hier komt Jahweh vier keer voor, en God slechts vier keer; een zeer gering aantal vergeleken met de frequentie van deze namen in het algemeen.

Adonai is dan het thema van de spreker: de dienaar verkondigt zijn Heer. Maar wie is dan die knecht? Een blik op de titel lijkt ons het antwoord te geven; inderdaad, het moet, zou men zeggen, in dit opzicht enige betekenis hebben. Het is 'een gebed van David', ingebed tussen Korahitische psalmen, en de enige psalm die aan hem wordt toegeschreven in het derde boek. We denken onmiddellijk, noodzakelijkerwijs, aan Davids meer dan koninklijke antitype, en verwachten de stem van Christus in de hele psalm te vinden.

Maar hier doet zich tegelijk een grote en schijnbaar onoverkomelijke moeilijkheid voor. Het elfde vers, zoals het in het Hebreeuws staat, 'verenig mijn hart om Uw Naam te vrezen', kan nooit het gebed van onze Heer zijn geweest, ongeacht Zijn vernedering. De Septuagint, het Syrisch en de Vulgaat vervangen dit inderdaad door een andere interpunctie: 'mijn hart zal zich verheugen'; maar dit wordt in het

algemeen verworpen, en zou de moeilijkheid slechts gedeeltelijk verlichten. Het vijfde vers baseert het vertrouwen van de smekeling jegens God op Zijn 'goedheid en bereidheid tot vergeven', waarvoor de Septuagint opnieuw de vagere term 'zachtmoedig' gebruikt, maar het werkwoord in het Hebreeuws is altijd - voor zover het de Schrift betreft - 'vergeven, kwijtschelden'. Ook het vijftiende vers lijkt op een soortgelijke grond te berusten.

Het lijkt er dus op dat dit alleen indirect het 'gebed van (de antitypische) David' kan zijn - als zijnde de vrucht van Zijn werk in hen die Hij leidt op de weg waarin alleen Hijzelf volmaakt is geweest. Maar op deze manier kan de titel een noodzakelijke aanvullende uitleg bij de psalm zijn; zoals we hebben gezien dat 'op de Gittith' dat is bij de drie psalmen waaraan het voorafgaat (Ps. 8, 81, 84). Alleen zo wordt ook het verband met de volgende psalm volledig duidelijk, zoals we zullen zien.

{Er is ook een mooi verband met de tweede helft van Jesaja, waar vanaf Jes. 40 - 48 Israël wordt gezien als de Knecht, en ontrouw; dan van Jes. 49 tot 60 is Christus de volmaakte Knecht, en staat onder de last van de zonden van anderen; en tenslotte, van Jes. 61 - 66.' het overblijfsel wordt nu gezien en aanvaard als de Knechten.}

1. In het openingsdeel neemt de psalmist zijn plaats in bij Jahweh als arm en behoeftig, maar godvruchtig, niet onbewust van zijn schepselrelatie tot Hem in wie hij gelooft en die hij dient. Dit is zijn pleidooi voor hulp en behoud. Het gebrek aan originaliteit in de psalm is door velen opgemerkt. 'Bekende uitdrukkingen en zinnen uit de Wet, de Psalmen en de Profeten,' zegt Moll, 'losjes met elkaar verbonden [?], komen overal voor.' 'Maar,' voegt Delitzsch eraan toe, 'hoewel deze

psalm voor het grootste deel slechts voortstroomt in de gebedstaal die ontleend is aan vroegere perioden, is hij niet zonder onmiskenbare betekenis en schoonheid.’

Als het echter de uitdrukking is van een geloof dat, waar dan ook, de ziel in deze relatie tot God brengt als de gehoorzame dienaar van zijn wil, hoe opvallend is het dan dat het zo een harmonie is van vele stemmen en van verschillende perioden in één verbonden geheel! Het gebrek aan originaliteit is op deze manier zelf in opmerkelijke overeenstemming met wat het ons wil overbrengen. En het argument dat het niet echt een psalm van David kan zijn, omdat ‘de schrijver qua dichterlijk vermogen niet met David kan worden vergeleken’, slaat om als we denken aan de geestelijke betekenis van het harmoniseren van zulke verspreide uitingen van het volk van God door Eén - de ware David - die Zelf in Zijn volmaaktheid (‘Beginner en Voleinder van het geloof’) de hele weg heeft bewandeld! Hoe de schijnbare oneffenheden van de Schrift, wanneer wij de werkelijke betekenis ervan zien, zelf getuigen worden van haar absolute inspiratie!

2. In het tweede deel vinden we de hulp die nodig is - de opvoeding van het geloof, mogen we misschien zeggen, door voortdurende oefening. Toen God Zijn volk uit Egypte en in opleiding voor het land bracht, bracht Hij hen in de woestijn, en maakte hen aldus voor alles afhankelijk van Zichzelf; en dit is nog steeds Zijn weg; want deze dingen zijn onze typen. Zo nu met de psalmist: genade is nodig als antwoord op de roep die de hele dag tot Hem opgaat. En vreugde in Hem die men dient is datgene wat alleen kracht kan geven voor alle dagelijkse slijtage van het contact met een wereld als deze. ‘Verheugt u altijd in de Heer’ is de regel en vermaning van de apostel;

en wij, met onze ogen opgeheven naar Hem die wij zo hebben leren noemen, hebben daar inderdaad reden toe die de psalmist niet kon kennen. De weg waarop wij ons bevinden is dezelfde weg die Hij aflegde naar de troon; en op de troon is Hij die alle behoeften kent van de weg die wij afleggen.

Los daarvan, wat een troost is het om een pad te hebben waarvan we weten dat het Gods pad voor ons is, een pad dat we eenvoudigweg in gehoorzaamheid bewandelen, zodat de gevolgen allemaal van Hem zijn, en Hij daarvoor kan worden vertrouwd. Het ruigste pad, als bekend is dat het van Hem is, kan nooit een lied missen.

Maar wij zijn inderdaad broos, die het bewandelen. Hoe gezegend is het dan om onze toevlucht te nemen tot Hem die 'goed en bereid is te vergeven, en vol liefde is voor allen die Hem aanroepen!' Met deze nood kunnen we geconfronteerd worden, en (als we er geloof voor hebben) verheerlijkt worden; dat betekent een voortdurend bewijs van de levende God; en wanneer met beproeving de zekerheid toeneemt: 'Ik zal U aanroepen, want Gij zult mij antwoorden.'

3. Zo ontstaat het lied: de nood en het antwoord daarop maken beide God alleen heerlijk, en vernietigen alle andere vertrouwen, ijdel als de zinloze goden der heidenen. 'Er is niemand onder de goden zoals U, Heer, en er is niets zoals Uw werken.' Zo voorziet hij dat de wereld dit noodzakelijkerwijs moet beseffen: 'Alle volken die Gij gemaakt hebt, zullen komen en U aanbidden, Heer, en Uw Naam verheerlijken.' Dit is de ware profetie, wat de kennis van God op deze praktische wijze verzekert. De tijd heeft inderdaad lang geduurd; en nog kan het einde (zo lang na de tijd van de profet) even ver weg lijken als

ooit; en toch zal het, moet het waar zijn: de Heer zelf bespoedigt het, zoals Hij wil.

4. Nu hebben we de weg zelf met zijn beproevingen en ervaringen, waarin deze beginselen praktisch gerealiseerd worden. Allereerst de toereikendheid ervan, die alleen in God is: dit is slechts de toepassing van wat reeds gezegd is; maar het is het noodzakelijke fundament waarop alleen een leven met God kan worden gegrondvest. En onze volkomen afhankelijkheid van Hem wordt uitgedrukt in het volgende vers, waarin de psalmist met het volle doel van zijn hart om in Zijn waarheid te wandelen, belijdt dat hij niet alleen behoefte heeft aan onderricht over de weg, de enige weg die van Jahweh is, maar ook aan zijn eigen bevrijding van de zwakheid die toch zo tot afleiding leidt: 'Verenig mijn hart,' zegt hij, 'om Uw Naam te vrezen.' Dit is inderdaad wat overal het grote gebrek is onder het volk van God. Hoeveel van ons leven wordt niet besteed aan positief kwaad, maar verspild en verloren aan ontelbare kleine afleidingen die de positiviteit van hun getuigenis voor God effectief bederven!

Hoe weinigen kunnen met de apostel zeggen: 'Dit ene ding doe ik!' Wij zijn op weg - althans niet opzettelijk van de weg af - maar wij stoppen om vlinders tussen de bloemen na te jagen en maken geen serieuze vorderingen. Hoe moet Satan zich verwonderen als hij ziet hoe wij ons afkeren van de 'koninkrijken van de wereld en de heerlijkheid daarvan' als zijn verleiding wordt gerealiseerd, en ons toch met nauwelijks een gedachte overgeven aan eindeloze kleinigheden, lichter dan de distel waarvoor het kind al zijn krachten besteedt, en wij hem uitlachen. Zouden wij ons leven zorgvuldig onderzoeken met een dergelijke belangstelling, hoe zouden wij dan

de veelheid van nodeloze zorgen, van zelfbedachte plichten, van toegestane ontspanning, van 'onschuldige' kleinigheden beseffen, die ons onophoudelijk afleiden van datgene waarin alleen winst te behalen valt! Hoe weinigen zouden misschien zo'n onderzoek van de dagelijkse ongeschreven geschiedenis van hun leven onder ogen willen zien!

'We moeten niet wettig zijn': met zo'n excuus gaan we voorbij aan de 'kleine dingen' die overal onbetwist binnenkomen vanwege hun kleinheid. 'We moeten de godsdienst niet te streng maken': en zo trekken we onze wapenrusting uit op het slagveld. 'We mogen geen ziekelijk geweten hebben': en dus vergeten we onszelf te oefenen, opdat we een geweten hebben dat geen aanstoot geeft aan God en de mensen. Concentratie van het doel is wat de duivel het meest vreest voor ons als christenen, en de lucht is vol gefluisterde aannemelijkheden en slaapliedjes om ons dit te ontnemen. Zo wordt Christus zelf als 'alles' voor ons beschouwd als iets dat niet al te serieus moet worden genomen; de heerlijke zonneshijn moet worden geholpen om helderder te worden door de kaarslampen van de mensen; of zorgvuldig worden afgeschermd voor ogen die te zwak zijn om er in zijn helderheid of te voortdurend van te genieten.

Hoe volmaakt is de les hier voor ons in de woorden van de Heer over de wijnstok en het verblijf in Hem (Johannes 15)! De tak blijft zonder onderbreking in de wijnstok; een ogenblik van onderbreking zou hem fataal zijn. En 'zoals de tak geen vrucht kan dragen, tenzij hij in de wijnstok blijft, zo kunt gij evenmin,' zegt Hij, 'tenzij gij in Mij blijft.'

Maar waarvoor moeten wij dan in Hem blijven? Het hele doel van de wijnstok is vrucht; en dit is wat de wegen van de mens zouden moeten besturen. Hij snoeit spaarzaam, opdat hij vrucht zal hebben; men zou kunnen denken, als men naar hem keek, dat hij slechts een wrak maakte van de hele plant. Wat voor kwaad kan al dat hout en blad dat hij wegsnoeit? Op zichzelf niet, maar in relatie tot de vruchtdracht wel heel veel. De parasieten die haar van buitenaf vernietigen, kunnen haar niet veel meer schade berokkenen dan alleen deze vruchteloze stengels en dit uitbundige gebladerte. Zij zuigen het kostbare sap weg waarmee de vrucht moet worden gevuld en vervolmaakt; en als zij worden gespaard, zal er niet alleen minder vrucht zijn, maar (erger nog) wordt het hele karakter van wat wordt voortgebracht aangetast worden. En zo ook met het tolereren van veel dat slechts slecht is in zijn macht om de energieën die vrucht zouden moeten voortbrengen voor Hem af te trekken en te verstrooien en dat niet doen.

Het is het 'ene wat ik doe' dat als principe de hele mens kenmerkt, en hem kenmerkt als van Christus, Christus in hem verheerlijkt. Het betekent serieus 'Christus is alles.' Het verkondigt Hem als de zonneshijn van het leven, niet als schaduw; en zonneshijn is wat de vrucht nodig heeft. Het zegt dat voor de vooruitgang elk moment van het leven waardevol is, redt het leven van liefhebberijen en oppervlakkigheid, maakt Christus tot Heer, niet tot toevallige raadgever: geen wonder dat we in de psalm van de dienaar, zoals nergens anders in hen, dit gebed vinden: 'Verenig mijn hart om Uw Naam te vrezen.'

En geen wonder dat deze geest zich direct verklaart als de geest van lof die het inderdaad is: lof van het hele leven. 'Ik zal U loven, o Heer

mijn God, met mijn hele hart; en ik zal Uw Naam verheerlijken tot in eeuwigheid.’ Wie twijfelt eraan dat het leven van die man van één idee, Paulus, een zonnig leven was? Wie kan het zich veroorloven medelijden met hem te hebben vanwege zijn wisselvalligheden? Met zijn voeten vast in de stokken in de binnenste gevangenis; hij zal, juist om middernacht, zijn lof zingen voor God. Dat leven van hem begon onder de heerlijkheid van een geopende hemel, met een visioen dat alle andere helderheid buiten sloot, en voor hem in de plaats kwam van alle andere. Zo’n leven vinden we misschien in al zijn volheid nergens anders onder gewone mensen; maar we mogen het begeren, en ernaar reiken, en zien hoezeer God ons ervan wil beroven; of we onszelf niet beperken en ervan afsnijden, door de armste, droevigste, meest krankzinnige en rampzalige vorm van zelfverloochening die er te vinden is.

‘Met mijn hele hart’ en ‘voor altijd!’ Dit zijn twee dingen die zeer nauw met elkaar verbonden zijn: zoals het zaad dat zich diep in de aarde wortelt, een blijvende plant wordt. Als de hele ziel zo voor God wordt opgenomen, wordt de doornen en het onkruid geen kans gegeven om op te duiken en de eerste belofte te verstikken.

De stem van de ervaring wordt gehoord in het volgende vers: ‘Want Uw goedertierenheid is groot voor mij, en Gij hebt mijn ziel verlost uit het binnenste van Sheol’. Zo kan hij nu met vertrouwen een beroep doen op God wanneer de brutalen tegen hem opstaan en de vergadering van de geweldigen zijn ziel zoeken. ‘Zij hebben U niet,’ zegt hij, ‘voor zich gesteld;’ zo zijn zij gereed voor het Goddelijk oordeel.

5. Het laatste gedeelte toont de gronden van het vertrouwen van de ziel in God als aanwezig bij hem; die liggen allereerst in wat God zelf is, en vervolgens in de relatie die met Hem bestaat. 'Gij, Heer, zijt de Machtige, barmhartig en genadig, traag tot toorn en overvloedig in goedertierenheid en waarheid.' Dit is Gods eigen getuigenis voor Zichzelf (Ex. 34:6), bij het geven van de wet de tweede keer; maar het is het getuigenis van de genade die binnenkwam om de wet te wijzigen voor zover uitvoerbaar, terwijl het wettelijke element, dat er toch niet door kon worden gewijzigd om effectief te zijn voor de redding van de mens, wordt weggelaten. Dit toont aan hoe het geloof de vermomming waarin de liefde zich verborg, kon doordringen en haar kon vinden, zelfs onder de schaduwen van die bedeling. Hier is dan haar bron en rust.

Maar er is ook relatie, al is het nog niet de volledige vreugdevolle relatie waarin het evangelie brengt. Het is die relatie waar de hele psalm op doelt: 'Geef Uw kracht aan Uw dienaar, en red' - niet Uw zoon, maar - 'de zoon van Uw dienstmaagd.' Dit was wat de wet was, typisch, de Hagar, die hoewel slechts de voedster en onderwijzeres van de kinderen van God, hen leerde haar moeder te noemen. Maar het geloof, dat de Syrophense vrouw leerde haar argument te maken uit de term van smaad, en te pleiten voor de kruimels die zelfs de 'honden' zouden worden toegestaan, leert de spreker hier om aan te dringen op de eigenlijke dienende positie die hij had als kind van de bedeling; als het ware - door Gods aanstelling, niet de zijne. In de belijdenis van zijn hulpeloosheid kon hij terugvallen op kracht die niet de zijne was, en die vinden: natuurlijk niet om een zelfgerechtvaardigde claim goed te maken, maar juist het tegenovergestelde: 'Wend U tot mij en

wees mij genadig; geef Uw kracht aan Uw knecht en red de zoon van Uw dienstmaagd.’ Alles is volmaakte nederigheid en zelfvertrouwen.

Maar de Heer moet voor hem verschijnen en hem een teken ten goede geven. Het is een noodzakelijk gevolg van deze positie van louter dienaar, die geen absolute zekerheid van blijvende gunst heeft (zoals die van de dienaar er geen heeft, Joh. 8:35), dat iemand daarin meer afhankelijk is van duidelijke interventies en verzekeringen van een uiterlijk karakter. Ons ‘teken ten goede’ is eens en voor altijd het teken van het kruis, en daaraan herkennen wij de goddelijke gunst jegens ons, hoewel de levende God natuurlijk even volledig is als altijd. De vijanden kunnen alleen de interventies herkennen. Jahweh’s ‘hulp en troost’ zijn voor ons voorzien op een wijze die maakt dat er even onveranderlijk op vertrouwd kan worden als op de onveranderlijke natuur waarvan het de uitdrukking is.

Psalm 87.

Zijn getuigenis aan Zijn knechten.

Een psalmgezing van de zonen van Korach.

De zevenentachtigste psalm, kort als hij is, staat juist door zijn beknoptheid open voor verschillende interpretaties, en is in wezen een ‘diepe uitspraak’ - een probleem dat alleen door de geestelijke geest kan worden opgelost. Bijna elke vertaling ervan moet in meer of mindere mate het karakter van interpretatie hebben: zoals, bijvoorbeeld, als we alleen in de verzen 4 en 6 vertalen, ‘die [man],’

man staat niet in het origineel, en de meesten zouden er misschien liever 'natie' voor verstaan. Het resultaat zou zijn dat de psalm een viering wordt van de bekering van de wereld tot God: elk genoemd volk wordt toegewezen aan Sion als zijn geestelijke geboorteplaats. Evenzo zou de toeschrijving van het zevende vers aan Sion zijn. Cheyne zegt: 'Daar geboren is natuurlijk te verklaren door het bekende Joodse gezegde dat een proseliet is als een pasgeborene.' Op deze manier zou er een zeker verband zijn met het negende vers van de vorige psalm: 'alle volken die Gij gemaakt hebt, zullen komen en U aanbidden.' Maar daar zijn twee bezwaren tegen: het eerste, dat het verband hier eerder incidenteel dan essentieel lijkt; het tweede, dat er (volgens de profetiën van de genoemde periode) geen belofte is dat Babylon en Filistië zich tot God zullen bekeren; maar het omgekeerde, zoals we direct kunnen zien. We zullen de psalm echter met meer dan gewone zorg moeten opnemen.

De zeven verzen hebben een ongewone verdeling in 3. 3. 1: die echter die van de allereerste zeven in de Schrift lijkt te zijn, - de scheppingsdagen (Gen. 1 - 2:3).

1. De eerste drie verzen spreken duidelijk over Sion als het voorwerp van Jahweh's liefde, Sion zelf betekent 'vast:' en dat is wat duidelijk opvalt wat betreft de beoogde tijd. Net als Jeruzalem, dat boven is, is het de 'stad die fundamenten heeft'; en deze liggen in de heilige bergen, beelden van de vaste, blijvende heiligheid van God zelf. De fundamenten van de hemelse stad zijn als het met juwelen versierde borstschild van de hogepriester, de Urim en Thummim, de 'lichten en volmaaktheden' van Hem die het Volmaakte Licht is. De stabiliteit van de stad hangt af van het feit dat daarin alles wat God

is in heerlijkheid wordt getoond. Zij bestaat omdat Hij bestaat. Zij blijft omdat Hij blijft. Zo, op het lagere niveau, met de stad beneden. Het is de plaats van Zijn rust; en rusten kan Hij nooit, tenzij aan de eisen van Zijn natuur wordt voldaan: er is niets dat een toon van onenigheid voortbrengt. Op de heilige bergen ligt Zijn fundament.

Daar is Zijn hart vrij; en als zodanig wordt het in liefde uitgestort: 'Jahweh heeft de poorten van Sion meer lief dan alle woningen van Jakob.' Zijn liefde is actief; en deze poorten zijn het symbool van activiteit, - de plaats van in- en uitgang, - de plaats waar wijsheid roept en recht wordt bedreven, en die staat voor al haar drukke leven, - de stad zelf, als het ware. Sion, de koninklijke stad, staat in het nauwste verband met die 'woningen van Jakob', die Jahweh ook - elk van hen - liefheeft, en daarom het meest liefheeft wat hun hoogste uitdrukking is. De 'woningen van Jakob' impliceren, zoals wij weten, geen menselijke gerechtigheid maar goddelijke genade; en Sion is koninklijk in genade, zoals de achtenzeventigste psalm ons heeft gewezen (68-70). 'Glorieuze dingen' kunnen dus wel degelijk 'gesproken' worden over de 'stad van God'.

2. Het tweede gedeelte spreekt nu van een zeker getuigenis dat God geeft: 'Ik zal melding maken van Rachab (hoogmoed) en Babel (verwarring) aan hen die Mij kennen; zie Filistië en Tyrus, met Koesj; deze [man] is daar geboren.' Hier komt echter de kwestie van interpretatie aan de orde waarop eerder is geweest. Moll met anderen zou vertalen: 'als degenen die Mij kennen,' wat mag worden weergegeven; en Delitzsch merkt evenzo op dat de betekenis is 'met welk doel, of als wat deze koninkrijken, tot nu toe vijandig tegenover God en Zijn volk, zullen worden verklaard. Jahweh voltooit wat Hij

zelf tot stand heeft gebracht, doordat Hij hen publiekelijk en plechtig verklaart tot degenen die Hem kennen, d.w.z. degenen die Hem proefondervindelijk als hun God kennen. Het is dan ook duidelijk dat met 'Deze is daar geboren' ook de bekering wordt bedoeld van de andere drie volken naar wie de vinger van God wijst. ... Deze, verwijst niet naar de individuen, noch naar de som van deze naties, maar naar natie na natie; door het oog op elk afzonderlijk te richten. En 'daar', verwijst naar Sion ... naties die in Sion geboren worden. De dichter combineert hiermee niet het idee van wedergeboorte in de diepte van de nieuwtestamentische betekenis; hij bedoelt echter dat de naties in Sion een recht van burgerschap zullen verwerven als in hun tweede moederstad, dat zij daarom in ieder geval een geestelijke verandering zullen ondergaan die, vanuit het oogpunt van het Nieuwe Testament, de nieuwe geboorte uit water en Geest is.'

Dit is gelukkig geen kwestie van de gebruikte taal; en daarom zijn allen in staat hierover te beslissen door de duidelijke Schrift. Het eerste van deze naties, Rachab, is Egypte; en over Egypte heeft God inderdaad zegen voorspeld, evenals over Assyrië. Te dien dage zal er een weg zijn van Egypte naar Assyrië, en de Assyriër zal in Egypte komen, en de Egyptenaar in Assyrië, en de Egyptenaren zullen met de Assyriërs dienen. Te dien dage zal Israël de derde zijn met Egypte en met Assyrië, een zegen in het midden van het land; die Jahweh der heerscharen zal zegenen, zeggende: Gezegend zij Egypte Mijn volk, en Assyrië het werk Mijner handen, en Israël Mijn erfdeel' (Jes. 19:23-25).

Zo voorspelt de Schrift in alle duidelijkheid de zegening van Egypte; en als wij Assyrië met haar verbonden hadden gevonden, zou er

geen twijfel zijn gerezen over de geschiktheid van de uitleg die de genoemde schrijvers aan deze twee landen geven. Maar waar wij Assyrië hadden kunnen verwachten, vinden wij Babel, en aan Babel wordt een heel andere toekomst toegekend: 'Want Ik zal tegen hen opstaan, zegt Jahweh der heerscharen, en uit Babel de naam en het overblijfsel en de zoon en de neef afsnijden, zegt Jahweh. Ik zal het ook tot een bezitting maken voor de roerdomp en waterpoelen, en Ik zal het schoonvegen met de bezem der verwoesting, zegt' Jahweh der heerscharen' (Jes. 14:22-23). De bepaaldheid van de voorspelling in het ene geval toont aan dat dit in de psalm niet één is.

Filistië wordt ook bedreigd zonder inwoner vernietigd te worden (Zef. 2:5; Amos 1:8), haar land in bezit te nemen door Juda. Dit is een ander bewijs dat de psalmist niet de bekering van deze volken tot God profeteert. Deze uitlegging, die louter giswerk is en in strijd met andere geschriften, kan niet worden gehandhaafd; terwijl het op dezelfde wijze toepassen op personen uit deze volken, het van elk bijzonder belang zou ontdoen, en het aan de andere kant als profetie zou vernietigen.

Maar indien het geen profetie is, dan kan het slechts een tegenstelling zijn, die hier getrokken wordt tussen de genoemde landen en hun grote mannen, en Sion en het hare in het volgende vers; en dit is volkomen natuurlijk, na het stilstaan bij de heerlijkheid van Sion zelf. De wereld beroemt zich op haar helden, en heeft zich altijd beroemd: de roem van de mannen van Egypte en Babylon klinkt ons vandaag in de oren - van koningen, veroveraars, bouwers, die tot ons spreken in vergankelijke talen, van hun onbedekte monumenten. Het lijkt werkelijk alsof God al deze volkeren toestaat hun eigen

verhaal te vertellen over de mannen die in hen geboren zijn, en dat wij het mogen vergelijken met de stemmen van de mannen van Sion, mannen van een zwak, veracht en verstrooid volk, die ons toch op een vreemde manier ontroeren zoals geen andere dat doet. Aan de ene kant spreekt het dode verleden tot ons vanuit zijn niet afgesloten graf, een gedenkteken van onheil dat zijn eigen woorden rechtvaardigen en dat wij niet kunnen betreuren: het heeft geen recht op opstanding.

Aan de andere kant zijn er stemmen die nooit sterven, - levend en levengevend, - die niet hun eigen lof verkondigen, maar God grootheid toeschrijven, en eeuwig leven door hun eigen greep op de Eeuwige. Aan de ene kant is de stem enkelvoudig - in elk geslacht slechts één stem; een of andere koning voor wie zijn koninkrijk alleen schijnt te hebben bestaan, en die ons vertelt hoeveel hij er heeft afgeslacht, opdat hij ruimte zou hebben om in te wonen. Aan de andere kant, de stem van velen in koor, de koning van Israël met de verzamelaar van platanen, ieder heeft zijn deel in een stam die, hoewel vaak droevig, nooit disharmonisch is, en die eindigt in triomfantelijke harmonie. Aye, 'van Sion kan worden gezegd dat deze en gene in haar is geboren, en de Allerhoogste zelf heeft haar opgericht.' Hoe kan het mysterie hiervan anders verklaard worden? En het zal ten volle worden gezien in de dag waarnaar de psalm uitziet.

Maar dit is niet alles; neen, alles zou weggelaten worden, als dit als alles genomen moest worden. Jahweh's stem is nog niet rechtstreeks gehoord; en het is duidelijk dat wij nooit een volmaakte kennis van de dingen zullen krijgen, tenzij Hij ons leidt. Hij is ook Degene die 'de volkeren neerschrijft', - rekenschap aflegt van allen zonder

louter plaatselijke of nationale partijdigheid, maar in absolute rechtvaardigheid en waarheid. Het mag dan vreemd lijken dat nu wij Zijn afrekening hebben, zelfs Sions telling van haar grote mannen verdwenen is. In de hele geschiedenis lijkt er nu maar Eén Naam te zijn. Eén Persoon neemt de plaats in van elke andere. 'Jahweh telt, als Hij de volken opschrijft, dat DEZE Man daar geboren is.'

3. Een raadsel, nietwaar? Weliswaar in abrupte, raadselachtige taal, maar als een geheim dat wij verwachten te doorgronden. En plotseling barst er als uit een menigte, in liederen en met instrumenten om de melodie aan te zwengelen, een andere stem los, even raadselachtig, en toch met hetzelfde beroep op onze intelligentie, - alsof er geen mogelijkheid is om zich te vergissen in de interpretatie ervan; een stem die één en individueel is, en toch de stem van allen; een antwoord dat Jahweh's aanspraak op de Ene Man van Zijn goedkeuring herhaalt: 'Al mijn bronnen zijn in U.'

Het christelijke hart kan dit vertalen, en de christen alleen. Het is niet dat de Heer die zij gediend hebben de dienst van Zijn volk niet waardeert. Het is niet dat hun namen bij Hem vergeten kunnen worden. Maar het is de oudtestamentische versie van wat in volle werkelijkheid is uitgekomen in het evangelie van onze verlossing; - de waarheid dat, voor verlossing, het kruis van Christus ons alles moest zijn: dood en oordeel moesten hun vreselijke werk doen over onze Plaatsvervanger en Redder; en zo sprak God zich uit over de mens; zo moest Hij hem uit Zijn ogen wegdoen, opdat Hij ons barmhartigheid zou tonen. Zij die geloven zijn nu dus door het kruis 'dood met Christus' en 'begraven met Christus', zodat zij aanvaard worden in een ander die uit de dood is opgewekt, Zijn werk volbracht.

Hoe duidelijk dus, dat er maar Eén Man is, die God ziet, de volmaakte Knecht van Zijn volmaakte wil; en dat Sions grote mensen alleen zo voor God kunnen binnenkomen. Hoe goed kunnen zij zingen, en hoe zeker weten zij tot Wie zij zingen: 'Al mijn bronnen zijn in U'! De heerlijkheid van Sion, de woonplaats van God in Israël, wordt in Hem gevonden.

Zo komen de twee psalmen hier in hun plaats bij elkaar. De weg van de dienaren in de ene vindt zijn erkenning van God in de andere; en de ene volmaakte Dienaar wordt onderscheiden van, terwijl hij gezien wordt als de toereikendheid en de roem van alle andere. Zo wordt opnieuw gezien dat het verlossingswerk gericht is op heiligheid.

Sectie 3. (Ps. 88, 89.)

Realisatie: 'de heiligheid van de waarheid.'

De derde afdeling sluit dit deel, en het hele boek, door te laten zien hoe, in het werk van de verlossing; de mens wordt gerealiseerd voor wat hij is, verloren en ongedaan, en hulp alleen te vinden in een andere; overeenstemmende waarheden, waarin niettemin de gebruikelijke tegenstelling van onderwerpen in deze psalmenparen wordt gezien. De achtentachtigste is een vreselijk beeld van bijna onverlichte wanhoop. De negentachtigste is sterk en vol vertrouwen in zijn verzekering van Gods vervulling van zijn verbond met David, ook al lijken ongunstige omstandigheden daartegen te pleiten. En hierin kunnen we duidelijk een betere hoop lezen. De twee samen geven ons in wezen de les van de bedelingen - van de hele menselijke geschiedenis: het opzij zetten van alle schepselvertrouwen om dit op God alleen te stellen. En hierin wordt de ware heiliging,

de 'heiligheid der waarheid' bereikt. Zo hebben we een passend einde van het derde boek.

Psalm 88.

De uitkomst wat betreft de mens; in gerechtigheid.

Een psalmgezing van de zonen van Korach: voor de opperzangmeester; op Mahalath Leannoth.

Maskil van Heman de Ezrahiet.

De titel van de achtentachtigste psalm is merkwaardig; en de twee delen ervan zijn als tegenstrijdig aangevoerd; Heman de Ezrahiet was van de stam van Juda, en geen Korachitische Leviet. Er was echter een Leviet met de naam Heman, en er wordt beweerd dat dit dezelfde persoon is, die zijn plaats heeft gevonden door huwelijk onder de mannen van Juda. Aan de andere kant is gesuggereerd dat de psalm geschreven is 'voor de zonen van Korach', zoals wij hem kunnen lezen, hoewel hij werkelijk het werk is van een Judaïet. Zulke redeneringen tonen tenminste aan dat het onveilig is om zelfs maar een deel van een titel in een geïnspireerd boek te verwerpen, zonder duidelijk bevestigend bewijs; en dat we vrij zijn om de titel te nemen zoals hij is, en te onderzoeken wat de mogelijke betekenis ervan is.

Mahalath Leannoth betekent 'ziekte voor vernedering': een zeer geschikte en suggestieve titel, zeker. Wij hebben een dergelijke verootmoediging nodig, en daarom laat God zulk lijden toe als deze psalm laat zien, opdat er waarheid mag zijn in de innerlijke

delen voor Hem. Dan is het, samen met zijn collega, een Maskil, of 'onderricht'; behorend tot die reeks van zulke psalmen waartoe de tweeëndertigste ons inleidt. De meest noodzakelijke waarheid hier voor de 'wijze' in Israël, of waar dan ook, die die naam waardig wil zijn. En Heman was een van de bijzondere wijzen van Israël, vergeleken met Salomo (1 Koningen 4:31), en zijn naam ('trouw'), volgens de afleiding ervan, kan ons goed wijzen op zowel wijsheid als trouw aan overeenstemming, in het zetten van hun 'amen' op de uitspraken van God.

De Ezraïet is weer wat 'inheems' is, of voortkomt uit zijn geboortegrond; en de ervaring die volgt is inderdaad inheems; en natuurlijk genoeg voor mensen zoals wij; nee, wat eigen is aan het hele ras buiten het paradijs; hoewel, God zij dank, het onder ogen zien is er bevrijding van vinden; en dit verbindt nogmaals deze afsluitende psalmen.

1. Maar achttien verzen in totaal in de voor ons liggende; en toch wat een ellende zit daarin opgesloten! Niet dat God niet wordt opgezocht; want het is tot Hem dat alles wordt uitgestort. Het is wanneer wij beginnen te leven, dat de betekenis van de dood kan worden begrepen. Wie huilt, huilt tot Hem in wiens handen hij zich weet en in die van niemand anders. God is de God van zijn redding: nergens anders is redding te vinden. Hij schreeuwt hardop tot Hem om te horen; hij draagt Hem al de ellende op waarmee zijn ziel vervuld is en zich neerbuigt tot in Sheol; hij wordt al gerekend tot degenen die er naar toe gaan, neergeworpen, krachteloos en onmachtig. Neen, hij is als iemand voor wie het leven voorbij is, ontslagen, 'vrij onder de doden', als iemand die afgesneden is van Gods gedachtenis en Zijn

hulp. Niet dat hij zal zeggen: zo is het, maar zo lijkt het. En God zelf heeft dit gedaan, hem in de laagste kuil gelegd, in de vreselijke duisternis van Zijn gevangenis - in de diepte.

Ach, het is allemaal Zijn toorn: dat is de volstreckte ellende waaruit geen ontsnapping en geen verlichting mogelijk is. Hitte van woede en de overweldigende golven die golf na golf over hem heen breken: alle figuren worden gebruikt, en alle figuren schieten tekort om de vreselijke werkelijkheid over te brengen, wanneer het God is wiens toorn over ons komt. Want 'als God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn?' en omgekeerd, als Hij tegen ons is, waar is dan hulp of hoop te vinden?

2. Maar hij wendt zich tot de Hand die hem treft, - de Hand die hem heeft opgesloten in afzondering van alle anderen, als een melaatse, een gruwel voor zijn kennissen, - en hij pleit zijn ellende voor het Hart waarvan hij nog steeds weet dat het achter de Hand moet zijn: hoe het oog wegwijnt van zijn verdriet als het kijkt en niet ziet. 'Jahweh, ik heb U de hele dag aangeropen; ik heb mijn handpalmen naar U uitgestrekt.' God woont tussen de lofprijzingen van Zijn volk, te midden van de muziek van gelukkige harten die afgestemd zijn op de Zijne; zal Hij wonderen doen onder de doden? vraagt Hij: 'Zullen de schaduwen opstaan en U loven? Het is natuurlijk een Jood met zijn aardse hoop die zo spreekt: 'zal Uw liefdevolle goedheid worden verhaald in het graf? Zal dit de ervaring zijn van iemand die naar U kijkt? 'Zullen Uw wonderen bekend worden in de duisternis en Uw gerechtigheid in het land van vergetelheid?

Het is duidelijk dat dit een Jood is onder de schaduwen van een wet waarvan de dood de straf was, en afgesneden van de aardse

hoop van de natie; voor wie de dood een verwarring was, een 'land van duisternis', waarin het licht van het leven nog niet was neergedaald. Job, buiten Israël, slaakt dezelfde jammerklacht; maar de aardse beloften maakten het juist door hun helderheid alleen maar donkerder, als een evangelie buiten bereik, een bespottling van de hoop die het opwekte en verstrooide.

3. Hier keert hij zich dus naar zijn heiligdom, om slechts de sluier te vinden die niet open is, en het Ene Gezicht dat voor hem helderheid heeft verborgen. Zoals een andere lijder, maar vanuit een ander standpunt, vraagt hij 'waarom?' maar het antwoord is er niet. Hij beantwoordt het die de buitenste duisternis ingaat om die voor anderen te verdrijven, en die beweert dat het de noodzaak is van goddelijke heiligheid met betrekking tot de zonde.

4. De psalm eindigt zonder verlichting. De ervaring hier is slechts een monotonie van nood. Vanaf zijn jeugd is er niets anders geweest - een levende dood, een afleiding van verschrikkingen. Toorn over hem heen, verschrikkingen om hem heen, de ondergang van elke sociale band zelfs. Dat is de hopeloze ellende van de mens wat betreft zelfhulp, en los van een Middelaar.

Psalm 89.

Hulp in een ander.

Maskil van Ethan de Ezrahiet.

We hebben nu echter in de laatste psalm van het boek, wat in volledig contrast staat met de vorige, de genade van God zoals geopenbaard in Zijn verbond met David, waarop de zegen voor Israël als natie rust. Deze ‘zekere barmhartigheden van David’ waarnaar de apostel te Antiochië verwijst, terwijl hij Jesaja citeert (Jes. 55:3), zijn vervuld, zoals hij verklaart, in Christus, en in Christus die uit de doden is opgewekt, Zijn werk volbracht, wat ze ‘zeker’ maakt. Dat Christus de ware David is, bewijst hij, met Petrus te Jeruzalem, uit de zestiende psalm. Als David daar had gezegd: ‘Gij laat Uw vrome geen verderf zien’, had hij zelf nog zeker verderf gezien. Alleen Christus, de antitypische David, had het niet gezien. Hier is dus de ‘Vrome’ van het negentiende vers. God spreekt in de typische taal die zo voortdurend in het Oude Testament wordt gebruikt, en zo zijn de glorieuze verzekeringen die in Zijn Naam worden gegeven volledig gerechtvaardigd.

De psalm is weer een Maskil, en geen wonder; en het is de Maskil van een andere Ezrahiet, Ethan; wiens naam, geheel in overeenstemming met zijn onderwerp, ‘constant, duurzaam’ betekent. En ook hier vinden we wat ‘eigen is aan de grond’ waar het uit voortkomt, het verbond der belofte dat zich wortelt in wat God is; ‘duurzaam’, omdat Jahweh standhoudt, dezelfde gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid.’

1. De twee hoofdafdelingen staan in hun karakter sterk tegenover elkaar. De eerste gaat in op het verbond der belofte zelf, en het onschendbare karakter ervan wordt sterk benadrukt. Het tweede laat ons zien hoe de belofte desondanks lijkt te zijn mislukt; en dit, dat naar voren wordt gebracht in een plechtig beroep op God, gaat door tot wat kan worden beschouwd als het einde van de psalm;

het slotvers is de gebruikelijke lofzang op Jahweh, waarmee het derde boek eindigt. Het is echter duidelijk geschikt als dit om de derde afdeling van de psalm te zijn, en kan nauwelijks iets anders zijn dan dit; terwijl de energieke beknoptheid ervan, komende na de lange aanklacht van verdriet, het zelfs de nadruk lijkt te geven als de opstanding van het geloof, die geen argument nodig heeft, en voorafgaat aan het antwoord van Gods kant: een antwoord dat volledig wordt gegeven in het vierde boek.

(1) De eerste afdeling heeft ook twee onderverdelingen: de eerste staat stil bij Jahweh als de Maker van het verbond; noodzakelijkerwijs (omdat het een verbond van belofte is) de enige partij daarbij. Als Hij dus trouw is en tegelijkertijd almachtig, is alles veilig. Het argument is zo eenvoudig en volledig, dat niets eenvoudiger kan zijn.

(a) Dienovereenkomstig verklaart het eerste gedeelte de onaantastbaarheid van de belofte, gegrond op Jahweh's gerechtigheid. 'Ik zal eeuwig zingen,' zegt de psalmist, 'van Jahweh's liefdevolle goedheid; met mijn mond zal ik Uw trouw bekend maken tot in alle geslachten. Want ik heb gezegd: De goedertierenheid zal in eeuwigheid worden opgebouwd; in de hemelen zal uw gerechtigheid worden verheven.' Dit zegt hij met het oog op het verbond dat het volgende vers verklaart. Op aarde kan het er voor het ogenblik inderdaad op lijken dat de dingen hiermee in strijd zijn; en vanuit Joods oogpunt kan het getuigenis van vele generaties er nu tegenin lijken te gaan. De boom van Davids huis is met de grond gelijk gemaakt en Israël is een zwerver onder de volkeren. Maar de hemelen hebben voor het geloof een ander verhaal te vertellen, aangezien de Gekruisigde de Verheerlijkte is geworden; en zij zullen een wonderbaarlijk getuigenis

te geven hebben wanneer de vruchten van het kruis zullen worden gezien in de menigte van de verlost in de hemel; spoedig zullen zij worden gezien in Zijn gevolg wanneer Hij daaruit voortkomt, niet slechts Koning van Israël, maar Koning der koningen.

(b) Het verbond wordt nu bevestigd als van Jahweh's lippen: het is gezegd en gezworen. De apostel verzoekt ons in zijn brief aan de Hebreëen (Hebr. 6:16-18) de wonderlijke tederheid van Gods eed te overwegen voor mensen zoals wij. In feite is het hele idee van 'verbond' er een dat spreekt van genadige aanpassing aan onze zwakheid. Het verbond met David hier - hoewel er zeker een grotere dan David in te zien is - heeft zijn reden hierin, dat het aan David zelf wordt gegeven; en ter verzekering van anderen met hem. Wij moeten hier niet van terugkomen en, zoals zo velen hebben gedaan, een verbond in de eeuwigheid tussen de Vader en de Zoon bepleiten, alsof zulks nodig zou kunnen zijn tussen de Personen van de Godheid, één in eeuwige raad. Ondanks het feit dat dit door theologen breed wordt gedragen, is dit slechts de introductie van menselijke gedachten in een sfeer waartoe zij niet kunnen behoren.

Een dergelijk contract zou natuurlijk een verscheidenheid van gedachten impliceren waar geen enkele mogelijk is, en het onwaardige idee bevorderen dat het kruis de verzoening van de Vader met ons is, in plaats van dat Gods liefde voor de wereld wordt verklaard in de gave van zijn geliefde Zoon. Van een dergelijk gebruik van het verbond weet de Schrift niets - kan niets weten. Het verbond met David kunnen we goed genoeg begrijpen, en we zegenen God voor Zijn tederheid jegens de mensen in zo'n belofte. Een belofte aan Hem kon Christus niet nodig hebben. Maar dat belet ons geenszins in David

Degene te zien die het middelpunt is van de eeuwige doeleinden, de Ene uitdrukking en rechtvaardiging van de Goddelijke genade.

David was inderdaad de uitverkorene van God, zoals de achtenzeventigste psalm heeft benadrukt; en dit, niet zonder een zeker karakter in hem dat daar ook wordt aangewezen, ondanks zijn vreselijke mislukking. Hij is hierin slechts de schaduw van de Koning die komen zou, maar toch de schaduw. In Christus is 'David' inderdaad, in vervulling van die naam, de 'Geliefde' en 'Mijn Knecht' was door en door het karakter waarin Hij handelde, die de 'gedaante Gods' verwisselde voor deze 'gedaante' (Fil. 2). Het is op deze wijze dat God Zelf Hem aankondigt in de volste profetie over Hem die in het Oude Testament te vinden is (Jes. 52:13 - 53). En het is in die profetie zoals hier dat over Zijn 'zaad' wordt gesproken: 'Hij zal een zaad zien; Hij zal zijn dagen verlengen; en het welbehagen des Heren zal in zijn hand voorspoedig zijn.' Hier moet Zijn zaad ook 'in eeuwigheid gevestigd worden, en Zijn troon zal opgebouwd worden van geslacht tot geslacht'. Maar later in de psalm zullen we hier meer over horen.

Weer komen de hemelen binnen met hun getuigende lof, en de 'gemeente der heiligen' zou op het eerste gezicht voor een Jood onvermijdelijk de engelen zijn. Wanneer we de diepere betekenis hier in aanmerking nemen, kunnen zij in deze toepassing het 'zaad' zijn waarover gesproken is, koninklijk en hemels, die als zodanig Zijn trouw en het wonder van Zijn genade zullen verkondigen.

(c) Van hieruit wendt de psalmist zich tot de beschouwing van de heerlijkheid van God. De vraag stellen is hem beantwoorden - waar is iemand zoals Hij voor zover de oneindige ruimte zich uitstrekt?

en de zonen van de machtigen - misschien eerder van de macht (een 'meervoud van majesteit') - wie van hen is te vergelijken met Jahweh? Denk aan Hem in verband met de verzamelde wijsheid van de heiligen, Hij is slechts een voorwerp van eerbiedige vrees voor en boven hen allen. Neen, Hij is de onveranderlijke God der heerscharen, die zij allen dienen: waar kan er dan macht zijn als die van Jah? met het sterke, beslissende woord: en Zijn trouw - hier is de troost van het geheel - is rondom Hem; evenredig met het uitgaan van Zijn heerlijke macht.

(d) Van daaruit kijkt de psalmist rond op de natuur, om alles voor Hem op te eisen. De zee is het toonbeeld van ongehoorde kracht en hoogmoed; maar Hij stilt het woelen van haar woedende golven. Rachab, die naam van trots, Egypte - en hier levert de geschiedenis hem de ervaring, - lag voor Zijn macht verpletterd en als gedood; vijanden voor Hem, Hij verstrooide ze. Ook de hemelen zijn van Hem, - de aarde ja, de bewoonde wereld met alles wat de mensen tot hun schatten rekenen: het noorden met zijn duisternis en vorst; het zuiden met zijn krioelende overvloed: zij zijn van Hem als Schepper ervan. En zij juichen - Tabor en Hermon, de zichtbare typen voor de ogen van Israël - zingen van vreugde in Zijn Naam.

(e) Nadat de psalmist de hele natuur aan Zijn voeten heeft zien liggen, keert hij terug naar de aard van de goddelijke regering op aarde. De macht waarover hij sprak is de eerste essentie ervan: absolute macht is een noodzaak voor een volmaakte en universele regering. 'Een arm met macht' wordt daarom hier voorop gesteld.

Maar recht is dienst, en liefde is de geest van dienst die, om doeltreffend te zijn, onderscheidend moet zijn - rekening moet houden met alle

verschillen, alle verhoudingen. En dat is het karakter van de goddelijke heerschappij die nu wordt aangekondigd: gerechtigheid en oordeel - niet een gevoel van recht alleen, maar uitvoerend gehandhaafd zijn de basis van deze regering; terwijl liefdevolle vriendelijkheid en waarheid, in overeenkomstige activiteit, voor het aangezicht van de heerlijke Koning gaan. Als het type en de uitdrukking hiervan zal de volmaakte Knecht op de troon zitten in de dagen waarnaar al deze psalmen uitzien: al het oordeel van Hem omdat Hij de Zoon des mensen is (Johannes 5:22, 27).

En ook hierin wordt het derde kenmerk voorzien: het is een regering waarin de goddelijke Heerser Zich niet onttrekt aan Zijn volk, maar integendeel tracht gekend te worden en Zich aan hen te openbaren: het volk dat het signaalgeluid kent - de bazuïngeschal waarmee zoals in de woestijn Israël tot aandacht werd opgeroepen - zal wandelen in het licht van Zijn aangezicht. Zalig zijn zij: 'in Uw Naam zullen zij zich de hele dag verheugen en in Uw gerechtigheid zullen zij verhoogd worden.'

De kwestie dat zij zo bij God zijn, staat in het laatste vers van dit gedeelte, en wordt toegepast op Israël: 'Want Gij zijt de heerlijkheid van hun kracht' - Degene door wie zij zo groot en zo werkelijk een oorzaak van vreugde wordt 'en door Uw gunst zal onze hoorn verhoogd worden.' Israël, gelijkvormig aan de goddelijke voorwaarden van zegen, zal dit voor hen in vervulling zien gaan.

(2) Wij gaan nu kijken naar de voorwaarden van het verbond dat Jahweh, de Ware en Getrouwe en Almachtige, heeft gesloten en gezworen. En deze worden verklaard met een volheid en ernst van

details die laten zien hoezeer het hart van de goddelijke Spreker in Zijn woorden ligt.

(a) Ten eerste wordt de Machtige, op wie Jahweh hulp heeft gelegd, voor ons gebracht, en zijn macht wordt gezien als door God gegeven macht. Hij is waarachtig mens en afhankelijk, - een zaak die, wat David zelf betreft, geen argument behoeft, maar die ook waar is voor Hem die de plaats van de mens op aarde heeft ingenomen, om deze niet in louter schijn, maar in werkelijkheid vast te houden. In Hem komen de hogere en lagere koninkrijken, waarvan de boeken Samuël en Koningen ons zo prediken, samen, en de Koning zit (zoals van Salomo wordt gezegd) 'op de troon van Jahweh', maar hier als het ware Beeld én Vergegenwoordiger van Jahweh zelf. Verder gaat de psalm voor ons niet, maar hij laat ons toch toe een Figuur te zien die groter is dan die van David, Eén die David in de geest als zijn Heer beschouwt, hoewel Hij naar het vlees zijn Zoon is.

Maar het eerste vers hier toont ons, in verband met wat volgt, de werking van het hogere koninkrijk, waarover het laatste gedeelte heeft gesproken. 'Want Jahweh is ons Schild, en de Heilige van Israël is onze Koning.' De David op wie de hulp is gelegd neemt niet af - zoals menig Israëlitische koning deed - van de eenvoud hiervan. Dit was de man naar Gods eigen hart, in die zin dat hij bij al zijn falen nooit afweek van de belijdenis van God. Zijn psalmen vertellen ons wat God voor hem was. En Hij die hij in dit beeld voorstelt, is Degene die in Zijn gezegend werk God zo'n troon heeft gegeven als alleen Hij zich op aarde zou kunnen verheugen. 'Jahweh ons Schild - de Heilige': nooit hadden zulke dingen samengevoegd kunnen worden, als Hij, de Middelaar, ze niet samengevoegd had. Zo verklaart de ark

van het verbond, met haar dubbele materiaal, waarin Jahweh's wet werd bewaard en verankerd, Hem, evenals de gouden verzoendeksel, die Zijn troon was in het midden van het volk.

En kan dit niet de reden zijn voor het 'toen' van het volgende vers, dat anders zonder voldoende verband lijkt met wat eraan voorafgaat, - 'toen sprak Gij in visioen van Uw Vrome'? dat wil zeggen, als zijnde Israëls Schild en Koning, toen; toen de nood zich ontdekte, toonde Gij dat Gij erin had voorzien? Dit gold natuurlijk voor David, terwijl het geloof met zijn langere zicht veel meer kan zien. Deze titel - 'vrome' - die we al vaak zijn tegengekomen, spreekt rechtstreeks van hart voor God, het karakter dat nodig is voor iemand die voor Hem uitstapt. En zo was David in zijn tijd de 'machtige', en alleen zo kan iemand ware macht vinden. Ook hij was 'een uitverkorene uit het volk', d.w.z. uit de massa die in de ogen van de mensen niet te onderscheiden was. Onder hen werd onze gezegende Heer in genade gevonden.

Vervolgens zien we Hem als de Gezalfde - de Christus: de Geest van God is bij Hem de Zalving. Als 'dienaar' wordt Hij opnieuw gekenmerkt; want zo komt de Geest van God over Hem, opgestaan uit die Jordaan-wateren, waarin de hoorders van Johannes hun plaats hadden ingenomen, 'hun zonden belijgend' en de dood hun verschuldigd. In de dood dus; Hij (om alle gerechtigheid te vervullen) moet voor hen komen; en dus moet Hij nu gezalfd worden voor Zijn werk. De stem van de Vader verklaart Zijn vreugde over Hem; en Johannes verkondigt dan als het Lam van God, het ongeschonden Offer. Hoe perfect verenigt dit alles zich om te verkondigen wat Hij heeft gedaan!

Maar wat volgt voert ons verder naar wat nog toekomstig is - Zijn manifeste koninklijke heerlijkheid. Jahweh's hand is stevig bij Hem, Zijn arm versterkt Hem; geen vijand dwingt Hem, geen zoon van perversiteit treft Hem: Zijn tegenstanders worden neergeslagen voor Zijn aangezicht. Toch waren 'David en zijn verdrukkingen' een even waarachtig type van Hem als David in zijn heerlijkheid; en wat hier slechts in contrast met Zijn heerlijkheid lijkt, is in feite slechts de openbaring van Zijn volle heerlijkheid.

(b) We hebben nu de vestiging van Zijn macht, die eerst wordt omschreven als representatief gezag: Zijn hoorn is verheven in Jahweh's Naam, Hij is de ware Koning van Israël, die in alles handelt voor en God verheerlijkt; zodat Zijn trouw en liefdevolle goedheid altijd bij Hem zijn. Dan vult Zijn koninkrijk de volledige grenzen van Gods geschenk aan Abraham, tot aan de Zee (de Middellandse Zee) en de rivieren (de Eufraat en de Nijl). Zijn verhouding tot God is die van Zoon tot Vader, in wie zijn heiligdom van kracht, zijn macht en zijn heil is. Ja, Hij is de eerstgeboren Zoon; en zo zwelt Zijn koninkrijk aan tot een universeel rijk: Hij wordt oppermachtig over de koningen der aarde. Met Hem staat Gods verbond voor eeuwig vast, Zijn liefde is onveranderlijk met Hem. David is hier duidelijk slechts een flauw, maar waar, type van een grotere heerlijkheid.

(c) Wanneer Zijn zaad wordt beschouwd, en niet als Zichzelf, alsof er twijfel over Hem kon bestaan, - verschijnen de noodzakelijke voorwaarden van goddelijke heiligheid. Toch zal ook Zijn zaad voor eeuwig gevestigd zijn, evenals Zijn troon onveranderlijk is. Maar hier is mislukking voorzien als mogelijk, en een dergelijke gebeurtenis is voorzien. In dit geval moet heiligheid zich uiten in kastijding; het

karakter van God moet behouden blijven. Hier wordt niet Christus bedoeld, maar Davids nageslacht in het algemeen, dat ondanks zijn ontrouw de troon zal behouden. In feite zal er in de duizendjarige dagen een 'vorst' in Israël zijn, waarover Ezechiël spreekt, die ongetwijfeld uit Davids zaad zal zijn; want het huis van David wordt duidelijk genoemd om in die tijd gezegend te worden (Zach. 12:7-8, 10, 12). Dat hij alleen vorst is, komt natuurlijk doordat hij slechts de ondervorst is van de werkelijke en heerlijke Koning.

(d) Maar bij Christus, de ware David, kan er geen falen zijn - geen verbondsbreuk dus bij Hem. Hier wordt de heiligheid zelf namens Hem verpand, want daarmee heeft God Hem gezworen; en Hij kan die niet herroepen.

(e) De belofte aan het zaad wordt daarom herhaald, en de stabiliteit van Zijn troon opnieuw positief verzekerd; de gemaakte vergelijkingen brengen onze gedachten als christenen natuurlijk naar de hemelen waartoe die troon behoort, en waar ook een heerlijke vervulling van dit zaad zal worden gevonden in de dagen waarnaar dit alles vooruit wijst, wanneer de tronen rond de Troon zullen worden gevuld met een gezelschap dat Johannes in de Geest voor ons voorziet en afbeeldt; - een gezelschap dat hun kronen aan de voeten van het Lam zal werpen en zal roepen: 'Gij zijt waardig, want Gij hebt ons uit alle geslachten, talen, volken en naties tot God verlost en ons voor onze God tot koningen en priesters gemaakt; en wij zullen over de aarde heersen.'

Lijkt er in de gebruikte symbolen niet zelfs een verwijzing te liggen naar het koninkrijk van Christus in zijn volle zonachtige heerlijkheid, zoals Hij het voorstelt, en dan in die kleinere planetaire tronen rond

de troon, waar het licht slechts weerkaatst wordt, zoals dat van de maan, en waar toch ook stabiliteit verzekerd is? zoals over Israëls zegen in die dag wordt gezegd: 'Uw zon zal niet meer ondergaan, noch zal uw maan zich terugtrekken; want Jahweh zal uw eeuwig Licht zijn, en de dagen van uw rouw zullen geëindigd zijn' (Jes. 60:20).

Hier, duidelijk, de zon die stabiel is, vestigt de maan; die zoals zij zonder hem niet kan schijnen, met hem niet anders kan schijnen.

2. We worden nu echter plotseling ondergedompeld in een duisternis die zo extreem is, dat juist de helderheid ervoor er nog intenser door schijnt te worden. Natuurlijk is het ongelof; want er is geen duisternis als deze, dan door ongelof. Natuurlijk is de wereld altijd een donkere plaats, waarop het Ene Licht zelf schijnt zonder het te verlichten, zoals gezegd wordt: 'het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen.' Maar ook dat is de duisternis van het ongelof, en het is maar al te gemakkelijk zo te verklaren.

Maar hier hebben we te zien, niet de duisternis van de wereld, maar van hen die niet van de wereld zijn, niet van de duisternis, - het ongelof van de gelovigen, wat niets anders zo schrijnend kan zijn, - zo vernederend om te beseffen. Niet dat het niet genoeg argumenten had, ongetwijfeld: argumenten die in tegenspraak zijn met wat eerste beginselen zijn, - voor hem die überhaupt in God gelooft, niet om over te twisten, maar om als vanzelfsprekend te ontvangen. Het was slechts een vraag over God, vermaakt als een vraag, die het paradijs zelf verduisterde voor onze eerste ouders; en toen hadden ook zij in het paradijs zelfs argumenten. Waarom überhaupt een verboden boom? Waarom de kennis van goed en kwaad verboden? Waarom

verboden te zijn als God in het kennen hiervan? Zo werd de duivel de vertrouwde leraar van de mens, en is dat sindsdien gebleven.

Argumenten, die beginnen met een vermoeden, dat 'het vlees maakt waar het zich mee voed', argumenten die voortkomen uit een wereld die uit koers is, en die vergeten wat haar uit koers heeft gebracht, en die in het beste geval eerlijk bedoeld zijn om te bewijzen of de mens gevallen is of God! Ach, hoe worden de ogen gewist door het eenvoudige besef van wat zo duidelijk is, dat 'God geen mens is, dat Hij liegt, noch de zoon des mensen, dat Hij berouw heeft'; en dat 'wolken en duisternis rondom Hem zijn' is niet de eerste stap in het bewijs dat 'God licht is'.

Hoe vreemd, misschien, om dit soort argumenten te vinden in een geïnspireerde psalm! maar hoe goed dat God zo heeft toegestaan dat al het conflict en de tegenstrijdigheid die in de harten van Zijn volk kunnen zijn, naar buiten komen, als het ware met een vreemde, onbewuste eenvoud, en voor Hem worden uitgestort; die in de serene heerlijkheid van Zijn aanwezigheid, niet zozeer de argumenten ontmoet, als wel schijnt in Zijn eigen zaligheid, en zij zijn verdwenen, als een droom bij het ontwaken. Job-achtig, onze ogen zien Hem de Onberouwvolle, en wij zijn het die onszelf verafschuwen, en ons bekeren in stof en as. Zo is het ook hier: het ongeloof wordt hier uitgestort, - lijkt geen antwoord te vinden, gaat voorbij en is weg, en in één enkele, vreugdevolle uitbarsting aan het eind leren we dat het weg is. Geen enkel argument is er, maar de zoete verrukking die alles zegt - 'Gezegend zij Jahweh in eeuwigheid! Amen en Amen.'

Maar we moeten de vreemde donkere weg gaan die ons daarheen leidt.

(a, b) ‘En Gij hebt verworpen en verstoten: Gij zijt overgelopen van toorn tegen Uw gezalfde. Gij hebt het verbond van Uw knecht ongeldig gemaakt: Gij hebt zijn kroon aan de grond ontheiligd.’ Absaloms rebellie zou de aanleiding kunnen zijn voor een dergelijke klacht; maar voor de volle betekenis moeten we verder gaan dan dit. Davids zaad is blijkbaar al lang terzijde geschoven, en de aardse troon heeft geen huurder gehad; het zou kunnen lijken alsof die er nooit meer zou komen. Zo hebben christenen zelf, die beter zouden moeten weten, een beroep gedaan op Christus die op de hemelse troon zit, alsof dat de vervulling van het verbond hier was. Maar Davids troon is niet de troon van de hemel; en de grotere heerlijkheid kan toch niet, als die, de mindere omvatten. De zonde van de mens is hier binnengekomen om een zegen te onderbreken en uit te stellen die hij, door de onveranderlijke genade van God, niet opzij kan zetten, en de goddelijke verklaring heeft al voorzien in het begrip van de huidige opschorting van de belofte, hoewel het uitstel lang is. Ondertussen heeft de totale ineenstorting van de natie de leemte veroorzaakt in de vervulling van de oudtestamentische profetie, die God heeft opgevuld met nieuwtestamentische zegen en veel ruimere en vollediger genade.

(c) Wat hier volgt is het beeld van een ruïne die ons allen bekend is. Alleen is het geen argument tegen Gods trouw, maar een illustratie ervan. In het naderende einde zal het overblijfsel van het Joodse volk ongetwijfeld de woorden die de Geest van God in deze psalm voor hen heeft voorbereid, opnemen en tot God smeken. Hun vluchtige generaties die weggaan in Sheol zonder macht om daaruit te herstellen, en onder de toorn van God tegen de zonde; worden voor Hem gesteld, om in hun nood en hopeloosheid te pleiten, behalve

door Hem; de vernieuwing van die liefdevolle goedertierenheden die aan David gezworen zijn in Zijn waarheid. Ook zij, Zijn dienaren, hoewel onder de smaad van alle naties rondom, zullen zij niet herinnerd worden door die heilige maar genadige regering - de smaad waaronder zij nu liggen is ook de smaad van Christus Zelf? Zo zal het noodzakelijk zijn wanneer de antichrist de menigte meesleept met de 'sterke waan' waarin het afvallige christendom en het afvallige Israël tot een gemeenschappelijk einde zullen komen. Hier zal in feite de grens van Gods geduld worden bereikt, en in hun extremiteit zal de ware Jozef, de verworpene van Zijn broeders, aan hen bekend worden gemaakt als hun Bevrijder.

3. Maar daarvan is hier niets te zien. Alleen het pleiten op het verbond, Davids verbond, die zekere barmhartigheden,' waarvan de vervulling voor hen zo lang is uitgesteld. In plaats van die vervulling is hier, zoals reeds gezegd, de uitbarsting van vreugde en lof waarmee nu het boek eindigt. Jahweh! Gezegend zij Hij voor altijd! Ook al lijkt op aarde alles nog in tegenspraak met de belofte en trouw van God, - Jahweh is Hij, de Verbonds-God, - de Onveranderlijke. Niet alleen wanneer we zien, maar ook wanneer we niet zien, laten we Zijn Naam zegenen. Het geloof is waar wij niet zien: hier is zijn glorie aan God en zijn overwinning; want zegevierend is het en moet het zijn: roep het in het aangezicht van al zijn vijanden,

'Gezegend zij Jahweh voor altijd! Amen; en Amen.'

Boek 4. (Psalmen 90 - 106.)

De mislukte eerste mens vervangen door de tweede, en de wereld gevestigd onder Zijn hand.

Het vierde boek van de Psalmen komt op deze manier overeen met het boek Numeri; en het opent duidelijk met een stam uit de woestijn, een gebed van Israëls goddelijk aangestelde leider, en waarin de klaagzang wordt gehoord over het geslacht dat daar sterft, maar uitgebreid en voor ons uitgelegd als een brede algemene les over de toestand van de mens; triest genoeg, maar zeer nuttig om te leren. Van dit uitgangspunt gaat het echter naar heel andere thema's. De mislukte mens houdt ons niet bezig, zoals hij niet doet waar zijn oordeel juist is gerealiseerd, maar een Ander verdringt hem, en de resultaten beginnen ons vanaf de volgende psalm voor te stellen. De aarde heeft een nieuwe Adam gevonden, in heerlijk contrast met de eerste; en, in Zijn hand gesteld, barst zij uit in de blijde lente van de eeuwige zomer. De mens is hersteld tot God, en de band die hem verbindt is er een die nu niet meer verbroken kan worden.

Op de mooiste manier wordt ons deze bemiddelende band voorgehouden. In de eerste onderverdeling van het boek is het zijn geestelijke volmaaktheid; blijvend in Hem van wie alle anderen zijn afgeweken, en dit brengt voor Hem de Schepper binnen, en maakt de hele natuur aan Hem onderworpen; die zo in sabbatsvreugde komt en gevestigd is in haar nieuwe Hoofd: 'ook de wereld is gevestigd dat zij niet kan worden bewogen.'

Zo is de breuk met God opgeheven, in de tweede verdeling komt Jahweh, verbannen door de zonde van de mens, terug om haar met zegen te vervullen. Hij regeert glorieus, te midden van universele blijdschap.

Maar dit is duidelijk nog niet het volledige beeld; en daarom beginnen we opnieuw in de derde onderverdeling van het boek. Hier wordt in de eerste psalm (de 101e) de Heerser over de aarde voor God gezien en het karakter van Zijn rechtvaardige heerschappij. Maar waar is Hij te vinden? In de volgende psalm wordt de tijd van zegening gezien als nabij, Jahweh klaar om te verschijnen in heerlijkheid, en Sion op te bouwen; en Zijn doeleinden van zegen voor de aarde uit te voeren. Maar hij die dit alles ziet, en met zijn hart er vol van is, is zelf onder de hand van God, nee, Zijn toorn. Zijn dagen worden verkort, en (geheel naar de wijze van de negentigste psalm waarmee wij begonnen) stelt hij zijn korte jaren die ten einde lopen tegenover de eeuwigheid van God. Hij lijkt zelf betrokken bij de ondergang van de oude schepping; en, als Hij de Koning van Sion is; met geen hoop om die plaats te vervullen. Zijn stem eindigt met dit beroep op de Eeuwige. We wachten op het antwoord: een verbazingwekkend antwoord is het. Deze lijdende, stervende Mens is zelf de Eeuwige: God en mens zijn één in Hem; heel de schepping is in Zijn hand, en de kinderen van Zijn knechten dienen Hem in al hun geslachten.

Zo volgt de 103e psalm met zijn lied van vergeving en verlossing; de barmhartigheid van Jahweh is van eeuw tot eeuw over hen die Hem vrezen; en de volgende psalm viert Hem ook als Schepper. De laatste twee psalmen van het boek sluiten het af met Israëls lof en oprechte belijdenis van hun verleden, dat nu is opgeruimd.

Onderverdeling 1. (Ps. 90 - 93.)

Christus de verbindende schakel tussen Schepper en schepping.

De eerste onderverdeling is al voldoende gekarakteriseerd. Christus wordt hier gezien als de volmaakte en ongevallen Mens; de verbindende band van Schepper en schepping. Hierin hebben we de persoonlijke band; de tweede is de feitelijke verlossing van de aarde door Jahweh die weer terugkomt, de vernieuwing van de relatie aldus met haar, en op een meer manifeste en glorieuze wijze dan ooit.

Psalm 90.

De eerste mens.

Een gebed van Mozes, de man van God.

De aanhef hiervan is noodzakelijkerwijs het beeld van de mens als van God afgevallen - de eerste mens; zoals Adams zaad met recht genoemd kan worden, als Christus in zijn tijd slechts een Tweede is. De geschiedenis van de wereld heeft deze val ten volle bewezen, en het feit dat de dood over het hele ras is gekomen, heeft Gods zegel erop gezet. Het is dit laatste waar Mozes natuurlijk bij stilstaat als het meest beknopte en duidelijke argument. Het is ook wat de

wet proefondervindelijk en overtuigend heeft aangetoond door te zeggen: 'De mens die deze dingen doet, zal daarin leven' en 'de ziel die zondigt, zal sterven'. De huidige opvattingen over de wet hebben dit alles uit het veld van praktische observatie en algemene kennis verwijderd naar de ongeziene toekomst, zodat de mensen erover kunnen dromen en speculeren zoals zij willen. Het is Gods bedoeling dat het een huidige, definitieve zekerheid is, dat 'uit de daden der wet geen vlees gerechtvaardigd zal worden.' Juist de doeltreffendheid waarmee het dit geeft, is door de vreemde perversie van het ongeloof tot een argument gemaakt tegen het hebben van een betekenis die te duidelijk is om de juiste te zijn!

1. Maar als de dood datgene is wat door de zonde is binnengekomen, dan is het leven - onsterfelijk bestaan hier - het alternatief; en daarvoor is de mens oorspronkelijk geschapen. Het was noodzakelijkerwijs afhankelijk van zijn voortbestaan bij God in de oprechtheid die hij in het begin had. Afhankelijk was hij, en moet hij blijven; want zonder dit is geen scheepsel-zegening mogelijk. 'In God leven en bewegen wij en hebben wij ons wezen', en de erkenning daarvan is voor ons oprechtheid. Dit is de sleutel tot de verklaring waarmee de psalm hier begint.

'Heer, Gij zijt voor ons een woonplaats geweest, in alle geslachten': niet, zoals in de gewone versie; 'onze woonplaats'; want helaas heeft de mens geen profijt gehad van datgene wat God altijd voor hem open heeft gehouden. Het paradijs is weliswaar van de aarde verdwenen, maar de deur van het Vaderhuis, die hij heeft verlaten - want God is natuurlijk de 'Vader der geesten', 'wij zijn ook zijn nageslacht' (Hebr. 12:9; Hand. 17:28) - is nooit tegen hem gesloten. 'De Heer' - hier

niet Jahweh, maar de Heerser over de aarde en de mensen - is altijd de Heer van het leven en Hij is de Machtige en Eeuwige: 'Voordat de bergen werden voortgebracht, of Gij de aarde en de wereld gevormd hadt, en van tijd tot tijd, zijt Gij, o Machtige' (El). Hier is dan een overvloedige bron, de Fontein des levens die altijd openstaat; de band met de eeuwigheid in de Eeuwige God Zelf, nooit ver verwijderd van Zijn schepselen. Wat heeft het de mens opgeleverd? Wat heeft hij er tenslotte aan gehad?

2. Het antwoord is duidelijk: het is geen kwestie van speculatie. Eens, en slechts eenmaal, in de dagen vóór de zondvloed, heeft een mens 365 jaar met God geleefd, en is daarna, zonder de dood te zien, naar de hemel overgebracht om daar met Hem te wandelen. Dat leven van Henoch, waarop de schaduw van de dood nooit was gevallen, zou kunnen volstaan om de mogelijkheid aan te tonen. Praktisch gezien zou het weggelaten kunnen worden in zo'n schatting als deze: het antwoord blijft werkelijk onaangetast, of wordt alleen maar plechtiger door die mogelijkheid waarvan niet is afgeweken: Gij doet de broze mens (Enosh) terugkeren tot stof en zegt: Keer terug, gij mensenkinderen.' Dus moest God beslissen. Het was Zijn wil, maar niet van Zijn wil. En er bleef slechts als contrast met Zijn zwakke schepselen, die eeuwigheid van Hem waarin zij niet binnentraden: de duizend jaren die zelfs het leven van een Methusalem te boven gingen, in Zijn ogen als slechts de herinnering aan het verleden van gisteren 'en in zijn duisternis van schaduw, slechts 'als een wacht in de nacht.'

Maar hoe kort ook, er ligt een lange les in die korthed, en in dat schaduwleven, die van God is. De psalmist overpeinst het voor Zijn

aangezicht, en kan het niet loslaten. ‘Gij voert hen weg als met een vloed’ - ‘voert hen weg’, letterlijk - ongetwijfeld denkt hij aan de zondvloed: duidelijk oordeel, en toch veralgemeend hier, als het lot van een ieder, al gaat hij alleen. ‘Zij slapen’: wat voor de verkwikking van de mens bestemd is, is weliswaar een teken van zijn zwakheid en afhankelijkheid, maar slechts een bijkomstigheid, en wordt als het ware het geheel. Zij zelf zijn dat - een slaap zonder ontwaken!

De beelden van de natuur waarover hij ooit heer was, ja, van het gras onder zijn voeten, worden beelden waarin hij zichzelf kan zien. nu gelijkgesteld aan de algemene toestand van dat wat alleen zijn koninkrijk was. en aan hem onderworpen. Zoals gras dat opgroeit: ‘s morgens bloeit het en groeit het op, ‘s avonds wordt het omgehakt en verdort het.’

3. Dit is dus overduidelijk de toestand van de mens: te duidelijk, zou men kunnen denken, om het commentaar nodig te hebben. Maar dit is nog niet afgelopen; en de reden ervan wordt nu besproken; en aan God toegeschreven. De oorzaak ervan is Zijn toorn, die ons verteert, Zijn hete toorn, die ons benauwt. Maar waarom zo’n toorn? Ah, het is niet de onredelijke gloed van passie; maar een onderscheidend oordeel dat de dingen weegt in de eerlijkste balans. ‘Gij hebt onze ongerechtigheden voor U gesteld;’ en, met kennis waaraan niets kan ontsnappen, ‘onze geheime zonden in het licht van Uw aangezicht.’ Dus in het volle besef van wat hier is - ‘al onze dagen gaan voorbij in Uw overvloeiende toorn:’ over ons met die gestage volharding waaronder een Job zou kunnen pleiten: ‘Hoe lang kijkt Gij niet van mij weg?’ en de psalmist: ‘Kijk van mij weg, opdat ik kracht krijg.’

‘Wij brengen onze dagen door als een gedachte’: misschien eerder ‘een kreun’.

Dan komt de herhaalde verklaring van de ijdelheid van de mens, de ervaring, nu gekrompen van bijna duizend tot zeventig of tachtig jaar, waarin de trots van de mens, als het zo lang duurt, in barensnood uitgaat. Spoedig afgesneden inderdaad, vliegen we weg.

4. Maar deze ervaring heeft dus een praktisch nut, waaraan de rest van de psalm is gewijd en hier gaat hij van beschouwing en belijdenis over in gebed. ‘Wie kent,’ vraagt de psalmist, ‘de kracht van Uw toorn?’ Men zou kunnen denken dat Hij die zwaar op de mens heeft gedrukt, maar hoe zou Hij minder kunnen doen? Kijk immers naar de dwaasheid die in het hart van de mens besloten ligt! Hij streeft er alleen maar naar om gedachten uit te bannen, ‘de tijd te doden’, overtuiging weg te stoppen; het werk van Satan zo volledig mogelijk voor hem te doen. En toch kan geen enkele gedachte de waarheid van Gods toorn tegen de zonde overtreffen: naar Uw vrees is Uw overvloeiende toorn.’

Laat ons dan de werkelijkheid niet schuwen, vraagt hij: laat ons er voordeel uit halen: ‘Laat ons onze dagen tellen, opdat wij een hart van wijsheid verkrijgen.’ Hier is het ‘begin van de wijsheid’, want hier is de ‘vreze des Heren’, die dat is. Hier vindt de ziel de behoefte die zij aan Hem heeft, wendt zich tot Hem, zoekt dat Hij zich tot haar wendt; en zo zegt de psalmist: ‘Keer terug; Jahweh’ - nu niet gewoon ‘Heer’, maar de dichtere naam van verbondsgoedheid, - ‘en laat het U berouwen over Uw knechten.’ Want zodra de mens zich bekeert, heeft God verklaard dat Hij berouw zal hebben over het kwaad dat Hij hen dacht aan te doen (Jer. 18:8); en het verhaal van

Jona en Nineve is een kostbare illustratie van Zijn barmhertigheden op deze wijze.

Maar Zijn oordeel afwenden is betrekkelijk weinig. Het werkelijk aangeraakte hart verlangt naar Zichzelf. Hoe kan een scheepsel tevreden zijn zonder zijn Schepper? 'Verzadig ons met Uw goedertierenheid in de morgen, opdat wij zingen van vreugde en blij zijn al onze dagen.' Deze vreugde in God, hoe zelden wordt ze op deze manier gevonden! Onze dagen zijn over het algemeen veel soberder gekleed dan hieruit blijkt. En toch is dit niet minder dan wij allen kunnen en moeten bezitten. Neen, de ziel die door God wordt onderwezen in Zijn wonderlijke wegen van genade, eist zelfs compensatie voor de verdrukking die zij eerder heeft gekend. 'Maak ons blij naar de dagen dat Gij ons verdrukt hebt, en naar de jaren waarin wij kwaad gezien hebben.' Denk aan compensatie van een rechter voor een rechtvaardig oordeel! Maar het is eerder het hart van een Vader dat zich vrij laat zien in het afvegen van de tranen die voor een tijd heilzaam waren. Het was een discipline waarvan hij bidt dat ze nu effectief mag zijn, het 'werk mag verschijnen' en Zijn 'heerlijkheid' mag schijnen nadat de storm voorbij is, en zelfs 'op de kinderen' daarna.

Het laatste vers sluit af met de bede om volkomen zegen, 'de schoonheid van Jahweh, onze God, over ons,' ja, 'het werk van onze handen' ook gevestigd. En dit zegt hij met nadruk: want 'wie zijn woord bewaart, in hem is waarlijk de liefde Gods volmaakt' (1 Johannes 2:5). De heerlijkheid van God wordt inderdaad bereikt doordat Hij niet alleen een vrije weg voor Zijn liefde vindt om zich te tonen, maar ook vrucht van het verzoende hart, waarop Hij het zegel van Zijn eigen goedkeuring kan zetten.

Psalm 91.

De tweede mens.

Zo is de ondergang van de mens gezien; en het is volkomen. Als een wezen dat gemaakt is voor een afhankelijk leven van onsterfelijke zegen, heeft hij gefaald dit te handhaven; en de dood is het zegel van veroordeling; zijn wegnemen van de aarde waarin hij geplaatst was. Wat op de dood volgt komt niet in beeld, want dat staat niet ter discussie. Het is de dood zelf die zo'n volledige verzekering is dat God het schepsel dat Hij gemaakt heeft, geoordeeld en terzijde geschoven heeft. Zo heeft hij God als zijn woonplaats verloren; en al neemt hij de les van zijn oordeel ter harte, en kijkt hij met verlangen van hart terug naar de plaats waar hij gevallen is; de weg is nog niet gevonden waardoor hij daarin zal worden hersteld.

Dit is wat de eenennegentigste psalm voor ons begint te openen. Het geheel wordt er geenszins in verteld; maar er wordt een begin gemaakt, en wel met datgene wat het eerst en het meest centraal staat. We leren hier van een Tweede Mens - niet zo genoemd, inderdaad, maar zeer duidelijk in tegenstelling tot de universele toestand van de mensen zoals die ons in de vorige psalm is getoond, en met opzet in dit karakter voor ons neergezet. Het is Iemand die 'Jahweh, zelfs de Allerhoogste, tot zijn woonplaats heeft gemaakt,' en die terecht aanspraak kan maken op alle gevolgen daarvan. Geen plaag kan bij Hem in de buurt komen; geen macht van de vijand overwint tegen Hem; de hemel voorziet Hem van een waakzaam en krachtig escorte; de hele natuur is in overeenstemming met Hem: zo is er een Man die

inderdaad het recht heeft een ‘Tweede Mens’ genoemd te worden, hoewel er nog maar een deel van de waarheid over Hem is verteld.

1. Allereerst wordt het principe van eeuwigheid in leven en zegen vermeld, en wel in bewoordingen die rechtstreeks verwijzen naar de vorige psalm. ‘Wie in de verborgenheid van de Allerhoogste blijft, zal onder de schaduw van de Almachtige vertoeven.’ Dat wil zeggen, de bescherming van Hem die almachtig is om te beschermen is verzekerd aan de man die verblijft in het geheim - of ‘woont in het geheim’ - van de Allerhoogste: de God die Zijn plaats zal innemen als die, in die duizendjarige tijden die voor de aarde zullen aanbreken, - Koning der koningen en Heer der heren.

Kennelijk is dit de ‘Heer’ van de vorige psalm, die een ‘woonplaats voor ons is geweest in alle geslachten’; en, even duidelijk, is deze ‘woonplaats’ diezelfde ‘verborgenheid’, ‘of geheime plaats’ - van de Allerhoogste, waarvan het ons is gebleken dat zij zo is geworden: de mens is buiten de kennis ervan gevallen, en heeft de daaruit voortvloeiende zegen verloren.

Toen God verscheen aan de man die Israël uit Egypte moest brengen, en hem daartoe zijn opdracht gaf, wilde Mozes weten met welke naam hij God aan hen moest verkondigen. En de Naam van God is tegenwoordig voor velen verborgen door een grotere verwarring dan die welke te Babel begon. De dag moet nog komen dat op de hele aarde ‘er één Jahweh zal zijn en zijn naam één’ (Zach. 14:9). Maar deze vele namen openbaren slechts de praktische vervreemding van de mensen van Hem wiens karakter Zijn Naam openbaart. Er kan natuurlijk weinig hoop zijn voor een schepsel dat zelfs de naam van

zijn God van zich laat afglijden! Maar wie verblijft in de geheime plaats van de Allerhoogste? Het antwoord hebben we al gehad.

Maar in het volgende vers klinkt een antwoord, dat in eerste instantie misschien niet zo duidelijk op de Spreker lijkt te wijzen als het later blijkt te zijn: 'Ik zal van Jahweh zeggen,' antwoordt hij, 'Hij is mijn Toevlucht en Burcht, mijn God: Ik vertrouw op Hem.' Het geloof in alle tijden zou in soortgelijke bewoordingen hebben geantwoord, zou men kunnen zeggen; en dit is waar. De Geest van Christus heeft in al Zijn volk inderdaad de taal van Christus gebruikt, en natuurlijk waarachtig; maar hoe verschillend is toch die ene Stem van de anderen! Dat de stem van de absolute Waarheid hier heeft gesproken, wordt kenbaar gemaakt door de echo's die zij rondom wekt, en tegenwoordig door die van God zelf die dit bevestigt. Dat deze psalm was geschreven over de Messias, wist Satan zeker toen hij Hem het elfde en twaalfde vers aanhaalde met het commentaar: 'Als Gij de Zoon van God zijt, werp U dan neer.' En de hele structuur van het boek, zoals wij die hebben beschouwd, en uitvoeriger zullen doen, bewijst hetzelfde.

2. De gebruikte woorden zijn die van absolute afhankelijkheid; en nu antwoordt een andere stem, die zeker die van de Geest der profetie is, opnieuw met de verzekering hoe volkomen dit geloof gerechtvaardigd en goedge maakt is. Hij heeft God tot zijn toevlucht gemaakt, en zal die een volmaakte en absolute toevlucht vinden: van de strik van de pelsjager en de pest zal Hij bevrijden; en in de tedere liefde van vertederde verwantschap, bedekkend met Zijn veren en de brede beschutting van Zijn uitgestrekte vleugels, - liefde toegezegd aan

Hem die Zich geheel op haar heeft geworpen, zodat Zijn waarheid een schild en een gesp wordt.

Het innerlijk besef beantwoordt aan deze volmaakte zorg: geen schrik van de nacht, geen pijn die overdag openlijk vliegt, alarmeert. De natuur heeft vrede met Hem bij wie haar God is; pest noch vernietiging raakt Hem; en de val van duizenden om Hem heen toont alleen maar meer de volledige bescherming die de goddelijke regering werpt om de Mens wiens enige vertrouwen in God is. Alleen zal Hij met eigen ogen het einde van de goddelozen zien.

3. Hier begint een nieuwe afdeling van de psalm; die op het eerste gezicht zeer veel lijkt op een herhaling van wat eerder is gezegd, maar die verder gaat, en de hemelse kant van de zegening opent. Hij heeft Jahweh, de toevlucht van zijn heiligen, de Allerhoogste, tot zijn woonplaats gemaakt; en de hemel opent zich bijgevolg naar Hem toe. Let op de woorden hier voor het eerst, 'mijn toevlucht'. Het is inderdaad maar een hint, want meer kan er nog niet zijn, maar een echte hint niettemin, van zo'n toevlucht die zich nu opent voor anderen, door Hem die in feite nooit iets anders heeft gekend of gezocht dan in God. En Hij heeft Hem tot zijn woonplaats gemaakt; niet beleden dat te doen, noch gewerkt om dat te doen, maar gedaan - in God gewoond als een nieuwe en volmaakte Mens; voor wie geen excuus kan worden gemaakt, en geen vermindering van de volledige eis van absolute volmaaktheid.

Daarom heeft het kwaad geen vat op Hem, noch een gelegenheid tegen Hem: er zal U geen kwaad overkomen, noch een plaag in Uw tent komen.' 'Tent,' let op: zodat Hij, met alle volmaaktheid van Menselijkheid die Hij bezit, toch een reiziger en pelgrim op aarde is.

Hij is niet slechts een ander mens van de aarde, een gewone Adam die nooit gevallen is; en die krachtens diezelfde ongevallen staat nooit een pelgrim had kunnen zijn. Maar hier is Iemand wiens heerlijkheid uitstraalt in Zijn vernedering zelf. Hij is een reiziger, niet omdat een rentmeester uit zijn rentmeesterschap is gezet; weliswaar buiten het paradijs, maar er niet uit verbannen; iemand met zijn thuis in God, maar in een vreemde wereld, en waarheen zouden zijn schreden moeten worden geleid, maar naar God, zijn thuis, en op de plaats waar zijn thuis is?

Dus zelfs hier gaat de hemel voor Hem open. Hij is in een vijandige wereld, en moet een escorte hebben; en engelen zijn belast met Hem, om Hem te bewaren op al Zijn wegen. Die gezegende voeten, zo reizend door een plaats die helemaal in wanorde is, en zelfs lukraak zou kunnen lijken, moeten worden behoed voor ongelukken.

Maar er is ook de macht van de vijand, 'de leeuw en de adder' - kracht en list. Beide moeten voor Hem wijken. Hij wendt zich niet af, maar vertrouwt ze onder Zijn voeten. Het goede is noodzakelijkerwijs tot overwinning veroordeeld, anders zou het niet God zijn die regeert; en daarom, veronderstel ik, is het getal hier dat van de goddelijke regering. Wij zien de dingen ongetwijfeld niet op deze eenvoudige manier werken, en er is nog veel ruimte voor oefening, en voor geloof. Maar de regel zelf is absoluut, en moet dat ook zijn.

En nu wordt de stem van God zelf gehoord; en ook Hij bezit en getuigt van de Man in wie Hij zich verheugt. Hart heeft hart ontmoet: 'omdat Hij zijn liefde op Mij heeft gevestigd, zal Ik hem verlossen.' En hier vinden we waar zijn weg noodzakelijkerwijs eindigt: 'Ik zal Hem in de hoogte zetten, omdat Hij Mijn Naam gekend heeft.'

Maar dit begint blijkbaar geen nieuw gedeelte, en moet daarom vallen onder het nummer dat spreekt van overwinning; op het eerste gezicht moeilijk te begrijpen of te herkennen als passend. Toch is dit in feite de tijd waarvan gezegd wordt: 'Hij is opgetrokken in de hoogte; Hij heeft gevangenen gevangen genomen; Hij heeft gaven ontvangen voor de mensen.' En dit sluit gemakkelijk aan bij het vorige vers, - de macht van de vijand vertrappt in het stof. Zo onthult de structuur zijn betekenis; en opnieuw hebben we een hint, en toch meer dan een hint van een werk dat voor anderen is volbracht: niet het kruis (want dat ligt niet in de lijn van deze psalm; en houdt in het opgeven in genade van wat hier als eigen aan Hem wordt gezien) maar dat wat in feite triomfeerde in het kruis zelf. Want het witte linnen kleed van de priester was dat waarin Hij tot God inging; en toen Hij riep 'met sterk geroep en tranen tot Hem die machtig was hem uit de dood te redden, werd Hij verhoord om zijn vroomheid' (Hebr. 5:7). Door de kracht van Zijn absolute volmaaktheid stond Hij noodzakelijkerwijs op uit alles wat Hij doorstond, in Zijn eigen sfeer; en dit was werkelijk de grootste overwinning, en ligt volkomen in de lijn van de psalm voor ons.

Dienovereenkomstig herinnert het volgende vers ons aan het kruis zelf, hoewel de bijzondere kenmerken van het kruis er niet in voorkomen. Er is de oproep die werd gehoord, maar geen verzaking: 'Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem antwoorden: Ik zal met hem zijn in benauwdheid; Ik zal hem verlossen en hem eren;' - een volmaakt antwoord op persoonlijke volmaaktheid; terwijl het laatste vers, met zijn veelzeggend getal, de tijd overlapt en zich uitstrekt door de eeuwigheid. 'Met lengte van dagen zal Ik Hem tevreden stellen, en Hem Mijn heil tonen.' Vergelijk Ps. 21:4 voor de interpretatie: 'Hij

vroeg leven van U, - Gij hebt het hem gegeven: lengte der dagen tot in eeuwigheid.' Het is dezelfde Persoon voor ons in beide psalmen.

Psalm 92.

Heiligdom-praise.

Een psalmgezing voor de sabbatdag.

We hebben nu een uitbarsting van lofprijzing als gevolg hiervan. Het is nog niet de volledige lof die we zullen hebben voordat het boek sluit, en dit om een zeer duidelijke reden. De verlossing en het werk dat daarvoor nodig is, zijn nog niet voldoende gezien. De persoonlijke volmaaktheid van de Tweede Mens kon op zichzelf het gevallen schepsel niet opheffen. Zijn eigen woorden in dit verband zijn duidelijk: 'tenzij een graankorrel in de grond valt en sterft, blijft hij alleen; maar indien hij sterft, brengt hij veel vrucht voort' (Johannes 12:24). De vereniging met Hem is niet in de incarnatie, maar als opgestaan uit de dood; en alleen zo kan God het heiligdom van de gevallen mens worden.

Toch hebben we 'Jahweh mijn toevlucht' al gehad van de lippen van het geloof in de vorige psalm; en de huidige is duidelijk een heiligdom-praise. De middelen om het te volbrengen zijn nog niet naar buiten gebracht; maar Degene die het volbrengt is voor ons geweest; en zoals de arme man in Israël zijn spijsoffer ter verzoening mocht brengen, hoewel 'het bloed dat verzoening doet' er niet in werd gevonden (Lev. 5:11-13), zo mogen wij ons nu al verheugen in

de vrucht van wat niet zelf ons bezit is geworden. Langzamerhand zullen wij uit de rijen der armen worden gehaald, en verrijkt worden met de rijkdom die ons reeds verworven is, en in staat zijn om ook het volle zondoffer en brandoffer tot God te brengen. Ondertussen is Gods vreugde in Zijn Zoon; en zoals de sabbat volgde op het manna in de woestijn (Ex. 16), zo hebben we hier nu al een lied. Hij is waardig; hoewel de volheid van Zijn heerlijkheid nog niet gezien is.

1. 'Jahweh, de Allerhoogste,' zijn titels die de huidige psalm verbinden met de vorige; en de laatste kennen we als Gods duizendjarige naam, wanneer Hij duidelijk oppermachtig zal zijn over de hele aarde. De tijd is nu in zicht, en in de volgende psalm komt: Jahweh regeert, en de aarde is onderworpen. Hier viert de ziel Hem al op deze manier, en ziet hoe 'goed' (of 'juist') het is om Hem te vieren: Zijn liefdevolle goedheid in de morgen, Zijn trouw in de nachten. In tegengestelde omstandigheden is Hij nog steeds dezelfde; in duisternis als in licht werkt en verklaart Zijn liefde zich.

De verschillende instrumenten van lofprijzing worden daarom in beweging gezet: alles wat de hand van de mens beantwoordt, wordt gemaakt om Hem te loven. Wij kunnen er weinig onderscheid tussen maken; want er schijnt slechts een antiquarisch belang aan te kleven in de beschrijving van de mensen. De ervaring van Jahweh's werk heeft ook de tong losgemaakt in het prijzen; terwijl Zijn werken als de uitdrukking van de diepe gedachten van God, overvloedige oefening geven aan alle vermogens van de mens.

2. Maar er is strijd en tegenstand; zoals wij goed weten: er zijn vijanden van God onder de schepselen die Hij gemaakt heeft. Er zijn brute mensen die zich op één lijn stellen met de dieren beneden,

die zich hebben afgesloten van wat niemand anders dan zichzelf hen konden ontnemen. Zij begrijpen zelfs niet het lot van de goddelozen dat voor hun ogen is, die opkomen als het gras, maar om vernietigd te worden; terwijl Jahweh voor eeuwig de 'hoge plaats' van Zijn volk blijft. Voor het geloof is het eenvoudig dat Jahweh's vijanden moeten vergaan; en de werkers van ijdelheid ondergaan de ondergang van de ijdelheid. 'Maar mijn hoorn', zegt de psalmist, 'zult Gij verheffen als de hoorn van een oeros;' de verleende macht is niet alleen wat de mensen daaronder verstaan, maar de kracht van de Geest: 'Ik zal met verse olie gezalfd worden'.

3. Tenslotte wordt het deel van de heilige gegeven in de laatste vijf verzen. Ten eerste, wat zijn vijanden betreft, hij zal zeker zien wat voor hen komt. Het is niet nodig te zeggen wat, het is zo duidelijk. De gewone principes van recht verzekeren het: als God is, zal dat wat recht is, zijn.

Anderzijds zullen de rechtvaardigen bloeien als de palm en groeien als de ceder van Libanon. De grond van hun beplanting is daarvoor zeker de beste: geplant in het huis van Jahweh, bloeien zij in de voorhoven van God zelf. En hier worden we eraan herinnerd dat 'in Hem wij leven en bewegen en ons wezen hebben'; want hun kracht blijft tot op hoge leeftijd; zij hebben sap en zijn groen. Dit alles is om te verklaren, gezegend zij God, dat Jah, tot Wie zij zijn teruggebracht, rechtschapen is; - wij zien hoe Hij Zich aan Zijn volk heeft verbonden; 'Hij is mijn Rotssteen, en er is geen verdorvenheid bij Hem.'

Psalm 93.

Het schepsel in de plaats van het schepsel.

En nu wordt ons in een korte psalm van vijf verzen het koninkrijk van de Heer op aarde voorgehouden: dat wil zeggen: het schepsel op zijn plaats als zodanig. Dan zal God in het Zijne zijn: natuurlijk, regerend.

Dan zal er gezien worden de majesteit waarmee Hij Zichzelf bekleedt, - de macht die voor degenen die van Hem af zijn slechts vernietiging zou zijn. Nu is het slechts stabiliteit voor alles, en de wereld is gevestigd, zodat zij niet kan worden bewogen. Toch is het de Troon die van oudsher gevestigd is: niets nieuws, in die zin. De mensen zijn er blind voor geweest, en nu wordt het geopenbaard.

2. De vloed heeft niet alleen zijn stem, maar ook zijn golven opgeheven tegen de Rots der Eeuwen. Details van de strijd zijn niet nodig: men hoeft slechts de partijen te vergelijken: 'Jahweh is machtiger dan het geluid van vele wateren! dan de machtige branding van de zee!'

Wat is de les van deze strijd? Alleen de les van Gods heiligheid en waarheid. Heiligheid wordt dan Zijn woonplaats, - de plaats van Zijn rust, - voor altijd. Zo eindigt de eerste serie psalmen van dit boek.

Onderverdeling 2.

(Ps. 94 - 100.)

Het Oordeel-en-de redding van de aarde.

De tweede onderverdeling van deze psalmen geeft ons de verlossing van de aarde, haar verlossing uit de toestand waarin de zonde haar had gebracht, of wat de Heer haar 'wedergeboorte' noemt (Matth. 19:28). Dit in de menselijke ziel is wanneer het koninkrijk van God in haar wordt opgericht, en de heerschappij van de zonde dus wordt weggenomen. En in deze psalmen vinden we dienovereenkomstig Jahweh's komst en heerschappij over de aarde. Het is inderdaad niet de uiteindelijke en volmaakte toestand - de 'nieuwe aarde'; zoals de wedergeboorte van de mens niet zijn volmaakte toestand is: de zonde bestaat, maar heerst niet; en nog niet is het woord gesproken: 'Zie, Ik maak alle dingen nieuw.' Maar de kreunende toestand van de aarde houdt op bij de 'openbaring' in heerlijkheid 'van de zonen Gods' (Rom. 8:19); en het koninkrijk zelf is definitief: geen ander zal het ooit vervangen.

Dit heil is dus door oordeel, de heerschappij van de Koning en het neerzetten van het kwaad; en zo wordt het hier ingeleid door het groep van de rechtvaardigen, voor wie het oordeel komt. Maar dit kon niet komen, met enige hoop voor de mens, totdat een nieuwe Mens was gevonden met het geheim van de Allerhoogste in zijn bezit, en daarom in staat om de zegen van God voor zichzelf en

voor de aarde als verbonden met Hem op te eisen en veilig te stellen. Daarvoor moet inderdaad verzoening komen, maar dat is wat dit boek betreft nu nog een geheim: de vorige psalmen hebben het al verklaard.

Hier is het meer de aarde, hoewel de mens er natuurlijk bij betrokken is; en Hij is gekomen die kan zeggen, als 'de aarde en al haar inwoners ontbonden worden, draag Ik de pilaren daarvan' (Ps. 75:3). Zo is Hij in feite de nieuwe Adam; het Hoofd van zegen voor de wereld; en het oordeel, als het komt, zal niet zijn tot vernietiging, maar tot zegen en reiniging.

Psalm 94.

Het beroep van de gerechtigheid op de macht.

De inleiding geeft ons, zoals reeds gezegd, de roep van de rechtvaardigen, - het beroep van de gerechtigheid op de macht. Zoals de Heer zegt: 'En zal God zijn eigen uitverkorenen niet wreken, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lang met hen verdraagt? Ik zeg u, dat Hij hen spoedig zal wreken' (Lucas 18:7-8). En in Openbaring (Openb. 8:3-5) neemt de engel het wierookvat waaruit de rook van de wierook tot God is opgegaan met de gebeden van de heiligen, en vult het met het vuur van het altaar, en werpt het op de aarde, en daar volgen donderslagen en stemmen en bliksemschichten en een aardbeving - de antwoordende oordelen van God over hun vervolgers.

1. Dat is dan de roep hier: 'God der wraak, Jahweh' - Verbondsgod van Uw volk, beloofd hun zaak op zich te nemen - 'God der wraak, schijn.' De blikseminslag is nog de openbaring van het licht: 'Verhef Uzelf, Gij Rechter der aarde, vergeld de hoogmoedigen.'

Ja, het is hoogmoed die vraagt om vernedering. 'De dag van Jahweh der heerscharen zal zijn over al wat hoogmoedig en verheven is, en over al wat verheven is, en het zal laag gebracht worden; en over al de ceders van Libanon die hoog en verheven zijn, en over al de eiken van Bashan; en over al de hoge bergen, en over al de heuvels die verheven zijn; en over elke hoge toren, en over elke omheinende muur. ... En de hoogheid der mensen zal neergebogen worden, en de hoogmoed der mensen zal laag gemaakt worden; en Jahweh alleen zal te dien dage verhoogd worden' (Jes. 2:12-17).

De roep hier is dus volkomen in overeenstemming met de eisen van heiligheid, en met de wijze van het komende oordeel. Hoogmoed is het wezen van de zonde; het schepsel is van zijn plaats verheven en God van de Zijne ontroond; en daarvoor moet de slag komen. Hier is dan het heersende pleidooi.

2. De gedetailleerde lijst van misdaden volgt: voortdurende, en, zo lijkt het, triomfantelijke opstand; hoogmoedige woorden die van hun lippen stromen - grootspraak van volkomen ijdelheid; Jahweh's volk en erfdeel het voorwerp van aanval; de weduwe, vreemdeling, vaderloze, allen die geen kracht hebben om weerstand te bieden. En het geduld van Jahweh wordt bespot, - de God van deze arme verachte Jakob. De vijandschap tegen Hem ligt aan de basis van dit alles, en het hart dat zijn eigen dingen zoekt zonder rekening te houden met anderen.

3. De psalmist keert zich om met hen te redetwisten, hoewel zij als bruten zijn die geen vermogen bezitten om God te kennen. Getuigt de vorming van het oor niet aan Iemand die hoort? van het oog, aan Iemand die ziet? En is er niet een morele regering van de wereld die zich openbaart, zoals de Leraar van alle menselijke kennis moet bezitten - de roede van de Meester? Ach, Jahweh kent goed de gedachten der mensen dat zij ijdelheid zijn; en gelukkig is de mens die de beteugeling van Zijn regering kent, en de leer van Zijn wet. In stilte bewaard van de vrees voor het kwaad, wacht hij op het zekere einde van de goddelozen.

4. Dit brengt hem ertoe het oordeel van de ervaring te bevestigen, waarin de trouw van God, gerealiseerd ten aanzien van de Zijnen, de ziel verzekert dat de heerschappij van het kwaad niet zal voortduren. 'Oordeel' dat van de gerechtigheid is afgeleden, zoals Mozes, staf (het teken van gezag) uit zijn hand een slang werd. Maar zoals hij er toch gezag over behield, zodat het, toen hij zijn hand uitstak om het te nemen, weer een staf in zijn hand werd, zo zal het oordeel weer terugkeren tot de gerechtigheid en alle oprechten van hart zullen het volgen: het zal door hen in vrede worden nagestreefd zonder de belemmering die er nu is door de aanwezigheid van het kwaad.

Intussen sluit de afwezigheid van andere hulp de toegang tot God alleen maar meer af. En de ziel weet welke hulp Hij al gegeven heeft. Als dat niet zo was geweest, zou hij al in stilte hebben vertoefd. Maar zelfs toen hij besepte dat zijn houvast al weg was, steunde een Sterker dan hij, en met hart en niet alleen met hand, hem. Zo kalmeerde - of, in de levendige beeldspraak die hij gebruikt, 'streedde' - de troost

van God zijn ziel te midden van een veelheid van angsten in zijn binnenste.

5. Maar dit geeft hem alleen maar meer vertrouwen om zich tot Hem te wenden over de stand van zaken die nog onbeantwoord is. Hij stelt een vraag die vrijmoedig lijkt, maar het is slechts een beroep op de gerechtigheid waarvan hij, te midden van alle oefening, heel goed weet dat die in Hem is die de Allerhoogste is. Kan Hij doorgaan als in partnerschap met een troon van ongerechtigheid* die de slechtheid tot wet maakt? De gevreesde figuur van de 'wetteloze' staat hier duidelijk voor ons, en doet ons beseffen welke energie in zulke vragen kan worden gestoken. 'Zij spannen samen tegen de ziel van de rechtvaardige, en veroordelen het onschuldige bloed.'

{*Diepten.}

Maar hij troost zich met God: 'Jahweh zal voor mij een hoge toren zijn, en mijn God mijn rots van toevlucht.' En het einde is dat wat God zal beproeven. Hij zal hun ongerechtigheid over hen vergelden; Hij zal hen afsnijden: Jahweh onze God zal hen afsnijden.'

Psalm 95.

Het tweevoudig getuigenis van oordeel en verlossing.

De vijfennegentigste psalm geeft ons nu het getuigenis, nog niet daadwerkelijk van de komst van de Heer, maar van de noodzaak van de gehoorzaamheid aan Hem, wil Israël de zekerheid van Zijn zorg hebben. Tegelijkertijd wordt Hij gevierd als de God van de hele aarde,

aan wie alles onderworpen is. Dat is in de praktijk de boodschap van het 'eeuwige evangelie' in Openb. 14: 'Vreest God en geeft Hem eer, want de ure van Zijn oordeel is gekomen en aanbidt Hem die de hemel en de aarde, de zee en de waterbronnen gemaakt heeft. Dat het uur van Zijn oordeel gekomen is, wordt in feite niet verklaard; maar de volgende psalm verklaart het, en daarvoor bereidt de huidige de weg. Israël staat hier echter alleen op het oog: de uitnodiging en de waarschuwing zijn duidelijk tot hen gericht.

1. De psalm opent met de aansporing om te zingen voor Jahweh als de Rots van hun heil; om te antwoorden met 'belijdenis' van wat Hij voor hen is, - het woord voor 'dankzegging' is letterlijk 'belijdenis'. Want Jahweh, hun God, is een grote God, en een grote Koning over alles wat de mens tot godheid wil verheffen. De aarde in haar diepten en hoogten wordt dan opgeëist als de Zijne en de zee en het droge land. die Hij heeft gevormd. In deze laatste twee gevallen lijkt het idee van controle prominent aanwezig, en dat als noodzakelijkerwijs afgeleid uit het feit dat Hij ze gemaakt heeft.

2. Dan worden zij opnieuw aangespoord Hem eer te bewijzen, en Zijn liefdevolle relatie tot hen als hun Herder wordt hen voorgehouden als hetgeen hen hiertoe kan aanzetten. Maar er wordt als noodzakelijke voorwaarde aan toegevoegd: 'heden, indien gij Zijn stem wilt horen! '* Buiten dit gehoorzaam horen zou er geen samen wandelen kunnen zijn, van hen die het niet eens zijn. Genade vervult alleen - en zet niet opzij - zulke voorwaarden.

{* De Masoretische verdeling van de verzen is een schijnbare moeilijkheid, maar Delitzsch wijst erop dat het 'indien gij Zijn stem wilt horen' niet werkelijk de voorwaarde kan zijn van wat volgt in het

volgende vers, maar de uitdrukking is van het verlangen ernaar. Het kan dan werkelijk de voorwaarde zijn van wat voorafgaat, - namelijk van het voortduren ervan. En dit lijkt goed te passen bij het karakter van de psalm als geheel. Het gebruik van de passage in de Brief aan de Hebreëen is hier niet tegen, omdat het citaat uit de Septuagint komt, en de verdeling van het onderwerp geen enkele invloed heeft op het doel van de apostel.}

Een trieste bladzijde uit hun geschiedenis wordt nu voor hen gebracht, de tijd van hun 'strijd' met God bij Meriba, en het 'verleiden' van Hem bij Massa. En dit was slechts een voorbeeld van veertig jaar waarin Hij bedroefd werd door een geslacht dat uiteindelijk in de woestijn werd afgesneden wegens ongeloof. Zij worden vermaand hun harten niet te verharderen zoals hun vaders, toen zij God hadden verzocht en beproefd, en Zijn werk hadden gezien, - Hem zowel trouw bevonden in Zijn beloften als in Zijn bedreigingen. En nu is de rust van God zo nabij, en in verhouding tot de zaligheid van alles wat daarin besloten ligt, is de vreselijke onherstelbare ondergang van het afgesneden zijn ervan.

Psalm 96.

Jahweh geopenbaard.

1. In de volgende psalm is Jahweh gekomen, en wordt de aankondiging ervan gedaan, dat de gehele aarde Hem mag begroeten en welkom heten. Er is nu inderdaad een nieuw lied te zingen: want de lange vervreemding is voorbij, de tijd waarin God gezocht moet worden,

zelfs door hen die het dichtst bij Hem staan; en de wereld mag zelfs in onwetendheid en ongeloof over Zijn bestaan doorgaan. Nu komt Hij om de aarde te vullen met de kennis van Zijn heerlijkheid. Hij komt om haar te zegenen en te redden: om haar te oordelen, en dat is haar redding, - om haar te zuiveren van het kwaad dat haar bezoedelt, en haar te verlossen van de slavernij van het verderf; en haar te brengen in de vrijheid van de heerlijkheid van de zonen Gods (Rom. 8:21). Jahweh, de levende, de eeuwige God komt om haar de zegen te geven die moet uitstromen waar Hij is. 'Zegen,' dan; 'Zijn Naam; publiceer Zijn heil van dag tot dag! Verkondig Zijn heerlijkheid onder de volken, Zijn wonderlijke werken onder alle volken.'

2. God heeft zich niet willekeurig verborgen. Het zijn de mensen die zich van Hem hebben afgekeerd. 'Toen zij God kenden, verheerlijkten zij Hem niet als God, noch waren zij dankbaar.' Zo werden zij ijdel in hun verbeelding, en hun dwaze hart werd verduisterd; zich voordoende wijs te zijn, werden zij dwazen, en veranderden de heerlijkheid van de onvergankelijke God in een beeld dat gelijk is aan de vergankelijke mens, en aan vogels en viervoetige dieren, en kruipende dingen' (Rom. 1:21-23). Deze controverser met de afgoderij loopt nu ten einde. De zon komt op, en de onreine dingen van de nacht worden verbannen: 'Jahweh moet worden gevreesd boven alle goden.' Waarlijk, want wat zijn zij? 'Alle goden van de volkeren zijn afgoden' - of zoals het woord betekent: 'niets' (vergelijk 1 Kor. 8:4) - 'maar Jahweh heeft de hemelen gemaakt.' Dat is Hij die nu is neergedaald naar een aards heiligdom, om Zijn hemelse heerlijkheid op aarde te openbaren: 'eer en heerlijkheid zijn voor Hem; kracht en schoonheid zijn in Zijn heiligdom.'

3. Hiertoe worden allen nu uitgenodigd: alle families van de volken worden aangespoord Hem de verschuldigde eer te geven, de heerlijkheid van Zijn Naam, om voor Hem te komen met een offer ten teken van hulde, en Hem te aanbidden in de majesteit van heiligheid.

Want Jahweh regeert: Hij oordeelt de volken met rechtvaardigheid; en die stabiele en rechtvaardige troon is de stabiliteit van de wereld.

4. Daarom wordt de natuur opgeroepen zich in harmonie te verheugen: een lied dat in de hemel begon, wordt op aarde opgenomen, en ook de zee heft haar golven op in blijdschap, niet in opstandigheid. Ook het veld moet zich verheugen, en de bomen van het bos, want de vloek van onvruchtbaarheid is opgeheven. Jahweh is gekomen, en gekomen om de aarde te oordelen; het zegel van haar eeuwigheid van zegen benadrukt opnieuw om in het kwaad verbannen te worden.

Psalm 97.

De aarde onderworpen.

1. Ook dit wordt opgenomen en uitgebreid in de volgende psalm. Jahweh's suprematie wordt gevierd; de aarde is Hem onderworpen. De vreugde van Zijn aanwezigheid verhindert niet de erkenning van het feit dat 'wolken en duisternis rondom Hem zijn'; en juist omdat 'gerechtigheid en oordeel het fundament zijn van Zijn troon.' Hij vindt daarom op aarde tegenstand die moet worden onderworpen, en Hij onderwerpt het: 'een vuur gaat voor Hem uit en onderwerpt

Zijn vijanden rondom.’ De aarde beeft bij Zijn bliksemschichten, die toch werkelijk de wereld verlichten; want de scherpe flits van het oordeel is (hoewel in woede) de openbaring van Zichzelf. De heuvels smelten, en al wat hoog en verheven is, wordt vernederd en laag gebracht in Zijn tegenwoordigheid.

2. Afgoderij wijkt voor Hem die de hemel in gerechtigheid openbaart; een bekende God doet alle aanbidders van afgoden beschaamd staan. De machten die zij tot godheden hebben verheven, vinden allen eerbetoon aan de ware God; terwijl Sion hoort en de dochters van Juda zich verheugen, vanwege Zijn oordelen. Jahweh is de Allerhoogste over de gehele aarde, en verheven ver boven alle goden.

3. Het derde deel vermaant met het oog op Zijn heiligheid. De liefde van Jahweh betekent, als zij echt is, verzet tegen het kwaad; en aan hen, die dit openbaren, Zijn godvruchtigen, is Hij getrouw, en bewaart en verlost hen uit de handen der goddelozen. Want het rechtvaardige licht wordt gezaaid; en hoewel het een tijdlang verduisterd wordt, zal het uiteindelijk toenemen en een oogst voortbrengen. Een vreemde figuur lijkt het, maar toch een begrijpelijke: want de weg van de rechtvaardige is als het schijnende licht’ - of ‘het licht van de dageraad’ - ‘dat steeds meer schijnt tot de volmaakte dag’ (Spr. 4:18). Hoe onmogelijk om de gestage opmars van het morgenlicht te stoppen! En de echte ‘dag’, wanneer die komt, wat zal die niet brengen in overvloedige beloning! Het Licht zelf, welke heerlijkheden zal het niet onthullen! ‘De Heer zal u eeuwig zijn en uw God uw heerlijkheid! Uw zon zal niet meer ondergaan, noch zal uw maan zich terugtrekken, want de Heer zal uw eeuwig Licht zijn, en de dagen van uw rouw zullen geëindigd zijn’ (Jes. 60:19-20).

Hoe gezegend is de genade, die verlost zondaars in staat kan stellen zich 'in Jahweh te verblijden en te danken', niet alleen 'bij de herinnering aan Zijn' genade, maar aan Zijn 'heiligheid'!

Psalm 98.

God met de mens.

Een psalm.

De achtennegentigste psalm roept, evenals de zesennegentigste, op tot het nieuwe lied; en ook het slot ervan lijkt er sterk op. Maar het heil dat Hij heeft bewerkt, en Zijn gedachtenis aan Zijn volk Israël zijn hier voor ons, en de lofprijzing waartoe wordt opgeroepen is dienovereenkomstig duidelijker van (hoewel niet beperkt tot) Israël zelf. Hetzelfde geldt voor de volgende psalm, vergeleken met de zevenennegentigste, hoewel niet zo volledig; en de verzen van de huidige twee psalmen zijn elk negen, zoals die van de eerste twee dertien zijn. Dit is geen toeval, hoewel de betekenis ervan ons misschien niet duidelijk is.

1. Het nieuwe lied zelf - het materiaal ervan - is, in het eerste gedeelte. Jahweh heeft wonderlijke dingen gedaan, - daden van macht waardoor Hij redding heeft bewerkt. Deze heeft voor Hem gesproken onder de volken, en Zijn gerechtigheid geopenbaard: Hij heeft gedacht aan Zijn goedertierenheid en waarheid jegens het huis van Israël, en de einden der aarde hebben Zijn heil gezien.

2. De lof hiervoor wordt in steeds bredere kring gehoord. In dit gedeelte staat Israël op het oog, in het volgende de wereld en alle bewoners daarvan. Maar in de drie verzen hier is de volgorde omgekeerd, en begint met het volk van het hele land; dan het koor van de Levieten; en dan, zoals aangegeven door de bazuinen en de aanwezigheid van de goddelijke Koning, de priesterlijke binnenste kring. Jahweh is hun Koning, en de begeleiding wordt gehoord met Israëls lof.

3. De volle lof verbindt de zee en het stabiele land; dan de ambten van zegen, waarvoor de rivieren en de heuvels, hun bronnen, beide lijken te staan. De rivieren zijn duidelijk dit, de soorten van verkwikking, die de heuvels uitdelen. Men kan het niet helpen te denken aan de wateren die uit de tempel-troon in het Jeruzalem op aarde stromen: het type van die in het Nieuwe Jeruzalem boven; de 'heuvels' spreken elders ook van overheden, en als dienende zegeningen dus (in psalm 72:3). Het laatste vers herinnert ons nogmaals aan die hoogste regel in gerechtigheid die het grote ambt is, en waaraan de andere ambten hun wezen ontleen. Al deze, zoals de cherubs van de troon, huldigen Hem van wie zij hun oorsprong hebben; en verkondigen Zijn goedheid die opnieuw is gekomen in een wereld die de Zijne is. De mens is bij God, en in volheid van zegen.

Psalm 99.

Overwinning over het kwaad.

De overwinning op het kwaad vereist meer ontwikkeling. Het is dit dat de zesde psalm van de reeks, in overeenstemming met de numerieke betekenis, nu oppakt. Redding door oordeel houdt dit noodzakelijkerwijs in; maar we zien dit hier uitgewerkt zowel met betrekking tot de wereld in het algemeen als tot de heiligen. Zo past de apostel het toe op de laatsten: 'want de tijd is gekomen dat het oordeel moet beginnen in het huis van God;' en op deze wijze 'worden de rechtvaardigen met moeite gered' (1 Petrus 4:17-18) - niet 'met moeite:' maar God moet zoveel moeite met hen doen om hen erdoor te krijgen, zowel voor Zijn schepselen in het algemeen, als voor hun eigen bestwil, om Zijn heilige regering te rechtvaardigen.

1. Het eerste gedeelte spreekt daarom van deze regering zoals die zich nu manifesteert, Jahweh regeert, tronend boven de cherubs, zoals Ezechiël en het boek Openbaring Hem tonen. In de laatste stellen de 'levende wezens' in hun verschillende karakters dus de kenmerken van Zijn heerschappij voor. De leeuw toont de fundamentele noodzaak voor alle regering - macht. De os toont het echter om gebruikt te worden in geduldige bediening, zoals ware heerschappij is. Het 'gezicht van een mens' spreekt van intelligentie die door de mensen Zijn schepselen wil laten kennen. En tenslotte spreekt de 'vliegende adelaar' van wegen die nog 'te wonderlijk' zijn om door hen begrepen te worden (Spr. 30:18-19). Deze cherubische wezens, met hun slapeloze waakzaamheid en activiteit, verkondigen de Driene die nog steeds boven hen is (Openb. 4:8); en dit is de Troon die nu over de aarde is gevestigd. Welnu, 'de volken mogen beven' voor Hem; en 'de aarde wordt bewogen.'

Maar Hij regeert in Sion, dat Zijn genade heeft uitgekozen als de plaats van Zijn rust, de toegankelijke metropool van de hele aarde. Laat de volken Zijn grote en verschrikkelijke Naam loven, want die is heilig.

2. Macht en recht zijn eindelijk verenigd in een despotische heerschappij, waarvoor niemand hoeft terug te deinzen, behalve de goddelozen. Want 'de kracht van de koning heeft het oordeel lief' - een prachtige poëtische zin die de commentatoren vreemd genoeg schijnen te verbijsteren: 'Gij hebt rechtvaardigheid gevestigd; Gij hebt oordeel en gerechtigheid uitgevoerd in Jakob.'

Aldus is de wereld gered en gezegend, en worden allen opgeroepen tot aanbidding aan de voetbank van de Troon: Jahweh, onze God, is heilig.

Het derde vers hier zou men natuurlijk kunnen opvatten als behorend tot het slotdeel. Maar de structuur is ertegen: want het is duidelijk een derde en niet een eerste, en de aanwezigheid ervan in het laatste deel zou alle getallen daar verstoren. Bovendien is het verband niet zo nauw als het op het eerste gezicht lijkt. 'In de wolkkolom sprak Hij tot hen' kan niet verwijzen naar Samuël; en de drie samen - Mozes en Aäron en Samuël worden hier genoemd als praktische voorbeelden van de aanbidding waartoe het volk nu wordt opgeroepen. Dat waren de mensen die Hem naderden, Zijn priesters: Samuel niet officieel, maar praktisch staande op die plaats, toen de priesters zelf van Hem waren afgeweken, en karakteristiek bekend als iemand die Zijn Naam aanriep. Deze allen had Hij in Zijn trouw beantwoord, door hen die tot Hem naderden, te benaderen.

3. Maar met al Zijn volk was heiliging het doel dat Hij gestadig nastreefde. 'In de wolkkolom sprak Hij tot hen' - die pilaar die als teken van Zijn Aanwezigheid met hen meereisde de hele weg van Egypte naar het land: zo had genade hen opgezocht; en gehoorzaamheid volgde: 'zij hielden Zijn getuigenissen en de inzetting die Hij hun gaf.'

Zijn heiligheid werd even ten volle getoond als Zijn liefde; en Zijn liefde was niet minder omdat zij heilig was: 'Jahweh, onze God, Gij hebt hen geantwoord; een vergevend God zijt Gij voor hen geweest, terwijl Gij wraak nam op hun daden.'

Op hen was het geen toorn, maar kastijdende liefde - genade die zich daarin toonde, die Zijn toorn over de bozen uitsprak, om hen 'Zijn heiligheid deelachtig te maken' (Hebr. 12:10). Zo heerst 'genade' in zowel heiligheid als gerechtigheid; juist de 'wraak' toont aan dat de vergeving werkelijk zo is, en niet onverschillig; en dat 'zonder heiligheid niemand de Heer zal zien' (vers 14). Gezegende, heilzame lessen, God waardig om te geven!

Daarom eindigt de psalm met lofprijzing: 'Verhef Jahweh, onze God, en aanbid Zijn heilige heuvel; want Jahweh, onze God, is heilig.'

Psalm 100.

De laatste lofprijzing.

Een psalm van dankzegging.

De honderdste psalm sluit deze serie af met de volledige lofzang. Er blijft niets anders over. Volmaaktheid is gevonden en rust; en beide zijn in God. Er is weinig behoefte aan interpretatie. Jahweh moet nu in iedere mond zijn, niet de bijgelovige vrees van mensen die bang zijn om Zijn Naam uit te spreken, maar het hardop roepen tot grote blijdschap: vreugdevolle dienst, met een lied. Jahweh is inderdaad de duidelijke God, aan wie Zijn volk toebehoort: de schepselen en de verzorgden van Zijn hand. Vreemd mag het lijken, maar het mooiste is toch wel dat de dankbare benadering van de aanbidder in de vierde plaats valt, die spreekt van het praktische leven. Het leven zal nu lof zijn (vgl. Hebr. 13:15-16). En de psalm eindigt met het verslag van Jahweh's wegen, die het thema zijn van de lofprijzing zelf: 'Want Jahweh is goed; Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid; en Zijn waarheid duurt van geslacht tot geslacht.'

Amen.

Onderverdeling 3. (Ps. 101 - 106.)

Redding in haar diepste realisatie.

De derde onderverdeling toont ons nu het heil van de aarde in zijn diepste werkelijkheid; en hier keren we noodzakelijkerwijs terug, daarom tot Christus, om te zien hoe waarlijk haar zegen afhankelijk is van deze Tweede Mens; en om te ontdekken hoe diep en volledig deze is als gebaseerd op Zijn verzoenend werk, en op de heerlijkheid van Zijn Persoon waarin Godheid en menselijkheid onafscheidelijk en eeuwig met elkaar verenigd zijn. De openbaring van dit mysterie wordt ons gegeven in de honderd en tweede psalm, en op de meest diep leerzame wijze, als het antwoord van God aan Iemand die vernederd en afgesneden is onder de toorn van God over de zonde; en die Hem - deze vernederde Mens - aanspreekt als Schepper en Heer van alles. Stervend is Hij toch de Onveranderlijke, Jahweh Zelf; en alle dingen zijn in Zijn hand. De aanspraak die Hij heeft op de aarde is dus in alle opzichten volmaakt; en Hij is degene die wij hebben gezien als Jahweh, die er bezit van neemt. De lof die nu uitgaat is dus voor Jahweh als Schepper en Verlosser, de God van Israël, wiens Aanwezigheid bij hen tot nu toe de enige heerlijkheid van hun geschiedenis is geweest, en die Zich nu in genade en macht verheven heeft getoond boven al hun zonden.

Deze dingen moeten we inderdaad niet verwachten dat ze ons in de duidelijke taal van het Nieuwe Testament worden verteld. Wij hebben te maken met profetische geschriften die als hun allereerste uitleggingsregel nodig hebben wat Petrus ons verzekert dat voor alle profetie geldt, namelijk dat zij geen van allen op zichzelf kunnen worden uitgelegd, maar moeten worden genomen in samenhang met de hele geest van de Geest, zoals die in het Woord is gegeven. Zo moeten we deze psalmen samenvoegen, zoals we de zinnen van een boek samenvoegen om de volledige betekenis te vinden, misschien van een boek. En we moeten vooral het Nieuwe Testament erbij halen als de juiste sleutel tot een dieper begrip van het Oude. Zo gelezen, echter, is er een volledige en duidelijke waardering te verkrijgen van de kostbare en doordringende betekenis die door het geheel loopt, welke verkregen is zijn eigen bewijs. Het geestelijke beeld, overgoten met het warme licht van de hemel, had geen toevallige samenvoeging van onsamenhangende lijnen kunnen bereiken. En het is het beeld van een bekende, die aanwezig en bekend moet zijn geweest in de geest van Hem die het met zo'n perfecte trouw tekende.

Psalm 101.

De Koning der gerechtigheid.

Een psalm van David.

We hebben, allereerst, de uitspraken van een Koning; en die, als Hij is wat Zijn woorden ons zeggen, zo iemand is als de wereld nog steeds

verwacht en moet hebben voor de zegen: een sterke hand van macht die niet zal falen om haar redding te volbrengen; - macht die zal handelen in onwankelbare gerechtigheid, en toch met de tederste overweging van broosheid en nood: kracht met een hart erachter; een 'ijzeren staf', maar in de handen van een Herder, de ware Herder van de schapen: een staf die het kwaad neer slaat, en toch alleen slaat om te redden.

Profeet en priester en koning vormen één - de 'Gezalfde': De Messias van Israël en de heidense Christus. Geen van deze kan baten zonder de andere. Profeet en priester zijn gekomen, maar nog niet de volledige bevrijding. Ieder heeft zijn noodzakelijke werk gedaan en de weg voor de Koning bereid; maar de Koning moet komen, opdat de volle betekenis van alles duidelijk wordt en het einde wordt bereikt. De Profeet moet onthullen, en God als Licht inbrengen waar alles duisternis was, opdat de gekende God de harten van de mensen tot Zichzelf terugbrengt. De Priester moet de weg naar God openen, opdat zij daadwerkelijk tot Hem kunnen naderen. Na dit alles blijft er niets anders over dan dat de macht in de hand van de Koning tussenbeide komt, en de zonde en haar gevolgen in feite wegneemt onder de mensen; en de volmaakte zegen komt.

Maar voor dit alles moeten profeet, priester en koning verenigd zijn in Eén die zelf de band is die het universum samenbindt, God en mens in één Persoon; die voor de mens God zal zijn om Hem te openbaren; die voor God Mens zal zijn om de mens nabij te brengen; die in de vereniging van beiden absolute macht zal combineren met tedere, sympathieke kennis van de nood van de mens, en zo de ware

Koning naar Gods hart zal zijn - voor God en mens; de David, de 'Geliefde'.

1. De huidige psalm begint dit verhaal pas te vertellen, en op een manier die abrupt genoeg is, als het niet het oor van een discipel veronderstelde, die al geïnstrueerd was door wat elders gezegd is. Het is de uitspraak van David, en drukt de geest uit van een koning van Israël, vervuld van ijver voor die goddelijke Troon die de troon in Israël vertegenwoordigde. Hij is dus een aanbidder, en 'goedertierenheid en oordeel' zijn het thema van een 'lied'. Hij zingt tot Jahweh, als iemand die intiem is met Hem; uitnodigt tot Zijn komst naar hem; en met een vertrouwen dat te groot is voor iemand die slechts tot de mensenkinderen behoort, niet alleen van de integriteit van zijn hart, maar van zijn praktische wijsheid voor 'een volmaakte weg': in heiligheid die geen benadering van het kwaad kan toestaan. Het is zeker de stem van Hem die met perfecte nederigheid en de scherpste waarneming van het kwaad in elke vorm, kon zeggen in de aanwezigheid van Zijn vijanden die zochten hoe zij Hem konden veroordelen: 'Wie van u overtuigt Mij van zonde?'.

'Liefde en oordeel zijn bij Hem delen van één lied. Liefde en licht, - genade en waarheid - zijn bij Hem als de twee gelijke ogen die slechts één beeld bevatten. Zijn hart 'zingt' erover - zingend voor Hem in wie het ze vindt als hun Bron en Origineel. Hier is Iemand in wiens handen de macht veilig kan worden gelegd: het profetische beeld van Hem in wiens handen zij in feite zal worden gelegd: aan wie Hij 'gezag heeft gegeven om ook het oordeel uit te voeren, omdat Hij de Zoon des mensen is.'

2. Wij zien Hem nu dienovereenkomstig in de uitvoering van dit oordeel. Allereerst Zijn beginsel en doel om geen kwaad te dulden; dan de toepassing hiervan op de achterbakse, en op de hoogmoedige die in zijn zelfoverschatting los van andere mensen wandelt. Maar Zijn ogen zijn gericht op de gelovigen in het land ten goede, en Hij trekt hen tot Zich; Hij opent Zijn huis en hart, en geeft hen graag plaatsen van vertrouwen om een volmaakte Meester te dienen op de weg van de volmaaktheid die Hij liefheeft.

De ondeugd van de zwakken, die bedrog is, wordt niet meer getolereerd dan die van de stoutmoedigen of de sterken. Alle soorten ondeugd moeten uit het land gewist worden en alle ijdeluiten moeten uit de stad van Jahweh verwijderd worden. Hier wordt de geest van de theocratische Heerser benadrukt: de naam van Jahweh moet geheiligd worden op de plaats die Hij voor Zichzelf in genade onder de mensen heeft gekozen.

Psalm 102.

Christus in Zijn vernedering; God en mens verenigend.

Een gebed van de gekwelde, wanneer hij overweldigd is, en zijn klacht voor Jahweh uitspreekt.

Hier is dan een Koning naar Jahweh's hart: zo een als de nood van de mens verlangt, maar niet heeft gevonden. Toch is Hij allang gekomen, en op de weg die voor Hem vanaf het begin is uitgestippeld, alle profetische stemmen getuigen van Hem. Zij hadden ook getuigd

van Zijn verwerping door de handen van hen die lang en zorgvuldig op Zijn ontvangst waren voorbereid; maar die Hem niet kenden. De kroon die zij Hem gaven was een doornenkroon; zij schreven Zijn titel spottend op een kruis; weinig veronderstellend dat Hij Zijn koninkrijkheid zou tonen door van dat kruis zelf voortaan het symbool te maken van een macht die machtiger is dan die van alle koningen der aarde, en om hen allen te overtreffen.

Maar in feite moest Hij, om Koning te zijn op de wijze die Hij alleen zocht, een andere titel dragen en een ander ambt aanvaarden, zoals we hebben gezien; en dit hield precies de plaats in waartoe zij Hem in onwetendheid en ongeloof hadden bestemd, maar waartoe Hij zich vrijwillig - alleen gedwongen door Zijn eigen liefde - had verlaagd. Als Priester moest Hij iets te bieden hebben, en omdat er niets anders was dat kon baten, offerde Hij Zichzelf op. En zo werd Hij ook de Profet van een nieuwe bedeling; en door dit alles in een nieuwe sfeer van heerlijkheid te brengen, werd in Hem eindelijk de drievoudige kwalificatie van de Messias voltooid - Profet, Priester en Koning.

Maar wie zou voor deze dingen voldoende kunnen zijn? Een mens moet Hij zijn om de straf van de mens op zich te nemen; een mens, om voor de mens in te gaan bij God. We hebben gezien dat er Eén is die in staat is binnen te gaan tot wie het heiligdom toegankelijk is; die 'de geheime plaats van de Allerhoogste' kent en 'onder de schaduw van de Almachtige' kan verblijven; een Tweede Mens; niet betrokken bij de ondergang van de eerste, en voor wie alle middelen van goddelijke macht beschikbaar zijn. Maar wie is dan deze Tweede Mens? Dit is de vraag die door God Zelf wordt beantwoord in de psalm die voor ons ligt, en aan Hem de verworpen Koning van Israël,

maar onder een veel zwaardere last dan deze, en getroffen door de hand van Hem die Hem nu bezit. Maar laten we de psalm opnemen.

1. De eerste zeven verzen geven in algemene termen de oorzaak aan van het gebed van de Lijder. Zijn pleidooi is zijn nood. Er is geen belijdenis van zonde, zoals in de psalmen van verzoening in het algemeen, en anderzijds is er geen belijdenis van integriteit: het is als het gebed van iemand bij wie er geen nood is. Toch pleit hij ervoor dat Gods aangezicht niet voor hem verborgen blijft; en in het derde vers lijkt hij al datgene te bedoelen wat daarna duidelijker tot uitdrukking komt - de toorn van God als een vuur in zijn botten en zijn dagen verteerd als rook. In het zesde vers lijken zowel de cijfers als het getal te spreken van Gods hand op Zijn omstandigheden, waardoor Hij is als een vogel van de woestijn of van verwoeste plaatsen; terwijl de verlatenheid nog wordt versterkt door het beeld van de mus met zijn sociale instincten, op de plaats waar deze van nature bevrediging zouden vinden; maar toch alleen toekijkend.

2. Het kwaad komt echter duidelijker naar voren in het tweede deel; waar we een wee zien afgebeeld dat zo extreem is dat Zijn vijanden het gebruiken als een typische banvloek; alsof God en zij het eens waren - zij konden niemand erger toewensen dan God Hem had aangedaan! Hij had as gegeten als voedsel en zijn drank gemengd met tranen. En nu spreekt Hij openlijk over Gods verontwaardiging en toorn: als Hij Hem had opgetild, was dat alleen maar om Hem weg te werpen. Toch wordt er geen rekenschap van gegeven, geen enkele vraag over zonde opgeworpen. Er moet natuurlijk een reden zijn, maar die is er niet. Er is geen sprake van verzoening, en toch kan alleen door verzoening de toorn op de zondeloze rusten zoals

hier. Maar het feit alleen wordt voor ons gebracht - Christus (zoals het zeker is) in de diepte van Zijn vernedering, in de smart die geen gelijke had, nu neergehaald tot de lengende schaduw van de avond het symbool is van Zijn dagen, en het verdorde gras Zijn embleem.

3. Maar nu trekt het visioen van de toekomst aan de ogen van de stervende voorbij. Hij ziet Jahweh, de onveranderlijke, eeuwige God, niet in staat tot vergetelheid, en denkt aan de beloften die zeker vervuld moeten worden, volgens welke niet alleen Sion uit haar ondergang moet worden opgewekt, maar Jahweh Zelf in Zijn heerlijkheid moet worden geopenbaard en de volken Zijn Naam moeten vrezen. Hij loopt vooruit op die barmhartigheid die haar is toegezegd, de vastgestelde tijd komt, zoals blijkt uit de harten van hen die met Zijn hart meeleven en zich naar haar stenen en naar het stof van haar vernedering keren. Reeds zo zijn de strepen van de dageraad zichtbaar voor de aarde; en spoedig 'zullen de volken Jahweh's Naam vrezen, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid.' Want wanneer Hij Sion opbouwt, dan zal Zijn heerlijkheid verschijnen.

4. Dit leidt tot de overweging van die wegen van Hem met de zwakke en falende, de zelfbedwongen zonen der mensen; zo tekenend geïllustreerd in Zijn barmhartigheid aan Israël. De mens is gevallen door hoogmoed en onafhankelijkheid van hart. Daarom is het nodig dat hij vernederd wordt en in die toestand van armoede wordt gebracht waarin hij alleen God zal zoeken. Maar dan 'zal Hij het gebed van de behoeftigen in acht nemen en hun gebed niet verachten.' En dit is niet slechts waar in een geïsoleerd en uitzonderlijk geval: het is Zijn weg van genade, breed geschreven nu in Israëls herstel; ter herinnering aan volgende generaties, dat een volk 'geschapen' voor

Zichzelf de Eeuwige mag loven. Het sterke woord 'geschapen' wordt hier ongetwijfeld gebruikt met een morele kracht die vooruitloopt op de leer van het Nieuwe Testament. Evenmin zijn er mensen die werkelijk hun plaats als schepping van God innemen, behalve als ontvangers en dus herauten van Zijn genade.

God heeft dan neergezien vanuit de hoogte van Zijn heiligdom; vanuit de hemel heeft Jahweh de aarde aanschouwd: nooit met onverschilligheid, nooit met vijandigheid, terwijl Hij verblijft in de heiligheid van Zijn natuur, die Hem scheidt; niet van Zijn schepselen, maar alleen van hun zonde: 'om het gekerm van de gevangene te horen; om de kinderen des doods los te maken' - zij die onder haar vonnis staan. En in deze ellende was Sion; waarin daarom nu Zijn Naam wordt verklaard, en Zijn lof in Jeruzalem. En zo wordt de opstand van de aarde beëindigd: 'de volken zijn verzameld, en de koninkrijken om Jahweh te dienen.'

5. Is HIJ dan een voorbeeld van deze wegen van Jahweh - van Zijn barmhartigheid aan de armen? Neen, 'Hij verzwakte mijn kracht op de weg: Hij verkortte mijn dagen.' Zelf de Koning van Sion, 'Messias de Prins,' is Hij 'afgesneden en heeft niets' (Dan. 9:26 kantlijn). De zondeloze wordt achtergelaten om te sterven, Hij op wie alle beloften rusten wordt achtergelaten om uit te roepen tot de Eeuwige Macht, als iemand in het midden van zijn dagen weggenomen - geslagen, en niet ondersteund!

Van Hem die zich verheugt in barmhartigheid, voor Hem geen barmhartigheid? En zijn dit de gelijke wegen van de Onveranderlijke? Waarom dan geen barmhartigheid? En als dit geen uitzondering is op Jahweh's wegen, kan het dan zijn dat HIJ de uitzondering is? Behoort

Hij in feite niet tot de klasse van hen aan wie barmhartigheid kan worden betoond? Overtreedt Hij de regel niet, omdat Hij er niet onder valt? Dat is wat het antwoord van God verklaart: 'Van oudsher hebt Gij de aarde gegrondvest en de hemelen zijn het werk van Uw handen. Zij zullen vergaan, maar Gij zult voortduren; en zij allen zullen oud worden als een kleet; als een kleet zult Gij hen veranderen en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt dezelfde, en Uw jaren zullen geen einde hebben.'

De verklaring van de apostel (Hebr. 1:10-12) is het directe gezag voor de toepassing van deze woorden op Christus. Afgezien daarvan zouden we inderdaad kunnen denken dat ze slechts het vervolg waren van die ontroerende tegenstelling tussen de vergankelijkheid van de mens en de onveranderlijkheid van God, die we in het eerdere deel van de psalm vinden, en die opnieuw lijkt te beginnen in het voorgaande vers. Maar we moeten ons hier niet voor het eerst rekenschap geven van de mysterie-vorm waarin enkele van de heerlijkste intimiteiten in de psalmen zijn gehuld. Dit is trouwens kenmerkend voor het hele Oude Testament. En dan vindt de roep van de spreker geen antwoord, en de verwarring in de psalm vindt geen oplossing. Toch kan men zien, als we dit slechts nemen voor wat het niet is, een losse en geïsoleerde compositie; dat de Lijder Iemand is die, de toorn van God tegemoet tredend met het diepste geloof in God, de vervulling van de beloften aan Sion stelt tegenover Zijn eigen korte dagen. Maar God 'houdt rekening met het gebed van de berooiden en veracht hun gebed niet'. Hij kan het geval van de Bedelaar niet bedoelen als een uitzondering hierop, of een probleem zonder oplossing. Zijn eigen toestand heeft duidelijk te maken met deze beloften aan Sion

waarmee het verweven is; en de psalm eindigt niet in een hopeloze geest, maar met vertrouwen en geluk.

De geïnspireerde toepassing van deze verzen is tegelijk een verlichting van de hele psalm. Ze worden meteen de sleutel tot het geheel, en werpen hun licht voorbij de psalm zelf op alles wat hem in het boek omringt. We zien het verband met de stem van de Koning die we in de voorgaande psalm hebben gehoord; we begrijpen het verband met de vervulling van de beloften aan Sion: want ook hier is de Koning! We kijken terug, en verbinden dit zonder moeite weer met het onderwerp van de eenennegentigste, met Hem die we in tegenstelling tot de mislukte en doodzieke mensenzonen in de psalm van Mozes (Ps. 90) gerust de Tweede Mens mogen noemen. We vinden hier Iemand die nooit zijn titel op de aarde heeft verloren zoals Adam. De natuur groet en lacht Hem toe; engelen wachten op Hem; en in de volgende twee psalmen hebben we een 'sabbat' en de wereld die onwankelbaar gevestigd is.

Dan komt Jahweh om bezit te nemen van de aarde, en die is inderdaad gezegend; maar we missen het Hoofd van de zegen: waar is de Tweede Man? Het derde deel van het boek opent met Zijn stem. Hij is nu de Koning van Israël, maar Zijn koninkrijk lijkt nauwelijks zo wereldomvattend als voorheen. We gaan verder; en we vinden - wat? De glorieuze Koning Zelf en de Man die aarde en hemel samenvoegen om te eren, - de Doodloze, die 'Zijn dagen telt'! maar waar is de 'wijsheid' hier? Dan barst het antwoord op ons los. Het is een probleem waarvan God zelf ons de oplossing kan geven. De gestorvene is toch de Doodloze; de Koning van Israël is een goddelijke Koning; de Tweede Mens; de Sabbatsmaker voor de

wereld, is Jahweh die tot haar terugkeert; en schepsel en Schepper zijn in Hem voor altijd verenigd; eeuwige, Menselijke armen houden ons vast aan God!

Van de verzoening zelf horen we inderdaad, rechtstreeks, niets; maar we mogen er goed op vertrouwen dat we (na alles wat voor ons is geweest) in deze Dood kunnen onderscheiden wat deze tot stand heeft gebracht. Het is de noodzakelijke en enige verklaring van 'verontwaardiging en toorn' die deze zelfverheerlijkte, glorierijke Ene ontmoette. En passend is het tenslotte bij wat wij Hem nu kennen. God, die liefde is, zou Zelf onze Verlosser zijn. Hij heeft ons tot Zichzelf verlost. Gezegend zij zijn naam, het is Immanuel, want Hij heeft zijn volk gered van hun zonden.

Zo kunnen we de noot van triomf begrijpen waarmee de psalm eindigt: 'de kinderen van Uw knechten zullen blijven, en hun zaad zal voor Uw aangezicht gevestigd worden.'

Psalm 103.

De lof van het herstelde volk.

[Een psalm van David.

1. Er volgt nu de lof van het herstelde volk. De psalmist roept zijn ziel met al haar krachten op om Jahweh, de eeuwige, onveranderlijke en verbonds-God, te loven. De liefde die zich openbaart in 'al Zijn weldaden' wekt de ziel op om Hem te loven, terwijl zij te midden van al haar vreugde de zwakheid en wisselvalligheid van het schepsel

beseft, waarvan zij in tegenstelling tot Zijn trouw zo'n overvloedig bewijs heeft gehad: 'vergeet niet al Zijn weldaden'.

2. Jahweh wordt allereerst gevierd in de verlossing die Hij voor hen tot stand heeft gebracht. Hij is volkomen Redder: van de hele mens, van lichaam en ziel. Israëls ervaring in de beoogde dag zal op de meest volledige wijze die van lichamelijke genezing omvatten, zoals die gepaard ging met de bediening van de Heer in haar midden, wonderen die daarom in de brief aan de Hebreeën 'krachten van de toekomstige wereld' worden genoemd (Hebr. 6:5), - strikter: 'van het toekomstige tijdperk'. De lichamelijke toestand zal dan het passende teken zijn van de geestelijke, in een wereld waaruit zelfs de vloek op de grond zal worden weggenomen.

Nationaal en individueel is hun leven nu verlost van vernietiging; en meer nog, zij vinden, vollediger dan Abraham, hun vader, een vernieuwing van de jeugd. 'Als de dagen van een boom zullen de dagen van Mijn volk zijn, en Mijn uitverkorenen zullen lang genieten van het werk van hun handen' (Jes. 65:22).

Dan vinden de verdrukten een Rechter van onfeilbare gerechtigheid: het karakter waarin Israëls Koning zo vaak wordt voorgesteld; - de tedere verzekering van hoe de medelijdende ogen van de Almachtige zijn gericht op menselijke ellende en onrecht al die tijd dat Hij het verdroeg; zoals de profeet zegt met betrekking tot Israël (Jes. 63:9), 'verdrukt in al hun verdrukking.' Nu is de tijd gekomen van ingrijpen en rechtzetten - de openbaring van de God in wie de mensen niet hebben geloofd.

Toch zijn deze wegen allang in feite verklaard: ‘Hij maakte Zijn wegen bekend aan Mozes, Zijn daden aan de kinderen van Israël.’ Het volk zag wat uiterlijk was; aan hem met wie God van aangezicht tot aangezicht sprak, werd het innerlijke principe verklaard. Ook moeten we ons niet voorstellen dat dit alleen maar wet was. Heel Deuteronomium getuigt van hoe ver daarbuiten Israëls wetgever werd gemaakt om te zien; en de laatste profetie en het lied waarmee dit wordt afgesloten, verklaren duidelijk de ondergang van de mens onder de wet, de soevereine goedheid die uiteindelijk voor hem binnenkomt. Zo zal het lied van Mozes de passende begeleiding zijn van het lied van het Lam in de mond van de zegevierende schare die op de komende dag bij de kristallen zee staat (Openb. 15:3).

3. Nu hebben we Jahweh Zelf voor ons gesteld: ‘barmhartig en genadig, traag tot toorn en overvloedig in goedertierenheid’; en dit is hoe Hij Zichzelf in feite aan Mozes verklaarde (de kruisschaduw van de wet werd er alleen van verwijderd,) dat ‘Hij de schuldigen geenszins kan zuiveren’ (Ex. 34:6-7). Neen, ‘Hij zal niet eeuwig redetwisten, noch zal Hij eeuwig in gedachten houden.’ Zij hebben dit nu bewezen in hun geschiedenis, en kunnen zeggen: ‘Hij heeft niet met ons gehandeld naar onze zonden, noch ons beloond naar onze ongerechtigheden.’ Zo heeft Hij Zich geopenbaard, en Zichzelf voor hun ogen verheerlijkt.

4. Zij breiden dit daarom uit in het vierde deel; waarin Zijn barmhartigheid met het oog op de broosheid van het schepsel wordt belicht, en in acht verzen wordt getraceerd tot aan het nieuwe verbond, in de zegeningen waarvan zij zich nu verheugen. Verheven is Hij in barmhartigheid; zo hoog als de hemelen zijn boven de aarde.

Het oosten is niet verder van het westen verwijderd dan dat Hij hun overtredingen van hen heeft weggenomen. Neen, zoals de tedere barmhartigheid van een vader jegens zijn kinderen, zo is Zijn tedere barmhartigheid jegens hen die Hem vrezen. Dan zijn wij verzekerd van de bron van oneindig medelijden in Hem die gedenkt dat wij slechts stof zijn; al is het onder Zijn regering dat de dagen van de mens hun beeld kunnen vinden in de bloem van het veld, die, als de wind er ruw overheen gaat, voor altijd van zijn plaats is.

‘Maar de goedertierenheid van Jahweh is van eeuwigheid tot eeuwigheid voor hen die Hem vrezen, en Zijn gerechtigheid voor kindskinderen; voor hen die Zijn verbond bewaren, en voor hen die aan Zijn bevelen denken om ze te doen.’ Dit moet niet wettisch klinken: het is een beginsel dat genade niet terzijde schuift, - waarvan het in feite geen genade zou zijn om het terzijde te schuiven. Genade bevestigt en vervult het; want ‘de zonde zal geen heerschappij over u hebben, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade.’ En dus kan het ‘verbond’ hier niet het verbond van de wet zijn, dat alleen ‘toorn bewerkt’, maar moet het dat zijn, dat als Abrahams verbond hen tot ware kinderen van Abraham maakt; en dat vierhonderddertig jaar vóór de komst van de wet werd gegeven. Geloof verbindt mensen met dit verbond, hetzij Jood of niet-Jood, en zij die het houden zijn de besnedenen van hart.

Alleen zo kunnen we de uitspraak hier begrijpen en de vreugdevolle zekerheid beseffen die erdoorheen klinkt. Het ‘nieuwe verbond’ is slechts een meer volledige herformulering, en een nauwkeurigere toepassing op het volk Israëel, van het oude ‘verbond der belofte’

dat God aan Abraham gaf; en in deze richting wijst blijkbaar de numerieke vinger. De genade en zegen zijn hier beide eeuwig.

5. Er blijft dus niets anders over dan de eeuwige lof aan Hem, die al Zijn wegen worden, en zich te voegen bij al Zijn intelligenties, al Zijn heerscharen - de krachten die met zon en maan en storm en aardbeving, nog steeds Zijn welbehagen doen - terwijl al Zijn werken, alle geschapen dingen in alle plaatsen van Zijn heerschappij, Hem zegenen. Ja, 'zegen Jahweh, o mijn ziel.'

Psalm 104.

Het eerbetoon van de natuur aan Jahweh.

We zijn nu in een positie om te beseffen als nooit tevoren wat de schepping is. Verlossing is de sleutel, en de enige sleutel, die haar schatten volledig zal ontsluiten; want verlossing alleen kan de schaduw wegnemen die tenslotte haar helderste taferelen belicht, en de droefheid opheffen die zich opdringt bij elke beschouwing ervan. En niet alleen zo: ongelovige vermoedens vinden hun schuilplaatsen in deze schaduwen en geven bitterheid aan deze droefheid. De natuur, doordrongen van wetten, zoals de wetenschap van vandaag ons meer en meer verzekert, lijkt gegoten in een starre vorm waarvoor we onvermijdelijk terugdeinzen. Hoe volmaakter als machine, hoe minder we er hart in vinden; en de glimlach waarmee ze zichzelf dekt, lijkt vaak slechts wreedheid en huichelarij, als we beseffen dat ze het monster is dat zonder wroeging dag na dag haar eigen kroost verteert.

Hoe meer we groeien in kennis, hoe onmogelijker het lijkt te ontsnappen aan de overtuiging dat dit geen effect is van de morele ondergang die Adam introduceerde in wat voorheen een doodloos paradijs was. De dood lijkt vanaf het begin in de structuur der dingen te zijn ingebouwd. We hebben in de geologische lagen een geschiedenis van de aarde die zich uitstrekt tot ver terug in de tijd van Adam; en zover als we kunnen doordringen, kan niets anders dan stuip trekkingen en verderf worden waargenomen. We staan stil bij het opgehoopte stof van talloze generaties, die soms in feite de kern van de lagen zelf vormen. Niet alleen individuen, maar ontelbare soorten vormen zijn verdwenen; en de 'sterksten' die 'overleven' - als ze al overleven - zijn (volgens de theorie) voortgebracht ten koste van een verkwistende verspilling van leven van de kant van de minder volmaakten, die hun slechts tijdelijk de plaats hebben gegeven die zij in korte tijd ook aan anderen moeten afstaan.

Is het dan nog mogelijk om een 'psalm van de schepping' te hebben? Is het nog mogelijk om met begrip deze liederen van een andere tijd te zingen? Ja, zeker, als we geleerd hebben, en niet tenzij we geleerd hebben, de verlossing als sleutel tot de geheimen van de schepping. Als we beseffen dat God een Verlosser is, en Jahweh-Verlosser kortweg kunnen schrijven als 'Jezus', hebben we een licht dat helder genoeg is om alle schaduw van de ziel te verdrijven en haar te baden in eeuwige heerlijkheid. Een verslag van het conflict en de ondergang zoals die met het schepsel zijn verbonden, zullen niet meer vreemd of struikelend zijn, maar vertrouwde waarheid; terwijl de opstanding van een hogere levensvorm uit wat is vergaan en voorbijgegaan, slechts een profetie zal zijn van een betere opstanding

en de uiteindelijke overwinning van God op het kwaad, waarbij de Zoon van God wordt verheerlijkt.

NOOT [FWG geeft hier geloof aan 'dood voor de val' en evolutie (zie elders dat hij dit niet gelooft), en bevindt zich op uiterst wankel grond. Deze interpretatie heeft alles te danken aan de 'wetenschap' en niet aan de openbaring die FWG gelooft. Het geologisch verslag, indien gelezen als vóór Adam, zou geen bewijs achterlaten voor de catastrofale wereldwijde zondvloed van Noach, en zou ook meer problemen introduceren dan het lijkt op te lossen. De lezer wordt uitgenodigd www.answersingenesis.org te bezoeken voor een ander begrip. Ed. STEM]

1. Jahweh de Verlosser is wat de laatste psalm ons heeft verkondigd. De Goddelijke Liefde kon de heerlijkheid van deze verlossing niet aan een ander geven; noch iemand vinden die in staat was tot het ontzaglijke offer dat het inhield. In de psalm voor ons is Jahweh ook de Schepper, en de natuur brengt haar lofzang om de hymne van de verlossing aan te zwengelen. Alleen zo kunnen we de glorieuze harmonie ervan beseffen.

De psalm begint met het vieren van de grootheid van Jahweh: Hij is bekleed met eer en majesteit. Ontoegankelijk in Zijn eigen wezenlijke heerlijkheid, bedekt Hij Zich met licht als met een kleed, en strekt Hij de hemelen uit als het gordijn (van een tent). Het zichtbare is dus het kleed van de Onzichtbare. Hij neemt het in zich op, en daardoor kunnen wij, zij het in geringe mate, zijn glorieuze gedaante onderscheiden.

Toch is deze zwakheid zelf Licht; en er is geen verbergen, behalve het beter bekend maken; net zoals wanneer wij, vanwege de zwakheid

van ons gezichtsvermogen, door een verduisterd glas de zon zien. Het trillende gordijn van de uitgestrekte hemel is als het ware verweven met zijn irisstralen. In de wateren van de uitgestrektheid omlijst Hij zijn bovenste kamers; de donkere wolken die zich bewegen op de vleugels van de wind zijn de wagen waarin Hij rijdt.

Het is duidelijk dat de psalmist louter materie en beweging afwijst als voldoende verklaring voor hemelse verschijnselen, en dat deze voor hem allemaal instinct zijn met de Aanwezigheid en de Wil van een Goddelijk Wezen, die zij in zekere zin openbaren. Ook de ontdekking van enkele van de mechanica die ermee samenhangt, heeft het geloof van de psalmist geenszins ontkracht. De gegeven beschrijving mag dan wel poëtisch zijn, maar de betekenis ervan is niet moeilijk te begrijpen, noch kan worden bewezen dat ze bijgelovig is. Bijgeloof gedijt in het donker, is onlogisch, fantastisch, irrationeel. Om als manifestaties van de geest te beweren wat zo volmaakt rationeel is gebleken, of van een goddelijk bestuur wat zo duidelijk gezaghebbend is dat het als 'wet' kan worden beschouwd - dit heeft helemaal niet het karakter van bijgeloof. Goddelijke actie, geïdentificeerd met zulke verschijnselen, is God tot zover in het licht, en beroepend op de rationele natuur van Zijn schepselen voor erkenning.

De aanvaarding en het gebruik van de Septuagint-vertaling van het volgende vers door de schrijver van de brief aan de Hebreeën (Hebr. 1:7) sluit het aannemen van een andere uit. 'Hij maakt zijn engelen tot geesten' is, volgens de apostel, een feit dat wordt bevestigd van de aard van de engelen; en natuurlijk een veel hoger feit dan 'het maken van de winden tot zijn boodschappers'. Aangezien het op beide manieren kan worden vertaald, moet de betekenis anders worden

bepaald dan door de taal. Evenmin is het een onevenredige gedachte, dat terwijl het materiële instrument wordt beschouwd als rechtstreeks in handen van God, de geestelijke wezens Zijn boodschappers zijn. Hieruit blijkt enerzijds, dat geen deel van Zijn schepping los van Hem moet worden opgevat; geen stoffelijke instantie die niet de belichaming is van Zijn wil, terwijl anderzijds de 'geesten' met een eigen verantwoordelijkheid Hem vertegenwoordigen en aan Hem onderworpen zijn, en hun karakter en begiftiging van Hem ontvangen, overeenkomstig Zijn wil. Er zou inderdaad een gebrek zijn in de voorstelling van Jahweh de Schepper, als er alleen gesproken werd over fysieke krachten - wolken, winden, enz - en niet over Zijn scheppende kracht in het domein van de geest.

2. De psalmist vertelt nu het verhaal van de voorbereiding van de aarde voor de mens. Goddelijke vreugde in de mens, en dus Zijn 'vreugde in de bewoonbare delen van Zijn aarde' zijn duidelijk het thema, terwijl de berisping en begrenzing van de overstromende wateren kan worden gelezen als een gelijkenis van de strijd waarvan de wereld altijd het toneel is geweest, en die haar uiteindelijke berisping ontvangt wanneer de Vredevorst zal komen. Het eerste vers verklaart de absolute zekerheid van het droge land voor altijd, in de sterkste uitdrukking voor eeuwigheid die het Oude Testament kent (le-olam va-ed). De zondvloed (waarvan we geologisch gezien enige kennis beginnen te krijgen*) heeft de structuur van de aarde op deze manier niet wezenlijk veranderd; en de zuivering door vuur die haar wacht voordat de eeuwige toestand van de 'nieuwe aarde' kan worden bereikt, hoeft dat ook niet te doen, hoewel er dan 'geen zee meer' zal zijn (Openb. 21:1). Wat de veranderingen ook mogen zijn, God houdt vast aan Zijn eerste plan, en bouwt voor de eeuwigheid.

{*Zie een buitengewoon interessant boek van Sir J. W. Dawson, dat in het kort het bewijs geeft: 'The Meeting-place of Geology and History. (Religious Tract Society, Engeland.)

Maar in het begin, zo lezen we in Genesis, was de heerschappij van het water universeel geweest: 'Gij hadt het met de diepte bedekt als met een kleed; de wateren stonden boven de bergen.' De geologie kent deze toestand goed; wat Mozes op de een of andere manier wist vóór de geologie. De aarde waarop de mens leeft; zoals de mens uit de baarmoeder, werd geboren uit water; en de structuur van de aarde was daar 'bergen,' en bij implicatie valleien - voordat zij aldus werd geboren.

Het derde vers impliceert (wat het getal lijkt aan te geven) de opstanding van de aarde; maar de psalmist spreekt van de berisping van de wateren; wat naar ik aanneem in het volgende vers wordt voortgezet. Er wordt tegenin gebracht dat we niet kunnen zeggen: 'Zij beklommen de bergen,' wat (hoewel op zichzelf onnatuurlijk) verboden is door het feit dat zij er al boven stonden. De meesten lezen daarom 'De bergen stegen, de dalen zonken,' en veronderstellen dat dit een parodie is; want de rest van het vers, evenals het volgende, spreekt weer over de wateren. De 'aangewezen plaats' is duidelijk de 'ene plaats' waar de wateren op de derde dag worden verzameld, en verwijst niet naar bergen of dalen; anderzijds is het onhandig om de eerste helft van het vers als een parenthese op te vatten. Maar er lijkt geen reden te zijn om niet te vertalen: 'De bergen stegen op, zij daalden neer in de dalen,' waardoor het verband bewaard blijft en de taal levendig wordt weergegeven.

Het volgende vers spreekt dan van de gebondenheid die God aan de terugtrekkende wateren heeft toegekend, om te voorkomen dat zij weer terugkeren. Zo is de aarde van de mens hersteld en voor hem bewaard gebleven: het typische aspect daarvan is elders aangegeven (Genesis 1: aantekeningen). Hoe meer we dit bestuderen, hoe meer we ervan overtuigd zullen zijn dat de typische betekenis geen willekeurige aanpassing is van de feiten aan een geestelijke illustratie; maar één die diep gegrond is in de aard der dingen: kortom, we zullen beseffen wat de psalm voor ons benadrukt, namelijk dat de Verlosser en de Schepper Eén zijn.

3. Maar het is niet voldoende dat het verblijf van de mens gescheiden is van de wateren. Slechts gescheiden zou het droge land voor hem slechts een onvruchtbaar bezit zijn, waarop hij zich niet een paar korte dagen zou kunnen handhaven. De aarde (en dus de mens) is afhankelijk van de hemel; een diep geestelijke waarheid, waarvan de hele natuur vol is; en hiertoe komen wij nu, de bronnen van verkwikking, die, hoewel zij van de aarde bediend worden, niet van de aarde zijn. 'Hij zendt de bronnen in de dalen; zij lopen tussen de bergen.' Het bekende type van de Geest is het 'levende water' - water dat de kracht in zich heeft die in de eerste plaats voortkomt uit zijn afdaling uit de hemel; hoewel het door welke ondergrondse kanalen dan ook naar de plaats komt waar wij het vinden. 'Zij geven te drinken aan alle dieren van het veld; de wilde ezels lessen hun dorst.' Hoe vrij zijn al Gods gaven; en de meest noodzakelijke zijn juist de vrijste. Frisse lucht, zonneschijn, stromen die de aarde bewateren: deze zijn even algemeen verspreid als overal nodig. De 'wilde ezels' zijn het toonbeeld van weerspanning; maar 'Hij laat zijn zon schijnen op de kwaden en op de goeden, en zendt regen op de rechtvaardigen en

op de onrechtvaardigen'. En Hij die in de hoogte is opgestegen en voor de mensen geschenken heeft ontvangen, heeft dat ook gedaan 'voor de opstandigen, opdat de Here God onder hen zou wonen.'

En naast deze bronnen wonen de vogels van de hemel, en geven stem tussen de takken. Natuurlijke aanbidders als we kunnen zeggen, geen enkele zangvogel was door de wet van Leviticus ooit onrein; en hun noten, hoe verschillend ook, zijn altijd harmonieus. Aantrokken door het water, verblijven zij boven onze hoofden, en ondersteunen zich op hun vleugels in onbelemmerde vlucht door paden waarin geen enkel dier van de aarde hen kan volgen.

Vervolgens hebben we Gods irrigatiesysteem voor de aarde, waarin de heuvels hun deel hebben om de regen van Gods 'bovenkamers' heen en weer te leiden, zodat de rivieren zich verspreiden om het land te bewateren. Dat wat het dichtst bij de hemel is, trekt de meeste regen van de hemel aan; terwijl het die door de wet van zijn natuur niet kan houden, maar moet doorgeven aan anderen. Zo is 'de aarde tevreden' - datgene wat zij ontvangt en vruchtbaar maakt is juist datgene wat, niet als rots of zand, weerstand biedt aan de kracht die uiteen zou vallen, maar het tegenovergestelde: datgene wat zich overgeeft en afbrokkelt zoals het nederige en berouwvolle hart zich overgeeft aan de goddelijke Echtgenoot.

Zo groeit het gras voor het vee en het kruid voor de dienst van de mens; God is erop uit het schepsel, dat Hij in waardigheid op de aarde heeft gezet als Zijn beeld en gelijkenis, in stand te houden om Hem te kennen en voor Hem te zijn; en heeft hem aldus van allen het meest grondig afhankelijk gemaakt, zelfs als meester van allen. Waar is er een schepsel gewijd aan zwakheid en lange hulpeloosheid als

een menselijke baby? Waar is er iemand die van nature zo weerloos is, zonder tanden of klauwen, zonder kracht of snelheid en met een huid die aan de wind blootgesteld is, als de mens in zijn bloei? Het is de geest in hem die zich moet openbaren en dat ook doet, maar door de erkenning van zijn afhankelijkheid en zijn zorgvuldig gebruik van al Gods gaven.

Hij is inderdaad een 'broos mens' (enosh); maar nu, helaas, geroepen om een broosheid te kennen waartoe niet de schepping maar zijn zonde hem heeft bestemd. Nu is er discipline voor hem in, die hij nodig heeft, en waarin nog steeds de goddelijke liefde handelt. Terwijl die extra behoefte als nooit tevoren Gods tederheid erin naar voren heeft gebracht: de wijn die het broze hart van de mens verblijdt, het brood dat het broze hart van de mens versterkt, - hoe ademen de woorden, en de herhaling van de woorden, Gods bedachtzame zorg in het ondersteunen van iemand die zo gemakkelijk kan bezwijken in ontmoediging! Geef sterke drank aan hem die klaar is om te vergaan, en wijn aan de bittere ziel; laat hem drinken en zijn armoede vergeten, en zijn ellende niet meer gedenken'. (Spreuken 31:6-7.)

Brood en wijn: kunnen we hier geen symbool vinden? En met deze, 'olie om zijn gezicht te laten stralen!' Christus en de Geest! We doen geen geweld aan het werk van de Verlosser-Schepper als we deze hier vinden.

4. Het vierde gedeelte - van slechts drie verzen - lijkt, aan wat we zojuist gehad hebben, een korte ervaringsles toe te voegen over deze zorg van God voor de schepselen die Hij gemaakt heeft. Het is korter, vermoed ik, omdat het zozeer in de algemene gedachtegang van deze scheppingspsalm ligt. Daarbuiten zijn er problemen die onder ogen

moeten worden gezien, en die veel meer tijd in beslag zullen nemen; en waarvoor we er goed aan doen goed toegerust te zijn.

De lessen - want er zijn er meer dan één - zijn door hun eenvoud des te meer als zodanig en geschikt voor verfrissing. Het is goed om te zien hoe overal om ons heen de verzekeringen zijn van goddelijke liefdevolle goedheid. In het bruisende geluk van de kindertijd, in de geur en de delicate tinten van een gewone bloem, in de tinten van de zonsondergang, in elke richting; kortom, waar we ook mogen kijken, los van de gevolgen van de zonde; vinden we overvloedige bewijzen van Eén die niet alleen aan het behoud, maar ook aan het genot van Zijn schepselen heeft gedacht: genoegens van de zintuigen, genoegens voor de geest, genoegens voor het hart, die elke noodzaak van hen te boven gaan, als we alleen maar denken aan wat geïmpliceerd wordt in de noodzaak van de dingen die doorgaan (als dat in feite een noodzaak zou moeten zijn).

Het oog, het oor, de mens in zijn hele wezen, vindt zonder te zoeken, zonder erover te piekeren, voortdurend bronnen van genot. Iets dergelijks, hoewel objectief beschouwd, hebben we hier. 'De bomen van Jahweh zijn vol:' kracht, schoonheid, fijnheid van afwerking, zitten in die 'ceders van Libanon die Hij geplant heeft.' En dan groeien ze niet alleen voor zichzelf, maar dienen ze de vogels die blijmoedig naar hun schuilplaats komen en er nestelen; terwijl de sombere spar een gastvrij onderkomen biedt aan de huiselijke ooievaar. Ook de hoge heuvels bieden een schuilplaats voor voeten als die van de wilde geit, speciaal voor hen bereid; en de rotsspleten zelf bieden er een voor de schuchtere en zwakke klipdas. Zo is de aarde een huis

met vele kamers, waarin haar verschillende inwoners verschillende voorzieningen vinden God is de grote gastheer van de vele bewoners.

5. Maar wij komen nu tot Zijn regering; waarin er moeilijkheden zijn die ruimte en oefening voor geloof geven. Zijn vastgestelde tijden omvatten zowel duisternis als licht. Dit is duidelijk het punt in kwestie; en zo wordt de maan genoemd vóór de zon; en wat de laatste betreft eenvoudig zijn ondergang. Toch toont de maan de duisternis niet onverlicht; en niet verlicht door toeval. De duisternis is echter van Zijn benoeming; dat is troost en toch mysterie; en op Zijn benoeming brengt de nacht ook de wilde dieren uit hun holen. De jonge leeuwen worden verzorgd, zoals de onschuldige schapen, en brullend op zoek naar een prooi, zoeken en vinden die van God. Zo is er voor de verslinderer gezorgd, zoals voor alle anderen; er is geen ontkomen aan; en de natuur getuigt er duidelijk van: tand, klauwen en tong getuigen voor de leeuw. Wie gaf ze hem?

Dezelfde die de prooi van de leeuw de behendigheid gaf om te ontsnappen. Een gelijke hand is aan het werk geweest voor beiden, alsof de wereld een slagveld is van niet erg ongelijke krachten, elk verzorgd en ondersteund. Als de sterksten overleven, zoals sommigen zeggen, is het moeilijk genoeg te zeggen wie de sterksten zijn. De reuzen sterven, en de varkens leven. 'De race is niet voor de snelle, noch de strijd voor de sterke.' Als er opzet is, dan lijkt strijd ontworpen: alsof het goede en het kwade, met het onvermijdelijke conflict dat uit hun co-existentie voortkomt, zijn tegenhanger en weerspiegeling moet hebben in het geheel van dingen waartussen de mens zich bevindt; zoals het moet, als de natuur in het algemeen in enige zin

een gelijkenis is van geestelijke dingen - als de overeenkomsten tussen hen anders zijn dan louter misleidingen.

Deze strijd wordt in toom gehouden, zelfs in de orde van dag en nacht, met alles wat deze inhoudt: 'Als de zon opkomt, verzamelen zij zich en leggen zich neer in hun holen.' En onder deze zelfde onderwerping is de mens, met de toevoeging van de arbeid die hem kenmerkt als het verantwoordelijke schepsel onder de discipline van God: hij 'gaat uit naar zijn werk en naar zijn arbeid, tot de avond.' Zijn werk moet in het licht zijn en niet in de duisternis; en toch beperkt en beheerst de duisternis hem ook in haar mate. Maar het heeft zijn maat.

6. Het volgende gedeelte, met zijn zeven verzen, benadrukt de volledige beheersing van alle dingen die God bezit. Het opent met een verklaring van de wijsheid van de Schepper in al Zijn werken: veelvuldige werken, en elk daarvan toont Zijn wijsheid. Kan iemand er een voortbrengen die dat niet doet? Maar deze wijsheid zelf impliceert beheersing van het materiaal: de geest moet door de hand worden ondersteund opdat zij kan worden getoond. Waarlijk 'de aarde is vol van Uw rijkdommen.'

En zo is ook de op het eerste gezicht onvruchtbare zee, vol leven in ontelbare vormen; waar boven de schepen op het oppervlak ronddobberen, maar het tot de snelweg van de mens maken, Gods edelste werk; terwijl beneden het zeemonster in de diepte sport. Allen moeten gevoed worden aan Zijn tafel, verzamelen uit Zijn hand, gevuld worden met wat Hij geeft; of, als Hij Zijn aangezicht verbergt, lijden; als Hij hun de adem ontnemt, terugkeren tot het stof waaruit zij kwamen. Toch is Hij de bron van het leven, waaruit,

als Hij zijn Geest uitzendt, een nieuwe schepping deze verdwenen vormen vervangt, en de aarde wordt vernieuwd.

7. Uit dit alles rechtvaardigt de ziel haar vertrouwen in God, die Jahweh de Eeuwige is. Zijn heerlijkheid zal dan eeuwig duren; en Zijn werken zijn niet de speeltjes van Zijn macht, maar Hij verheugt zich erin. De eeuwigheid zal dus het zegel zijn op die eindtoestand waarmee Hij eindelijk tevreden zal zijn.

Want zo is zelfs nu de schepping afhankelijk van Hem, en sympathiseert met elk van zijn gedachte. Als Hij naar de aarde kijkt, beeft zij; als Hij de bergen aanraakt, zijn zij asgrauw. Hoe vreselijk deze almacht van Hem, als Hij onbekend is! Als Hij gerealiseerd wordt als wat Hij is, hoe goed dat Hij absoluut soeverein is! Dus breekt de psalmist uit in een lofprijzing die alleen kan eindigen met zijn wezen. Noch is het slechts een onredelijke emotie: zijn meditatie over Hem zal zoet zijn, de kennis van Jahweh zal zijn hart verblijden. De enige smet op Gods werken zal verdwijnen: 'De zondaars zullen van de aarde verteerd worden en de goddelozen zullen niet meer zijn.' Dan zullen Zijn werken Hem werkelijk verheerlijken; en in de verwachting daarvan prijst het hart Hem.

Zo eindigt het lied van de schepping. We zijn misschien toch teleurgesteld, dat er geen verdere poging wordt ondernomen om het gordijn van geheimzinnigheid op te heffen, waarvan we moeten toegeven dat het zo dikwijls over Gods regeringswegen hangt. Maar hier verklaart de Schrift altijd dat 'wolken en duisternis rondom Hem zijn.' Ook al openbaart het christendom Hem als in het licht, dit wordt niet wezenlijk veranderd. Toch worden wij opgeroepen om door geloof te wandelen, en Hem te verheerlijken door onderwerping

waar wij Zijn betekenis niet kunnen doorgronden. Het verschil dat het christendom maakt is dat God in het licht is - niet al Zijn daden of wegen: waarvan het geloof weet dat ze Hem waardig zijn; zelfs waar het niet weet hoe ze zijn.

Hier is het kruis inderdaad de boog in de wolk; en de verlossing toont de verhouding van God tot de zonde zelf, in volmaakte heiligheid en toch in liefde; en dit wordt hier gevonden in de honderd en tweede psalm; Jahweh gezien in de Man die afgesneden is in het midden van Zijn dagen, maar toch de Schepper van alles, wiens jaren geen einde zullen hebben. Dit werpt dan zijn licht over de donkerste verborgenheden; en zelfs het conflict van tegenstellingen dat wij in de natuur waarnemen, begint begrijpelijk te worden, als zijnde in overeenstemming met het gevallen hoofd van de aarde, en maakt het tot de symbolische uitdrukking van geestelijke dingen. Het is waar dat we maar weinig weten van de natuur in dit karakter ervan: we hebben slechts glimpen van wat het heerlijke visioen zou moeten zijn. Maar wat een wonder als we de Schrift zelf praktisch zo verborgen hebben gelaten als ze nog steeds moet worden beleden? Helaas hebben we nog niet de sleutel die de deur volledig zal openen en ons oog in oog zal brengen met de onthulde geheimen. Dank God voor wat we weten; maar zullen we niet voortgaan naar wat we nog niet weten?

Psalm 105.

Het verhaal van Zijn wegen als met Zijn volk.

De laatste twee psalmen van het boek tonen ons Gods wegen met Zijn volk, en (in belijdenis van hun kant) hun wegen met Hem, die de tucht van Zijn hand noodzakelijk hadden gemaakt. Maar deze heeft haar werk gedaan, en zij zijn dus klaar voor de uiteindelijke zegen, waarvan wij de beginselen en het karakter ten volle vinden in het vijfde boek.

Deze twee psalmen zijn daarom natuurlijk van zeer eenvoudige aard, een terugblik op Israëls geschiedenis zoals die ons reeds bekend is in de boeken van Mozes, met slechts een blik op de latere gebeurtenissen toen zij in het land waren. In feite is het verhaal van de woestijn typerend voor al de rest; zoals Israël als natie slechts een voorbeeld is van de mens in het algemeen, - het 'hart van de mens' waar dan ook is slechts de volledige, eerlijke afspiegeling van 'de mens' in het algemeen.

De honderdvijfde psalm is niet het verhaal van Gods regering met Israël als geheel, maar alleen van datgene wat te maken heeft met Zijn optreden namens hen, voornamelijk in de bevrijding in Egypte, en eindigend met hun bezit van het land. Eén vers alleen al verklaart dit laatste.

1. Het eerste gedeelte; in zeven verzen, roept op tot het vieren van Jahweh, hun God, zoals bekend in Zijn glorieuze daden. Zijn Naam is heilig. Zijn macht is nodig door menselijke zwakheid. De 'oordelen van Zijn mond' vertolken Zijn daden, en maken ze illustratief voor Zijn volmaakte wegen. Tot deze heerlijke God staat Zijn volk in verhouding als het 'zaad van Abraham, Zijn knecht', degene die door zijn geschiedenis als zodanig getekend is voor zijn gehoorzaamheid. Zij zijn ook 'de kinderen', 'van Jakob Zijn uitverkorene'; wiens

geschiedenis van een ander karakter is, en de strijd toont van een ziel in de hand van God, die zij kent, maar te weinig kent. En dit vereist die omgang van God met haar, waardoor uiteindelijk uit een Jakob een Israël ontstaat. Deze strijd en deze goddelijke discipline zijn, zoals gemakkelijk te zien is, het type van de latere geschiedenis van de natie. Zij zijn slechts een te trouwe reproductie van hun vader; terwijl de zegevierende genade van God niet ophoudt ten opzichte van hen, totdat Hij ook in hen een Israël heeft voortgebracht. En dit is 'Jahweh, onze God', wiens 'oordelen', in wezen van hetzelfde karakter, 'op de gehele aarde zijn'.

2. De psalmist spreekt verder over de verbondsrelatie waarin Hij met hen staat. Het is een blijvende: Hij is er steeds op bedacht; Hij heeft het bevolen tot in duizend geslachten - een rond getal, zo lijkt het, voor zoveel mogelijk (vergelijk Deut. 7:9). Gemaakt met Abraham; en met een eed aan Izaäk, bevestigde Hij het aan Jakob als een onveranderlijk besluit, en aan Israël als een eeuwig verbond. Hier heeft de dubbele naam, en duidelijk gebruikt met betrekking tot zowel het volk als de vader van hun twaalf stammen, (zoals altijd) zijn betekenis. Voor Jakob, met alle broosheid en zondigheid die het woord impliceert, neemt het niettemin de vorm aan van een decreet, de vaste uitdrukking van Zijn absolute wil; met Israël, in wie als zodanig Zijn transformerende macht wordt gerealiseerd, is het een eeuwigdurend verbond. Hij werkt aldus in volmaakte soevereiniteit, en volgens de heiligheid van Zijn eigen natuur. Volgens dit verbond is het land voor hen verzekerd; en was dat al zo toen zij er alleen als vreemdelingen in waren, een klein volk en in de rekening van de mensen van geen belang.

3. Het volgende gedeelte toont, kort maar doeltreffend, hoe in hun verdere geschiedenis Jahweh een heiligdom voor hen was: overeenkomstig, inderdaad, de zorg die Hij voor Abraham had getoond, toen ook Abraham zelf treurig genoeg niet trouw was geweest aan de belofte die hem was gegeven; door de aangewezen moeder van het toekomstige zaad over te geven in de handen van de Filistijnse koning (Gen. 20), en hier bezit Hij Zijn 'profeet' in degene die zo had gefaald. Dit was slechts een voorbeeld van hoe Hij was binnengekomen voor de natie in wie Hij de mondstukken van Zijn openbaring aan de mens had gelegd. En hier is de verklaring van die grotere doeleinden van Hem die zich verbinden met dit volk, apart gezet niet voor hun eigen zegen alleen, als helemaal niet op grond van gerechtigheid in hen, maar in genade tegenover alle zonen der mensen.

4. Het vierde gedeelte spreekt natuurlijk van beproeving; maar terwijl de hongersnood die in de tijd van Jakob over het land kwam de aanleiding is, laat de psalmist verder zien hoe God daarin had voorzien door iemand die vóór hen naar Egypte werd gezonden om Zijn dienaar te zijn in de dienst van de mens: iemand die zelf ten volle werd beproefd, en deed beseffen wat in een wereld als deze zo'n dienst inhoudt; beproefd ook door dat woord van Jahweh dat in hem als de Geest der profetie Zijn verhoging had aangekondigd; en wat uiteindelijk uitkwam. In Jozef hebben wij, zoals iedereen weet, het type van de Heer Jezus, in wie God inderdaad heeft voorzien in zegen, zowel voor Israël als voor de aarde, en in bevrijding uit de grote beproeving die voor beiden op komst is. De goddelijke uitkomst kwam eindelijk voor hem: bevrijd van zijn ketenen wordt hij de heer van Egypte, met volheid van macht gebaseerd op volheid van

wijsheid. Zo iemand, die Jozef ver overstijgt, zal de wereld eindelijk vinden.

5. Maar Israëls komst in Egypte was slechts hun inleiding tot allerlei ervaringen, waarin zij inderdaad oefening vonden, maar God die Zich met hen openbaarde in datgene wat viel op de machtigste macht van die dag, - tekenen waar Israël zelf altijd met dankzegging en voor de vernieuwing van het vertrouwen naar terug kon kijken, en die herhaald zullen worden in hun bevrijding in de laatste dagen (Micha 7:15, en vergelijk Openbaring 16), en die de tekenen zijn van de bevrijding in de laatste dagen. Openb. 16), en die de noodzakelijke vernedering zijn van alle hoogmoed van de wereld en haar afgoden voor God, wanneer de dag des Heren de dag van de mens opvolgt.

(a) Twee verzen tonen de aanleiding van deze beproevingen. Ten eerste: 'Israël kwam in Egypte'; het volk van God, begunstigd door het doel van God, bevond zich in het land van 'dubbele benauwdheid', de plaats van het conflict tussen de woestijn en de rivier, - van het leven dat worstelt met de dood; helaas, het land van Ham; de 'zondkere', een duisternis waarop het licht scheen en het niet begreep. Het volk van God bevindt zich in een wereld die tegenover God staat, dus noodzakelijkerwijs tegenover hen als zodanig; maar dit volk van God wordt zelf van een andere kant bekeken, 'Jakob'; en Jakob, hoewel slechts een vreemdeling in het land van Ham, is in gevaar van meer dan tegenstand. Hij heeft alle oefeningen nodig die hij moet doorstaan.

Door de gunst van God nemen zij sterk toe en worden sterker dan hun vijanden, zoals Farao's eigen woorden verklaren (Ex. 1:9). En dit is ongetwijfeld de manier waarop we het volgende vers moeten

uitleggen: 'Hij veranderde hun hart om Zijn volk te haten.' Het heeft niet meer nodig dan dat de gunst van God op deze wijze tot uiting komt, om het tij van de tegenstand in volle hevigheid te doen keren.

(b) Over de tegenstand en Gods ingrijpen voor hen wordt vervolgens gesproken. Mozes wordt gezonden, en Aäron; en tekenen en wonderen tonen onmiskenbaar het brede zegel van hun opdracht.

(c) De volgorde waarin de wonderen worden gegeven wijkt af van de historische. Daar moet natuurlijk een reden voor zijn. Het lijkt erop dat we een indeling hebben in twee delen: ten eerste de eigenlijke tekenen, die waarvan de kracht voor het grootste deel lag in hun getuigenis aan het geweten; de tweede bestaat eerder uit die welke het land werkelijk verwoestten - wonderen van vernietiging die Egypte desolaat maakten. Onder de eigenlijke tekenen wordt de duisternis voorop gesteld, het licht van de hemel weggenomen: een van die dingen die het geweten van de mens als bovennatuurlijk het sterkst zouden aanspreken; en die voor de Egyptenaren, die de nacht vooral als teken van het heersende kwaad zagen, en voor wie de zon de grote godheid was, een oorzaak van de grootste ontsteltenis zouden zijn. In feite bewogen zij zich niet van hun plaats gedurende de drie dagen dat het duurde; iets waarnaar de psalmist hier verwijst als hij zegt: 'Zij rebelleerden niet tegen Zijn woord.' Om dit (met de meeste uitleggers) te verwijzen naar de Israëlitische leiders, in tegenstelling tot hun gedrag bij de wateren van Meribah, lijkt in strijd met het verband. Evenmin kan het verwijzen naar de uiteindelijke onderwerping van de Egyptenaren; hier waren zij ontzet tot volmaakte stilte - ongetwijfeld alleen voor die tijd: maar het maakte hun houding daarna des te plechtiger.

Vervolgens hebben we, wat werkelijk het eerste wonder van het oordeel was, de wateren die in bloed veranderden, het middel van verfrissing dat de dood werd, en dan dat van de kikkers die uit de rivierbedding zwermden en in de kamers van de koning kwamen, waarover ik niets kan toevoegen aan de aantekeningen bij het boek Exodus. De luizen volgen, in de historische volgorde; maar met deze worden de 'zwermen' of 'mengsel' (waarschijnlijk van vliegen), die daar met de luizen kunnen gaan (zie de 'aantekeningen' Ex. 8:16-19) in het stempelen van de mens met het merk van ijdelheid.

(d) De morele of geestelijke lessen zijn inderdaad zo ver aan de oppervlakte, en goed geschikt om het geweten in de tegenwoordigheid van God te brengen. De volgende lessen dwingen de mens om te voelen, of hij nu een geweten heeft of niet. Hagel en bliksem breken samen de fruitbomen in het land, terwijl de sprinkhanen het ontdoen van elk groen blad dat er te vinden is. De verwoesting is compleet, hoewel hun opstandige trots nog niet vernederd is; en er is een laatste beslissende slag nodig om onderwerping te brengen.

6. De rest van de psalm beschrijft de overwinning van God; de gebeurtenissen in de woestijn en het in bezit nemen van het land zelf worden in verband gebracht met de bevrijding uit Egypte, als voltooiing van wat daar begon. Het verhaal spreekt voor zich en behoeft geen commentaar. De dood van de eerstgeborene; hun eigen vertrek uit het land in voorspoedige kracht, de angst in de harten van hun vijanden; Zijn aanwezigheid bij hen, beschutting en leiding; de bevrediging van hun honger, verfrissing die voor hen uit de vuursteenrots wordt gebracht: dit vat de voltooide bevrijding samen, waarin het woord van de belofte wordt vervuld en Abraham wordt

herdacht. Zij worden in het land gebracht, om werk te bezitten dat niet van henzelf is; en dit is het praktische effect van alles op hen; 'opdat zij Zijn inzettingen in acht nemen en Zijn wetten onderhouden.'

Psalm 106.

Gods tuchtiging van het volk wegens hun kwaad.

De laatste psalm van het boek, zoals reeds gezegd, geeft ons de geschiedenis van het volk van een andere zijde, - hun wegen met God, die hen de lange tuchtiging opleverden, die ook nu nog op hen rust. Deze tucht, met al haar smarten, is natuurlijk nog steeds Zijn liefde; en toont Hem Meester over het kwaad, en in genade jegens hen. Deze psalm is hun belijdenis van hun zonde, en hun laatste beroep op Zijn genade, voor de redding die nu nabij is. Hij begint en sluit met de hartelijke uiting van Zijn lof.

1. Het eerste gedeelte prijst Hem als de bron van al het goede, in een liefdevolle goedheid die eeuwig duurt. Zijn daden zijn voorbij; en al die daden zijn Zijn lof. Gelukkig dus, zijn zij die het oordeel bewaren en te allen tijde gerechtigheid doen; dit is Zijn volk, de erfgenamen van Zijn gunst, met wie de psalmist wenst herinnerd te worden; en daartoe bezocht door Zijn heil. Dit is Israël, Zijn uitverkoren volk en erfdeel, waarvan de voorspoed zoals beloofd door Zijn woord voor het oog van het geloof ligt.

2. Maar terwijl de psalmist kijkt, beseft hij wat dit bevoorrechte volk zo lang heeft weerhouden van hun voorbestemde zegen; en hij bezit

met hen hun zonden, heden en verleden, die van hun vaders en van henzelf; teruggaand tot de geschiedenis van de woestijn, als een volledig voorbeeld van al hun geschiedenis sindsdien. Vers van de veelvuldige barmhartigheden van hun wonderbaarlijke bevrijding, waren zij opstandig in hun ongeloof aan Zijn macht en genade, vanaf de Rode Zee zelf, waar zij zouden zijn teruggegaan in die harde Egyptische slavernij in puur wantrouwen tegen Hem die hen toch redde omwille van Zijn Naam, om Zijn macht bekend te maken. Hij leidde hen door de diepte van de zee, alsof het de droge grond van de woestijn was. Hij verlost hen met Zijn rechterhand van de vijand; en hun vijanden werden weggevaagd voor de terugkerende wateren; niet één van hen bleef over. Toen geloofden zij Zijn woord, en zongen Zijn lof.

3. (a) Maar zij vergaten dit alles spoedig; en het derde deel laat zien hoe in de woestijn zelf hun manieren de gezegende God, hun Verlosser, dwongen Zichzelf te heiligen in het oordeel over hen. Opnieuw van Hem wegglijdend, begeerde hun hart hun eigen wil; en verleidde de Machtige in twijfel over Zijn vermogen om te redden. Zijn antwoord, dat Zijn macht voor hen toonde, bracht slechts magerheid in hun zielen. Zo is het ook met de van God afgevalen ziel: de bevrediging van de dorst, zoals met zout water, doet haar slechts toenemen.

(b) De openlijke opstand volgt op de bedekte. Zij benijden hun door God gegeven leiders, en werpen het gezag van Mozes en het priesterambt van Aäron af; Jahweh's geheiligde. De meer openlijke rebellie roept het strengere oordeel op: de aarde verzwelgt Dathan en Abiram; en het vuur van God verteert hen die onbeschaamd in hun eigen recht tot Hem durven naderen.

(c) Vervolgens, niet in historische, maar in morele orde, valt hun beeld-verering in Horeb God Zelf aan, wiens heerlijkheid zij ontheiligen tot de gelijkenis van een beest - een os die gras eet! daarbij al Zijn wonderbaarlijke daden vergetend in datzelfde Egypte, waar Hij de valse goden, waaraan zij Hem nu gelijk stelden, had onderworpen. Hier had Mozes, voorspraak alleen, hen gered van de straf van dat verbond dat zij in hun eigengerechtigheid met Hem hadden gesloten.

(d) Nu komt de mislukking waarvoor heel dat geslacht omkwam in de woestijn, louter zwervers in een woestijnland. En met deze straf verbindt de psalmist de latere omzwervingen van het volk; nadat Kanaän was bezeten, maar toen zij niet meer geloof hadden om het bezit te behouden dan nu om het te verwerven.

(e) Vervolgens hebben we hun aansluiting bij Baäl-peor, en Phinehas, verzoening door oordeel (zie Num. 25 aantekeningen) bij de regering van God; een daad die God voor alle volgende tijden markeert met Zijn nadrukkelijke goedkeuring. Laat ons dit opmerken als zeer noodzakelijk om in gedachten te houden, in dagen zo laks als deze wat betreft goddelijke heiligheid. Phinehas is niet minder een priester in de voorspraak, wanneer hij het zwaard van het oordeel gebruikt.

(f) Tenslotte treft de zonde van het volk zelfs de leider zelf; en Mozes slaagt er niet in het land der belofte binnen te gaan. De voorbidder voor anderen vindt zelf geen nuttige voorspraak. De tucht van God houdt rekening met iedereen. Mozes zingt als een zwaan zijn lied en sterft. Maar het lied blijft en is nog steeds een lied, om nog gezongen te worden op de glazen zee, met het lied van het Lam (Openb. 15:2-3).

4. De woestijngeschiedenis is voorbij, en we hebben nu het verhaal van de mislukking in het land. Het is in beginsel steeds hetzelfde, en neemt alleen zijn vorm aan overeenkomstig het bevel dat hen beproeft, - hier de reiniging van het erfdeel van de Heer van alles wat het had bezoedeld. De volken van Kanaän stonden onder de ban wegens hun ongerechtigheid en Jahweh had de uitvoering daarvan aan hun handen toevertrouwd. In plaats daarvan lieten zij hen erin en vermengden zich met hen; met het zekere resultaat dat voorspeld was, dat zij hun werken leerden kennen. Hun goden werden een strik voor hen, en de onnatuurlijke daden verbonden met hun demonen-aanbidding werden de schande en verontreiniging van Israëel. Het onschuldige bloed van hun zonen en dochters besmeurde hun altaren en verontreinigde hun land. Hun daden bedierven hen steeds dieper.

5. Jahweh's wegen met hen waren in noodzakelijke vergelding. Zijn toorn werd tegen hen ontstoken, en Hij verafschuwde de erfenis die zij verontreinigd hadden. Zo werden zij overgeleverd aan hun vijanden en neergebogen onder hun hand. Zo vaak als zij bevrijd waren, zo vaak provoecerden zij Hem opnieuw met hun kwaad, en werden zij opnieuw vernederd.

Maar in hun nood kon Hij niet anders dan Zijn medelijden tonen; en Zijn verbond van belofte was een noodzakelijke grens aan hun kastijding. Te midden van al hun omzwervingen en in hun gevangenschap liet Hij hun nog steeds barmhartigheid tonen door hen die Zijn werktuigen waren om hen te kastijden.

6. Terugkijkend, over deze geschiedenis van voortdurende mislukking, konden zij toch de liefde opsporen, die steeds jegens hen gehandeld had. Hij kon die niet openlijk tonen zoals Hij wilde; maar

de enige oorzaak daarvan was het onberouwelijke kwaad. Nu kon Hij in hun belijdenis van hun zonde terugkeren; en als Hij kon, zou Hij dat ook doen. Hierom roepen zij tot Hem: dat Hij hen zou redden en verzamelen uit de volken, opdat zij Zijn heilige Naam zouden danken en triomferen in Zijn lof!

7. En de lof barst los. Jahweh wordt vol vertrouwen opgeëist als Israëls God, en van eeuwigheid tot eeuwigheid moet Hij geprezen worden. Laat het hele volk zeggen: Amen! Hallelujah!

Boek 5. (Psalmen 107 - 150.)

De conclusie over de goddelijke wegen.

Het Deuteronomische karakter van het vijfde boek is gemakkelijk te onderscheiden. De eerste psalm ervan toont ons de goddelijke wegen met Israël en met de mensen in het algemeen, waarvan zij slechts de al te trouwe vertegenwoordigers zijn geweest. Net als Mozes' voordracht aan het volk in de vlakke van Moab, juist met het oog op het land waarin zij nu snel hun intrede moeten doen (Deut. 1 - 4), - wordt het volk hier als teruggebracht uit de landen waarin zij verstrooid waren, en (zoals in de volgende psalm te zien is) nu klaar om het land in bezit te nemen. Hier worden zij opgeroepen om terug te zien op Jahweh's handelen met hen, hen inderdaad vernederend en beproevend, maar om 'hen goed te doen op het laatste einde', opdat zij zouden herkennen waar hun ware leven uit bestond, en de eeuwige goedheid van hun verbond-God zouden leren kennen.

Deze wegen van God in hun verschillende karakter worden verteld in de eerste onderverdeling van zeven psalmen: in de eerste twee met Israël, in de volgende twee met Christus, eindigend met drie Halleluja psalmen die Zijn Naam vieren. De tweede onderverdeling van zes psalmen (114 - 119.) laat ons zien hoe deze wegen, wanneer zij op de juiste wijze in het hart worden overwogen, het hart keren en aan God hechten. De derde onderverdeling (120 - 136.) vertelt ons nu hoe volledig Hij voor ons is, in alles wat Zijn wegen Hem zo tonen te zijn. Terwijl de vierde (137 - 145.) ons dan het uitpluizen

van de mens in Zijn tegenwoordigheid geeft, om ons zo over te laten om ons in niets anders dan Hemzelf te verblijden. Tenslotte hebben we - wat overblijft - de afsluitende en universele lofprijzingen.

Onderverdeling 1. (Ps. 107 - 113.)

Principes.

In de eerste onderverdeling verdelen de zeven psalmen zich (zoals deze zevens meestal doen) in vier en drie, waarbij de laatste drie voldoende duidelijk zijn als Hallelujahs. De eerste vier verdelen zich weer in twee gelijke delen van elk twee psalmen. Israël staat voor ons in de eerste twee; Christus in de laatste; deze staan in volmaakt contrast met elkaar. Bij beiden is het einde inderdaad zegen; maar de gevallen mens, die zich verheft, moet eerst vernederd worden. De volmaakte mens, die zich vernedert zoals niemand anders dat ooit heeft gedaan, moest alleen maar verhoogd worden.

Er zijn dus drie afdelingen, gekenmerkt door de cijfers: de eerste spreekt van Gods doelmatige genade aan de mens; de tweede, van Christus in vernedering en verwerping; beantwoord met dat Melchizedeks priesterschap waaronder alle zegen komt; en de derde, de trage maar eindelijk volledige lof.

Sectie 1. (Ps. 107, 108.)

Efficiënte genade.

Israël staat voor ons in het eerste gedeelte, zoals reeds gezegd; hun lange omzwervingen zijn eindelijk geëindigd, de vermenigvuldigde

oefeningen hebben de beoogde vrucht voortgebracht, Gods geduldige arbeid met hen vindt zijn beloning in de liefde. De twee psalmen verenigen zich duidelijk op deze manier; de eerste geeft de beginselen, die niet alleen op Israël van toepassing zijn, hoewel ze in de voorhoede van hun toepassing staan; de tweede meer concreet, de herovering van het land door het herstelde volk.

Psalm 107.

Constant en harmonieus.

De eerste psalm verkondigt de onveranderlijke, harmonieuze goedheid van Jahweh, die de weg van zegen vindt voor Zijn volk, ondanks en toch als erkenning van hun zondig en opstandig gedrag. De discipline van de weg is de methode van een genade die de voorwerpen ervan niet opgeeft; de oven van verdrukking was voorzien in het oorspronkelijke verbond met Abraham, en hiervan was de Egyptische slavernij slechts een voorbeeld, evenals hun woestijnreis als verlost van Egypte slechts het prototype was van hun vele omzwervingen sindsdien. De wildernis wordt nu voor eens en altijd verruild voor de 'stad van bewoning', wat de blijvende rust inhoudt waarin zij worden gebracht.

1. Jahweh is de naam die zij vieren, die heeft gehandeld in een liefdevolle goedheid die altijd Zijn kenmerk is, en die hen heeft verlost uit de hand van de onderdrukker. Zij zijn nu verzameld uit

het oosten en westen en noorden, en uit de zee, de snelweg naar zoveel toen nog onbekende landen die daarachter liggen.

Zij zijn lange tijd eenzame zwervers geweest, met het brandmerk van Kaïn op zich; altijd op zoek naar bezit van de aarde, en daarin slechts Aceldama gevonden, hun eigen fatale aankoop. Hongerig en dorstig, met meer dan fysieke behoefte, viel hun ziel in hen flauw. Totdat zij, gedwongen om het alleen bij God te zoeken, in hun benauwdheid tot Jahweh riepen en bij Hem bevrijding vonden. Een zeer eenvoudig en veel voorkomend verhaal, dat echter voortdurend herhaald moet worden. Nu is er rust voor hen; en hun weg is recht (of vooruit) naar de stad die zij zullen bewonen. Een kromme weg is daarom een lange weg; en Deuteronomium geeft aan hoe lang zij de eerste keer in de woestijn de weg voor zichzelf hadden gemaakt door hun kromme wegen met God. Hoe lang was de weg sindsdien, inderdaad! Alleen de liefdevolle goedheid van Jahweh had hen kunnen brengen waar zij nu waren.

Laat hen dan antwoorden, en laat Zijn wonderlijke werken gepast erkend worden door zielen wier verlangen bevrediging had gevonden; wier honger gestild was met goed.

2. Israël komt echter voor ons, niet alleen als in de woestijn, maar ook als in een gevangenis, in gevangenschap van hun vijanden vanwege hun zonden. Zo zaten zij in duisternis en de schaduw des doods, het licht des levens onttrokken; de ijzeren slavernij drong hun zielen binnen. Daar verbleven zij zonder hulp of hoop, behalve in Degene tegen Wie zij in opstand waren gekomen, nu gedwongen de suprematie te erkennen van Hem wiens raad zij hadden veracht. Zij

moesten hun zonde beseffen; neergebogen van zwoegen, struikelend en met niemand om te helpen.

Met de noodkreet kwam echter een andere ervaring, en Hij werd hun Redder. Zijn regering, die hen had vastgehouden, bevrijdde hen nu uit hun gevangenis, en de duisternis om hen heen werd verdreven. En opnieuw klinkt de roep om belijdenis en lof voor deze grote bevrijding.

3. 'Het lijden van de dwaze natie (Deut. 32:6), wanneer; vervuld van Jahweh's verontwaardiging; zij een strik vinden in datgene wat hen had moeten voeden (Rom. 11:9-10), en kwijnen onder de druk van een smartelijker hongersnood dan die van het brood (Amos 8:11-13), totdat, in antwoord op het geschreeuw van verdriet, het woord van reddende gezondheid hen van boven wordt gezonden (Deut. 30, vergelijk Rom. 10), schijnt in het volgende deel te worden aangeduid. De taal van vers 22 komt hiermee overeen. Zij die tevergeefs hadden getracht hun eigen gerechtigheid te vestigen, worden nu opgeroepen om dankoffers te brengen (Hebr. 13), en Zijn werken met gezang te verkondigen.' - Pridham, over de Psalmen.

Het is dus de diepste en meest fundamentele behoefte waarin hier wordt voorzien. Christus, het brood des levens, is door hen verworpen, en zij zijn noodzakelijkerwijs op weg naar de dood. Deze engte kan alleen Zijn woord genezen, en zo worden zij gered uit hun valkuilen. Welnu, dan mogen zij Hem nu dankbaar zijn.

4. Pridham zegt opnieuw: -

'Naast de duidelijke kracht en schoonheid van de volgende verzen (23-30) in hun eenvoudige betekenis en hun algemene toepassing;

hebben we, geloof ik, een figuur van Jakobs rusteloze moeite toen hij, als een gekwelde en bange zeeman, zonder gemak op en neer zwierf over de wijde zee der volken (Deut. 28:65), een vriendloze pelgrim van het ongenoegen van de Heer, totdat de lang gewenste rust eindelijk werd verkregen, onder de trouwe leiding van Hem die Zijn volk zoekt in de donkere en bewolkte dag (Ezech. 34:12). Dienovereenkomstig vinden we in de lofprijzing die volgt (vers 32) een vermelding van het verzamelde volk en hun oudsten, die nu worden opgeroepen om in de stille rustplaatsen van Immanuël's land zijn trouwe goedheid en zijn macht te vieren, die de langdurige storm van benauwdheid hadden veranderd in de kalme zonneschijn van eeuwigdurende vrede. (Jes. 54:11-13).'

Hoe waar de speciale toepassing ook is, toch is hier het algemene lot van het volk van God, dat als het ware door zijn beroep; zeelieden, geroepen is om de werken van de Heer op de diepte te zien. De numerieke structuur is hier zo duidelijk en veelzeggend als inderdaad Zijn bedoeling in zo'n beproeving en de geschiktheid ervan moet zijn. De 'haven' is, zoals wij door het getal zien, in het nieuwe tafereel, dat de belofte van eeuwigheid in zich draagt.

5. In het laatste deel worden Jahweh's wegen in het algemeen gevierd: wegen die gekenmerkt worden door kracht, liefde en heiligheid.

Hij vormt en hervormt de aarde naar Zijn goeddunken, beveelt vruchtbaarheid in onvruchtbaarheid, maar dit vanwege de slechtheid van hen die er wonen. Opnieuw herstelt Hij het onvruchtbare land en maakt het vruchtbaar; en hier wordt niet gezegd dat er een morele reden moet zijn: de Schepper verheugt zich in de werken van Zijn

handen, en eist alleen een morele reden voor het niet handelen naar deze vreugde.

Zijn liefde wordt natuurlijk veel meer belicht. Hij toont het in Zijn voorziening voor de honger van die vaste verblijfplaats die het eerste is wat de mens nodig heeft voor zijn ontwikkeling; met de stad voor vereniging; en de velden met hun behoefte aan zaaien en planten voor toename. Zo vermenigvuldigen zij zich door Zijn zegen als omheind door Zijn hand, met het vee dat Hij voor hen bereid heeft als dienaren en bondgenoten.

Maar het kwaad is hier, in verband met de zonde van de mens, en er is verdrukking en verschillende beproevingen. Hij neemt het op voor de behoeftigen en vertrapten, stort verachting uit over edelen, en doet hen dwalen in een padloze woestenij, die zich niet bekommeren om de medemensen die God voor hen heeft voorzien, terwijl Hij de behoeftige opricht uit zijn vernedering, en gezinnen maakt als een kudde.

Heiligheid is openbaar in al Zijn wegen; de oprechten worden verblijd als zij het zien; de ongerechtigheid zelf heeft haar mond gestopt. Wie verstandig wil zijn, zal dit in acht nemen; de zulken zullen de goedertierenheid van Jahweh onderscheiden.

Psalm 108.

De inkomende redding.

Een lied, een psalm van David.

De tweede psalm van het vijfde boek wordt door vele commentatoren zeer licht behandeld: als voorbeeld verklaart Moll: -

‘Twee fragmenten van Davidische psalmen, namelijk Psalm 57:7-11, en 60:6-12, zijn hier samengebracht zonder enig verband; en de veranderingen die zich voordoen, in slechts enkele woorden, zijn zo onbelangrijk dat noch aanleiding noch doel in deze combinatie en conformatie kan worden ontdekt. Een dichter als David kan niet schuldig worden geacht aan het op zo’n manier combineren van twee stukken die uit hun verband zijn gehaald.’ - Lange’s Commentaar.

Delitzsch is het eens met Moll, evenals Perowne. Alexander en Hengstenberg zijn het er echter over eens dat de oorsprong van deze psalmen Davidisch is; maar ‘de eerste opvatting,’ zegt de Amerikaanse uitgever van Moll, ‘lijkt op het ogenblik de meest favoriete.’

Een grotere eerbied voor de Schrift zou de onbezonnenheid van dergelijke kritiek zeker beperken. Toegegeven dat een psalm gemaakt door twee uiteinden van eerdere psalmen samen te voegen - of met een schaar en plaksel, zoals men zou kunnen zeggen - vreemd genoeg kan lijken voor inspiratie; maar om te zeggen dat ‘noch aanleiding noch doel kan worden ontdekt in deze combinatie’ is een uitdaging van de volmaaktheid van de Schrift die alleen kan spreken van de vermetele onbekwaamheid van degene die het uitspreekt. Aan de andere kant is het gemakkelijk aan te tonen dat er een doel is: want het is juist het karakter van een Deuteronomisch boek, zoals dit is, om ons, zoals Deuteronomium zelf doet, de weg en het einde te geven, - de regeringsweg van God waardoor Zijn doel wordt bereikt; het einde dus, dat de weg openbaart.

Nu heeft de vorige psalm ons, zonder enige twijfel, de wegen van God met de mensen gegeven; en dat zoals in het bijzonder getoond in het geval van Israël: wat eenvoudiger dan dat we, in de huidige, het einde van Zijn weg met hen hebben? En daartoe - en om ons duidelijk te maken wat er bedoeld wordt - moeten de einden van twee voorgaande psalmen, afgesneden van de oefeningen en beproevingen waarmee deze verbonden zijn, samengevoegd worden? Het doel dat de commentator ontkent, is hier in feite doorzichtig; en de ongelovige aanval op de volmaaktheid van het Woord is een pijl die wordt teruggeslagen in het gezicht van hem die hem heeft afgeschoten.

Nu de 'verbinding' tussen deze twee uiteinden. Zeker, de psalm vormt, zoals wij hem hier aantreffen, een zeer compleet geheel; en de twee gedeelten voegen zich in het tweede deel ervan zonder naad samen. De eerste afdeling geeft ons de lof van Israël als leidend voor de inkomende lof van de hele aarde. De tweede roept daarom op, dat God zijn suprematie over de aarde mag openbaren, voor Israëls bevrijding. De nascheidingen tonen de natie, als in antwoord op dit gebed, op de drempel van volledige zegen. Er is hier geen gebrek aan eenheid of volledigheid.

De kleine veranderingen in de psalm hier, in vergelijking met de twee psalmen waaruit hij is gehaald, kunnen wij misschien niet goed uitleggen of waarderen; want de ware 'hogere kritiek' is bij ons even zwak als die welke ten onrechte zo wordt genoemd krachtig en sterk is; en deze dingen gaan natuurlijk samen. Voor de uitlegging van de psalm in detail is het voldoende te verwijzen naar de aantekeningen elders (blz. 223, 224; 230-234.)

Sectie 2. (Ps. 109, 110.)

Christus in vernedering en verwerping is eigendom van God.

De tweede afdeling geeft ons, in twee psalmen die duidelijk en opvallend met elkaar contrasteren, eerst Christus in Zijn vernedering gehaat en verworpen door de mens, en daarna Zijn aanneming door God, - bezeten in het dubbele karakter van Koning en Priester. Beide delen zijn nodig om Gods weg te geven wat betreft de volmaakte Mens; die (volgens het goddelijke principe in de zegening, maar die in Hem die is wat Hij is, zichzelf zo wonderbaarlijk vervult) Zichzelf vernedert en verhoogd wordt.

Psalm 109.

Zelf veroorzaakte vijandschap.

Aan de hoofdmusicus, een psalm van David.

Aan de andere kant tonen de mensen zijn tegenstanders de vreselijke werkelijkheid van het kwaad dat reddeloos is omdat het de enige remedie verwerpt. Van de vloek psalms, is dit de sterkste, zijnde inderdaad een blik in de mond van de hel. En dit zeg ik in het volle zicht van het feit dat het niet de hel is die voor ons ligt, maar (volgens de wijze van het Oude Testament) veeleer de regering van God op aarde, waartoe de wet, ingebed in een verbond met een volk in het vlees, zich van nature richtte.

Toch is het in Gehenna, volgens de betekenis van dat woord (zie Jozua 15:8, aantekeningen), de zelfveroorzaakte ondergang waartoe de mensen zichzelf zonder andere oorzaak verdoemen. Zo is de vijandschap hier zelfveroorzaakt, de haat tegen het goede als goed, tot het hoogste gebracht door dat wat goed is in zijn volste vertoning. Voor hen is het geen willekeurige afspraak dat alle dingen zich bijgevolg tegen hen uitspreken. Het is slechts de verklaring van de gerechtigheid die inherent is aan het kader van de dingen, namelijk dat het door de God van de gerechtigheid is opgezet. Daarom moeten wij ook niet terugdeinzen wanneer wij van God horen dat het Zijn oordeel is, of wanneer het door mensen die op aarde lijden wordt gezocht en gevraagd, de roep van de weduwe, zoals de Heer het zelf uitdrukt, die zelfs de onrechtvaardige rechter moet verbazen om eindelijk te antwoorden, en die God erkent als de roep van Zijn uitverkorenen, en die Hij, hoewel Hij het lang verdraagt, uiteindelijk ten volle zal beantwoorden.

Hier tonen de toepassing van het achtste vers door de apostel op Judas (Handelingen 1:20), en niet minder het verband met de volgende psalm, ons dat het de stem van de vorst der martelaren is die gehoord moet worden, hoewel het misschien niet alleen is, maar vereenzelvigd met de roep die vanaf Abel door de hele geschiedenis loopt. Evenmin is dit in strijd met de genade die niet van Zijn lippen faalde zolang er nog hoop was, maar waarvan Hij altijd verklaarde dat zij haar grens had, en bij weigering alleen maar de veroordeling van de mensen zou vergroten. Over Judas verklaarde Hij zelf: 'Het was goed voor die man als hij niet geboren was.' En hoewel deze toepassing in geen geval het geheel kan zijn, toont zij tenminste voldoende het karakter

van die grens die er zeker is. Maar we zullen een duidelijker begrip krijgen door het onderzoek van de psalm.

1. De oproep is aan God om Zijn mond te openen. De mond van de mens wordt wijd opengedaan, maar alleen bedrog en haat worden uitgestort! Voor zichzelf stort hij alleen zijn hart uit bij God. Het is voor het goede dat zij het kwade vergelden, - vijandschap voor liefde.

Oorzaakloze vijandschap is natuurlijk vijandschap die haar oorzaak alleen heeft in de toestand van het hart waaruit zij voortkomt en waarvan zij de toestand laat zien. Maar dit is niet alleen zo; het is liefde die haar opwekt; het is een morele tegenpool tegen dat wat goed en lieflijk is; het is verdorvenheid zoals de zon die de levende soorten in de dood vernieuwt. En dit is de dood, en natuurlijk hopeloos, zoals de dood is: want alleen uit het goede kan het goede worden gezocht, en toch brengt het goede zelf hier slechts het kwade voort. Alle middelen falen dus; de hoop faalt; als het volledig bewezen is, kan alleen het oordeel worden ingeroepen; en de volgende tien verzen zijn dan ook een roep om oordeel.

2. Het oordeel is eerst persoonlijk. Hij wordt in de handen van een goddeloze gelegd; en aan zijn rechterhand, wanneer hij die te hulp zou willen roepen, vindt hij een tegenstander. Dit is slechts een gelijkvormige omgang, waarbij hij anderen tegenover hem vindt zoals hij tegenover hen is geweest. Dan, wanneer hij geoordeeld wordt, kan er geen pleidooi gehouden worden voor iemand die buiten het bereik van de hoop is. Zijn gebed voor zichzelf is slechts een strijd tegen de rechtvaardige regering van God, en geen berouw of onderwerping; het kan dus heel goed als zonde worden behandeld. Zijn vonnis is ter dood, niet lang uitgesteld; en zijn ambt gaat over op een ander.

Hier kan het geweten geen plausibel bezwaar maken. Als we ons richten op de relatie van zijn zonde tot anderen, komen er vele; en om die weg te nemen moet het licht van elders komen. Maar God heeft daarin voorzien, en we mogen er zeker van zijn dat er geen tegenstelling kan zijn tussen Zijn natuur en Zijn daden.

Hij heeft ons zelf verzekerd dat Hij 'de ongerechtigheid der vaders bezoekt op de kinderen tot in het derde en vierde geslacht', maar dan wordt daaraan toegevoegd als hoogst noodzakelijke bescherming van wat anders verkeerd zou worden opgevat: 'van hen die Mij haten'; en elders wordt het spreekwoord dat Israël juist uit zo'n verkeerde opvatting had overgenomen, door de Heer met de grootste nadruk berispt: 'De vaders hebben zure druiven gegeten, en de tanden van de kinderen zijn op scherp gezet.' (Ezech. 18.) Hij zegt niet alleen, maar zweert, dat zij geen gelegenheid zullen hebben om zulk een spreekwoord te gebruiken; dat de zoon de ongerechtigheid van de vader niet zal dragen, noch de vader de ongerechtigheid van de zoon; dat de gerechtigheid van de rechtvaardige op hem en de slechtheid van de goddeloze op hem zal rusten; terwijl het berouw van iemand zijn ondergang zal afwenden.

Aan de andere kant is het ons allen bekend, dat het karakter van de vader veel te maken kan hebben met de tijdelijke toestand van de kinderen; en dat aldus de schering en inslag van de menselijke geschiedenis de verstrekkende gevolgen van de zonde verkondigen. En dit alles is een getuigenis van God dat niet tot zwijgen kan worden gebracht zonder de ergste gevolgen voor de mensen in het algemeen. Als we deze richtlijnen en bewakers aan beide kanten nemen, zullen we ernstige vergissingen vermijden met betrekking tot het morele

karakter van wat we in deze psalm hebben, met al zijn plechtige veroordelingen van de overtreder. Voor zover dit zijn kinderen treft, wordt het terzijde geschoven tot zegen voor hen; zo zeker als zij op de les letten; ook kan de zonde niet op ieder gebonden zijn, buiten de toestemming van hun eigen karakter. En dit toont het 14e vers hier duidelijk aan; want juist de bede dat de ongerechtigheid van zijn vaderen voor Jahweh herinnerd mag worden, is op deze wijze op zijn eigen karakter gegrond (vers 16).

3. Dienovereenkomstig wordt de zedelijke reden gegeven in het derde deel; waar de gelijke regering van God duidelijk wordt gezien; en dan -.

4. De nood en armoede die een beroep doen op God, en waarvoor Hij verzocht wordt in te komen; overeenkomstig Zijn Naam en titel over allen, en te verlossen. Er wordt niet gedacht aan lijden van God, noch aan verzoening; niets dat niet in mate kan worden toegepast op Zijn volk als op Christus zelf; en er is weinig commentaar nodig.

5. Een laatste beroep op God om met hem te zijn, en een overtuigend bewijs te geven dat Hij zo is, sluit de psalm af. Als zij vloeken, moge God zegenen; en moge de tegenstanders met schande bekleed worden. Dan zal hij Hem danken met zijn mond, en Hem loven te midden van de menigte; want Hij staat aan de rechterhand van de behoeftige, - waar ook de uitgestrekte hand Hem kan vinden, - om hem te redden van hen die zijn ziel oordelen.

Psalm 110.

De bevestiging van de koning-priester.

Een psalm van David.

De tweede psalm hier is het antwoord van Jahweh aan deze verootmoedigde, waarbij Hij wordt opgericht als Koning en Priester samen, naar de orde van Melchizedek, en met een profetie van de herleving van Israël onder Hem; en de onderwerping van vijanden. Er zijn slechts zeven verzen, en die volgen het algemene zevenvoudige patroon van 4 (3+1) +3; behalve dat deze gedeelten meer benadrukt lijken dan gewoonlijk, zodat het geheel in drie gelijke delen van gelijke waarde wordt verdeeld.

1. De eerste drie verzen spreken van Jahweh's Koning. Maar Hij is nog niet daadwerkelijk getroond. Net als David zelf, maar wiens Heer Hij werkelijk is, heeft Hij zijn tijd van verwerping en zelfs verbanning. Maar anders dan David, en geheel in strijd met de gedachte van een verwijzing daarin naar de Israëlitische troon als de 'troon van Jahweh' (1 Kro. 29:23), is het juist in deze tijd van Zijn verwerping dat Hij zit aan de rechterhand van Jahweh. Het is een oudtestamentische hint die het Nieuwe Testament duidelijk voor ons ontvouwt. De plaats is hemels, niet aards: 'Hij werd opgenomen in de hemel en zat aan de rechterhand van God.' (Marcus 16:19). Het wordt verder uitgewerkt door de Heer zelf in Zijn toespraak tot Laodicea (Openb. 3:21), waar Hij, onderscheidend van de menselijke troon die Hij straks zal innemen en die Hij met anderen zal delen, spreekt van overwonnen te hebben en met Zijn Vader op Zijn troon te zitten.

Dit definieert voor ons het christelijke interval waarin we ons bevinden, en waarvan we niet moeten verwachten dat er meer dan een hint in de oudtestamentische geschriften te vinden is.

Jahweh handelt op tijd voor Zijn Koning, die in volledige afhankelijkheid van Hem wacht op de dag waarop Zijn vijanden tot Zijn voetbank zullen worden gemaakt. Dan zal Jahweh de roede van Messias' macht uit Sion zenden; de zetel van Zijn koninkrijk; Hem daar plaatsen temidden van een vijandige wereld, die dan snel tot onderwerping zal worden gebracht. En zoals Zijn hemelse volk, wanneer Hij uit de hemel komt, hun bruidsfeesten verruilt voor een strijdbaar gewaad en met Hem meegaat, - zo verzamelt Hij, nu Hij in Sion is, Israël eerst om Zich heen. Het is de dag van Zijn macht, en zij zijn nu, zoals zij tot nu toe niet waren, allen van klaar hart. Zij zijn pasgeboren kinderen van de dageraad, in de schoonheden van heiligheid ieder; en voor Christus, in de tedere sympathie (zoals ik het opvat) die Hem verenigt met Zijn volk, als de dauw van Zijn eigen jeugd. Zoals Paulus kon zeggen: 'Nu leef ik, indien gij vast blijft in de Here,' zo vernieuwt het onsterfelijke Leven zich als het ware in de kracht van Zijn volk.

2. En dit leidt natuurlijk tot een andere kijk op de aangesproken Persoon, naast die van Koning. Hij is de Koning-Priester, Hij die namens de mens tot God ingaat en hem het aanvaardbare offer brengt. Ook hier getuigt God van Hem, en hier komt inderdaad alle volheid van het goddelijk hart naar buiten. Hij weet hoe belangrijk dit voor ons is; Hij weet ook hoe traag en ongelovig wij zijn in het ontvangen van Zijn genade. Daarom spreekt Hij niet alleen, - Hij

zweert: 'Jahweh heeft gezworen, en zal geen berouw hebben: Gij zijt een priester voor eeuwig naar de ordening van Melchizedek.'

De apostel heeft ons in de brief aan de Hebreëen de volledige betekenis hiervan gegeven, en wel van christelijke zijde. Dit is niet de plaats voor een behoorlijk onderzoek ervan. Het is een van de vele bewijzen dat ook voor Israël de voorspelde zegen niet kon komen door de Levitische riten of het priesterschap, ingesteld door de wet, maar door een heerlijk Persoon, gewijd aan een eeuwig priesterschap. Het offer - dat een priester impliceert - wordt hier echter niet voor ons gebracht. Maar we zien dat de Koning die voor hen nodig is, niet alleen Koning kan zijn, - dat Hij het werk van verzoening niet aan andere handen dan de Zijne kan opdragen. Alleen door verzoening kan Hij ware 'Koning der gerechtigheid' (Melchizedek) zijn en de kinderen van Abraham zegenen zoals hij, aan wie Abraham tienden had gegeven, de vader had gezegend.

3. Het priesterlijke werk wordt ons in deze psalm niet anders voorgehouden; terwijl het de dag van de toorn is die ernstig wordt ingedrukt. Het vijfde en zesde vers lijken niet het optreden van de Koning zelf te zijn, maar van God als de Soevereine Heer (Adonai) in Zijn naam, volgens het karakter van de psalm als geheel. Het is God die zijn vijanden tot een voetbank voor zijn voeten stelt; wat niet meer dat dit zijn eigen activiteit uit het oog verliest. Maar de hemelse en aardse tronen zijn nu en voortaan in volledige overeenstemming; en hier zijn de wegen de wegen van God, waarmee in het laatste vers opnieuw de Overwinnaar in volledige overeenstemming blijkt te zijn.

Zo zou 'de Heer is aan uw rechterhand' niet de herhaling zijn van de gedachte in het eerste vers, maar het omgekeerde; en de goddelijke toorn is bij de verwerping van het Voorwerp van goddelijke vreugde. Het hoofd over een wijd land lijkt Gog te zijn (Ezech. 38), zoals vaak is opgemerkt, aangezien niet de afdaling uit de hemel in beeld is, zoals in Openb. 19, maar de roede die uit Sion uitgaat.

Het laatste vers toont ons in figuurlijke taal het geheim van het succes van de koning. Hij drinkt van de beek op de weg, neemt zelf de goddelijke verfrissing, de stroom van levend water, waarvan de koningen der aarde, hoewel voor allen voorzien, zo weinig gebruik hebben gemaakt. Zo is Hij, als met de geest van de Geest, in volledige en onbelemmerde gemeenschap met de wegen van God, waarvan Hijzelf, zoals wij weten, het middelpunt is.

Sectie 3. (Ps. 111 - 113.)

Halleluja!

De volgende en laatste sectie is samengesteld uit drie psalmen, elk aan het begin gemarkeerd, en de laatste ook aan het einde, met een Halleluja. Dienovereenkomstig zijn ze doorlopend gevuld met Jahweh's lof: de eerste, die Hem viert als bekend in Zijn werken en wegen; de tweede, de zegening van hen die Hem vrezen; de derde, de heerlijkheid van Zijn Naam als vervulling van hemel en aarde. Uit hun omvang zijn deze psalmen moeilijk samen te vatten, zoals men zich kan voorstellen: wie kan Zijn lof uitspreken? De eerste twee hebben ook een moeilijkheid van andere aard in hun alfabetische structuur, die zeer regelmatig is, en in beide volkomen gelijk: de gehele tweeëntwintig letters zijn opgenomen binnen de omtrek van

tien verzen. Van de talrijke verdelingen die hieruit voortvloeien, heb ik alleen de verzen kunnen karakteriseren.

Ik heb namelijk getwijfeld of de letters hier als echte verdelingen moeten worden opgevat, of een andere betekenis hadden. Dit moet ik overlaten aan degenen die mij in deze richting volgen; maar zoals ik elders heb gezegd (blz. 42) 'is het zeker natuurlijk om in de alfabetische rangschikking een symbool van orde te zien, opgelegd door een regerende geest. Een numerieke structuur op zichzelf drukt dit uit; en een alfabetische, die gebruik maakt van alle elementen van de menselijke spraak, lijkt inderdaad bedoeld om die orde vocaal te maken.' De volmaakte regelmaat en exacte overeenstemming in de twee psalmen benadrukken hier deze gedachte, die in volledige harmonie is met het feit dat zij geheel gewijd zijn aan de lof van Jahweh. Dit is inderdaad de enige harmonie die werkelijk zo is: al het andere is disharmonie; en de komende dag zal zowel uit de menselijke geschiedenis als uit de natuur deze geheime harmonie voortkomen, waarvan het een vreugde is te denken dat de lippen van de mens ze vocaal zullen maken. Dit kan een voldoende betekenis zijn voor de alfabetische structuur hier.

Psalm 111.

Jahweh!

1. De honderd en elfde psalm dus; viert Jahweh, zoals gezien in Zijn werken en wegen; het hele hart verenigd in dankzegging, en dit uitgestort in het geheime gesprek van de oprechten waar de harten

het vrijst zijn, en in de openbare vergadering. Het thema is groot - ja, oneindig: want 'groot zijn Jahweh's werken, en gezocht door allen die er behagen in scheppen;' of misschien, zoals Delitzsch het opvat, - 'waardig om gezocht te worden in al hun doelen,' of 'doeleinden.'

2. Nu vinden we Zijn karakter zoals dat hierin wordt verteld: in wezen gerechtigheid en tedere barmhartigheid; of licht en liefde, zoals het Nieuwe Testament met het Oude verenigt om Hem te verklaren. 'Zijn werk is eervol en met majesteit;' en dit is de reden ervan, dat er in dit alles blijvende, eeuwige gerechtigheid is: 'Zijn gerechtigheid blijft eeuwig bestaan.' Dit is de ene kant; maar er is nog een andere: want Hij heeft voorzien in de herinnering aan Zijn wonderbaarlijke werken; en daarin is Zijn tedere zorg voor Zijn schepselen uitgestraald, opdat zij de vreugde en vruchtbare gevolgen van die kennis zouden hebben: 'genadig en barmhartig is Jahweh'.

3. Maar Israël staat vooraan, het oudtestamentische voorbeeld waarin deze karakters van Hem getoond zijn, een volk van Hem door een verbond dat Hij nooit vergeet. 'De prooi heeft Hij gegeven aan hen die Hem vrezen: Hij gedenkt Zijn verbond in eeuwigheid. De levende kracht van Zijn doen verklaart Hij aan Zijn volk, door hun het erfdeel der volken te geven.' Hier is het duidelijk waarom het in de eerste regel niet 'vlees' maar 'de prooi' is; want Israëls erfenis moet worden verworven door verovering, zoals de laatste psalm ons opnieuw heeft herinnerd; en ondanks de lange tijd waarin de naties het verbondland in bezit hebben gehad, toont het woord van God, dat het hun heeft veiliggesteld, de 'levende kracht' of 'vitaliteit' van Zijn doen door die jaren heen, waarin het zo lang heeft liggen sluimeren.

Nu zijn zij in het bezit gesteld; en zo kunnen zij, als beproefd door de gebeurtenis, zeggen: -

4. 'De werken van Zijn handen zijn waarheid en oordeel; al Zijn afspraken zijn zeker. Voor altijd gehandhaafd - voor altijd, als gedaan in waarheid en oprechtheid.'

5. Nu komt alles volledig uit, - Zijn trouw aan Zijn verbond; de openbaring van Zijn Naam. Zijn verbond zal eindelijk worden gezien als enige genade, waarin alleen een stabiele relatie tussen God en mens kan worden gevonden. Terwijl van de kant van de mens God wordt erkend in een heilige vrees die het 'begin van de wijsheid' is, het geheim van dat 'goede begrip' dat de 'kennis van het heilige' is. De lof daarvan zal inderdaad eeuwig zijn.

Psalm 112.

Lof voor de zekerheid van hen die Hem vrezen.

In het laatste vers wordt de grondtoon van deze psalm getroffen, waarin we in feite de lof van die wijsheid hebben. Het is een psalm van lof voor de veiligheid en zegen van hen die Jahweh vrezen; en de alfabetische structuur kan ons doen denken aan de soortgelijke in de vijftiengste, maar hier (zoals daar niet) volmaakt. Zodra de ziel zich tot God wendt, beginnen de dingen de indruk van goddelijke orde te krijgen; en terwijl dit van de kant van de menselijke ervaring (zoals in het vijftiengste) nog onvolmaakt is, is het van de goddelijke

kant (zoals hier) niet zo: de structuur is de exacte weerspiegeling van de waarheid die erin besloten ligt.

In het karakter van de zegen is de psalm natuurlijk Joods; en daar moeten we bij elke christelijke toepassing rekening mee houden.

1. We hebben eerst de beschrijving van de man die Jahweh vreest. Zijn vrees is een vruchtbare vrees en geen slaafse; hij heeft grote vreugde in de geboden waarin hij wandelt. 'Zijn zaad zal machtig zijn op de aarde,' - de sfeer van zegen in het Oude Testament, - 'het geslacht der oprechten is gezegend.'

2. Vervolgens, zoals in de laatste psalm het tweevoudige karakter van licht en liefde wordt gezien in Jahweh, zo wordt dit hier gezien in degene die op Zijn weg wandelt. 'Rijkdom en overvloed zullen in zijn huis zijn, en zijn gerechtigheid duurt eeuwig.' Te midden van een duistere wereld ontstaat licht voor de oprechten; en de enige oprechter is hij die 'genadig en barmhartig' en 'rechtvaardig' is. Inderdaad heeft onze Heer ons in de gelijkenis van de ondankbare dienstknecht (Matt. 19) ten volle getoond, dat het voor hen die barmhartigheid verschuldigd zijn, niet eens rechtvaardig is die te tonen.

3. Wij zien nu hoe hij omheind en verzorgd wordt: 'Goed is het met de man die genadig is en leent; hij zal zijn zaken onderhouden door het oordeel' - niet in het oordeel dat komt door de handen van God, (zoals sommigen uitleggen,) maar door het oordeel dat hij zelf uitoefent. 'Want hij zal in eeuwigheid niet bewogen worden; de rechtvaardige zal in eeuwige herinnering zijn' - herinnerd door God zelf, en zo onbewogen gehouden.

4. Toch is hij in een wereld waar de dingen niet stabiel zijn; maar 'hij zal niet bang zijn voor een slecht bericht' - voor slecht nieuws; omdat hij stabiliteit heeft gevonden in God: 'Zijn hart is vast, vertrouwend op Jahweh, de onveranderlijke. Ook dit vertrouwen is van God, totdat hij ziet wat hij van zijn tegenstanders verwacht.

5. De beginselen van de goddelijke regering, zowel wat betreft de rechtvaardigen als de goddelozen, worden gezien in de slotverzen.

Psalm 113.

De heerlijkheid van Jahweh's Naam.

1. En nu viert het derde Halleluja Jahweh's Naam, nu één te zijn, volgens het getuigenis van de profeet, over de gehele aarde. Alle dienaren van Jahweh worden aangespoord die te loven: om zo te laten zien dat hun gehoorzaamheid voortkomt uit vreugdevolle aanbidding; de enige dienst die waarde kan hebben voor Hem. En het antwoord klinkt blij: 'Gezegend zij Jahweh's Naam! vanaf deze tijd zelfs voor altijd.' De volledige aanbidding wordt ook binnengehaald: 'van het opgaan van de zon tot het ondergaan ervan, zal Jahweh's Naam geprezen worden.'

2. Dat mag ook wel, want het hele toneel van deze lofprijzing is Zijn schepping. 'Hij is hoog boven alle volken,' ja, 'Jahweh's heerlijkheid is boven de hemelen.' De onvergelykbare! Hij heeft Zijn woning hoog geplaatst; maar Hij ziet, en met tedere belangstelling, alles wat in de hemel en op de aarde is. Dit leidt tot het volgende vers,

waarin we zien hoe diep deze belangstelling gaat, en hoe wonderlijk de resultaten ervan zijn.

3. Want Hij is Abrahams God, de God der opstanding: dit wordt nog in oudtestamentische stijl verteld, en waaraan de christelijke openbaring pas haar volle glorie heeft gegeven. Toch kunnen de kenmerken ervan nog steeds worden onderscheiden en zijn ze dat vanaf het begin geweest. Want Hij ‘verheft de uitgeputte uit het stof; Hij verheft de behoeftige uit de mesthoop:’ ‘een embleem van de diepste armoede en verlatenheid; want in Syrië en Palestina ligt de van de maatschappij uitgesloten man op de mezbele (de mesthoop of hoop as), overdag roept hij de voorbijgangers om aalmoezen en ‘s nachts verbergt hij zich in de door de zon verwarmde as’ (Delitzsch).

Uit deze ellende en vernedering wekt God toch op, om zo’n stakker onder de edelen (nedibhim; de mannen van prinselijke vrijgevigheid) te zetten - ja, de edelen van zijn volk. Dit is een herhaling van Hannah’s woorden; en Hannah’s eigen geval staat voor de geest van de psalmist, dat geval dat zo gedenkwaardig is voor Israël: ‘Hij maakt de onvruchtbare tot een huis, een blijde moeder van zonen.’ Het lied van Maria, aan het begin van het Nieuwe Testament, herinnert ons eraan, mochten we het ooit vergeten, dat één geboorte, onmogelijk als God zich niet tot de mens had verlaagd, voor ons de plaats van alle andere heeft ingenomen. En daarmee is voor elke ontvanger van goddelijke genade nu de belofte en de kracht van een opstanding gekomen; waardoor degenen die slechter zijn gedegradeerd dan de bewoners van de mestvaalt worden verheven tot een hogere plaats dan die van vorsten! Halleluja!

Onderverdeling 2. (Psalmen 114 - 119.)

Het hechten van de ziel aan de God van het heil.

De tweede onderverdeling toont ons nu deze wegen van God, die reeds voor ons zijn geweest, uitmondend in de aanhechting van Israëls hart aan Zichzelf in dagen die nog komen. En hier zijn er twee duidelijke afdelingen; de eerste geeft het argument van het Oude Testament; de tweede dat van het Nieuwe. In het eerste is de controverse tussen God en hen met betrekking tot afgoderij (Ps. 115). In het tweede is het de 'Steen' die zij verworpen hebben, maar die het 'hoofd van de hoek' wordt (Ps. 118). Zo is het betoog compleet.

Sectie 1. (Psalmen 114 - 117.)

Eén Jahweh: De les van het Oude Testament.

De eerste sectie bevat vier psalmen, geen van allen erg lang, en één de kortste in de Bijbel. Hierin worden we eerst teruggevoerd, zoals in het begin van de achtenzestigste psalm, naar de uittocht uit Egypte, om de macht en genade van God te zien zoals die toen onder hen werd getoond. Er was, helaas, een breuk ontstaan tussen hen en hun glorierijke Leider als gevolg van het afdwalen van hun hart van Hem; en het opzetten van de gruwelen van de heidenen voor Zijn ogen in het land waaruit zij hadden moeten worden uitgeroeid. Hierop wordt nu teruggekeken en geoordeeld in het licht van hun huidige

ervaring van Zijn verlossende hand; en in de derde psalm hier (Ps. 116) heeft Hij Zich aan hen getoond in de opstanding van het volk, om hun harten effectief tot Hem terug te brengen. De laatste psalm (Ps. 117) spoort de volkeren der aarde aan Hem daarom te loven voor Zijn liefdevolle goedheid en trouw jegens het verlore volk.

De verwerping of ontvangst van Christus staat nergens ter discussie.

Psalm 114.

De macht van Jakobs God.

De eerste psalm van de reeks is van het eenvoudigste karakter. Hij staat stil bij de macht van God zoals die blijkt uit de bevrijding uit Egypte, en bij Zijn genadige vereenzelviging met hen als Zijn volk in die tijd. Het beschrijft slechts met nadrukkelijke beknoptheid deze dingen; het suggereert de vragen die het formeel niet opwerpt. Het fragmentarische karakter ervan is zelf opvallend suggestief. Waarom zou de geschiedenis waarover gesproken wordt zo uitzonderlijk en fragmentarisch zijn? De verbondsnaam, Jahweh, is op een heel andere manier belangrijk.

1. De psalm bestaat uit twee delen van elk vier verzen. Het eerste spreekt over God als Heer, en toch zonder Hem te noemen: dat was niet nodig. Er is maar Eén die de zee kan opdrogen en de bergen kan doen overslaan.

Het was het begin van hun geschiedenis als natie: het pascha, zoals we weten, herschikte hun jaar voor hen. Egypte, hoewel zo lang de

plaats van hun verblijf, is slechts een plaats van vreemde taal voor hen die nu het heilige volk van God moeten zijn. Alleen bij verlost en kan God wonen; en waar Hij woont, regeert Hij: 'Juda was zijn heiligdom, Israël zijn heerschappij.' De namen hebben hun betekenis anders dan historisch: de 'vorst bij God' wordt zo veredeld door het juk dat hij draagt; de heilige plaats is één met de plaats van 'lof'.

De natuur beseft en bezit haar God: zowel de zee als de Jordaan, aan de twee uiteinden van de woestijnreis; de Sinaï daartussen manifesteert niet minder zijn ontzag: 'de bergen huppelden als rammelen, en de heuvels als lammeren.'

2. Het tweede deel begint met een onderzoek naar de oorzaak hiervan; het antwoord onthult een ander karakter van Hem wiens soevereiniteit aldus wordt erkend, en die toch de majesteit van Zijn aanwezigheid verzacht, om in gezelschap van de 'worm Jakob' te wandelen. Neen, Zijn heerlijke macht is slechts gemaakt om de noden van Zijn schepselen te dienen: 'De rots in een poel veranderen, - de vuursteen in een fontein van water.'

Hoe ver zij ook van elkaar verwijderd mogen zijn in tijd en verschillend in plannen, wij zien dat het dezelfde God is die daarna een lager, maar heerlijker kleed aantrok om Zijn volk te dienen, door Zelf in de woestijn te komen in de vorm van een mens; om hier de werken te doen die geen ander mens deed. Wat veranderde zo voor dit volk, de genade van zulk een begin? Wat heeft de tedere aanwezigheid van de Zoon des mensen uit de wereld verbannen? De twee vragen hebben maar één antwoord. De generaties van mensen, hoe ver ook van elkaar verwijderd in tijd of plaats, vertonen overal

één fatale overeenkomst. In de woorden van de apostel: 'zij wilden God niet in hun kennis behouden.'

Psalm 115.

In tegenstelling tot de afgoden van de mensen.

De volgende psalm behandelt de oude controverse tussen God en de mens, die (niet alleen in Israëls geschiedenis) de waarheid bewijst van het vonnis dat over de mens is uitgesproken. Hij wendt zich van God af, wanneer hij Hem kent, - wendt zich dan tot de duisternis; en daaruit vloeit voort dat hij de ware God vervangt door alle afgoden van zijn eigen hart. Hij vervaardigt de god die hij aanbidt, iets wat zo eigen is aan de mens dat het licht van het christendom niet voldoende is geweest om het uit de wereld te bannen. Tot de tijd van de Babylonische gevangenschap was dit Israëls kwellende zonde. Daarna ging inderdaad deze onreine geest uit hen, volgens de woorden van de Heer (Matth. 12:43-45); helaas, hij werd niet uitgedreven, doch het huis bezeten door Eén die sterker was dan hij. Het is dus gereed om opnieuw door hem te worden bezet; en dit zal plaatsvinden in de laatste dagen, wanneer afgoderij opnieuw zal worden opgericht in de tempel van God zelf, te midden van hen die naar hun eigen land zijn teruggekeerd; en de openlijke verwerping van Hem daar zal het verwoestende oordeel brengen waarover zo vaak is gesproken.

In deze psalm wordt echter niet verwezen naar de omstandigheden van die tijd. Maar de voorspellingen die ons ervan verzekeren, zowel

in het Oude als in het Nieuwe Testament, stellen ons in staat het opkomen van dit onderwerp van afgoderij in de psalmen van de laatste dagen beter te begrijpen. Evenmin is een kwaad afgedaan tot het geoordeeld is: Men laat het nooit ongemerkt uit het oog vallen; maar 'God eist,' zoals de prediker zegt, 'dat wat voorbij is.' (Prediker 3:15.) Een plechtige overweging! Niets anders dan een echt oordeel over een zaak voor God kan het een effectieve begrafenis geven.

1. De psalm begint met een smeekbede dat Jahweh zal handelen voor Zichzelf en voor de eer van Zijn Naam, en niet zal toestaan dat de heidenen Zijn volk beschimpen, alsof Jahweh een van hun eigen goden was, die niet te vinden is in de tijd van nood. Het is in feite Israëls zonde die zelfs de schijn daarvan heeft gewekt; en daarom dringen zij erop aan dat Hij Zijn eigen Naam eer geeft, als Hij dat niet kan doen voor die van hen; en dit, niet alsof de rekening die de mensen van Hem maakten van zulk een belang was, behalve voor henzelf, en voor de liefde daarom in Hem die voor hen zorgde. En dan nog, Hij had Zichzelf aan het geloof verbonden; en zo konden zij ook bij Hem pleiten omwille van Zijn waarheid.

Israëls God was immers, als Hij vanwege de zonde van het volk nu niet op Zijn plaats op aarde werd aangetroffen, nog steeds in de hemel. Hij was een realiteit, die volbracht wat Hij wilde, ondanks alle tegenstand. En dit leidt natuurlijk tot de vergelijking met afgoden.

2. Wat waren dat, die afgodsbeelden? Eenvoudigweg materie - zilver en goud - gevormd door mensenhanden! Mond en ogen zijn er wel degelijk: beide dingen waarvan men zegt dat ze 'spreken' en op verschillende manieren 'getuigen' voor de mens zelf, een index van wat er in het hart is. Maar de afgod geeft geen antwoord aan zijn

aanbidder door woord of blik. Neen, hij beseft niets: de stem die tot hem roept hoort hij niet, de geur van wierook of van het offer neemt hij niet waar. Geen hand kan zich uitstrekken om te helpen, geen voet van hem zal bewegen om verlichting te brengen, geen geruis van geluid is zelfs in de luie keel. Wat kunnen deze zinloze goden anders doen dan de mensen die voor hen buigen tot even zinloze wezens degraderen? En dit is de rechtvaardige straf voor hen die God verlaten, om duidelijk hun eigen uitvindingen te volgen.

3. Van hieruit vermaant de psalmist het volk van God om zich vast te klampen aan Hem die niet onmachtig of onbewogen is, maar de hulp en het schild van allen die op Hem vertrouwen. Israël, het huis van Aäron, zuur zij die Jahweh vrezen, worden afzonderlijk vermaand, en dit is ook geen loutere aanvulling of verfraaiing. 'Israël' is tegelijk de natie als geheel, het volk van Jahweh, de voorwerpen van Zijn genade, die, kreupel als hun vader in hun menselijke, kracht, zich in hun hulpeloosheid aan Hem vastklampen, en het niet tevergeefs vinden. Het huis van Aäron, daarentegen, zijn de erkende dienaren van deze genade, die spreken van het offer - van het werk van een ander voor hen. Terwijl 'zij die Jahweh vrezen' door dit karakter het werk van de Geest in hen verklaren. Zo heeft de levende God Zich inderdaad betoond voor het volk van Zijn keuze, niet alleen in de genade die uitnodigt tot vertrouwen, maar in de werkzaamheid van de genade in Zoon en Geest, - het werk dat voor hen gedaan is; en het werk dat in hen gedaan is. Ik hoef er nauwelijks op te wijzen hoe volledig de numerieke structuur deze gedachten rechtvaardigt.

4. Na deze vermaning; waarin zoveel bemoediging is verpakt, hebben we het argument van de ervaring met betrekking tot deze levende

God. Te zeggen ‘Jahweh heeft aan ons gedacht,’ is voor hen die zijn onveranderlijkheid kennen, het recht om te zeggen ‘Hij zal ons zegenen.’ Maar in overeenstemming met deze gedachtegang zijn de kringen van zegening verschillend verdeeld. ‘Zij die Jahweh vrezen’ staan op zichzelf, denk ik, om aan te tonen dat onder dit als beginsel zegening kan komen tot anderen dan tot Israël, - bij wie toch het huis van Aäron blijft, als in feite het priesterschap bezittend waardoor de gehele aarde tot God nadert. (Jes. 61:6.)

5. Hierna kan de zegening van de mens bij God worden verteld. De zegen is voortdurend, juist omdat het Jahweh’s zegen is, onveranderlijk als Hijzelf, en zij in verbondsrelatie staan met de Schepper van alles.

Maar de sfeer van deze zegen, zoals het Oude Testament die openbaart, is duidelijk aangegeven: niet de hemelen, die van Jahweh zijn, maar de aarde: die heeft Hij aan de mensenkinderen gegeven. Maar de doden zijn er dan uit: de goddelozen zijn veranderd in de sheol, en de opstanding van de rechtvaardigen heeft plaatsgevonden, hoewel de psalm daar niets over zegt. Het Nieuwe Testament komt hier volledig binnen om het Oude te verklaren en aan te vullen. De dood is nu alleen de ondergang van hen die van God af zijn; maar ‘wij,’ zegt de psalmist, ‘wij [de levenden] zullen Jahweh loven: vanaf deze tijd en tot in eeuwigheid.’

Psalm 116.

De God van de opstanding, en het terugroepen van Israëls hart tot Hem.

Dit maakt het verhaal echter niet af; en de 116e psalm komt hier om aan te tonen hoe dicht Israël bij die verschrikkelijke kaken des doods was geweest, - verzwolgen, behalve door de barmhartigheid van God, tot volkomen ondergang. Het is het besef van deze bevrijding dat hun harten tot God brengt, en hen voor altijd tot Zijn dienaren maakt.

1. De opening van de psalm is eenvoudig genoeg: een verhaal dat ieder die tot God wordt gebracht zal herkennen als het zijne. Israël, in het besef van de genade die haar beantwoord heeft, neemt haar plaats in van belijdenis van Jahweh, haar God, om Hem voortaan alleen te bezitten.

2. Vervolgens wordt de bevrijding verhaald van de kwellingen van de dood en de engten van de sheol. Zij riepen Jahweh aan in nood, Hij openbaarde zich in liefdevolle barmhartigheid en redding.

3. De ziel kan nu terugkeren naar haar rust. Verlost van de dood wandelt Israël voor God in het land der levenden.

4. Het vierde gedeelte, hoewel slechts twee verzen, is even belangrijk als nadrukkelijk. De ervaring heeft absoluut aangetoond wat de psalmist gelooft als een zeer zekere waarheid, namelijk dat alle vertrouwen in de mens ijdel is. 'Ik zei in mijn haast om te ontsnappen' - niet dat het, zoals wij zeggen, een louter haastige toespraak was, want het is dit waarin hij zo zeker is dat hij het uitspreekt - 'alle mensen zijn leugenaars.'

Dit wordt gerealiseerd in de ziel, met eerlijke zelftoepassing; veegt het schoon van het laatste overblijfsel van eigengerechtigheid en zelfafhankelijkheid. Uit zo'n absoluut wrak wordt niets gered, behalve

wat er nooit in zat. God blijft, en er is niets anders. De grond is vrij voor het geloof om zijn tempel voor Hem alleen te bouwen.

5. Daarom vraagt hij: ‘Wat zal ik Jahweh geven voor al Zijn weldaden jegens mij?’ Wat is juist en passend als alles van waarde is wat ik in Hem vind? Wel, ik kan Zijn genade ontvangen en bezitten: ‘neem de beker van het heil, en roep Jahweh’s naam aan.’

Maar er is meer dan dit. Er moeten nu geloften worden afgelegd aan Jahweh; en dit wordt herhaald in dezelfde woorden voor het slot van de psalm. Israëls wettelijke gelofte heeft zij, zoals wij weten, volkomen gefaald, en lijdt nog steeds onder de gevolgen van haar falen; maar er zijn dankbeloften die in de dag van de komende zegen vervuld zullen worden. (Ps. 56:12; Jes. 19:21.) Zij impliceren geen wettigheid, maar het bewustzijn van wat genade heeft gedaan, en de lof waarmee het hart is vervuld en gesterkt. Lof is nu gemakkelijk, - noodzakelijk: het is, inderdaad, maar wat Zijn gelofte inhoudt die in die dag de Leider van de lof van Zijn volk zal zijn (Ps. 22:22, 33); en wie zal dan zwijgen? Deze geloften zijn dus alleen evangelisch. Ze zijn verbonden met de ‘beker der zaligheid’ en het werk van de ander, - de blijde verzekering van wat dat werk voor hen betekent.

Het 15e vers is een soort raadsel, in het verband waarin het staat. Het is echter in feite de oplossing van een raadsel, en wel een dat voor de ziel te allen tijde het belangrijkste is. Voor de wet was de dood, zoals we elders overvloedig hebben gezien, en zoals we zien in het eerdere deel van deze psalm, noodzakelijkerwijs een schaduw. De door de wet verklaarde zegeningen zijn zozeer zegeningen die op aarde genoten moeten worden, dat de doden er geen deel aan hebben; die van de profeten zelf zijn zozeer van dit karakter - Israëls zegeningen

in het land in komende tijden - dat dit noodzakelijkerwijs zo zou zijn totdat, met het Nieuwe Testament, de volledige openbaring van de hemelse dingen zou komen. Door het lijden en de beproevingen van de laatste dagen, waarin de vraag naar hun aanspraak op nationale zegen op hen drukte, zou de dood voor het overblijfsel van Israël opnieuw al zijn betekenis krijgen.

Of zij zouden sterven of leven, zou de vraag naar de toorn of de gunst van God volledig inhouden; en onder de bittere vervolging van die tijd zullen velen in feite sterven. Opstanding zou dit kunnen verklaren; want de orthodoxen in Israël hebben, zoals wij weten, altijd in opstanding geloofd; maar ook hier zou een vraag kunnen rijzen: Was de opstanding niet reeds voorbij? Voor de christenen, en met hen het geheel van de heiligen van vroegere tijden, zal zij immers hebben plaatsgevonden wanneer Israëls barensweeën over haar komen; en kunnen zij daarvan onkundig zijn die onder het onderwijs van Christus staan, speciaal gericht tot hen met het oog op die tijd van ongeëvenaarde verdrukking (Matth. 24)? Zijn woord daarin is bovendien dat 'wie volhoudt tot het einde, die zal behouden worden.' Wat betekent de dood dan voor de heiligen van die periode?

Het is zeer bevestigend om in het boek Openbaring, dat ons zo duidelijk de beproevingen en het lijden van diezelfde Israëlitische heiligen voorstelt, dezelfde vraag te vinden die voorzien is. In het 14e hoofdstuk, dat te maken heeft met hen die in het begin ervan anticiperend worden gezien als staande op de berg Sion met het zegevierende 'Lam', nadat Babylon is gevallen (vers 8), en wanneer de tijd van het antichristelijke 'beest' en zijn volgelingen in ogenschouw wordt genomen; wordt plotseling aangekondigd, als in contrast

met het onheil over de beestenaanbidders: ‘Zalig zijn de doden die voortaan in de Here sterven. Ja, zegt de Geest, dat zij rusten van hun arbeid; en hun werken volgen hen.’ (vers 13.)

De woorden ‘van nu af aan’ tonen de bijzondere toepassing van wat anders een algemene waarheid moet lijken; en het verband toont aan dat de toepassing, bij uitstek althans, moet zijn op het overblijfsel van Israël van de laatste dag. En hier is weer de zo noodzakelijke verzekering, juist voor diegenen van deze klasse, dat de dood voor hen geen verlies is, maar juist winst. Hoe volmaakt heeft de tederheid van de Heer voorzien in de bijzondere behoefte van deze bijzonder beproefde en noodlijdende lijdens! Het Nieuwe Testament slaat als het ware de handen ineen met het Oude, om hun een verzekering te geven die, zoals duidelijk is, in hun geval speciaal nodig is; terwijl de troost natuurlijk voor allen van alle tijden blijft. Dat zijn de ‘profetieën’ van Gods levende woord; en zo’n mooi getuigenis hebben we van het hart dat erachter zit!

In de psalm, waar hij profetisch reikt in de geschiedenis van de natie; Israëls redding is gekomen, en de zaligheid van de dode heiligen is in het open licht gekomen, en is een zaak van ervaring. En zo verklaart de numerieke structuur het. Maar, zoals reeds gezegd, door deze anticiperende uitdrukking ervan, is het het eigendom geworden van gelovigen van alle tijden; en verlicht het de schaduwen van het Oude Testament met zijn nadrukkelijke verzekering: ‘Kostbaar in de ogen van Jahweh is de dood van zijn vromen.’ Het zijn hier niet ‘heiligen’, maar zij wier hart ten opzichte van Zichzelf de Heer beseft en erkent.

6. Het slotgedeelte drukt in het nummer ervan prachtig de triomf uit van Zijn wegen om zo het hart van Israël tot Zich terug te

brengen. Allereerst, en als fundament van al het andere, de geest van gehoorzaamheid die de vrucht is van Zijn genade. Zij dienen in vrijheid, in het dwingende besef van Zijn liefde die hen heeft losgemaakt van hun banden. Zij belijden Zijn Naam met dankoffers en vervullen zo hun geloften. De omstandigheden worden nu toegevoegd die ons verzekeren in welk tafereel het visioen voor ons eindigt: ‘in de voorhoven van Jahweh’s huis, in het midden van u, Jeruzalem.’ Jahweh heeft Zijn plaats weer ingenomen in het midden van Zijn verzamelde volk; en dat is het teken dat laat zien dat de dag nu is aangebroken voor de aarde; en voor de ‘verzameling van de volken’, zo lang voorgezgd, eindelijk naar Shiloh. (Gen. 49:10.)

Psalm 117.

De hele aarde opgeroepen.

Dienovereenkomstig wordt de hele aarde nu opgeroepen aan Jahweh’s voeten; Israëls redding is datgene wat Zijn trouw bekend maakt aan beloften die lang geleden zijn gedaan, en die uit Zijn herinnering lijken te zijn verdwenen. In hun verhaal wordt nu ook Zijn liefde getoond; een liefde die, als ze aan hen wordt getoond, liefde in Hem is, en die genoten kan worden door allen die een hart hebben om haar te onderhouden.

Sectie 2. (Psalmen 118 - 119.)

Christus en het Nieuwe Verbond.

Wij hebben in de eerste afdeling gehad; dan; hoe Israëls hart gehecht is aan Jahweh, maar slechts aan de ene zijde daarvan, zoals duidelijk is: want de naam van Christus is nog niet uitgesproken. Dit wordt geleverd in het tweede deel; dat ons nu als het ware de nieuwtestamentische kant geeft: Christus wordt gezien als degene die als de voornaamste hoeksteen de hele tempel van Jahweh's lof samenbrengt. Dienovereenkomstig toont de 119e psalm het hart van Israël dat volledig tot God is gekeerd volgens de voorwaarden van het nieuwe verbond, - Zijn wet op het hart geschreven. De relatie van deze twee passages tot elkaar is opvallend, als we ze vergelijken met die van psalm 1 en 2; die ons, ten eerste, de geest van gehoorzaamheid geven, de Israëliet wiens 'vreugde in de wet van Jahweh is'; terwijl de tweede ons Christus toont, opnieuw als verworpene van de mens; maar gezet als Koning in Sion; en het geluk van allen die hun vertrouwen op Hem stellen. De ene is de bedelingsorde, en is dezelfde als die van de twee afdelingen hier; de andere is de morele orde; want het is Christus die de 'Middelaar van het nieuwe verbond' is, en die, als we naar Hem kijken, ons verandert in Zijn morele beeld. De twee psalmen staan daarom in perfecte relatie tot elkaar, hoewel ze op zichzelf zo verschillend zijn.

Psalm 118.

Het Hoofd van de Hoeksteen.

De spreker in de eerste psalm is opnieuw een van de overgeblevenen van Israël in de laatste dagen, de vertegenwoordiger van de natie zoals die door de Geest van God is ingewerkt; en de psalm zelf is door en

door profetisch. Hij bestaat uit vijf gedeelten, die in het algemeen niet moeilijk met elkaar te verbinden zijn. Elke moeilijkheid die we kunnen vinden zal eerder in detail zijn.

1. De eeuwige goedheid van Jahweh, zo voortdurend en vanzelfsprekend voor ons in dit Deuteronomische boek van de Psalmen, is hier opnieuw de stelling. Allen worden aangespoord Hem hiervoor te danken, met de indeling die we elders hebben gehad in Israël, het nationale getuigenis voor Hem, - het huis van Aäron; het priesterlijke geslacht, en degenen die Jahweh vrezen, waaronder in ieder geval degenen die zich uit de heidenen tot Hem hebben gekeerd. De scheiding van het huis van Aäron van de rest van de natie lijkt nog steeds te wijzen op de offerbasis waarvan alles voor hen altijd afhangt.

Daar volgt de praktische uitdrukking van Zijn goedertierenheid, waarvan de voortdurende herhaling laat zien dat Hij hen zo dierbaar is. Zij riepen Hem aan in het nauw; in het groot antwoordde Hij. Weg en doel zijn zo eenvoudig genoeg verbonden; en de eenvoud is de zoetheid ervan. Wat een kracht ligt er in de roep van een behoeftige zoeker naar Hem! Daardoor wordt de ziel vrijmoedig in haar vertrouwen: met Jahweh voor zich, wat kan de mens - alle mensen - doen? Hij is onder degenen die hem helpen, hun kracht en inspiratie, en de omverwerping van vijanden is zeker.

2. De tegenstand wordt nu in haar volle omvang gezien, volgens het profetische beeld van Israël in de laatste dagen. Het wordt voorafgegaan door de herhaalde verzekering hoeveel beter het is te vertrouwen op Jahweh dan op mannen van welke aard ook, zelfs de edelen (nedibhim), de mannen van vrijgevigheid en openhartig

ridderlijk optreden. Alle volken hadden zich tegen Israël verzameld, alleen om afgesneden te worden door een zwak volk dat beschut en gestimuleerd werd door Jahweh's Naam. Als bijen verzamelen zij zich, als een vuur van doornen, dat hevig opbrandt en uitsterft, zijn zij gedooft en verdwenen.

3. Jahweh wordt dan opnieuw gevierd als hun heiligdom en toevluchtsoord, - niet slechts een veilig en zeker toevluchtsoord, maar waar de heiligheid van Zijn aanwezigheid wordt gevoeld en gehoor vindt. De psalmist tekent hier de overwonnen vijand. 'Gij hebt mij hard aangepakt om mij te doen vallen, maar Jahweh heeft mij geholpen. Jahweh is mijn kracht en psalm; en Hij is mijn heil geworden.' Zo uiteten zich nu zang en heil in de tenten der rechtvaardigen, en het is als bij de Rode Zee en wonderlijker, Jahweh's rechterhand die alles heeft volbracht: Jahweh is de 'man van oorlog'; 'Jahweh's rechterhand doet grote daden.'

Maar er is in dit alles meer voor hen dan uiterlijke bevrijding, zoals het verdriet dat zij hadden doorgemaakt het teken en het gevolg was van een geestelijke toestand die Jahweh tot verzet tegen hen had gedwongen. Zij hadden de dood onder ogen moeten zien met de schrik van Gods toorn erin, zoals wij gezien hebben. Toch had Hij hen er niet aan overgegeven. De oefening was nuttig voor hen geweest; de kastijding had zijn werk gedaan; en nu zouden zij niet sterven, maar leven. De poorten der gerechtigheid konden nu voor hen geopend worden, en zij zouden binnengaan en Jahweh danken.

4. Maar zelfs dit is niet alles; wij naderen in feite slechts de werkelijke en fundamentele waarheid van hun toestand. De poort der gerechtigheid die zij hebben aangevochten - de weg naar

Jahweh's tegenwoordigheid - is van Hemzelf. Hij alleen is het die de voorwaarden voor toelating kan stellen, voorwaarden die moeten worden gesteld door de eisen van Zijn eigen natuur. Het is waar: 'de rechtvaardigen zullen binnengaan'; dat is in zekere zin gemakkelijk te begrijpen; maar het roept alleen de oude vraag op: 'Hoe zal de mens rechtvaardig zijn bij God?'. En hebben zij - deze verlorene Israëlieten - nu het antwoord gevonden?

Het is mooi om te zien dat zij in de volgende zin spreken over 'redding': 'Ik zal U danken, want Gij hebt mij geantwoord en zijt mijn heil geworden.' Rechtvaardigheid bij God is inderdaad het deel van de geredden, en alleen van de geredden: het is een geschenk, en geen werk door ons verricht, en (in de zin waarin wij erover spreken) zelfs niet in ons verricht. Hoewel er zeker een praktische gerechtigheid is die in ons tot stand komt, en die noodzakelijkerwijs verbonden is met ons vermogen om te genieten van, en onze morele geschiktheid voor, de tegenwoordigheid van God, is het niet de 'poort' naar Zijn tegenwoordigheid. Hier is de gerechtigheid die wij nodig hebben in een ander. Christus is zelf de poort'. De zuivering van de zonde en de positieve waarde waarin wij staan worden gevonden in Eén alleen die het Hoofd van de zegen is voor Zijn volk. En zo kunnen we het persoonlijke element in de taal hier ten volle realiseren: 'Ik zal U danken, want Gij hebt mij geantwoord en zijt mijn heil geworden.'

Maar wij vragen ons natuurlijk af of dit niet een te evangelische interpretatie is van wat eenvoudiger kan worden opgevat. Israël is in gevaar geweest van externe vijanden, de volken die tegen haar waren verzameld, en de zo absoluut gelijkkluidende woorden van het 14e vers verwijzen onmiskenbaar naar deze tijdelijke bevrijding. Is er iets

meer in het huidige dan de gedachte om nu in de tegenwoordigheid van God te komen, om Hem te danken voor deze beslissende omverwerping van al hun tegenstanders?

Dit is een vraag die, geloof ik, niet door de woorden zelf, maar alleen door het verband kan worden beslist. En hier is het zeker dat zij spraken over een 'poort' die 'van Jahweh is' en die noodzakelijkerwijs voorwaarden inhoudt voor het betreden van Zijn tegenwoordigheid. 'Deze poort' - wat kan dat zijn? Als het gewoon hun eigen gerechtigheid is, - de gerechtigheid van een volk dat juist nu bedreigd wordt met het oordeel over hun zonden, - lijkt het alsof er nauwelijks veel nadruk op gelegd kan worden; en hier zoeken we natuurlijk naar een verwijzing naar hoe het lange verhaal van de zonde is afgelegd. Maar meer dan dit, het volgende vers verwijst ongetwijfeld naar Christus, en wel op zo'n manier dat de gedachte dat het fundament van de ziel in de tegenwoordigheid van God in feite voor hen ligt, volledig gerechtvaardigd is: - 'Een steen die de bouwlieden geweigerd hebben, is het Hoofd van de hoek geworden.'

De Heer zelf en de apostelen citeren en passen deze tekst toe. Jesaja (28:16) geeft ons de directe profetie: 'Zie, Ik leg in Sion tot een fundament; een Steen, een beproefde Steen, een kostbare hoeksteen, een zeker fundament.' Het gaat dus om een hoeksteen; en wij kunnen 'het hoofd van de hoeksteen' niet anders lezen dan in Efeziërs (Ef. 2:20): 'Gij zijt gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus zelf de voornaamste hoeksteen is.' De 'hoeksteen' en het 'hoofd van de hoek' zijn hetzelfde.

Wij bevinden ons in Efeziërs natuurlijk te midden van christelijke realiteiten, en moeten bij het overzetten van teksten naar joodse

thema's rekening houden met de daaruit voortvloeiende verschillen. De apostel Paulus spreekt over de gemeente van God, die in het Oude Testament een verborgenheid was. Hieraan voegt hij toe: 'in wie het hele gebouw, dat goed in elkaar zit, groeit tot een heilige tempel in de Heer.' Hij spreekt dus over een tempel - een christelijke - en over Christus als het fundament ervan. Het verband in de psalm laat ons zien dat ook hier over het fundament van een tempel wordt gesproken. In het evangelie van Matteüs, waar de Heer naar deze tekst verwijst, is het in de tempel dat Hij daadwerkelijk is. Als Hij die uiteindelijk verlaat, noemt Hij hem niet meer van God, maar 'uw huis', en spreekt er als zodanig een vonnis over uit: er zou geen steen op de andere blijven liggen (Matt. 23:38; Matt. 24:2). Op hun fundamenteën, die in eigengerechtigheid en ongeloof Hem verwierpen, kon geen woonplaats van God staan.

Israël was dus vele generaties lang zonder datgene gebleven wat hun kenmerkende heerlijkheid was. Maar zij zullen het opnieuw bezitten; en de psalm beschouwt deze gezegende tijd. Christus, tot nu toe verworpen, zal dan het fundament zijn waarop de woning van God onder hen veilig zal rusten. Wanneer wij kijken naar het typische huis, zelfs in de woestijn, begrijpen wij zonder moeite dat de planken die het raamwerk vormden, van Hem spraken; zij waren gemaakt van het zilveren geld van de verzoening (Ex. 28:27). Zoals ook de poorten met gordijnen van Hem spraken, en de prachtige gordijnen die de tabernakel zelf waren. 'In Hem' stond het hele bouwwerk; en ark en verzoendeksel, de eigenlijke plaats van de Troon, spraken nog steeds van Hem. In deze psalm hebben we niet langer de tabernakel, maar de vaste fundamenteën van het permanente gebouw; maar wat betreft de wezenlijke betekenis ervan kon er geen verandering zijn;

en toen Hij hun verklaarde: ‘Vernietig deze tempel, en in drie dagen zal Ik hem oprichten’, sprak Hij over de tempel van Zijn lichaam (Johannes 2:21). In wezen - in zijn ware geestelijke werkelijkheid - was Hij het geheel; en in de psalm hier is het als de Opgestane, geweigerd van de bouwers, en Zijn leven genomen van de aarde, maar weer levend uit de doden, met Zijn heerlijk werk volbracht, is Hij het fundament van Israëls lof voor altijd.

Wij worden zo ver voorbij het feit van hun louter tijdelijke bevrijding gebracht, hoe groot en wonderlijk dat ook moet zijn, en beseffen het fundament waarop de aanbidders staan, en de ‘poort’ die ‘van Jahweh is’, waardoor zij in Zijn tegenwoordigheid komen. Geen eigen gerechtigheid staat hier ter discussie. De eens geweigerde en geslachte, nu verzezen en verheerlijkte is al hun vreugde.

‘Dit komt van Jahweh’ is nu hun kreet, ‘en het is wonderbaarlijk in onze ogen.’ Zo zal het inderdaad zijn; en de hele ‘dag’ zal gezien worden als door Jahweh gemaakt. Hij heeft het allemaal tot stand gebracht, de beproeving en het verdriet die Zijn enige manier waren om hen te zegenen; en het einde heeft nu zijn heerlijke voltooiing bereikt. En nu alle belemmeringen voor hun zegen zijn weggenomen, kan hun ‘Hosanna’ (‘red nu’) worden gehoord: ‘Red nu, Jahweh, ik smeeek U; ik smeeek U, Jahweh, stuur nu voorspoed.’

Want de tijd van werkelijke en volledige terugkeer van het hart tot God is nu bereikt, waarin datgene zal worden volbracht waarover de Heer in het uur van Zijn verwerping sprak als datgene wat Hem opnieuw tot hen zou brengen. ‘Gij zult Mij voortaan niet meer zien’, zegt Hij, ‘totdat gij zult zeggen: Gezegend is Hij die komt in de Naam des Heren.’ Hier hebben wij het beslissende woord: ‘Gezegend

is Hij die komt in de Naam des Heren' (Jahweh); en dit is de aanduiding van hun geestelijke toestand: Hij moest van hen zeggen: 'Ik ben gekomen in de naam van mijn Vader, en gij neemt Mij niet aan; indien een ander zal komen in zijn eigen naam, hem zult gij aannemen.' (Johannes 5:43.) Want helaas, het was tegen God zelf dat zij in vijandschap waren: met de wanhopige onverzoenlijkheid van een hart dat op zijn eigen begeerten is ingesteld, zagen zij zowel Hem als Zijn Vader en haatten zij Hem. (Johannes 15:24.)

Wat Hij had verklaard dat zij zouden doen, hebben zij nu gedaan. Bij het standpunt van de psalm; de antichrist is gekomen in zijn eigen naam, en is ontvangen; maar een overblijfsel, bewerkt door goddelijke genade, is tot God gekeerd; en in hen wordt de herleving van het nationale leven gevonden. Van hen is de kreet: 'Gezegend is Hij die komt in de naam van Jahweh', en 'uit het huis van Jahweh' - het teken, zoals we hebben gezien, van herstelde gunst - worden zij begroet met zegen. Het laatste deel van het vers is duidelijk een responsieve groet van binnenuit, als de aanbidders Jahweh's woning naderen.

5. Het laatste gedeelte is dan ook de vreugde en het eerbetoon van hen die in een herstelde en eeuwige relatie tot God staan. 'Jahweh is de Machtige': dat hebben zij bewezen; maar meer nog, - 'Hij heeft ons licht gegeven.' Daarom vullen zij de voorhoven van Zijn huis met offers, zelfs tot aan de hoorns van het altaar zelf. Hij is hun Machtige, - hun God; en zij verheffen Hem. De psalm sluit af met het refrein van de hymne, die steeds weer in dit boek te horen is: 'Dank Jahweh, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid duurt eeuwig.'

Psalm 119.

Geloofsgetuigenis van het Woord, in liefde en dienstbaarheid.

‘Wat de wet niet kon doen, omdat zij zwak was door het vlees, heeft God, door zijn eigen Zoon te zenden in de gelijkenis van zondig vlees, en voor de zonde; de zonde in het vlees veroordeeld, opdat de gerechtigheid van de wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees, maar naar de Geest wandelen.’ Zo beschrijft de apostel voor de christen de werkzaamheid van de genade die ons in Christus is getoond. De wet kon in de mensen niet de gehoorzaamheid bewerken die zij vereiste. Het kruis, door het geloof aanschouwd, heeft de zonde voor ons veroordeeld, om ons daarvan te bevrijden, en in onze harten het beginsel van gehoorzaamheid in te planten, in een geloof dat door liefde werkt. En dit is het verband tussen de huidige psalm en de voorgaande, hoewel Israël en niet de christenen daarin voor ons staan. De wet is op hun hart geschreven, volgens de belofte van het nieuwe verbond (Jer. 31:31-34); en hier is alles belofte, dat wil zeggen genade. De langste psalm in het hele boek is de uitspraak van Israëls hart in de lof van de wet.

Het hoeft ons niet te verwonderen dat het een alfabetische acrostiek is, en wel van de meest regelmatige en volmaakte soort. Er is een achtvoudig alfabet, waarbij dit getal acht aangeeft wat nieuw is, in tegenstelling tot het oude,* - dus het nieuwe verbondsgetal - dat op de hele psalm is gestempeld. Elke letter van de taal van de mens wordt nu in beslag genomen door de lof van datgene wat voorheen slechts een ondraaglijk juk was.

{*Merk op dat 8 de kubus is van 2; wat zelf de uitdrukking is van verschil, anders-zijn, hier dus volledig gerealiseerd.}

‘De Masora merkt op dat de psalm slechts één vers bevat, 122,* waarin een of andere verwijzing naar het woord der openbaring niet voorkomt zoals in alle 175 andere, - een veelkoppige naam van synoniemen die door het geheel loopt. In verband hiermee’, zegt Delitzsch, ‘kan het ook niet slechts toevallig zijn dat de toespraak, Jahweh, 22 keer voorkomt, zoals Bengel heeft opgemerkt’: hoewel niet in regelmatige overeenstemming met de 22 gedeelten.

{*Waarom echter vers 90 moet worden toegevoegd.}

Er zijn ook slechts tien synoniemen van de wet die de psalmist gebruikt, en die ons natuurlijk doen denken aan de tien geboden van de decaloog, ‘woord, gezegde; weg, pad; getuigenissen, oordelen; voorschriften, inzettingen; gebod, wet.’* En deze lijken (hoewel dit kan worden betwist) op natuurlijke wijze in vijf paren te vallen, zoals ik ze heb gegeven.

{*Hier lijkt de Masora weer een foutieve opsomming te hebben gemaakt, door vreemd genoeg in plaats van ‘pad’ ‘waarheid’ of, volgens een andere lezing, ‘gerechtigheid’ te zetten. Maar beide zijn attributen, geen synoniemen, van de wet; en worden zo gebruikt.}

Deze indeling lijkt gekunsteld genoeg, als we (zoals zo vaak) onze kennis als maatstaf nemen voor wat mogelijk is: wat in de Schrift hard genoeg is. Aan de andere kant hebben de commentatoren meestal afgezien van het idee om in de psalm enig intern verband van gedachten te vinden. Alleen Delitzsch, voor zover ik weet, heeft geprobeerd er een schets van te maken, en die is weinig geaccepteerd.

Het moet wel heel moeilijk zijn om verbanden te ontdekken die overal moreel en experimenteel zijn, en die zinnen verenigen die de uitstraling hebben van onafhankelijkheid en zelfstandigheid die deze hebben. Van de numerieke structuur mag worden verwacht dat deze, als die al bestaat, zijn waarde als leidraad voor het begrip toont; zoals de alfabetische rangschikking in feite bedoeld lijkt te zijn. Het was een van de eerste aanwijzingen die mij, geruime tijd geleden, in deze richting leidde; en het is mij vergeven dat ik dit verkies boven het wanhopige toevluchtsoord van een hulp bij de herinnering, waarop gewoonlijk wordt aangedrongen.

De psalmist heeft dus duidelijk 22 secties voor ons afgebakend. Als de laatste zou worden weggelaten, zou de rest natuurlijk in een driemaal 7-voudige volgorde vallen, die goed past bij de regelmatigheid van de structuur anders; en die, naar mijn mening, op deze manier numeriek en anderszins bevredigend kan worden vergeleken. De eerste zeven lijken dan te verwijzen naar de individuele toestand; de tweede naar de relatie met externe omstandigheden; de derde naar goddelijke heiligheid - de heiligdomvisie. Als we nu de titels van de secties nemen, zo goed als ik ze heb kunnen geven, zouden ze als volgt luiden: -

1. individueel.

- (1) harmonische gerechtigheid.
- (2) reiniging door het woord.
- (3) realisaties.
- (4) in wezenlijke zwakheid.

(5) maar met de God van macht.

(6) dus overwinnen.

(7) volledige rust van het hart.

2. in uitwendige betrekkingen.

(1) volhardend doel.

(2) de dingen werken samen ten goede.

(3) erkenningen.

(4) in beproeving van de mens.

(5) maar met God die regeert.

(6) overwinnen in wijsheid.

(7) volledige gehoorzaamheid.

3. met het oog op goddelijke heiligheid.

(1) de opstandigen.

(2) bevrijding van hen gezocht.

(3) heiligdom openbaringen.

(4) in beproeving van afvalligheid.

(5) oefeningen.

(6) overwinnen in het oordeel.

(7) volmaaktheid van het Woord.

Wij kunnen deze nog niet volledig vergelijken, en het zal nu genoeg zijn om uit te nodigen tot vergelijking. Het laatste deel van allen is buiten deze tabel gelaten. Het kan duidelijk niet vergeleken worden, omdat er geen andere 8e afdeling is; als het als zodanig moet staan; en er zijn moeilijkheden in verband hiermee, die ook voor latere beschouwing gereserveerd moeten worden.

Afdeling 1. - De individuele gelovige.

De eerste afdeling van de psalm spreekt over wat het Woord is voor de individuele gelovige. Over anderen wordt in de eerste vijf afdelingen absoluut niet gesproken, behalve tweemaal (verzen 21, 23), en bij implicatie eenmaal (22). In het 6e brengt de gedachte aan overwinnen hen binnen (42, 46), en we vinden hen in het 7e (51, 53); maar er is nog geen hint van vervolging; behalve door verwijten. In de eerstvolgende afdeling - de eerste van de tweede afdeling - (vs. 61) 'hebben de koorden van de goddelozen hem omwikkeld', en in tien andere verzen wordt over hen gesproken; zijn leven is voortdurend in zijn hand; terwijl degenen die God vrezen vijf keer worden genoemd. In het derde deel worden de goddelozen vijftien keer genoemd; maar hier ziet hij ze vertrappeld en weggedaan als gruis.

Sectie 1. (Aleph.)

Harmonieuze gerechtigheid.

1. Het thema van de psalm begint, zoals zo vaak, in de openingsverzen. De 'weg' voor de mens is eenvoudigweg de weg van Jahweh's wet; en 'geluk' is daarin volmaakt te zijn. Hoe zalig, inderdaad, om blijvend in de ziel het bewustzijn te hebben dat alleen dit geluk is. Verlost te zijn van de ellende van de eigen wil, de eigen weg - de definitie

van zonde (Jes. 53:6) - hoe compleet is deze verlossing! De wet is op het hart geschreven, wat geen natuurlijke staat is, maar een bovennatuurlijke, een werk van goddelijke genade. En deze wet is niet slechts willekeurig, de uitdrukking van gezag: het is ook een 'getuigenis', waaraan het ontwaakte geweten gehoor geeft. Hierin wordt Hijzelf verklaard: zodat 'Zijn getuigenissen in acht nemen' betekent 'Hem zoeken met het hele hart'. Bij zulken is alles in overeenstemming met de ware aard der dingen: zij verdraaien ze niet: 'Zij beoefenen geen perversiteit; zij wandelen in Zijn wegen.' Veilig, heilig en gelukkig moeten 'Zijn wegen' zijn.

2. Nu stort de ziel zich uit voor Hem. 'Gij hebt Uw voorschriften geboden' - de afzonderlijke toepassingen van de goddelijke beginselen - 'opdat men zich er naarstig aan houdt.' God spreekt niet positief, en neemt vervolgens genoegen met gerommel met wat Hij zegt. Noch is dit in het minst wat bedoeld wordt met genade. Er is geen niet-essentieel in wat God heeft gesproken: gehoorzaamheid is altijd wat essentieel is; gehoorzaamheid waaraan wij beperkingen kunnen verbinden betekent voor ons een wijsheid die boven die van God staat.

Neen, wij zijn het die wijsheid moeten leren; en daarom roept het hart uit: 'O, dat mijn wegen' - mijn gaan op de weg - 'gericht mogen worden om Uw inzettingen te bewaren; dan zal ik niet beschaamd worden als ik Uw geboden in acht neem.' En het voorziet dat Zijn oordelen - Zijn beslissingen in de rechtbank van het geweten - Zijn gerechtigheid zo zullen goedkeuren, dat het leren ervan een geest van lof zal voortbrengen in een oprecht hart.

Het laatste vers is een oproep aan de goddelijke overheid om niet ver weg te gaan van iemand die in zijn hart had om de goddelijke inzetten te houden.

Sectie 2. (Beth.)

Reiniging van het kwaad door het Woord.

De volgende afdeling is moeilijker samen te stellen en betekenis te vinden voor het geheel; maar we hebben in het algemeen (tenminste) gelijk als we dit zoeken aan het begin van elk afzonderlijk deel van de Schrift, waar we de titel moeten plaatsen, en waar God in Zijn goedheid zich als het ware haast om ons tegemoet te komen met wat een echte inleiding is op alles wat volgt. Daarom beginnen de psalmen zo vaak met wat de conclusie is, en gaan dan terug om ons er weer naartoe te leiden. In dit geval is de kracht van het Woord om te reinigen, dat wil zeggen om de ziel te scheiden van het kwaad, het thema van het gedeelte; en de twee gedeelten ervan lijken daarmee goed te harmoniseren: het eerste gedeelte spreekt over de samengaande kracht ervan daartoe, terwijl het tweede gedeelte laat zien hoe de ziel in feite wordt weggetrokken en losgemaakt van al het andere door de liefde die haar opneemt en verhoogd bij God.

1. Over de jongeman wordt ongetwijfeld gesproken omdat het leven in hem sterk is; en de nog niet beproefde wereld vol natuurlijke aantrekkingskracht. Hier is dus de testcase voor het woord van God om zijn kracht te bewijzen; en het is volkomen in staat om dit te doen, door het licht dat het werpt op het hele toneel, dat de dingen hun ware karakter geeft, door God (die alleen Licht is) in verbinding te brengen met alles. De ziel, die hier haar aantrekkingskracht

vindt, wordt werkelijk bevrijd, meester gemaakt over zichzelf en haar omstandigheden; terwijl zij tegelijkertijd haar afhankelijkheid en haar enige veilige schuilplaats in de goddelijke kracht beseft. Hem zoekend met het hele hart, moet het nog bidden: ‘Laat mij niet dwalen.’ Maar het sluit des te meer de goddelijke spreuken in zijn hart, opdat het niet tegen Hem zondigt; het verbergt ze daar als een bezit waarvan het niet beroofd mag worden. En de wereld is vol rovers, die de waarde ervan voor hen alleen vinden in de waarde ervan voor degenen van wie zij het willen afpakken.

2. Maar nu zien wij het hart in de tegenwoordigheid en onder de controle van God: ‘Gezegend zijt Gij, Jahweh’; tot wie het zich wendt met zijn bewustzijn van onwetendheid en zijn verlangend verlangen, - ‘leer mij Uw inzettingen.’

Maar hij heeft al gesproken over wat hij wist, door de oordelen van God te verklaren, de besluiten die Hij had gegeven over goed en kwaad, licht en donker, en dat getrouw, - niets achterhoudend. En hoe groot is deze zaak, om een schone weg te houden, - het belijden van God in alle dingen, het zich volledig overgeven aan alles wat Hij als van Zichzelf bekend heeft gemaakt! De houding van besluiteloosheid verleidt de aanval van het kwaad, terwijl God daarin niet geëerd wordt, Hij kan iemand die zich voor Hem schaamt niet eren. Vreugde in wat beleden wordt gaat dus gepaard met een ware belijdenis; en zo volgt hier: ‘Ik heb mij verheugd in de weg van Uw getuigenissen, evenzeer als in alle rijkdommen.’ Ook het verstand houdt zich van nature bezig met wat het hart geniet. Gods voorschriften worden overpeinsd, en Zijn wegen bekeken.

Het gedeelte sluit af met de hernieuwde ervaring van een vreugde in Zijn inzettingen die een zeker bewaarmiddel is tegen een slechte herinnering: ‘Ik verheug mij in Uw inzettingen: Ik vergeet Uw woord niet.’

Sectie 3. (Gimel.)

Realisaties.

De derde sectie spreekt van realisatie door de ziel van wat Gods woord is, en van wat de dingen zijn gezien in het licht van dat woord. In wezen is dit heiliging; want heiligheid is ‘heiligheid der waarheid.’ (Ef. 4:24, kantl.) De eeuwigheid openbaart de tijd: de aanwezigheid van God alle dingen als goed of kwaad; en de wereld wordt dan gezien als een plaats van voortdurende strijd waaraan geen mens zich kan onttrekken. Dit geeft het tweede deel van het gedeelte hier.

1. Wij zijn volledig afhankelijk van God voor het vermogen om de dingen op deze manier te beseffen. Van nature ‘wandelt de mens in een ijdel vertoon, en maakt zich tevergeefs los’. Het ware leven begint voor ons in de overvloedige genade van God, en komt tot uiting in het onderhouden van Zijn woord; en dezelfde energie die werkt om ons daarin te brengen moet nog steeds werken om ons daar te houden. Maar op deze manier worden ons wonderbaarlijke dingen bekend, en met volledig ontwaakte ogen welke heerlijkheden kunnen worden geopenbaard! Het is eenvoudig dat we hier de taal van het gebed hebben. Niets is meer nodig dan het constante gevoel van afhankelijkheid.

En hoe ontroerend is het pleidooi van het 19e vers, dat ons niet zozeer herinnert (zoals het gewoonlijk wordt opgevat) aan de

vergankelijkheid van de mens op aarde, maar aan de goddelijke zorg voor de vreemdeling-gast in Israël, zoals uit de bepalingen van de wet blijkt. Wij zijn geneigd de dingen eerder te beoordelen naar de bekrompen en sektarische geest die de natie in haar latere geschiedenis aan de dag heeft gelegd, dan naar de voorschriften van de geïnspireerde wetgever. Maar hoezeer zij ook door de wet zelf gescheiden waren van de gruwelen waaraan de naties zich door hun vertrek van God hadden overgegeven, Hij had hen juist op de verbindingslijnen tussen deze naties geplaatst, en in het kloppende centrum van het wereldverkeer. Hier was hun bergvesting, waarin het Woord dat hun was toevertrouwd, moest worden gehandhaafd tot zegen van het gehele menselijke geslacht; en hier, in de aanwezigheid van alle machten van de wereld, werd zo'n openhartig toevluchtsoord geboden aan degene die het zocht, dat een loutere gevluichte slaaf die daarheen vluchtte, beschut en vrij was om zijn thuis te vinden onder de bescherming van de Here God van Israël, en niemand hem kon overleveren. (Deut. 23:15-16.)

Israël zelf had 'het hart van een vreemdeling' gekend door bittere ervaring, en God verklaarde zichzelf aan hen als Iemand die 'de vreemdeling liefheeft door hem voedsel en kleding te geven'. Zij worden vermaand: 'Hebt dan de vreemdeling lief, want gij waart vreemdelingen in het land Egypte.' (Deut. 10:18-19.) Neen, zij werden nog steeds geleerd zich als vreemdelingen te beschouwen, zelfs in hun land, en voor zichzelf die liefde van Hem voor vreemdelingen te bewijzen waarover Hij spreekt: 'Het land zal in eeuwigheid niet verkocht worden, want het land is het Mijne, want gij zijt vreemdelingen en vreemdelingen bij Mij.' (Lev. 25:23.)

Dit lijkt de sleutel te zijn tot de taal in de psalm hier: 'Ik ben een vreemdeling in het land.' De Israëliet, zelfs als hij thuis was geboren, zou nog steeds kunnen zeggen dat hij aldus, in broosheid en afhankelijkheid, door God werd onderhouden. Nog meer zouden deze Israëlieten, eindelijk thuisgebracht van al hun omzwervingen, dit beseffen. Als het land hun eigendom was geweest, zouden zij het verloren hebben; maar God kon Zijn recht erop niet verspelen, noch erin zetten wie Hij goeddunkt. En voor hen, terugkomend van hun lange vervreemding, als verlorenen om opnieuw de wegen te leren van Hem wiens genade hen nu verwelkomde, zou de pleidooi inderdaad effectief zijn: 'Verberg Uw geboden niet voor mij.' Als gasten van Hem zullen zij een deel vinden dat Hem waardig is - hun onderdak, voedsel en kleding, zoals Zijn genade het zal geven; en Zijn geboden als hun zoete bevrijding van de wegen der zonde.

2. Zo gaan de ogen open voor de werkelijkheid der dingen. Kwaad en goed worden gezien in de scherpe tegenstelling die er tussen hen bestaat. En omdat het oog het hart raakt, breekt de ziel met het verlangen dat zij heeft naar die oordelen van God die tot het hart der dingen doordringen en de wezenlijke, noodzakelijke tegenstelling duidelijk maken. Het is niet slechts een koud, kleurloos onderscheid dat wordt bereikt door dit hartstochtelijke verlangen naar Zijn geest, noch put de vurigheid van deze geest zichzelf uit door zijn intensiteit, maar blijft 'te allen tijde'. God blijft dezelfde, en de gemeenschap met Hem, indien echt, vormt Zijn karakter in ons. God is niet koud recht: Hij is 'een verterend vuur'. Zijn geduld is geen traagheid van hart, maar het pleiten (als we dat zo mogen zeggen) van Zijn liefde bij de mensen totdat alle hoop voorbij is. Dan zal de 'toorn van het Lam' zich openbaren, niet meedogenloos, maar niet beperkt door

medelijden. Het Lam zal nog steeds het Lam zijn, en dus zal die toorn inderdaad verschrikkelijk zijn.

Hij ziet het al in werking treden: 'Gij hebt de hoogmoedigen berispt': het schepsel dat zich boven zijn plaats verheft, - tegen Hem die het zijn plaats heeft verordend; 'zij zijn vervloekt die van Uw geboden afdwalen'.

En dan, lijdend onder de tegenstand van een wereld die God de rug heeft toegekeerd, smeekt de spreker: 'Verwijder smaad en verachting van mij, want ik heb Uw getuigenissen bewaard.'

'Getuigenissen' staan voor feiten en waarheid; en Gods feiten zullen zich als zodanig doen gelden, en Zijn waarheid zal zich uiteindelijk openbaren, boven alle twijfel verheven. Dan zullen tenminste verwijten en verachting verdwijnen van hen die zich vereenzelvigd hebben met datgene wat gezien zal worden in zijn ware karakter. En dit kan eerder plaatsvinden dan de onvermijdelijke tijd waarin het zeker zal plaatsvinden. Ondertussen helpt de huidige verwijtbaarheid van zichzelf om de ziel die door dit alles de goddelijke inzetten tot haar bezigheid en verrukking maakt, te testen en te bevrijden van verdenking. En hiermee eindigt het gedeelte, - de uitdrukking van ongeveinsde vreugde en vertrouwen in datgene waarvan men beseft dat het waar is en het levende woord van onfeilbare wijsheid: 'Uw getuigenissen zijn mijn vreugde, mijn raadgevers.'

Sectie 4. (Daleth.)

In de zwakheid van het schepsel.

We hebben nu een ander soort besef - ervaring van een droevig soort, maar zeer noodzakelijk, die van de zwakheid van het schepsel, niet in een ander maar in zichzelf. Dit is het noodzakelijke complement van de waarheid dat alle macht van God is. Alleen dat dit nu gerealiseerd wordt, niet alleen als wat noodzakelijk is voor het schepsel, wat even waar zou zijn voor een engel als voor een mens; maar in de morele instorting van een gevallen wezen. Dit is meer voor ons in het eerste deel hier, dat begint met de belijdenis van een ziel die aan het stof kleeft; terwijl in het tweede deel het vertrouwen wordt uitgedrukt hoewel in afhankelijkheid, en een standvastige koers wordt overwogen, ondanks - eerder omdat alles zo absoluut op God rust.

1. De ziel, hoewel de bewoner van een stofvormig pand, kleeft alleen aan het stof omdat zij gevallen is. Uit het besef hiervan roept de psalmist om de kracht van God om haar te bekrachtigen volgens de genadige beloften van het Woord. Hij heeft zijn hele praktische toestand voor God blootgelegd; en heeft het bewustzijn door Hem beantwoord te zijn. Maar hij verlangt ernaar meer te weten over Zijn inzettingen en de hele weg waarheen Zijn voorschriften leiden. Daar is hij tevreden dat hij de wonderlijke werken van God zal vinden voor vruchtbare meditatie: in werkelijkheid wat een heerlijkheden kunnen er worden gerealiseerd op de door God gewijde weg! Als een Israëliet dit kon zeggen, hoeveel te meer wij! Wij verdoven het vooruitzicht door ongelooft, en sluiten onszelf buiten door een zelfgekozen weg, en sluiten onszelf op in het saaie, gewone leven dat we helaas zo vaak leiden. Dit is omdat wij het willen, niet omdat God het wil. En toch is deze weg met God gewijd aan de vernedering van alle menselijke trots, en het dal van vernedering ligt erin. 'Mijn ziel

smelt van zwaarte,' roept hij; maar dan is er kracht beloofd om hem tegemoet te komen: 'doe mij opstaan naar Uw woord.' Geoefend door het gevoel van broosheid, zoekt hij ook dat de weg van de valsheid van hem verwijderd wordt, en dat God hem genadig (volgens het karakter van de hele psalm) Zijn gezaghebbende wet schenkt.

2. Want hij kan spreken van de weg der waarheid gekozen te hebben, van Gods oordelen voor zich te hebben; en dat niet in een kortstondig besluit, maar zich vastklampend aan Zijn getuigenissen; en zo kan hij vol vertrouwen pleiten niet beschaamd te worden. In waarheid is het onmogelijk voor iemand die dit doet, dat hij ooit zal worden. Dus de ziel verzekert zichzelf; verzamelt haar kracht, en overweegt de weg die voor haar opengaat; maar tegelijkertijd in de volmaakte overtuiging van de zwakheid van alle menselijke vermogens in de realisatie van het goddelijke: - van volledige afhankelijkheid daarom van God in alle dingen: 'Ik zal de weg van Uw geboden gaan wanneer Gij mijn hart zult verruimen.'

Sectie 5. (He.)

Maar met de God van de macht.

Dienovereenkomstig is het volgende gedeelte in elk vers een gebed. De ziel is bij God, waar de taal van het geloof, op een plaats van voortdurende nood, van nature die van het gebed wordt. Dit is ons niet vreemd in het christendom, noch ongeschikt voor zijn vreugdevolle geest van lofprijzing. 'Verblijdt u steeds; bidt zonder ophouden; dankt in alles' (1 Thess. 5:16-18) zijn voorschriften die de apostel in de nauwst mogelijke samenhang plaatst.

1. Om verlichting en ondersteunende kracht roept de psalmist daarom hier tot Hem met wie hij gaat. Hij moet onderwezen worden in de weg van Zijn inzettingen. Hij zoekt dit in de betekenis van daarin te wandelen, en daarin te wandelen zonder enig geestelijk voorbehoud; wat inderdaad het volstrekte tegendeel is van gehoorzaamheid, en de zuurdesem van ongeloof die (waar ook gevonden) het hele leven zal zuurdesemen. zal het bewaren tot het einde,' zegt de psalmist; of 'tot de hiel,' - het laagste en minst opgemerkte deel.

'Geef mij onderscheidingsvermogen,' zegt hij opnieuw in zijn ernst, 'en ik zal Uw wet onderhouden; ja, ik zal haar in acht nemen met mijn hele hart'; deze twee dingen, het 'hele hart' en 'tot het einde toe,' gaan natuurlijk samen. En opnieuw bevestigt hij in het volgende vers: 'daarin is mijn vreugde.' Zo is er geen slavernij: wie door zijn genegenheden wordt beperkt, is de vrijst mogelijke mens; en zo is het hier ook.

Maar de macht van de wereld wordt gevoeld, en de zwakheid om de verleiding te weerstaan. Wie de wereld in het algemeen heeft beoordeeld, weet maar al te goed hoe specifieke vormen ervan ons toch kunnen aanspreken, waarin de karakters van de wereld niet zijn herkend, - en hoeveel zich aan ons hecht, waaraan wij ons niet zouden hechten. Hier hebben Gods 'getuigenissen' hun plaats, als zodanig: die de onthullende zonneschijn binnenbrengen, die nooit in staat is iets te vergulden dat slecht is. Toch zegt hij: 'Neig mijn hart,' aan de ene kant, en aan de andere kant 'wend mijn ogen af van het aanschouwen van ijdelheid.' Hij heeft zijn hart geneigd, wanneer hij zegt, neig het. Hij wendt zijn ogen af als hij bidt om het gedaan te krijgen. Maar zo bewust is hij van de zwakheid die hem aankleeft,

en zo verlangend om helemaal in orde te zijn met God, dat hij alleen rust voor zijn hart kan vinden in deze volmaakte Wil en Wijsheid waaraan hij zich toevertrouwt: 'maak mij levend,' smeekt hij, 'op Uw wijze.'

De laatste drie verzen schijnen af te hangen van de eerste twee hier; en het geheel om de behoefte en het verlangen uit te drukken naar dat licht van de heilige tegenwoordigheid van God Zelf, dat alle duisternis zal verdrijven en verhinderen dat de schaduwen van een dode wereld, die door de zonde is verwoest, binnendringen en de bezitters van wat werkelijk leven is, misleiden.

2. Het tweede deel is nog steeds een oproep, maar op een andere manier: namelijk dat God als een levende God Zijn Woord zou bevestigen door Zijn daad, en zo heerlijk zou antwoorden op het geloof van Zijn volk. Het is een van de heerlijkheden van de Schrift om op zoveel manieren de hele toestand aan te raken waardoor wij omringd worden. De vervullende profetie laat zien dat het de stem is van Hem die Heer is over alle omstandigheden en generaties. De geschiedenis is ook profetie en neemt haar plaats in met andere typen en schaduwen van de toekomst. Ook de zedelijke oordelen doen niet alleen een beroep op het geweten, maar ook op de ervaring van alle mensen en tijden. Terwijl er weer bijzondere beloften zijn die Hem nog dichterbij het individu en in de meest afgezonderde levens brengen. Natuurlijk komt dit in de hele ervaring van deze psalmen voor; en dit is de plaats bij uitstek waar erover gesproken wordt, - in het vijfde deel van deze grote experimentele psalm: hier vinden we het.

‘Bevestig Uw uitspraak aan Uw dienaar’ zou dus een gebed zijn om de vervulling van een specifieke belofte; waarbij de toestand van de pleiter naar voren kan worden gebracht als (tenminste) niet belemmerend voor de aanspraak van het geloof. ‘Toegewijd’ is misschien een te sterk woord om in te voegen, waar de tekst alleen het voorzetsel heeft;* maar het hoeft alleen als ingevoegd te worden genoteerd, om aan deze moeilijkheid te ontsnappen.

{*Die tot Uw vrees behoort’ (R.V.); ‘tot Uw vrees leidt’ (Cheyne) geven enigszins verschillende weergaven van een andere constructie, waar het de belofte is (in haar vervulling natuurlijk) die hiertoe leidt. Maar Cheyne’s vertaling lijkt te vrij; die van de Herziene Versie te vaag.}

Uit het volgende vers, door de reden die wordt gegeven, ‘want Uw oordelen zijn goed’, zou blijken dat het genoemde verwijt te maken heeft met een of andere schijnbare niet-vervulling van deze oordelen in Gods regeringswegen onder de mensen. En zulke verwijten worden het volk van de Heer vaak gemaakt: ‘Waar is nu hun God?’ (Ps. 115:2.) Maar het hart van de psalmist beseft de goedheid van deze ‘oordelen,’ - de beslissingen over goed en kwaad, die in de dag van Gods lankmoedigheid Zijn handelingen met de mensen niet altijd schijnen te bevestigen. Onder de dispensatie van het Oude Testament was dit noodzakelijkerwijs een veel groter raadsel dan sinds het kruis; en het is de oorzaak van veel van het misverstand van de vrienden van Job. Bij de vijanden van de gelovige is het altijd een favoriet verwijt tegen hem.

Maar het derde vers neemt een grond die duidelijker en zekerder lijkt. Hoe kan God anders dan het verlangen van een hart naar

zijn voorschriften beantwoorden, waar de klomp van de aarde wordt gevoeld en tegen wordt gepleit? En de oproep is zekerder, proportioneel, hoe laag het ook is in zijn aard: 'maak mij levend in Uw gerechtigheid.'

Sectie 6. (Vau.)

Er zijn slechts twee gebeden in de zesde sectie; van het antwoord daarop hangt de rest af. Het getal (6) is dat van het overwinnen; en dit is duidelijk en prominent de gedachte in de verzen 42, 45 en 46.

We hoeven ons niet te verwonderen dat in een wereld waarvan de koers in strijd is met God, het overwinnen een duidelijke plaats inneemt in het goddelijk getuigenis. Christus zelf was de grote overwinnaar; en voor allen die in Hem geloven ligt de 'overwinning die de wereld overwint' in hun 'geloof'. (1 Johannes 5:4.) Een van Israëls stammen, die van Nafthali, spreekt, zoals we elders uitvoerig hebben gezien (Jozua 19:32-39, aantekeningen), typisch over dit aspect van de christen als overwinnaar. De brieven aan de zeven gemeenten in Azië spreken luidkeels als in bazuingeschal tot hem als zodanig, gedurende de gehele huidige periode.

1. Het eerste deel baseert hier al zijn zekerheid op Jahweh's toereikendheid; en dit blijft hetzelfde door alle eeuwen heen. Onze aanspraak daarop, door het werk van Christus, is weliswaar vastgesteld, uitgebreid en in zijn volledigheid aan ons overgedragen, sinds de Middelaar van het Nieuwe Verbond, door het bloed van het Verbond, de hemel zelf is binnengegaan en daar voor ons is gaan zitten; maar in alle eeuwen is de zekerheid van de heilige gelegen in de onveranderlijke trouw van de eeuwige God. Voor de psalmist

was het de ‘uitspraak van God’, het ‘woord van God’, het ‘woord der waarheid’, waarop hij rustte; en voor ons vandaag is het hetzelfde.

Ook voor hem openbaarde dat woord Jahweh’s ‘goedertierenheid’ en een toegezegd ‘heil’, waarop hij wachtte; en zo wachten wij vandaag. Maar wij hebben een redding die door een ander voor ons is bewerkt, waarvan wij kunnen zeggen, in een zin die geen Israëliet kon zeggen: ‘Hij heeft ons gered’; en daarmee is de Persoon van de Verlosser in zicht gekomen, en is God zelf in Hem aan ons geopenbaard, zoals Hij anders nooit zou kunnen zijn. De armoede van de Psalmen in dit opzicht, wanneer zij niet uitdrukken wat profetisch naar Christus zelf verwijst, maar de ervaringen en kennis van een Israëliet uit die tijd, treft ons inderdaad pijnlijk. Wij, in het midden van de volle heerlijkheid van de goddelijke openbaring nu, welke instrumenten van lof zouden onze harten moeten zijn! Moge onze genadige God hun volle muziek wekken!

De ziel van de psalmist leunt op de belofte van God terwijl hij wacht op een heil dat nog toekomstig is; en hij put vertrouwen uit het woord waarop hij vertrouwt, om de verwijten van de vijand te beantwoorden. Gods woord beseft hij als het ‘woord der waarheid’, en hij bidt dat het niet volledig uit zijn mond mag worden genomen, hoe zwak hij ook is om ervoor te staan; want hij wacht in hoop op de openbaring van zijn oordelen.

2. In het tweede deel worden de gevolgen uitgewerkt, die voortvloeien uit de gerealiseerde toereikendheid van Jahweh en Zijn woord. En de eerste, voor iemand op wiens hart de wet is geschreven, is de vreugde van voortdurende, ononderbroken gehoorzaamheid daaraan. ‘Voor eeuwig en altijd’, zegt hij enthousiast. O, dat ons ‘gemakkelijk juk’

op dezelfde manier wordt aanvaard! Voor hem is het gemakkelijk: 'Ik zal in vrijheid wandelen,' zegt hij: het is de vrijheid om te wandelen in wegen die het hart goedkeuren, - de keuze ervan zijn; en dit is onze zaligheid, wiens 'regel' niet de wet is, maar de 'nieuwe schepping in Christus Jezus,' de volmaakte en hemelse wandel van de 'Tweede Mens'.

De tegenstand van de wereld wordt gerealiseerd, maar zonder alarm. Hij zal voor koningen spreken over Gods getuigenissen en zich niet schamen; en hij zal zich verlustigen in Zijn geboden die hij heeft liefgehad. Deze dingen gaan, denk ik, samen. Het eerste is een voorbeeld van het tweede: terwijl de vrijmoedigheid van de belijdenis van de waarheid ook de vreugde ervan in het hart behoudt. Zo is het altijd.

Het laatste vers toont deze vreugde meer en meer toenemend, de opgeheven handen (of palmen) tonen, zoals in het gebed, het verlangen en de vurigheid van de ziel, zoals het ook het besef inhoudt van de diepten en mysteries van dat gezegende Woord, waarop het daarom voortdurend mediteert.

Sectie 7. (Zayin.)

Volledige rust van het hart.

De verdeling van de acht verzen in elke sectie was tot nu toe in vijf en drie, waarvan de volgorde echter omgekeerd kan worden. Deze eerste vijf is in de huidige weer verdeeld, zodat de hele psalm een 2, 3, 3 structuur vertoont.

Het is niet altijd gemakkelijk om een zevende verdeling te karakteriseren. 'Voltooiing', waarvoor het staat, impliceert noodzakelijkerwijs 'rust', want de zaak is beëindigd: de enige manier waarop een dergelijke gedachte op God kan worden toegepast. Het laatste vers verenigt hier duidelijk de gedachten van voltooiing en voldoening: 'Dit is van mij geweest, dat ik Uw bevelen heb onderhouden,' herinnert ons aan de soortgelijke uitspraak van de apostel,

'Ik heb mijn loop beëindigd, ik heb het geloof behouden.' Er is slechts één gebed in het gedeelte; en dat over een belofte die nu in vervulling gaat, waarnaar hij uitziert en heeft uitgezien. De rest is een terugblik op het verleden, en dat in vrede van het hart. Zo is het opschrift van het gedeelte op zichzelf gerechtvaardigd, en rechtvaardigt het zijn numerieke plaats.

1. Het woord is voor hem een woord van belofte geweest, - een troostend, opwekkend, levendmakend woord. Hoe goed is het om het in dit karakter te beseffen! Wat een volheid van belofte aan ons is er in feite in het woord van God; en hoe getuigt dit ons van de wonderlijke genade van God die zich zo openbaart! 'Geen goed ding zal Hij onthouden aan hen die oprecht wandelen.' 'Zij die de Heer vrezen, zullen niets goeds willen. Hoe meer dan voldoende - hoe goddelijk zijn zulke garanties!

Het is waar dat er pijn is, en veel pijn. 'Veel zijn de verdrukkingen van de rechtvaardigen.' Maar dit zijn ofwel de noodzakelijke kastijdingen van de liefde; want zelfs de 'rechtvaardigen' zijn dat zo wisselvallig; of ze zijn de resultaten van wat de wereld is in haar verzet tegen God, en zullen gevonden worden als winst in de dag van verantwoording.

Dit alles zal dan worden gezien, en moet nu worden beseft, om geen afbreuk te doen aan de exacte waarheid van het Woord.

Neen, het is in de beproeving dat het geloof groeit en wordt gevestigd, en zijn opwekkend karakter wordt gevonden. Het Woord is levend en levengevend; terwijl het ons beproeft en doorzoekt, als met een goddelijke zoekmachine, bekleed met een gezag dat alle aardse gezag te boven gaat, waarvoor alle aardse gezag moet wijken. Wat een Woord is dit!

2. Toch is de tegenstand ertegen overal en niet minder duidelijk. Overal waar het komt, roept het, juist door zijn eis tot rechtvaardigheid en goedheid, de aangeboren weerstand van het hart tegen het goede en God op. Zo getuigt de psalmist hier van de spot van de mensen die hij was tegengekomen. Dit waren de hoogmoedigen, die zijn berisping niet wilden verdragen. Hun karakter openbaarde wat dat was van hun verzet; en hij was niet afgeweken van de wet op grond daarvan. Hij had de geschiedenis goed gelezen en herinnerde zich Gods oordelen van vroeger. Het was nu dezelfde God; en daarom troostte hij zich; terwijl hij nadacht over het afvallen van de mens van God, maakte verontwaardiging ('brandende hitte') zich van hem meester. Dat zou best kunnen, want wat is de geschiedenis van de mens geweest! Lees het in de massa's van het heidendom vandaag; en in de toestand van de voorste van de zogenaamde christelijke bevolkingen.

3. Hij keert terug naar wat het Woord voor hem heeft gedaan en voor hem is; en nu kan hij daarvan een kostbaar getuigenis geven. Gods inzetten, waartegen de mensen zo in opstand zijn gekomen, waarom, zij hebben zijn leven tot muziek gemaakt. In het huis van zijn verblijf, - in de plaats van broosheid, sterfelijkheid

en vreemdelingschap, - hebben zij er niet slechts 'liederen' uit voortgebracht, zoals in onze gewone versie, maar 'psalmen'; - melodie, en melodie voor God, en waarop de hele schepping in diepe subtiele, harmonieuze begeleiding is. Hoe meeslepend is een 'Psalm des Levens' zo gerealiseerd!

Dan zal het de soberste gedachte dragen. 'In de nacht,' wanneer de aarde in schaduw ligt, zijn 'visioenen van God' te allen tijde het meest gerealiseerd; dan 'herinnerde ik mij Uw Naam,' zegt hij, 'en heb Uw wet bewaard.'

Zo vindt hij wat meer en meer degenen die het hebben, een wezenlijk bezit blijken te zijn: 'Dit is van mij geweest, dat ik Uw voorschriften heb onderhouden.' Door en door zullen 'de gerechtigheden van de heiligen' hen zelfs bij de bruiloft van het Lam versieren; hoewel die zuivere witte gewaden hun glans alleen zullen verkrijgen als 'gewassen en wit gemaakt in het bloed van het Lam'. (Openb. 7:14; 19:8, Gk.)

Hier eindigt dus de eerste afdeling van de psalm.

Afdeling 2. - De gelovige, in uitwendige betrekkingen.

De tweede afdeling gaat, zoals reeds is opgemerkt, meer over de uitwendige omgeving, de omstandigheden en personen die gunstig of ongunstig zijn. Dit wordt natuurlijk gezien, niet in alle verzen, maar in speciale, leidende, dominante verzen, waarmee de andere verbonden zijn, en waaromheen zij zich groeperen. De schijnbare onafhankelijkheid van de verzen is ook al eerder opgemerkt, en wel door iedereen die er commentaar op heeft geleverd. Evenmin kan men altijd bewijzen dat het verband zo is als hier wordt voorgesteld. Dat wat het meest natuurlijk en vruchtbaar is, zal ons noodzakelijkerwijs

het meest aanprijzen; maar het is van de numerieke structuur dat wij hoofdzakelijk moeten afhangen voor de ontdekking ervan, omdat het dan ook een grote bevestiging ervan zal zijn. Het geestelijke resultaat zal tot de geestelijke geest spreken.

Sectie 1. (Cheth.)

Volhardend doel.

1. In het eerste deel hebben we natuurlijk de inleiding tot het geheel. In het eerste deel ziet u de man zelf; in het tweede zijn vijanden en zijn medestanders. Wat de mens betreft, wordt benadrukt wat nodig is om hem meester te maken over zijn omstandigheden, dat volhardende doel van het hart dat hem verlost van de verzoeken die de onstabiele mens in de val lokken en meeslepen. Hier begint hij met opnieuw te bevestigen wat hij zojuist heeft gezegd, dat zijn deel, wat hij voor zichzelf heeft, in tegenstelling tot de naam, macht of substantie waarop anderen zich zouden kunnen beroemen, is een bewaarder van Jahweh's woorden te zijn. En dit brengt waarlijk een grote opbrengst. Hier vindt men datgene waarvoor Zijn woord is verpand, een gunst beter dan het leven, en alleszins waardig als een voorwerp van achtervolging met het hele hart.

Dit was voor de psalmist ook de vrucht van zijn komen tot zichzelf. Hij had nagedacht over zijn eigen wegen, een droevige maar nuttige beschouwing. Dus met een duidelijk begrip van waar hij zich van afkeerde, richtte hij niet alleen zijn ogen, maar ook zijn voeten op die goddelijke 'getuigenissen', die zichzelf steeds beter bewijzen naarmate er een zelfoordeel is over de wegen die ervan afleiden. Zo kwam hij tot het besef van wat inderdaad werkelijkheid is.

2. Hij kan nu zeggen dat hij met snelle, onwrikbare beslissing de aldus gevonden nieuwe weg heeft gevolgd. Maar ook hier is de tegenstand van de goddelozen, geopenbaard in strikken die zijn voeten verstrikten; desondanks is hij ongehinderd zijn weg gegaan. En in de nacht zou zijn hart overlopen van een lof die hij moest opstaan om uit te drukken, vanwege de rechtvaardigheid van de goddelijke oordelen, - de volmaakte morele manier waarop elke kwestie door deze werd opgelost.

Bij hen die Jahweh vreesden nam hij zijn plaats in. Eenheid van geest trok hen samen, zoals het noodzakelijkerwijs zal doen; en een man wordt bekend door het gezelschap dat hij heeft. Verenigingen zijn ook een deel van de wegen waardoor wij ons al dan niet aan God goedkeuren, en worden, zoals wij weten, op de drempel van het hele boek aangedrongen. (Ps. 1:1.) In nauwe omgang met hen die de Heer vrezen, worden de ervaringen en vreugden van elk een gemeenschappelijke zegen voor allen. Ze worden vermenigvuldigd door ze samen te delen.

En 'de aarde is vol van Jahweh's goedertierenheid', die alle dingen doet samenwerken ten goede voor de Zijnen. Dit sluit aan bij wat we vinden in het volgende gedeelte, - een van die verbindende schakels die zo vaak voorkomen in de Psalmen. De vreugde van deze liefdevolle goedheid die in de ziel wordt gerealiseerd, wordt in haar een vurig verlangen om Zijn inzettingen te leren.

Sectie 2. (Teth.)

De dingen werken samen ten goede.

De samenwerking van alle dingen ten goede is het thema van de volgende sectie. Goed en kwaad in dit geblokte toneel worden zo in harmonie gezien; en het werk van de vijand wordt zelfs, ondanks zichzelf, tot een dienaar van het goede gemaakt. Dit zijn in feite de twee afdelingen van dit gedeelte.

1. De psalmist keurt, terugblikkend, Jahweh's trouw in zijn geval grondig goed. Hij is waarlijk de verbonds-God geweest, en heeft goed, en alleen goed, gehandeld met Zijn knecht: overeenkomstig Zijn woord dat hem zo vrijelijk is toegezegd. Het geloof beantwoordt dit volledig van zijn kant, en erkent de noodzaak van goddelijk onderwijs, en dat houdt veel meer in dan het lesboek, voor geleerden wier onbekwaamheid zozeer een morele voorwaarde is. De roede is zeker een van de 'alle dingen' die goed werken voor alle mensen van God; en zo heeft hij die hier spreekt het gevonden. 'Voordat ik gekweld werd, dwaalde ik af, maar nu heb ik Uw uitspraak bewaard.'

2. Maar dit kan alleen te maken hebben met het fysieke kwaad; de diepere vraag is het morele kwaad, en het tweede deel van het hoofdstuk gaat hierop in. In Eden was het de volmaaktheid van de mens om in het goede te vertoeven waar het kwade niet was, en om daar geheel vreemd aan te zijn. Nu, integendeel, is het in het hebben van de 'zintuigen geoefend om goed en kwaad te onderscheiden'; beide zijn voor hem. (Hebr. 5:14.) De aanwezigheid van het kwaad rondom is daarom toegestaan met dit doel voor ogen; en in onszelf komen we er dichterbij, en leren we het met overeenkomstige energie te haten. In dit alles vinden wij Eén over allen die goed is en goed doet; wiens daden werkelijk in overeenstemming zijn met Zijn natuur. Vreugde is het dus om Zijn voorschriften te leren, die het

geweten verlichten en de morele visie behouden. In de duisternis van de grot is het welbekend dat het gezicht achteruit gaat door louter ongebruik.

De psalmist lijdt onder de laster van mensen, wier karakter duidelijk te zien is als de hoogmoedigen: mannen die een geest van opstandigheid hebben tegen terughoudendheid, letterlijk, die opkoken, als water. De loutere onderwerping van het hart aan God wekt het verzet op van zulken, die verhandelen wat zij niet willen navolgen. Waarop hij bevestigt dat hij de voorschriften van Jehova van ganser harte naleeft. Maar hun hart is zo vet als vet; de grofheid van hun natuur belemmert alle goede gevoelens: ‘Voor mij,’ zegt hij, ‘verheug ik mij in Uw wet.’

En juist de verdrukking die hij heeft doorgemaakt is hem van nut geweest om het karakter van die inzetten, waarvan hij zelf de overtreding heeft ondergaan, beter te leren kennen. Hoe zeker wij op deze wijze leren, moet iedereen weten. Bijgevolg heeft de wet van Jahweh's mond voor hem een waarde gekregen die die van aardse rijkdom te boven gaat: het is zijn echte bezit.

Sectie 3. (Jod.)

Erkenningen.

Het thema van de derde afdeling van de tweede afdeling lijkt veel op dat van de eerste, die we hebben beschouwd. Toch is er een verschil; en dat overeenkomstig de respectieve karakters van de afdelingen zelf. Daarom lijkt ‘erkenningen’ hier een geschiktere titel dan ‘realisaties’. De ziel is meer op de uitkijk. Omstandigheden en mensen zijn meer voor haar: en deze zowel voor als tegen, - de broederschap van het

geloof aan de ene kant, en de tegenstanders aan de andere kant. Het eerste deel, neem ik aan, geeft ons bepaalde fundamenten of brede feiten die duidelijk herkenbaar zijn; het tweede, afwegingen van geloof die meer betrekking hebben op de toekomst dan op het heden, en waarin het vertrouwen de vorm aanneemt van gebed.

1. Het basisfeit is hier dat van een Schepper-God, die daarom niet anders kan zijn dan voor het werk van Zijn handen. Zijn handen hebben ons gemaakt, en niet ruw; maar ons zo gevormd dat wij getuigen zijn van Zijn handwerk. Hij moet dus van plan zijn, dat Zijn schepsel de plaats vervult, waarvoor Hij hem gemaakt heeft; en zal zeker niet het daarvoor noodzakelijke begrip ontkennen. Dit is een argument waar de 139e psalm uitvoerig bij stilstaat, en dat het Nieuwe Testament voor de christen op de sterkst mogelijke manier naar voren brengt. Hier kunnen we spreken van een nieuwe schepping, en van het woord van God als datgene waardoor Hij ons tot Zich verwekt heeft. Geen angst dat Hij het ons zal ontzeggen. Voor ons is het als melk voor een pasgeboren baby - de enige noodzaak van zijn aard.

Het Oude Testament sprak nog niet van een nieuwe geboorte, maar de mensen hadden er toch behoefte aan en kwamen zo in een gemeenschap die, hoewel nog niet uiterlijk onderscheiden van de massa, noodzakelijkerwijs werd onderscheiden door de kenmerken van het nieuwe geestelijke leven dat was ontvangen. En dit is het tweede basisfeit hier. Zoals de eerste het middelpunt van de cirkel raakte, - de herkomst van de verwantschap vaststelde, hoewel niet met de helderheid van de huidige kennis, zo bepaalt de tweede de omtrek, het met wie, de familie. En zij herkennen elkaar ook, als behorend

tot een gezelschap dat toen al bekend stond als een geloofsfamilie. Zo zegt de psalmist hier: 'zij die U vrezen zijn blij als zij mij zien,' - er is een blijde blik van herkenning. En hier is het teken waaraan zij zich herkennen: 'omdat ik in hoop op Uw woord heb gewacht.'

Maar er is nu een derde ding; en dit verzekert ons van een Levende Aanwezigheid, niet alleen aan het begin of in het verleden, maar blijvend door de menselijke geschiedenis heen, trouw aan Zijn eigen natuur, die heilig is, en aan Zijn volk in Zijn omgang met hen. 'Ik weet, Jahweh, dat Uw oordelen recht zijn, en dat Gij mij in trouw verdrukt hebt.' Dus in deze drie dingen worden God, Zijn volk en de relatie tussen hen allen erkend; en Zijn woord is gezaghebbend over hen; hun vreugdevol vertrouwen, en dat waarmee Zijn handelingen te allen tijde overeenstemmen.

2. De psalmist stort nu zijn hart uit voor God, die hij kent, en die zo noodzakelijk voor hem is. Hij bidt dat Zijn goedertierenheid zijn troost mag zijn, overeenkomstig Zijn belofte aan hem. Want God heeft Zich aan Zijn volk verbonden; het volstaat niet dat Hij zegt: 'Gij kent Mij en weet dat Ik niet kan dwalen of kwaad doen; laat dit voor u voldoende zijn.' Wij zijn te broos, te slechtiend, te weinig in staat om Zijn wegen te voorzien, om ons hiermee tevreden te stellen, of om Hem tevreden te stellen ten opzichte van ons. Daarom heeft de goddelijke liefde zich aan ons verbonden, een verbond gesloten met de mens; en zweert, als Zijn woord niet genoeg is: 'opdat wij door twee onveranderlijke dingen' - 'Zijn woord en Zijn eed' - 'een sterke troost zouden hebben, die voor onze toevlucht zijn gevluht om de hoop, die ons is voorgehouden, vast te houden'. (Hebr. 6:17-18.)

Wij mogen dus 'vrijmoedigheid' hebben in het komen tot wat voor ons gekarakteriseerd wordt als een 'troon der genade' (Hebr. 4:16), om hulp te vinden voor de hele weg die Zijn weg voor ons is. Want een andere weg zouden wij niet kunnen verwachten of terecht verlangen. Daarom de kracht van 'naar Uw woord aan Uw dienaar' hier. Want het gebed is kreupel, het vertrouwen erin is weg, als onze wil daarin strijdt tegen Gods wil.

En dit is ook het argument van het volgende vers: 'Want Uw wet is mijn vreugde.' Zijn tedere barmhartigheden kunnen dus vrijelijk getoond worden; zo noodzakelijk als ze zijn voor het leven zelf in een woeste strijd, - zo noodzakelijk voor de verkwikking van het geestelijk leven. Dit brengt hem tot het conflict; en hij bidt dat de hoogmoedigen, de onafhankelijke beweerders van hun eigen wil, beschaamd mogen worden; hun eigen wil blijkt in zijn geval louter perversiteit en valsheid te zijn; terwijl voor hem de goddelijke voorschriften zijn meditatie waren.

Zo zou Gods heiligheid worden geopenbaard in de tegenwoordigheid van hen die Hem vreesden, en die in hem - in Gods wegen met hem - een experimenteel bewijs daarvan zouden hebben, waartoe zij zich zouden kunnen wenden, met Zijn getuigenissen in hun hand aldus volledig bevestigd. Noch kan het in hoogmoed van zijn eigen kant zijn dat hij dit beweert. Neen, hij heeft er behoefte aan dat Gods barmhartigheid ook aan zichzelf wordt getoond, opdat zijn hart volmaakt wordt in Zijn inzettingen, opdat hijzelf niet beschaamd wordt.

Sectie 4. (Caph.)

In de beproeving van de mens.

Het vierde gedeelte spreekt van de beproeving van de mens, die bijna het uiterste punt had bereikt. Het eerste deel, van zijn integriteit daaronder; het tweede, van de vervolging zelf, op grond waarvan' de psalmist een beroep doet op God. Zijn trouwe woord is zijn steun en toeverlaat, maar de hand van God heeft niet ingegrepen om een einde te maken aan de beproeving.

1. In de uiterste nood, als zijn ziel flauwvalt om de bevrijding die alleen van God kan komen, is Zijn woord datgene waarop hij in hoop wacht. Genoeg troost daar, die toch een levende God nodig heeft om het goed te maken. Daarvoor belooft het Hem onverschrokken; maar de belofte lijkt soms lang op zich te laten wachten. Vandaar de ruimte voor oefening, die immers niet tegen het geloof is, - dat het veronderstelt, en daarin zijn enige bestaansmiddel vindt: want het geloof heeft te maken met dat wat niet gezien wordt.

De druk is echter groot geweest: hij is uitgedroogd, als een huid in de rook, terwijl hij toch door dit alles de inzetten van Jahweh niet heeft doen vergeten.

2. Maar hij voelt de korthed van zijn dagen, en pleit voor het oordeel dat nodig is voor de vervulling aan Israëel van hun aardse beloften. Wanneer zal die tijd zijn? Hier zullen de profetieën van die tijden en seizoenen, die voor ons verborgen zijn wat betreft de definitieve vervulling (Handelingen 1:7), in de huidige christelijke tijdsspanne voor hen een overvloedige troost openen (Dan. 12:4, 9). Ondertussen gaapt de kuil van de hoogmoedigen voor hen, ongecontroleerd door de Joodse wet. De psalmist denkt aan die geboden die in

hun handhaving van de gerechtigheid noodzakelijkerwijs een God inhouden die trouw zal zijn aan de rechtvaardigen, zodat hij ze kan bepleiten alsof het beloften zijn - 'trouwe geboden'. En ook hij heeft getracht trouw te zijn; daarom zoekt hij zijn toevluchtsoord tegen degenen die hem ten onrechte vervolgen. Bijna verteed op aarde, heeft hij de goddelijke voorschriften niet verlaten; waarvoor hij toch beseft dat hij levendmaking nodig heeft, opdat hij de getuigenissen van Zijn mond kan bewaren.

Sectie 5. (Lamed.)

Maar met God die regeert.

Zoals in het algemeen in een vijfde sectie, nu, nadat de druk van de beproeving in zijn bitterheid is gevoeld, stijgt het vreugdevolle besef van de oppermacht van God in nieuwe kracht op de ziel. God regeert, wanneer wind en golven op hun slechtst zijn; en Zijn woord, waarop alleen wij te midden van de verwarring kunnen rusten, is datgene wat overal wet is, terwijl het door het besef van zijn heerlijke volmaaktheid de ziel met een onverbreekelijke band aan Hem verbindt. Dit zijn de twee delen die hier gevonden worden.

1. In de hemelen boven staat Zijn woord voor eeuwig vast, zoals ongetwijfeld geïllustreerd wordt door de sterren die in hun kringloop rond de zon en de maan die hun geordende weg houden. Ook de aarde staat vast, - in relatie, neem ik aan, tot de zee, waarin de fundamente van het droge land, ondanks de rusteloze oorlogsvoering van de zee erop, blijvend vastliggen. Daar blijven ze allemaal; dienaren van God in hun verschillende sferen, een permanente toestand van de dingen,

te midden van alle schijnbare vatbaarheid voor verandering, die overal de stempel van een regerende hand vertoont.

In de ziel bewijst Gods wet eveneens zijn ondersteunende kracht, op een heel andere manier werkend, maar toch om de goddelijke deugd die erin zit te manifesteren. Als wet brengt zij de bevestiging van soevereiniteit waarop het geweten reageert met zijn eerbetoon en het hart met zijn vreugde. Zo is dan, ondanks de gevoelde wanorde, God; en de ziel wordt opgevrolijkt en gestimuleerd, en dat wat dit gedaan heeft blijft in zijn unieke uitwerking, onmogelijk te vergeten. Men leeft erdoor tot God.

2. Dit introduceert het tweede deel, de psalmist wendt zich tot Hem die aldus bekend wordt gemaakt met de verklaring van zijn toewijding en van zijn nood. Het is niet slechts een schreeuw die hem door uiterlijke nood wordt opgedrongen: 'Ik heb gezocht,' zegt hij, 'naar Uw voorschriften.' En dit, hoewel de goddelozen zijn vernietiging hadden begeerd en beraamd; duidelijk om zijn naleving ervan: 'Ik volg Uw getuigenissen.'

Dan gaat zijn hele hart open. Hij heeft uitgekeken op alle menselijke volmaaktheden en in elk opzicht gezien hoe beperkt die zijn. Het is gemakkelijk genoeg om op deze manier overal een einde te vinden; maar aan het woord van God, dat hem beheerst als zijn gebod, heeft hij er geen gevonden: 'het is buitengewoon breed'; zoals de ruimte zelf heeft het geen grens; maar het heeft een oneindige volheid, geen leegte, - een oneindige spraak, en geen stilte. Het is de spraak van God.

Sectie 6. (Mem.)

Overwinnen in wijsheid.

Hij gaat verder met aan te tonen hoe dit woord van God, zelf zo oppermachtig, hem door zijn inherente kracht heeft verheven tot een opperste plaats onder de mensen. Het is goddelijke kennis die hij daardoor krijgt, die het vermogen van ieder mens op zijn best te boven gaat. Nee, de wijsheid van de mens is zo tegengesteld aan die van God, dat het verkrijgen van deze kennis een waar 'overwinnen' is, het schiften en analyseren en scheiden van waar en onwaar, altijd met een moreel belang ook, of, om beter te zeggen, een geestelijk belang. De 'wijsheid' heeft noodzakelijkerwijs altijd dit karakter in zich, zoals de 'dwaas' is hij die 'in zijn hart heeft gezegd: Er is geen God.'

1. De psalmist begint met opnieuw zijn vreugde te uiten over de wet: die geeft hem voortdurend bezigheid: 'de gehele dag'. Laten we niet vergeten dat iemand die zo kan spreken, ons kan vertellen over de wijsheid die zij hem heeft meegedeeld. Wij zullen misschien niet dezelfde resultaten krijgen zonder een soortgelijke toewijding eraan; en toch is de schatting niet overdreven. Als het Gods woord is, wat kan dan alle wijsheid daarbuiten zijn, daarmee vergeleken? In de volmaakte kennis van onze nood, - met volmaakte liefde en volmaakt vermogen om daarin te voorzien, - wat moeten we zeggen, zelfs in afwachting van het onderzoek, dat zo'n boek moet zijn?

Maar moeten we niet vrezen dat er weinigen zijn die het zelfs nu nog de dag en nacht bestuderen die de psalmist aan zijn zoveel kleinere en armere de Bijbel gaf?

Laten we dan luisteren naar zijn verslag van het resultaat, met de herinnering aan het bijna onuitsprekelijke verschil in onze gedachten.

Hij spreekt voornamelijk over de wet; en hoewel we dat, waar we er ook over horen, niet alleen moeten beperken tot de tien geboden, of zelfs tot de Mozaïsche instellingen als geheel, is het toch duidelijk dat hij hier in feite grotendeels aan denkt. ‘Wet’, ‘geboden’, ‘het onderhouden’ van Gods ‘voorschriften’, ‘het zich onthouden van de basis’ laten dit duidelijk zien; en het is de geestelijke ethiek waarmee hij zich in ieder geval in hoge mate bezighoudt. Om dit evangelisch te maken, hoeven we alleen maar te bedenken dat de Mozaïsche wet een zeer duidelijke leer had over wat zonde was voor God, en over de onmogelijkheid voor een zondaar om Hem te benaderen zonder het bloed van verzoening. Ook dit was ethiek, als was het veel meer. Het was dit in de hoogste zin; en er zou geen zijn, tenzij het een ethiek van wanhoop was, zonder dit. Maar een ethiek van wanhoop is er eigenlijk geen.

Vijanden heeft de psalmist, en dat op grond van de wet van zijn God; maar dit maakt hem wijzer dan allen. Noodzakelijkerwijs; als ‘ongerechtigheid’, zoals de Schrift het noemt, ‘ijdelheid’ is, en onwetendheid van God ‘dwaasheid’, en de regering van de wereld er een is die tot gerechtigheid leidt. Zo kunnen de vijanden van de rechtvaardigen noch God begrijpen, noch de wereld, noch de mensen met wie zij te maken hebben; en zelfs het hart van hun medemensen, en hun eigen hart, zijn zeer onbetrouwbare grootheden: ‘bedrieglijk boven alles en wanhopig slecht, wie kan ze kennen?

Maar meer dan dit: de getuigenissen van God zijn zijn meditatie; hij is wijzer dan al zijn leraren. En het is opmerkelijk hoe snel de geest ontwaakt en wordt versterkt en uitgebreid onder invloed van de Schrift. De landen die in het bezit zijn van een ‘open Bijbel’ kunnen,

zoals bekend, worden getraceerd door de relatieve intellectuele winst in andere richtingen; maar zelfs dit geeft geen juist beeld van de kracht van de Bijbel als de ware opvoeder van het menselijk ras. Want, helaas, waar het hart er niet door bezeten is voor God, weigeren de mensen zich te onderwerpen aan het licht zelf, en zo is er in de plaatsen van de grootste verlichting toch een onderstroom van verzet ertegen. Sterker nog, onder degenen die er werkelijk door bekeerd zijn, hoe weinigen nemen het woord van God aan op de oprechte manier van de psalmist hier! Het is niet te veel om te zeggen dat zelfs voor de meeste christenen de blanco pagina's van hun Bijbels talrijker zijn dan de volle; de zon wordt half verduisterd door de vlekken erop.

Volledig ontvangen, van ganser harte, zonder voorbehoud, - toegestaan om al het werk te doen waartoe het in staat is, - geest, hart, geweten gelijkelijk onderworpen aan zijn herstellende, versterkende, goddelijke opwekkende invloed, wat een gelijke ontwikkeling zou er niet zijn van elk menselijk vermogen! Wat een licht zou er worden geworpen op de natuur, de geschiedenis, elke kwestie van juist belang mogelijk voor de mens! Neem alle mensen met een bijzondere gave, de meest begaafde om kennis te ontvangen, de meest geschikte om kennis over te brengen, maar niet gecontroleerd door de Schrift in wat zij beweren, - de arme man die anders ongeschoold is en zich alleen aan het Woord houdt, kan waarlijk en onbewogen met de psalmist zeggen: 'Ik heb meer verstand dan al mijn leraren, want Uw getuigenissen zijn mijn meditatie.'

Zo ook met de 'oudsten', de mannen met een lange ervaring: het is duidelijk dat dit alles te beperkt is, in duur, in toepassingsgebied, in samengaande capaciteit, om voor een moment in vergelijking te

worden gebracht met de kennis die uit het woord van God kan worden afgeleid. Maar let op, hoezeer wordt aangedrongen op de praktische aard van de eisen die het stelt aan de voorwaarde dat al deze kennis wordt overgedragen: 'Ik onderscheid meer dan de ouderen, omdat ik Uw voorschriften onderhoud.'

En hij sluit dit alles af met: 'Ik heb mijn voeten afgehouden van elke boze weg, opdat ik Uw woord zou bewaren.'

2. En nu zien we het karakter van dit 'overwinnen' van een andere kant: de aantrekkende en scheidende kracht van het Woord, dat zowel de genegenheden beweegt als de wandel regelt. Een van de eerste noodzakelijkheden daarvoor is de verzekering van dat rechtstreekse contact in het Woord tussen God en de ziel dat het volgende vers uitdrukt: 'Ik ben niet afgeweken van Uw oordelen, want Gij hebt mij geleerd.' Hier is het eenvoudige 'boek', het goddelijke 'Woord' geworden: God heeft er inderdaad in gesproken; wat een onuitsprekelijke vreugde om de stem van God te hebben gehoord! God spreekt! En tot mij! Hoe wordt het hart erdoor bewogen! 'Hoe zoet zijn Uw woorden voor mijn smaak, zoeter dan honing voor mijn mond!' En deze aantrekking is noodzakelijke afstoting van de tegenovergestelde pool: 'door Uw bevelen krijg ik onderscheidingsvermogen; daarom haat ik elke valse weg.' Dit alles is zo eenvoudig dat het geen commentaar behoeft.

Sectie 7. (Nun.)

Volledige gehoorzaamheid in het licht van alle omstandigheden.

Het zevende gedeelte voert dit uit tot volledige gehoorzaamheid in de geest, hoewel met het bewustzijn van veel zwakheid en voortdurende

behoefte aan God. Het schijnt, precies als het zevende van de eerste afdeling, te verdelen in 2,3,3; de gewone vijf verzen van het grootste gedeelte worden weer verdeeld, precies als daar.

1. We hebben eerst het standvastige doel van het hart dat ten grondslag ligt aan alle ware gehoorzaamheid. En dit is gebaseerd op het bewustzijn van wat het Woord is, - een licht dat schijnt in de duisternis van de wereld, en dat het voetpad, zeker als het smal is, er doorheen openbaart. Het pad is niet donker, als de wereld dat is; en de reiziger gaat vastberaden op weg; hij zal de oordelen van gerechtigheid, de besluiten van God ten aanzien van goed en kwaad, die grotendeels (maar niet geheel) zijn weg bepalen, in acht nemen.

2. Het verzet van de mens brengt hem voortdurend in gevaar: ellende die maar al te veel macht over hem heeft. Hij beseft en bepleit zijn behoefte aan goddelijke energie, die hem inderdaad is toegezegd, zodat hij erop kan rekenen. Zo kan hij de vrije wilsoffers van zijn mond brengen, de erkenning van verleende hulp; en nog steeds bidden om onderwezen te worden in Jahweh's oordelen. En door het gevaar heen gaat hij, niet afgeleid tot vergetelheid van datgene wat in zijn superioriteit over hem blijft; de wet van zijn God.

3. Hij gaat verder, om te spreken over meer positieve resultaten. De strik van de goddelozen heeft hem niet doen afwijken van het pad van het goddelijk voorschrift. Ja, zijn hele deel, zijn uitverkoren erfenis was het getuigenis van God. Zij waren de vreugde van zijn hart, dat hij geneigd was om ze voor altijd uit te voeren, - 'tot het einde toe,' of grondig, zonder voorbehoud.

Afdeling 3. - In overweging van goddelijke heiligheid.

De derde afdeling lijkt de heiligheid van God te benadrukken. De vijanden worden meer beschouwd als vijanden van God dan als persoonlijke vijanden, en de oefeningen hebben dienovereenkomstig hun karakter minder met betrekking tot uitwendige problemen: in dit opzicht keert de derde afdeling terug naar de eerste.

Afdeling 1. (Samech.)

De opstandigen.

In de eerste afdeling worden de weerspanningen in hun karakter en gedrag beschouwd als verwerpelijk voor God en de mens. De rechtvaardigen keren zich van hen af; en God zet hen in het oordeel weg van de aarde; en dit zijn, grofweg, de twee delen van de psalm.

1. 'Ik haat de dubbelzinnigen,' begint de psalmist, 'en ik heb Uw wet lief.' Zijn eigen integriteit van hart kan de aarzeling niet verdragen van hen die het ene moment voor Jahweh, het andere moment voor Baäl zijn; die daarom geen ware overtuiging hebben, maar in het conflict van meningen alleen hun eigen wil volgen. Voor zichzelf is zijn hart op de weg van de gehoorzaamheid; en meer nog, hij heeft de ervaring van wat het is om Jahweh als zijn schuilplaats en schild te hebben, - een levende God die Zich bekend maakt in de dag van beproeving, zodat Zijn woord zijn vertrouwen wordt. Van boosdoeners scheidt zijn weg zich noodzakelijkerwijs; want hij is ingesteld om de geboden van zijn God te onderhouden.

2. Hij wendt zich tot Hem in het bewustzijn van afhankelijkheid, met het woord dat hem is toegezegd; waardoor hij erop hoopt, en Hem smeekt dat het hem niet beschaamd laat. Hij is ervan overtuigd dat hij veilig is die door God wordt gesteund; en deze veiligheid wil

hij gebruiken om ongehinderd voortdurend op de weg van Zijn wil te lopen.

Vanuit zijn schuilplaats kijkt hij uit om het oordeel te zien vallen over allen die van het pad afdwalen; want hun laksheid - 'laten vallen', zoals het koord van een bedrieglijke boog - is valsheid: geen falen waar het hart nog juist kan zijn. Zo behandelt God hen; niet als zilver dat misschien nog van het schuim moet worden gezuiverd, maar als schuim zelf en niets anders. De psalmist ziet en keurt dit oordeel goed, en klampt zich daarom des te meer vast aan die getuigenissen die van de weg van het verderf verlossen; terwijl zijn vlees beeft van ontzag voor de heiligheid van God, en hij bang is als hij Zijn rechtvaardige oordelen beseft.

Sectie 2. (Ayin.)

Verlossing gezocht van hen.

1. Toch bevindt hij zich in feite nog steeds onder de vijanden van Gods weg, en die daarom noodzakelijkerwijs ook de vijanden van Zijn volk zijn; en hij zoekt bevrijding van deze op grond van diezelfde rechtvaardigheid. Hij heeft die zelf gevolgd; en daarom bidt hij dat hij niet in de hand van zijn onderdrukkers mag blijven. Moge Hij, de rechtvaardige, zo zijn, borg voor het goede voor iemand die Zijn dienaar is, en de verdrukking van de hoogmoedigen niet toestaan, die uit hoogmoed de plaats van de dienaar weigeren. Gods toegezegd woord heeft hij, maar Zijn heil blijft hangen, en in nood falen zijn ogen van verlangen ernaar.

2. Hij pleit voor de plaats van de knecht die hij heeft ingenomen, opdat hij in goddelijke liefde wordt behandeld en Zijn inzetten

worden geleerd. Want hij is Zijn knecht, en als zodanig heeft hij Hem nodig en mag hij erop aandringen, onderscheidingsvermogen om de getuigenissen te kennen die hij moet handhaven te midden van een toestand van gewaagde opstand, die voor de tijd spreekt van Jahweh's eigen ingrijpen. Maar deze wanorde doet hem alleen maar meer de waarde beseffen van die geboden die voor hem meer zijn dan de rijkdom van veel en het zuiverste goud. Want hier is alles zuiver, - elk voorschrift, wat het ook betreft; en elke valse weg is blootgesteld aan afkeuring.

Sectie 3. (Pe.)

Heiligdom-openbaringen.

In de derde sectie wendt de psalmist zich om meer te spreken over de vreugde in Jahweh's getuigenissen die hij heeft gevonden, over de openbaring die ze voor hem zijn geweest. Heel zijn hart is wakker van verlangen naar God zelf, naar wie zijn woord brengt, zoals de kracht ervan bekend is; en zo is dit een waar heiligdomdeel; hoewel het meer verlangd dan genoten wordt. Toch gaat de deur open, is gedeeltelijk geopend, en het innerlijke licht breekt al uit.

1. Wonderbaarlijk zijn de getuigenissen van God, die door hun heerlijk karakter de ziel winnen tot hun gehoorzaamheid. Het licht breekt uit als het Woord wordt geopend; en zelfs de eenvoudigen verwerven daardoor het vermogen tot onderscheiding. Het hart wordt aangetrokken door verlangens die niet wetteloos zijn, maar juist het tegenovergestelde: 'Ik verlangde naar Uw geboden.'

Zo maakt het Woord als opvoeder geen monsters. Het ontwikkelt niet het verstand, terwijl het hart en het geweten onaangetast blijven;

maar de hele mens groeit in prachtige overeenstemming van alle delen met elkaar.

2. De aldus bewerkte ziel wordt een zoeker naar God, in de gewaarwording van de voortdurende genade die getoond wordt aan allen die Zijn naam liefhebben, - dat is, de openbaring van Zichzelf; want dat is wat Zijn naam is. Zo iemand beseft wat de vrijheid is van het wandelen in Gods wegen, en de ellendige gebondenheid die het gevolg is van elke ongerechtigheid die over hem heerst. Ook van de mens wil hij vrij zijn, om zich aan de goddelijke voorschriften te houden. Bovenal, om te wandelen in de zonneshijn van Gods aangezicht, als iemand die dichtbij is gebracht, en daar onderwezen te worden in Zijn voorschriften. Daar wordt de vreselijke gruwel van de zonde gevoeld, met het verlangen naar mensen die de mismaaktheid ervan niet kennen: 'Mijn ogen lopen over van waterstromen, omdat zij Uw wet niet onderhouden.'

Sectie 4. (Tsaddi.)

De beproeving van overlopers.

Het laatste vers bevat, zoals niet zelden, het thema van de volgende sectie. We hebben daarin de beproeving van de geest door de afvalligheid rondom, samen met dat blijvende gevoel van kostbaarheid van het Woord zelf, wat de afvalligheid zo vol smart maakt.

1. Jahweh's woord is wat Jahweh is: als Hij rechtvaardig is, zijn Zijn oordelen dat ook. En zo zijn ook Zijn getuigenissen, van welke aard dan ook: Hij kan niets anders zijn dan een trouwe getuige, in wat het Hem ook behaagd heeft te getuigen.

Hier, als hij eraan denkt, breekt de ijver van de psalmist uit: het verteert hem als de altaarvlam het offer; zoals bij Christus in de tempel, waar Hij ontvlamt in een getuigenis tegen het kwaad, wat Hem in tegenstelling stelt tot de hoofden van het volk, die vereenzelvigd worden met de goddeloosheid die toen aan de macht was. Het is bij de psalmist niet zo dat de mensen alleen zijn tegenstanders zijn, maar ‘omdat mijn tegenstanders Uw woorden vergeten hebben.’

Dat brengt hem terug om aan het Woord te denken, hoe zuiver het is, en hoe hij het liefheeft. Hij is klein, dat is waar - hij die deze geest heeft is altijd klein - en veracht, want de massa heeft zich zo van God verwijderd dat zij het zich kan veroorloven zulke zwakke tegenstand te verachten; toch klampt hij zich bij dit alles vast aan datgene wat zijn zwakheid verbindt met de Heer van allen: ‘Ik heb Uw voorschriften niet vergeten.’

2. En het geloof bevestigt, te midden van de verwarring waarin alles begraven lijkt, dat Jahweh's gerechtigheid eeuwige gerechtigheid is, en Zijn wet waarheid, die dan altijd waarheid moet blijven. Moeilijkheden en angst bezitten hem, als hij denkt aan de waanzin van de tegenstanders; maar dit brengt zelfs niet de schaduw van een zomerse wolk over die geboden die zijn verrukking zijn. Opnieuw bevestigt hij: ‘de gerechtigheid van Uw getuigenissen is eeuwig’; en hij hoeft alleen van God ondersteund te worden in het vermogen om hun zegeningen te onderscheiden, het binnenbrengen in dat leven dat het enige ware leven is: ‘door elk woord dat uit de mond van God voortkomt, zullen de mensen leven.’

Sectie 5. (Koph.)

Oefeningen.

De volgende sectie is moeilijker te karakteriseren; maar als vijfde lijkt het te spreken over oefening: niet, in het eerste deel althans, zozeer uit de moeilijkheden en beproevingen van de weg, als wel over het woord van God zelf, die gezonde oefening waarvan wij allen meer zouden moeten weten. In het tweede deel wordt gesproken over de vijandschap van de goddelozen, hoewel kort; en de ziel troost zich met de nabijheid van Jahweh.

1. De psalmist roept met zijn hele hart Jahweh aan, en belijdt ernstig zijn voornemen tot gehoorzaamheid. Waar dit gevonden wordt, leidt het natuurlijk en noodzakelijk tot oefening over het Woord: het is het fundament ervan. Het pad is niet zo eenvoudig dat wij het zonder God kunnen vinden; dat is ook niet de bedoeling; maar dan vinden wij Hem daarin als onze metgezel. De smekeling heeft ook redding nodig; hij zegt niet van wat, ja van hoeveel dingen, de hindernissen die zich zo voortdurend aan de gehoorzaamheid voordoen, maar die hulp zijn voor het geloof zoals alles is dat ons op God werpt. Het Woord krijgt met dit alles een grote plaats bij hem, net zo zeker als God de Zijne krijgt. Hij is op voor de dageraad; roepend tot God, maar met een hoopvolle verwachting die het Woord in hem heeft gewekt. Neen, vóór de nachtwaken is hij wakker, mediterend over Gods uitspraken, zijn kennis toetsend; voortdurend de sleur van de natuur op hem vindend, waarvoor hij zich moet wenden tot Jahweh's liefdevolle goedheid voor verkwikkende energie, om te onderscheiden wat van Hem is; volgens Zijn onfeilbaar oordeel.

2. Hij mag dit niet ongestoord doen. De goddelozen zijn nabij, en dreigen met onheil; vijanden in hart en wil van datgene wat hem

bezighoudt. Maar ook Jahweh is nabij, de Rots waarop al deze golven tevergeefs breken. De waarheid blijft; niets kan dat veranderen; en dit zijn Zijn geboden. Ja, Zijn getuigenissen zijn van oudsher bekend als voor altijd gefixeerd op Zijn eigen onveranderlijke fundamenten.

Sectie 6. (Resh.)

Overwinnen in het oordeel.

De zesde afdeling heeft als grondtoon het gebed van het tweede vers, 'Pleit mijn zaak,' - met het oog waarop de psalmist het voor God uitspreidt. De goddeloze kan niet hopen op bevrijding; maar hij twijfelt niet te staan in het oordeel waartoe hij uitnodigt, en dat is natuurlijk helemaal niet wat betreft enige absolute gerechtigheid, maar alleen wat betreft de integriteit van het hart te midden van veel zwakheid en vele tegenstanders.

1. De benauwdheid waarin hij verkeert, doet hem zoeken naar bevrijding, en dus - omdat de goddeloze er niet op kan hopen - een beroep doen op het opnemen van zijn zaak; ja, dat Jahweh, die het ten volle weet, het zelf zou bepleiten. Hij is niet vergeten. Jahweh's wet, hoewel hij van meet af aan erkent dat hij behoefte heeft aan de toediening van levende energie van Hem, die Zichzelf aan hem heeft toegezegd voor die behoefte. Hij hoeft het niet te verbergen, maar hij behoort niet tot de goddelozen die de goddelijke wetten niet zoeken.

2. Hij werpt zich daarom opnieuw op Jahweh's tedere barmhartigheden voor deze levende kracht, voor een leven volgens de oordelen van Zijn waarheid en heiligheid. Zijn tegenstanders zijn talrijk, maar zij hebben hem niet afgewend van de weg van Zijn getuigenissen, van de erkenning der dingen overeenkomstig Zijn verklaring daarvan.

Neen, hij heeft met smart de trouweloosheid aanschouwd van hen die zich niet aan deze gezegden hielden. En hij nodigt Jahweh Zelf uit om te zien hoe hij Zijn voorschriften liefheeft, ongeacht de achterlijkheid van de natuur waarvoor hij de derde keer smeekt dat hij Zijn levendmakende kracht mag kennen. Maar wat betreft de wegen van God, deze omhelst zijn hele hart. Heel Zijn woord is waarheid, en elk van Zijn rechtvaardige oordelen - oordelen die hun grondslag hebben in Zijn eigen natuur - blijven zoals Hijzelf.

Sectie 7. (Schin.)

Volmaaktheid van het Woord.

Het zevende gedeelte geeft ons nu natuurlijk de volmaaktheid van datgene wat de hele tijd het thema van de psalmist is geweest, het woord van God. Het eerste en grootste deel ziet het in zijn weergalozes suprematie, op welke manier het ook bekeken wordt. Het tweede deel bezegelt het met oprechte onderwerping. De bevestiging is van weinig waarde als dit element van het ware getuigenis ontbreekt.

1. Hij heeft het verzet tegen Gods woord in de hoge kringen op aarde ingezien. Vorsten hadden hem zonder reden vervolgd, maar zijn hart heeft ontzag voor datgene waarin God zelf tot zijn geweten heeft gesproken. Zijn hart heeft er ook op gereageerd, zodat het voor hem is geworden als de rijke en gevarieerde buit van de soldaat. Maar meer nog, zijn morele inschatting ervan is gelijk: het is de heiligheid van de waarheid die hem erin aantrekt, zoals hij de valsheid haat die zij ook haat. De hele dag door verheft het zijn hart in lof, vanwege de oordelen die hij beseft als die van goddelijke gerechtigheid, en die hij in de regering van God geïllustreerd en gehandhaafd vindt. Want

‘grote vrede hebben zij die uw wet liefhebben’, en hun weg is vrij van de struikelblokken waarover anderen vallen.

2. Dit woord is verwerkt in zijn praktische leven. De verlossing waarvan het verzekert heeft hij in hoop afgewacht; de geboden ervan heeft hij gehoorzaamd; de getuigenissen die het geeft heeft hij buitengewoon lief; hij houdt zich aan de voorschriften ervan als zijnde in alle dingen geopenbaard aan Hem voor wie hij wandelde. Een onuitsprekelijke zegen om zo te wandelen in het eeuwige licht van die heerlijke Tegenwoordigheid, voordat we de vreugde van de Tegenwoordige Kamer zelf binnengaan.

Afdeling 4. (Tau.)

Jacob in zijn moeilijkheden.

De eenentwintig delen van de psalm vallen dan in drie gelijke en parallelle reeksen van elk zeven delen, die samen het onderwerp op natuurlijke wijze lijken te voltooien, en geen ruimte laten voor meer. Maar in feite vinden we nog een afdeling; die natuurlijk ook noodzakelijk is voor de voltooiing van de alfabetische rangschikking. Wat is dan de plaats ervan, in verband met wat voorafging? Is het een achtste afdeling van de derde afdeling of is het op zichzelf een vierde afdeling van de psalmen? Er kan geen twijfel over bestaan dat het een vierde afdeling is.

De structuur ervan verschilt duidelijk van die van de voorgaande afdelingen. Elk van deze afdelingen hebben we verdeeld in 3+5 of 5+3; of anders, zoals in de zevende van zowel de eerste als de tweede afdeling, zijn de eerste vijf verzen weer verdeeld in 2 3. Hier daarentegen kunnen de acht verzen alleen worden verdeeld

in 4+4; het laatste deel is duidelijk een viervoudig gebed, of een smeekbede om redding. Het laatste vers van het geheel suggereert geenszins een achtste deel. Het is, als geheel, een afdaling van en geen voortzetting van het laatste. Het getal 4 lijkt er overal bij te horen en op gestempeld; zelfs de acrostische letter hier, de Tau, staat voor 400 in de Hebreeuwse notatie. De terugval in het karakter van wat we hier vinden is dus te verklaren.

Bij nadere beschouwing blijkt dat het als viervoudig pleidooi voor verlossing de laatste helft in beslag neemt; de eerste is in feite een belofte of gelofte aan de Heer bij bevrijding. En aangezien dit niet de Koning kan zijn (zoals in de eenenzestigste psalm) wiens geloften voor ons liggen, denken we natuurlijk aan Israël. Zo bezien wordt de betekenis van het geheel duidelijk.

Dit laatste gedeelte is in werkelijkheid een aanhangsel van de psalm, waarin we de verwijzing ervan naar Israël hebben aangegeven in de verdrukking van de laatste dagen die voor hen is voorspeld. Dit is, zoals wij weten, hun geestelijke geboortetijd als natie; wanneer zij in het nieuwe verbond komen. Er is dus geen moeilijkheid in de toepassing; en dit gedeelte is praktisch, wat anders, een geïnspireerde notitie over de 'tijden en seizoenen' waarop de psalm betrekking heeft.

1. Het eerste deel is, zoals reeds gezegd, Israëls gelofte in hun nood, - een gelofte, niet zoals die van het oude verbond, gedaan in eigengerechtigheid bij de Sinäï, het verbond dat zo snel verbroken werd, hoewel het geduld van God lang met hen mocht duren. Hier is alles gebaseerd op wat God geacht wordt voor hen en in hen te doen, zodat zij in hun voorbestemde plaats kunnen treden en de

getuigen zijn van zijn genade en verlossing tot aan de einden der aarde. Zij beloven geen wettelijke gehoorzaamheid, maar alleen om dit te verklaren; wat de profetie ons van oudsher heeft verzekerd dat zij zullen doen. Dit alles is dus in overeenstemming met de zegen van het nieuwe verbond.

Hun roep gaat op tot Jahweh om licht dat uit Zijn woord voor hen zou uitbreken: geen ware kennis zou er kunnen zijn dan door het Woord, waardoor zij ook levend gemaakt worden om het te hebben. Zij beroepen zich ook op de belofte van bevrijding; en wanneer zij bevrijd zijn en Zijn inzetten hebben geleerd, zullen hun lippen lof uitstorten. Zo zullen zij inderdaad. Het laatste vers hier impliceert, denk ik, hun getuigenis voor de naties, en dat is wat de numerieke plaats ervan aangeeft. Hun tong zal luid spreken over Gods woorden, en de wereld zal het horen.

2. Het tweede deel geeft hun pleidooi voor Gods redding. Dit is, ten eerste, dat zij Jahweh's voorschriften hebben gekozen: een pleidooi dat reeds in Deut. 30:1-3 is toegestaan. Het tweede is hun verlangen naar Zijn heil. Zij zijn niet onkundig van hun nood, en zij zoeken niet meer naar andere redders. De derde is de lof die daaruit zal voortvloeien: en God handelt tot eer van Zijn eigen grote Naam: daarin zeer genadig zijnde. Dat Jahweh zou wonen onder de lof van Zijn volk was een vreugde in het hart van de stervende Verlosser, en wat die kostbare dood beoogde te volbrengen (Ps. 22:3, aantekeningen). Ten slotte stellen zij voor God de ellende die in het hart van de Goede Herder werkte, volgens Zijn eigen aansprekende beeld (Lukas 15): verdwaald als een verloren schaap, vragen zij Hem, de Herder, om hen uit te zoeken, reeds geraakt door de genade die

in hen gewrocht is om in hun hart dat verlangen naar Zijn geboden te leggen, waarin zij terugkomen op hun eerste pleidooi waarin de belofte in Deuteronomium duidelijk op hen van toepassing is.

Hier eindigt hun pleidooi; en in de 'liederen van opgang' die direct volgen, zullen we het goddelijke antwoord erop vinden.

Onderverdeling 3. (Ps. 120 - 136.)

De volledige zegen gerealiseerd.

We zijn nu aangekomen bij de zogenaamde 'liederen en opgangen', een duidelijk omschreven reeks van vijftien psalmen, die, met twee dankpsalmen als bijlage, de derde onderverdeling van het Vijfde Boek vormt. Deze liederen en opgangen zijn eerder 'liederen van de opkomsten', die wij zeker terecht in de eerste plaats interpreteren door te verwijzen naar die opkomsten van de stammen driemaal per jaar naar de feesten te Jeruzalem; waarover wordt gesproken in de derde psalm van deze zelfde reeks (Ps. 122:4). Maar dit verschaft slechts een aanwijzing voor de innerlijke betekenis; deze herhaalde oproep tot de stad van God is met het oog op die 'gezette tijden' van Lev. 23, die spreken over die genadevolle daden van God jegens zijn volk, die hen voor eeuwig in lofzang om zich heen zullen roepen.

De 'opstijgingen' zijn daarom bovenal opstijgingen van het hart tot Hem vanwege Zijn genade, en dit is in feite wat deze liederen zijn - een opsomming in een vijfvoudige reeks van de Goddelijke wegen naar Israël, waardoor hun zegening is volbracht, en waarvoor hun harten Hem eindeloos zullen loven. Hiermee is de 'klimmende' beweging van de psalmen zelf, die Delitzsch naar Gesenius aanvoert, nauw verwant, - een kenmerk dat alleen aantoonde hoe volmaakt de vorm van deze geïnspireerde liederen gevormd is door hun geest, terwijl

het ons geenszins toestaat ze te degraderen zoals hun materialistische interpretatie zou doen, door van de vorm het geheel te maken.

Sectie 1. (Ps. 120 - 134.)

In Gods soevereine genade.

Deze vijftien psalmen zijn dus in feite vijf drieën, een kleine pentateuch van liederen, beantwoordend aan de grotere pentateuch van de Psalmen als geheel. Elk drietal heeft zijn eigen thema van lofprijzing, en elk drietal is ook in zijn onderwerp een afzonderlijke ‘opgang’, - in zekere zin, zoals de numerieke signatuur zou kunnen impliceren, een opstanding.

Het zijn allemaal goddelijke daden die worden gevierd, en daden van soevereine genade, hoewel de mens in meer of mindere mate wordt gebruikt bij de verwezenlijking ervan. In de eerste drie, zoals in het begin van de 107e psalm, wordt de beproeving van de woestijn verruild voor de ‘stad van bewoning’. In de tweede is de bevrijding van vijanden die bijna hun ondergang hadden bereikt. De derde is meer algemeen, maar viert bovenal Jahweh als de Ene werker van al hun zegen. Het vierde toont het goede werk dat al hun beproevingen in hun zielen hebben gedaan. Terwijl het vijfde eindelijk God met hen toont; en hun Melchizedek, de Koning-Priester door wie het voor hen wordt volbracht, en het hart van de mens dat zich tot God wendt, vindt een volledig antwoord in zegen uit Sion, de plaats van Gods eeuwige rust onder hen.

Onderafdeling 1. (Ps. 120 - 122.)

Trouw aan de belofte.

We komen nu tot vollediger details. En hier introduceert de eerste onderafdeling ons, volgens de gebruikelijke wijze van de Schrift, tot wat verder ontwikkeld zal worden in de volgende. De titel is daarom noodzakelijkerwijs algemeen. Men ziet dat Israëls beloften aan haar worden ingelost, na het lange verblijf in Meshech en onder de vijanden van de vrede. Zelfs daar is Jahweh hun Bewaarder geweest; en spoedig opent de herstelde stad haar poorten om hen te ontvangen, bekroond met de heerlijke woning van God Zelf; terwijl de stammen, opnieuw gevestigd in het land, hun opkomsten vernieuwen om zich rond Hem te verzamelen. Dit is het volledige beeld van hun zegen, kan men zeggen; met echter één kenmerk, van centraal belang, dat alleen wordt gesuggereerd en niet aangehaald; dat wat de laatste reeks van de vijf ontwikkelt. De vijfde, die terugkeert naar de eerste, maakt de cirkel van zegening compleet.

Psalm 120.

Eenzaam! - Een lied van de beklimmingen.

{Of, 'zal hij geven,' 'zal hij toevoegen ... O bedrieglijke tong?'}
{}

Geen louter historische kijk op de oorsprong van deze psalmen kan ze op een begrijpelijke manier samenbrengen. Niets kan dat, behalve het besef dat zij ons verschillende verbindinglijnen geven tussen de geschiedenis van Israël in hun nood als nationaal weg van God, en die profetische toekomst die wij zo duidelijk voor hen aangekondigd vinden op de bladzijden van het Oude Testament. De gedeeltelijke terugkeer uit Babylon kan het beeld hier niet invullen, - kan er slechts

een flauwe en voorbijgaande anticipatie op geven. Hier dwalen de commentatoren zo sterk af met betrekking tot de Psalmen; zij proberen zich tevreden te stellen met theorieën over hun oorsprong in het verleden, waarmee de Schrift zelf, zo is duidelijk, zich zo weinig bezighoudt, en die louter, zo niet wilde, gissingen zijn; terwijl, als gegeven door mannen geleid door de Heilige Geest, hun betekenis moet worden gezocht in verband met die raadsbesluiten van God met betrekking tot Israël en de wereld, ten aanzien waarvan al hun stemmen in harmonie komen, en elkaar aanpassen en verklaren.

Vooraf in deze 'liederen van de opgangen' is de geschiedenis zo algemeen, dat het moeilijk is om de samenhang vast te stellen. Wie kan ons vertellen over het 'verblijf in Meshech' of het 'verblijf in de tenten van Kedar'? Daarom besluit Delitzsch, met vele anderen, dat 'deze beide namen van volkeren emblematisch moeten worden opgevat'. En elders hebben we eigenlijk helemaal geen aanwijzing. Toch is er, in samenhang gelezen, geen echte moeilijkheid over de strekking van deze psalmen. Als het vaak onbeantwoordbare 'hoe?' het zo belangrijke 'waarom?' niet had verdrongen in de gedachten van de belijdende uitleggers van de Schrift, zouden ze niet in de verwarring zijn geraakt zoals ze nu zijn. Het 'hoe' mag dan grotendeels menselijk zijn, het 'waarom' is goddelijk. En waar God is, zullen we Hem toegankelijker vinden dan de mens, omdat Hij het veel meer waard is te worden gezocht, en de aldus verkregen kennis oneindig veel meer oplevert.

De 120e psalm is bijna een en al nood. Het belangrijkste punt van vreugde daarin is wat voorop staat, dat 'ik in mijn benauwdheid tot Jahweh roep, en Hij antwoordt mij.' Dit beseft de psalmist, hoewel

de grote bevrijding die hij zoekt niet is gekomen. God verzilvert zijn biljetten niet altijd direct; maar zo niet, dan betaalt Hij er grote rente op. De 'leugenachtige lip' en de 'bedrieglijke tong' zijn het onderwerp van zijn eerste klacht, of dit nu een speciale bedrieger is, of meer algemeen. Het derde vers kan op twee heel verschillende manieren worden opgevat; en de meesten zouden het lezen met de gewone versie; als een toespraak tot de 'tong' - de bedrieger. In dit geval gaat het om het oordeel van God, en het vierde vers kondigt het oordeel aan.

De numerieke structuur lijkt te beslissen voor een andere uitleg; waarin de vraag 'wat geeft deze bedrieglijke tong u?' wordt beantwoord door ervaring. In dit geval wordt ook de overgang beter gezien, naar de oorlogsgeest van het slot van de psalm: 'Scherpe pijlen van de machtige' herinneren ons aan het soortgelijke 'scherpe scheermes' van de 'machtige' in de tweeënvijftigste psalm, die ook als 'bedrieglijke tong' wordt aangesproken. En 'gloeiende-kolen' lijken niet zo'n geschikt beeld voor het goddelijk oordeel als voor het uitbreken van menselijke woede. Dit leidt natuurlijk tot de klaagzang van de psalmist over zijn verblijf in Meshech en in de tenten van Kedar, nomaden, die waarschijnlijk de 'scherpe pijlen' voorstellen waarover hij heeft gesproken; en wier handel als Ismaëlieten bestond uit plundering en oorlog.

De namen zijn, zoals gezegd, 'emblematisch': 'Mijn ziel heeft lang gewoond bij hem die vrede haat'; dat is de moraal ervan. 'Ik ben vrede,' - een man die daardoor gekenmerkt wordt; maar het uitspreken ervan wekt alleen maar tegenstand op: 'Als ik spreek, zijn zij voor oorlog.' Dit is wat de wereld is; en dit is wat zij zich

toonde toen de Vredevorst erin kwam. Zo was het dat Hij, over wie de engelen, als geboren in haar, vrede verkondigden, in Zijn eigen duidelijke kennis van het onmiddellijke resultaat, ‘geen vrede, maar een zwaard’ verkondigde. Hij kon inderdaad zeggen: ‘Ik ben vrede’, de incarnatie daarvan. Wat betekende Zijn menselijkheid anders dan ‘vrede: welbehagen in de mens’? Toch werd Zijn verwerping op het kruis geschreven in elke typisch menselijke taal.

Israël was toen niet, en is dat sindsdien ook niet geweest, de ‘zonen van de vrede’, zoals de Heer Zijn discipelen uitzond om te zoeken. En we moeten uitkijken naar de laatste dagen om ze te vinden zoals hier afgebeeld. Het overblijfsel zal dan inderdaad zijn ‘als schapen te midden van wolven’; de wezenlijke tegenstelling tussen Christus’ volk en de wereld zal zich in zijn scherpste vorm hebben verscherpt; en het is eenvoudig genoeg dat deze eerste psalm hier uitdrukking aan geeft.

Psalm 121.

De Bewaarder.

Een lied van de opgangen.

Maar de volgende psalm blijkt inderdaad ‘een lied van de opgangen’ te zijn. Hoewel niet de volle zegen, die de volgende psalm moet brengen, heeft de ziel haar hulp en haar Bewaarder gevonden, - gevonden waar alleen hulp is, in de levende God.

Het eerste deel van het eerste vers is niet, zoals sommigen beweren, een vraag. Voor een Israëliet verbindt de aanwezigheid van God zich van nature met Sion; de plaats van Zijn rust, maar waar Hij nog niet gevonden wordt. De psalmist kijkt daarheen, maar vooralsnog alleen vragend. Maar niettemin is de bron van zijn hulp twijfelachtig: zij wordt gevonden in Hem, die niet alleen Sion is, maar hemel en aarde. Zijn toevlucht is in Zijn sluimerende zorg, die de voeten bewaart van hem die nog een pelgrim is. Hij is Israëls Bewaarder; zo claimt het geloof, zelfs van verre, Hem; - Jahweh, de trouwe verbondsbewaarder. De wolkkolom verschijnt overdag weer in de schaduw aan de rechterhand, die de brandende zon van de woestijn verbiedt het volk van God te treffen, of de maan bij nacht: (want de maan kan zowel de ogen als de hersenen aantasten). Maar dit is slechts een illustratie van een bredere en volmaakte bescherming: Jahweh zal u bewaren voor alle kwaad; Hij zal uw ziel bewaren.'

Het laatste vers beantwoordt, in het aangehechte nummer, aan wat er definitief in wordt uitgedrukt: 'Jahweh zal uw uitgaan en binnenkomen bewaren; van nu af aan zelfs voor altijd.' De eeuwigheid zal haar gezegende werkzaamheden hebben, gerealiseerd in even gezegende afhankelijkheid van de onfeilbare God.

Psalm 122.

Het herstelde huis en de stad!

Een lied van de opgangen: van David.

De volgende psalm brengt de volle zegen. Met het oog op de 132e psalm is het heel natuurlijk dat het een psalm van David is: waartegen het tevergeefs is een beroep te doen op het vijfde vers, tenzij het heel duidelijk is dat David niet alleen geen profeet was, maar dat hij zelfs de profetie over zijn huis niet geloofde.

De psalm toont ons het einde van de pelgrimstocht in de herstelde stad en tempel van de heerlijke dagen die komen gaan. De erger dan eenzame man van de eerste psalm vindt zichzelf hier omringd met metgezellen, die ook volledig meeleven met zijn eigen vreugde in wat de kroon van zegen van de heerlijke stad is, de woonplaats van Jahweh in haar midden.

1. Jeruzalem is nu het verenigende centrum voor Israël: in feite (hoewel dit niet in de psalm voorkomt) van de hele aarde. De basis van de eenheid drukt het eerste vers uit, de macht over de ziel van Jahweh's huis. Ons Jeruzalem heeft inderdaad geen tempel, maar alleen omdat God daar op een meer volmaakte wijze is. Maar hoe blij zullen zij zijn als tot hen gezegd wordt: 'Laten wij in het huis van Jahweh gaan!' Het is nu voor hen geen kwestie meer van geloof; het is er een van zien: 'staan onze voeten binnen uw poorten, Jeruzalem.'

Het is een opstanding; inderdaad, deze stad samengebald: allen stevig verenigd omdat ze worden vastgehouden door die goddelijke aantrekkingskracht die het eerste vers uitdrukt. Geen andere band kan zo verenigen, en geen andere is zo - eeuwig.

Nu zien we de natie ermee verenigd, de stammen die op hun pelgrimstocht gaan als ze in het land zijn, - gelukkige vervanging van het zwoegen in de woestijn zelf, nu beëindigd. Dus de zegen is

nu compleet voor hen: Ik bedoel natuurlijk niet volledig uitverteld, maar we beseffen dat ze erin zijn.

2. De aldus beoordeelde stad is nu verheven tot de suprematie die haar toekomt: 'want er zijn tronen van oordeel gezet, - tronen voor het huis van David.' Christus heeft hier Zijn plaats, zoals wij weten, hoewel wij naar andere Schriften moeten gaan om dat te leren. 'Tronen,' in het meervoud. en voor het huis van David,' impliceren blijkbaar het onderkoningschap van de eenvoudig menselijke 'prins' van die lijn, met wie Ezechiël ons vertrouwd maakt (hfdst. 46). Over de heerschappij van de hemelse heiligen met Christus, waarmee sommigen het in verband willen brengen, kan het onmogelijk spreken.

De tronen zijn 'voor het oordeel', geen louter koninklijke staat, want de gerechtigheid moet op de aarde worden gehandhaafd; en de mensen wordt nu verzocht deze nieuwe soevereiniteit te verwelkomen en zich eraan te onderwerpen. Zoals tot Abraham werd gezegd: 'Gezegend zal hij zijn die u zegent', zo is het nu hier: 'zij zullen voorspoedig zijn die u liefhebben.' Rechtvaardigheid liefhebben is rechtvaardig zijn; en hier is een koninkrijk van rechtvaardigheid waarin elke lijder voor en elke hater van onrecht zich samen kunnen verheugen. De vrede van Jeruzalem betekent het welzijn van de mensen en de zegen van God. Er is een menselijke grond voor zo'n gebed als hier wordt aangeboden: broeders en metgezellen in goddelijke dingen waarvan het voorspoed betekent; en er is een goddelijk-menselijke grond, die woning van God bij de mens die het huis van God impliceert. O voor de dagen die komen, waarin dit alles geopenbaard zal worden!

En toch is dit slechts het type en de schaduw van betere dingen hierboven.

Zo is de eerste reeks duidelijk beëindigd, en om een andere te beginnen gaan we terug in de tijd.

Onderafdeling 2. (Ps. 123 - 125.)

Bevrijding van vijanden.

De volgende reeks toont ons Israëls bevrijding van haar vijanden; en het is zo duidelijk dat het weinig commentaar behoeft.

Psalm 123.

God alleen voldoende.

Een lied van de opgangen.

De eerste psalm is hier, evenals in de vorige, slechts de nood, die nog niet zo ver is gegaan als zij zal gaan. Jahweh is de enige bron; en als wonende in de hemelen, niet in Sion. Maar deze ogen die zich naar de hemel wenden, zijn dienaarsogen: de geest van gehoorzaamheid is in hun hart; en samen daarmee de bewuste behoefte aan genade. De trots van de mens is hier de beproeving, zoals eerder zijn bedrieglijkheid en strijdlust. Maar dit laatste laait weer op in de volgende psalm.

Psalm 124.

De bevrijding.

Een lied van de opgangen: van David.

De bevrijding is hier al gekomen, en het is een ontsnapping uit het uiterste gevaar. Ze zijn zich ervan bewust dat alleen Jahweh het had kunnen volbrengen; anders zouden ze overweldigd zijn, zoals ze bijna waren. Er was ook bedrog in het spel geweest, zoals overal waar onze vijand is: er was een valstrik, die nu verbroken is. Jahweh's Naam - alles wat Hij is - is echter voor hen ingeschakeld, zoals voor al Zijn volk. Hij heeft het aan ons verpand. Hoe vredig moet dan te allen tijde ons vertrouwen zijn!

Psalm 125.

Omsingeld.

Een lied van de opgangen.

De derde psalm gaat verder naar het volledig gerealiseerde resultaat. De berg Sion is weer in beeld, maar alleen als symbool van de onwrikbare zekerheid van allen die op Jahweh vertrouwen. De bergen staan rondom haar; en zo is Jahweh Zelf voor altijd rondom Zijn volk. En dit in heiligheid: Hij wil niet toestaan dat de roede der goddeloosheid rust op het lot der rechtvaardigen, opdat hun

zwakheid niet wijkt voor deze voorspoedige ongerechtigheid, om de weg van haar succes te volgen.

Neen, laat Jahweh goed doen aan de goeden, - niet foutloos, maar door genade oprecht van hart. Voor het overige, de verdraaiers van hun wegen, zal Hij hen zeker hun plaats geven onder de werkers der ijdelheid, - al hun sluwheid blijkt alleen dat te zijn, - en dit voor Israëls vrede als van hen verlost.

Onderafdeling 3. (Ps. 126 - 128.)

Jahweh die Zichzelf toont voor Zijn volk.

De derde reeks spreekt weliswaar uniform over zegen, en verheerlijkt Jahweh als de genadige Bron van alles, maar toont niet minder hoe ver wij hier noodzakelijkerwijs onder het nieuwtestamentische standpunt staan. De zegen is aards, niet hemels, nee, in dingen die zuiver 'natuurlijk' zijn, zoals wij zeggen; dat wil zeggen, die behoren tot de sfeer van de eerste schepping. Zij reikt niet tot de eeuwige staat, zelfs niet van de aarde; en het Oude Testament als geheel heeft slechts de belofte van de 'nieuwe aarde', geen openlijke manifestatie van haar zegen. De psalmen zijn ook hier allemaal van een opmerkelijk eenvoudig karakter.

Psalm 126.

De genade en trouw van Zijn wegen.

Een lied van de opgangen.

Sions gevangenschap is gekeerd, en Gods wonderlijke genade aan Israël lijkt nog bijna te groot om te geloven. Toch is het echt, en de hele wereld spreekt erover. De naties hebben geleerd te spreken over Jahweh, en over de grote dingen die Hij heeft gedaan; en hun harten weerklinken dit met blijdschap: Jahweh heeft inderdaad grote dingen gedaan.

Het vierde vers bidt voor de volledige vervulling - waarschijnlijk de gehele terugkeer nu van hun verstrooide stammen, zodat het land weer de stromen van haar bevolking kan ontvangen; zoals de droge kanalen van het zuiden te zijner tijd het verse en overvloedige water ontvangen. Die droge bedden spreken van Israël in haar tijd van droogte, toen haar enige regen de tranen waren waarmee zij de aarde bedauwde; en God moet Zijn volk, om wat zij zijn, zulke tijden van tuchtiging aanwijzen. Toch zullen deze niet uit zichzelf vruchtbaar zijn. Vrucht kan alleen voortkomen uit het zaad dat, in de voren geworpen, het nieuwe leven in zich draagt dat de arbeid van de zaaier moet belonen. En Israël zal deze geduldige zaaiers hebben gehad, de 'wijzen' uit Daniëls profetie, die 'velen tot gerechtigheid zullen brengen' en wier schoven met oogstgezag zullen worden binnengehaald.

Zo zal de genade van Gods wegen openbaar worden, evenals Zijn trouwe omgang met de Zijnen. In deze zin heerst Hij ook door gerechtigheid.

Psalm 127.

De noodzakelijke afhankelijkheid van allen van Jahweh.

Een lied van de opgangen: van Salomo.

Zo komt alles van Jahweh, en Hij wordt gezien als de enige afhankelijkheid van al Zijn schepselen. Hiervan is de mens in Eden afgeweken; om zich in onafhankelijkheid voor zichzelf op te stellen. Als hij dan wordt teruggebracht, moet het hiertoe zijn; en dit is wat we vinden in de honderdzevenentwintigste psalm. Jahweh alleen is voldoende; tenzij Hij het huis bouwt, zwoegen de bouwers er tevergeefs aan; tenzij Hij de stad bewaakt, is de wachter tevergeefs wakker. En dan volgt de nadrukkelijke berisping van dat angstig zwoegen van de mens, vroeg en laat, het brood eten van sleur, terwijl God op zo'n andere manier geeft aan degenen die Hem lief zijn: zij liggen en slapen, en worden voorzien!

Zo ook met de zegening van kinderen: zij zijn een erfdeel van Jahweh, en een beloning; een deel zoals dat van Abraham, een verdediging in de dag van beproeving, en van valse beschuldiging.* Dit laatste deel van de psalm leidt tot het volgende.

{*De poort van de stad was de plaats van het oordeel.}

Psalm 128.

Het deel van de man die Jahweh vreest.

Een lied van de opgangen.

We hebben hier het deel van hem die Jahweh vreest, maar met slechts een hint van hogere zegeningen dan de natuurlijke. Men zou kunnen denken dat het patriarchale leven hersteld is, maar voor Jeruzalem en Sion. De zes verzen hier geven ons, denk ik, een aanwijzing dat dit toch niet de volledige zegen is. Het behoeft nauwelijks commentaar.

Het is het geluk van de gehoorzame mens. Hij leeft van zijn eigen arbeid - geeft het niet over aan een ander. Vrouw en kinderen zijn de versieringen van zijn huis; en nu is er geen gedachte aan vijanden in de poort. Het vierde vers doet een beroep op de ervaring voor het bewijs van de zegen; er zijn geen geheimen meer die ons nu verwarren.

In het vijfde vers is de zegen van Jahweh uit Sion; en Jeruzalem is in voortdurende voorspoed. Dat zijn de dagen waartoe we hier zijn gekomen: een toestand die het zesde vers alleen benadrukt in kinderen van kinderen die elkaar opvolgen in opeenvolgende generaties, en nog steeds met 'vrede over Israël'.

Onderafdeling 4. (Ps. 129 - 131.)

De lessen van de ervaring.

De vierde onderafdeling gaat hier schijnbaar aan voorbij; alleen, in feite, om een diepere zegen te verkrijgen. We gaan nogmaals terug van de zomerdagen die de vorige reeks afbeeldde. om uit verdriet en tegenspoed de lessen te leren van die verschillende veranderingen waardoor de mens de vreze Gods leert kennen (Ps. 55:19).

En daarvoor moet men zichzelf kennen; trots vernederen, de wereld zien in goddelijk licht, en de ziel ontdoen van alles wat haar maakt. Dat is wat we in deze serie vinden. Psalm 129 toont ons eerst de overheersende hand van God in verdriet en kwaad. Dan toont de honderddertigste ons de ontdekte zonde, en de remedie daarvan door iemand die uit de diepte roept; dan geeft de honderddertigste het morele resultaat in een gespeende ziel.

Psalm 129.

Een overheersende Hand.

Een lied van de opgangen.

De eerste psalm voert ons hier achter de uiterlijke wanorde der dingen, om ons te tonen dat God Zijn wil door alles heen volbrengt. Hij handelt misschien met de vijanden van Zijn volk, maar Hij is zelf geen vijand. Israël kan terugkijken in de tijd van haar lange beproevingen, en zien hoe de mensen haar die hebben aangedaan; toch hebben zij nooit echt de overhand gehad. Zij hebben niet gedaan wat zij van plan waren, en zij hebben gedaan wat zij nooit van plan waren. Zij zijn als ploegers geweest die op de rug hebben geploegd - pijnlijk en vernederend werk genoeg; maar het betekent niet minder zaaien en oogsten; en de ploeg wordt zelfs daarvoor terzijde gelegd. Hij die hem ten goede gebruikt, legt hem ook terzijde om het goede te hebben.

Zo profeteert en bidt de psalmist voor de vernietiging van de goddelozen door de hand van de rechtvaardige God. Hij ziet hun koorden doorgesneden, en bidt dat zij in schande worden afgewend, die Sion haten; en aldus de doeleinden der genade haten, waarmee zij vereenzelvigd is. Als gras op de toppen van het huis, dat verdort voordat de mensen er genoeg aan denken om het af te plukken; dat nooit een handvol heeft voor de maaier, noch een bos vol voor de binder, - zo moeten zij onder de ban van God zijn zonder Jahweh's zegen. Zo moet inderdaad het kwaad, als kwaad, zijn ondergang bij God vinden.

Psalm 130.

Verlossing van de zonde.

Een lied van de opgangen.

We gaan verder om te zien wat het ploegen teweeg heeft gebracht. We hadden het in feite al in de reeks overblijfselpsalmen in het eerste psalmboek (3 - 7). De moeilijkheden van het overblijfsel in de laatste dagen, hoewel door de hand van goddeloze vijanden, worden gebruikt om hen de zonden te doen beseffen, die hen geheel en al op de barmhartigheid van God alleen werpen. Dit wordt hier zeer gelijkaardig uitgedrukt, en in woorden die meer dan daar tonen dat het de uitwerking is van het tuchtproces. De verootmoedigde ziel heeft geleerd te wachten op Jahweh, het ongeduld van de eigen wil opzij gezet, geduld heeft zijn volmaakte werk; en dit leidt tot de

afsluitende psalm; waar het volledige resultaat op deze wijze wordt gezien.

‘Uit de diepte’ - het uiterste van de nood, hopeloos behalve voor God - roept de ziel tot Hem, de enige mogelijke Helper. Zij zoekt antwoord op haar lage klacht. Zij beseft in Hem een heiligheid die, als Hij alleen met het oog daarop zou handelen, niemand zou kunnen verdragen. Maar met Hem is er ook vergeving; en de barmhartigheid die Hij toont is precies datgene wat in de ontvangers ervan die eerbiedige vrees opwekt waarin het begin van alle ware wijsheid ligt. Dit maakt Hem voor de ziel tot haar enige verwachting: zij wacht in hoop op Hem. Zijn woord ondersteunt en leidt deze hoop, die meer op de Heer wacht dan de angstige wachters op het morgenlicht.

Zo mag Israël dan in hoop wachten. De overvloed van Zijn liefde zal het rechtvaardigen. Want bij Hem is overvloedige verlossing; en Hij zal Israël verlossen van al zijn perversiteiten. Het nieuwe verbondsnummer sluit hier passend de nederige en gekwelde stam van de psalm.

Psalm 131.

Het morele resultaat.

Een lied van de opgangen: van David.

Het volledige morele resultaat wordt getoond in het laatste: gezegend resultaat is het. Alle trots van het hart is afgebroken voor God. De

ogen reiken niet meer tot in de hemelen. Er zijn geen ambitieuze pogingen meer om te redeneren over te wonderbaarlijke dingen. Hij is meester over zichzelf, terwijl hij zich bewust is van de impulsen binnenin; die hij stilt en tot bedaren brengt. Ondanks zijn natuur die nog steeds bestuurd moet worden, is hij als een gespeend kind in de aanwezigheid van zijn moeder, dat zijn voldoening niet meer zoekt in datgene waarin hij het vroeger zocht. Ja, zijn ziel, de zetel van deze verlangens, is naast hem zijn meester - meester over zichzelf door de heerlijkheid van een andere Aanwezigheid - als dit gespeende kind.

Wanneer deze toestand inderdaad is bereikt, welke hoop op God zal dan het hart van de heilige bezielen! Israël, aldus in ware vrede met God, mag nu hopen op Jahweh, de trouwe Verbonds-God, van nu af aan, tot in eeuwigheid.

Onderafdeling 5. (Ps. 132 - 134.)

Immanuel.

De laatste drievoud van deze opgangliederen is inderdaad een passend slot ervan. Als een vijfde reeks worden God en mens daarin nu in volle werkelijkheid samen gevonden; en door de historische sluier heen schijnt nog duidelijk de figuur van Immanuël zelf. David en Aäron; de koning en de priester, zijn volledig erkende typen van Christus in deze officiële personages; terwijl zij samen voor ons de naam spellen van onze Melchizedek, wiens werk verschijnt in de laatste psalm. Hier eindigen de 'opgangen' in een glorieuze en eeuwige rustplaats, waarboven geen hoger punt bereikt kan worden. Natuurlijk, wat de zegen betreft, die van Israël is op een aards platform, die van ons op

een hemels. Hieraan hoeven wij nauwelijks voortdurend herinnerd te worden; en de toepassing op onszelf is daarom nauwelijks moeilijker.

Psalm 132.

Sion en de Koning.

Een lied van de opgangen.

Sion en de koning, en de relatie tussen deze twee zijn het onderwerp van de eerste psalm van deze slotreeks. Sion is hier de zetel van twee koninkrijken, een hemels en een aards, die nu in een absolute overeenkomst komen om nooit meer verstoord te worden. De boeken der Koningen geven ons de lange geschiedenis van vroegere onenigheid. De huidige psalm luidt de nieuwe vrede in die door de Vredevorst is ingevoerd, en is gegrondvest op het werk waardoor Hij vrede heeft gemaakt.

Het werk zelf is hier niet, maar de Koning wel, en Zijn ijver voor Jahweh's huis - Zijn woonplaats onder de mensen - die de middelen heeft gevonden om, tegen Zijn eigen kosten, eeuwige doelen te bereiken. Het zal het beste zijn om de psalm voor zichzelf te laten spreken met betrekking tot zulke dingen, zoals het doet op zijn eigen perfecte manier.

Er wordt niet direct gezegd dat het een psalm van David is; maar dit lijkt er het meest natuurlijk op te wijzen; en het tiende vers, dat hiertegen in het algemeen wordt beschouwd, is in feite het meest doorslaggevende argument ten gunste ervan, en dat alleen omdat het,

geïnterpreteerd zoals gewoonlijk gebeurt,' zoals Moll zegt, 'de indruk wekt, niet van een Messiaanse, maar van een historische verwijzing, en van gesproken te zijn door een theocratische koning. ... De spreker noemt zichzelf de gezalfde van Jahweh, maar bidt toch om een antwoord 'ter wille van David, uw dienaar'. Typisch, we zullen inderdaad moeite hebben om te weten hoe we deze koning, die bidt omwille van David, moeten verantwoorden, behalve dat David en de koning één zijn! En dan is David ook nog de bidder. Dat hij over zichzelf spreekt in de derde persoon is geen moeilijkheid, maar geheel volgens zijn uitspraken elders (2 Sam. 7:20, 26).

1. Het eerste gedeelte geeft ons de grondslag van Gods verbond met Hem; zijn eigen intens verlangen naar Jahweh's woning onder de mensen; wat echter slechts de zwakke afspiegeling was van wat het in de ware 'Geliefde' aangeeft. Al zijn moeilijkheden kwamen hieruit voort; de ijver voor Gods huis was datgene wat de gezegende Lijder zelf verteerde. Dit is dus een pleidooi dat de Eeuwige onmogelijk kan vergeten.

De gelofte van dienstbaarheid volgt aan de 'Machtige van Jakob', door ons gemakkelijk herkent als de God van almachtige genade. Aan de doelen van de goddelijke genade, waarin Hij verheerlijkt wordt, en in de vervulling waarvan Zijn woning onder de mensen wordt gevonden, wijdde de 'Mens Christus Jezus' zich absoluut. Hier was Degene die geen rust zou nemen, die geen natuurlijke zwakheid zou afleiden van Zijn ene doel - 'een plaats voor Jahweh: tabernakels' - het tweevoudige heiligdom, voor ons door het scheuren van het voorhangsel één gemaakt - 'voor de Machtige van Jakob.'

Dit is inderdaad wat Immanuel - die Naam van Hem die gegrond is in het mysterie van Zijn wonderbaarlijke Persoon - altijd voor ons houdt. 'God met de mens' is wat de diepste gedachte is van de Middelaar, wat bemiddeling betekent. De vorm waarin het hier wordt uitgedrukt is natuurlijk Joods; maar het belichaamt een oneindige zegen, waarvoor het volledige christelijke evangelie en het boek Openbaring samen nodig zijn om het uit te dragen zoals wij het nu kennen. Alleen de eeuwigheid zal ons de onschatbare waarde ervan geven.

2. Israëls vervreemding van God wordt nu voor ons gebracht: een historisch feit met een profetische betekenis. De ark was het essentiële kenmerk van de tabernakel. Het was de ark van het verbond, - de troon van Jahweh in Israël, op de verzoendeksel waarvan eens per jaar het verzoeningsbloed werd gesprenkeld, opdat het heiligdom in het midden van Israël zou kunnen blijven. Toen de ark daarom in gevangenschap ging in het land van de Filistijnen, werd 'Ichabod' op het volk geschreven. De band tussen God en het volk was opgehouden te bestaan door het priesterschap. God onderhield er weliswaar één door de profeet die Hij voor de noodtoestand had opgewekt; maar dit herstelde het priesterschap niet, noch dus de ark; het was eerder een teken, van de opschorting ervan. En dus, hoewel zij spoedig terugkeerde uit het midden van de Filistijnen, keerde zij niet terug naar haar vroegere plaats in Israël; en David zelf spreekt erover als niet gezocht, al de dagen van Saul (1 Kro. 13:3).

De woorden van de psalm hier laten zien hoe ver het uit Israëls gedachten was verdwenen. 'Wij hoorden ervan te Efrata;* wij vonden het' - waar? 'in de velden van het bos.' Het laatste woord is 'Jaar,' en er

is geen twijfel mogelijk dat het verwijst naar Kirjath Jearim; de ‘stad van het bos’. Maar deze stijl van spreken benadrukt het duidelijk als een plaats van duisternis en teruggetrokkenheid. De stad is als het ware uit het zicht verdwenen en alleen het ‘bos’ is overgebleven.

{*Efrata lijkt zeker niet Bethlehem te zijn, - wat noch aan de omstandigheden noch aan de geschiedenis zou beantwoorden, - maar het district waarin Kirjath Jearim lag, Kaleb-efratah (1 Kro. 2:24), genoemd naar Kalebs vrouw Efratah, wiens zoon Shobal de ‘vader van Kirjath-jearim’ was (vers 50). Dit was de opvatting van Delitzsch en Hitzig.}

Maar nu klinkt de oproep om terug te keren: ‘Laten we naar Zijn tent gaan, laten we aanbidden aan Zijn voetbank.’ Het abrupte, impulsieve karakter van de toespraak klopt helemaal. Het hart is nu wakker, en beseft zijn ondankbare verwaarlozing van Hem die zo in genade tot de mens is neergedaald.

3. Nu wordt het huis klaargemaakt voor zijn goddelijke bewoner. Hij wordt verzocht binnen te komen; en na alle veranderingen hier zijn rust te vinden: ‘Sta op, Jahweh, in Uw rustplaats, Gij en de ark van Uw kracht.’ Hier is Zijn troon, en de priesterdienst moet ermee verbonden zijn, wil het een troon der genade zijn. Het priesterschap van het verleden faalde door de ongerechtigheid die het kenmerkte: nu moge Jahweh Zich priesters verschaffen die bekleed zullen zijn met gerechtigheid; en laten vromen, in plaats van te jammeren ‘Ichabod’, juichen van vreugde. Het pleidooi waarmee de psalm begon, wordt opnieuw aangevoerd: ‘Omwille van Uw knecht David, wend het aangezicht van Uw gezalfde niet af.’

Het pleidooi is, denk ik, hier dubbel en compleet in zijn twee leden. Christus in Zijn Persoon en werk worden voorgesteld in 'David' en Jahweh's 'Gezalfde'. Maar in plaats van het eigenlijke werk te noemen, is het eerder Zijn eigen benoeming daartoe en het getuigenis dat gegeven wordt van Zijn vreugde in die benoeming, dat Jahweh wordt verzocht zich te herinneren. Hij had zich niet vergist. Het was de Christus, zijn Christus, die Hem uitnodigde om binnen te gaan in het huis dat voor Hem gereed was gemaakt; in de vervulling van Zijn eigen doeleinden van onfeilbare genade.

4. Het antwoord van Jahweh begint in het vierde gedeelte; maar hier worden wij opgeroepen om, als verbonden met het typische karakter van de aankondiging, datgene wat slechts het type en dus onvolmaakt en vergankelijk was, te onderscheiden van datgene wat tot dit eeuwige doel behoorde. Wij zien in het einde van Samuël (2 Sam. 23:5, aantekeningen) hoe David ons daar onderscheid wil laten maken. Hier is er dezelfde scheiding: het vierde gedeelte geeft ons de voorwaardelijke belofte, in verband echter met dat wat niet zo is; terwijl het vijfde gedeelte alleen spreekt over het onvoorwaardelijke.

Het onvoorwaardelijke doel wordt eerst getoond als de basis van het voorwaardelijke. Maar hier is David gewoon de historische persoon: 'Jahweh heeft David in waarheid gezworen; Hij zal zich daarvan niet afwenden: Van de vrucht van uw lichaam zal Ik op uw troon zetten.' Hier staat duidelijk iets meer dan Salomo. David krijgt een troon waarop een Zoon van hem onveranderlijk zal zitten. Christus wordt niet genoemd, maar kan alleen deze 'Zoon van David' zijn - niet David, maar zijn Zoon.

Daartegenover staat dan de voorwaardelijke belofte: 'Indien uw kinderen Mijn verbond en Mijn getuigenis, dat Ik hun zal leren, bewaren, zullen ook hun kinderen eeuwig op Uw troon zitten.' Dit verklaart de lange geschiedenis van mislukking. De belofte heeft, evenals die aan Abrahams zaad, twee verschillende - en in zekere zin contrasterende - toepassingen. De vervulling lijkt grillig en onzeker, totdat het oog op Christus rust; en dan, eindelijk door Hem, is zelfs dat op het lagere niveau eindelijk verzekerd.

5. Maar dan gaan we over van dat wat voorwaardelijk is naar soeverein doel; en hier, hoewel de vervulling uitgesteld kan worden, is er niets dan absolute zekerheid. We kunnen ook zien dat dit het werkelijke en volledige antwoord is op het gebed van het eerste deel van de psalm. Ook hier is Christus de antitypische David, en de zegen is eeuwig.

Opnieuw zien we dat alleen Gods eeuwige doel de rest verklaart.

'Want Jahweh heeft Sion uitverkoren: Hij heeft het begeerd tot een woonplaats voor Zichzelf. Dit is Mijn rustplaats voor eeuwig; hier zal Ik wonen, want Ik heb het begeerd.' Hier zien we inderdaad hoe God rust in Zijn liefde, - omdat Zijn hart verzadigd is.

Daarom stort Hij hier Zijn hart uit: 'Ik zal haar voorziening overvloedig zegenen; Ik zal haar behoeftigen met brood bevredigen.' Terwijl genade het verlangen naar haar tedere bedieningen meer dan beantwoordt: 'Ik zal ook haar priesters met heil bekleden,' - een zekerheid die groter is dan die van enige persoonlijke gerechtigheid van de mens; 'en haar vromen' - niet heilig, als gescheiden van het

kwaad, maar godvruchtig, als met hart voor God - 'zullen roepen' - ja, luid schreeuwen van vreugde.'

En hier, in de eeuwige stad, zal de hoorn van Davids macht eindelijk ontluiken, zonder enige controle of onderbreking. 'Ik zal een lamp maken voor Mijn gezalfde.' Nu is er definitieve triomf: 'Zijn vijanden zal Ik met schande bekleden, maar op Hemzelf zal Zijn kroon bloeien.'

Psalm 133.

De dienst van de Priesterlijke Middelaar.

Een lied van de opgangen: van David.

Sion heeft dus haar heerlijke Koning, en de goddelijke woning is in haar midden. De priesterdienst is ingesteld, maar we hebben de Hogepriester zelf nog niet in het vizier gekregen. Nu moeten we dat doen: hoe fataal zou het gebrek zijn, als Hij niet verscheen. Want alle mindere priesters zonder Hem zijn van geen waarde. Zij bekleden slechts een afgeleid ambt. En op de grote verzoendag moeten alle andere priesters zich terugtrekken om plaats te maken voor Hem.

Bovendien is de Koning alleen, als zodanig, niet voldoende om de mens zegen te brengen. Melchizedek mag Abraham zegenen, maar alleen als priester van de Allerhoogste God kan hij dat doen.

De Koning kan inderdaad het huis van God bouwen, zoals we gezien hebben; maar alleen de Priester kan het inrichten. Neen, ook alleen

zijn werk kan het fundament leggen. Waar in antwoord op de zoete geur van het aanvaarde offer de engel des verderfs zijn zwaard weer in zijn schede steekt, daar zal volgens David het huis van God staan (1 Kro. 22:1). Hetzelfde wordt gesuggereerd in het begin van de laatste psalm; waar Davids moeite is wat hem te binnen schiet. In de huidige hebben we daarentegen de Priester, maar geen offerwerk. Het is duidelijk dat we de suggesties die in elk van deze psalmen zijn vervat, moeten volgen met behulp van kennis die van elders is afgeleid.

Israël vertoont nu het prachtige schouwspel van een broederschap in eenheid onder elkaar. Het is ook een geestelijke eenheid die hen kenmerkt; zoals blijkt uit de gebruikte gelijkenis, die niet alleen zo is, maar een waarachtig type. Deze zalving van Aäron, die zonder bloed was, was het getuigenis van Gods vreugde in Christus in de neerdaling van de Heilige Geest op Hem voor Zijn officiële werk, - de rechtvaardiging van de goddelijke vreugde in de mens zoals die in Hem wordt gezien. Zo vloeit het van Hem naar anderen, hoewel niet in hun geval zonder bloed. Het verband van de Priesterlijke Middelaar met het uitstorten van de Geest uit de hoogte (Jes. 32:15) over Israël is duidelijk wat hierin wordt benadrukt.

De dauw van Hermon is een andere beeld. Als een 'grote witte troon' die door een groot deel van het land wordt gezien, en waaruit de rivier van de dood naar de zoute zee van het oordeel stroomt, spreekt Hermon, zoals we elders hebben gezien, van het verbod op het kwaad (Ps. 42:6, noten). Van de uitvoering hiervan hangt alle zegen van Israël af; en de 'dauw van Hermon', afgezien van de overweging van natuurlijke oorzaken, hoewel niet zonder hun werking, zou

gemakkelijk kunnen worden verondersteld even overvloedig en verfrissend te zijn als in feite het geval is. De geestelijke dauw van Hermon daalt nu neer op de bergen van Sion; gezuiverd als ze zijn van al het kwaad van het verleden, en voor altijd aan God gewijd; want daar heeft Jahweh de zegen geboden, het leven in eeuwigheid'.

Zo zien we wat broederschap in Israël is, van nu af aan. Het is in het nieuwe leven waartoe de mensen opnieuw geboren moeten worden, opdat zij het koninkrijk kunnen binnengaan. Israël is een natie geworden zoals nooit tevoren, - een geheel heilig volk (Jes. 4:3). Het nieuwe verbond is nu hun blijvende zekerheid.

Psalm 134.

In het heiligdom.

Een lied van de opgangen.

Het laatste opklimmingslied toont ons Israël in het heiligdom, waarbij de nacht geen einde maakt aan de voortdurende lof, de lof van een afhankelijk volk, rijk aan de zegen van Jahweh, hun God. Dit zijn, in het kort, de drie delen ervan.

Hier wordt het werk van de ware Melchizedek gezien; degene die als Man het hart van Zijn volk in een lofprijzing waarin Hij voorop staat. Terwijl Hij als God, de Vertegenwoordiger van God, de zegen kan uitspreken en inbrengen. Dit is Immanuel en Melchizedek in één; en dat is het einde hier. Alles is in Zijn hand, die de Vader der

eeuwigheid is, de Maker en Hoeder van de nieuwe schepping. En hier wordt de laatste 'opgang' volledig bereikt.

Sectie 2. (Ps. 135, 136.)

Het getuigenis van de geschiedenis bevestigt.

De twee psalmen die volgen zijn duidelijk een aanvullend gedeelte; waarin Israëls getuigenis aan God wordt gegeven; de erkenning die uiteindelijk aan Hem gedaan zal worden over Zijn wegen van volmaakte trouw en wijsheid door Zijn handelen met hen. Er is een eigenaardigheid in deze psalmen die dit verklaart, dat zij beide voornamelijk de bevrijding uit Egypte en hun binnenkomst in het land behandelen, Zijn laatste hedendaagse barmhartigheden aan hen worden pas aan het eind binnengebracht, alsof de voltooiing hiervan, wat ongetwijfeld de waarheid is. Hun hele geschiedenis daartussen is slechts een onderbreking geweest van de zegen die toen klaar lag om te komen, en die door hun ongeloof gedurende de vele tussenliggende generaties van hen is weggenomen. Dan, eindelijk, zal die oude Egyptische bevrijding als het ware herhaald worden op een nog wonderbaarlijker manier: de afgebroken geschiedenis zal opnieuw worden opgenomen en voltooid, en zo zal de betekenis ervan eindelijk volledig getoond worden.

Psalm 135.

De oproep om het weer te geven.

De eerste van deze psalmen is de oproep om dit te vieren, waarop de tweede het antwoord is. In deze herinnering aan hun oude geschiedenis zijn er ongetwijfeld overvloedige lessen die we achteloos over het hoofd zien, alleen omdat we er zo vertrouwd mee zijn; en hier zouden de cijfers een duidelijke hulp moeten bieden, alleen zijn we ook hier maar al te saai, zij het om een tegenovergestelde reden.

1. We hebben eerst de aansporing om Jahweh te loven als de Soevereine Heer en Beschikker van alles, en die het behaagd heeft om Jakob op deze wijze voor Zichzelf op te nemen, - niet zeker ten goede in Jakob. Hij die dit heeft gedaan is de Heer boven alle goden, waarmee Zijn volk Hem helaas zo voortdurend heeft vergeleken, - onvoorstelbaar groot tegenover degenen die zo oneindig klein zijn. Maar Jahweh heeft, ondanks alle tegenstand, gedaan wat Hij wilde in de hemel en op aarde. Damp en regen; en bliksem en wind - alle middelen van de storm zijn in Zijn hand, en gemaakt om Zijn weldadige doeleinden te dienen.

2. De psalmist herinnert dan aan Zijn wegen als de Bevrijder van Zijn volk in Egypte, en tot in het land. Het slaan van de eerstgeborene was de slag die hun ketenen van hen afsloeg; hoewel het slechts een deel was van een opeenvolging van tekenen en wonderen waarin Hij Zich voor hun bevrijding had getoond. Ook in het land dat hun tot erfdeel was gegeven, sloeg Hij vele volken en machtige koningen, en gaf hun land aan Zijn volk.

3. Hoe kort dit alles ook besproken is, een korter gedeelte spreekt nog over Zijn terugkeer nu tot de vervulling van Zijn liefdesdoelen die toen werden aangekondigd, en die nu zo lang geheel terzijde schenen te zijn geschoven. Toch tonen de woorden van Mozes, het

aangehaalde lied (vers 14), dat dit alles was voorzien voordat ooit het land werd betreden. En dit zou Zijn herinnering zijn voor alle geslachten, dat Jahweh de zaak van Zijn volk weer had opgenomen, om het in al zijn werkelijkheid te oordelen, niet voorbijgaand aan het kwaad, en toch berouw hebbend voor hen die nu terugkeerden om Zijn dienaren te zijn.

4. Hier dus opnieuw, en in taal die bijna identiek is aan die van de 115e psalm; de berisping van de zinloze afgoderij die haar volgelingen tot haar eigen niveau degradeerde. Vergelijk de aantekeningen bij de vorige psalm.

5. Israël wordt aangespoord om door te gaan met hun eigen verbonds-God, de enige die alle zegen en lof waard is, en die nu bij hen is in Zijn vaste verblijfplaats in Sion. De eerste twee verzen van dit laatste gedeelte komen in wezen ook overeen met de vermaning van de 115e psalm, maar hier wordt het huis van Levi toegevoegd aan het huis van Aäron; hoewel structureel verbonden met hen 'die Jahweh vrezet'. Ik kan hiervoor geen redenen aanwijzen, en dus ook niet voor de numerieke betekenis van deze twee verzen.

Psalm 136.

De bevestiging.

Het antwoord wordt nu gegeven op deze oproep om te getuigen, en het terrein dat in de vorige psalm is afgelegd, wordt hier opnieuw doorlopen, maar dan in korte zinnen aan elk waarvan de viering van

Jahweh's liefdevolle goedheid in hetgeen waarover gesproken wordt, is verbonden. Of het nu schepping is, of verlossing, oordeel over hun vijanden, of barmhartigheid voor zichzelf, dit zegel wordt gezet op al Zijn werk, dat Jahweh's liefdevolle goedheid erin werkzaam is geweest. En inderdaad in al Zijn handelingen moet al wat Hij is handelen: als Hij goed is, zoals God is, moet Hij goed zijn in alles wat Hij doet.

1. Allereerst is Hij Jahweh, de onveranderlijke, de verbondsgod God der goden, de enige Allerhoogste, en Heer der heren, - nu deze oppermacht tentoonspreidend.

2. Dan wordt over Hem gesproken in Zijn werken van wijsheid, de Ene die als enige grote wonderen doet. Zijn scheppingswerk - zoals gegeven in het tweede, derde en vierde vers - komt klaarblijkelijk overeen met dat van het tweede, derde en vierde van de zes dagen. Het tweede spreekt van het uitspannel van de hemelen, dus van de scheiding van de wateren van de wateren. De derde, van het oprichten van het droge land van onder de wateren, waardoor het verblijf van de mens voor hem werd gevormd. De vierde, van de helderheden, die, door de wisselende seizoenen die zij veroorzaken, alle activiteiten van zijn praktisch leven bepalen.*

{*Zie Appendix 3, over de Numeralen, aan het eind van het boek.

Maar dit kan de psalmist niet zo kort voorbijgaan, maar moet het in de twee volgende verzen uitbreiden. In de vijfde plaats is de zon, als heerser in de dag, werkelijk de fysieke bestuurder van de aarde van de mens, en dus van de mens: onder de materiële dingen de volste vertegenwoordiger van die goedheid van God, die de hele Natuur in

antwoord wakker maakt, om hem te dienen. De maan daarentegen is als het ware slechts een afgevaardigde van de zon, en kan zijn stralen slechts onvolmaakt weerkaatsen om de duisternis te beperken. Dit alles heeft een overvloed aan onderwijs voor ons, en zou moeten helpen om de natuur, wat God voor ons wil, tot een groot open leerboek te maken. Maar we hebben geen ruimte om er hier bij stil te staan.

** Zie, voor meer opmerkingen hierover, bijlage 3, over de creatieve dagen.}

3. De psalmist gaat nu spreken over Gods openbaringen van Zichzelf voor Zijn eigen volk; en zoals in de vorige psalm, maar in meer detail, spreekt hij eerst over Zijn wonderen in Egypte. Eerst het slaan van de eerstgeborenen, het afslaan van hun boeien. Dan wat het directe gevolg was, hun vrijlating; de uitgestrekte arm die Hem hierin aan allen openbaarde; de zee die zich aan Zijn hand overgaf, en Hijzelf die het volk erdoorheen bracht; de overwinning op Faraó en zijn hele leger. Het korte bericht over de woestijn rondt dit gedeelte af, en voltooit als het ware de bevrijding in Egypte.

4. We komen nu bij het land, waar de volken, die vanwege hun zonde onteigend waren, nu hun erfdeel aan Israël moeten afstaan. De zes verzen hier lijken duidelijk drie coupletten te zijn: het eerste gaat over de macht van hen die zich moeten overgeven; het tweede noemt de twee Amoritische koninkrijken die zich op de drempel van hun erfdeel verzetten; het derde spreekt over het erfdeel zelf dat aan hen is overgedragen. De taal is van de kortste soort. Wat mogelijk lijkt in de vorm van een geestelijke toepassing is elders behandeld; maar hier is

het Israëls loflied, en ongetwijfeld kunnen deze oude geschiedenissen een nieuw licht op hen werpen door hun hedendaagse ervaringen.

5. De psalm sluit af met Gods herinnering aan hun lage toestand, en hun nieuwe bevrijding in de tijd waarnaar de psalmen als geheel zo voortdurend verwijzen. Het derde vers breidt zich abrupt uit tot de erkenning van de volledige genoegdoening voor alle vlees waarin de Heer van allen heeft voorzien, en die zeker op de meest volledige wijze kan worden toegepast op elke soort van nood. Met de zegen van Israël worden we eraan herinnerd dat de zegen van de hele aarde binnenkomt; en het laatste vers kan natuurlijk worden opgevat als de lof van allen.

Onderverdeling 4. (Ps. 137 - 145.)

De beproeving van mens en dingen, waardoor Jahweh alles wordt.

Na de verwezenlijking van de zegen op deze wijze, komen we in de vierde onderverdeling eindelijk weer tot de overweging van de ijdelheid van het schepsel buiten God, zoals, helaas, de mens is geweest, - de oorzaak van al zijn smarten. Om gezegend te worden en in de zegen te blijven, moet hij de plaats van het schepsel volledig aanvaarden, die niet slecht, maar goed en gelukkig is, omdat zijn Schepper goed is. En de stem die dit bevestigt in de laatste psalm van deze reeks, als het, zoals het lijkt te zijn, de lof van de Messias (de ware 'David') is inderdaad een sluitend - een heerlijk - bewijs daarvoor. Maar de mens moet dus deze plaats behouden; en zo is het dat zo ernstig, zo volhardend, de waarheid, zo onwelkom voor zijn trots, op hem moet worden gedrukt.

Sectie 1. (Ps. 137 - 139.)

‘Waarheid, in de innerlijke delen.’

Zo worden we in de openingspsalm geconfronteerd met datgene wat hen, tot nu toe het volk van God, brandmerkte als Lo-ammi, ‘niet mijn volk’: de enige psalm die openlijk over Babel spreekt. Maar daar, op de plaats van het oordeel, wordt het hart tot God gekeerd, en de bevrijding van de nederigen - van hen die zich werkelijk voor God

verootmoedigen - vinden we in de volgende. Het derde toont ons nu een gezochte en aan zichzelf geopenbaarde in de tegenwoordigheid van God, en zijn hart geleerd het zoeken te verwelkomen. Hier wordt de heiligheid van God voor hem werkelijk een genot, en hij wil de ban opleggen, niet alleen aan Edom of Babylon, maar aan alles in zichzelf dat tegen Hem ingaat. Het eerste gedeelte toont heel duidelijk het karakter van het geheel. Het geeft de fundamentele gedachte, hoewel er natuurlijk een vooruitgang is in de volgende delen, maar alleen als voortbouwend op dit fundament. 'Waarheid in de innerlijke delen' is heel duidelijk het onderwerp van het gedeelte: een gezegende zaak om in absolute werkelijkheid te kennen. De lippen van de onfeilbare waarheid hebben gezegd: 'Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien.'

Psalm 137.

Sion het enige beheersende object voor het hart van de eenzame (als afgesneden van Jahweh's tegenwoordigheid).

1. In de eerste psalm dus; hier zijn we, zoals reeds gezegd, bij de gevangenen in Babel. De overvloedige stromen die eens 'de heerlijkheid van de Chaldeeën' verrijkten met een onfeilbare vruchtbaarheid, zijn voor hun ogen alleen om hen eraan te herinneren dat zij ver van Sion zijn; en om de vreselijke heimwee op te wekken van mensen die zich realiseerden, zoals alleen Joden dat konden, wat het was om afgesneden te zijn van de enige plaats van de tegenwoordigheid van God. Hoe onuitsprekelijk is de eenzaamheid, temidden van menigten

die om hen heen dringen, van zo'n toestand. Daar zaten ze dan - alle werk een ijdele arbeid daar! - om te wenen terwijl hun niet aflatende herinneringen het beeld van Sion voor hen opriepen. Vervreemd van vreugde hingen zij hun harpen aan de wilgen, in resolute afwijzing van het verzoek van hen die hen gevangen hadden genomen om 'woorden van zang' - louter 'woorden' zouden zij zijn, zonder muziek nu - 'zeggende: Zing ons een van de liederen van Sion.'

2. Wat konden zij weten - deze heidenen - van 'Jahweh's liederen,' of het verwijt waarmee zij zouden klinken, aan het volk van God (helaas niet meer) dat als gevangenen naar een vreemd land ging? Alleen in Jeruzalem kon het bloed der verzoening - en 'zonder bloedstorting is geen vergeving' - worden gesprenkeld op de gouden verzoendeksel, opdat een heilig God zou wonen te midden van de lofzangen van Zijn volk. Het was nu slechts een verloren plek, maar hun hart bleef er onlosmakelijk aan gehecht. Hun rechterhand zou het kunnen vergeten, als Jeruzalem vergeten was. De tong zou zich aan het verhemelte van de mond vastplakken als Jeruzalem niet boven elk ander voorwerp van vreugde werd verheven.

3. Er is echter geen vermelding van hun zonden in dit alles, - geen belijdenis. Het is de verlatenheid van hen die weg zijn van de plaats van Jahweh's openbaring; met het gebed alleen om oordeel over hun vijanden, die het huis van hun genegenheden hebben verwoest of eraan hebben meegewerkt, in een taal waarvoor de christen natuurlijk terugdeinst. Maar Edom en Babylon zijn beide door de profeten gedoemd om als volk uit te sterven; en naar deze ondergang van het laatste wordt hier duidelijk verwezen. Het oordeel is Gods vreemde werk; wij kunnen er zeker van zijn, dat het noodzakelijk is; en het

plechtige deel dat God zijn volk er soms in laat nemen, zoals in het geval van de volken van Kanaän; heeft ongetwijfeld ook zijn diepe noodzaak. Calamiteiten betreffen vaak genoeg zowel kinderen als ouders; terwijl het natuurlijk slechts korte en voorbijgaande kwalen zijn, die de eeuwigheid die volgt overlaten om de balans op te maken.

Psalm 138.

De bevrijding van de nederigen, die het woord van God groot maken.

[Een psalm van David.

De tweede psalm van deze serie staat in zo'n groot contrast met de eerste dat het moeilijk is het verband te zien; hoewel dit contrast in feite deel uitmaakt van het verband. De huidige psalm is door en door lof: de harp staat niet aan de wilgen, maar in de hand; en de lof is niet die van Israël alleen, maar (in afwachting; althans) van de gehele aarde. God heeft Zijn woord zo vervuld dat de betekenis van Zijn Naam in volle werkelijkheid naar voren komt; en daarbij is Hij opgetreden als de God van het oordeel, die de hoogmoedigen vernedert en de nederigen verheft, en die Zijn volk die waarheid in de innerlijke delen geeft zonder welke de bevrijding zelf dat niet werkelijk zou kunnen zijn.

Dit toont, denk ik, het verband met de vorige psalm, waar in Babylon de verwoesting wordt gezien, en waarin zij hebben geleerd naar Jahweh te roepen: 'Toen riepen zij tot de Here in hun benauwdheid, en Hij verlostte hen uit hun benauwdheid.' Dat is de

les van de openingspsalm van dit vijfde boek: zo eenvoudig dat het nauwelijks zo genoemd kan worden, en toch in feite de moraal van de hele geschiedenis van de mens - zelf veroorzaakte ondergang; de roep naar het Vaderhuis alleen gedwongen door de hongersnood, en toch de open armen om een zwerver thuis te ontvangen. God zij dank, voor de ziel die werkelijk ontwaakt tot haar nood, kunnen die omhelzende armen een werk doen dat niets anders kan, en het verlorene en gevondene wordt hierdoor tot leven gewekt uit de dood.

1. De psalmist verwoordt duidelijk de lof van Israël, dat nu met het hele hart looft. 'Voor de goden' spreekt van hen die goden genoemd worden als vertegenwoordigers van God op gezagsplaatsen, de rechters van de aarde. Zij worden nu opgeroepen om de oordelen van Jahweh te aanschouwen en te bewonderen met betrekking tot met name Israël als de grote objectles die Hij voor hun ogen heeft geplaatst. Er is onder Zijn volk weer een tempel tot Zijn lof en waarnaar de ogen van de aanbidders zijn gericht, vanwege de Levende Aanwezigheid die ermee verbonden is. En Zijn Naam is verklaard in liefdevolle goedheid en in waarheid; Zijn uitspraak vergroot naar alle waarde van die Naam, die de vervulling ervan nu heeft verklaard.* Neen, op de dag zelf waarop Zijn volk tot Hem riep, antwoordde Hij en gaf nieuwe moed in hun kwijnende zielen.

{* Dit lijkt mij de betekenis van wat hier gewoonlijk wordt weergegeven als 'Gij hebt Uw woord vergroot boven al Uw Naam'; maar als Gods Naam alleen de openbaring van Zichzelf is, is het moeilijk te weten op welke wijze wij dit moeten opvatten. Het enige dat in dit geval denkbaar lijkt, is, zoals gewoonlijk, dat Zijn Naam hier staat voor de openbaring van Zichzelf tot op dit moment, die Zijn huidige

handelen nu heeft overstegen. En sommigen zouden de gedachte inbrengen van het Persoonlijke Woord - Christus - als Iemand die, zoals het christendom Hem nu heeft verklaard, inderdaad alle voorgaande openbaringen heeft overstegen. De waarheid hiervan zal niemand betwisten; de vraag is alleen hoe dit moet worden toegepast op wat hier is.

Het christendom lijkt in het geheel niet geïmpliceerd; en 'Uw uitspraak', zoals het letterlijk is, lijkt nauwelijks de gedachte aan het Persoonlijke Woord over te brengen. Het spreekt natuurlijk van de vervulling van een of andere belofte of beloften die waren gedaan, en waaraan nu misschien een diepere betekenis was gegeven in hun vervulling. Maar dit lijkt nauwelijks te passen in het verband. Want de psalmist heeft zojuist gezegd 'Ik zal Uw Naam belijden, om Uw liefdevolle goedheid en om Uw waarheid'; en dit is hoe hij Jahweh's waarheid illustreert: 'want Gij hebt Uw uitspraak groot gemaakt in overeenstemming met heel Uw Naam': - Gij hebt het zo vervuld dat alles wat Uw Naam inhoudt naar voren komt. De bevrijding van Israël is waar de psalm over spreekt, en Christus schijnt er niet in genoemd te worden.}

Nu zullen alle koningen der aarde, wanneer zij de woorden van Jahweh horen, Hem ook belijden; en, eindelijk moe van hun eigen wegen, waarin zij zo lang gewandeld hebben, zullen zij zingen van de wegen van Jahweh, hoe groot Zijn heerlijkheid is. Zo zal het wanbestuur van de aarde ophouden.

2. En nu wordt aangegeven wat hen dit begrip van Jahweh's wegen geeft. De Allerhoogste - gezien als iemand die de nederigen nog in acht neemt; terwijl Hij ook de hoogmoedigen kent, maar veraf. Israël

uit haar lage stand gebracht, en verlost van de toorn van haar vijanden, zal dit verklaren; volmaakt volbrengend hetgeen haar aangaat. En hiervoor, in de overtuiging van Zijn eeuwige liefdevolle goedheid, bidt zij, dat Hij het werk van Zijn eigen handen niet verlaat.

Psalm 139.

Manifesteren in de tegenwoordigheid van God, met het morele resultaat daarvan.

Aan de voornaamste musicus, een psalm van David.

Het laatste vers van de vorige psalm leidt, zoals zo vaak het geval is, tot de psalm die erop volgt. Wij zien hierin hoe waarlijk wij het werk van Gods handen zijn, en de wonderbaarheid van dit werk; en dit leidt natuurlijk verder tot de erkenning dat wij nog steeds in Zijn handen zijn, die ons gemaakt heeft, en die Zijn werk niet zal verlaten. Zo onder Zijn oog, uitgezocht in het licht van Zijn tegenwoordigheid, beseffen wij toch de zaligheid hiervan, en vinden bij Hem ons heiligdom - een toevluchtsoord voor het kwaad in onszelf als elders.

De psalm heeft een bijzondere en uitgebreide structuur, die geheel past bij het karakter van zijn inhoud: de regelmaat ervan toont de volmaakte goddelijke beheersing van de materie, die toebehoort aan de Schepper van alles. De vierentwintig verzen ervan zijn verdeeld in vier delen, - het aantal beproevingen, - elk van zes verzen, het aantal van discipline en van beheersing van het kwaad; terwijl elk daarvan

weer verdeeld is in drie delen van elk twee verzen, de nummers van manifestatie en van getuigenis samen.

Het eerste gedeelte spreekt eenvoudig van Jahweh's alwetendheid, zoals iemand die onder het ontzag ervoor staat, zich dat realiseert, - een angst die in het tweede gedeelte uitmondt in de kreet van iemand die graag naar de uiteinden van de aarde of naar Sheol zelf zou willen vluchten om daarvan vrij te zijn, maar die heel goed weet dat dit onmogelijk is. In het derde deel komt er echter een verandering en komt er een tedere dankbaarheid bij de gedachte aan hoe in de schoot van zijn moeder deze alwetendheid was uitgeoefend in het opbouwen in geheimzinnigheid van het wonderbaarlijke bouwwerk van de toekomstige mens. De kostbaarheid van Gods gedachten aan hem neemt nu bezit van hem, en dat, slapend of wakend, het sluimerende Oog op hem is, wordt alleen maar geluk. In het vierde deel is hij nu met God tegen het kwaad dat zich in de wereld manifesteert, en van datgene wat hij in zichzelf vreest en haat, wordt de aanwezigheid van God nu zijn toevluchtsoord. Hij nodigt het zoekende oog uit dat hij eens vreesde. Maar we moeten de psalm in detail opnemen.

1. Het eerste gedeelte spreekt, zoals reeds gezegd, van Jahweh's alwetendheid; de eerste twee verzen, als kennis is het eenvoudig, hoewel het Licht nooit ingetrokken alles doorzoekt. Maar in de volgende verzen, slijpt Hij de weg uit, - een intentie van onderscheidend oordeel dat, als resultaat, een grondige 'kennis' of 'vertrouwdheid' met alle wegen zou impliceren. En de woorden zijn volledig bekend, - alles wat men ervan kan weten. Het derde lid spreekt niet alleen van kennis, maar ook van actie: 'Gij hebt mij achter en voor omsingeld

en Uw hand op mij gelegd.’ Hij beseft, zoals hij kan, dat deze kennis te wonderbaarlijk voor hem is, - een onbereikbare hoogte.

2. In het volgende gedeelte zijn de drie kleinere afdelingen op soortgelijke wijze te onderscheiden. In de eerste zijn Geest en aanwezigheid, naar ik aanneem, in wezen hetzelfde, terwijl hemel en hel - Sheol of hades, niet Gehenna, - ver uit elkaar liggen: het gaat gewoon om de alomtegenwoordigheid. In het volgende is het relatie tot de Alomtegenwoordige, en dat in afhankelijkheid: de vleugels van de dageraad en de uiterste delen van de zee dragen de gedachte over van de uiterste eenzaamheid; maar ‘ook daar zal Uw hand mij leiden en Uw rechterhand mij vasthouden’. In de derde is de blootstelling datgene waaraan hij niet kan ontkomen: duisternis en licht zijn alleen relatief voor de mens; voor God is er geen verschil.

3. In het derde gedeelte komen we tot datgene wat voor de psalmist de volledige uitdrukking is van die omarming van de mens door God, die tegelijkertijd ten volle de goddelijke belangstelling voor hem toont, en dus de openbaring aan hem is van God, om hem te brengen tot volheid van verrukking in al Zijn gedachten. Als christenen moeten wij het mysterie van onze vorming in de baarmoeder niet opnemen om ons hiervan te verzekeren; en dat hij dit doet, toont ons voldoende het verschil van het standpunt van het Oude Testament. Christenen zijn daarom van nature geneigd in dit alles de typische voorstelling van christelijke waarheden te vinden. Maar hoezeer dit ook als toepassing mag gelden, de letterlijke betekenis moet voorop staan en de grondslag zijn van alle andere. Het is waar dat dit ons alleen spreekt over de Schepper, en de kwestie van de zonde onbesproken laat. Maar een ziel die de verlossing heeft

gerealiseerd, kan en zal terugkomen tot Gods scheppende gedachten, met een nieuw begrip van de waarheid dat Hij 'het werk van zijn eigen handen niet in de steek kan laten'. En dat de kwestie van de zonde hier buiten beschouwing wordt gelaten, maakt de hele zaak tenminste verhoudingsgewijs eenvoudig.

'Want Gij hebt mijn teugels verworven' is de grondtoon van wat volgt. 'De teugels' staan voor het diepste binnenste; en, volgens het Oude Testament, de diepste krochten van de geest: daar waar de fundamentele morele vragen worden besproken en opgelost, - het goede wordt ontvangen en het kwade verworpen.* God is hier de Meester; Heer van het geweten, dat ons voortdurend aan Hem herinnert en oproept voor Zijn rechterstoel; en Hij heeft dit recht over ons verworven door het feit waar de psalmist nu op doorgaat: dat Hij onze Maker is: 'Gij hebt mijn teugels verworven: Gij hebt mij bedekt' - of, misschien, 'in de schoot van mijn moeder verweven'. Het was een geweldige kracht die daar aan het werk was, en niet zomaar, maar met opzet en plan. 'Ik zal U loven, want ik ben vreeslijk en wonderlijk gemaakt; wonderbaarlijk zijn Uw werken, en dat weet mijn ziel zeer goed.'

{*De teugels of nieren, als uitscheidingsorganen, spreken natuurlijk van deze en dergelijke symboliek voor zover mogelijk van materialisme - het Oude Testament is er vol van.}

Vervolgens spreekt hij over deze wonderen: van het benige raamwerk waarop het vlees werd gedragen; van het delicate borduurwerk van vaten en zenuwen die er doorheen lopen; dit alles in het geheim bewerkt, in onderdeeljes van de aarde,' - niet de grond, zeker, wat nauwelijks voor Adam zou gelden, - maar van die menselijke

substantie die slechts bezielde stof is. Hij denkt aan dat ingepakte embryo, en aan het geschetste plan, waarin elk deel van dat voortdurend voortschrijdende organisme, voordat het ontstond, zijn voorbestemde plaats had.

Zeker voor ons, die veel meer van deze dingen weten dan de psalmist, mag de verwondering erover niet minder zijn. Voor hem waren zij een openbaring van Gods gedachten jegens hem, - kostbare gedachten van goddelijke wijsheid en liefde, die, wanneer je ze in de som bekeek; de uiteindelijke uitkomst van dit alles, inderdaad groot waren; maar als je ze in detail bekeek, waren ze talloos als de zandkorrels. En toch, voor de man die ontwaakt uit het onbewustzijn van zijn begin, zoals hij het heeft nagespeeld, blijft diezelfde God. Zou hij Hem willen laten verbannen?

4. Hoe verschrikkelijk is dan de toestand van de goddelozen: vreemden en vijanden van Hem die hen gemaakt heeft; noodzakelijkerwijs toegewijd aan de dood door de Auteur van hun leven. De psalmist is het volkomen eens met het goddelijke vonnis, en beschouwt de vijanden van God als vijanden van zichzelf. Maar hij is zich niet onbewust van zijn eigen kwaal; en de heiligheid van Gods tegenwoordigheid is voor hem niet slechts een toevlucht tegen de goddeloosheid rondom. Hij zoekt het ook als een toevlucht voor zichzelf, en verwelkomt het licht ervan als een plaats waar de zonde niet verborgen kan blijven. Onderzoek mij,' roept hij, 'O Machtige, en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn verschillende' - letterlijk, 'vertakkingen' - 'gedachten': al die voor hem verwarrende verstrengelingen van gedachten die alleen God kan ontrafelen; 'en zie of er geen smartelijke weg in mij is,' - alles wat U smartelijk is: 'en leid mij op de eeuwige weg.'

Dit is 'waarheid in de innerlijke delen' bereikt dan; en God wordt de enige hulp en toevlucht van de ziel: allereerst, waar we zeker moeten beginnen; voor zichzelf. Het opzij zetten van de mens moet hier beginnen om waarachtig te zijn. Maar het eindigt hier niet, omdat duidelijk de noodzaak van verlossing nog niet wordt erkend, en de wereld ook niet in haar ware karakter wordt gezien. De ervaring van dit gedeelte heeft nog ruimte om zich te verdiepen en te verbreden in degenen die komen.

Sectie 2. (Ps. 140 - 142.)

De terzijdestelling van menselijke hulp.

Het tweede gedeelte toont ons daarom alle andere hulpmiddelen voor de ziel opzij te zetten, opdat God haar enige bron zal zijn. Zoals we gezien hebben in de 'liederen der opgangen,' en waarschijnlijk in elke drievoudige reeks kunnen zien, toont de laatste psalm ons (en inderdaad volgens de symboliek van het getal) de strekking van de afdeling. Hier, in de 142e psalm, faalt alle toevlucht behalve God alleen. Als we hiervan terugkeren naar de eerste psalm dan (de 140e) kunnen we beseffen dat het punt daarvan de toereikendheid van zo'n toevlucht is. In de tussenliggende psalm verkondigt de psalmist dat zijn toevlucht bij God is, en scheidt hij zich af van de goddelozen, die Gods oordeel zullen ontvangen. Zo lijkt de algemene strekking duidelijk genoeg.

Psalm 140.

Jahweh de enige voldoende.

Aan de voornaamste musicus, een psalm van David.

De 140e psalm staat duidelijk in een geheel andere gedachtegang dan de voorgaande. We bevinden ons weer te midden van de mensen - van de strijd die in de wereld gaande is; en inderdaad in de beproeving van de laatste dagen. Omringd door kwaad, worden de rechtvaardigen des te meer gedreven tot God als hun bron, en moedigen zij zich aan in Zijn heiligheid, die zich noodzakelijkerwijs moet tonen tegenover de slechtheid van hun tegenstanders. Het is een heel eenvoudige psalm in zijn karakter, met heel weinig om hem te onderscheiden van vele andere in het boek; toch is hij hier nodig op zijn plaats, - een plaats die zoveel te maken heeft met de betekenis van de afzonderlijke psalmen, zoals we door het hele boek heen zien: een principe dat geldt voor het hele Woord, voor elk gedeelte ervan, en elke waarheid erin. Als we het Woord alleen maar met dit in gedachten zouden bestuderen, hoe zouden Gods juwelen schitteren in het decor dat Hij ze gegeven heeft; en in hoeveel minder gevaar zouden we lopen de waarheid verkeerd te zien.

De dertien verzen van de psalm zijn, zoals bij dit getal gebruikelijk lijkt, gerangschikt op de 4x3 manier van het getal 12; maar met het extra vers dat een onregelmatigheid veroorzaakt die hier de tweede sectie op vier brengt. Dit vierde vers is het enige dat in de psalm spreekt over positieve tegenwoordige ervaring.

1. We hebben eerst het pleidooi van gerechtigheid dat de psalmist voor zichzelf houdt, zoals blijkt uit de nadruk die hij de hele tijd legt op het slechte karakter van de mannen die hij vreest. Hij doet een beroep op God om hem te behoeden voor de slechte en gewelddadige mens; de strijders en plannenmakers van onheil; het gif van hun tong openbaart hen als het gebroed van de slang, de instrumenten van de kwaadaardige macht van Satan op aarde. Dit kwaad van de tong komt meer dan eens voor in de psalm, evenals prominent in vele andere, en is speciaal kenmerkend voor de laatste dagen, met hun ontwikkeling van Antichrist en zijn 'sterke misleiding'. De aanval op het volk van God gaat hier natuurlijk mee gepaard.

2. Opnieuw bidt de psalmist, met bijna dezelfde woorden, om Gods bevrijding; maar hij specificeert nu meer in het bijzonder de listen voor zijn omverwerping, de strikken die op zijn pad verborgen zijn. En hiervan uitgaande bevestigt hij nadrukkelijker dat de Machtige zijn toevlucht is, getroost door de feitelijke ervaring hoe 'Jahweh, de Heer, de kracht van zijn heil' zijn hoofd had bedekt op de dag van zijn uitrusting; dat wil zeggen, met welke helm God hem had voorzien.

3. Hij brengt nu de heiligheid van God in tegenover het kwaad. Hij bidt dat God het verlangen van de goddelozen niet zal inwilligen, opdat het hun hoogmoed niet zal aanwakkeren; maar dat Hij hun veeleer het werk van hun eigen lippen zal geven, het onheil waar zij zo hard aan gewerkt hebben. Laat de goddelijke toorn zich meer en meer tegen hen openbaren; wat noodzakelijkerwijs het geval is met hen die zich niet afkeren van de wegen die haar doen neerdalen: brandende kolen die vallen zijn nog niet het in het vuur geworpen;

en de diepe plaatsen waaruit zij oprijzen voegen er het element van volkomen hopeloosheid aan toe.

4. Het laatste gedeelte doet een beroep op de ervaring, hoewel, naar ik aanneem, de ervaring van de toekomst, om het vertrouwen te bevestigen wat betreft Jahweh's wegen met heilige en zondaar. De dag van openlijke openbaring is nabij, en de plaats van de goddelozen op aarde zal niet gevonden worden. De staf van ijzer zal uiteindelijk alle openlijke slechtheid verdrijven; en de slechte tong - 'de man die aan de tong is gegeven' - samen met de slechte daad. Woorden zijn in feite vaak daden, als we ze soms tegenover elkaar moeten stellen.

Aan de andere kant zal de zorg voor de armen en behoeftigen de dag van de heerschappij van de Heer nadrukkelijk kenmerken, zoals we ten volle hebben gezien (vergelijk vooral Ps. 72.) Er zal ook de manifeste heerlijkheid zijn, zoals vroeger, maar met superieure glans, die de herstelde stad in haar glans baadt. Dat 'de oprechten zullen wonen in Uw tegenwoordigheid' zal de hele aarde getuigen.

Psalm 141.

Afscheiding van de werkers der ongerechtigheid.

Een psalm van David.

De tweede psalm van de reeks toont ons, zoals reeds gezegd, de scheiding van de rechtvaardigen van de goddelozen; die eerst de daad is van de rechtvaardige zelf, en daarna wordt uitgevoerd door het oordeel van God. Dit zijn in feite de twee afdelingen van de psalm.

Wat de interpretatie betreft, zijn er enkele bijzondere moeilijkheden die alle uitleggers hebben erkend; zelfs de tekst van de oude versies is er blijkbaar door beïnvloed. Maar de duidelijkheid van de algemene strekking wordt hierdoor nauwelijks aangetast.

1. Het hart van de eenzame, temidden van de druk van het kwaad om hem heen, roept om God. Zijn smeekbede is het gebed dat hij uitspreekt en dat alleen maar gehoor kan vinden bij de gebedsverhorende. Moge het tot Hem opgaan, vraagt hij, als wierook, en het opheffen van zijn handpalmen als een avondoffer.

Dan doet het bewustzijn van de heiligheid van de Tegenwoordigheid die hij zoekt hem denken aan de mond waarmee hij zich tot God richt, en aan zijn eigen zwakheid; en hij bidt Jahweh om er een wacht voor te zetten, en om de deur van zijn lippen te bewaken, opdat er niets onbetamelijks uit voortkomt. Ook van buitenaf mag hem niets kwaads worden toegestaan om hem te verleiden tot slechte praktijken met werkers van ijdelheid, noch om deel te nemen aan hun lekkernijen - de 'aangename dingen' die helaas nog steeds een beroep kunnen doen op de oude natuur, zelfs van het kind van God.

Hij verkiest juist de slagen van de rechtvaardigen, en aanvaardt ze als vriendelijkheid; en hun berisping zal zijn als olie om hem te verblijden (Ps. 45: De rest van het vers is hier niet zo gemakkelijk mee te verbinden, terwijl het op twee verschillende manieren kan worden weergegeven. Als we weergeven 'want ook mijn gebed zal in hun rampspoed zijn', kan dit nauwelijks betrekking hebben op de (hypothetische) rechtvaardigen waarover zojuist is gesproken. Het lijkt maar een kleinigheid om te zeggen dat hij niet zou ophouden te bidden voor hen die hij beschouwt als degenen die hem slechts een

gunst bewijzen, en die als rechtvaardigen verondersteld worden het zo bedoeld te hebben. Als we het verwijzen naar de rampen van de boosdoeners, lijkt dit moeilijk te verbinden, en nauwelijks in de geest van een psalm als deze, die eerder oproept tot oordeel.

Het lijkt er daarom op dat we beter kunnen zeggen, zoals ik heb gedaan, ‘tegen hun slechte daden’. Ook in dit geval moeten we teruggaan naar het voorgaande vers om de verwijzing te vinden. Hij moet het hebben over de goddelozen, tegen wier boosheden hij zijn gebed stelt. Hij zegt nu eenvoudig dat dit ook in de toekomst zijn weg zal zijn; en dit is volledig in overeenstemming met de aanvaarding van de terechtwijzing van de rechtvaardigen, die hij zojuist heeft beleden. Dit alles toont een geoeffend hart voor God, en voltooit het beeld van de trouwe man in zijn afscheiding van de werkers der ongerechtigheid, dat het eerste deel van de psalm voorstelt.

2. We hebben nu de goddelijke scheiding tussen de twee, en dat door een oordeel. ‘Hun rechters zullen tegen de wanden van de klip worden geslingerd; en zij zullen mijn woorden horen, dat zij zoet zijn.’ Er is weer een abruptheid die moeilijkheden veroorzaakt; maar men zou natuurlijk zeggen dat Gods handeling hier een scheiding maakte tussen twee klassen van de boosdoeners zelf, waarbij hun rechters de leiders waren die het volk verdraaiden, en wier vernietiging de rest, of velen van hen, ertoe zou brengen te luisteren naar het getuigenis van hen van wie zij zich eerder hadden afgekeerd. Dit zou in overeenstemming zijn met het karakter van de psalm.

Maar een abrupte verandering vindt men weer in het volgende vers, waar, zoals het in het Hebreeuws staat, verwezen moet worden naar de toestand van de natie of van het vervolgte overblijfsel. Het is

geen wonder dat in sommige oude versies staat 'hun beenderen zijn verstrooid aan de monding van Sheol', maar het zou niet veilig zijn een correctie te volgen die zo gemakkelijk is af te leiden en zo mager is onderbouwd. We moeten het dan opvatten als een stijlfiguur, zoals in Ezechiël's visioen van de dorre beenderen, een beeld van leven dat blijkbaar verdwenen is, en hoop met leven, behalve als het geloof kon rekenen op de God van de opstanding. En zo wendt de ziel van de rechtvaardige zich tot Jahweh als haar toevlucht in deze extremiteit, en bidt om bevrijding uit de strik van de goddelozen. Terwijl de rechtvaardige vergelding haar loop neemt met dezen, moge hij ongedeerd voorbijgaan.

Psalm 142.

Jahweh de toevlucht en het deel.

Maskil van David: een gebed toen hij in de grot was.

In de derde psalm hier, hebben we de laatste Maskil, of psalm van onderricht, - een waardige afsluiting van de serie; want het laat ons met God als de enige toevlucht en rust van de ziel, de mens heeft gefaald, niet alleen in kracht maar ook in hart om te helpen. De psalm is zeer kort en eenvoudig; geheel een gebed, maar sluit af met een zekere zekerheid.

Meteen zegt de psalmist nadrukkelijk dat hij tot Jahweh roept: voor Hem verklaart hij zijn benauwdheid, alsof er geen ander is. Hij kan zich met vertrouwen beroepen op Iemand die alles over hem weet, en

in omstandigheden van de diepste nood: zijn geest overweldigd, de strik van de vijand voor hem verborgen in het pad waarin hij (zoals wordt geïmpliceerd) voor Hem had gewandeld (vergelijk Ps. 1:6).

Onder de mensen vond hij geen helper, niemand die hem wilde leren kennen. De toevlucht was afgesneden, tenzij hij die vond bij Jahweh; niemand naast hem zorgde voor hem. Een verschrikkelijke plaats om in te verkeren; als Jahweh niet zijn schuilplaats was! Maar als Hij dat niet was, al waren alle armen uitgestrekt om hem te helpen; hoe ijdel zou het allemaal zijn! God - hoe gemakkelijk denken wij in onze waanzinnige dwaasheid zonder Hem te kunnen, die de enige noodzaak is voor al Zijn schepselen. Maar zulke ontdekkingen vormen de grote momenten voor de ziel, wanneer zij zich tot God wendt als zijnde haar alles: 'Ik riep tot U, Jahweh; ik zei: - Gij zijt mijn toevlucht, mijn deel, in het land der levenden.'

Twee dingen die samengaan, en absoluut weigeren om van elkaar gescheiden te worden; want Hij kan ons niet in het ene voorzien, tenzij Hij ons in het andere voorziet: dit zijn slechts twee aspecten van één behoefte waarin wij gevallen zijn; als van Hem afgevallen, - zonder schuilplaats, door honger getroffen; ver weg van het Vaderhuis. Om daar terug te keren is de ene behoefte even zeker vervuld als de andere.

En 'in het land der levenden'! Want de dood zelf dringt het Vaderhuis niet binnen: 'God is niet de God van de doden, maar van de levenden.' En zelfs de weg met Hem is een 'eeuwige weg'; zoals het leven dat wij al leven 'eeuwig leven' is. De psalmist kon deze dingen niet weten zoals wij; maar daarom was de waarheid die hij sprak alleen maar voller dan hij wist.

Zo roept hij dan tot God, de enige Helper, uit de diepte gebracht door vijanden die te sterk zijn voor hem, aan wie hij is overgeleverd, tenzij God binnenkomt. Hij moet voor hem de Overwinnaar zijn; en zo opgesloten, hoewel een gevangene van hoop, ziet hij naar Hem uit met een verwachting die opklaart tot volmaakte zekerheid. Hij ziet zichzelf te midden van een gezelschap ook van rechtvaardigen die met hem verzameld zijn door dezelfde genade als hijzelf, om de heerlijke Naam van zijn overvloedige Verlosser te danken.

Sectie 3. (Ps. 143 - 145.)

Opgeworpen uit de diepte.

We haasten ons nu naar het einde. In de laatste psalm van deze afdeling; hebben we alleen lof; de tweede loopt vooruit op het oordeel van hun vijanden dat op handen is; de eerste zet hen op zekere grond, waarin zij voor zichzelf een beroep kunnen doen op de gerechtigheid van God. Dit is natuurlijk niet precies zoals de brief aan de Romeinen het voor ons in het evangelie heeft uitgewerkt; ook wordt hier helemaal geen verzoening ingebracht. We benaderen de apostel echter negatief, in de belijdenis dat niemand onder de mensen gerechtvaardigd kan worden voor God in het oordeel. En de gerechtigheid waarop zij zich dus kunnen beroepen, is Jahweh's trouw aan Zijn verbond en aan Zijn Naam.

De naam Jahweh was de naam die Hij verbond met het verbond volgens hetwelk Hij Zijn volk uit Egypte verlostte; en hoewel zij bij de Sinäi een andere en wettige naam kozen, hebben wij toch vele malen in deze psalmen gezien hoe de Geest van God hen voortdurend terugvoert naar die eerste verlossing. Als de mensen de genade waarin

Hij voor het eerst voor hen verscheen, hebben opgegeven; de Naam, de Onveranderlijke, is de garantie dat Zijn gedachten zullen blijven; en hoewel zij voor een tijd door de eigengerechtigheid van de mens terzijde lijken te worden geschoven, heeft Hij de wet zelf slechts tot dienstmaagd van het evangelie gemaakt; zo ver is Hij nog lang niet dat Hij die heeft opgegeven. Laat het geloof het te allen tijde opnemen, het zal merken dat het blijft; en wanneer Israël het opneemt, zullen zij merken dat het voor hen blijft; en de trouw en de gerechtigheid van God zijn daarin aan hen beloofd.

En van daar tot de volledige bevrijding en de lof zal niet lang duren. Van het besef van de onmogelijkheid van zelfrechtvaardiging voor God naar rechtvaardiging van Gods kant, is niet eens een stap; want dit is Zijn eigen handeling, en Hij is voor ons, net als wij, de Rechtvaardiger van hem die niet werkt maar gelooft.

Psalm 143.

Het pleidooi van rechtvaardigheid waar Jahweh alleen rechtvaardig is.

Een psalm van David.

Dit is dan het principe van de eerste psalm hier. Het is het pleidooi van gerechtigheid in de mond van het geloof, dat erkent dat niemand rechtvaardig is behalve God alleen, en dat durft te zeggen, in het bewustzijn van zo'n slechte woestijn: 'in Uw trouw antwoord ik; in Uw gerechtigheid.' Dit maakt het kruis nu eenvoudig voor ons. De

oudtestamentische heilige kon dit natuurlijk niet zien, behalve vaag door de schaduwen van het offer: Israël zal het zien wanneer zij kijken naar het aangezicht van Hem die zij doorstoken hebben.

1. Het is nog steeds gebed wat we hier hebben, tot de laatste verzen. 'Jahweh, hoor mijn gebed; luister naar mijn smeekbeden; in Uw trouw antwoord ik - in Uw gerechtigheid!' En dan volgt de belijdenis: 'En ga niet in het oordeel met Uw knecht; want voor Uw aangezicht zal geen levend mens gerechtvaardigd worden.'

2. Wij hebben dan de ploeg die God met hen gebruikt heeft om hen in de oefeningen te brengen die uiteindelijk zo vruchtbaar zullen zijn. Zoals wij in de honderdveertigste psalm hen hoorden roepen als uit de mond van Sheol, zo spreekt de psalmist hier als een van de bewoners van de duisternis - zelfs van hen die al lang dood zijn. Maar hij is niet onverschillig, maar zijn geest is overweldigd, en zijn hart desolaat; hoewel hij de herinnering bij zich draagt aan de dagen van weleer, toen God duidelijk had gewrocht, en om Hem riep zijn ziel als een dorstig land om regen.

3. Hier neemt hij zijn toevlucht. Er is voor hem geen andere hoop. Zou Jahweh Zijn aangezicht verbergen, dan zou hij zijn als een van hen die naar de kuil afdalen. Maar als iemand die op Hem vertrouwt, bidt hij om vroegtijdig Zijn goedertierenheid te zien, en ook de weg te leren waarin hij moet wandelen. In Jahweh verborg hij zich, en zocht te worden onderwezen in de wil van Hem die zijn God was. De geest van geloof en van gehoorzaamheid gaan altijd samen.

4. In de laatste twee verzen hebben we de verwachte ervaring van Jahweh's interventie. Hij zal handelen in gerechtigheid - in

overeenstemming met Zijn natuur en Zijn Naam: zo wordt vol vertrouwen uitgekeken naar opwekking en bevrijding. Al Israëls vijanden zullen worden vernietigd, en de natie zal als Jahweh's dienaar worden beschouwd in een zin die voorheen nooit mogelijk was.

Psalm 144.

De Helper van Israël.

[Een psalm van David.

{Vers 2 'volkeren': 'Ammim is de lezing van eenennegentig Hebreeuwse MSS. de Chaldee, Syrische, Arabische en Romeinse Vulgaat en van de parallelle passages, Ps. 18:47; 2 Sam. 22:48.' (Coleman.)}

'God alleen' is nog steeds de moraal van de psalm die volgt. Hij wordt hier erkend als de enige Helper van Israël, in een taal waarvan veel herinnert aan de achttiende, maar met vijf toegevoegde verzen die de zegen geven van Israël nu met God, en de weg bereiden voor de lofprijzingen van wat volgt, en waarmee de serie eindigt. De mens wordt als voorheen voor God in de weegschaal gelegd, en wat is hij? Het antwoord is heel anders dan in de achtste psalm; het standpunt is totaal verschillend.

1. Israël is nog in conflict, maar sterk in God, en vol vertrouwen in de uitkomst. Jahweh is hun Rots en leert hun handen oorlog te voeren en hun vingers te vechten. Hij is de echte Bevrijder tot wie zij hun toevlucht nemen en die de volkeren onder hen onderwerpt. Wat is de mens voor Jahweh, dat Hij hem rekenschap geeft? Dit is natuurlijk

kijken naar hem als de dwarsligger willen zijn van Gods doelen. Maar hij is slechts als een ademtocht; zijn dagen zijn als een voorbijgaande schaduw.

2. God wordt daarom verzocht om af te dalen en hun vijanden te vernietigen, door vanuit de hemel te zenden om hen te bevrijden uit de hand van vreemdelingen, mensen die ijdelheid spreken en valsheid handelen. Dan zouden zij een nieuw lied voor Hem zingen; de gever van overwinning aan koningen (en niet hun eigen macht), en het redden van David Zijn dienaar van het pijnlijke zwaard. Als dit typisch spreekt van iemand in de laatste dag, wordt door een ander gesuggereerd dat 'het 'de vorst' [van Ezechiël 44 - 46] zou zijn; want er zal een huis van David zijn op de aarde' in die tijd (Zach. 13). De Messias is natuurlijk het ware Hoofd; maar de taal lijkt natuurlijker te verwijzen naar een louter menselijke heerser.

3. De psalm eindigt met het beschrijven van het deel van Israël als het volk van Jahweh, beginnend met Jahweh's ingrijpen in macht voor hen: rechtvaardig, vanwege het karakter van hun vijanden. Dit zou hen brengen in de volheid van aardse zegen volgens aankondigingen van de wet, maar waarvan de wet onbekwaam was om hen die in bezit te geven. 'Gelukkig het volk in zulk een geval - een volk wiens God Jahweh is.'

Psalm 145.

Messias' lof.

Davids lof.

De afsluitende psalm van deze reeks is nadrukkelijk ‘Davids lof’. Vanuit zijn positie, en wetende van wie David het bekende type is, moeten we er natuurlijk toe gebracht worden om aan de Messias te denken als de leider van de lofprijzingen van de mensen, - lofprijzend, zoals Hij verklaart te zullen doen, in de grote gemeente (Ps. 22:25). Wie anders dan Hij zou deze plaats kunnen innemen? En daarom zien we in de psalm zelf dat de Spreker zich onderscheidt van de algemene lofstem, die, beginnend bij de ‘godvruchtigen’ in Israël, zich uitstrekt tot de ‘zonen der mensen’ in het algemeen (verzen 10, 12). Dit onderscheid duurt tot in alle eeuwigheid (vers 21). Maar welke lof zal door deze Stem worden opgewekt wanneer deze, eindelijk vrij van alle belemmeringen van de mens, naar believen zal worden gehoord!

De psalm is de laatste van de alfabetische psalmen, waarvan de betekenis steeds weer is aangegeven. Alles is nu op zijn plaats en in orde, en de hele taal van de mens is hersteld van zijn Babelse spraakverwarring tot eenheid van geest en doel. Het lijkt echter vreemd dat één letter (Nun) ontbreekt, en de structuur van de psalm erkent het tekort: want terwijl we natuurlijk zouden kunnen veronderstellen dat de eenentwintig verzen die daaruit voortvloeien nu in drie zevens verdeeld zouden worden, en zo het stempel van volmaaktheid alsnog op de psalm gedrukt zou worden, is dat in werkelijkheid niet zo: de structuur is 7, 6, 8; het middelste gedeelte reikt niet tot 7, hoewel de overgang van het laatste naar 8 laat zien, zoals het laatste vers zelf doet, dat de lof hier eeuwig is.

Ik kan niet anders concluderen dan dat de leemte bedoeld is om ons eraan te herinneren dat in feite de volheid van de lofprijzing niet compleet is zonder andere stemmen die hier niet worden gevonden; en dat deze ontbrekende stemmen die van de Gemeente en de hemelse heiligen in het algemeen zijn. Betekenis is er zeker in, waar alles betekenis heeft. Het ontbrekende Nun stelt het jubelgetal 50 voor, dat in een van zijn factoren ons de mens met God toont; dit naar een hoger plan getild door de vermenigvuldiging met 10; maar ik laat dit over aan hen bij wie niets in de Schrift toeval is, om dit zelf te overwegen.

De drie afdelingen viere; 1. de macht van God; 2. Zijn liefdevolle goedheid; 3. Zijn karakter als de Hersteller - zoals we kunnen zeggen, de God van de opstanding.

1. De Stem verklaart haar standvastige doel om God de Koning te loven, en dat voor de eeuwigheid. Want heeft de ervaring niet geleerd hoe onbetrouwbaar de beloften en voornemens van de mensen in het algemeen zijn? Maar hier is nu Iemand die niet zal falen, die niet faalde, toen de wil van God die Hij kwam doen zich uitte in de wet van het offer. Hier is Hij grondig beproefd; en nu, terwijl Hij spreekt, ligt de regering op Zijn schouder, - de volledige last van datgene waarin het goddelijke karakter moet worden getoond: het is aan Hem om God zo te verheerlijken.

Hij is het waard geprezen te worden; Zijn grootheid is een oneindige werkelijkheid. Ook de generaties der mensen zullen het verklaren. Maar één tong kan juist spreken over de glorieuze pracht van Zijn majesteit en Zijn machtige werken. Zij zullen vertellen over de verschrikkelijke daden waarmee het kwaad is aangepakt en

onderdrukt. Hij zal Gods grootheid verklaren. Maar ook zij zullen hun herinnering aan Zijn goedheid uitstorten, en luid zingen over Zijn gerechtigheid.

2. Het laatste vers is, zoals zo vaak, een verbinding met het volgende deel, waarin de liefdevolle goedheid van Jahweh aan de orde komt. Genadig en barmhartig is Hij, - traag om bewogen te worden tot iets dat anders lijkt dan dit; de Helper van allen, Zijn tedere barmhartigheden zijn over al Zijn werken. Zo loven al Zijn werken Hem, en de harten van Zijn volk beantwoorden Hem in lof; zij vertellen over de heerlijkheid van Zijn koninkrijk en Zijn macht, en maken aan de mensenzonen in het algemeen Zijn daden en de majesteit van Zijn koninkrijk bekend. Israël zal dit in feite doen; want zij zullen in hun wonderbaarlijke geschiedenis de geschikte getuigen zijn van Zijn wegen voor de gehele aarde.

Zo wordt bewezen dat Zijn koninkrijk een koninkrijk van alle eeuwen is. Niet het duizendjarige tijdperk alleen, maar de tijdperken waarin de macht van het kwaad de overhand lijkt te hebben gehad, en waarin Satan in feite de 'vorst van deze wereld' is geweest. God is de hele tijd de grote overwinnaar geweest; en welke ontdekkingen van Zijn heerlijkheid op deze wijze staan ons nog te wachten! Wij zullen zien hoe Hij boven al onze gedachten heeft gezegevierd door het kwaad van de mens te overwinnen met Zijn goed.

3. Dit leidt opnieuw het derde deel in; waarin wij Hem inderdaad de Overwinnaar zien: toestaand dat de zonde zich openbaart en de gevolgen volgen, maar in Zijn hand de macht hebbend om ze uit te bannen. Zo is Jahweh het, volgens de macht van die verbondsnaam, die de Overwinnaar is van allen die vallen, en Hij die allen die

neergebogen zijn, opricht. Op Hem wachten de ogen van al Zijn schepselen, afhankelijk van het voedsel dat hun bestaan moet onderhouden. Zo voorziet Hij in de bevrediging en het verlangen van elk levend wezen.

Maar Hij is ook de morele bestuurder van morele wezens: rechtvaardig en liefdevol. Rechtvaardig in al Zijn wegen, kan Hij ook toegeven aan de noden en zwakheden van Zijn schepselen. Daarom is Hij nabij voor allen die Hem aanroepen, - die Hem in waarheid aanroepen. Wij ontkomen niet aan de herinnering aan de valsheid en onoprechtheid die hier zo aan kleven. Maar waar Zijn vrees is, daar wordt het verlangen vervuld; hoewel ook hier de roep zo vaak voortkomt uit het kwaad waarin de zonde hen heeft gestort. Maar het is onder de beteugeling van Zijn hand, en daaruit redt Hij. En Hij redt inderdaad allen die Hem liefhebben, terwijl de goddelozen hun noodzakelijke ondergang tegemoet gaan.

De God van de opstanding in dit alles is slechts vaag geschetst. Niet Israël, maar de gemeente is hiervan de juiste getuige, hoewel het als principe door de geschiedenis van de mens loopt.

Het laatste vers draagt de lof in de eeuwigheid: Christus blijft de Leider, en wekt alle vlees op om Jahweh's Naam te zegenen.

Onderverdeling 5. (Ps. 146 - 150.)

Een samenvatting van de lofprijzing.

Vijf Hallelujah psalmen completeren het boek. Zij tonen ons nu Jahweh tronend temidden van de lof van Zijn schepselen, waarbij de hemelen en de aarde worden ingeschakeld, en op de aarde Israël - altijd het volk in bijzondere relatie tot Hem. Het is opvallend dat we in dit alles geen enkele erkenning van het verleden vinden, behalve in het feit dat de Heer de verstotenen verzamelt en de gebrokenen van hart geneest. Deze en dergelijke uitdrukkingen komen wel voor, en we zien het oordeel over de volken door de hand van Israël (Ps. 149); maar zelfs de verlossing wordt hier niet gevierd, voor zover ik kan zien. Zij zal natuurlijk altijd de basis zijn van alle zegen, en datgene waarin de volle openbaring van de heerlijkheid van God wordt gevonden; maar daarvoor moeten we elders kijken, en in de verzoeningspsalmen vinden wat er ten volle van getuigt.

Van de vijf psalmen hier, spreekt de eerste, met het inleidende karakter dat we zouden kunnen verwachten, in grote lijnen over Jahweh's macht zoals die tot uiting komt in de hulp en zegen van hen die op Hem vertrouwen. De tweede prijst Hem als de God van de schepping en benadrukt Zijn relatie tot het verlore Israël. Het derde roept op tot de volle lof van allen in hemel en op aarde. Het vierde toont de naties die zich gewonnen geven, maar onder het oordeel van

God, waarvan Israël de uitvoerders zijn. Het laatste prijst Hem met alle instrumenten van muziek, elk naar zijn vermogen, de volledige begeleiding van de hele Natuur in die lofprijzing, die de mens, als het hoofd ervan, leidt.

Psalm 146.

De Machtige van Jakob.

De Machtige van Jacob wordt hier gevierd. Macht is de eerste vereiste voor alle regering, en natuurlijk voor alle lof. Maar alleen zou zij niet kunnen volstaan; en zo wordt zij hier gezien als macht die gebruikt wordt in de bediening van alle behoeften van de mens, - ondersteunende macht voor Zijn zwakke schepselen, en ten behoeve van waarheid en recht. Daarom is de lof hier zeer algemeen.

1. Jahweh, een levende God, de 'Ik ben': dit is Hij die alle natuur en Zijn heiligen viert. Wat een vreugde om boven al de veelheid van de Natuur, en als de Auteur van al haar wetten, een levende God op de troon te herkennen! En wat impliceert het van ons, - hoe het geheim van onze toestand zich openbaart in onze heiligste dingen, - dat we onszelf moeten aansporen om deze glorievolle te loven! Toch antwoordt de ziel nu met de energie van haar vreugde in Hem: 'Ik zal Jahweh loven zolang ik leef.' Ja, en dat is het enige 'leven' waarin Jahweh wordt geprezen.

2. Nu wordt Hij vergeleken met de mens: hoe onvruchtbaar en ijdel is elke hoop in de mens, zelfs de mens op zijn best. Hij kan het goed

bedoelen, en schijnt macht te hebben; maar hij ademt slechts aarde, en zijn adem gaat en hij keert er naar terug: al zijn doeleinden, waarin uw vertrouwen was gesteld, zijn met hem begraven. En hierin herkent men een 'Jakob' met wie God moet strijden: hoe gezegend is het dan Jakobs Machtige te kennen, die tegelijk Jahweh is, en in verbond met de mens, - zijn Helper, en niet zijn Heer alleen, hoewel zijn Maker en die van de hele schepping. Maar Hij is trouw aan de werken van Zijn handen, en toont graag Zijn macht in goedheid, temidden van al het kwaad dat de mens heeft aangericht, en in het voorzien in de nood van hen die van Hem afhankelijk zijn. Met zijn sterke hand ook op het kwaad zelf, en ten behoeve van de gerechtigheid. Hij ondersteunt hen die verstoken zijn van andere hulp, en keert de weg van de goddelozen om.

Het kwaad is vergankelijk, en zal spoedig voorbijgaan: Jahweh - uw God, O Sion - zal voor eeuwig heersen, tot in alle geslachten. Hallelujah.

Psalm 147.

Met betrekking tot Zijn volk.

De tweede psalm hier, terwijl hij altijd God erkent als de Schepper, en de natuur doordringt met Zijn heerlijke macht, komt toch steeds weer terug om verblijdend te vertellen wat Hij is voor Zijn volk Israël, met wie Hij als met geen ander heeft gehandeld, hoewel Zijn welbehagen altijd is in allen die Hem vrezen; en wiens vertrouwen is in Zijn goedertierenheid.

1. Elke psalm begint met een oproep tot lofprijzing, en Jahweh is nog steeds de inspirerende Naam. 'Lof,' zegt de psalmist hier, 'is goed en aangenaam.' Hoe kan deze heerlijke God koud herkend worden? Als u slechts de zonnestrallen ontvangt, moet u verwarmd worden. En nu verheugt Israël zich in de gunst van Hem van wie zij zo lang is afgedwaald. Jeruzalem is opnieuw opgebouwd; haar verstotenen zijn verzameld. Zij hebben Hem gevonden, de genezer van de gebrokenen van hart, de Geneesheer voor hun diepe en gapende wonden. In al hun droevige en slinkse wegen, zijn de sterren die in die lange nacht boven hen hebben geschinen, Zijn constante getuigen geweest van wijsheid en barmhartigheid, hoewel ver weg, en van standvastige orde alles onaangetast door verwarring. Voor ons, te ver weg voor individuele herkenning; Hij, als vertrouwd met hen, noemt ze allemaal bij naam. Nu schittert de oneindige wijsheid van dit alles: de orde van de hemel heeft de verwarring van de aarde verbannen; de zachtmoedigen, daartoe gevormd door hun neergang, kunnen nu worden opgeheven; terwijl Hij de goddelozen ter aarde brengt.

2. Opnieuw gaat de psalmist naar de natuur om de tedere zorg te illustreren die in haar wordt getoond. De wolken verzamelen zich, alleen om regen voor te bereiden; de hemel is dus voortdurend in dienst van de aarde, en als gevolg daarvan bekleedt gras zelfs de bergen. Het beest krijgt zo zijn voedsel, en de jonge raven, die roepen in de oren van God. Maar is dit Zijn einddoel? Kan de kracht van het paard Hem behagen? Of zelfs in de mens, zijn benen? Nee: de zedelijke en geestelijke heersen overal; en de mens, die Hem vreest, - de mens, die hoopt op Zijn goedertierenheid, - hij is het schepsel in wie Zijn vreugde is. Hier is het lied dat voor ons op een veel wonderlijker wijze uitdrukking heeft gevonden.

3. Jeruzalem koestert zich nu in deze zonneshijn, gewikkeld in de eeuwige Armen. Sion heeft haar onneembare muren en bolwerken, haar gelukkige kinderen; in haar welvaart en tevredenheid. Dit zijn slechts uiterlijke blijken van goddelijke gunst: Jahweh heeft dit gedaan; het is het zegel van God op haar voorhoofd.

4. En aan Hem is de gehele aarde onderworpen. Zijn gebod door het geheel wordt verhaast door de snelste boodschappers. Hij geeft de sneeuw en verstroot de vorst; stolt het water met Zijn koude en smelt het weer met een warmere wind. De natuur is overal plastisch in Zijn hand en God bezit haar.

5. Maar Israël heeft hogere wetten dan die van de natuur; en deze heeft zij leren realiseren als haar bijzondere vreugde. Zendster van deze aan de wereld rondom, de naties kennen ze slechts door haar.

Psalm 148.

De volle lof van hemel en aarde.

1. De volledige lof van hemel en aarde wordt nu aangeroepen, te beginnen met de hemel. Er is geen hint van de menselijke lof die in de hemel zal weerklinken; behalve dat we die vinden in de lege plaats die aan het begin is gelaten, waar inderdaad onze plaats is, en waaraan de uitdrukking ‘in de hoogte’ ons wellicht herinnert. God gaat zelfs aan de overheden en machten in de hemelse gewesten de buitengewone rijkdom van zijn genade en zijn goedheid jegens ons in Christus Jezus tonen, die gezegend zijn met alle geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten in Christus (Ef. 7; 1:3). Hoe moet het onze ziel

raken te beseffen dat in ons de waarde van het werk van Christus het meest tot uitdrukking komt; als degenen die, zoals engelen niet kunnen zijn, leden van Christus zelf zijn, en zijn mede-erfgenamen. Welke 'onuitsprekelijke vreugde en vol van heerlijkheid' moet het opwekken in elk hart dat door de Heilige Geest is onderwezen om vooraf de plaats binnen te gaan die voor ons is bereid, en welke aanbidding zouden onze harten en levens niet al moeten uitstorten als we eraan denken.

Dan komen de heerlijke rijen engelen, de constante dienaren van Gods gezegende wil, de 'scharen' die zich voortdurend op hun aangewezen plaatsen opstellen, in intelligente sympathie met de bevelen die zij uitvoeren.

Dan dalen we af naar zon en maan en sterren, de materiële dingen die echter juist daardoor in de sfeer komen van wat voor ons zichtbaar is, en symbolen en getuigen worden van hogere dingen.

In de vierde plaats vinden we, volgens de meesten, geen verdere afdaling, maar het tegendeel; en zo worden de 'wateren die boven de hemelen zijn' beschouwd als een onmetelijk onbekend reservoir van wateren dat achter het uitspansel ligt. 'De Schrift, van de eerste tot de laatste bladzijde,' zegt Delitzsch, 'erkent het bestaan van hemelse wateren, waarmee de regenwateren in relatie staan; als het ware van een vingerwijzing naar boven (Gen. 1:7).' Maar de 'wateren boven het uitspansel' van de vierde dag zijn eenvoudig die welke in de wolken zijn opgeslagen, en kunnen niets anders zijn; en het verband hier, met de algemene afdaling in het gedenken ervan, zou doen veronderstellen, wat de numerieke structuur lijkt te bevestigen, dat alleen de aarde-hemel in het vers wordt bedoeld. Het gebruik van de

uitdrukking 'hemel der hemelen' is echter een moeilijkheid waarvoor ik geen verklaring heb; en de waarheid kan in een andere richting liggen.

De reden voor de lofprijzing wordt in de volgende verzen gegeven. Door Jahweh's woord zijn ze geschapen, en ze blijven voor Hem op de plaats die Zijn besluit hen heeft toegewezen, onmogelijk te doorkruisen of te falen.

2. Wij hebben nu de lagere sfeer van de aarde, waarin de roep om lof even universeel is. Hier beginnen wij met het vreemdste en minst bekende; de monsters en de diepten (waartoe zij, naar ik aanneem, behoren). Vervolgens hebben we de tegengestelde en tegenstrijdige producten van de atmosfeer: vuur, dat, als elektriciteit, wordt geassocieerd met hagel; sneeuw, die snel in damp verandert; de stormachtige wind, die, hoewel hij in strijd lijkt met de gevestigde orde, toch perfect de wil van God doet. De bergen en heuvels daarentegen zijn typen van vastheid; terwijl de bomen ons voor het eerst kennis laten maken met georganiseerde dingen. We hebben vervolgens het vleselijke leven, - hoger en, in verhouding, brozer; en dan de verantwoordelijke mens; en in zijn verschillende karakters van verantwoordelijkheid. Tenslotte ook hier de afgebakende plaatsen waarin zij ten opzichte van elkaar staan, en hun tijdslimieten aan weerszijden.

3. Al deze worden opgeroepen tot lof; want Jahweh's Naam wordt verheven, en Hij verheft het volk dat tot Hem wordt gebracht. Israël is, op aarde, dit bijzondere volk.

Psalm 149.

De overgave van de naties.

‘Wanneer Uw oordelen op de aarde zijn, zullen de bewoners van de wereld gerechtigheid leren.’ (Jes. 26:9.) Maar wat een verhaal vertelt dat voor de mens, dat het koninkrijk van God en van Christus, de enige volmaakte heerschappij waarnaar de aarde zucht, op zo’n manier moet worden ingevoerd! Toch is het een ‘geschreven oordeel’, zoals de psalm voor ons verklaart. Goddelijke liefde moet het uitvoeren: de ‘ijzeren staf’ is in de hand van de Herder, en zal slaan voor de redding van Zijn volk, en om ‘hen die de aarde vernietigen’ te vernietigen. (Openb. 11:18.)

Dit is wat nu kort wordt besproken, de overgave van de naties aan hun Schepper en Koning, alleen wanneer hun trots in het stof wordt geslagen, en de macht die zij hebben misbruikt van hen wordt afgenomen. Israël zal in die dag hun aandeel hebben als werktuigen in Gods hand, zoals vroeger toen zij hun land in bezit namen, toen de ongerechtigheid van de Amorieten eindelijk volledig was. De dauw van Hermon (Israëls ‘grote witte troon’) zal de bergen van Sion doen herleven (Ps. 133:3); en zij zullen niet meer, zoals vroeger, ongehoorzaam zijn aan hun God.

Dit moet dan de voorbode zijn van rust op aarde; de ‘bazuinen van het jubeljaar’ klinken voor de verwoesting van Jericho; hoewel er dan, zoals voorheen, een overblijfsel uit gered zal worden.

1. De oproep tot lof klinkt opnieuw: een ‘nieuw lied’ moet op de lippen van Israël liggen. Hij moet zich verheugen in Hem die hem

gemaakt heeft; en de kinderen van Sion moeten blij zijn met hun Koning. Sion is, zoals we weten, de plaats van Zijn troon, en die troon neemt Hij nu in.

2. Maar zij moeten Hem ook loven als hun Verlosser. Hij schiep behagen in Zijn volk; en nadat Hij hen in de nederige toestand heeft gebracht die nodig is voor hun verhoging, zal Hij de zachtmoedigen verfraaien met verlossing. Dit is zeker meer dan een bevrijding van hun nationale vijanden, hoewel het dit omvat. En zo zullen zij leren zich te verheugen in de Naam die zij vergeten zijn; en de vreugde van de Heer zal voor hen een kracht zijn die zij nog nooit bezaten. ‘Wie te dien dage zwak is onder hen, zal zijn als David; en het huis van David zal zijn als God, als de engel van Jahweh voor hun aangezicht.’ (Zach. 12:8.)

3. Nu verheugen zij zich in heerlijkheid; zij zingen luidkeels op hun bed. De rust van hun gedachten in de tijd die God voor ons heeft verordend om ons naar de werkelijkheid te helpen, zal hen alleen maar extremer maken in hun lofprijzingen. Zij zullen de hoge lof van de Machtige in hun mond hebben, en in hun hand een tweesnijdend zwaard; want de volken zullen nu de vergelding ontmoeten, voor lange eeuwen van onrechtvaardigheid. Hun koningen, zonder macht om stand te houden, zullen in de handen van deze wrekers vallen, om gebonden en geboeid te worden; want het is het geschreven oordeel dat nu wordt uitgevoerd, en dit is de eer die aan al Zijn heiligen is opgedragen.

Psalm 150.

Lof naar volle draagkracht.

Van de laatste psalm van deze serie en van het hele boek hebben we helaas weinig te zeggen. God wordt geprezen, of er is de oproep om Hem te loven, even duidelijk troonend in het aardse als in het hemelse heiligdom; voor Zijn daden, alle zonder uitzondering; machtig en van overvloedige grootheid.

Dan moet Hij geprezen worden met allerlei instrumenten, naar de volledige capaciteit van elk. Dit ontwakend van de levenloze natuur, ontvankelijk voor de aanraking of adem van de mens; is een gezegende zaak om te verwachten. De natuur wacht op de mens, en tot nu toe heeft hij er weinig anders uit voortgebracht dan tweedracht. Maar dit zal veranderen; en wat een heerlijke muziek zal dan het verblijf van de mens vullen. Maar op dit moment kunnen we niet eens de delen van dit wonderlijke concert onderscheiden. Wie zal ons vertellen wat trompet, psalter en harp voor ons betekenen? - Welke geestelijke betekenis moeten wij daarin vinden?

De meesten zouden misschien denken dat zelfs de gedachte daaraan slechts fantasie is; en we moeten in ieder geval nog wachten op het antwoord. Maar het zal komen, en kan snel genoeg komen, als - 'meer eerbied in ons groeit' - en meer eenvoud van geloof in elk woord van God. Laten we er ondertussen zeker van zijn dat er overal noten zijn van het grote koor dat zal komen, die slechts buiten het bereik liggen van slecht gestemde oren. Veel kan worden gehoord dat wij niet hebben gehoord; en terwijl de disharmonie, hoewel het meest

echt, datgene is wat het eerst wordt gehoord, waarnaar de massa het meest luistert, zullen wij, hoe meer wij luisteren, meer opvangen van de diepe, zoete noten die eronder liggen. ‘Zoekt en gij zult vinden’ is nog steeds het woord van de Meester.

‘Laat alles wat adem heeft de HEERE loven! Halleluja!’

Aanhangsels - Bijlage 1.

De getuigenis van de rekenkunde aan Christus:

Een blad uit het Evangelie van de Exacte Wetenschappen.

‘Leert de natuur zelf u niet?’ (1 Kor. 11:14.)

‘Er zijn misschien zoveel soorten stemmen in de wereld, en geen ervan is zonder betekenis’ (1 Kor. 14:10).

De natuurwetenschappen moeten bekeerd worden tot Christus. De natuur inderdaad niet; want (afgezien van de mens, de kroon ervan) is zij nooit van Hem afgevallen. Zij kende in het begin de aanraking van Zijn scheppende hand, toen Hij haar als het ‘Woord’, de Onthuller van Gods geest, in het leven riep; en het werk moet natuurlijk getuigen van de Werker. Als het het werk van de Onthuller is, mogen we het gerust als een openbaring beschouwen. En dat is het ook, en als zodanig moet het gelezen worden, om het te begrijpen.

Maar de wetenschappen, zo genoemd, drijven weg van Christus. De mens wil niet meer van God dan hij ooit deed; en omdat wetenschap aan de orde van de dag is, moet zijn doel zijn het te maken zoals hij het wil. Hij moet het gebruiken zoals Adam zijn vader de bomen van de hof deed, om een haag te plaatsen tussen hemzelf en Hem die hem achtervolgt. Het oude verhaal, als het niet meer is dan een overlevering, vertoont de meest ongemakkelijke gelijkenis met

het huidige gedrag van de mensen; des te ongemakkelijker omdat iedereen nu gelooft in 'erfelijkheid'.

Des te ernstiger wil de wetenschap 'zich aanbieden,' zoals een bekende professor ons heeft gezegd, 'om de theologie te zuiveren,' - noodzakelijkerwijs op haar eigen manier: om haar zo zuiver natuurlijk - zo weinig bovennatuurlijk - te maken als ze zelf is. En daaruit is een aanval voortgekomen op het christendom (dat niets anders is dan bovennatuurlijk), een aanval die in de veelheid van krachten die eronder gebundeld zijn, en in de pretentie van de geleerdheid waaruit hij voortkomt, de meest formidabele van zijn soort is die de eeuwen ooit hebben meegemaakt.

Van de kant van degenen die de verdediging verdedigen, is er ook al zo'n grote toegeving gedaan, dat alles wat ervan overblijft verloren dreigt te gaan. Zij hebben toegestaan dat het principe - althans de meerderheid - dat 'de Schrift niet bedoeld was om de wetenschap te onderwijzen' zo ver werd doorgedreven dat Gods twee getuigenissen praktisch van elkaar werden gescheiden. Het natuurlijke is afgesneden van het bovennatuurlijke, en daardoor louter seculier geworden. We kunnen er misschien wel God in vinden, maar nauwelijks de God van de openbaring: eerder een heidense dan de christelijke God of God gereduceerd tot de kenmerken die beide gemeen hebben. Het gevolg hiervan is, voor hen voor wie Christus de openbaring en de enige openbaring van God is, dat de natuurlijke theologie slechts het saaiste, koudste kaarslicht is voor hen die gewend zijn aan de warmte en glorie van de middagzon. Het is dus geen wonder dat de natuur wordt overgelaten als neutraal terrein, of als terrein waarop

de materialistische of agnostische kraker kan bouwen, met slechts gering en ineffectief protest.

Maar voor het christendom moet zo'n verdeling van het rijk uiteindelijk de ondergang betekenen. Christus, zo niet een universele Koning, is er niet. Als het fysieke universum zegt: 'Ik ken Hem niet', waar is dan zijn koninkrijk? Aldus is de wetenschap doorgegaan, ten volle profiterend van de concessies die haar zijn gedaan, haar grenzen voortdurend verleggend, aandringend op volledige vrijheid van speculatie, - op ruimte om aan de geschiedenis van de wereld haar dromen van het begin, haar profetieën van het einde toe te voegen, en alle tussenliggende gaten op te vullen naar haar eigen wijze. Als we bezwaar maken, krijgen we te horen dat 'de wereld stilstaat', ondanks de pogingen van theologen om haar tegen te houden.

'De Schrift was niet bedoeld om de wetenschap te onderwijzen.' Als de wetenschap dus alleen maar kan gissen naar een kosmogonie, hoe het leven is ontstaan, hoe soorten zijn ontstaan, hoe de mens is afgedaald (of opgestegen), ja, wat betreft het ontstaan van de religie zelf, dan waarschuwt het spook van Galileo voor inmenging, en moet de Schrift, door de concessie, zich ervoor terugtrekken. Wetenschap is kennis, beredeneerd en geverifieerd, - kennis geverifieerd door waarnemingsfeiten. Maar het eerste deel van Genesis heeft niet de waarde van het slechtste leerboek over geologie: het is niet beredeneerd, maar gezaghebbend geopenbaard. En hier ligt tenslotte het struikelblok voor de louter 'naturalist': kan het bovennatuurlijke op gelijke voet staan met het natuurlijke? - Kan het, bovenal, worden toegelaten als werkelijk 'super' aan het 'natuurlijke'? - wat natuurlijk betekent, kan het toestemming krijgen om te bestaan?

Maar wij gaan niet in op het argument of de Schrift de wetenschap leert, nog minder om ons in het conflict over het eerste deel van Genesis te storten. Ik geloof namelijk dat er nog steeds een bewijsmethode bestaat die niet alleen toegankelijk is voor wetenschappers of geleerden van welke aard ook, maar ook voor iedere gewone man die de zaak voldoende aandacht waard acht. En tenslotte, als de Schrift inderdaad een openbaring van God is, zou men daarin een soort authenticatie verwachten die de gewone man aanspreekt, en hem niet geheel afhankelijk maakt van de achterblijvende evolutie van de negentiende-eeuwse wetenschap, en de niet erg tedere bediening van zijn priesterschap van vandaag.

Toch gaan we op dit moment niet proberen een dergelijk bewijs te leveren. Ons doel is eerder om de Natuur zelf te ondervragen, in geen geval als geheel, maar slechts in een fragment ervan, - een paar letters van haar alfabet inderdaad, - om te luisteren naar haar stem, om te zien of we in staat zijn om haar taal te interpreteren, en daarvoor te vergelijken (volgens de goedgekeurde methode van de taalkundige liefde) met het alfabet van een andere taal, ons allen welbekend als theologisch, en te zien of ze misschien niet dicht bij elkaar liggen. Als we ze in feite zozeer met elkaar verwant vinden, dat het ene, met behulp van het andere, een centrale waarheid van de theologie zelf uitspreekt, - en als bovendien bewezen kan worden dat de tekst die daarvoor gebruikt wordt, even oud is als, nee, betrokken is bij de samenstelling van het alfabet zelf, - dan moet de theologische waarheid, wat ze ook moge zijn, zonder enige twijfel minstens zo oud zijn als dat oude natuurlijke alfabet, en zal ze worden afgedwongen met alle kracht van demonstratie die de Natuur zelf bezit. Dan zal blijken dat, zoals de Schrift van haar kant geen ruzie heeft met de

Natuur, maar haar leer kan bekrachtigen, zoals de tekst aan het hoofd van dit artikel doet, - zo bezit de Natuur van haar kant, verre van in conflict te zijn met de Schrift, haar loyaal als het woord van de levende God.

Het is duidelijk dat hoe eenvoudiger en elementairder de waarheid die hiervoor wordt ingenomen, hoe eenvoudiger en duidelijker het argument zal zijn. Hoe fundamenteeler ook in de Natuur, en hoe meer het behoort tot dat deel ervan, waarop vooral het stempel van de geest drukt, des te meer zal het in orde lijken om het licht dat het verlicht hier te laten schijnen. Nu ken ik niets waarin het stempel van de geest gemakkelijker wordt ontdekt dan in dat numerieke systeem dat zich meer en meer ziet manifesteren in de Natuur, en vooral in die fundamentele wetenschap waar de hiëroglief van de Bouwer zeer zeker zou worden gevonden. Scheikunde houdt zich bezig met de essentie van alle materiële dingen, met de primitieve atomen en moleculen zelf en 'Scheikunde,' zegt Herschel, 'is, in een zeer vooraanstaande graad, de wetenschap van de hoeveelheid; en het opsommen van de ontdekkingen die voor haar zijn voortgekomen uit de loutere bepaling van gewichten en maten zou slechts een samenvatting zijn van deze tak van kennis.' En hij gaat verder dan dit, en bevestigt dat 'het inderdaad een kenmerk is van alle hogere natuurwetten om de vorm aan te nemen van een precieze kwantitatieve verklaring.'

Evenzo verklaart Alexander von Humboldt dat 'de enige overgebleven en wijd verspreide hiërogliefentekens die nog in ons schrift voorkomen - getallen - ons opnieuw verschijnen als krachten van de kosmos, zij het in ruimere zin dan die welke de Italiaanse school erop toepast.'

Nogmaals zegt Prof. Flint: 'Het fysieke universum heeft misschien geen algemener kenmerk dan dit - zijn wetten zijn wiskundige relaties. ... Als we de wetenschap enig krediet willen geven, kan er geen twijfel bestaan over de maten en gewichten en de getallen. Dan blijft alleen deze vraag over: kan iets anders dan intelligentie wegen, meten en nummeren? Zou louter materie de meest abstruseuze eigenschappen van ruimte en tijd en getal kunnen kennen, om ze op de wonderbaarlijke manier te gehoorzamen? Zou wat zoveel wiskundige kennis en onderzoek heeft gekost om te begrijpen, kunnen zijn ontstaan uit wat onwetend was van alle kwantitatieve relaties? ... Alleen het geloof in een Goddelijke Schepper is in staat om het feit dat wiskundige waarheden in de materiële wereld worden gerealiseerd, rationeel te maken.' ('Theïsme,' pp. 136, 137.)

Maar kunnen we niet verder gaan dan dit? Zou het mogelijk zijn om niet alleen te verzekeren dat ze bestaan, maar zelfs de hiërogliefen te interpreteren? Dat zou inderdaad een openbaring zijn, als het zou lukken! Maar is daar enige hoop op? Zou het geen utopie zijn om die hoop te koesteren? Zit er in feite enige betekenis achter, buiten die welke Prof. Flint heeft gegeven? Nu stellen wij voor de betekenis van alleen de eerste drie getallen te onderzoeken, - letterlijk de rekenkundige A B C, - en ze te vergelijken met de fundamentele waarheden van het christendom (die ons zeker, als dit waar is, de naam geven van de bouwer van dit glorieuze bouwwerk), de leer van de Drie-eenheid van Personen in de Godheid, en de respectievelijke functies van deze drie Personen. Als er een echte overeenkomst blijkt te zijn, dan is het zeker eerlijk om te vragen wat hiervan de oorzaak kan zijn, behalve dat de God die ons aldus wordt voorgesteld de Auteur is van zowel de Natuur als de Schrift?

En dit is een verificatie waar geen wetenschappelijke deskundige voor nodig is, al is het echt wetenschappelijk; en ook geen vergroot vermogen of verworvenheid van welke aard dan ook. Het is een manifestatie van Zichzelf zoals God in Zijn zorg en liefde voor allen zou kunnen vertonen voor de hulp van Zijn schepselen, en van hen verwacht dat zij er acht op slaan. Hoeveel van zulke bewijzen moeten er niet overal in de natuur tegenover ons liggen, die over het hoofd worden gezien door het pure ongelof dat Hij zo dicht bij ons is gekomen, zelfs door hen die geloven in de geboorte van een Verlosser in Bethlehem, - ongelof in Zijn verlangen om gekend en begrepen te worden door iedere ziel die Hem wil leren kennen! Met welk een blaoen van bewijs zouden de natuurwetenschappen, als zij zich tot Christus bekeerden, ons omringen!

Ik heb elders in detail aangetoond - een detail dat de handen van elke onbevange zoeker naar waarheid opeist - dat er een numerieke structuur van de Schrift is, zoals er een is van de Natuur; en dat deze twee een gemeenschappelijke sleutel hebben in de geestelijke betekenis van deze getallen, zoals gegeven in de Schrift zelf. Ik geef hier slechts één opmerkelijk voorbeeld aan de kant van de Natuur, en van de Natuur zelf geïnterpreteerd, hoewel in perfecte harmonie met het Schriftgebruik, en één dat wel aanspraak kan maken op doorslaggevendheid. Het is zeker dat de christenen niet de taak hadden om de grondslagen van de rekenkunde te leggen, noch om daar op zo'n veilige manier de bewijzen van hun eigen geloof te verbergen. Evenmin kan worden verondersteld dat zij hun geloof hebben opgebouwd uit de krachten van deze primaire getallen. Maar 'het is de eer van God om iets te verbergen', zoals 'het is de eer van koningen om een zaak uit te zoeken'. (Spr. 25:2.) En 'als gij naar

wijsheid schreeuwt, en uw stem verheft om begrip, - als gij haar zoekt als zilver, en haar zoekt als verborgen schatten, dan zult gij de vreze des Heren verstaan, en de kennis Gods vinden.’ (Spr. 2:3-5.)

Er zijn dan verborgen dingen die voor ons van onschatbare waarde zijn. De aarde onthult slechts gedeeltelijk haar ertslagen en schatten. Maar hoe weinig wordt daaraan gedacht, zelfs in het woord van God zelf; dus hoe weinig wordt ernaar gezocht! En als ze gevonden worden, hoe weinig geloof is er dan in hun waarde! De edelstenen worden slechts geteld als gewone stenen. Hoe spoedig zullen zij, die zoveel aan de rede denken, wakker worden geschud en ontdekken, dat er overal rede is, een goddelijke rede, die door de Schepper van de menselijke geest in het leven is geroepen en die zich neerbuigt om te ‘redeneren’ met de wezens die Hij gemaakt heeft?

Laten we de getallen bekijken. Van elk zijn er twee vormen, de kardinale en de ordinale. Beide in aanmerking genomen, zijn voorrang, eenheid, duidelijk de gedachten die in het eerste getal besloten liggen. Wij zullen nagaan welke andere gedachten hierbij betrokken zijn of zich op natuurlijke wijze hiermee verbinden. Dan zullen we de mogelijke theologische aspecten van dit alles onderzoeken. Het argument moet in het begin wel zwak zijn, maar het zal cumulatief zijn en snel aan kracht winnen naarmate we verder gaan. Tenminste, dat wordt beweerd; en de zaak die bewezen moet worden is interessant genoeg om onderzoek uit te lokken.

De rangorde van ‘één’ is ‘eerst’. Als we dit toepassen in de sfeer van de Natuur, is het duidelijk dat wat het eerste is - het ware begin van alles (en de wetenschap twijfelt nu niet aan een begin), zonder twijfel de oorzaak van alles moet zijn; het eerste, als we daar echt op

terugkomen, is oorzaak; en het eerste van alles is dus de oorzaak van alles.

Stel dat we terug konden gaan naar het begin, en dat we daar, tot de ineensstorting van al onze hoop, helemaal geen God vonden; niets dan zo'n wolk van elementaire deeltjes als onze moderne materialisten goed kunnen geloven, - zij moeten en zullen toestaan dat deze wereld-mist de oorzaak is geweest van alles wat nu bestaat. Wat de methode ook is - hoe het ding zich ook heeft ontwikkeld, - toch kan er werkelijk geen enkele gedachte in de geest zijn, of een deeltje van de lucht die we inademen, dat die mist niet zal verklaren. En zo vertelt Prof. Tyndall, in die 'overpeinzingen over de Matterhorn', die sindsdien de aanleiding zijn geweest voor zoveel overpeinzingen van anderen, dat zijn...

'Het denken ging natuurlijk terug naar zijn verre oorsprong en beeldhouwwerk. Daar stopte de gedachte niet, maar zwierf verder door gesmolten werelden naar die nevel die filosofen terecht beschouwden als de nabije bron van alle materiële dingen. Ik probeerde naar deze universele wolk te kijken, die in zichzelf de voorspelling bevatte van alles wat sindsdien is gebeurd. Ik probeerde me die voor te stellen als de zetel van die krachten waarvan de werking zou uitmonden in zonne- en sterrenstelsels, en alles wat daarmee samenhangt. Bevatte die vormloze mist potentieel de droefheid waarmee ik de Matterhorn beschouwde?'

En dit is allemaal zo duidelijk voor hem dat hij denkt dat we, om het goed te maken, zelfs 'onze definities van materie en kracht zouden kunnen herzien'!

Want het is duidelijk dat niemand van ons kan geloven in een zelf-schepping van dingen, of hun ontstaan uit het absolute niets; hoe lang je ze ook laat duren. Zelfs de groei van een kleinere tot een grotere substantie (zoals van een zaadje tot een plant) zou natuurlijk onmogelijk zijn, tenzij door de bediening ervan door omringende elementen, zoals vocht, lucht en grond, in het genoemde geval. We kunnen het grove materialisme van Prof. Tyndall afwijzen; maar de geciteerde passage illustreert goed de onmogelijkheid die we hebben opgemerkt, om op deze manier een onderscheid te maken tussen 'eerste' en 'oorzaak'.

Het is natuurlijk niet de bedoeling dat een 'eerste' altijd dit impliceert. Je kunt de eerste van een serie hebben, die in geen enkel opzicht daarvan afhankelijk is, maar (samen met zichzelf) van wat er achter ligt. Het gaat ons nu niet om deze kleinere beginsels, maar om wat zo is in zijn hoogste en volste zin. Wij zijn op zoek naar God, en moeten verwachten dat wat minder vol en hoog is, het minder volmaakte uitzicht of beeld van Hem zal geven. Onze stelling is eenvoudig deze, dat, in de meest absolute manier van kijken, de 'eerste' oorzaak impliceert. 'De Eerste' is de Naam die God opeist als de Zijne, en dit impliceert dat Hij de Oorzaak is van al het andere. Dat niets uit niets voortkomt, wat in zijn juiste betekenis het geloof van alles is, verzekert ons dat de grote Eerste van alles de Bron van alles moet zijn.

Maar we kunnen nu een andere stap zetten, en een zeer gemakkelijke stap zal het zijn. Een oorzaak impliceert macht, en merk, voor zijn uitwerking, voldoende, en dus almachtige macht. Zo spreekt Prof. Tyndall over de oer-wereld-mist als bevattende 'potentieel' zijn verdriet bij een bepaalde gelegenheid. Het is duidelijk, zeker, dat een oorzaak

niet dat is totdat het het effect heeft geproduceerd; en daardoor heeft het zijn perfecte macht aangetoond (quoad hoc, almachtig) om het te produceren. De Eerste Oorzaak van het Universum moet in ieder geval almachtig zijn. Het kan niet nodig zijn hierbij stil te staan.

Een derde stap nu: wij zoeken wat het hoogste is in zijn soort: de hoogste soort oorzaak die wij kennen, wat is dat? Misschien zou men er zelfs op kunnen aandringen dat we helemaal geen oorzaak of potentie zouden kennen, als we die niet in onze wil als potentie hadden gevonden. Ik neem aan dat dit waar is, hoewel het zo'n vroege les was, die zich in de eerste instinctieve impuls hult van de baby die de borst van zijn moeder zoekt, dat het misschien beter is om een veiliger uitgangspunt te kiezen en te zeggen dat de hoogste oorzaak die we kennen gelegen is in de wil, de keuze, de vastberadenheid. 'Ik wil' zou geen betekenis hebben, buiten het gevoel van macht. Het is waar dat een apparaat van zenuwen en botten en spieren op de een of andere manier, en als het ware in kennis van mijn behoefte, voor mij is voorzien voor uitvoerend vermogen. Het is waar dat mijn wil, door het falen daarvan, in een bepaald geval praktisch onmachtig kan zijn: maar zelfs hier maakt deze wil van mij, ondanks alle tegenwerking, mij in die zin meester over mijzelf, soeverein in mijn innerlijke citadel, - in feite in staat om mijzelf juist daardoor te onderscheiden van de uiterlijke machinerie van het vlees, die ik zou moeten beheersen en niet kan beheersen.

Zoals het hoogste 'eerste' dat we kennen dus oorzaak en kracht is; zo, en even duidelijk, is de hoogste oorzaak die we kennen de wil. En die is het hoogst, niet vanwege de hoeveelheid macht die hij uitoefent, maar omdat hij afgemeten, beheerst en doelgericht is. Niemand

twijfelt eraan dat dit de hoogste kwaliteit van oorzaak is, en om deze reden; en niemand zou het bezit van de kracht van een insect, beheerst door een intelligente wil, opgeven voor de onweerstaanbare kracht van een orkaan, die niet zo is, - als er tenslotte al een orkaan is van dit soort!

Dit alles samengevoegd, door de meest eenvoudige suggestie, ontstaat er voor ons een beeld dat veel duidelijker is dan de 'nevelige waas' die het begin van Prof. Tyndall's wereld omhult; en die een echt beeld is van Voorrang, eerste rangorde, van een eerste. Het is legitiem ontwikkeld onder de zorgvuldige beteugeling van de rede, die eist wat geïmpliceerd wordt in het idee, vooralsnog alleen van de ordinale (oplopende) vorm van een enkel getal, en nu al hebben we wat goed kan staan als een fundamentele opvatting van Godheid. Het beeld van de Koning verschijnt reeds, zij het vaag, op het huidige ruilmiddel: een Opperste Wil die in macht optreedt als de voldoende Oorzaak van het heelal, intelligent, doelgericht. Als dit het beeld op de munt is, weten wij Wiens beeld en opschrift het alleen kan zijn.

Maar we moeten nog kijken naar de kardinale (hoofd) vorm van het getal - 'één', eenheid. En hier, zoals eerder, moeten we dit zijn hoogste en meest gevarieerde uitdrukking geven; dan, dit alles samenvoegend, vragen naar waar het heen wijst. Het hoeft zelfs nu niet betwijfeld te worden dat dit door een hele hemel verwijderd zal zijn van Tyndall's wereld-mist.

En eerst, fysiek, wat is de hoogste en volste uitdrukking van eenheid die we vinden in de materiële wereld? Kennelijk is het organische eenheid; en dat is zoveel als te zeggen, de eenheid van het leven. Het leven is de grote organisator; en, van plant tot mens, weeft het

zijn weergaloze weefsels samen tot gehelen van wonderbaarlijke symmetrie en aanpassing. Elk deel past bij elk ander deel en bij het geheel, in een praktische eenheid die veel verder gaat dan de naakte eenheid van één enkel element. Een bergmassa hiervan zou slechts een grotere klomp zijn. Het zelfstandige levende ding is een individu.

De gedachte hier is inderdaad nauwelijks nodig om het ideaalbeeld dat voor ons oprijst te completeren: want de intelligente, doelgerichte Wil-Waarheid van het universum moet wel een 'levende God' zijn. En natuurlijk is deze organische eenheid niet waar van Hem, maar slechts de schaduw van wat onuitsprekelijk hoger is dan zichzelf. Wij gebruiken slechts aardse grenslijnen om de hemel af te bakenen - niet te meten. Maar boven deze eenheid van leven, hoe ermee ook verbonden, verheft zich een andere eenheid die veel hoger is, en daarom meer naar God wijst, - de persoonlijkheid, die anders is dan de lichamelijke, en anders dan het leven ervan. Maar dit, indien betwist, hoeven we hier niet te betwisten. Leven en persoonlijkheid zijn op zijn minst de uitdrukking van de eenheden die duidelijk in het idee van God voorkomen, als we er één willen bezitten; en niemand zal beweren dat Hij, over wie de Schrift spreekt, niet Levend en Persoonlijk is.

Maar hiermee is de overeenstemming nog niet ten einde: de persoonlijkheid zelf leidt ons verder, in dat karakter dat haar heel duidelijk lijkt te onderscheiden van het voortdurend veranderende materiële lichaam. De eenheid van het bewustzijn is iets wat onze lichamen, die altijd in beweging zijn, niet hebben - een eenheid in de tijd. Met alle veranderingen die in de loop van bijvoorbeeld vijftig jaar zijn doorgevoerd, getuigen wij voor onszelf dat wij uiteindelijk

dezelfde personen zijn als vijftig jaar geleden. In die zin zijn we in al die tijd niet veranderd, hoewel het lichaam volgens fysiologen zo'n zeven keer vernieuwd is. Hier is sprake van een eenheid in de tijd, een onveranderlijke identiteit, die, indien zij tot haar hoogst denkbare uitdrukking wordt gebracht, de gedachte aan God nog verder ontwikkelt, die gestaag is gegroeid en met ons gelijke tred hield, terwijl wij onze weg vervolgden. Nu overschaduwet het ons met de suggestie van het onveranderlijke, en dus het eeuwige. 'Jahweh' betekende dit voor de Hebreër en hier staat de figuur van de Hebreeuwse God op de munt. Maar de Hebreër heeft het daar niet gestempeld: wie heeft dat gedaan?

Maar nogmaals: er is een andere persoonlijke eenheid, die de mens noodzakelijkerwijs bedenkt, en die sommigen nastreven, maar die slechts fragmentarisch gezien wordt bij hen die op aarde wonen; des te passender is het kenmerk van Hem dat wij zoeken. Dit is morele eenheid, een karakter van consequente harmonie waarin niets onevenredig is, niets gebrekkig, niets disharmonisch. Rechtvaardigheid (wat praktische harmonie is met iemands relaties) en waarheid, wat identiteit is tussen de voorstelling en het feit, vallen hier natuurlijk onder. Zelfconsistentie in alle posities is alleen mogelijk tot volmaakte goedheid; en dit vult de volledige zegening die wij ons voorstellen als die van God.

Voeg hieraan een laatste ding toe, dat nog steeds het getal dekt, dat God Eén is: er is geen ander; - niemand om Zijn absolute heerschappij te betwisten. Ook hier is het oude Hebreeuwse credo dat van de Natuur.

Al deze ideeën komen dus op ongedwongen wijze tot uitdrukking in dit eerste rekenkundige getal. Samen geven zij ons een zeer voldoende samenvatting van ons geloof met betrekking tot God: natuurlijk nog niet de Drie-eenheid; maar God als Eén, levend, persoonlijk, onveranderlijk, eeuwig, rechtvaardig en waarachtig, de Almachtige, Maker van het universum, en die wij, althans in deze zin, Vader moeten noemen, volmaakt in deze relatie als in alle andere. Atheïsme, polytheïsme, pantheïsme, agnosticisme worden allemaal terzijde geschoven door zo'n geloof als dit. Er is geen hoofdgedachte, zo lijkt het, die uit het getal kan worden ontwikkeld die hiermee onverenigbaar is, of niet helpt, inderdaad, om het uiteen te zetten. Voorrang, eenheid, eenzaamheid, in hun hoogste ontwikkelingen, spreken van Hem. Dit lijkt een zeer buitengewoon feit, en verdient aandachtige beschouwing. Deze overeenstemming tussen Natuur en Schrift kan nauwelijks toevallig zijn, en kan niet van de mens zijn. Is het mogelijk dat de natuur op deze manier wil getuigen van de hand die haar gevormd heeft? Is er iets redelijker dan dit?

Twee.

Maar het volledige christelijke beeld van God zien we nog niet; en we moeten nu het tweede nummer oppakken om te zien of het het verhaal van het eerste voortzet. Als het dat doet, moet de verwondering toenemen, en de moeilijkheid van elke oplossing ervan, behalve één, dienovereenkomstig worden gevoeld. Want het nu vereiste getuigenis is van een heel ander, bijna van een tegengesteld karakter dan dat wat we hebben overwogen, en hoewel Vader en Zoon inderdaad één God zijn, moeten we verwachten dat het onderscheid tussen hen nu wordt benadrukt, terwijl we ook aan deze eenheid worden herinnerd!

Verschillende, bijna tegenstrijdige karakters, zou je denken, hier samen te vinden! En toch zal dit geen al te zware beproeving zijn, als we gelijk hebben dat het handschrift dat we lezen bedoeld is om ons een dergelijke boodschap over te brengen.

Welnu, op het eerste gezicht is het tweede getal in zekere zin het tegenovergestelde van het eerste; één, op welke manier dan ook van toepassing, sluit verschil uit; maar twee bevestigt het. En dit is de kern van zijn betekenis, zowel in de natuur als in de Schrift. Twee individuen, hoewel precies gelijk, zijn toch verschillend door de hele breedte van die individualiteit. Maar verschil leidt gemakkelijk tot de gedachte van tegenstelling, conflict, en begint zo de mogelijkheid van het kwaad te suggereren. Deze gedachte aan het kwaad komt grotendeels voor in het natuurlijke gebruik. ‘Ze zijn niet één,’ zeggen we; ‘er is een verschil tussen hen.’

‘Twee’ is ook het eerste getal dat deelt. ‘Eén’ kan dat niet, zoals we allemaal weten. Zo scheidt ook het kwaad: het heeft de mens van God gescheiden; het scheidt de mens van de mens; het heeft de dood gebracht, dat is de scheiding van ziel en lichaam.

Twee neigt dus naar het kwaad, maar het is niet noodzakelijk kwaad, of we zouden het niet kunnen gebruiken in de zoektocht die we nu ondernemen. Alleen met twee komt de gedachte van verwantschap; en de taal presenteert de andere kant in haar gebruik van seconding (tweede plaats). Detachment’ is ‘bevestigen, ondersteunen, helpen’ en daartoe zelfs een minderwaardige plaats innemen. En hier begint ons het licht te dagen dat we zoeken.

Maar merk eerst op dat het idee van verschil, en in hoge mate de aanname van het kwaad als aanwezig, in de betere betekenis zelf binnenkomt. 'Het getuigenis van twee mannen is waar', zegt de Schrift. Maar hoe is het 'waar'? Kan het getuigenis van één niet ook waar zijn? De betekenis is ongetwijfeld, dat het als waar kan worden beschouwd; het is geldig als bewijs. Maar waarom kan de getuigenis van één persoon niet als waar worden beschouwd? Wel, de getuige kan zich natuurlijk vergissen: zelfs dat zal waarschijnlijk te wijten zijn aan een of ander gebrek, - aan het kwaad, in deze zin van het kwaad; maar hoe vaak, zelfs zo, kan de werkelijke vergissing te wijten zijn aan iets dat erger is dan dit! hoe vaak is zij te wijten aan vooroordeel, hartstocht, vijandschap en dergelijke! En de morele reden is in feite de voornaamste, waarom een enkele getuige zozeer moet worden gewantrouwd, zo niet geweigerd: het kwaad is binnengedrongen; en er is vooral behoefte aan een tweede getuige om de eerste te bevestigen.

Maar in ieder geval is de waarheid of geldigheid van de dubbele getuige gebaseerd op verschil. Als wij bij onderzoek ontdekken dat de tweede getuige slechts de getuigenis herhaalt, - meer nog, de woorden van de eerste, dan vernietigt deze overeenstemming, in plaats van het vertrouwen te vergroten. Wij zeggen, dit is een verzonnen zaak: de een heeft zijn les geleerd van de ander. Wij hebben het bewijs van twee personen nodig, niet van één; en dit is slechts één persoon die met twee monden spreekt. Wij hebben behoefte aan verscheidenheid van belangen, gevoelens en algemene normen, met toch een bevestiging van het punt in kwestie, - een soort stereoscopisch zicht op de feiten, waardoor ze de nodige stevigheid krijgen. Zo impliceert alleen al de

hulp bij het detacheren een verschil, vaak een moreel verschil: met andere woorden, de aanwezigheid van het kwaad.

Wat zijn dan de ideeën die ons onder dit getal twee worden voorgesteld? Aan de ene kant die van verschil, tegenstelling, conflict; van het kwaad, dat verdeeldheid voortbrengt tussen God en mens, tussen mens en mens, en overgaat in verdeeldheid tussen ziel en lichaam, het natuurlijke uiterste van het kwaad - de dood.

In verband hiermee, hoewel in een tegengesteld belang, is het oordeel het zetten van verschil, het verdelen volgens verschil: 'Wie heeft mij tot rechter of verdeler over u gemaakt?'

Aan de andere kant hebben we de gedachte van 'detachering', bevestiging, geldig getuigenis, hulp, het innemen van een minderwaardige plaats om hulp te geven; zelfs hier met de implicatie dat het kwaad is binnengekomen en de noodzaak daartoe heeft geschapen.

Hoe verschillend is de sfeer van ideeën waarin we ons hier bewegen van die waarin we werden gebracht in het geval van het eerste nummer! En nogmaals, voor deze suggesties zijn we niet buiten de natuur gereisd: ze zijn tot ons gekomen door het natuurlijke taalgebruik, zonder enige hulp van de theologie, behalve misschien voor zover de opvatting dat de zonde de dood heeft gebracht als theologisch kan worden beschouwd. Maar hoe komt het dat er hier voor ons een figuur opduikt, die in de meeste opzichten zo anders is dan de vorige, maar toch zo vertrouwd, en er in onze gedachten zo mee verbonden is? Wij hebben het christendom achter ons gelaten, buiten elke mogelijke invloed ervan, en toch vinden wij op de een of andere manier de

Christus van het christendom die ons tegemoet komt, alsof de stenen van de fundamenten van de aarde in feite oprijzen om over Hem te profeteren! En is dit niet inderdaad profetie, waarbij geen 'menselijk element' de inspiratie in diskrediet kan brengen? Staat het beeld van de koning niet weer op de munt? En zo ja, welke oerarbeider heeft het daar gestempeld?

Christus is hier zo duidelijk voor ons, met al de heilige smart van Zijn vernedering; zoals we in de eerste plaats de Vader hadden. God en mens in één persoon; Hij vertoont op deze wijze een wonderbaarlijk verschil in Zichzelf, - twee ver van elkaar verwijderde naturen in mysterieuze relatie gebracht. In Zichzelf, daarom, bij de allereerste gedachte, claimt Hij - en het is Zijn heerlijkheid om dit getal te claimen - als het Zijne. Wie in het hele scala van persoonlijk bestaan kan het opeisen als Hij?

En wat is Hij in Godheid? Zoals we weten, de Zoon; de Tweede Persoon. En wat in mannelijkheid? De Zoon des mensen, de Tweede Man! En waarom de Tweede Man? Omdat het kwaad is binnengekomen en de heerlijkheid van de eerste heeft bedorven. En ook hier is een onuitsprekelijk verschil: want als de mensheid moet worden opgewekt, kan het niet alleen in de oude toestand zijn; geen goed in het eenvoudig terugbrengen in dat wat zo spoedig verloren is gegaan, en wat daarom zo spoedig weer verloren zou kunnen gaan! God herstelt nooit zomaar: Hij vervangt het eerste door wat anders en veel beter is. Toch is het niet het louter terzijde stellen in het oordeel over de mens, maar hulp, redding voor hem, en 'de tweede Mens is de Heer uit de hemel' (1 Kor. 15).

Met Hem komt een tweede - een 'nieuwe schepping;' een tweede paradijs, - niet het verloren Eden, maar de tuin van God. 'Zie,' zegt de Stem vanaf de Troon, 'Ik maak alle dingen nieuw.' (Openb. 21:5).

Zo is Hij de Seconder (tweede), - de Helper, Redder. Hij is de tegenstander van onze zielen tegemoet getreden, opdat Hij ons zou bevrijden; en daartoe is Hij neergedaald in de lagere plaats, ver beneden Zijn natuurlijke gelijkheid met de Vader, - beneden de engelen; ja, beneden de eigenlijke stand en waardigheid van de mens zelf. Hij is neergedaald naar de plaats waar de verdeeldheid die de zonde heeft veroorzaakt op zijn ergst is - naar de plaats van scheiding van God zelf, zoals blijkt uit de schreeuw vanaf het kruis, uit de duisternis die het vertolkte: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?'

Hij is ook afgedaald naar de plaats van de dood, de scheiding van ziel en lichaam: 'Hij heeft zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja de dood van het kruis.'

Het getal kleeft op deze manier aan Hem gedurende zijn hele weg. Geen wonder, want overal is Hij de 'Ware Getuige', die te midden van alle tegenstrijdigheden die de zonde met zich meebrengt, getuigt van de volmaaktheid van Hem, om wiens wil Hij alleen kwam te doen: Nee, in de schepping is Hij dat al geweest, de Logos, het Woord van God, de uitdrukking en openbaring van Zijn geest. Geen wonder dus, dat de schepping van Hem getuigt, zoals het werkelijk doet.

Geen wonder ook, dat Hij, dit zijnde, na Zijn werk volbracht, de aangewezen Rechter van allen moet zijn, de Verdeler voor ieder

mens. naar het verschil dat in ieder gevonden wordt, de 'levenden en doden' gelijk.

Onderzoek dit in zijn geheel, en zie of de 'exacte wetenschappen' geen Evangelie in zich hebben. Wie heeft macht gehad over de natuur, om het daar te plaatsen? Wie heeft op het huidige geld van het rijk der gedachten de heilige figuur van de doorgekleunde Koning gegraveerd?

Drie.

Wat dan met het getal 3? Verandert het ook de manier van spreken, en zet het toch het verhaal voort waarnaar we tot nu toe hebben geluisterd? In één opzicht faalt de hulp bij de interpretatie die we tot nu toe hebben gevonden bij het derde cijfer. We hebben in de taal geen enkele aanwijzing dat het derde cijfer enige betekenis heeft. Zelfs dit gebrek kan echter zelf betekenis hebben; en we kunnen het noteren en opslaan voor het gebruik dat elk natuurlijk feit zou moeten hebben, als een opperste Geest de natuur voortbracht en regeert. Ondertussen moet er zeker een andere manier zijn om het gewenste doel te bereiken. Als een arbeider gekend kan worden door zijn werk, is er dan geen werk dat door dit cijfer wordt volbracht, dat het karakter geeft? Deze vraag moet, denken wij, bevestigend beantwoord worden; zulk werk is er; en hoe meer wij het onderzoeken, hoe meer wij misschien onder de indruk zullen komen van de waarde van zijn getuigenis.

Sommigen hebben gespeculeerd over de mogelijkheid van een vierde dimensie. Maar, volgens de getuigenis van alles om ons heen zijn er slechts drie, - lengte, breedte en dikte: drie manieren van uitbreiding

die alleen werkelijk bestaan in de wereld, en die, zo lijkt het, alleen mogelijk zijn om te denken. Bovendien moeten we deze derde dimensie hebben om enige vaste, tastbare werkelijkheid te hebben. Wat zijn lengte en breedte zonder dikte? Een potloodlijn op papier is echt meer dan dat. Het getal 3 aan een ander getal geeft dus de kubus ervan aan. Het is het teken van de kubieke - dat wil zeggen vaste - maat; en de derde maat is de maat van de inhoud.

Drie is dan, zo opgevat, idealiter de grote producent, de materialisator, datgene wat het idee omzet in werkelijkheid; het dus manifesteert, onthult, naar buiten brengt wat het is. Het plan van de architect is praktisch in twee dimensies: het kan niet worden uitgevoerd tenzij de derde komt helpen.

Laten we dit in gedachten houden en het onderzoek voortzetten. Twee dimensies kunnen geen stevigheid geven: evenzo kunnen twee rechte lijnen geen ruimte omsluiten. Dat is een van de dingen die de rede, die de ervaring overstijgt, bevestigt als een absolute, universele waarheid. Ik heb niet alle mogelijke twee lijnen vergeleken wanneer ik dit verklaar, en dat hoef ik ook niet te doen. Het is een van die oordelen die de eigen kracht van het verstand onthullen.

Twee rechte lijnen kunnen geen ruimte omsluiten. Zij kunnen dus in die zin geen goede scheiding tot stand brengen. Twee is, zoals we gezien hebben, het getal van de scheiding; maar we denken nu niet aan louter scheiding, maar aan scheiding als omsluiting, - apart zetten. Alsof ik bijvoorbeeld een veld te bewerken had, waarvoor mijn heg rondom moet lopen.

Verbind deze gedachte met die van de derde dimensie. Op het moment dat je dit krijgt, wordt een gedachte - als het plan van de architect - een realisatie, en, zichzelf belichamend in de ruimte, scheidt ze zich af van wat eromheen is. Het is geen destructieve scheiding, maar een constructieve, en in het belang van wat positieve winst en vrucht is.

Toch kan er, zoals bij een heg om een veld, een vorig of een extern kwaad zijn waarvan de heg moet scheiden; maar als op het veld niets moet groeien, heeft de heg geen betekenis: hij scheidt af naar, niet alleen van, - zet apart. Hier kunnen we dus voorlopig pauzeren; we hebben een duidelijk, werkbaar idee van het getal; laten we de toepassing overwegen.

Voor de christen en in de Schrift is de Heilige Geest, zoals we weten, de derde Persoon van de Drie-eenheid. Zonder Hem zouden we natuurlijk helemaal niet van een Drie-eenheid kunnen spreken. Met Hem is de Godheid openbaar: een te voor de hand liggende en gemakkelijke gedachte misschien, om veel indruk op ons te maken met de betekenis ervan.

Maar de Heilige Geest is ook de Onthuller. In een andere betekenis dan die waarin Christus de Getuige van God is, is de Heilige Geest de Getuige. Hij is de Verwoording van de Schrift, door mensen die door Hem zijn geïnspireerd - de Verteller, zoals Christus in Persoon en Werk de substantie van de relatie is. De Geest is de productieve getuige, zoals in de schepping, broedend op het gezicht van de diepte, of de hemel garnerend.

Maar Hij is de voortbrenger op een andere manier. Zonder Hem wordt de verlossing zelf niet geactualiseerd in de ziel. De nieuwe geboorte

is van de Geest; en 'tenzij een mens opnieuw geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien'. Met de nieuwe geboorte begint de heiliging in de ziel; en zoals in het getal waarover wij spraken, komen voortbrenging en afzondering samen voor: de afzondering is van het kwaad om vrucht voor God voort te brengen. Zoals de bruidegom in het Hooglied zegt: 'Een ingesloten tuin is mijn zuster, mijn echtgenote.' En het hart van de echtgenoot antwoordt: 'Laat mijn geliefde in zijn tuin komen, en zijn aangename vruchten eten.'

Zo staat het beeld weer op de munt: het volle, heerlijke beeld nu. Maar het ambt van de Geest kan ons uitleggen, wat een tijdje geleden terzijde werd gelaten. Als werker in de mensen zal blijken dat Zijn Persoonlijkheid, hoewel duidelijk genoeg geopenbaard in het woord van God, toch karakteristiek veel verborgen is in Zijn werk. Hij is niet louter 'invloed', verre van dat. Hij kan bedroefd en geërgerd zijn, zoekt en weet, zendt en wordt gezonden, verdeelt de mensen afzonderlijk zoals Hij wil, leidt in de waarheid, doet voorbede. Maar terwijl dit waar is, wordt Hij, overal waar beelden, typen, gelijkenissen van de Geest voorkomen, eerder voorgesteld in Zijn werk, of als vereenzelvigd met hen in wie Zijn werk is.

Neem een illustratie uit het boek Exodus: God spreekt over Zichzelf tot Mozes als Zichzelf identificerend met drie mannen, die dus op een bepaalde manier de weergave zijn van wat Hij is. 'God van Abraham, God van Izaäk, God van Jakob:' dit verklaart Hij als Zijn gedenknaam (Ex. 3:15). Nu, terugkijkend naar Moria, de offerberg, kunnen we in Abrahams offer van Izaäk geen duister beeld zien van de Vader en de Zoon (Gen. 22.) Maar waar wordt de Geest gezien in

Jakob? Wel, in dat goddelijke werk dat van de ‘verdringer’ een Israël maakt, een ‘vorst bij God’.

Neem een voorbeeld uit het Nieuwe Testament. In het 15e hoofdstuk van Lucas, waar de Heer ons het hart van God laat zien, verteld in het terugvinden van de verlorenen, komt de Vader duidelijk in beeld in de laatste gelijkenis; in de eerste toont het zoeken van de herder naar de schapen ook duidelijk de Verlosser-Zoon. Maar in de vrouw die het verloren zilverstuk zoekt, is de Geest alleen te zien, niet persoonlijk, maar in de Gemeente, die gewoonlijk zo wordt voorgesteld.

Eenmaal inderdaad, wanneer de Geest in een lichamelijke gedaante als een duif wordt gezien, bij de doop van Jezus, hebben we een gedeeltelijke uitzondering; gedeeltelijk, zo lijkt het, omdat de vogel van liefde en verdriet, als een van de offervogels, eerder de figuur is van de Man van smarten, op wie hij neerdaalt.

Opnieuw, waar de Heer de meest strikte vergelijking lijkt te maken, en waar het woord dat Hij gebruikt eigenlijk ook het woord is dat gebruikt wordt voor de Geest, - ‘de wind (pneuma) waait waarheen hij luistert, en gij hoort het geluid ervan, maar gij kunt niet zeggen vanwaar hij komt of waarheen hij gaat,’ - is niet alleen de figuur die van de onzichtbaarheid, en wordt hij gekend door zijn uitwerking, maar de Heer voegt eraan toe, niet zoals men zou verwachten, ‘zo is de Geest,’ maar ‘zo is ieder die uit de Geest geboren is’ (Johannes 3:8).

Hierover hoeft niets meer gezegd te worden, maar als we nu terugkijken naar dit derde cijfer, om opnieuw op te merken, dat we het karakter ervan niet in zichzelf maar in de uitwerking ervan

moesten vinden, hoe volledig is dan opnieuw de parallel. Juist de afwijking, zo lijkt het, maakt de overeenkomst nog opvallender. Het type is perfect.

De Drie-eenheid.

Maar we zijn er nog niet klaar mee. We hebben, duidelijk genoeg, in deze natuurgetuige de drie Personen van de Godheid gevonden, hebben we dan geen aanwijzing dat deze drie Personen één God zijn? Is het te veel om, als we zoveel gevonden hebben, nog meer te verwachten? Welnu, laten we de vraag stellen: hoeveel antwoorden mogen we niet missen - ook van kostbaar belang - alleen omdat we de vraag niet stellen!

We moeten deze drie getallen nu in hun geheel bekijken en ze toetsen aan hun gemeenschappelijke betekenis: als we die vinden, moeten we ons verder afvragen: wijzen deze gemeenschappelijke elementen in de richting van ons zoeken? Is hun boodschap werkelijk deze, dat deze drie Personen Eén God zijn?

Nu is er één zeer duidelijk kenmerk waarin deze drie getallen verenigd zijn: het zijn alle drie priemgetallen. Dat betekent, zoals we weten, dat ze niet in staat zijn tot echte deling. Maar we konden geen stap verder gaan en dit vinden. Het getal 4 splitst onmiddellijk in twee helften, wanneer het op de proef wordt gesteld door dat verdeelgetal twee, dat op die manier zo sterk het kwaad suggereert. Vier is dus in de Schrift het getal van zwakheid en neiging tot falen, - dus van het schepsel en, gedeeld door dit getal, levert het weer het fatale getal van verdeeldheid en van de dood op.

Maar de drie voorgaande getallen behouden hun integriteit, en dragen dus gelijkelijk en gezamenlijk het stempel van het goddelijke. Maar dit is slechts een eerste stap in de richting die we inslaan.

Laten we nu, zoals we nu zeker gerechtvaardigd zijn te doen, de Schrift als onderzoeksmiddel nemen, en die vergelijken met wat we al hebben vastgesteld. De Schrift gebruikt deze natuurlijke analogieën met het volste vertrouwen, en verbindt zich zo openhartig en volledig met de natuur, - heeft er geen enkel wantrouwen of jaloezie tegen. De uitspraak van de apostel, die hij geeft als de 'boodschap' van Eén die veel groter is, is hiervan een illustratie: 'God is licht' is een directe vergelijking van Hem met datgene wat nog steeds in zijn diepste wezen een mysterie is, hoewel de mensen er hun theorieën over hebben. Als verschijnsel is het zeer complex. Toch is het duidelijk dat de lichtstraal, zoals gebroken in zijn spectraal beeld, niet slechts een zeventvoudige glorie van harmonieuze kleuren laat zien, maar een drie-eenheid is van stralingsenergie, die zich openbaart als warmte, licht en chemische kracht, die nu 'actinisme' wordt genoemd.*

* Actinisme = de eigenschap van electromagnetische staling.

In het spectrum mengen de centrale lichtstralen zich aan de ene kant met de warmte, aan de andere kant met de actinische stralen, waarbij alleen de centrale band van kleuren, die tussen de anderen staat, natuurlijk het zichtbare licht is. De overeenkomst is zo duidelijk, hoewel de wetenschap van de apostel er niet toe in staat zou kunnen zijn. Christus, zelf het getuigende 'Licht', brengt ons de boodschap dat God dit is: Vader en Geest zijn beide onzichtbaar voor de mens. De verwarmende, levendmakende stralen, die het manifeste licht met zich meedraagt, zijn geen ongeschikt symbool

van de Vader. De onzichtbare, de electromagnetische stralen, met hun transformerende kracht, zijn het niet minder treffende symbool van de energie van de Geest. De zon, met zijn lichtgevende fotosfeer, - het licht op een materiële kandelaar, - is weer Hij in wie 'al de volheid van de Godheid lichamelijk woont' (Kol. 2:9), 'en die de afstraling is van de heerlijkheid [van de Vader]' (Hebr. 1:3). Christus als God en mens, 'de Zon der Gerechtigheid' die nog moet 'verrijzen met genezing onder zijn vleugels' (Mal. 4:2), en de dag brengt. De harmonie van natuur en Schrift wordt hier steeds gehandhaafd en zelfs het getallenverloop is in harmonie.

Maar laten we deze leiding ook verder volgen. 'Licht' is 'dat wat openbaar wordt' (Ef. 5:13). De fantasieën die voortkomen uit onduidelijkheid worden erdoor verdreven, en de waarheid wordt duidelijk. Waarheid is de overeenstemming van het idee met het feit en deze eenheid of identiteit valt onder het bereik van het eerste getal, zoals in het Genesis-verslag van de schepping het licht op de eerste dag verschijnt. God als Eén in zijn morele natuur is het Ware, - in overeenstemming met zichzelf, en met de werkelijkheid van de dingen overall.

Maar Christus is ook het Licht, en de Straler van het Licht, de Ware Getuige, die in de ziel het geldige bewijs van de waarheid brengt. Als God en Mens is Hij de tweevoudige Getuige, als zodanig volkomen competent, waar en betrouwbaar. Wie kan in het licht geloven en toch de Zon niet aanvaarden?

Maar nogmaals, de Geest als de Heiligmaker, de Werker van de werkelijkheid, de Actualisator van de goddelijke idee in de mens; is niet minder het Ware en de bijbelse uitdrukking voor heiligheid komt

hiermee overeen: het is de dingen nemen zoals ze zijn, de dingen aanvaarden op hun werkelijke waarde. Het is 'de heiligheid van de waarheid' (Ef. 4:24, R.V.) en de Geest is waarheid' (1 Joh. 5:6).

Nogmaals, de getallen komen overeen: de drie zijn één in hetzelfde opzicht als de Schrift getuigt over de Personen van de Godheid. De drie zijn een drie-eenheid, een drie-eenheid, zoals de God van de Schrift een Drie-enige God is.

Maar er is nog iets naast het Licht, dat dezelfde apostel getuigt dat God is: 'God is Liefde' (1 Johannes 4:8) en ook dit komt het meest tot uiting in Hem die God manifest is, en die Gods liefdesgeschenk aan de mensheid is. Maar dit wordt gevonden in alle drie de Personen, en moet onder alle drie de getallen kunnen worden afgeleid, wil er geen gebrek zijn in deze natuurlijke voorstelling van zaken. Dit is wat wij zoeken, het getuigenis van de natuur als parallel met de Schrift, en waartoe alles wat wij tot nu toe gevonden hebben ons aanzet.

Nu, onder het eerste getal hebben we het idee van consistentie, harmonie, overeenstemming. Het getal één, hebben we gezien, is nooit te verdelen. Deze 'eenheid' is zeker de sfeer van de liefde: 'De liefde werkt zijn naaste geen kwaad' (Rom. 13:10). Dit mag eerder een negatief dan een positief karakter zijn, toch is het een karakter van hetgeen wij zoeken. Zoals wij onder dit getal niet komen tot de door het kwaad veroorzaakte breuk, zo hebben wij nog niet de activiteit van de liefde om de breuk te helen. De bewarende geest van overeenstemming is daarom alles wat men nog kan verwachten.

Onder het tweede getal ziet men dat het kwaad is ingetreden en wordt de goddelijke liefde in haar volheid geopenbaard. 'Hierdoor

kennen wij de liefde, omdat Hij zijn leven voor ons heeft afgelegd' (1 Johannes 3:16, Gk.). God en mens zijn samengebracht in de Persoon zelf van de Middelaar en in Zijn werk voor de mensen, waarbij de liefde nergens voor terugdeinst om het doel te bereiken. De geest van overeenstemming wordt hier de geest van verzoening: de Getuige van God is de Redder van de mensen.

Onder het derde getal is het werk van de Geest van God het uitvoeren en effectueren van het werk van Christus ten behoeve van de mens. De ziel van de mens wordt de tuin van God, en ontvangt de voeding die nodig is voor het voortbrengen van de vruchten waarin Hij behagen scheidt. In hem die zijn woord bewaart, is de liefde van God volmaakt (1 Johannes 4:6).

Hier dan, met welke onvolkomenheid dan ook verteld, is het eerste blad slechts van dat evangelie waarvan we zeker mogen zijn, als dit het begin is, dat de natuurwetenschappen veel te zeggen hebben. De inspanning van de dag is grotendeels om hen te dwingen tot onverschilligheid, zo niet vijandigheid tegenover de goddelijke waarheid. De natuur is noch vijandig noch onverschillig. En die numerieke structuur die we in de scheikunde ontegenzeggelijk op de fundamenteën van de wereld aantreffen, maar die net zo goed overal in de natuur en in de Schrift voorkomt, is volgens mij een door God gegeven sleutel tot de overeenstemming van het een met het ander - een zeer belangrijke hulp voor de consistente interpretatie van beide. Zuiver morele waarde, hoewel die naam onwaardig, kan verachten wat het zou beschouwen als de mystiek van dit alles. Maak de natuur gereed voor de machines waarmee het werk van de mens moet worden gedaan, dat zij kan begrijpen.

Neen, 'spreek tot de aarde, en zij zal u onderwijzen,' - dat zal worden goedgekeurd, zolang de lessen slechts aards zijn, en veel ruimte wordt gelaten voor de verbeelding van de mens om vrij rond te dwalen van de controle van God. U kunt speculeren, zoals u wilt, over elementaire mist als de oorzaak van het verdriet van een man van de wetenschap, en zelfs dan zal uw gezond verstand niet in twijfel worden getrokken: want de verbeelding, ook al is zij slechts de werveling van de levendige hersendeeltjes, moet nog steeds worden toegegeven dat zij aan de mens toebehoort. Maar serieus om de natuur in gelijkenissen te laten spreken, - serieus om te geloven dat ze er zijn, - om aan God toe te schrijven dat Hij ons via zo'n kanaal boodschappen stuurt, - dit zal voor velen zelfs te belachelijk zijn om te onderzoeken. Hier zullen opwekking, en gevolgtrekking en allerlei argumenten misschien tevergeefs zijn: de profeten van zulke dingen moeten voor een 'uit de tijd' worden gehouden. Zij hadden moeten leven toen de wereld nog in haar lichtgelovige jeugd was.

Dit is niet het tijdperk van goud maar het tijdperk van ijzer, en we twijfelen terecht aan dat tijdperk van goud.

En toch, als zelfs een tijd van universeel scepticisme aanbrak, zou het goorloofd zijn, zou men denken, om aan de twijfel te twijfelen. De verwarring en onrust, het verdriet en de strijd, waarmee de wereld vervuld is, zijn zeker: er was Eén die eens durfde te zeggen: 'Kom tot Mij, en Ik zal u rust geven.' Het zou goed zijn te geloven dat God met zo'n stem tot ons spreekt! Het zou goed zijn om zelfs te geloven dat de natuur Zijn andere hand om ons heen legt, die de hand van openbaring omklemt, in Zijn ernstig verlangen om ons tot Zich

te trekken. Het geloof dat dit zo is, is misschien verontschuldiging
genoeg om te spreken.

Bron:

From the Fourth Pentateuch of the Old Testament: Volume 3 of the Numerical Bible

Publishers: Loizeaux Brothers, 1 East 13th Street, New York. The Bible Truth Press, New York. 1897.

https://www.stempublishing.com/authors/FW_Grant/Numerical_Bible

Vertaald met www.DeepL.com/Translator door Adrie Straver (2023).

Enkele vertaalcorrecties door: Adrie Straver / Jan Paul Spoor